

stärkes med en tjänst som förste byråinspektör för handläggning av ärenden rörande lanthushållsskolorna och hemkonsulentverksamheten. Styrelsen anser dock att även ifrågavarande tjänst bör placeras i byrådirektörsgraden. Ett särskilt motiv härför är att befattningshavaren blir den ende inom styrelsen med lanthushållsutbildning och därför i stor utsträckning måste arbeta utan stöd av fackutbildad överordnad. Vid inrättande av den föreslagna särskilda tjänsten kan det nuvarande arvodet å 3 000 kr. till inspektrisen för lanthushållningen indragas.

Beträffande yrkandet under 3 d) anföres att det vid undervisningsbyrån utöver förut behandlade tjänster bör finnas en befattning, vars innehavare närmast bör vara avsedd såsom kvalificerat biträde åt byråchefen med det löpande byråarbetet. Denne tjänsteman bör besitta tillräckliga kvalifikationer för att kunna biträda med inom byrån förekommande utredningar och bör därför vara agronom. Han bör även kunna tjänstgöra såsom ställföreträdare för byrådirektörerna vid semester, tjänsteresor o. d. Tjänsten föreslås inrättad i utbyte mot den nuvarande tjänsten som amanuens i reglerad befordringsgång.

Styrelsens förslag till organisation av undervisningsbyrån innebär vidare enligt yrkandena under 1 d) och 2 a) att vid byrån skall vara placerad en kanslist i reglerad befordringsgång för skötsel av vissa mera rutinmässiga arbetsuppgifter av administrativ natur. Denna tjänst avser styrelsen inrätta i stället för en amanuens tjänst.

1 e), 3 e) och f). Dessa yrkanden avser husdjursbyrån.

Till yrkandet under 1 e) anföres följande motivering. Enligt 1 § kungörelsen 1958: 244 om stambokföring och kontroll av avelssvin åligger det styrelsen att utöva överinseende och kontroll över de i kungörelsen omnämda åtgärderna samt att tillse att bestämmelserna i kungörelsen tillämpas på ett ändamålsenligt sätt. Styrelsen har därjämte bl. a. att bearbeta och på lämpligt sätt publicera de kontrollresultat som erhålles vid svinstamkontrollen. För sistnämnda arbetsuppgifter finns en särskild arbetsgrupp, f. n. bestående av en assistent i Ae 17 och tre kontorsbiträden. Arbetsgruppens storlek och sammansättning har varit oförändrad sedan budgetåret 1953/54, under vilket de ifrågavarande arbetsuppgifterna överflyttades från statens husdjursförsök till styrelsen. Arbetet med iordningställandet och publiceringen av kontrollresultaten har därefter fått en kraftigt ökad omfattning. Bl. a. har under 1960 en ny arbetsuppgift tillkommit, nämligen mätning av fotograferade svinkroppar för bedömning av köttfullheten. Ökningen av arbetsbördan och arbetsuppgifterna kräver förstärkning av biträdespersonalen med ett kanslibiträde.

Styrelsen har senast i anslagsäskandena 1960 (prop. 1960: 96 s. 44—45) lämnat en redogörelse för de speciella krav som bör ställas på innehavaren av den under 3 e) yrkade tjänsten. Tjänsten har varit ledigförklarad under 1961, men någon kompetent sökande har inte anmält sig.

Beträffande motiveringen till yrkandet under 3 f), som senast framfördes i anslagsäskandena 1960, hänvisas till prop. 1960: 96 s. 45—46.

3 g). Å jordbruksekonomiska byrån skall, efter den minskning av personalen som genomförts i samband med övergång till hålkortsbearbetning av materialet till jordbruksekonomiska undersökningen, normalt finnas fem räknebiträden. Av dessa tages ett i huvudsak i anspråk för registrering av det omfattande materialet. Detta arbete, vilket även innefattar kontroll av materialets fullständighet, kräver stor noggrannhet. I synnerhet efter övergången till hålkortsbearbetning kan minsta fel i registreringen lätt förrycka undersökningsresultatet och kraftigt öka bearbetningskostnaderna. Det förhållandevis ansvarsfulla arbetet motiverar enligt styrelsens mening väl att det biträde som anförtratts uppgifterna erhåller en kontoristtjänst och därmed samma tjänsteställning som befattningshavare med motsvarande arbetsuppgifter på andra byråer.

1 f) och 2 c). Inom byrån för inre rationalisering finns inrättad en sektion för torrlägningsärenden. Sektionen skall sedan innehavaren av en byråchefstjänst å övergångsstat under senare hälften av innevarande budgetår avgått med pension förestås av en lantbruksingenjör. Övriga lantbruksingenjörer — sex till antalet och stationerade på av lantbruksstyrelsen bestämda orter — skall enligt instruktionen vara inordnade under sektionen. I övrigt består dennas personal av två byråingenjörer i Ae 19.

För fullgörandet av sin uppgift är det ofrånkomligt att sektionschefen företager inspektionsresor i förhållandevis stor utsträckning. Såvitt möjligt bör därjämte chefen för sektionen själv utöva förrättningsverksamhet. För annan utredningsverksamhet och handläggning av andra ärenden än dem som i första hand bör åvila sektionschefen bör finnas en befattningshavare, kompetent att i huvudsak självständigt bereda och föredraga sektionen tillhörande ärenden. Behov av en sådan befattningshavare föreligger även med hänsyn till arten av vissa arbetsuppgifter på byrån i övrigt. Samtidigt med att tjänsten inrättas kan en extra ordinarie byråingenjörstjänst å sektionen indragas.

3 h). Beträffande motiveringen till detta yrkande hänvisas till prop. 1960: 96 s. 35.

3 i). Inom yttre rationaliseringsbyrån finns en tjänst såsom byrådirektör i Ae 24, som i huvudsak är avsedd för handläggning av ärenden av jordpolitisk natur, remissärenden m. m. rörande domänverkets och andra statliga myndigheters markinköp och markförsäljningar o. d. Befattningshavaren har också i betydande mån tilldelats kvalificerade uppgifter avseende bl. a. utarbetande av förslag till tillämpningsföreskrifter samt beredning och utredning av frågor i anslutning till den yttre rationaliseringsverksamheten.

På senare tid har tjänsten tillförts nya ansvarsfulla arbetsuppgifter. I frågor avseende de koncentrerade rationaliseringsinsatserna i Norrland, vilka frågor berör flera byråers verksamhetsområden, har sålunda ifrågavarande byrådirektör utsetts att inom styrelsen närmast svara för erforderliga utredningar och bära ansvar såsom huvudföredragande. Vidare avser styrelsen ålägga honom att på liknande sätt svara för handläggningen av på styrelsen ankommande frågor avseende de särskilda åtgärderna för intensifiering av jordbrukets och skogsbrukets rationalisering i Kopparbergs län.

Med hänsyn till vad här anförts om arbetsuppgifterna å tjänsten och tjänstemannens ställning och ansvar ävensom till den allmänna löneutvecklingen för tjänster av detta slag — sålunda har fyra liknande tjänster i lantmäteristyrelsen fr. o. m. innevarande budgetår uppflyttats till den högsta byrådirektörsgraden — föreslår styrelsen, att tjänsten skall placeras i Ao 26.

3 j). Innehavaren av denna tjänst är sekreterare åt generaldirektören och har att utföra på sådan befattningshavare vanligen ankommande arbetsuppgifter. Enligt styrelsens mening bör tjänsten med hänsyn härtill och i likhet med motsvarande tjänster i bl. a. medicinalstyrelsen och jordbruksnämnden vara placerad i lönegrad A 10.

1 g). I skrivelse till lantbruksstyrelsen den 12 juli 1961 har jordbrukets upplysningsnämnd föreslagit dels förbättrad löneställning för vissa av de tjänstemän som, uppförda på lantbruksstyrelsens personalförteckning, nu står till nämndens förfogande, dels viss förstärkning av personalen vid nämnden.

Frågan om behovet av en referat- och dokumentationstjänst på lantbrukets område har uppmärksammats av jordbruksupplysningskommittén, som i sitt betänkande SOU 1960: 39 föreslagit att för bl. a. detta ändamål skall inrättas en lantbrukets informationstjänst. Även 1955 års lantbruksundervisningskommitté har i sitt betänkande SOU 1961: 13 framhållit det stora behovet av en dylik central information. Det material som framkommer i vetenskapliga avhandlingar, försöksberättelser och facktidskrifter är numera så omfattande att det icke är möjligt för rådgivarna och lärarpersonalen att själva direkt taga del av detsamma. Då Kungl. Maj:t ännu icke tagit ställning till den av upplysningskommittén föreslagna omorganisationen av upplysningsnämnden finner styrelsen nu ej skäl att föreslå någon ändring beträffande löneställningen för den nuvarande personalen vid nämnden. Emellertid är det angeläget att referat- och dokumentationsverksamheten igångsättes. Styrelsen förordar, att särskilda medel ställes till förfogande att användas för anställning vid nämnden av extra personal i för ändamålet erforderlig omfattning.

4. Ändringarna är av automatisk karaktär.

Y t t r a n d e. *Statens lönenämnd* kan inte tillstyrka framställningen under 3 j) avseende tjänst som kansliskrivare.

I särskild skrivelse den 31 oktober 1961 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att för tillsynen över totalisatorverksamheten fr. o. m. nästa budgetår inrättas dels en tjänst som förste byråinspektör i Ao 23 i st. f. en tjänst som förste byråsekreterare i Ao 21, dels en ny tjänst som byråagronom i Ae 21. Styrelsen anför därvid bl. a. följande.

Såsom tillsynsmyndighet för trav- och galopptävlingar i samband med vadhållning med totalisator åligger det styrelsen att utöva tillsyn över tävlingsorganisationerna och meddela härför erforderliga bestämmelser och att utfärda bestämmelser för anordnande och kontroll av vadhållning. Tillsynen över tävlingsorganisationerna sker genom 15 av styrelsen utsedda revisorer. Översynen över vadhållningen handhas av kontrollanter, som utses av styrelsen. Förslag till vidgad kontroll över totalisatorverksamheten har

framlagts av totalisatorutredningen, vars betänkande (SOU 1961: 1) genom Kungl. Maj:ts beslut den 21 april 1961 överlämnats till styrelsen. Samtidigt har Kungl. Maj:t uppdragit åt lantbruksstyrelsen och kontrollstyrelsen att gemensamt utarbeta och vid behov senare ompröva de principer lantbruksstyrelsen skall tillämpa vid tillsynen över totalisatorverksamheten.

Mot bakgrunden av den ökade vadhållningsverksamheten och totalisatorutredningens förslag om vidgad kontroll har vid överläggningar mellan lantbruksstyrelsen och kontrollstyrelsen enighet nåtts om att viss ökning av lantbruksstyrelsens kontrollverksamhet är erforderlig och att härför behövs personalförstärkning.

Innehavaren av tjänsten som förste byråinspektör beräknas bli fullt sysselsatt med kontrollen över vadhållningen. Tjänsten bör vara placerad vid administrativa byråns kameralkontor. Byråagronombefattningen bör ingå i husdjursbyrån. Innehavaren bör under byråchefens ledning svara för bl. a. planläggning m. m. av tävlingsverksamhet med totalisator. Kostnaderna för personalförstärkningen beräknas för nästa budgetår till 28 906 kr.

Departementschefen

En viss ökning av lantbruksstyrelsens arbetsbelastning följer med de på styrelsen ankommande uppgifterna i anledning av 1961 års riksdagsbeslut (prop. 183; JoU 39; rskr. 372) om ändringar i hushållningssällskapens organisation. Likaså torde genomförandet av de förslag, som jag avser att återkomma till vid anmälan av den i översikten nämnda propositionen angående den lägre lantbruksundervisningen m. m., komma att öka styrelsens arbetsuppgifter. Även under skilda anslagpunkter i det följande behandlade åtgärder för att intensifiera rationaliseringsverksamheten på jordbrukets och skogsbrukets områden kräver ökade insatser från styrelsens sida. Jag är dock inte beredd att i anledning härav föreslå att några nya tjänster inrättas vid styrelsen. Främst med hänsyn till undervisningsbyråns stigande arbetsbelastning förordar jag däremot, att förevarande anslag uppräknas med 30 000 kr. för att vidga styrelsens möjligheter att anställa kvalificerad, tillfällig personal. Jag vill samtidigt hänvisa till att styrelsen kan anlita lantbruksnämndernas och hushållningssällskapens anslag för att bestrida kostnader, som uppkommer då tjänstemän vid dessa organ förordnas att tillfälligt tjänstgöra hos styrelsen.

Lantbruksstyrelsens förslag om förstärkning av personalen för tillsyn över totalisatorverksamheten kan jag endast biträda såtillvida att jag förordar att 30 000 kr. ställes till styrelsens förfogande för att anställa extra personal. I anslutning härtill beräknar jag i enlighet med vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor medel för utbyte av en tjänst som byråagronom i Ae 23 på husdjursbyrån mot en byrådirektörstjänst i Ae 24.

I syfte att tillgodose behovet av referat- och dokumentationstjänst vid jordbrukets upplysningsnämnd tillstyrker jag lantbruksstyrelsens äskande om en uppräkning av anslaget med 20 000 kr. Härjämte bör en i Ag 9 placerad befattning som kontorist med tjänstgöring hos upplysningsnämnden

extraordinariesättas. Samtidigt kan medel för en kanslibiträdestjänst i Ae 7 avföras.

Övriga av styrelsen framlagda förslag till personaländringar biträder jag i så måtto, att jag förordar inrättandet av en kanslisttjänst på undervisningsbyrån i stället för en amanuens tjänst i reglerad befordringsgång. I överensstämmelse med vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör därjämte utbyte ske av en byrådirektörstjänst i Ae 24 å byrån för yttre rationalisering mot en sådan tjänst i Ae 26. Likaså bör i enlighet med denna anmälan beräknas medel för att utbyta en kontorsbiträdestjänst i reglerad befordringsgång på jordbruks-ekonomiska byrån mot en tjänst som kanslibiträde i Ae 7. — Vad jag förordar i det föregående föranleder en sammanlagd kostnadsökning av 80 000 kr.

Det är min avsikt att senare föreslå Kungl. Maj:t att för riksdagen framlägga särskild proposition angående rennäringsens främjande. Jag har under arbetet med det utredningsmaterial varpå denna proposition bör grundas funnit det angeläget att särskild personal knytes till lantbruksstyrelsen för handläggning av frågor på rennäringsens område. Med hänsyn härtill föreslår jag, att en tjänst inrättas för en överinspektör i Ae 26 med placering å husdjursbyrån och med uppgift att såsom självständig föredragande centralt leda arbetet på att främja rennärigen. För detta arbete bör även viss tillfällig expertis eller annan arbetskraft kunna anlitas. Lantbruksstyrelsen bör vid behandlingen av ifrågavarande arbetsuppgifter ha tillgång till en särskild rennäringsnämnd av rådgivande karaktär med representanter för samerna. Även ansvaret för den organisatoriska samordningen av renforskningen bör vila på lantbruksstyrelsen. För detta ändamål bör till styrelsen knytas en vetenskaplig expertgrupp, som gemensamt med den föreslagna rennäringsnämnden bland annat skall draga upp de allmänna riktlinjerna för renforskningen och årligen upprätta arbetsplaner för densamma. Kostnaderna för arvoden till nämndledamöter, avlöning till överinspektören samt ersättningar till tillfällig expertis m. m. beräknar jag till 43 000 kr. Till här berörda frågor avser jag återkomma i samband med nyssnämnda proposition.

Mot lantbruksstyrelsens beräkningar av utgiftsändringar av automatisk karaktär har jag ej något att erinra. Anslaget bör till följd härav sänkas med 125 000 kr.

Styrelsens övriga, i det föregående ej särskilt behandlade yrkanden kan jag ej tillstyrka.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(3\,659\,000 - 2\,000 =) 3\,657\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen som föranledes av vad jag föreslagit i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för lantbruksstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 421 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	30 000
3. Ersättningar till sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	21 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	1 330 000
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	801 000
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	54 000

Summa kr. 3 657 000

c) till *Lantbruksstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 3 657 000 kr.

[8] 2. *Lantbruksstyrelsen*: *Omkostnader*

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	402 000	373 564
1960/61	514 500	451 741
1961/62 (statsliggaren s. 858)	517 000	
1962/63 (förslag)	540 000	

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen* hemställer, att anslaget höjes med 39 000 kr. enligt följande beräkning.

	Utgifter		Anslag	Ökning eller minskning
	1959/60	1960/61	1961/62	
1. Reseersättningar	125 911	159 769	247 000	— 25 000
2. Övriga expenser	164 500	146 737	167 500	+ 43 000
3. Publikationstryck	9 970	12 086	12 000	+ 6 000
4. Upplysningsverksamhet	60 000	44 903	60 000	+ 15 000
				+ 39 000

M o t i v. 1. Sänkningen motiveras med att förbrukningen varit väsentligt lägre än som beräknats. Anledningen härtill torde främst vara att under budgetåret i tjänst varande lantbruksingenjörer varit färre och deras verksamhet i följd härav och på grund av omorganisationen av mindre omfattning än beräknat. Men dessutom beror den förhållandevis låga förbrukningen bl. a. på att reseverksamheten måst temporärt begränsas på grund av pågående inre omorganisation.

2. Vid sin beräkning av medelsbehovet utgår styrelsen från att utgifterna för renhållning och städning, för skrivmaterialier, papper, blankettryck o. d. samt för telegram, telefon och annonsering skall kunna bibehållas vid nu-

varande nivå och uppgå till sammanlagt ca 133 800 kr. Beträffande de övriga ändamålen måste styrelsen däremot räkna med en väsentlig kostnadsstegring. Kostnaderna för inköp och underhåll av möbler, skriv- och räknemaskiner m. fl. inventarier uppgick för budgetåret 1958/59 till 18 500 kr. För det därpå följande året måste de begränsas till ca 12 500 kr. och för budgetåret 1960/61 har de utgjort endast ca 11 000 kr. För budgetåret 1962/63 föreslår styrelsen att för ändamålet beräknas ett belopp av ca 20 000 kr. Kostnaderna för bokinköp, bindning av böcker och handlingar m. fl. ändamål har för budgetåret 1960/61 begränsats till ca 19 400 kr. Denna begränsning har endast kunnat genomföras genom bl. a. minskad prenumeration på facktidsskrifter och minskad anskaffning av litteratur. Om sådana begränsningar måste genomföras för någon längre tid kommer verksamheten inom styrelsen att lida allvarligt men. Styrelsen förordar därför att för nästa budgetår ett belopp av minst 26 000 kr., avsett att täcka även senare års kostnadsstegringar, beräknas för ändamålet.

I samband med undersökning rörande möjligheterna att förenkla och effektivisera bl. a. kontors- och skrivarbetet inom styrelsen har konstaterats att kontorsmaskinerna är i stort behov av en modernisering. I första hand har härvid funnits angeläget att anskaffa elektriska skrivmaskiner, kalkyleringsmaskiner, dupliceringsapparat och ljudupptagningsapparater. Därjämte har funnits erforderligt att plåtskåp anskaffas för att visst kartmaterial, tillhörande torrlägningsakter, skall kunna förvaras på tillfredsställande sätt. Kostnaderna för anskaffning av dessa maskiner och skåp beräknas uppgå till 30 700 kr.

3. Från denna post bestrides utgifter för tryckning av dels svinstamkontrollens kvartalsrapporter och årsberättelse, dels styrelsens kungörelser och dels vissa meddelanden rörande jordbrukets rationalisering. Kostnaderna för nämnda kvartalsrapporter och årsberättelse kan för nästa budgetår beräknas uppgå till ca 9 000 kr. Kostnaderna för tryckning av kungörelseserien varierar från år till år. Normalt torde ett belopp av ca 4 000 kr. böra finnas tillgängligt för ändamålet. För tryckning av meddelanden torde böra beräknas ett belopp av ca 5 000 kr.

4. Styrelsen har tidigare föreslagit att medel anvisas för anställande av extra personal vid jordbrukets upplysningsnämnd för planerad referat- och dokumentationsverksamhet. För att bestrida vissa omkostnader i samband härmed föreslår styrelsen att ett belopp av 15 000 kr. anvisas.

Departementschefen

Med hänsyn till vad lantbruksstyrelsen anfört tillstyrker jag en ökning av anslagsposten till publikationstryck med 6 000 kr. Vidare förordar jag att delposten till övriga expenser uppräknas med 10 000 kr. I anslutning till vad jag föreslagit under föregående punkt för att öka resurserna för jordbrukets upplysningsnämnd bör posten till upplysningsverksamhet höjas med 5 000 kr. Av budgettekniska skäl bör vidare från denna post i fortsättningen bestridas utgifter för de ändamål, vartill medelsanvisning hittills skett un-

der anslaget Bidrag till utgivande av vissa tidskrifter m. m. Posten bör till följd härav uppräknas med ytterligare 30 000 kr. Med beaktande av medelsförbrukningen kan anslagsposten till reseersättningar sänkas med 35 000 kr. Å andra sidan bör posten samtidigt tillföras 7 000 kr. för att bestrida kostnadsökningar hänförliga till de uppgifter för styrelsen på rennäringens område som behandlats under avlöningsanslaget.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(517\,000 + 23\,000 =) 540\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbruksstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 540 000 kr.

C. Lantbrukets rationalisering och befrämjande av dess produktion, m. m.

[9] 1. Lantbruksnämnderna: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	12 509 500	12 291 730
1960/61	11 702 500	12 059 170
1961/62 (statsliggaren s. 859)	12 969 000	
1962/63 (förslag)	12 907 000	

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen* hemställer, att anslaget höjes med 406 600 kr. enligt följande beräkning.

	Ökning eller minskning
1. <i>Personalförstärkningar</i>	
a) 1 byggnadskonsulent Ae 21	+ 23 992
b) byggnadsteknisk expertis	+ 25 000
c) 10 assistenter Ae 19	+ 223 672
d) 4 assistenter högst Ae 17	+ 79 996
e) 10 lantbruksinstruktörer Ae 13	+ 152 412
2. <i>Personalminskningar</i>	
a) 3 lantbruksassistenter i reglerad befordringsgång	— 64 303
b) skoglig expertis	— 70 000
c) 10 tekniker Af 10—Ae 15	— 144 144
3. <i>Löneregleringar</i>	
a) höjning av arvodena åt ordförande och ledamöter i lantbruks- nämnderna	+ 45 000
b) 17 assistenter högst Ae 17 i st. f. Ae 15	+ 28 189
c) 8 ingenjörer Ao 21 i st. f. 8 förste assistenter Ao 19	+ 12 230
d) 20 ingenjörer Ao 17 i st. f. 20 assistenter Ao 15	+ 37 206
e) 8 ingenjörer Ao 17 i st. f. 8 assistenter Ae 15	+ 9 172
f) 16 ingenjörer högst Ae 15 i st. f. 16 tekniker Af 10—Ae 15..	—
g) 7 assistenter Ao 15 i st. f. 7 förste lantbruksinstruktörer Ao 13	+ 10 732
h) 16 assistenter Ao 15 i st. f. förste lantbruksinstruktörer Ae 13	+ 26 910
i) 40 lantbruksinstruktörer Ae 13 i st. f. Ae 12	+ 46 581
4. <i>Omräkning</i>	
a) 1 biträdande lantbruksdirektör Ao 24 på övergångsstat	— 33 680
b) 2 förste assistenter Ao 19 på övergångsstat	— 50 793

	Ökning eller minskning
c) 1 förste lantbruksinstruktör Ao 13 på övergångsstat	— 18 080
d) 1 lantbruksinstruktör Ao 12 på övergångsstat	— 17 940
e) 1 kanslibiträde Ao 7 på övergångsstat	— 12 932
f) tjänstetidsbefordran, löneklassförändringar, reglerad befordrings- gång	+ 90 981
g) kompensation för höjda folkpensionsavgifter	+ 6 385
	+ 406 586

Motiv. 3 a). Till ordförande och annan ej självskriven ledamot i lantbruksnämnd ävensom till suppleant, vilken inkallas att närvara vid sammanträde, utgår sedan den 1 juli 1957 ersättning med 30 kr. per sammanträdes- och förrättningsdag. Ordförande äger därjämte uppbära årsarvode med 1 800 kr. Med hänsyn till den allmänna löneutvecklingen under senare år anser styrelsen skäligt att dagarvudet höjs till 40 kr. och ordförandens årsarvode till 2 400 kr.

1 a) och b). I samband med de omplaceringar av byggnadskonsulenter, som under förra budgetåret måst vidtagas i följd av att antalet sådana konsulenter nedgått från 26 till 20, har styrelsen ånyo ingående prövat inom vilka områden lantbruksnämnden utan olägenheter av betydelse kan reda sig utan tillgång till egen byggnadskonsulent. Styrelsen har funnit att 16 lantbruksnämnder måste ha tillgång till egen byggnadskonsulent och att i tre fall en byggnadskonsulent bör vara tillfyllest för två nämnders behov. För de återstående tre nämndsområdena är två byggnadskonsulenter erforderliga. Sammanlagt erfordras alltså 21 byggnadskonsulenter. Detta förutsätter dock att särskilt de lantbruksnämnder, vilka inte får tillgång till egen konsulent, skall ha möjlighet att anlita utomstående byggnadsteknisk expertis. För detta ändamål beräknar styrelsen erforderligt att posten till ersättningar till sakkunniga förstärkes med ca 25 000 kr.

I fråga om övriga yrkanden anför styrelsen inledningsvis bl. a. följande.

Övriga yrkanden rör den personal med lägre teknisk, skoglig eller agrar utbildning, som är avsedd för det egentliga fältarbetet. Antalet för sådan personal inrättade tjänster utgör f. n. 183. I enlighet med det vid 1960 års riksdag fattade beslutet om vissa ändringar i lantbruksnämndernas personalorganisation har dessa grupper av tjänstemän erhållit ett mera kvalificerat arbete än tidigare, bl. a. därigenom att de från högre befattningshavare fått övertaga vissa arbetsuppgifter. Erfarenheterna av denna överflyttning av arbetsuppgifter har hittills varit i stort sett goda. I viss utsträckning kan en ytterligare sådan överflyttning ske i den mån de lägre befattningshavarna erhåller erforderlig fortutbildning och vidgad erfarenhet. Mot bakgrunden bl. a. härav framlägger styrelsen vissa förslag till förbättringar av dessa tjänstemäns löneställning. En viss förbättring av ifrågavarande personalgruppers löneläge är även motiverad av arbetsmarknadsskäl. Särskilt gäller detta de tekniskt och de skogligt utbildade tjänstemännen. För de sist-

nämnda anser styrelsen det därjämte synnerligen angeläget att särskilda befordringstjänster inrättas.

Vad angår personal med lägre agrar utbildning, vilken personal utgöres av assistenter i lönegrad 15, förste lantbruksinstruktörer i lönegrad 13 och lantbruksinstruktörer i lönegrad 12, föreslås dels att antalet assistenter ökas, dels att instruktörerna uppflyttas till lönegrad 13. I fråga om personal med lägre skoglig utbildning finner styrelsen en viss ökning av antalet tjänster vara starkt påkallad. I övrigt anser styrelsen, att antalet tjänster för tekniskt utbildad personal kan minskas något. De mindre tekniskt betonade arbetsuppgifterna bör överföras på instruktörspersonalen, som därför bör ökas.

Vederbörande personalorganisation har hemställt, att tjänstebenämningarna för de tjänster, som är avsedda för personal med lägre teknisk utbildning — d. v. s. förste assistenter, assistenter och tekniker — skall ändras till ingenjör. Styrelsen, som finner teknikerbenämningen böra bibehållas i fråga om rekryteringspersonal, vill i övrigt ej motsätta sig detta förslag.

1 c) och d), 2 a) och b), 3 b). Dessa yrkanden avser personal med lägre skoglig utbildning. Styrelsen anför i huvudsak följande.

Antalet för skogstjänstemän särskilt inrättade assistenttjänster är f. n. 17, alla placerade i Ae 15. Därjämte finns tre skogstjänstemän, vilka är inplacerade i den för lantbruksassistenter avsedda befordringsgången, Af 15—Ae 19. För innevarande budgetår har härutöver föreskrivits, att av anslagsposten Ersättningar till sakkunniga lägst 70 000 kr. skall utgå för anlitan-
de av skoglig expertis för att genomföra skogliga markbyten och kompletteringar. Detta belopp räcker till arvoden enligt löneklass 15 åt fyra helårsanställda tjänstemän. Enligt gjorda beräkningar erfordras härutöver ytterligare sju skogligt utbildade tjänstemän. Samtliga här avsedda befattningshavare fyller ett stadigvarande behov och bör därför inplaceras på löneplan.

Skogstjänstemännen har ålagts jämförelsevis ansvarsfulla arbetsuppgifter. Särskilt framhålles, att de allt mera anlitas i den aktiva inköps- och försäljningsverksamheten och därvid biträder vid förhandlingar om köp, byte och försäljning av skogsmark, där motparten ofta representeras av högt kvalificerad expertis. Med hänsyn till dessa och andra uppgifters art ävensom vikten av att tjänsterna skall kunna besättas med kunnig och dugande personal är en förbättring av löneställningen motiverad. För att rekryteringen skall kunna ske på tillfredsställande sätt bör tjänsteman, som fyller nyssnämnda krav, vid anställningen omedelbart kunna placeras i högst lönegrad 17. Därjämte erfordras att ett visst antal befordringstjänster i Ae 19 inrättas, om det skall bli möjligt att behålla dessa tjänstemän. Att så kan ske är av särskild vikt med hänsyn till arbetsuppgifternas speciella karaktär. Styrelsen beräknar det erforderliga antalet dylika tjänster till tio.

I samband med att nyss föreslagna åtgärder genomföres kan dels tre lantbruksassistenttjänster indragas, dels sakkunnigposten minskas med 70 000 kr.

3 c). Beslutet vid 1960 års riksdag om minskning av antalet lantbruksingenjörer har medfört vissa svårigheter att upprätthålla den synförrättningsverksamhet enligt vattenlagen som tidigare till övervägande del omhänderhafts av lantbruksingenjörer.

I fortsättningen får man regelmässigt räkna med att förste assistenter och assistenter, som förvärvat erfarenhet av förrättningsverksamhet såsom bi-

träden åt lantbruksingenjör, i allt större utsträckning måste anlitas för självständig handläggning av syneförrättningar. I åtminstone åtta län med en mera omfattande verksamhet på området kommer sådana befattningshavare att åläggas ansvarsfulla uppgifter som förrättningsmän och även utnyttjas som föredragande i torrlägningsfrågor. För att dessa befattningshavare skall kunna beredas en löneställning, svarande mot arbetsuppgifterna och därmed förenat ansvar, bör lönegradsuppflyttning ske i enlighet med yrkandet.

3 d), e) och f). Bortsett från förste assistenterna uppgår antalet tjänster för personal med lägre teknisk utbildning till 54. Av dessa tjänster är 20 placerade i Ao 15. För de övriga gäller reglerad befordringsgång omfattande lönegraderna Af 10 (ett år) — Ae 12 (ett år) — Ae 13 (två år) — Ae 15. Det har trots den fr. o. m. budgetåret 1958/59 genomförda löneförbättringen varit förenat med stora svårigheter att besätta tjänsterna och behålla de yngre tjänstemännen för någon längre tid.

Under de senaste tre åren har sålunda inte mindre än 21 tjänstemän sökt annan, statlig eller enskild tjänst. Väntetiden för befordran till förste assistent understiger normalt inte 15 år. En förbättring av befordringsutsikterna är nödvändig. Med hänsyn härtill föreslår styrelsen att — samtidigt som kåren i dess helhet något minskas (jfr nedan under 1 e) och 2 c)) — tjänsterna som assistent i Ao 15 uppflyttas till tjänster som ingenjör i Ao 17 samt att därjämte åtta av tjänsterna i den reglerade befordringsgången placeras i samma lönegrad. Därjämte föreslår styrelsen — under hänvisning till den överenskommelse berörande teknisk personal inom vissa förvaltningsområden, som redovisas i prop. 1961: 142 s. 3 — att den reglerade befordringsgången slopas och att styrelsen bemyndigas att antaga personalen i högst Ae 15.

3 g) och h). För att biträda i första hand de lantbrukskonsulenter, som skall svara för den yttre rationaliseringen, har fr. o. m. budgetåret 1960/61 inrättats 23 assistenttjänster i Ao 15. De skall besättas med personal, som har lägre agrar eller teknisk utbildning och därjämte erhållit fortbildning och erfarenhet från verksamhet med yttre rationalisering. Dessa assistenter skall i viss omfattning övertaga uppgifter som tidigare åvilat lantbrukskonsulenter.

Om effekten av denna omfördelning av arbetsuppgifter skall bli den avsedda måste assistenterna kunna arbeta jämförelsevis självständigt under tillsyn av ledaren för verksamheten. Det erforderliga antalet sådana befattningshavare beräknas f. n. till mellan 45 och 50. De föreslagna 23 nya assistenttjänsterna i Ao 15 bör inrättas i stället för sju ordinarie och 16 extra ordinarie förste lantbruksinstruktörstjänster i lönegrad 13.

3 i). F. n. är instruktörspersonalen vid lantbruksnämnderna uppdelad på förste lantbruksinstruktörer i lönegrad 13 och lantbruksinstruktörer i lönegrad 12. Vissa instruktörer fullgör arbetsuppgifter som bör ankomma på assistent med lägre agrar utbildning och bör med hänsyn härtill befordras till sådan assistenttjänst. Övriga fullgör oavsett lönegradsplacering arbete av likvärdig beskaffenhet. En uppdelning av denna personal på två

lönegrader är därför numera ej påkallad. En förbättring av instruktörspersonalens löneläge är dessutom helt allmänt sett väl motiverad.

1 e) och 2 c). Yrkandet motiveras av att visst arbete, för vilket hittills teknisk personal anlåtats, i fortsättningen bör utföras av personal med lägre agrar utbildning.

4. Ändringarna är av automatisk karaktär.

Departementschefen

Såsom redan antytts i översikten är det av vikt att den pågående strukturaliseringen ytterligare intensifieras, särskilt vad gäller storleksrationalisering och byten i fråga om skogsmark. En ökning av aktiviteten från berörda myndigheters sida är påkallad inte minst med hänsyn till att mindre jordbruk i betydande utsträckning upphör som självständiga enheter och att skogsmark i samband därmed blir disponibel för sammanläggning med annan fastighet. Härtill kommer önskemålet om en snabb omsättning av de skogsfastigheter som förvärvas med medel under jordfonden. På grund av dessa förhållanden bör lantbruksnämndernas kader av med skogliga rationaliseringsuppgifter sysselsatt fast personal och tillfällig expertis ökas.

För närvarande finns vid lantbruksnämnderna 17 assistentbefattningar i Ae 15 samt tre lantbruksassistenttjänster i Af 15—Ae 19 för värderingsuppgifter m. m. i samband med den yttre rationaliseringen av skogsfastigheter. Därjämte finns tre jägmästartjänster vid lantbruksstyrelsens skogliga sektion. Dessa jägmästare skall i viss utsträckning biträda även lantbruksnämnderna. Lantbruksstyrelsen har föreslagit en minskning med tio tekniker i Af 10—Ae 15, vilkas arbetsuppgifter hädanefter skall utföras av personal med lägre agrar utbildning. I anslutning till detta förslag vill jag förorda, att i stället för teknikerbefattningarna inrättas fem assistenttjänster i Ae 15 för förenämnda skogliga uppgifter. Dessa personalförändringar innebär en besparing av 58 700 kr. För att tillgodose behovet av ökade möjligheter att anlita skoglig expertis bland annat för förhandlingar om markbyten med bolag och andra större skogsägare vill jag föreslå en uppräkningspost till ersättningar till sakkunniga med 60 000 kr. Av posten, som härnäst uppgår till 225 000 kr., kan i allt 160 000 kr. användas för skoglig expertis. Detta belopp bör i väsentlig mån utnyttjas för att anlita för berörda uppgifter och för andra med den yttre rationaliseringen i skogsmark sammanhängande åtgärder lämpad personal med högre utbildning. Jag vill i detta sammanhang betona vikten av att såväl förenämnda expertis som nämndernas skogstekniska personal överhuvud disponeras på sådant sätt att så långt möjligt en anpassning sker efter uppgifternas omfattning och svårighetsgrad i skilda delar av landet.

I anslutning till vad lantbruksstyrelsen anfört i det föregående beträffande överflyttning av arbetsuppgifter från högre till lägre befattningshavare torde jag få erinra om att Kungl. Maj:t i beslut den 1 december 1961 utfärdat bestämmelser angående vidgad behörighet att handlägga syneförrätting enligt 7 kap. vattenlagen. I sammanhanget vill jag nämna att det är

min avsikt att senare inhämta Kungl. Maj:ts bemyndigande att tillkalla sakkunniga för utredning rörande förrättningstekniska och författningsmässiga spörsmål beträffande torrlägningsföretag ävensom angående utbildningen av sådan personal, som i fortsättningen skall handlägga dikningsärenden.

Mot lantbruksstyrelsens beräkningar av utgiftsändringar av automatisk karaktär har jag ingen invändning. Anslaget kan till följd härav minskas med 43 300 kr. Härutöver bör från posten för avlöningar till icke-ordinarie personal kunna avräknas 20 000 kr.

De av styrelsens förslag, vilka ej behandlats särskilt i det föregående, kan jag inte tillstyrka.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med (12 969 000 — 62 000 =) 12 907 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för lantbruksnämnderna att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	4 872 600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	170 000
3. Arvoden till ortsombuden, <i>förslagsvis</i>	356 000
4. Ersättningar till sakkunniga, <i>förslagsvis</i>	225 000
5. Ersättningar till täckdiknings- och cementeringsförmän, <i>förslagsvis</i>	100 000
6. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	4 256 100
7. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	2 744 000
8. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	183 300

Summa kr. 12 907 000

b) till *Lantbruksnämnderna*: *Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 12 907 000 kr.

[10] 2. *Lantbruksnämnderna*: Omkostnader

Under denna rubrik har även upptagits medelsbehovet för de ändamål som tillgodoses genom det i IX ht 1961 uppförda anslaget *Lantbruksnämnderna*: Utrustning.

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	2 971 500	2 808 047
1960/61	2 772 100	2 691 472
1961/62 (statsliggaren s. 860)	2 860 000	
1962/63 (förslag)	3 040 000	

Y r k a n d e. A. *Lantbruksstyrelsen* hemställer, att anslaget till omkostnader höjes med 200 000 kr. enligt följande beräkning.

	1959/60	Utgifter 1960/61	Anslag 1961/62	Ökning
1. Reseersättningar	2 009 882	1 816 519	2 060 000	135 000
2. Expenser				
a) bränsle, lyse och vatten.	37 756	39 468	32 000	6 000
b) ersättningsanskaffning av instrument och annan fält- utrustning	24 746	6 083	25 000	5 000
c) övriga expenser	642 953	578 572	653 000	54 000
				<u>200 000</u>

Y r k a n d e. B. *Lantbruksstyrelsen* hemställer, att anslaget till utrustning vid lantbruksnämnderna upptages med 76 000 kr.

M o t i v A. 1. Utgifterna beräknas komma att öka med ca 95 000 kr. till följd av de fr. o. m. innevarande budgetår höjda traktamentena. Med hänsyn till att verksamheten under förra budgetåret varit hämmad på grund av genomförandet av ändringarna i personalorganisationen beräknas för nästa budgetår en ytterligare kostnadsökning av minst 100 000 kr. Därjämte förleder den begärda förstärkningen med sju skogligt utbildade tjänstemän en utgiftsökning med ca 50 000 kr.

2 a). Højningen motiveras av medelsförbrukningen under de senaste två budgetåren.

2 b). Denna delpost har varit upptagen med oförändrat belopp alltsedan budgetåret 1955/56. Med hänsyn till inträdda kostnadsstegringar bör den uppräknas till 30 000 kr.

2 c). Fr. o. m. budgetåret 1959/60 har från delposten bestritts kostnader, ca 15 000 kr. för år, för tryckning av blanketter för ansökan om arealtillägg. Kostnaderna för erforderlig annonsering om ansökningsförfarandet beräknas uppgå till ca 4 000 kr. för år. Särskilda medel har hittills ej beräknats för dessa ändamål. Stådningskostnaderna kan redan för innevarande budgetår beräknas komma att öka med 9 000 kr. Den begärda ökningen av personalen med sju skogligt utbildade tjänstemän bör föranleda en højning med ca 6 000 kr. För att det skall bli möjligt att undvika överskridande finner styrelsen att det därjämte erfordras en uppräkning av 20 000 kr. i anledning av under senare år inträdda allmänna kostnadsstegringar.

M o t i v B. Det vid ingången av innevarande budgetår disponibla beloppet uppgår till 40 000 kr., vilket belopp styrelsen beräknar vara erforderligt för nyanskaffning av utrustning under detta budgetår. Även efter en sådan anskaffning är emellertid utrustningen bristfällig i åtskilliga hänseenden. För nyanskaffning av utrustning under budgetåret 1962/63 erfordras därför ett uttillskott av ca 40 000 kr.

Lantbruksnämnden i Gävleborgs län, som skall inflytta i nya lokaler, har anmält, att den i samband därmed behöver omkring 20 300 kr. för anskaffning av vissa inventarier m. m., nämligen för lysrörsarmatur ca 10 000 kr., för förvaringsskåp ca 8 000 kr., för inredning i arkiv och kassavalv ca 1 400 kr. samt för vissa möbler m. m. ca 900 kr. Nämnden har också framfört önskemål om anskaffning av en automatisk telefonväxel för en kostnad av 16 000 kr. i stället för den nuvarande manuella. På grund härav föreslår styrelsen att tillhopa 36 000 kr. anvisas för bestridande av nämnda kostnader.

I särskild skrivelse den 13 oktober 1961 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att anslaget till utrustning vid lantbruksnämnderna upptages med 85 000 kr. i stället för tidigare föreslaget belopp. De med 9 000 kr. ökade medelsanspråken beror i huvudsak på att vissa inventarier måste anskaffas till lantbruksnämnderna i de fyra nordligaste länen i samband med de koncentrerade rationaliseringsinsatserna där.

Departementschefen

Automatiska kostnadsstegringar bör enligt min mening föranleda ökning av posten till reseersättningar med 100 000 kr., posten till bränsle, lyse och vatten med 6 000 kr. samt posten till övriga expenser med 34 000 kr. Vad lantbruksstyrelsen i övrigt yrkat under anslaget kan jag inte biträda. Där- emot vill jag förorda, att medelsbehovet för nyanskaffning av utrustning för lantbruksnämnderna, till vilket ändamål anvisning hittills skett under ett särskilt anslag, hädanefter bör tillgodoses under förevarande anslag. Anskaffning av instrument och annan fältutrustning bör ske med anlitan- de av medel från nuvarande post till ersättningsanskaffning. För annan anskaffning bör posten till övriga expenser utnyttjas. Denna bör i anledning härav höjas med ytterligare 40 000 kr.

Anslaget torde alltså böra uppföras med $(2\,860\,000 + 180\,000 =)$ 3 040 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbruksnämnderna: Omkostnader* för budget- året 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 3 040 000 kr.

[11] 3. Bidrag till hushållningssällskapen: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	7 535 800	7 588 558
1960/61	7 688 800	8 164 774
1961/62 (statsliggaren s. 862)	8 833 000	
1962/63 (förslag)	14 525 000	

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen* hemställer, att anslaget för nästa bud- getår höjes med 334 900 kr. enligt följande sammanställning.

Ökning

1. Lönereglering	
26 sekreterare Bo 1 i st. f. Ao 26 (6 mån.)	87 800
2. Omräkning	
a) löneklassförändringar, m. m.	33 400
b) tjänstetidsbefordran	700
c) kompensation för höjda folkpensionsavgifter	2 400
d) statsbidrag till ATP-avgifter	209 300
e) statsbidrag till arbetsgivaravgifter till sjuk- och moderskapsförsäkringen	1 300
	334 900

Motiv. Detta yrkande har framförts jämväl i lantbruksstyrelsens förslag till anslagsaskanden för budgetåren 1958/59—1961/62 (IX ht 1958 s. 32 p. 2 a)). Styrelsen föreslår, att tjänstebenenämningen ändras till hushållningssällskapsdirektör.

2. Ökningarna är av automatisk karaktär.

Departementschefen

Det av 1961 års riksdag (prop. 183; JoU 39; rskr. 372) fattade beslutet om vissa ändringar i hushållningssällskapens organisation syftade till att i huvudsak inom befintlig ram möjliggöra en effektivisering av sällskapens rådgivningsverksamhet. Behovet av expertis för driftsekonomisk rådgivnings- och upplysningsverksamhet skall enligt beslutet alltså tillgodoses utanför ramen för de på hushållningssällskapsorganisationens personalförteckning upptagna tjänsterna. Liksom hittills bör särskilda medel anvisas för att anlita ifrågavarande slag av expertis, som även skall stå till lantbruksnämndernas förfogande. Någon höjning av det nuvarande beloppet för ändamålet, 190 000 kr., kan jag däremot ej förorda. Av budgettekniska skäl bör dessa medel hädanefter upptagas under en särskild post i hushållningssällskapsorganisationens avlöningsstat i stället för som nu under omkostnadsanslaget. Härutöver föreligger möjligheter för hushållningssällskapen att till förenämnda ändamål utnyttja även taxeinkomster och andra medel som står till deras förfogande. Därvid bör dock samordning ske med Kungl. Maj:ts fördelning av det under expertisposten befintliga beloppet.

Enligt förenämnda riksdagsbeslut skall bidrag till sjukvårds- och flyttningsskostnadsersättningar för befattningshavare i hushållningssällskapsorganisationen i fortsättningen inräknas i de medel som anvisas såsom bidrag till sällskapens omkostnader. Härigenom kan förevarande anslag nedräknas med 9 000 kr. Å andra sidan bör det räknas upp med 422 000 kr. för att täcka kostnaderna för de från och med den 1 januari 1962 beslutade

lönegradsändringarna i fråga om vissa befattningar ävensom med 247 000 kr. i anledning av andra kostnadsstegringar av automatisk karaktär.

Medelsanvisningen under anslaget har hittills avsett statsbidrag för kalenderår. I anslutning till förut nämnda riksdagsbeslut, varigenom hushållningssällskapens bokföring av den med statsmedel bedrivna verksamheten omlagts till budgetår, förordar jag, att i fortsättningen även anslagsanvisningen skall avse bidrag för budgetår. För att täcka medelsbehovet till statsbidrag till avlöningar m. m. under första halvåret 1962 bör anslaget för nästa budgetår uppräknas med 4 842 000 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(8\,833\,000 + 5\,692\,000 =) 14\,525\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för hushållningssällskapsorganisationen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	9 920 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	285 000
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	388 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	3 093 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	206 000
6. ATP-avgifter, <i>förslagsvis</i>	540 000
7. Arbetsgivaravgifter till sjuk- och moderskapsförsäkringen, <i>förslagsvis</i>	93 000
Summa kr.	14 525 000

b) till *Bidrag till hushållningssällskapen*: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 14 525 000 kr.

[12] 4. Bidrag till hushållningssällskapen: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1959/60	4 965 000	4 965 000	—
1960/61	5 085 000	5 075 920	9 080
1961/62 (statsliggaren s. 863) ...	5 210 000		
1962/63 (förslag)	8 085 000		

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen* hemställer, att anslaget för nästa budgetår uppräknas med 550 000 kr. enligt följande sammanställning.

	Anvisat 1961/62	Ökning
1. För utbetalning av ersättning för driftsintrång å demonstrationsgård	30 000	40 000
2. För anlitande vid hushållningssällskapen av expertis för driftsekonomisk rådgivnings- och upplysningsverksamhet	190 000	—
3. För bestridande av hushållningssällskapens omkostnader att fördelas enligt kungörelsen 1959:226	4 990 000	<u>510 000</u>
		550 000

M o t i v. 1. Förslaget har framförts i anslagsskrivelserna för de senaste sex åren (se IX ht 1959 s. 24). Med hänsyn till erfarenheterna rörande demonstrationsgårdarnas betydelse i rådgivnings- och upplysningsverksamheten inom jordbruket vidhåller styrelsen sin uppfattning att ett till 70 000 kr. förhöjt belopp för ändamålet måste betraktas såsom en synnerligen billig investering.

2. Av anslagsposten användes 165 000 kr. för anlitande inom tio områden av jordbruksekonomisk expertis samt 25 000 kr. för anlitande av tillfälligt biträde i jordbruksekonomiska frågor. Vid en eventuell lönestegring för statstjänstemännen under år 1962 bör delbeloppet å 165 000 kr. uppräknas. Styrelsen avser i sådant fall föreslå att medel anvisas å tilläggsstat.

3. Vid beräkningarna av omkostnadsanslagets storlek för verksamhetsåret 1962 har styrelsen utgått från att sällskapens verksamhet kommer att i stort sett bedrivas som hittills. Styrelsen har ansett det riktigast att såsom utgångspunkt för uppräkning av anslaget välja anslagets storlek 1952, då omfattningen av hushållningssällskapens verksamhet senast var föremål för en mera ingående prövning från statsmakternas sida, samt den därefter inträffade löne- och kostnadsutvecklingen. Styrelsen anför härom bl. a. följande.

Hushållningssällskapens omkostnadsanslag för 1952 å 4 000 000 kr. har av jordbruksupplysningskommittén beräknats fördela sig med 830 000 kr. på löner, 1 370 000 kr. på reseersättningar, 400 000 kr. på expenser och 300 000 kr. på hyror samt med 1 100 000 kr. till sällskapens fria disposition för andra ändamål. Under tidsperioden 1952—61 har lönerna ökat med 58 procent, reseersättningarna med 24 procent, expenserna med 34 procent och hyrorna med 39 procent. Med hänsyn till användningen av beloppet för sällskapets disposition har styrelsen ansett det rimligt med en höjning av denna med 39 procent. En sammanvägning av kostnadsstegringen för de olika delposterna ger en ökning av 48 procent. En uppräkning med nämnda procenttal ger till resultat att hela omkostnadsanslaget bör ökas till i runt tal 5 500 000 kr.

Styrelsen anmärker, att vid beräkningarna inte beaktats de lönestegringar som torde bli ofrånkomliga under 1962.

I två särskilda skrivelser den 26 september 1961 har *Hushållningssällskapens förbund* hemställt *dels* att åtgärder måtte vidtagas för en fortsatt utbyggnad av ekonomikonsulentorganisationen och att statsbidrag anvisas till ytterligare fyra sådana konsulenttjänster, *dels* att omkostnadsanslaget måtte uppräknas med 675 000 kr.

I detta sammanhang torde få anmälas att *styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* i sina anslagsäskanden för budgetåret 1962/63 hemställer, att för statsbidrag till hushållningssällskapens försöksverksamhet, m. m. ett belopp av 579 000 kr. anvisas. Styrelsen anför därvid.

För budgetåret 1961/62 har under rubriken Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Lokal och fast försöksverksamhet anvisats 353 500 kr. för statsbidrag till hushållningssällskapens försöksverksamhet och 3 800 kr. till Skånes fröodlingsförening. Hushållningssällskapens fältförsöksverksamhet beräknas omfatta ca 3 800 försök per år. Varje försök kostar ca 500 kr. Högskolestyrelsen räknar med en från 90 kr. till 175 kr. höjd ersättning per försök, vilket medför kostnader på 525 000 kr. Därtill kommer analyskostnader på ca 50 000 kr. Till Skånes fröodlingsförening beräknas ett belopp av 4 000 kr.

Departementschefen

I enlighet med föregående års riksdagsbeslut rörande ändringar i hushållningssällskapens organisation skall det i fortsättningen ankomma på lantbruksstyrelsen att, efter framställning av sällskapen och efter hörande av Hushållningssällskapens förbund, besluta angående fördelning mellan de skilda sällskapen av statsbidraget till deras allmänna omkostnader. Med hänsyn till inträffade utgiftstegringar av automatisk karaktär föreslår jag att det till detta bidrag avsedda beloppet för nästa budgetår ökas med 150 000 kr. Vidare vill jag förorda, att de nu under särskild post anvisade medlen till utbetalning av ersättning för driftsintrång å demonstrationsgård i fortsättningen inräknas i posten till sällskapens allmänna omkostnader. Av samma skäl som jag anfört under hushållningssällskapens avlöningsanslag bör jämväl statsbidragen till omkostnader i fortsättningen avse budgetår. För att täcka bidragsbehovet för första halvåret 1962 bör anslaget uppräknas med 2 560 000 kr. Å andra sidan minskas anslaget med 190 000 kr. på grund av den under föregående punkt föreslagna omföringen av anslagsposten till driftsekonomisk expertis.

1961 års riksdag (prop. 69; JoU 26; rskr. 297) beslöt, att statsbidrag till hushållningssällskapens försöksverksamhet inte längre skall utgå ur lantbrukshögskolans anslag till lokal och fast försöksverksamhet utan att medel för ändamålet i fortsättningen bör anvisas under särskilt anslag. Av budgettekniska skäl vill jag föreslå, att bidragsgivningen till försöksverksamheten sker å en särskild post under förevarande anslag. Anslagsposten bör för nästa budgetår uppföras med 355 000 kr. Fördelningen av medlen bör fortfarande göras av styrelsen för lantbrukshögskolan i enlighet med nu gällande regler och avse försöksverksamheten under kalenderår.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med (5 210 000 + 2 875 000 =) 8 085 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Bidrag till hushållningssällskapen: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 8 085 000 kr.

[13] 5. Utbildningskurser för viss personal vid lantbruksnämnder och hushållningssällskap¹

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1959/60	20 000	13 128	6 872
1960/61	25 000	12 442	19 430
1961/62 (statsliggaren s. 861) ...	25 000		
1962/63 (förslag)	45 000		

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen* hemställer, att anslaget för nästa budgetår tillföres 10 000 kr.

M o t i v. Anledningen till att utgifterna har understigit de beräknade är främst, att kostnaderna per kurs kunnat hållas lägre än de ursprungligen beräknade. Styrelsen anser det erforderligt med kursverksamhet under budgetåret 1962/63 i samma omfattning som för innevarande budgetår. Med hänsyn till reservationen bör anslaget tillföras 10 000 kr. Liksom innevarande budgetår bör 3 000 kr. avses för kurser för kontorspersonal.

Departementschefen

Under förevarande anslag bör enligt min mening i fortsättningen anvisas medel för fortbildning av såväl lantbruksnämndernas som hushållningssällskapens tjänstemän. Uppgiften att svara för planläggningen och genomförandet av kurserna ankommer i båda fallen på lantbruksstyrelsen. Jag vill förorda att anslaget, vars rubrik bör ändras till Utbildningskurser för viss personal vid lantbruksnämnder och hushållningssällskap, tillföres 35 000 kr., vilket motsvarar vad som från anslaget Särskilda utbildningskurser under senare år utgått till fortbildning av personal vid hushållningssällskapen. Totalt bör 45 000 kr. anvisas å anslaget för nästa budgetår. Med hänsyn till att en reservation å cirka 30 000 kr. kan beräknas föreligga per den 30 juni 1962 kommer cirka 75 000 kr. att vara tillgängliga för kurser budgetåret 1962/63.

För dispositionen av anslagsmedlen har vissa regler angivits i propositionen 1959: 148. Under nästkommande budgetår bör kurser anordnas i ämnen sammanhängande med yttre rationalisering av skogsfastigheter, varvid särskilt bör uppmärksammas frågor beträffande värdering av skogsmark. Ytterligare fortbildning i ekonomiska ämnen, särskilt i fråga om upprättande av investerings- och driftsplaner, torde även erfordras. Vidare bör bland an-

¹ Tidigare rubrik: Lantbruksnämnderna: Utbildningskurser för viss personal.

nat anordnas kurser rörande åtgärder att förebygga skördeskador samt angående aktuella driftsrationaliseringsproblem. Slutligen bör för rådgivningspersonalen anordnas kortare kurser i pedagogik.

Kursernas uppläggning och genomförande bör ske i nära samarbete med lantbrukshögskolan och till denna knuten expertis. I skäligen utsträckning bör samordning ske med fortbildningskurser som anordnas av andra organ, t. ex. lantmäteriväsendet, skogsvårdsstyrelseorganisationen och lantbruksundervisningsanstalterna.

Från anslaget bör liksom hittills bestridas ersättningar till kursledare och lärare samt kostnader för anskaffande av kursmateriel. Deltagarnas löner under kurstiden samt traktamenten och resekostnadsersättningar bör utgå ur vederbörliga anslag.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(25\,000 + 20\,000 =) 45\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Utbildningskurser för viss personal vid lantbruksnämnder och hushållningssällskap* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 45 000 kr.

[14] 6. Kursverksamhet för jordbrukets rationalisering m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	1 600 000	1 794 468
1960/61	1 640 000	1 016 348
1961/62 (statsliggaren s. 864)	2 040 000	
1962/63 (förslag)	2 140 000	

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen* föreslår, att anslaget uppräknas med 372 000 kr. på sätt nedan anges.

	Anslag 1961/62	Ökning
1. Kurser med enbart muntlig eller kombinerad muntlig och skriftlig undervisning	1 458 000	322 000
2. Studieresor	32 000	—
3. Framställning av undervisningsfilm och bildserier ..	50 000	50 000
4. Särskild rådgivning rörande småbrukets tekniska och ekonomiska spörsmål	500 000	—
		372 000

M o t i v. 1. De fr. o. m. den 1 juli 1961 höjda traktamentena medför en ökning av omkostnaderna för kursverksamheten med 22 000 kr.

Hur den av hushållningssällskapen, lantbruksnämnderna och vissa lantbruksundervisningsanstalter med bidrag från anslaget under budgetåret 1960/61 bedrivna kursverksamheten fördelar sig på olika kurs typer och ämnen framgår av följande sammanställningar.

Statsbidragskostnadernas fördelning på olika kurs typer
budgetåret 1960/61

Kurstyp	Kostnader, kr.
Kombinerade kurser	115 652
Kurser för särskilt antagna elever omfattande minst 6 dagar	525 330
Kurser för särskilt antagna elever omfattande mindre än 6 dagar	118 523
Öppna kurser	452 564
Gemensamma kostnader	182 748
Summa	1 394 817

Antal elever resp. elevdagar fördelade på olika kurs typer och ämnen
budgetåret 1960/61

Ämne	Kombinerade kurser	Kurser om- fattande minst 6 dagar	Kurser om- fattande mind- re än 6 dagar	Öppna kurser	Ämnenas unge- färliga andel i an- talet elevdagar
	antal elever	antal elevdagar	antal elevdagar	antal elevdagar	procent
Jordbrukslära	210	2 536	3 737	57 582	22
Husdjurslära	104	8 299	1 279	26 983	13
Maskinlära	454	7 041	2 042	17 955	10
Byggnadslära	164	420	60	692	1
Ekonomi	65	1 063	2 456	5 267	3
Bokföring och de- klaration	257	1 697	1 388	5 143	3
Trädgårdslära	266	3 323	1 475	23 579	10
Hem och hushåll..	950	14 462	9 954	56 188	30
Övrigt	26	6 012	1 908	16 974	8
Summa	2 496	44 853	24 299	210 363	100

Det för den av hushållningssällskapen m. fl. bedrivna kursverksamheten under budgetåret 1961/62 anvisade beloppet är 100 000 kr. lägre än det be-
lopp, som anvisades för ändamålet budgetåret 1960/61. Styrelsen finner det
icke rimligt att inrättandet av den till lantbrukshögskolan knutna rådgiv-
ningsverksamheten rörande småbrukets speciella problem skall medföra
en minskning av medelstillsdelningen. Ehuru styrelsen är medveten om att
sistnämnda rådgivning är i hög grad angelägen är det enligt styrelsens upp-
fattning lika angeläget att upplysnings- och rådgivningsverksamheten på
andra områden inom jordbruket och skogsbruket utbygges och intensifie-
ras.

Behovet av en intensifierad upplysningsverksamhet rörande den av lant-
bruksnämnderna bedrivna rationaliseringsverksamheten har understrukits
från flera håll. Bl. a. har så skett i jordbruksupplysningskommitténs betän-
kande (SOU 1960: 39). Om den förordade utbyggnaden av denna del av
upplysningsverksamheten skall kunna genomföras måste lantbruksnäm-
ndernas personal i ökad utsträckning engageras i kursverksamhet anordnad
med medel från anslaget. Detta förutsätter i sin tur större medelstillsdelning.

Styrelsen yrkar på grund av det anförda att anslagsposten uppräknas med ytterligare 300 000 kr. Härav utgör 100 000 kr. skillnaden mellan det belopp som anvisades för denna kursverksamhet budgetåret 1960/61 och det belopp som anvisats för densamma innevarande budgetår. Med hänvisning till vad styrelsen anført i sina anslagsäskanden 1959 och 1960 framhåller styrelsen ånyo angelägenheten av att anslaget får överskridas utan Kungl. Maj:ts medgivande.

Av anslagsmedlen utgår en del såsom timarvoden till lärare. Hushållningssällskapen har som arbetsgivare att erlagga arbetsgivaravgifter härför i anledning av lagen om allmän tjänstepensionering. Med hänsyn till den nuvarande utformningen av statsbidragsbestämmelserna i kungörelsen 1949:452 kan dock sällskapen inte få uppbära statsbidrag för dessa kostnader. Styrelsen föreslår därför att bestämmelserna ändras så att bidrag kan utgå även härtill.

2. För studieresor föreslår styrelsen oförändrat belopp.

3. Föreningen Skogs- och lantbruksfilm har i en till styrelsen inkommen framställning för budgetåret 1962/63 anhållit om statsbidrag med 100 000 kr. för framställning av undervisningsfilm och bildserier.

För undervisningen i lantbrukshåll och trädgårdsskötsel föreligger ett ständigt behov av filmer, som behandlar olika ämnen inom dessa områden. Styrelsen meddelar, att den svenska kommittén för FAO:s utsädeskampanj anmält att framställning pågår av en film, som skall skildra betydelsen av åtgärder för bättre utsäde. Filmen utformas så att den skall kunna användas både i vårt land och i andra länder. Den svenska kommittén räknar med att såväl Centralkommittén för svenskt tekniskt bistånd som vissa svenska sammanslutningar med intresse för frågan skall lämna bidrag. För att filmföretaget skall kunna genomföras måste emellertid bidrag kunna påräknas även från förevarande anslag. Styrelsen, som finner filmen vara av stort värde för upplysnings- och undervisningsverksamheten i landet, anser att den bör stödjas med bidrag från detta anslag.

4. Lantbruksstyrelsen föreslår oförändrad medelsanvisning för ändamålet.

I detta sammanhang torde få anmälas att *styrelsen för statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader* i samband med sina anslagsäskanden för budgetåret 1962/63 hemställer att 65 000 kr. anvisas under detta anslag för specialrådgivning i byggnadsfrågor. Styrelsen anför därvid bl. a. följande.

Vid omläggning av traditionell jordbruksdrift till specialproduktion erfordras noggranna undersökningar angående möjligheterna att utan alltför stora kapitalinvesteringar i byggnader införa speciell husdjursskötsel. Rådgivning i driftsekonomi kräver en grundlig genomgång av befintliga byggnader samt kunskap om vilka möjligheter som finns att utnyttja ett äldre byggnadsbestånd. I dessa fall liksom när kompletterande byggnader behöver uppföras måste den byggnadstekniska rådgivningen ske i samverkan med den driftsekonomiska för att önskat resultat skall erhållas.

Specialrådgivning i byggnadsfrågor bör vara knuten till forskningsanstalten för lantmannabyggnader. Ett sådant arrangemang medför, att den speciella tekniska sakkunskap som finns vid anstalten kan utnyttjas för att fullborda byggnadsprojekten. Självfallet bör ett nära samarbete äga rum mellan övriga specialrådgivare och rådgivningen i byggnadsfrågor.

För specialrådgivning erfordras en försöksledare i Ag 26 och en ingenjör i Ag 23, för vilka kostnaderna beräknas till 59 000 kr. för år. Härutöver beräknas 6 000 kr. för resekostnader, medan övriga expenskostnader anses kunna rymmas inom forskningsanstaltens anslag.

I skrivelse den 26 september 1961 hemställer *Hushållningssällskapens förbund* om uppräknig av statsbidraget till hushållningssällskapens kursverksamhet med 250 000 kr. för budgetåret 1962/63.

I särskild skrivelse den 3 oktober 1961 hemställer *lantbruksstyrelsen* dels att sådan ändring måtte vidtagas av 2 § p. 1 a) kungörelsen 1949: 452 angående statsbidrag till utbildningsverksamhet på lantbrukets område att vad däri stadgas om bidrag till ersättning åt befattningshavare vid hushållningssällskap även skall gälla för befattningshavare vid lantbruksnämnd, dels att tjänsteman vid lantbruksnämnd som tages i anspråk för sådan utbildningsverksamhet medges att — utan hinder av bestämmelserna i 18 § 1 mom. andra stycket statens allmänna avlöningsreglemente — åtnjuta ersättning i samma utsträckning som gäller för hushållningssällskapens befattningshavare.

I avgivet yttrande har *riksrevisionsverket* inte haft något att erinra mot bifall till lantbruksstyrelsens framställning.

Här torde även få redovisas de förslag till ändringar i bidragsbestämmelserna för här ifrågavarande kursverksamhet, som framlagts av *jordbruksupplysningskommittén* i den 17 november 1960 avgivet betänkande angående rådgivningsverksamheten på jordbrukets område (SOU 1960: 39).

Nu gällande bestämmelser för kursverksamheten och statsbidragsgivningen till denna återfinns i reglemente (SFS 1949: 451) för statsunderstödd utbildningsverksamhet på lantbrukets område och i kungörelse (SFS 1949: 452) angående statsbidrag till utbildningsverksamhet på lantbrukets område. Bestämmelserna innebär i huvudsak följande.

Kurser anordnas av hushållningssällskap eller statsunderstödd lantbruksundervisningsanstalt och kan anordnas med enbart muntlig eller med kombinerad skriftlig och muntlig undervisning. Kurs med enbart muntlig undervisning anordnas antingen som öppen kurs för en större allmänhet eller såsom kurs för särskilt antagna elever. För kurs av sistnämnda slag med längre varaktighet än fem dagar och för kombinerad kurs skall undervisningsplanen godkännas av lantbruksstyrelsen. Deltagarna i dessa båda kurs typer erhåller resekostnadsersättningar och stipendier. Den muntliga undervisningen är avgiftsfri.

Statsbidrag till muntlig kurs om minst sex dagar för särskilt antagna elever och till den muntliga delen av kombinerad kurs utgår med hela beloppet av viss angiven godkänd lärarkostnad och av vissa stipendier. Till andra godkända kostnader utgår statsbidrag med tre fjärdedelar. Statsbidrag till övriga muntliga kurser utgår slutligen med tre fjärdedelar av samtliga godkända kostnader. Statsbidrag beviljas av lantbruksstyrelsen och utbetalas i tre delposter.

Jordbruksupplysningskommittén konstaterar, att kurserna för särskilt antagna elever omfattande minst sex dagar under de senaste åren ej har

ökat lika mycket som de kortare kurserna. En förskjutning mot de kortare kurserna anser kommittén vara en riktig utveckling, eftersom hushållningssällskapens rådgivare bör ägna sig åt vidareutbildning av de aktiva yrkesutövarna inom jordbruket och lämna åt lantbruksundervisningsanstalterna att meddela grundutbildning. Vissa kurser för särskilt antagna elever omfattande sex dagar eller mera bör dock fortfarande anordnas. Statsbidrag bör kunna utgå till dessa kurser, oavsett om den rådgivande tjänstemannen kommer från hushållningssällskap, lantbruksnämnd, skolor eller annan organisation.

Beträffande de kurser som omfattar mindre än sex dagar finner kommittén följande ändringar i bidragsbestämmelserna vara erforderliga.

Såsom villkor för statsbidrag bör gälla, att en sådan kurs omfattar minst två föreläsningar eller lektioner eller motsvarande kunskapsmeddelanden i form av demonstrationer etc. samt att i anslutning härtill tillräcklig tid anslås för besvarande av frågor och för överläggningar. Dessutom bör deltagarantalet vara begränsat, så att det blir möjligt för deltagarna att medverka vid överläggningarna. Bidrag bör sålunda inte utgå i samband med att enstaka föreläsningar hålles eller jordbrukardagar med ett större antal deltagare anordnas.

De kurser med kombinerad muntlig och skriftlig undervisning som nu förekommer är till sitt innehåll i allmänhet grundutbildande. Enligt vad kommittén inhämtat blir det allt vanligare att det även för korrespondensstudier i jordbruksämnen bildas allmänna studiecirklar. Dessa kan erhålla statsbidrag enligt de bidragsbestämmelser som gäller för det fria och frivilliga folkbildningsarbetet. På grund härav förordar kommittén, att statsbidrag inte längre skall utgå för kurser med skriftlig och muntlig undervisning.

Redovisningen för statsbidragens användning bör förenklas. Det bör ankomma på lantbruksstyrelsen att vidtaga åtgärder härför. Kommittén föreslår vidare att förenämnda författningar i fortsättningen benämnas reglemente för statsunderstödd kursverksamhet för jordbrukets rationalisering och kungörelse angående statsbidrag till kursverksamhet för jordbrukets rationalisering.

För att höja rådgivningens effektivitet föreslår kommittén, att program för verksamheten skall uppgöras för ett år i sänder, men att i samband därmed även problem på något längre sikt bör övervägas. Centralt bör lantbruksstyrelsen under medverkan av jordbrukets olika riksorganisationer svara för uppgörandet av ett vägledande program. I varje hushållningssällskapsområde avses sedan eu av kommittén föreslagen programnämnd utarbeta ett mera detaljerat program.

Y t t r a n d e n. *Lantbruksstyrelsen* föreslår, att statsbidrag alltså skall utgå till kurser med kombinerad skriftlig och muntlig undervisning, då de fyller ett behov särskilt inom sektorn hem och hushåll, som f. n. omfattar hälften av denna undervisning. Styrelsen ansluter sig ej heller till förslaget att statsbidrag inte skall kunna utgå till jordbrukardagar med ett större

antal deltagare. Även *Hushållningssällskapens förbund* motsätter sig kommitténs förslag beträffande kombinerade kurser och jordbrukardagar. *Sveriges lantbruksförbund* och *Riksförbundet Landsbygdens folk* anser, att de kombinerade kurserna kan inpassas i rådgivningsverksamheten och att statsbidrag även i fortsättningen bör utgå till dem.

Departementschefen

Med medel från detta anslag bedriver främst hushållningssällskapen men i viss mån även lantbruksundervisningsanstalterna kursverksamhet huvudsakligen i syfte att vidareutbilda inom jordbruket eller dess binärningar yrkesverksamma personer. Betydelsen av dylik fortbildning har vuxit med de ökade kraven på effektivitet och lönsamhet inom berörda näringsgrenar. Vissa förslag till ändring av reglerna för bidragsgivningen till denna kursverksamhet har framlagts i jordbruksupplysningskommitténs betänkande angående rådgivningsverksamheten på jordbrukets område (SOU 1960: 39). Även jag anser att ändringar bör ske så att verksamheten får en helt tidenlig inriktning.

Kursverksamheten bör i första hand inriktas på sådana ämnesområden som är väsentliga för jordbrukets företagare och anställda när det gäller att möta näringens aktuella problem. Med hänsyn härtill bör bland annat undervisningen i driftsekonomi och andra ämnen med ekonomiskt innehåll utökas högst avsevärt. Därvid torde uppmärksamhet särskilt böra ägnas de företagsekonomiska fördelarna av strukturrationalisering och av en mera specialinriktad produktion. Det är också önskvärt att i kurser inrymmes närmare vägledning i frågan om olika investeringars räntabilitet. Det är enligt min mening angeläget att den kursverksamhet inom ämnesgruppen hem och hushåll som bedrivs med medel ur detta anslag avser för lanthushållen väsentliga frågor.

Av det sagda framgår, att jag anser att kursverksamheten bör innefatta utbildning i frågor rörande såväl driftsrationalisering som yttre och inre rationalisering. Därför föreslår jag, att förutom hushållningssällskap och statsunderstödd lantbruksundervisningsanstalt även lantbruksnämnd skall kunna anordna kurser med stöd av förevarande anslag.

I den kursform, som benämnes öppna kurser, ingår i betydande omfattning s. k. jordbrukardagar med ett stort antal deltagare. Kursformen är enligt min uppfattning av sådan art att särskilt statsbidrag i fortsättningen ej bör utgå därtill. Även framdeles bör dock hushållningssällskapen, lantbruksnämnderna och lantbruksundervisningsanstalterna i den mån resurserna det medgiver medverka i sådana kurser inom ramen för de ordinarie tjänsteuppgifterna. Övriga nu bidragsberättigade kursformer bör bibehållas. Statsstöd bör kunna utgå till kurser om minst sex dagar för särskilt antagna elever utan hinder av att kursdagarna ej förlägges i en följd. Resebidrag till deltagare i sådana kurser bör emellertid i regel lämnas endast för en färd till och från kursorten.

Kursanordnarna får enligt de för närvarande gällande bestämmelserna själva svara för viss del av kostnaderna. Denna ordning omöjliggör för lant-

bruksnämnderna att anordna kurser med anlitande av detta anslag och är uppenbart betungande för hushållningssällskapen och lantbruksundervisningsanstalterna. Jag föreslår därför, att statsanslag skall från och med den 1 juli 1962 utgå med hela den av lantbruksstyrelsen godkända kostnaden för muntlig kurs liksom också för den muntliga delen av kombinerad kurs. Såsom allmän förutsättning för medelstilldelning till kursanordnare bör gälla, att denne i god tid före ingången av det budgetår tilldelningen skall avse till lantbruksstyrelsen inger plan för kursverksamheten under året. I planen skall mera detaljerat angivas den tänkta omfattningen av verksamheten och inriktningen på ämnesområden ävensom en kostnadsberäkning på grundval härav. Styrelsen bör så snart som möjligt underrätta anordnaren om i vilken utsträckning statsmedel kan påräknas för kurser under budgetåret. Ifrågavarande medel bör efter rekvisition ställas till kursanordnarnas förfogande för disposition i överensstämmelse med de godkända planerna.

I detta sammanhang vill jag understryka 1961 års riksdagsuttalande (prop. 183; JoU 39; rskr. 372) att en ändamålsenlig gemensam planering av kursverksamheten bör eftersträvas på länsplanet. Vidare bör erinras om riksdagens mening (IX ht 1960; JoU 1; rskr. 9), att lantbruksstyrelsen vid uppdragandet av riktlinjerna för dispositionen av anslagsmedlen till förevarande ändamål dels skall ha erforderliga kontakter med övriga centrala organ, som har till uppgift att verka för jordbrukets rationalisering, dels skall undersöka möjligheterna att få till stånd samordning av kurser inom eller mellan olika hushållningssällskapsområden.

I kurskostnader bör i enlighet med lantbruksstyrelsens förslag kunna inräknas ATP-avgifter som anordnare erlägger för arvoden till lärare. Någon annan ändring av reglerna angående ersättningar åt lärare är jag inte beredd förorda i detta sammanhang.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga de författningsändringar, som föranledes av bifall till de förslag jag här framfört.

Jag förordar, att till förevarande kursverksamhet för nästa budgetår anvisas oförändrat 1 458 000 kr. I betraktande av att bidrag ej längre avses utgå till öppna kurser torde en ej oväsentlig intensifiering av kursverksamheten i övrigt vara möjlig inom ramen för detta belopp.

Anslagsposten för särskild rådgivning rörande småbrukets tekniska och ekonomiska spørsmål bör uppräknas med 75 000 kr. med hänsyn till förväntade utgiftstegringar. På de skäl lantbruksstyrelsen anfört vill jag vidare förorda, att posten till undervisningsfilm och bildserier höjes med 25 000 kr. För studieresor bör liksom för de senaste budgetåren anvisas 32 000 kr.

Anslaget, som alltjämt ej bör få överskridas utan Kungl. Maj:ts medgivande, torde sålunda böra uppföras med $(2\,040\,000 + 100\,000 =) 2\,140\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kursverksamhet för jordbrukets rationalisering m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 2 140 000 kr.

[15] 7. Bidrag till jordbrukets rationalisering, m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1959/60	9 000 000	13 896 263	29 791 760
1960/61	13 000 000	10 377 952	32 522 828
1961/62 (statsliggaren s. 865) ...	7 000 000		
1962/63 (förslag)	12 000 000		
	Högsta med- givna bidrags- summa	Beviljade bi- drag m. m.	Odisponerad be- hållning vid budgetårets utgång
1959/60	16 500 000	11 677 698	
1960/61	16 500 000	13 743 754	7 561 029
1961/62	15 000 000		
1962/63 (förslag)	15 000 000		

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen* hemställer,

1. att anslaget tillföres 13 000 000 kr.,
2. att den ram, inom vilken bidrag under budgetåret 1962/63 skall få beviljas för olika ändamål fastställas till 16 000 000 kr.,
3. att av det yrkade medelstillskottet skall få disponeras 1 100 000 kr. till särskilda åtgärder för intensifiering av jordbrukets och skogsbrukets rationalisering i Kopparbergs län, samt
4. att medel skall få disponeras för infriande av utfästelser till avdikningsföretag om statsbidrag ur statens avdikningsanslag.

M o t i v. 1. Den odisponerade behållningen, som den 1 juli 1961 uppgick till 7 561 029 kr., har uppkommit genom att den anvisade bidragsramen under förra budgetåret ej i sin helhet utnyttjats, genom att en del beviljade bidrag av olika anledningar indragits samt genom att vid försäljning av fastigheter, bokförda å jordfonden, uppkommit vissa vinster.

Styrelsen har anledning antaga, att ett antal äldre företag ej kommer till utförande. Det belopp, som på grund härav torde kunna indragas under budgetåret 1961/62, uppskattas till omkring 1 400 000 kr. Vidare kan under budgetåret beräknas tillkomma vinstmedel från jordfonden med ca 400 000 kr. Med hänsyn till att anslaget för innevarande budgetår tillförts 7 000 000 kr. räknar styrelsen med att till förfogande detta budgetår skall stå omkring 16 400 000 kr. Härav bedömer styrelsen att ca 13 000 000 kr. kommer att förbrukas. Vid utgången av budgetåret 1961/62 skulle den disponibla behållningen sålunda utgöra ca 3 400 000 kr. Vid den av styrelsen föreslagna bidragsramen erfordras sålunda att anslaget tillföres 12 600 000 kr. Med hänsyn till att styrelsen föreslår att medel ur anslaget fr. o. m. den 1 juli 1962 skall få disponeras för infriande av före den 1 juli 1959 gjorda utfästelser till avdikningsföretag om statsbidrag ur statens avdikningsanslag, bör dock anslaget tillföras 13 000 000 kr.

2. Anslaget har under de tre sistförflutna åren disponerats på sätt som framgår av nedanstående sammanställning (milj. kr.).

Ändamål	Budgetår		
	1958/59	1959/60	1960/61
Yttre rationalisering	1,31	2,04	1,71
Inre rationalisering	14,98	9,64	12,03
Därav till:			
Dikning, vattenavledning o. d.	4,66	1,65	2,96
Täckdikning	1,92	3,20	3,15
Vägar	2,26	0,57	1,48
Nyodling	0,22	0,12	0,12
Betesförbättring	0,46	0,18	0,17
Stenröjning	1,17	0,69	0,49
Andra förbättringsåtgärder	0,02	0,02	0,01
Ekonomibyggnader o. d.	4,27	3,22	3,62

Såsom framgår av sammanställningen har medelsåtgången för yttre rationalisering minskat något under det senaste budgetåret. Detta beror helt på minskad utbetalning av sådana statsbidrag till utflyttnings-, väganläggnings- och odlingskostnader, vilka jämlikt övergångsbestämmelserna till kungörelsen 1959: 246 skall utgå enligt bestämmelserna i kungörelsen 1928: 295. Nedgången synes vara tillfällig. Den intensifiering av verksamheten med yttre rationalisering som pågår bör nämligen rimligtvis efter hand medföra att medelsbehovet ökar. Styrelsen räknar sålunda med att det under nästa budgetår kommer att erfordras 3 000 000 kr. för bidrag till yttre rationalisering.

Vad beträffar den inre rationaliseringen har bidragsgivningen till täckdikning varit i stort sett oförändrad, under det att bidragsgivningen till dikning, vattenavledning m. m. ökat med 1 300 000 kr. Denna ökning beror helt på att bidrag beviljats till ett mycket stort torrlägningsföretag. Ökningen i bidragsgivningen till vägar hänför sig i huvudsak till vägföretag, som skall utföras i samband med fastighetsreglering. Enligt styrelsens mening är det önskvärt med en ökad dikningsverksamhet på sådana marker, som kan antas bli långsiktigt bestående som åkerjord. Bristfällig dikning av sådana marker har nämligen i hög grad medverkat till de senaste årens skördeskador. Den intensifierade verksamheten för förbättrad arrondering av skogsmark torde ställa ökade krav på vägbyggnader med åtföljande ökat medelsbehov för ändamålet. Det är vidare önskvärt med en ökad byggnadsverksamhet så att det på många håll nedslitna och omoderna byggnadsbeståndet kan ändras om till eller ersättas med moderna arbetsbesparande byggnader för specialiserad animalieproduktion. Styrelsen beräknar med hänsyn härtill, att för statsbidrag till inre rationalisering samt till åtgärder för intensifiering av jordbrukets och skogsbrukets rationalisering i Kopparbergs län kommer att erfordras en bidragsram om 13 000 000 kr.

Den totala bidragsramen för nästa budgetår bör sålunda bestämmas till 16 000 000 kr., varav 3 000 000 kr. avses för yttre rationalisering och 13 000 000 kr. för inre rationalisering. Möjlighet bör finnas att, om den för endera av de båda grupperna av rationaliseringsåtgärder avsedda bidragsra-

men till någon del ej skulle bli utnyttjad, efter medgivande av Kungl. Maj:t, använda behållningen för bidrag till den andra gruppen åtgärder.

3. Verksamheten med koncentrerade rationaliseringsinsatser i Kopparbergs län igångsattes hösten 1961.

Kostnaderna för personal för de uppgifter som ankommer på lantbruksstyrelsen samt lantbruksnämnden och hushållningssällskapet i länet beräknar styrelsen under nästa budgetår till 362 000 kr. Vidare bör ett belopp om 60 000 kr. beräknas till upplysningsmaterial. Till verksamhet å demonstrationsgårdar, innefattande åtgärder för inre rationalisering och driftsrationalisering för upprustning av dylik gård, bör beräknas 28 000 kr. Behovet av medel till förhöjda statsbidrag enligt 15 § rationaliseringskungörelsen bör ej sättas lägre än till 200 000 kr. Det samlade medelsbehovet för på styrelsen samt lantbruksnämnden och hushållningssällskapet ankommande uppgifter uppgår sålunda till 650 000 kr.

Lantmäteristyrelsen har meddelat, att medelsbehovet för lantmäterimyndigheternas del under budgetåret 1962/63 preliminärt beräknas uppgå till 360 000 kr. Medelsbehovet för skogsstyrelsens och skogsvårdsstyrelsernas del i verksamheten under budgetåret 1962/63 har av skogsstyrelsen beräknats uppgå till 75 000 kr.

4. Styrelsen föreslår att statens avdikningsanslag skall upphöra och att inom ramen för bidrag till inre rationalisering erforderliga medel skall få disponeras för att utbetala sådana bidrag, som enligt före den 1 juli 1959 gällande bestämmelser beviljats till torrlägningsföretag enligt reglerna för nämnda anslag.

Under budgetåret 1960/61 utbetalades för ändamålet 963 510 kr. Summan beviljade men ej utbetalade bidrag uppgick den 30 juni 1961 till 1 704 811 kr. Det är att vänta att de årliga utbetalningarna inte blir särskilt stora efter innevarande budgetår, men att de likväl kommer att fortgå flera år. Det är därför lämpligt att utbetalningarna i fortsättningen får göras från förevärande anslag.

I särskild skrivelse den 3 oktober 1961 föreslår *lantbruksstyrelsen* att medel ur rationaliseringsanslaget skall få användas för att bestrida kostnader för sådana skogsbruksplaner, som är av väsentlig betydelse för att tillgodose ändamålet med yttre rationalisering i skogsmark. Styrelsen framhåller vikten av att marker, som beröres av strukturrationalisering, så snart som möjligt föres in i rationell skogsskötsel, så att de ekonomiska fördelarna av rationaliseringen fullt utvinnes. Styrelsen erinrar om att enligt 9 § rationaliseringskungörelsen (1959: 246) medel ur anslaget får användas för att täcka vissa angivna omkostnader i samband med yttre rationalisering.

I gemensam skrivelse den 23 oktober 1961 har *lantbruksdirektören, överlantmätaren, länsjägmästaren och hushållningssällskapets sekreterare i Gävleborgs län* bl. a. hemställt att 150 000 kr. måtte anvisas för intensifierade rationaliseringsinsatser inom vissa angivna områden i länet.

I gemensamt yttrande uttalar *lantbruksstyrelsen* och *lantmäteristyrelsen*, att det synes lämpligt att de i skrivelsen föreslagna intensifierade rationaliseringsåtgärderna kommer till stånd. Ämbetsverken föreslår där-

för dels att medel ur rationaliseringsanslaget får av lantbruksstyrelsen disponeras för att redan under innevarande budgetår anställa två skogsmästare avsedda för uppgifter i samband med koncentrerade rationaliseringsinsatser, dels att samma regler för bidragsgivning bör gälla i Gävleborgs län som i Kopparbergs län. Även för detta ändamål föreslås lantbruksstyrelsen få disponera särskilda medel ur rationaliseringsanslaget.

Departementschefen

Såsom jag berört i översikten framlägger jag under skilda anslagspunkter förslag i syfte att möjliggöra en ytterligare ökning av rationaliseringsverksamheten på jordbrukets och skogsbrukets områden. Jag har därvid fäst särskilt avseende vid åtgärder för att främja strukturrationaliseringen i skogsmark. Det är av väsentlig betydelse i rationaliseringsprocessen, att denna även kan innefatta skilda åtgärder för skogens vård och skötsel inom de utvidgade eller ur arronderingssynpunkt sett förbättrade brukningsenheter. Med hänsyn härtill vill jag på grundval av lantbruksstyrelsens framställning i ämnet föreslå, att statsbidrag må utgå ur förevarande anslag till kostnader för skogsbruksplan, som upprättas i samband med genomförandet av yttre rationalisering av mera väsentlig omfattning och kapitalkrävande natur (jfr 14 § andra stycket kungörelsen angående statligt stöd till jordbrukets yttre och inre rationalisering m. m.). Därest riksdagen inte har något att erinra mot detta förslag, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att vidtaga härav föranledd ändring i kungörelsens 9 §.

Den förstärkta rationaliseringsverksamheten måste förutsättas medföra ökade anspråk på bidragsmedel för såväl yttre som inre rationalisering. Någon höjning av bidragsramarna torde dock ej vara erforderlig med hänsyn till de senaste årens belastning. Även för nästa budgetår bör sålunda ramen för bidrag till yttre rationalisering fastställas till 3 000 000 kr. och den ram som avser bidrag till inre rationalisering till 12 000 000 kr. Inom ramarna torde medel få tagas i anspråk för speciella ändamål i samma utsträckning som under innevarande budgetår. Härjämte bör i enlighet med lantbruksstyrelsens förslag medelsbehovet för att infria före den 1 juli 1959 gjorda utfästelser till dikningsföretag om bidrag ur statens avdikningsanslag tillgodoses inom ramen för bidrag till inre rationalisering. Liksom nu är fallet bör Kungl. Maj:t äga befogenhet att, om förhållandena så motive-rar, jämka fördelningen mellan de båda ramarna.

Med utgångspunkt från den totala bidragsramen om 15 000 000 kr. samt den odisponerade reservation, som kan antagas föreligga under anslaget vid slutet av innevarande budgetår, torde medelsanvisningen för hittills berörda ändamål böra uppgå till 11 500 000 kr. Härutöver bör liksom innevarande budgetår under en särskild post upptagas medel för den av 1961 års riksdag (prop. 134; JoU 28; rskr. 271) beslutade intensifieringen av jordbrukets och skogsbrukets rationalisering i Kopparbergs län. Enligt av lantbruksstyrelsen, lantmäteristyrelsen och skogsstyrelsen avgiven redogörelse för verksamheten pågår genom länsorganens försorg planerings- och inventeringsarbete för de rationaliseringsinsatser, vilka inom kort kommer att på-

börjas inom vissa utvalda objekt. Jag finner angeläget att arbetet bedrivs med all möjlig skyndsamhet. På grund av planeringsperiodens längd torde en betydande reservation komma att föreligga under anslagsposten vid ingången av nästa budgetår. Medelsanvisningen för ändamålet bör enligt min mening kunna beräknas till oförändrat 500 000 kr. Det bör alltjämt ankomma på Kungl. Maj:t att besluta rörande dispositionen av medlen under posten.

I särskild framställning har samtliga berörda länsorgan i Gävleborgs län föreslagit, att inom vissa områden av länet måtte tillämpas samma regler för bidragsgivningen till rationaliseringsföretag som i Kopparbergs län samt att medel under detta anslag skall anvisas för att anlita expertis m. m. för åtgärdernas genomförande. Inom de delar av Hälsingland, där likartade fastighetsförhållanden råder som inom vissa områden i Kopparbergs län, bör enligt min mening läggas samma vikt vid strukturrationaliseringen som i sistnämnda län. Erforderliga bidragsmedel bör ställas till förfogande av lantbruksstyrelsen inom de förut angivna ramarna för bidrag till yttre och inre rationalisering. Jag vill i sammanhanget hänvisa till Kungl. Maj:ts befoget att med stöd av 15 § rationaliseringskungörelsen medgiva, att statsbidrag må utgå med högre belopp än eljest. Det bör ankomma på vederbörande centrala myndigheter, att vid sin fördelning av tillgängliga personalresurser mellan de olika länen så långt möjligt tillse att rationaliseringsorganen i Gävleborgs län tillföres den ytterligare personal som kan fordras för de åsyftade insatserna.

Anslaget torde böra uppföras med $(7\,000\,000 + 5\,000\,000 =) 12\,000\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till jordbrukets rationalisering, m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 12 000 000 kr.

[16] 8. Bidrag till trädgårdsnäringens rationalisering

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1959/60	100	88 005	436 556
1960/61	100	91 680	344 976
1961/62 (statsliggaren s. 867) ...	1 000		
1962/63 (förslag; beräknat belopp).	1 000		

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen* hemställer, att anslaget på anförda skäl för nästa budgetår uppföres med ett formellt belopp av 1 000 kr.

Departementschefen

Det är min avsikt att senare föreslå Kungl. Maj:t att förelägga riksdagen särskild proposition angående vissa åtgärder för att främja trädgårdsnäringen. Då förevarande anslag torde böra närmare behandlas i denna proposition hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Bidrag till trädgårdsnäringens rationalisering* för budgetåret 1962/63 beräkna ett reservationsanslag av 1 000 kr.

[17] 9. Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	300 000	354 191
1960/61	400 000	324 979
1961/62 (statsliggaren s. 867)	400 000	
1962/63 (förslag)	400 000	

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen* hemställer,

1. att anslaget för nästa budgetår uppföres med 400 000 kr.,

2. att den ram inom vilken statlig kreditgaranti under budgetåret 1962/63 skall få beviljas bestämmes till för lån avseende yttre rationalisering 18 000 000 kr., för lån avseende inre rationalisering 12 000 000 kr., för lån till driftsrationalisering avseende att underlätta övergång helt eller i väsentlig utsträckning till eller startande av specialproduktion å jordbruksfastighet 3 000 000 kr., för jordbruksegnahemslån 22 000 000 kr. samt för driftslån 8 000 000 kr.,

3. att den ram inom vilken statlig kreditgaranti under budgetåret 1962/63 skall få beviljas bestämmes till för lagerhus m. m. för jordbruksändamål inklusive auktionshallar för trädgårdsprodukter 6 000 000 kr. och för trädgårdsnäringens rationalisering 2 000 000 kr. med rätt för Kungl. Maj:t att medgiva jämkning i sagda fördelning samt

4. att 5 § första stycket i kungörelsen 1955: 354 angående statligt stöd till trädgårdsnäringens rationalisering ändras så att lånegaranti må kunna beviljas under förutsättning att anläggningen, då ansökan ingives, har bestått och drivits under en tidsperiod av minst fyra år.

M o t i v. 1. Med hänsyn till anslagsbelastningen under de senaste budgetåren samt lånegarantiverksamhetens nuvarande omfattning bör anslaget uppföras med oförändrat belopp, 400 000 kr.

2. Statlig lånegaranti har under de tre sistförflutna budgetåren beviljats för lån å följande belopp (milj. kr.).

Ändamål	1958/59	Budgetår 1959/60	1960/61
Yttre rationalisering	8,2	11,7	13,9
Inre rationalisering	8,3	8,3	8,0
Driftsrationalisering avseende startande av specialproduktion	—	—	0,05
Jordbruksegnahemslån	19,1	20,6	22,1
Driftslån vid förvärv eller arrende av jordbruk	6,2	7,2	8,0

Möjligheterna till yttre rationalisering kan väntas öka allteftersom allt flera mindre jordbruk upphör. Det är under sådana omständigheter betyd-

sefullt att lånegaranti kan beviljas i samband med förvärv, varigenom brukningsenheter av önskad storlek bildas. Med hänsyn härtill samt till att arbetsinsatserna inom den yttre rationaliseringen kommer att ökas ytterligare bör garantiramen härför ökas med 3 000 000 kr.

Garantiramen för inre rationalisering bör bibehållas oförändrad, trots att garantiuttrymmet ej utnyttjats helt de senaste åren.

De från den 1 juli 1960 införda nya garantilånen till driftsrationalisering inom jordbruket avseende övergång till viss del eller helt till specialproduktion har efterfrågats i liten omfattning det första budgetåret. Detta torde i och för sig få anses vara naturligt. Under de senaste åren har olika omständigheter såsom skördeskador med därav följande ekonomiska svårigheter, ovisshet om de framtida avsättningsmöjligheterna inför utvecklingen på Europa-marknaden, svårigheter att erhålla krediter m. m. lett till tvekan och återhållsamhet bland jordbrukarna beträffande investeringar och större driftsomläggningar. Det synes hittills till alldeles övervägande delen vara sådana jordbrukare, som haft resurser att klara driftsomläggningen utan statligt kreditstöd, som övergått till mera utpräglat specialiserad drift. F. n. föreligger tendenser till specialisering organiserad i samverkan mellan flera jordbrukare. Efterhand som upplysningsverksamheten på området ger resultat kan man vänta att efterfrågan på dessa lånegarantier kommer att öka avsevärt. Styrelsen föreslår därför att lånegarantiramen för ändamålet i fråga fastställs till oförändrat belopp.

Liksom gäller för innevarande budgetår bör Kungl. Maj:t äga befogenhet att, om förhållandena ger anledning därtill, medgiva jämkning i fördelningen av maximibeloppen för lånegaranti till de nu nämnda tre ändamålen.

Antalet ansökningar om statlig kreditgaranti för jordbruksegnahemslån och driftslån har minskat något de senaste åren. De efterfrågade garantibeloppen har däremot, till följd av att lånegaranti nu må beviljas vid förvärv eller arrende av större brukningsenheter än tidigare, stigit i sådan omfattning att det inte varit möjligt att inom de medgivna ramarna bevilja alla angelägna ansökningar. På grund härav föreslår styrelsen att garantiramen för jordbruksegnahemslån ökas med 2 000 000 kr. och garantiramen för driftslån i samband med arrende eller förvärv med 1 000 000 kr. Möjlighet bör liksom innevarande budgetår finnas för Kungl. Maj:t att, om förhållandena ger anledning därtill, medgiva jämkning i fördelningen av maximibeloppen för de båda ändamålen.

Styrelsen hemställer i detta sammanhang, att den årliga räntan å den stående delen av lån från egnahemslånefonden, som beviljats efter ingången av år 1920 men före den 1 juli 1940 och för vilka amorteringsskyldighet inträtt, må för år 1963 nedsättas till 3,6 procent. I avseende å köpeskillning för sådan jordbrukslägenhet eller byggnad å åbolägenhet, som år 1920 eller senare år försålts från kronoegendom, bör räntan, i den mån köpeskillingen förräntas enligt enahanda grunder, som gällt eller gäller för den stående delen av före den 1 juli 1940 beviljat egnahemslån för jordbrukslägenheter, under år 1963 utgå efter 3,6 procent.

3. Den för budgetåret 1960/61 medgivna lånegarantiramen å 4 000 000 kr. för

lagerhus har helt utnyttjats. För innevarande budgetår må beviljas kreditgaranti intill ett belopp av 6 000 000 kr., varav dock 2 000 000 kr. avdelats till lånegarantier för anordnande av auktionslokaler för trädgårdsprodukter m. m.

Av en av Svenska lantmännens riksförbund företagen undersökning framgår, att under innevarande och nästa budgetår kan väntas ansökningar om lånegaranti för spannmålslagerhus till en beräknad anläggningskostnad av 22 000 000 å 24 000 000 kr. Behovet av garantiutrymme härför uppskattas för de båda budgetåren till över 8 000 000 kr. Styrelsen beräknar, att mellan 4 000 000 och 5 000 000 kr. blir disponibla för beviljande av kreditgaranti till lagerhus under innevarande budgetår. För budgetåret 1962/63 kvarstår sålunda behov av ungefär samma storlek. Härtill kan uppstå behov av kreditgaranti för anordnande av potatislagerhus och sorteringscentraler m. m.

Behovet av lånegarantier för att anordna auktionslokaler för trädgårdsprodukter är f. n. svårt att bedöma.

Från Trädgårdshallen i Hälsingborg har anmälts behov av lånegaranti för inrättande av uppsamlingslokaler — dock ej auktionslokal — för trädgårdsprodukter i Malmö-området. Av utrymmesskäl är det också aktuellt för Trädgårdshallen att utvidga lokalerna i Hälsingborg. F. n. pågår ett intensivt arbete för att söka organisera marknaden med trädgårdsprodukter även i andra delar av landet. Detta kan tänkas inom de närmaste åren komma att medföra behov av statligt stöd till inrättande av ytterligare auktionslokaler.

Lånegarantierna till trädgårdsnäringsens rationalisering har ökat under det senaste budgetåret bl. a. till följd av riksdagens beslut att jämväl större företag än sådana, som sysselsätter högst en årsanställd arbetare, skall kunna beviljas statligt stöd. Styrelsen räknar med en fortsatt mindre ökning under de närmaste åren, varför en oförändrad lånegarantiram för ändamålet är lämplig.

I likhet med vad som gäller för innevarande budgetår bör Kungl. Maj:t äga rätt att, om förhållandena ger anledning därtill, medgiva jämkning i fördelningen av de belopp, vartill kreditgaranti må beviljas till lagerhus m. m. och till trädgårdsnäringsens rationalisering.

4. Enligt gällande bestämmelser kan styrelsen bevilja rationaliseringsstöd endast till sådant trädgårdsföretag, som fanns och drevs den 1 juli 1955. Efter nämnda datum har genom nyetablering eller omläggning av driften vid mindre jordbruksenheter åtskilliga trädgårdsföretag tillkommit, som kan ha samma behov av stöd till förbättringsåtgärder som äldre trädgårdsföretag. Även om det i princip alltjämt bör gälla, att stöd ej skall lämnas till nyetableringar och avsevärda utvidgningar, måste det dock anses rimligt, att under senare år igångsatta trädgårdsföretag någon gång i stödhänseende blir jämställda med dem som fanns före 1955. Styrelsen föreslår, att detta förhållande regleras genom att 5 § i kungörelsen 1955: 354 ändras så att stöd må kunna lämnas till anläggning, som, då ansökan ingives, har funnits och drivits under förslagsvis minst fyra år.

Departementschefen

Jag har inte något att erinra mot lantbruksstyrelsens beräkning av medelsbehovet under förevarande anslag, varför jag föreslår att ett oförändrat belopp av 400 000 kr. anvisas.

Behovet av lånemedel för yttre rationalisering har fortsatt att öka även under det senaste året. En ytterligare ökning härav kan väntas till följd av de förslag till åtgärder som framlägges för att påskynda strukturrationaliseringen. Jag förordar därför i enlighet med lantbruksstyrelsens hemställan att ramen för lånegaranti till yttre rationalisering höjes med 3 000 000 kr. till 18 000 000 kr. Ehuru även behovet av garanti för lån till åtgärder för inre rationalisering ökar genom den intensifierade rationaliseringsverksamheten, bör ramen för dylika lån, vilken under föregående budgetår endast utnyttjats till cirka 8 000 000 kr., kunna sänkas till 10 000 000 kr.

Garantier för driftslån i samband med övergång till eller nystartande av specialproduktion har under låneformens första år rönt relativt ringa efterfrågan. Med hänsyn till att intresset för övergång till sådan produktion stiger föreslår jag, att garantiramen för ändamålet bibehålles oförändrad vid 3 000 000 kr. Det är angeläget att rationaliseringsorganen i sin rådgivning och upplysning klarlägger de möjligheter låneformen ger för att underlätta driftsomläggningar, som syftar till att skapa bärkraftiga enheter.

Det torde liksom under innevarande budgetår få ankomma på Kungl. Maj:t att, om förhållandena ger anledning därtill, medgiva jämkning i fördelningen av maximibeloppen för lånegaranti för de tre nämnda slagen av rationaliseringsåtgärder.

Garantiramen för jordbruksegnahemslån bör även för nästa budgetår bibehållas vid 20 000 000 kr. Garantiutrymmet för driftslån föreslår jag däremot vidgat till 8 000 000 kr. Det torde även beträffande dessa garantiramar böra ankomma på Kungl. Maj:t att, om så befinnes erforderligt, medgiva jämkning i fördelningen dem emellan.

I fråga om garantiramarna för lån till uppförande av lagerhus m. m. för jordbruksändamål jämte auktionshallar för trädgårdsprodukter samt till trädgårdsnäringens rationalisering avser jag att återkomma i samband med den under föregående punkt nämnda särskilda propositionen angående vissa åtgärder för att främja trädgårdsnäringen. I propositionen torde även böra behandlas frågor rörande reglerna för det statliga stödet till näringen.

Liksom under tidigare år bör riksdagens medgivande inhämtas till nedsättning enligt tidigare tillämpade grunder av räntan på vissa lån från den förutvarande egnahemslånefonden m. m. Därest riksdagen lämnar detta medgivande, torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda de författningsbestämmelser, som erfordras.

Anslaget torde böra uppföras med 400 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) medgiva, att den årliga räntan å den stående delen av lån från egnahemslånefonden, som beviljats efter ingången

av år 1920 men före den 1 juli 1940, må för år 1963 ned-sättas till 3,6 procent

b) medgiva, att i avseende å köpeskilling för sådan jordbrukslägenhet eller byggnad å åbolägenhet som år 1920 eller senare år försålts från kronoegendom, räntan må, i den mån köpeskillingen förräntas enligt enahanda grunder, som gällt eller gäller för den stående delen av före den 1 juli 1940 beviljat egnahemslån för jordbrukslägenheter, under år 1963 utgå efter 3,6 procent

c) medgiva, att under budgetåret 1962/63 statlig kreditgaranti må beviljas dels för lån avseende yttre rationalisering intill ett belopp av 18 000 000 kr., för lån till inre rationalisering intill ett belopp av 10 000 000 kr. och för lån till det i det föregående särskilt angivna slag av driftsrationalisering inom jordbruket intill ett belopp av 3 000 000 kr. med rätt för Kungl. Maj:t att, om förhållandena skulle giva anledning därtill, medgiva jämkning i sagda fördelning, dels för jordbruksegnahemslån m. m. intill ett belopp av 20 000 000 kr. och för driftslån intill ett belopp av 8 000 000 kr. med rätt för Kungl. Maj:t att, om förhållandena skulle giva anledning därtill, medgiva jämkning i sagda fördelning samt

d) till *Täckande av förluster på grund av statlig kreditgaranti* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 400 000 kr.

[18] 10. Bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlånefond

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	1 210 000	1 178 210
1960/61	1 210 000	1 252 345
1961/62 (statsliggaren s. 868)	1 100 000	
1962/63 (förslag)	1 150 000	

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen* hemställer,

1) att anslaget uppföres med 1 150 000 kr.,

2) att det belopp, inom vars ram utfästelser om bidrag till att anskaffa specialmaskiner för jordbruket samt maskiner för trädgårdsnäringen må göras, preliminärt fastställas till samma belopp som för innevarande budgetår eller 300 000 kr.

M o t i v. 1. Medelsbehovet har beräknats med ledning av till lantbruksstyrelsen inkomna redogörelser för av hushållningssällskapen under år 1955 gjorda utfästelser om bidrag.

2. Genom beslut den 27 januari 1961 har Kungl. Maj:t uppdragit åt lantbruksstyrelsen att efter samråd med berörda myndigheter och forskningsinstitutioner utarbeta och inkomma med förslag till åtgärder för att -- i

syfte att öka den ekonomiska avkastningen och minska investeringsutgifterna vid framförallt mindre brukningsenheter — främja tillkomsten av gemensamhetsanläggningar såsom exempelvis maskincentraler för bl. a. specialmaskiner, m. m. I avvaktan på slutförandet av detta styrelsens uppdrag och de eventuella förslag i fråga om bidrag till specialmaskiner, som i samband därmed kan komma att framläggas, föreslår styrelsen att bidragsramen hålles oförändrad och fastställs till 300 000 kr.

Departementschefen

Mot lantbruksstyrelsens beräkning av medelsbehovet under anslaget har jag inte något att erinra. Som styrelsen föreslagit bör den ram, inom vilken utfästelser om bidrag till återbetalning av lån högst får lämnas, för nästa budgetår bibehållas vid 300 000 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(1\,100\,000 + 50\,000 =) 1\,150\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) medgiva, att under budgetåret 1962/63 må beviljas statsbidrag från anslaget till återbetalning av lån ur jordbrukets maskinlånepond å tillhopa 300 000 kr.

b) till *Bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlånepond* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 150 000 kr.

[19] 11. Bidrag till produktionsbefrämjande åtgärder i Norrland m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1959/60	1 250 000	1 124 000	284 000
1960/61	2 300 000	1 225 306	1 358 694 ¹
1961/62 (statsliggaren s. 869) ...	3 300 000		
1962/63 (förslag)	4 300 000		

Yrkande. Lantbruksstyrelsen hemställer, att anslaget höjes med 2 450 000 kr. på sätt framgår av följande sammanställning.

	Anvisat 1961/62	Ökning
1. Främjande av jordbruksnäringens framåtskridande i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands, Väster-norrland och Gävleborgs län	550 000	—
2. Fraktbidrag vid transport av fodermedel	500 000	—
3. För produktionsbefrämjande åtgärder i Norrland efter beslut av Kungl. Maj:t	200 000	—
4. För koncentrerade rationaliseringsinsatser i de fyra nordligaste länen	2 050 000	2 450 000

¹ Därav odisponerat 303 000 kr.

Motiv. 1. Medel bör ställas till förfogande med oförändrat belopp.

2. Såvitt nu kan beräknas kommer en reservation av ca 100 000 kr. att uppstå i fråga om det belopp som anslagits för regleringsåret 1960/61. Alla bidragsrekvisitioner avseende detta år har dock ännu ej inkommit. Med hänsyn härtill och då en bedömning av kommande fodermedelsbehov i området är vanskelig, föreslår styrelsen oförändrad medelsanvisning.

3. Styrelsen anför att, därest medlen skall användas även för statsbidrag till mejerier, är anslagsbeloppet helt otillräckligt.

4. Verksamheten pågår nu i den första omgång objekt för koncentrerade rationaliseringsinsatser som utvalts. I en betydande del av dessa torde investeringsverksamheten komma att sträcka sig in över budgetåret 1962/63 och sannolikt även ytterligare något år framåt. En ny omgång objekt torde komma att utväljas hösten 1961.

Under budgetåret 1961/62 beräknas medelsåtgången till expertis m. m. uppgå till ca 350 000 kr. Till investeringar i de redan befintliga objekten har under detta budgetår beräknats åtgå i runt tal 1 050 000 kr. Till bidragsgivning under budgetåret 1961/62 i den nämnda nya omgången objekt kommer sålunda att stå till förfogande ett belopp om ca 700 000 kr.

För budgetåret 1962/63 beräknas medelsbehovet för expertis m. m. stiga till ca 500 000 kr. med hänsyn till att verksamheten kommer att utökas. Medelsbehovet för investeringsverksamhet blir beroende dels av i vilken takt befintliga och hösten 1961 tillkommande objekt kommer att kunna rationaliseras, dels av i vad mån nya objekt kommer att utväljas och tillföras verksamheten under innevarande och nästa budgetår. Härvid bör man räkna med att rationaliseringen skall kunna fortskrida i objekten under innevarande budgetår i sådan grad att 1 750 000 kr. åtgår. Sålunda kommer de medel, som står till förfogande under innevarande budgetår, att konsumeras. Styrelsen räknar med att under nästa budgetår åtminstone en ny omgång objekt av ungefär samma omfattning i investeringshänseende tillföres verksamheten. Detta innebär att, medan under budgetåret 1960/61 behandlats en årsetapp i en omgång objekt och under innevarande budgetår behandlas två årsetapper, under budgetåret 1962/63 kommer att behandlas tre årsetapper.

Styrelsen framhåller att verksamheten på vissa håll fortgår snabbt. I viss omfattning provas redan nu bidragsärenden avseende 1961/62 års etapp i de befintliga objekten. Styrelsen anser därför att man för bidrag till investeringar under 1962/63 bör kalkylera med belopp svarande mot åtminstone fyra årsetapper, d. v. s. ett belopp om 3 500 000—4 000 000 kr.

Departementschefen

I anslutning till vad chefen för socialdepartementet anför i särskild proposition angående vissa frågor rörande Tornedalen, vill jag uttala att jag finner det angeläget att takten höjes i jordbrukets rationalisering i denna del av Norrbottens län. Särskild vikt bör härvid fästas vid strukturrationalisering och driftsomläggningar. Den yttre rationaliseringen bör i första hand syfta till att väsentligt öka jordbruksfastigheternas areal. I de fall det är möjligt med hänsyn till avsättningsförhållanden m. m., bör övergång till specialproduktion övervägas. Förutsättningarna för gemensamt utnyttjande av vissa byggnader och maskiner bör även provas.

I avsikt att söka få till stånd en upprustning av jordbruket i de fyra nordligaste länen fattade 1960 års riksdag (prop. 62; JoU 18 och 32; rskr. 305) beslut om särskilt statsstöd för ändamålet. Beslutet innebar bland annat, att en stor del av medlen under förevarande anslag avses för koncentrerade insatser med syfte att i ett sammanhang genom driftsrationalisering samt inre och yttre rationalisering verka för uppbyggandet av bärkraftiga, på längre sikt bestående brukningsenheter. Statsbidrag kan i samband med de koncentrerade insatserna utgå med upp till 60 procent av de beräknade rationaliseringskostnaderna. I dessa kan jämväl innefattas utgifter för att anskaffa djur, utsäde och maskiner.

Enligt min mening bör även fortsättningsvis behovet av särskilt ekonomiskt bistånd till rationalisering av Tornedalens jordbruk tillgodoses inom ramen för de medel som står till förfogande för koncentrerade insatser av angivet slag. Det kan nämnas, att sådana insatser nu sker inom ett område i Tornedalen samt att ytterligare projekt är aktuella. Det är min avsikt att vid prövningen av förslag till fördelningen av medelstillgångarna under detta anslag speciellt beakta tornedalsintressena.

Då jag bedömer det vara av stor betydelse att rationaliseringsprocessen inom det mindre jordbruket i övre Norrland kan ytterligare förstärkas föreslår jag, att det för koncentrerade rationaliseringsinsatser där avsedda beloppet höjes med 1 000 000 kr. till 3 050 000 kr.

Som en post under anslaget bör liksom för innevarande budgetår anvisas 550 000 kr. för att allmänt främja jordbruksnäringens framåtskridande i de fyra nordligaste länen samt Gävleborgs län utom Gästrikland. Medlen skall av lantbruksstyrelsen fördelas på de olika hushållningssällskapen i förhållande till antalet inom jordbruksnäringen sysselsatta. Även nästa budgetår bör 200 000 kr. stå till Kungl. Maj:ts förfogande för att genom andra särskilda åtgärder verka för fortsatt standardförbättring inom det norrländska jordbruket, bland annat det i Tornedalen.

Ett belopp av 500 000 kr. bör också för budgetåret 1962/63 upptagas under anslaget för fraktbidrag vid transport av fodermedel till mera avlägset belägna jordbruk i övre Norrland.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(3\,300\,000 + 1\,000\,000 =) 4\,300\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Bidrag till produktionsbefrämjande åtgärder i Norrland m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 4 300 000 kr.

[20] 12. Befrämjande av landsbygdens elektrifiering

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1959/60	11 000 000	2 948 054	21 265 777
1960/61	2 500 000	4 102 281	19 663 495 ¹
1961/62 (statsliggaren s. 868) ...	5 000 000		
1962/63 (förslag)	7 500 000		

¹ Därav odisponerat 9 418 640 kr.

Av det för innevarande budgetår under förevarande anslagsrubrik anvisade anslaget å 5 000 000 kr. avses 2 300 000 kr. för nyanläggning av elektriska distributionsnät m. m. och 2 700 000 kr. för upprustning av dylika nät. Anslaget disponeras *dels* av statskontoret för bestridande intill 150 000 kr. av erforderliga kostnader för elektrifieringsberedningen, intill 30 000 kr. av kostnaderna för av beredningen ledd upplysningsverksamhet angående elupprustning och därmed sammanhängande frågor samt intill 300 000 kr. av kostnaderna för anlåtande av tillfällig expertis i elkraftsfrågor vid länsstyrelserna, *dels* av länsstyrelserna för utbetalning av beviljade nyanläggnings- och upprustningsbidrag. Bestämmelser rörande ifrågavarande bidrag finns meddelade i kungörelsen 1959: 369 om statligt stöd åt landsbygdens elförsörjning.

Y r k a n d e. *Elektrifieringsberedningen* hemställer, att anslaget uppföres med 11 500 000 kr. enligt följande fördelning.

1. Nyanläggning av elektriska distributionsnät m. m. 1 500 000
2. Upprustning av elektriska distributionsnät 10 000 000
3. Vidare hemställer beredningen, att under budgetåret 1962/63 statlig kreditgaranti för lån avseende nyanläggnings- och upprustningsåtgärder rörande landsbygdens elnät får beviljas med 10 000 000 kr.

M o t i v. 1. Som motiv för äskandet anför beredningen i huvudsak följande.

Vid slutet av budgetåret 1959/60 förelåg hos beredningen bidragsanspråk för nyanläggningar på 2 150 000 kr. Av detta belopp har under budgetåret 1960/61 av olika skäl avförts 320 000 kr., medan nyinkomna bidragsanspråk uppgick till i runt tal 2 600 000 kr. Dessutom har för några projekt ingivits nya omarbetade ansökningar motsvarande bidrag om 200 000 kr. Under budgetåret har tagits i anspråk 2 500 000 kr. Här i ingår kostnader för av länsstyrelserna anlita teknisk sakkunskap och för beredningens verksamhet. Balansen av ansökningar vid slutet av budgetåret 1960/61 motsvarade bidragsanspråk på 2 100 000 kr.

Såvitt nu kan bedömas har man ej att emotse större bidragsanspråk än 3 000 000 kr., däri inbegripet kostnadsökning för de äldre projekt som omarbetas, för vartdera av budgetåren 1961/62 och 1962/63. Med utgångspunkt härifrån beräknar beredningen, att anspråken sammanlagt uppgår till 8 100 000 kr. för de båda nyss nämnda budgetåren. Summan av reservationen vid ingången av innevarande budgetår, 4 360 000 kr., och årets anslag, 2 300 000 kr., d. v. s. i runt tal 6 600 000 kr. är ej tillräcklig för täckande av dessa anspråk.

2. Beredningen anför som motiv till äskandet bl. a. följande.

Vid slutet av budgetåret 1959/60 förelåg hos beredningen bidragsanspråk för upprustning på i runt tal 6 000 000 kr. Av detta belopp har under budgetåret 1960/61 av olika skäl avförts 2 200 000 kr. De under budgetåret 1960/61 nytillkomna bidragsanspråken uppgick till drygt 6 400 000 kr. Under budgetåret har tagits i anspråk 5 300 000 kr. Här i ingår medel för av länsstyrelserna anlita teknisk sakkunskap, upplysning och beredningens verksamhet. Balansen av ansökningar vid slutet av budgetåret 1960/61 motsvarade bidragsanspråk på 4 900 000 kr.

Därefter ansökningar inkommer under innevarande budgetår i tidigare beräknad omfattning, 7 000 000 kr., föreligger ett sammanlagt anslagsbehov av 11 900 000 kr. Eftersom reservationen från föregående budgetår är knapp

4 100 000 kr. och anslagstillskottet för innevarande budgetår är 2 700 000 kr., överstiger anspråken vid utgången av innevarande budgetår tillgängliga medel med drygt 5 100 000 kr. Beredningen räknar med hänsyn till omfattningen av aktuella projekt med ökade bidragsanspråk under budgetåret 1962/63. För att balansen av bidragsanspråken skall kunna avvecklas erfordras lägst 12 000 000 kr. för sistnämnda budgetår.

3. I sin motivering anför beredningen bl. a. följande.

För ett vart av de tre budgetåren 1959/60—1961/62 har beredningen be-myndigats att teckna garanti med 5 000 000 kr. Under budgetåret 1959/60 inkom framställningar om garantier för lån på 700 000 kr., varav garantier för 540 000 kr. beviljades före budgetårets utgång. Under budgetåret 1960/61 inkom ansökningar om garantier för lån på 8 360 000 kr., varav huvudparten vid slutet av budgetåret. Lånegarantier har beviljats för 1 600 000 kr. under sistnämnda budgetår. De ineliggande anspråken uppgick den 1 juli 1961 till i runt tal 7 000 000 kr.

Den medgivna garantiramen för innevarande budgetår är enligt beredningen ej tillräcklig för att tillgodose de vid budgetårets ingång ineliggande anspråken. Då därjämte nya anspråk av väsentlig storlek inkommit och beräknas inkomma under budgetåren 1961/62 och 1962/63, synes en ökning av garantiramen vara erforderlig för sistnämnda budgetår.

Departementschefen

Med hänsyn till förväntat medelsbehov och tillgänglig reservationsmedelsbehållning bör en anslagsanvisning å 500 000 kr. till nyanläggning av elektriska distributionsnät m. m. vara tillfyllest för nästkommande budgetår.

Vid ställningstagandet till frågan om medelsbehovet under anslagsposten till upprustning av elektriska distributionsnät bör uppmärksammas att en betydande, till posten hänförlig reservation beräknas föreligga vid ingången av budgetåret 1962/63. Såvitt nu kan bedömas behöver dock för nästa budgetår anvisas 7 000 000 kr. för ändamålet. För det fall denna anvisning jämte reservationen skulle visa sig vara otillräcklig för att tillgodose behovet av medel för bidrag till den betydelsefulla elnätupprustningen på landsbygden avser jag att senare taga upp frågan om ytterligare medelsanvisning. Jag vill erinra om att riksdagen beslutat att landsbygdens elnät bör upprustas med hjälp av statliga bidrag intill totalt 50 000 000 kr.

I detta sammanhang förordar jag, att de bidragsmedel, som på grund av vad som stadgas i 11 och 12 §§ kungörelsen den 28 maj 1959 (nr 369) om statligt stöd till landsbygdens elförsörjning eller i tidigare motsvarande bestämmelser återföres till anslaget, ånyo bör få tagas i anspråk för avsett ändamål.

Av de under anslaget tillgängliga medlen bör efter beslut av Kungl. Maj:t få disponeras högst 300 000 kr. för att vid länsstyrelserna anlita tillfällig expertis i elkraftfrågor, högst 150 000 kr. för att täcka kostnader vid elektrifieringsberedningen samt högst 30 000 kr. för att bestrida kostnaderna för information rörande upprustning av elnät och därmed sammanhängande frågor.

Ramen för statliga kreditgarantier för lån till finansiering av nyanlägg-

nings- och upprustningsåtgärder berörande landsbygdens elnät bör även för nästa budgetår fastställas till 5 000 000 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med (5 000 000 + 2 500 000 =) 7 500 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) medgiva, att under budgetåret 1962/63 statlig kreditgaranti för lån avseende nyanläggnings- och upprustningsåtgärder berörande landsbygdens elnät må beviljas intill ett belopp av 5 000 000 kr.

b) till *Befrämjande av landsbygdens elektrifiering* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 7 500 000 kr.

[21] 13. **Befrämjande av husdjursaveln m. m.**

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1959/60	2 183 500	2 724 470	3 665 404
1960/61	1 800 000	2 499 118	3 564 777 ¹
1961/62 (statsliggaren s. 870) ...	2 300 000		
1962/63 (förslag)	2 300 000		

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen* hemställer, att anslaget höjes med 263 000 kr. på sätt framgår av följande sammanställning.

	Anslag 1961/62	Ökning
1. Bidrag till avelsföreningar och liknande organisationer	175 000	+ 58 000
2. Stöd åt hästaveln		
a) kallblodsaveln	1 250 000	
b) varmbloodsaveln	290 000	+ 40 000
3. Stöd åt amatörridsporten	250 000	+ 50 000
4. Bidrag till kontrollföreningsverksamheten	425 000	+ 25 000
5. Ianspråktagen reservation	— 90 000	+ 90 000
	2 300 000	+ 263 000

6. *Lantbruksstyrelsen* hemställer vidare dels att ur till anslaget från statens lånefond för hästavelns befrämjande överförda medel må under budgetåret 1962/63 tagas i anspråk ett belopp om 800 000 kr. till statsbidrag för att anordna ridhusanläggningar m. m., dels att statlig kreditgaranti för lån i allmänna marknaden, avsedda för inköp av avelshästar och ridhästar, må under budgetåret 1962/63 beviljas intill ett belopp av 1 100 000 kr.

M o t i v. 1. Anslagsposten skall enligt riksdagens beslut disponeras för utlämnande av bidrag dels till avelsföreningarna för nötboskap, svin, får,

¹ Därav 1 727 051 kr. tidigare hänförliga till statens lånefond för hästavelns befrämjande (hästavelslånefonden).

fjäderfä och kaniner för att täcka sådana utgifter, som är en följd av att statliga uppgifter ålagts dem eller att den statliga eller statsunderstödda rådgivnings- och upplysningsverksamheten på grund av bristande resurser tills vidare måste kompletteras med organisationernas verksamhet i samma syfte, dels till nämnden för avkommeundersökning av tjurar.

Styrelsen har överlåtit åt avelsföreningarna för nötboskap att föra riksstamböcker. Föreningarna utgör centrala rådgivningsorgan samt planlägger och samordnar avelsarbetet inom hela riket. De statsbidrag, som föreningarna åtnjuter, har haft stor betydelse och utgjort en garanti för att stambokföringen och verksamheten i övrigt bedrivits enligt linjer som blivit till gagn för hela nötkreatursaveln. Styrelsen minskade bidragen till avelsföreningarna för nötboskap med 2 000 kr. till 40 500 kr. fr. o. m. budgetåret 1959/60, ehuru kostnaderna för de statliga uppgifter som utföres av dem samtidigt stigit. Styrelsen anser, att bidragen nu bör höjas med 1 750 kr.

Svenska svinavelsföreningen är ett samarbetsorgan för hela svinaveln och utför i nära kontakt med lantbruksstyrelsen, hushållningssällskapen och jordbrukets ekonomiska föreningar ett betydelsefullt arbete. Föreningen utger egen tidskrift och sprider även i övrigt upplysningar i frågor rörande svinskötseln. Statsbidraget har under de senaste åren varit mindre än tidigare och endast uppgått till 3 500 kr. För att i viss mån kompensera den utgiftsökning som ägt rum bör bidraget höjas med 250 kr.

Gjorda utredningar om fårskötselns ekonomi och produktionsbetingelser visar, att den i många fall är ett fullgott alternativ till mjölkproduktion och köttproduktion genom uppfödning av ungnöt samt att avsättningsmöjligheterna för dess produkter ger utrymme för en ökning av fårskötseln. De bekräftar också, att det finns betydande möjligheter att rationalisera produktionen ävensom att lönsamheten kan höjas genom förbättring av produkternas kvalitet. Jordbrukarnas ofta ringa erfarenhet av fårskötsel utgör dock i många fall ett hinder för dess utveckling. Endast en ökad upplysnings- och rådgivningsverksamhet kan avhjälpa dessa svårigheter. Brist på medel har hindrat fåravelsföreningen att ge specialrådgivning i tillräcklig omfattning. Det synes därför ytterst angeläget, att föreningen genom ökat statsbidrag ges möjlighet att utvidga sin instruktionsverksamhet. Fåravelsföreningen har i skrivelse till styrelsen begärt, att statsbidraget för budgetåret 1962/63 måtte höjas från 13 800 kr. till 33 000 kr. Styrelsen anser att bidraget bör höjas till minst 20 000 kr.

Av en av styrelsen gjord utredning om fjäderfäskötseln i landet framgår bl. a. att rådgivnings- och upplysningsverksamheten på detta område ej har den omfattning som denna näringsgrens betydelse förutsätter. Fjäderfäproduktionens värde inom jordbruket har för år 1959/60 uppskattats till 298 milj. kr., vilket utgjorde 6,7 procent av jordbrukets intäkter. Värdet av den totala fjäderfäproduktionen har för samma år beräknats till 350 milj. kr. Även i fråga om fjäderfäskötseln är problemen specifika och deras lösning kräver betydande specialkunskaper. Föreningens tjänstemän har flitigt utnyttjats såväl i kursverksamheten som i annan rådgivningsverksamhet. I fråga om nötboskap, svin och får bedrivs kontrollverksamhet med statsunderstöd, medan fjäderfäkontrollen i huvudsak åvilat föreningen. Dennas verksamhet bör därför enligt styrelsens mening åtnjuta statligt stöd. Styrelsen anser, att bidraget bör höjas från 51 200 kr. till 100 000 kr.

Svenska kaninavelsföreningarnas riksförbund för stambok för kaniner, utger en tidskrift och anordnar kurser samt bedriver allmän upplysnings-

verksamhet på kaninskötselns område. En specialorganisation för kaninskötseln erfordras sålunda ej endast för den centrala ledningen och planläggningen av arbetet utan även för att kunna medverka i den lokala upplysningsverksamheten. Förbundet har för budgetåret 1959/60 uppburit statsbidrag med 7 000 kr.

Nämnden för avkommeundersökning av tjurar (NAT) har under de senaste åren erhållit statsbidrag med 59 000 kr. Verksamheten har visat sig vara av stor betydelse och resultaten har haft en avgörande inverkan på nötboskapsaveln. För att de nya rön, som vetenskapen gör, skall kunna utnyttjas vid undersökning av tjurarnas anlag och för att de nya krav, som förändrade produktionsbetingelser ställer på avkommeundersökningarna, skall kunna tillgodoses erfordras att bidraget höjes.

2. Medan intresset för hästaveln under en följd av år uppenbarligen minskade, tyder enligt styrelsen utvecklingen på att under de allra senaste åren intresset åter varit i stigande och att stödåtgärderna bidragit till detta resultat.

Antalet premierade hästar, som 1958 var 8 816, steg 1959 till 9 610 och 1960 till 9 732. Medelsbehovet för hästpremieringar och frisedlar har sålunda ökat något. Medan totala antalet hästar sjunkit från 225 610 år 1958 till 194 400 år 1961 har under samma tid antalet unghästar ökat från 13 160 till 14 900 och antalet föl från 5 500 till 5 800. Dessa siffror visar, anför styrelsen, att statsbidraget bör höjas för att ge samma effekt som tidigare. Härtill kommer viss ökning av antalet premieringsbara hästar genom att numera även fjordhästar kan premieras.

3. Enligt styrelsens plan rörande den huvudsakliga dispositionen av anslagsposten för budgetåret 1961/62 skall Ridfrämjandet för olika ändamål erhålla 102 000 kr., Svenska ridsportens centralförbund 70 000 kr. och De svenska lantliga ryttarföreningarnas centralförbund 55 000 kr., medan återstoden skall användas till andra stödåtgärder.

De svenska lantliga ryttarföreningarnas centralförbund har anhållit, att statsbidraget måtte höjas till 70 000 kr. Med hänvisning till ridsportens ökade kostnader på grund av att bestämmelserna om fri transport av tävlingshästar upphörde att gälla den 30 juni 1960 anholder Svenska ridsportens centralförbund att bidraget ökas med 70 000 kr. De sakkunniga, som tillkallats för att bl. a. överväga möjligheterna att även efter den 1 juli 1962 utnyttja arméns rid- och körskolas anläggningar i Strömsholm för civila hästintressen, föreslår i sitt betänkande, att frågan om det särskilda bidrag, som tidigare utgick med 30 000 kr. till Ridfrämjandet för upprätthållande av dess verksamhet vid skolan, upptas till prövning. Styrelsen anser, att De svenska lantliga ryttarföreningarnas centralförbunds och Svenska ridsportens centralförbunds framställningar är beaktansvärda. Ridfrämjandets bidrag bör höjas, om de i nyss nämnt betänkande i övrigt framförda synpunkterna vinner beaktande.

4. Anslagsposten har minskats från 508 500 kr. budgetåret 1959/60 till 425 000 kr. budgetåren 1960/61 och 1961/62. Budgetåret 1960/61 erhöll hus hållningssällskapen för utlämnande av bidrag till kontrollföreningar med besättningar med högst tio kor 312 667 kr., medan återstoden av anslaget åtgick för bestridande av kostnaderna för verksamhetens övervakning och tillsyn. Kostnaderna för övervakningen bör beräknas till minst 125 000 kr.

För att bidrag till kontrollverksamheten i övrigt skall kunna utgå enligt samma normer som under budgetåren t. o. m. 1959/60, bör anslagsposten höjas med 25 000 kr.

6. För färdiga och i det närmaste färdigbyggda ridhus, för vilka redan erhållits en del av det bidrag som kan ifrågakomma och för ridhus, för vilka bidragsansökningar ingivits, beräknas det sammanlagda bidragsbehovet till i runt tal 1 800 000 kr. Styrelsen anser det ej vara rimligt, att eftersläpning-
en i fråga om bidragstilldelningen skall vara så stor.

I detta sammanhang torde böra anmälas, att utredningen rörande översyn av statens hingstdepå och stuteri i Flyinge samt om möjligheterna att även efter den 1 juli 1962 utnyttja arméns rid- och körskolas anläggningar i Strömsholm för civila hästintressen i ett den 30 juni 1961 avgivet betänkande (stencilerat) framlagt förslag angående fortsatt civil verksamhet vid Strömsholm.

Utredningen föreslår att viss civil rid- och körutbildning även i fortsättningen skall bedrivas jämsides med den militära utbildningen vid arméns rid- och körskola vid Strömsholm, i första hand under tiden 1 juli 1962—30 juni 1967. Enligt utredningens mening kan några krav på särskilda ekonomiska åtaganden från enskilda intressenter ej uppställas utan kostnaderna för den civila verksamheten bör täckas genom att särskilda avgifter uttages av de civila kursdeltagarna. Utredningen framhåller vidare, att ersättningen till armén ej längre bör grundas på någon jämförelse mellan kostnaderna för ridskolans förläggning till Strömsholm resp. Umeå. Kostnaderna för de civila kursdeltagarna bör i stället anknytas till utgifterna för deras undervisning m. m.

Utredningen framhåller vidare, att alltför höga kurskostnader skulle få till följd att önskvärt antal elever ej kom att anmäla sig till de olika kurserna. Likaså anses det vara av vikt att kursavgifternas storlek kan överblickas för en längre tidsperiod. Elevdagavgifterna bör därför fastställas till ett enhetligt belopp för hela tidsperioden om fem år. Utredningen har efter överväganden rörande avgiften stannat för att föreslå 25 kr. per elev och dag. Varje elev skall därutöver på samma sätt som hittills betala självkostnadspriset för kost och logi. Detta pris bör årligen omprövas med hänsyn till kostnadsutvecklingen. Utredningen beräknar med utgångspunkt från oförändrat antal elevdagar att de inflytande avgifterna kommer att uppgå till 117 500 kr. Beloppet överstiger med nära 30 000 kr. de 90 000 kr., som chefen för armén ansett sig böra kräva täckning för. Utredningen framhåller emellertid, att om det skulle visa sig att inflytande kursavgifter ej uppgår till dessa 90 000 kr. frågan om särskild ersättning till försvaret får upp-
tas till prövning. De inflytande kursavgifterna bör tillgodoföras anslaget Armén: Avlöningar till aktiv personal m. fl.

Frågan om särskilt stöd åt ridfrämjandet för deltagande i kurser vid Strömsholm, anser utredningen med hänsyn till den betydelse som ridfrämjandets verksamhet har ur olika synpunkter, bör upptas till omprövning i samband med ridfrämjandets årliga framställning om statsbidrag.

Slutligen föreslår utredningen, att det bör uppdras åt skogsstyrelsen — som kommer att vara direkt engagerad i den civila verksamheten vid ridskolan — att företräda de civila intressena gentemot den militära huvudmannen. Skogsstyrelsen bör därvid fortlöpande samråda med lantbruksstyrelsen, domänstyrelsen, ridfrämjandet m. fl. och i övrigt verka för att den civila utbildningen ges lämplig inriktning och omfattning.

Yttranden. Över betänkandet har yttranden avgivits av statskontoret, överbefälhavaren, lantbruksstyrelsen, domänstyrelsen, skogsstyrelsen, statspolisintendenten, polisväsendets organisationsnämnd, Sveriges lantbruksförbund, Sveriges skogsägareförbund, Sveriges skogsägareföreningars riksförbund, Svenska lantarbetsgivareorganisationen, Jordbrukar-Ungdomens förbund, Riksföreningen för ridningens främjande, Avelsföreningen för svenska varmblodiga hästen, Svenska ridsportens centralförbund samt Föreningen Strömsholms intressenter.

Förslaget att den civila verksamheten vid Strömsholm skall fortsättas under en femårsperiod tillstyrkes av samtliga hörda remissinstanser. Likaså biträdes utredningens förslag beträffande finansieringen av kursverksamheten och sättet att beräkna elevdagavgiften i huvuddelen av yttrandena. *Statskontoret* framhåller, att förslaget att beräkna elevdagkostnaden utan hänsyn till kapitalkostnader och framtida pensioneringskostnader innebär ett avsteg från det eljest i liknande fall hävdade principiella kravet på full kostnadstäckning. Utredningens förslag i denna del bör ändå godtas, då de civila kurserna innebär ett bättre utnyttjande av de befintliga resurserna. *Avelsföreningen för svenska varmblodiga hästen*, som intet har att erinra mot själva avgiftsberäkningen, ifrågasätter starkt skäligheten av att låta elever från ideella föreningar betala — förutom kost och logi — den beräknade elevdagavgiften om 25 kr.

Utredningens förslag att elevdagavgiften skall fastställas till ett och samma belopp under hela femårsperioden tillstyrkes av övervägande antalet remissinstanser. Avvikande mening anföres av *överbefälhavaren*, som anser att kursavgiften för civila deltagare bör omprövas årligen med hänsyn till kostnadsutvecklingen.

Förslaget om särskilt stöd åt ridfrämjandet för deltagande i kurser vid Strömsholm har berörts i ett antal yttranden. Sålunda anför *lantbruksstyrelsen*, att huvuddelen av ridfrämjandets kostnader för deltagande i undervisningen vid Strömsholm bör täckas genom en höjning av statsbidraget. Liknande synpunkter anlägger *Sveriges lantbruksförbund*, som framhåller vikten av att ridfrämjandet återfår det särskilda statsbidrag om 30 000 kr. som bortföll 1960. *Riksföreningen för ridningens främjande* framhåller, att möjlighet till utbildning av civila ridinstruktörer är av avgörande betydelse för att ridfrämjandet över huvud taget skall kunna bedriva sin verksamhet. Ett villkor för att ridfrämjandet i fortsättningen skall kunna sända elever till kursverksamheten vid Strömsholm är dock att ridfrämjandet erhåller erforderliga statsanslag.

Utredningens förslag, att skogsstyrelsen bör företräda de civila intressena

gentemot den militäre huvudmannen biträdades av de remissinstanser som ytt-
rat sig i frågan.

Slutligen torde i detta sammanhang få anmälas att *Avelsföreningen för svenska ardennerhästen*, *Avelsföreningen för svenska varmblodiga hästen*, *Föreningen Nordsvenska hästen*, *Riksföreningen för ridningens främjande*, *Svenska lantliga ryttareföreningarnas centralförbund* och *Svenska ridsportens centralförbund* den 17 november 1961 inkommit med gemensam skrivelse i vilken anförts vissa erinringar mot lantbruksstyrelsens anslagsaskanden för budgetåret 1962/63 beträffande hästaveln och ridsporten. Över skrivelsen har utlåtande avgivits av *lantbruksstyrelsen*.

I särskild skrivelse den 27 november 1961 har *Riksföreningen för ridningens främjande* hemställt om ett anslag av 30 000 kr. för budgetåret 1962/63 för att möjliggöra ridfrämjandets deltagande i den fortsatta civila kursverksamheten vid arméns rid- och körskola i Strömsholm.

Departementschefen

Liksom lantbruksstyrelsen har jag den uppfattningen, att fjäderfäsköt-
seln är av stor ekonomisk betydelse för vårt jordbruk och att utövarna av
denna näringsgren därför bör ha tillgång till effektiva rådgivare. 1961 års
riksdag beslöt vid behandlingen av propositionen angående vissa ändringar
i hushållningssällskapens organisation (prop. 183; JoU 39; rskr. 372), att
möjlighet fortsättningsvis skall föreligga för lantbruksstyrelsen, att vid upp-
kommen vakans tillsätta konsulenttjänst med befattningshavare som ute-
slutande skall inrikta sig på rådgivning beträffande fjäderfäsköttsel. Så
länge inte ifrågavarande rådgivning helt kan ske genom hushållnings-
sällskapsorganisationen bör dock enligt min mening den av Sveriges fjäder-
fävelsförening bedrivna rådgivnings- och upplysningsverksamheten allt-
jämt åtnjuta statligt bidrag. Någon uppräknig av posten till bidrag åt avels-
föreningar och liknande organisationer å 175 000 kr. anser jag mig inte bö-
ra förorda.

För stödet åt hästaveln bör ett belopp av 1 540 000 kr. stå till lantbruks-
styrelsens förfogande även nästa budgetår. Av beloppet bör liksom för inne-
varande budgetår 1 250 000 kr. avse kallblodsaveln och 290 000 kr. varm-
blodsaveln. Anvisningen under posten till stöd åt amatörridsporten bör
fastställas till oförändrat 250 000 kr. Härutöver torde 60 000 kr. av den
från hästavelslånefonden härrörande reservationen under anslaget böra till-
delas Riksföreningen för ridningens främjande för att täcka vissa förening-
en åvilande kostnader, som sammanhänger med intill den 1 juli 1962 gäl-
lande avtal om den civila verksamheten vid arméns rid- och körskola i
Strömsholm.

I anslutning till det nyss anförda vill jag erinra om att lantbruksstyrelsen
på grundval av uttalande av Kungl. Maj:t i brev den 21 april 1961 överens-
kommit med vederbörande organisationer om att varje år ett visst belopp,
räknat i promille av totalisatoromsättningen, skall avsättas av trav- och ga-
llopsällskapens andelar av vinstavdraget å omsättningen för utbetalning av

avelspremier. Härigenom kommer ej oväsentliga belopp att tillgodoföras landets hästavel.

Statsbidraget till anordnande av ridhusanläggningar anser jag för budgetåret 1962/63 böra höjas till 500 000 kr. Beloppet skall i enlighet med 1959 års riksdagsbeslut i ämnet utgå ur den förut nämnda reservationsmedelsbehållningen. Mot lantbruksstyrelsens förslag om en oförändrad ram å 1 100 000 kr. för statlig garanti för lån å allmänna marknaden, avsedda för inköp av avelshästar och ridhästar, har jag intet att erinra.

Såväl med hänsyn till ridsportens intresse som till skogsbrukets fortsatta behov av utbildning i hästkörning tillstyrker jag att den i det föregående berörda verksamheten vid skolan i Strömsholm fortsätter. Jag kan dock inte förorda, att statsmakterna nu binder sig för ett fortsatt civilt engagement där under längre period än tre år räknat från och med den 1 juli 1962. Armén bör erhålla ersättning för merutgifterna för den civila verksamheten vid anläggningarna i Strömsholm räknat efter elevdagkostnad på sätt utredningen angivit. Denna dagkostnad torde dock böra omräknas varje år med hänsyn till kostnadsutvecklingen. Utgifterna för de kurser, som har skogsstyrelsen eller vederbörande skogsvårdsstyrelse till huvudman, bör liksom hittills varit fallet bestridas från nionde huvudtitelns anslag Bidrag till vissa skogsbrukskurser, m. m.

Enligt min mening är det inte möjligt för ridsportens organisationer att finansiera elevdagkostnaderna vid kurser förlagda till Strömsholm, utan att bidrag i en eller annan form ställes till förfogande. Jag anser mig därför böra förorda, att 50 000 kr. av de medel som överförts från statens hästavelslånefond till detta anslag utnyttjas under ett vart av budgetåren 1962/63—1964/65 för att sänka de utgifter deltagarna i ridkurserna och deras organisationer i annat fall skulle få vidkännas.

Anslagsposten för bidrag till kontrollföreningsverksamheten bör även för nästa budgetår uppföras med oförändrat 425 000 kr.

I likhet med vad som skett för det nu löpande budgetåret bör 90 000 kr. av förefintliga reservationsmedel disponeras för att minska anslagsanvisningen. Anslaget torde sålunda böra uppföras med ett oförändrat belopp av 2 300 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) medgiva, att under budgetåret 1962/63 må beviljas statlig kreditgaranti för lån avseende vissa i det föregående berörda åtgärder till hästavelns främjande intill ett belopp av 1 100 000 kr.

b) medgiva, att av under anslagsposten Stöd åt hästaveln befintlig reservation ett belopp av 500 000 kr. under budgetåret 1962/63 må tagas i anspråk till statsbidrag för anordnande av ridhusanläggningar

c) godkänna vad i det föregående föreslagits rörande den civila verksamheten vid arméns rid- och körskola i Strömsholm

d) till *Befrämjande av husdjursaveln m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 2 300 000 kr.

[22] 14. Statens hingstdepå och stuteri: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	482 100	489 738
1960/61	492 100	518 575
1961/62 (statsliggaren s. 871)	564 000	
1962/63 (förslag)	577 000	

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen* hemställer, att anslaget ökas med 19 000 kr. enligt följande sammanställning.

	Ökning
<i>Omräkningar</i>	
a) Ökning genom uppflyttning i ortsgrupp samt tjänstetidsbefordran	+ 13 500
b) Ökning av rörligt tillägg	+ 5 100
c) Ökad kompensation för höjda folkpensionsavgifter	+ 400
	+ 19 000

M o t i v. Anslagshöjningen är av automatisk karaktär.

Departementschefen

På grund av automatiska kostnadsstegringar bör enligt mina beräkningar anslaget uppräknas med 13 000 kr. Anslaget torde sålunda böra uppföras med (564 000 + 13 000 =) 577 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för statens hingstdepå och stuteri, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	75 600
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	368 000
3. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän	1 300
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	123 900
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	8 200
Summa kr.	577 000

b) till *Statens hingstdepå och stuteri*: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 577 000 kr.

[23] 15. Statens hingstdepå och stuteri: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	118 500	79 545
1960/61	68 500	30 532
1961/62 (statsliggaren s. 872)	67 000	
1962/63 (förslag)	47 000	

Yrkande. *Lantbruksstyrelsen* hemställer, att anslaget minskas med 5 000 kr. enligt följande sammanställning.

	Ökning eller minskning
<i>Utgifter</i>	
1. <i>Expenser</i>	+ 500
2. <i>Häst- och fölinköp</i>	+ 15 000
3. <i>Lantbeskållares underhåll</i>	+ 10 000
	+ 25 500
<i>Inkomster</i>	
4. <i>Språngavgifter</i>	+ 25 500
5. <i>Inkomster i övrigt</i>	+ 5 000
	+ 30 500

Motiv. 1. Delposten till övriga *expenser* bör ökas med 500 kr. med hänsyn till höjda telefon-, annons- och tryckningskostnader.

2. Ökningen motiveras med höjda priser.

3. Ökningen hänför sig till planerad höjning av fodervärdersättningarna.

4. Ökningen beror dels på att de faktiska inkomsterna ökat dels ock på planerad höjning av språngavgiften för halvblodshingstar.

5. Ökningen beror huvudsakligen på planerad höjning av inackorderingsavgiften för ston.

Departementschefen

I enlighet med *lantbruksstyrelsens* yrkande bör anslagsposterna till *expenser* och till *lantbeskållares underhåll* ökas med 500 kr. respektive 10 000 kr. Likaså i överensstämmelse med *styrelsens* förslag torde inkomsterna av språngavgifter kunna beräknas stiga med 25 500 kr. och övriga inkomster med 5 000 kr.

Då jag inte kan tillstyrka andra ändringar i fråga om detta anslag förordar jag att detsamma uppföres med (67 000 — 20 000 =) 47 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens hingstdepå och stuteri: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 47 000 kr.

[24] 16. Särskilt stöd åt biskötseln och fröodlingen

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	30 000	30 000
1960/61	30 000	30 000
1961/62 (statsliggaren s. 872)	30 000	
1962/63 (förslag)	34 000	

Yrkande. *Lantbruksstyrelsen* hemställer, att anslaget uppföres med oförändrat belopp.

Motiv. Av anslaget har hittills varje år utgått 15 000 kr. till vardera Sveriges fröodlareförbund och Sveriges biodlares riksförbund. Sveriges fröodlareförbund har hemställt om fortsatt stöd för sin verksamhet. Styrelsen anser, att med hänsyn till betydelsen av förbundets verksamhet på fröodlingens område förbundet jämväl för budgetåret 1962/63 bör åtnjuta stöd i samma utsträckning som nu. Sveriges biodlares riksförbund har anhållit att för sin upplysnings- och undervisningsverksamhet erhålla ett till 25 000 kr. höjt belopp. I avvaktan på bl. a. resultatet av en av styrelsen påbörjad utredning rörande näringsgrenens betingelser (se IX ht 1961 p. 26), föreslår styrelsen att riksförbundet beviljas oförändrat statsunderstöd å 15 000 kr.

Departementschefen

Sveriges fröodlareförbund och Sveriges biodlares riksförbund bör för nästa budgetår erhålla oförändrat 15 000 kr. vardera till sådan av organisationerna bedriven rådgivnings- och upplysningsverksamhet, som i enlighet med beslut av 1959 års riksdag (IX ht, p. 28; JoU 1, p. 17; rskr. 9) bör kunna stödjas med statsbidrag.

Under rubriken Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Lokal och fast försöksverksamhet har tidigare budgetår upptagits belopp avsedda för bidrag till Skånes fröodlingsförening för kostnader i samband med vissa försök. I anslutning till av fjolårets riksdag beslutad omläggning av anslagsanvisningen till de utgiftsändamål, som hittills fallit under nyssnämnda rubrik (prop. 69; JoU 26; rskr. 297), föreslår jag, att bidrag till föreningens försöksverksamhet hädanefter utgår ur förevarande anslag. Detta bör därför för nästa budgetår uppräknas med 4 000 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(30\,000 + 4\,000 =) 34\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Särskilt stöd åt biskötseln och fröodlingen* för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 34 000 kr.

[25] 17. Bidrag till vissa åtgärder för kvalitetsförbättring av matpotatis

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	160 000	160 000
1960/61	135 000	135 000
1961/62 (statsliggaren s. 872)	135 000	
1962/63 (förslag)	135 000	

Yrkande. Lantbruksstyrelsen hemställer, att anslaget höjes med 29 000 kr.

Motiv. Av innevarande budgetårs anslag är ett belopp av 15 000 kr. avsett för Svensk matpotatiskontroll (SMAK) allmänna verksamhet och 75 000 kr. till av kontrollorganet bedriven upplysningsverksamhet rörande matpotatis. Resterande anslagsbelopp å 45 000 kr. skall utgå till samarbetskommittén för potatisförsöksverksamheten såsom bidrag till dess forsknings-

och försöksverksamhet rörande matpotatis. SMAK anhåller för budgetåret 1962/63 om oförändrat bidragsbelopp, medan samarbetskommittén hemställer om ett med 29 000 kr. till 74 000 kr. förhöjt anslag.

Styrelsen finner det angeläget, att SMAK även under budgetåret 1962/63 erhåller begärt stöd för sin verksamhet. Samarbetskommittén har för innevarande budgetår tilldelats bidrag med, förutom nämnda 45 000 kr., 29 000 kr. av importavgiftsmedel. Av sistnämnda belopp har 15 000 kr. avsetts för den allmänna verksamheten och 14 000 kr. för särskilda undersökningar rörande potatissorternas viloperioder. Kommittén och styrelsen anser det lämpligt att hela beloppet bestrides av budgetmedel.

Departementschefen

Liksom lantbruksstyrelsen anser jag, att SMAK för sin allmänna verksamhet under nästa budgetår bör erhålla ett oförändrat statsbidrag av 15 000 kr. Såsom för innevarande budgetår bör därjämte till SMAK:s upplysningsverksamhet utgå statsbidrag med 75 000 kr. samt bidrag av vid import av matpotatis influtna eller inflytande införselavgifter med 50 000 kr. Någon ökning av statsbidraget å 45 000 kr. till samarbetskommittén för potatidförsöksverksamheten kan jag däremot ej förorda.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med oförändrat 135 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till vissa åtgärder för kvalitetsförbättring av matpotatis* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 135 000 kr.

[26] 18. Gottgörelse till trädgårdsnäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	300 000	238 435
1960/61	300 000	276 923
1961/62 (statsliggaren s. 873)	300 000	
1962/63 (förslag; beräknat belopp)....	300 000	

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen* föreslår, att anslaget uppföres med oförändrat belopp.

M o t i v. Styrelsen hänvisar till vad som framhållits i anslagsäskandena 1960 beträffande angelägenheten av att med statistiska centralbyråns medverkan i samband med nästkommande allmänna fastighetstaxering genomföra en trädgårdsinventering. Därvid bör för att säkrare kunna bedöma restitutionsbeloppets storlek särskilt uppmärksammas frågan om användningen av jordfräsar inom den yrkesmässiga produktionen av trädgårdsalster.

Under budgetåret 1960/61 har styrelsen efter samråd med av Kungl. Maj:t utsedda representanter för trädgårdsnäringen beviljat bidrag med samman-

lagt 327 420 kr. Fördelningen av beloppet på ändamål framgår av följande sammanställning.

Ändamål	Kronor
Driftsbidrag till trädgårdslaboratorier	41 000
Tillfälliga försöks- och forskningsuppgifter	63 150
Arbetstids- och metodstudier	87 080
Kurser för trädgårdsnäringens företagare och anställda	5 700
Statistiska undersökningar	12 750
Bidrag till packnings- och sorteringslokaler	46 500
Organisationsarbete rörande försäljningsfrågor	71 000
Ersättning för deltagande i sammanträden	240

Departementschefen

I samband med den i det föregående berörda särskilda propositionen angående vissa åtgärder för att främja trädgårdsnäringen avser jag att behandla spörsmål som rör dispositionen av medel under detta anslag och den fond, dit odisponerade anslagsmedel överföres. Anslaget torde i avvaktan på propositionen böra beräknas till oförändrat 300 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Gottgörelse till trädgårdsnäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt* för budgetåret 1962/63 beräkna ett anslag av 300 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen.

D. Jordbruksprisreglering m. m. samt särskilt stöd åt vissa jordbruk**[27] 1. Statens jordbruksnämnd: Avlöningar**

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	2 872 200	2 627 644
1960/61	2 906 600	2 767 895
1961/62 (statsliggaren s. 873)	3 227 000	
1962/63 (förslag)	3 245 000	

Y r k a n d e. *Statens jordbruksnämnd* hemställer, att anslaget till avlöningar ökas med 29 200 kr. på sätt som framgår av följande uppställning.

	Ökning
1. Löneregleringar m. m.	
a) 2 byrådirektörer Ao 24 i st. f. Ae 24	—
b) 1 byrådirektör Ao 24 i st. f. förste byråsekreterare Ao 23	+ 1 763
c) 1 förste byråsekreterare Ao 23 i st. f. Ao 21	+ 3 260
d) 1 assistent Ao 19 i st. f. Ao 17	+ 1 295
e) 3 kontorister Ae 9 i st. f. kanslibiträden Ae 7	+ 4 726
2. Omräkning	
a) löneklassförändringar och reglerad befordringsgång	+ 10 498
b) rörligt tillägg	+ 200
c) justeringar av ordinarie- och icke-ordinarieposterna samt posten avlöningar till personal för tillfälliga arbetsuppgifter	+ 572
d) kostnader för tjänstetidsbefordran	+ 6 486
e) kompensation för höjda folkpensionsavgifter	+ 400
	+ 29 200

M o t i v. I en allmän motivering anför jordbruksnämnden följande.

För innevarande och för nästkommande budgetår gäller alltså i huvudsak vad som under anslaget till jordbruksnämndens avlöningar inledningsvis anfördes i nämndens anslagsskrivelse hösten 1960. I avvaktan på de beslut, som kan föranledas av förslag från 1960 års jordbruksutredning, synes också anledning nu saknas att för de allra närmaste åren räkna med några genomgripande förändringar i fråga om nämndens verksamhet eller att överväga några mera väsentliga förändringar i nämndens organisation och arbetsformer. Det nya systemet för skördeskadeskydd, vilket nu sätts i tillämpning, medför visserligen å ena sidan bortfall av vissa tidigare återkommande skördeskadeutredningar. Övergången till det nya systemet beräknas å andra sidan medföra ej oväsentliga ökningar i det löpande arbetet på olika avdelningar inom nämnden. Arbetet med råvaruprisutjämnningen för vissa

industrier kan komma att ytterligare utvidgas (som ny uppgift har redan tillkommit en prisutjämnning till wellpappindustrin), och arbetet med statistiska undersökningar och andra utredningar i samband med utvecklingen inom det mellanfolkliga ekonomiska samarbetet kan med säkerhet antagas komma att öka även i fortsättningen. En ytterligare merbelastning för nämnden antages vidare uppstå i samband med det fortsatta genomförandet av den vid 1961 års riksdag (prop. 1961: 76; JoU 21) beslutade omläggningen och utbyggnaden av försvarsberedskapen, närmast i vad avser beredskapslagringen, inom nämndens verksamhetsområde, ett arbete vars angelägenhetsgrad synes ha ytterligare ökat på grund av den senaste tidens världspolitiska utveckling.

1 a). Yrkandena om ordinariesättning av de ifrågavarande två byrådirektörstjänsterna, av vilka en är placerad på vegetabiliebyrån och en på animaliebyrån, har även tidigare, senast i nästföregående års anslagsäskanden, framställts av nämnden.

1 b). Innehavaren av ifrågavarande förste byråsekreterartjänst har f. n. till uppgift bl. a. att närmast under chefen för administrativa byrån svara för det löpande arbetet med vissa befrielse- och restitutionsärenden samt restitutioner av skatt på bensen till traktorer och skördetröskor. Befattningshavaren svarar vidare för föredragningen av ärenden om fastställelse av betalningsskyldighet beträffande samtliga slag av de avgifter, som uppbäres av jordbruksnämnden, ävensom för indrivningen av fastställda avgifter samt står till förfogande för samtliga avdelningar inom nämnden för de juridiska eller eljest mera kvalificerade bidrags- och avgiftstekniska bedömanden, som aktualiseras i samband med bidrags- och avgiftsärenden av olika slag. Det är jordbruksnämndens avsikt att befattningshavaren fr. o. m. innevarande budgetår skall, närmast under chefen för den administrativa byrån och i erforderlig samverkan med nämndens utredningsbyrå, svara jämväl för de ärenden av juridisk och administrativ (bidragsteknisk) natur, som inom det nya systemet för permanent skördeskadeskydd skall ankomma på nämnden.

1 c). På animaliebyrån är en byrådirektör i lönegrad Ae 24 förordnad att närmast under byråchefen handlägga och föredraga ärendena rörande mjölk- och mejeriprodukter (utom lagringsärendena), under det att en förste byråsekreterare i lönegrad Ao 21 handlägger de löpande ärendena rörande köttvaror och ägg samt lagringen av animalier och allmänt biträder byråchefen såsom särskild sakkunnig i fråga om produktionen och handeln med köttvaror. Denna del av byråns verksamhet ställer stora krav på vederbörande tjänstemans fackkunskaper och förutsätter, att han tidigare skaffat sig erfarenhet av näringslivet särskilt på köttvaruområdet. Det torde enligt jordbruksnämndens mening knappast vara möjligt att behålla den nuvarande befattningshavaren eller skaffa en ersättare, som har erforderlig praktik och kunskaper, därest icke tjänsten blir föremål för lönereglering.

1 d). Ifrågavarande befattningshavare deltar såväl i revisionen av de hos Svenska mejeriernas riksförening förda räkenskaperna över utbetalningen av mjölkpristillägg och utjämningsbidrag samt uppbörden av regle-

ringsavgifter m. m. som i den interna revisionen av de räkenskaper, som förs på nämndens olika avdelningar. Dessa räkenskaper har under de senaste åren kommit att jämväl omfatta vissa nya betydande verksamhetsområden, såsom utbetalningar av prisutjämningsbidrag till livsmedelsindustrien, m. m. Det ankommer på assistenten att vikariera för chefen för kamrerarkontoret vid dennes semester och annan ledighet (på grund av återkommande tjänsteresor m. m.).

1 e). Antalet befattningar som kansli- och kontorsbiträden vid jordbruksnämnden utgör f. n. 27 resp. 35 eller tillhoppa 62. I förhållande härtill torde antalet kontoristtjänster hos nämnden — f. n. allenast fem befattningar — få anses oproportionerligt lågt. Härtill kommer, att nämnden under de senaste åren har ålagts ett antal nya och delvis mycket krävande arbetsuppgifter, innebärande bl. a. ökat statistiskt och annat utredningsarbete i frågor sammanhängande med den europeiska ekonomiska integrationen och nya uppgifter av såväl förberedande som löpande natur i samband med genomförandet av det nya systemet för permanent skördeskadeskydd. Som följd härav har en del av biträdespersonalen erhållit eller kommer att erhålla mera självständigt och kvalificerat arbete. Med nuvarande löneläge på den privata marknaden torde det, under alla förhållanden, ur rekryteringssynpunkt få anses oundgängligen nödvändigt, att större möjlighet till befordran inom nämnden kan erbjudas dugande biträdespersonal.

2 a)—e). Förändringarna är av automatisk karaktär.

Y t t r a n d e. *Statens lönenämnd*, som haft att avgiva utlåtande såvitt angår punkterna 1 b), c) och d), har — från de synpunkter lönenämnden har att beakta — icke funnit skäl tillstyrka bifall till under sagda punkter framförda förslag.

Departementschefen

Jordbruksnämndens förslag om ordinariesättning och löneregleringar finner jag mig inte kunna biträda. Däremot bör omräkning ske på sätt nämnden föreslagit och anslaget i anslutning härtill höjas med 18 000 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(3\,227\,000 + 18\,000 =) 3\,245\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för statens jordbruksnämnd, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	769 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	35 000
3. Avlöningar till personal för tillfälliga arbetsuppgifter, <i>förslagsvis</i>	347 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 285 100

5. Ersättningar till experter och sakkunniga, förslagsvis	40 000
6. Rörligt tillägg, förslagsvis	720 500
7. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, förslagsvis	48 000
	Summa kr. 3 245 000

b) till Statens jordbruksnämnd: *Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 3 245 000 kr.

[28] 2. Statens jordbruksnämnd: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	725 000	604 743
1960/61	747 500	707 076
1961/62 (statsliggaren s. 874)	750 000	
1962/63 (förslag)	845 000	

Y r k a n d e. Statens jordbruksnämnd hemställer, att anslaget höjes med 120 000 kr. på sätt framgår av följande uppställning.

	Utgifter		Anslag	Ökning
	1959/60	1960/61	1961/62	
1. Reseersättningar	208 419	212 505	235 000	+ 40 000
2. Övriga expenser	293 172	380 192	349 500	+ 75 000
3. Publikationstryck	52 163	72 666	70 000	+ 5 000
				+ 120 000

M o t i v. 1. I fråga om belastningen å anslagsposten till reseersättningar för budgetåren 1960/61 och 1961/62 anför jordbruksnämnden följande.

Den för budgetåret 1960/61 anvisade anslagsposten beräknas, efter reglering av kostnaderna för samtliga de under budgetåret företagna tjänsteresorna, komma att helt åtgå. Medelsanvisningen på denna anslagspost utgjorde 210 000 kr. jämfört med 240 000 kr. för närmast föregående budgetår. Neds kärningen medförde, att tjänsteresor under budgetåret 1960/61 icke alltid kunde företagas i den omfattning, som nämnden för fullgörande av sina uppgifter hade ansett önskvärt. I fråga om förutsättningarna för att reseersättningarna för innevarande budgetår skäligen skall kunna begränsas inom ramen för det tillgängliga beloppet, 235 000 kr., gäller alltså i stort sett vad som anfördes i nämndens anslagsskrivelse hösten 1960. Vissa nytillkommande omständigheter synes emellertid nu ytterligare försvåra möjligheterna för nämnden att inom den tillgängliga anslagsramen beordra tjänsteresor i erforderlig omfattning.

Den fr. o. m. den 1 juli 1961 genomförda höjningen av traktamentsersättningarna beräknas sålunda medföra en kostnadsökning av omkring 15 000 kr. Kostnadsökning uppstår vidare, därest nämnden (jämlikt kung. 1961: 243 om ändring i kung. 1952: 780 angående resekostnadsersättning vid tjänsteresa med egen bil m. m.) lämnar de hos nämnden anställda kontrollanter-

na medgivande att vid tjänsteresor åtnjuta ersättning för större bil. Vid fullt utnyttjande av ett dylikt medgivande kan komma att uppstå en kostnadsökning av upp till 25 000 kr. per år.

Vad som nämnden har anfört i fråga om budgetåret 1961/62 äger tillämpning även för budgetåret 1962/63. Den löpande kontrollen genom resande kontrollanter hos de till nämnden avgiftspliktiga inrättningarna och företagen i landet och hos de bidragsberättigade företagen torde, redan med hänsyn till beräknad ökning av den senare kategorien (wellpappfabriker, nytillkommande prisutjämningsberättigade livsmedelsindustrier m. m.), böra ytterligare intensifieras. Antalet kontrollanter beräknas i förhållande till det nuvarande i varje fall icke kunna minskas. En av de mera angelägna uppgifterna för ansvariga befattningshavare hos nämnden — däribland sådan officer, som för biträde i beredskapsärenden ställs till nämndens förfogande — blir under nästa budgetår vidare att, i samband med anbefalld utbyggnad och omläggning av nämndens beredskapsplanering, företaga tjänsteresor inom landet för kontakter med myndigheter inom totalförsvaret och för inspektion av beredskapslager m. m.

2. Beträffande den till expenser anvisade anslagsposten anför jordbruksnämnden följande.

I expensposten för budgetåret 1961/62, 357 000 kr., har inräknats ett belopp av 25 700 kr. för kostnader i samband med nämndens förestående flyttning till andra ämbetslokaler. Kostnaderna för denna flyttning kan nu, sedan en närmare planläggning av flyttningen har utförts — inflyttning under våren 1962 i delar av vattenfallsstyrelsens förutvarande lokaler — mera noggrant beräknas. Beräkningarna visar, att visst överskridande av det avsedda beloppet på 25 700 kr. blir ofrånkomligt redan med hänsyn till den erforderliga nyanskaffningen av armatur och möbler. En omändring av den automatiska telefonväxeln i de nya lokalerna har härjämte befunnits nödvändig. Detta kräver en icke obetydlig engångskostnad.

Det till nämndens flyttning för innevarande budgetår beräknade engångsbeloppet av 25 700 kr. bör för budgetåret 1962/63 utbytas mot ett belopp, motsvarande inträdesavgiften för nämndens telefonväxel i de nya lokalerna. Dessa kostnader beräknas, på grundval av uppgifter från televerket, komma att uppgå till 70 000 å 75 000 kr.

Jordbruksnämnden räknar icke längre med att — såsom antyddes i fjolårets anslagsäskande — besparing på expensposten skall kunna uppkomma genom att anslagsposten tillföres inkommande ersättningar från vederbörande näringsidkare för vissa kostnader i samband med analys av fodermedel (kontrollavgifter). Enligt beslut vid 1961 års riksdag (prop. 1961: 140; L^{III}U 27) skall fr. o. m. den 1 juli 1962 avgifter för fodermedelskontrollen uttagas av tillverkare och importörer i sådan omfattning, att fullständig täckning erhålles icke blott för analyskostnaderna utan även för de mot kontrollen svarande kostnaderna för kontrollanter och central administration. Nämnden kommer längre fram, till fullgörande av erhållet uppdrag, att till Kungl. Maj:t avge närmare förslag i fråga om storleken och redovisningen av de nu ifrågakvarande kontrollavgifterna. Nämnden vill emel-

lertid redan i detta sammanhang framhålla, att nämnden funnit övervägande skäl tala för att de sålunda utvidgade kontrollavgifterna icke tillföres nämndens omkostnadsanslag utan att de får redovisas som uppbörd i statens verksamhet under titeln Inkomster vid statens jordbruksnämnd.

Utgifterna från anslagsposten för sådana fodermedelsanalyser, som berörts i det föregående, och för analyser i samband med charkuterivarukontrollen kan vidare beräknas komma att stiga ej oväsentligt utöver vad som har beräknats för innevarande budgetår. Avgifterna för fodermedelsanalyserna har redan nu höjts med 20 procent och avgifterna för de senare analyserna kommer enligt uppgift inom kort att öka med omkring 10 procent. Tillhoppa beräknas enbart på grund av dessa avgiftshöjningar uppstå en kostnadsökning på i det närmaste 20 000 kr.

Med hänsyn även till uppkommande allmänna kostnadsstegringar bör, på grund av i det föregående anförda förhållanden, delposten till övriga expenser för nästa budgetår höjas med i runt tal 75 000 kr.

3. I fråga om kostnadsutvecklingen m. m. för publikationstryck under budgetåren 1960/61 och 1961/62 framhåller jordbruksnämnden följande.

Den till publikationstryck för budgetåret 1960/61 anvisade anslagsposten, 70 000 kr., kommer att helt åtgå för att täcka kostnaderna för nämndens cirkulär och tidskriften Jordbruksekonomiska Meddelanden. Utgifterna har, trots en ökning av antalet cirkulär och ökade kostnader, kunnat hållas inom ramen för anslagsposten endast tack vare en kraftig nedskärning av artiklar och tabellbilagor i tidskriften, en nedskärning som nämnden har ansett avsevärt minska tidskriftens värde som löpande översikt över de jordbruksekonomiska frågorna och därför har velat betrakta som en — åtminstone i stora delar — tillfällig åtgärd. För budgetåret 1961/62 torde på grund av ytterligare stegrad tryckningskostnad — även med de höjningar av prenumerationsavgiften för icke-statliga abonnenter, som skäligen kan företagas — ännu större svårigheter komma att uppstå för att täcka publikationskostnaderna med tillgänglig anslagspost. Tryckningskostnaden har höjts med mellan 4 och 5 procent senast fr. o. m. den 1 juni 1961.

Y t t r a n d e n. *Distriktschefen i televerkets fjärde distrikt* har utlåtits förordande de under punkt 2 angivna kostnaderna för jordbruksnämndens telefonväxel efter flyttning samt därvid bl. a. anført, att den av televerket lämnade preliminära kostnadsuppgiften 70 000 à 75 000 kr. avser nämndens andel av den rabatterade inträdesavgiften i en för flera myndigheter gemensam växel men att frågan om lämpligheten av en gemensam eller flera separata växlar närmare måste undersökas, innan definitiva kostnadsuppgifter kan lämnas.

Jordbruksnämndens framställning under punkt 2, såvitt angår redovisningen av avgifter för fodermedelskontrollen, har icke givit *riksrevisionsverket* anledning till erinran.

Departementschefen

Med anledning av vad jordbruksnämnden anført om behovet av medel för reseersättningar vill jag tillstyrka en uppräkningspost med 15 000 kr. Vidare bör i enlighet med vad nämnden föreslagit posten till övriga ex-

penser höjas med 75 000 kr. för att allmänna kostnadsstegringar ävensom kostnaderna för telefonväxel i nämndens nya lokaler skall kunna täckas. Med hänsyn till kostnadsutvecklingen bör anslagsposten till publikations-tryck uppräknas med 5 000 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med (750 000 + 95 000 =) 845 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens jordbruksnämnd: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 845 000 kr.

[29] 3. Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1959/60	96 500 000	145 576 169	20 599 540
1960/61	120 000 000	121 946 949	18 652 590
1961/62 (statsliggaren s. 875) ...	133 000 000		
1962/63 (förslag; beräknat belopp)	138 000 000		

Det är min avsikt att senare föreslå Kungl. Maj:t att för riksdagen framlägga särskild proposition angående vissa åtgärder i prisreglerande syfte på jordbrukets område. I avvaktan härpå torde förevarande anslag böra uppföras med ett beräknat belopp av 138 miljoner kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avvidan på särskild proposition i ämnet, till *Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område* för budgetåret 1962/63 beräkna ett reservationsanslag av 138 000 000 kr.

[30] 4. Kostnader för beredskapslagring av livsmedel och fodermedel m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	15 000 000	14 797 397
1960/61	15 000 000	10 161 378
1961/62 (statsliggaren s. 875)	15 000 000	
1962/63 (förslag)	18 000 000	

Y r k a n d e. *Statens jordbruksnämnd* hemställer, att anslaget höjes med 6 000 000 kr.

M o t i v. Jordbruksnämnden anför, att den fortsatta omläggningen och utbyggnaden av nämndens beredskapslagring framstår såsom en av nämndens mera angelägna uppgifter. För nämndens verksamhet på detta område gäller vissa av Kungl. Maj:t med stöd av beslut av 1961 års riksdag fastställda riktlinjer.

Jordbruksnämnden anmäler, att Svensk spannmålshandel, ekonomisk förening, i skrift till nämnden den 7 augusti 1961 framlagt beräkningar över sina kostnader för beredskapslagringen av brödsäd och oljekraftfoder under innevarande och nästkommande regleringsår (augusti—juli).

För innevarande regleringsår beräknar föreningen att kostnaderna, med en antagen maximal brödsädslagring av 225 000 ton, skall uppgå till 13 050 000 kr. För nästa regleringsår förutsätter föreningen, att beredskapslagret av brödsäd uppbringas till nu gällande maximikvantitet av 300 000 ton och att lagret då allmänt sett har en ur beredskapssynpunkt ändamålsenlig lokalisering. Till följd av ändrad placering beräknas därvid för en del av lagret uppstå vissa begränsade kostnadsstegringar (merfrakter, höjd hyra m. m.). Föreningen utgår vidare från att beredskapslagret av oljekraftfoder skall utgöra oförändrat 65 000 ton. Lagret består av bomullsfrökakor, sojamjöl och jordnötskakor. Under de angivna förutsättningarna beräknar föreningen sina kostnader för beredskapslagringen under regleringsåret 1962/63 — att anvisas för budgetåret 1962/63 — till 16 175 000 kr.

Jordbruksnämnden biträder i huvudsak föreningen Svensk spannmåls-handels beräkningar rörande anslagsbehovet för nästa budgetår. Med hänsyn till de ovissa faktorer, varom det här är fråga, särskilt när det gäller möjligheterna att bygga upp ett brödsädslager på 300 000 ton, anser nämnden det ifrågavarande anslagsbehovet lämpligen böra anges med ett — nedåt — avrundat belopp av 16 miljoner kr.

Vid beräkningen av kostnaderna för en beredskapslagring — i jordbruksnämndens regi — av andra varor än brödsäd och oljekraftfoder har jordbruksnämnden utgått från att det lagringsprogram, som avses med förut nämnda riktlinjer, kommer att fullföljas i ungefärligen den takt, som har förutsatts vid riktlinjernas utarbetande. De sammanlagda kostnaderna har därvid beräknats komma att stiga till omkring 4,8 miljoner kr. Nämnden anför härom följande.

Jordbruksnämnden anser sig på grund av dispositioner, som av nämnden redan har vidtagits eller planlagts, för nästa budgetår kunna räkna med bl. a. att beslutad ökning och omplacering av beredskapslagren av socker skall till övervägande delen vara genomförd, att fettvarulagringen kommer att fortsätta i oförändrad omfattning, att återstoden av lagret av bruna bönor och en del av risgrynslagren successivt ersättes av ökad lagring av gula ärter, ävensom att i begränsad omfattning — efter beslut i anledning av vissa inom nämnden nu pågående undersökningar — en upplagring skall ha påbörjats av även andra slag av livsmedel än de nu lagrade, exempelvis av konserverade produkter. Under de sålunda angivna förutsättningarna har nämndens kostnadsberäkningar — avseende lagerhyra, tillsyn samt arbete och förluster i samband med omsättningen — uppgjorts med utgångspunkt från hittillsvarande kostnader och med beaktande av den antagliga allmänna kostnadsstegringen och av de särskilda fördyringar vid omsättning och tillsyn m. m., som kan bli följden av ett ökat hänsynstagande till aktuella försvarssynpunkter. Sistnämnda fördyringar har uppskattats till omkring 1,2 miljoner kr.

För nästa budgetår, då en mycket väsentlig del av de beslutade ändringarna i beredskapslagringen antages vara genomförd, räknar sålunda jordbruksnämnden med en total lagringskostnad på omkring 21 miljoner kr. innebärande en ökning av kostnaderna med omkring 6 miljoner kr. i förhållande till det belopp, som under den senaste tiden årligen har an-

visats för motsvarande ändamål. Till jämförelse erinrar nämnden om att en fullt utbyggd beredskapslagring i den storlek, som numera har fastställts enligt meddelade riktlinjer, vid förarbetena till dessa riktlinjer (prop. 1961:76, s. 57) beräknades komma att draga en merkostnad i förhållande till hittillsvarande lagring på omkring 10 miljoner kr. per år.

Slutligen anmäler jordbruksnämnden, att den förutsätter, att anslaget till kostnader för beredskapslagring av livsmedel och fodermedel m. m. under budgetåret 1962/63 liksom tidigare skall få tagas i anspråk för att täcka sådana förluster, som kan uppkomma i anledning av att försäkringen av beredskapslagrade varor i vissa fall har ersatts av statliga, av jordbruksnämnden utställda garanti- eller ansvarsförbindelser.

Departementschefen

I enlighet med riktlinjer, vilkas huvuddrag underställts 1961 års riksdag och därvid lämnats utan erinran, sker en icke oväsentlig utbyggnad av beredskapslagringen av livsmedel och fodermedel. För att täcka kostnaderna för denna utvidgade lagring beräknar jordbruksnämnden, att för nästa budgetår erfordras ett belopp av omkring 21 miljoner kr. Redan av Kungl. Maj:t givna direktiv kan enligt nämnden medföra, att medelsbehovet för beredskapslagring under budgetåret 1962/63 under vissa förutsättningar kommer att uppgå till detta belopp. Mot bakgrunden av erfarenheterna rörande belastningen å anslaget under de senaste budgetåren torde emellertid en mera begränsad uppräknings av anslaget vara tillfyllest. Jag finner mig därför böra förorda, att anslaget för nästa budgetår upptages till 18 miljoner kr. Ur anslaget bör i enlighet med vad som nu gäller medel få ställas till förfogande för infriande av jordbruksnämndens garanti- och ansvarsförbindelser för oförsäkrade varor, vilka lagras för statligt ändamål men formellt förblir i enskild ägo.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(15 + 3 =) 18$ miljoner kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kostnader för beredskapslagring av livsmedel och fodermedel m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 18 000 000 kr.

[31] 5. Särskilt stöd åt det mindre jordbruket

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	114 000 000	17 182 671
1960/61	112 500 000	100 294 974
1961/62 (statsliggaren s. 875)	98 000 000	
1962/63 (förslag)	95 000 000	

Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget har för arealtillägg 27 miljoner kr. ställts till lantbruksstyrelsens och för leveranstillägg för mjölk samt extra mjölkpristillägg i norra Sverige 71 miljoner kr. till statens jordbruksnämnds förfogande.

Y r k a n d e n. *Lantbruksstyrelsen* hemställer, att det för arealtillägg avsedda beloppet minskas med 1 miljon kr. till 26 miljoner kr. *Statens jordbruksnämnd* hemställer, att det för leveranstillägg för mjölk och extra mjölkpristillägg i norra Sverige avsedda beloppet minskas med 17 miljoner kr. till 54 miljoner kr.

M o t i v. Till stöd för sin hemställan anför *lantbruksstyrelsen* bl. a. följande.

En säker beräkning av medelsbehovet för budgetåret 1962/63 som avser 1962 års arealtillägg är enligt styrelsen ännu ej möjlig. I samband med att en del jordbruk byter ägare eller arrendatorer sker varje år ett rätt betydande bortfall av bidragstagare. Vidare försvinner ett stort antal brukningsenheter ur bidragskretsen genom rationaliseringsåtgärder och av andra orsaker. I motsatt riktning, vad angår medelsåtgången, verkar en tendens till förskjutning bland de återstående småbruket mot en relativ ökning av antalet brukningsenheter i storleksgruppen 4,1—7,0 ha, där det största bidragsbeloppet utlämnas. Vid den föreskrivna årliga behovsprövningen utgår en del bidragstagare och andra tillkommer, allt efter årsväxlingarna i inkomster och förmögenheter. Detta förhållande spelar dock knappast någon roll annat än vid en mera allmän inkomstökning eller inkomstminskning för småbrukarna. Ur de här berörda synpunkterna torde man tills vidare kunna förutse en successiv minskning av den årliga bidragsgivningens totalbelopp.

Med beaktande av föreliggande mer eller mindre ovissa faktorer har styrelsen ansett sig böra beräkna medelsåtgången till 26 miljoner kr. för 1962 års arealtillägg. Av de för budgetåren 1959/60—1961/62 till styrelsens disposition för arealtillägg anvisade reservationsanslagen kan beräknas återstå en behållning av 18,5 miljoner kr. En del av reservationen på anslaget synes emellertid redan ha tagits i anspråk (se JoU 1961: 31, s. 2 och 21).

Lantbruksstyrelsen erinrar vidare om att jordbruksutskottet i utlåtande 1959: 31 utan erinran från riksdagens sida bl. a. uttalat, att utskottet förutsätter, att myndigheterna noggrant följer verkningarna på produktionen inom vissa i utlåtandet angivna delar av norra Sverige som följd av arealtilläggets införande och föreslår de jämkningar som kan finnas påkallade. Enligt utskottsutlåtandet avsågs mjölkproduktionen i förslagsvis de fyra nordligaste länen samt eventuellt skogsbygderna i Gävleborgs, Kopparbergs och Värmlands län. Lantbruksnämnderna i dessa sju län har i yttranden till styrelsen meddelat att någon inverkan på mjölkproduktionen till följd av bidragsverksamheten ännu ej kunnat iakttagas. Styrelsen anmäler, att den är av samma uppfattning.

Jordbruksnämnden framhåller i sin motivering bl. a., att viss erfarenhet nu föreligger av verkningarna av det vid 1959 års riksdag beslutade stödet åt det mindre jordbruket genom ett nytt system för leveranstillägg för mjölk m. m. Med stöd av denna erfarenhet och på grundval av nu aktuella uppgifter om mjölkinvägningen m. m. beräknar nämnden medelsbehovet under regleringsåret 1962/63 såvitt gäller leveranstilläggen till 35 miljoner kr. och såvitt angår de extra mjölkpristilläggen i norra Sverige

till 33,8 miljoner kr. Nämnden föreslår, att medelsbehovet täckes av en till 15 miljoner kr. beräknad reservation jämte ny medelsanvisning å 54 miljoner kr.

Departementschefen

Medel för ifrågavarande ändamål har hittills anvisats under ett reservationsanslag och beräknats för perioder, som inte sammanfallit med det aktuella budgetåret. Detta har medfört bristande överensstämmelse mellan anslagsanvisning och medelsförbrukning. Konstruktionen har avvikit från gällande praxis rörande statens budget. Reglerna för småbrukarstödet är nämligen fastlagda genom riksdagens beslut. Vid oförändrade regler varierar sålunda medelsbehovet under förevarande anslag mellan olika budgetår endast med hänsyn till dels förändringar i antalet bidragsberättigade småbrukare och av dessas arealinnehav, dels förändringar av mjölkproduktionens volym. Bidragens konstruktion är följaktligen sådan, att medel för ändamålen bör anvisas under ett förslagsanslag.

Lantbruksstyrelsen och statens jordbruksnämnd har beräknat de på budgetåret 1962/63 belöpande utgifterna för ifrågavarande ändamål till 95 miljoner kr. Detta belopp bör i enlighet med vad nyss anförts för nästa budgetår uppföras under ett förslagsanslag. Då de per den 30 juni 1962 på reservationsanslaget kvarstående medlen anvisats för att täcka kostnaderna för samma period, bör denna behållning överföras till budgetutjämningsfonden.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Särskilt stöd åt det mindre jordbruket* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 95 000 000 kr.

[32] 6. Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av vissa kronolägenheter m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	2 850 000	2 614 138
1960/61	2 495 000	1 727 443
1961/62 (statsliggaren s. 875)	2 540 000	
1962/63 (förslag)	2 195 000	

Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget har 540 000 kr. ställts till lantbruksstyrelsens och 2 000 000 kr. till domänstyrelsens förfogande.

Yrkanden. *Lantbruksstyrelsen* och *domänstyrelsen* hemställer, att anslaget för budgetåret 1962/63 upptages med (295 000 + 1 900 000 =) 2 195 000 kr.

Motiv. Till stöd för sin framställning anför lantbruksstyrelsen bl. a. följande.

Såsom styrelsen anförde i 1960 års anslagsäskanden avser de fortsatta byggnadsarbetena på hithörande kronolägenheter mera omfattande upp

rustning endast på ett fåtal lägenheter och i övrigt nödiga förbättrings- och underhållsåtgärder. Medan sålunda husbyggnadskostnaderna minskat avsevärt under de senaste åren, har det å andra sidan tillkommit ökade utgifter för gemensamma anordningar såsom vägar och broar.

Lantbruksnämnderna har lämnat följande uppgifter rörande medelsbehovet under budgetåret 1962/63.

	Jämtlands län kr.	Väster- bottens län kr.	Norr- bottens län kr.	Summa kr.
<i>Husbyggnadsarbeten</i>				
Norrländska fjällägenheter	100 000	—	20 000	185 000
Andra lägenheter		25 000	40 000	
Summa	100 000	25 000	60 000	185 000
<i>Andra utgifter</i>				
Avträdesersättningar	—	10 000	20 000	30 000
Flyttningsbidrag	—	10 000	2 000	12 000
Rotvärdesersättningar				
till arrendatorer	—	1 000	2 000	9 000
till domänverket	5 000	1 000		
Gemensamma anordningar				
Vattenförsörjning	—	—	—	—
Elektrifiering	—	—	—	—
Vägar och broar	100 000	2 000	2 000	104 000
Skatter	15 000	1 000	4 000	20 000
Summa	120 000	25 000	30 000	175 000
Summa utgifter	220 000	50 000	90 000	360 000
<i>Inkomster</i>				
Arrendeavgifter	40 000	3 000	9 500	52 500
Brandriskersättningar	4 000	500	1 900	6 400
Annat (försålda hus, ved m. m.) ..	1 000	1 500	5 000	7 500
Summa inkomster	45 000	5 000	16 400	66 400

I sammanställningen redovisas medelsbehov för husbyggnadsarbeten till 185 000 kr. och för andra utgifter till 175 000 kr. eller sammanlagt till 360 000 kr. Om inkomsterna under anslaget, uppskattade till 66 400 kr., liksom tidigare får tillgodogöras verksamheten stannar nettomedelsbehovet vid 293 600 kr. för nästa budgetår.

Enligt lantbruksnämnden i Jämtlands län erfordras en anvisning av 100 000 kr. jämte förutsedda inkomster å ca 45 000 kr. för att tillgodose arrendatorernas behov av utökade foderutrymmen samt av lider med eller utan garage. Delposten till rotvärdesersättningar till domänverket har upptagits med 5 000 kr. Liksom för innevarande budgetår har till väg- och brobyggnadsarbeten begärts 100 000 kr.

För Västerbottens län har lantbruksnämnden beräknat 25 000 kr. till husbyggnadsarbeten på vissa äldre lägenheter samt 10 000 kr. till avträdesersättningar och samma belopp till flyttningsbidrag. Dessutom har för rotvärdesersättningar till arrendatorer och domänverket upptagits två delposter å vardera 1 000 kr. och för vägarbeten ett belopp av 2 000 kr.

Norrbottens läns lantbruksnämnd har räknat med 20 000 kr. till förbätt-

ringsarbeten på norrländska fjällägenheter och med 40 000 kr. till ombyggnad eller nybyggnad av ett bostadshus och en ladugård, vatten och avlopp samt småförbättringar på andra lägenheter. Avträdesersättningarna har uppskattats till 20 000 kr. och flyttningsbidragen till 2 000 kr. Slutligen har 2 000 kr. upptagits under vardera av posterna till rotvärdesersättningar samt för vägar och broar.

Lantbruksstyrelsen har funnit att lantbruksnämndernas anslagsberäkningar omfattar sådana åtgärder på lägenheterna, som brukar bekostas av kronan såsom markägare och som det är angeläget att få genomförda. Lantbruksstyrelsen beräknar medelsbehovet utöver inkomsterna under anslaget för budgetåret 1962/63 till i runt tal 295 000 kr.

Domänstyrelsen erinrar om att för byggnadsbeståndet vid ifrågavarande kronolägenheter har beräknats en saneringstid av tio år, räknat fr. o. m. budgetåret 1954/55.

I enlighet med saneringsplanen har intill budgetåret 1958/59 anvisats ett årligt belopp av 1 200 000 kr. för byggnadshjälp och utlämnat virke. I samband med överförandet av ett hundratal fjällägenheter från lantbruksorganisationens till domänverkets förvaltning ökades tillfälligt medelsbehovet för byggnadshjälp och utlämnat virke till ca 1 400 000 kr., vilket belopp anvisades för budgetåren 1959/60 och 1960/61, medan för innevarande budgetår 1 300 000 kr. anvisades. Genom att nedläggandet av sämre lägenheter skett i snabbare takt än tidigare beräknats, har saneringen av återstående lägenheter kunnat bedrivas med oförändrade eller minskade kostnader, trots att det i en del fall visat sig, att större ombyggnadsarbeten än beräknat erfordrats, vilket särskilt gäller de från lantbruksnämnderna övertagna lägenheterna.

Domänstyrelsen beräknar medelsbehovet för byggnadshjälp och utlämnat virke för nästkommande budgetår till 1 100 000 kr. För utbetalning av bidrag till jord- och betesförbättring, vattenförsörjning och vissa övriga bidrag samt kostnader för diken och vägar, byggnadssakkunnig hjälp och skatter upptager styrelsen oförändrat 200 000 kr. Domänstyrelsen räknar med, att kostnaderna för avträdesersättningar, flyttningsbidrag och bidrag vid inlösen av kronolägenheter ännu några år framåt kommer att ligga på en relativt hög nivå, främst på grund av den höga medelåldern bland lägenhetsinnehavarna. Kostnaderna för angivna ändamål under budgetåret 1962/63 beräknar domänstyrelsen till 600 000 kr.

Departementschefen

För ifrågavarande verksamhet torde för nästa budgetår böra beräknas ett medelsbehov av 2 195 000 kr. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att sedermera fastställa ramar för domänstyrelsens och lantbruksstyrelsens verksamhet på detta område ävensom att vid behov medgiva jämkningar av desamma.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med (2 540 000 — 345 000 =) 2 195 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av vissa kronolägenheter m. m. för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 2 195 000 kr.

[33] 7. Bidrag till bokföringsverksamheten inom jordbruket

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1959/60	1 053 100	1 119 455	981 871
1960/61	875 000	919 452	937 419
1961/62 (statsliggaren s. 879) ...	890 000		
1962/63 (förslag)	926 000		

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen* hemställer, att anslaget uppföres med 980 000 kr., vilket belopp jämte en beräknad reservation av 35 000 kr. erfordras för att täcka medelsbehovet.

M o t i v. Bokföringskostnaderna i den jordbruksekonomiska undersökningen har av styrelsen beräknats efter samma grunder som under de två senaste budgetåren.

Med hänsyn till inträffade löneökningar innebär detta en icke obetydlig real sänkning men styrelsen avser att genom fortsatta rationaliseringar av undersökningen kompensera bokföringsorganen för kostnadsökningarna. I föregående års petita räknade styrelsen med en sänkning av anslaget med sammanlagt 36 100 kr. på grund av att sex hushållningssällskap föreslogs erhålla bidrag till ekonomikonsulent. Bidraget till ekonomikonsulenter höjdes i årets statsverksproposition så att det nu utgår till tio sällskap dock utan att någon reducering av bokföringsanslaget företogs. Då styrelsen anser, att ekonomikonsulenterna bör ägna endast en mindre del av sin tid åt bokföringsarbete, har styrelsen bibehållit det för innevarande budgetår gällande avdraget, vilket medför en sänkning av bokföringsanslaget med 3 600 kr. för varje sällskap, som nu erhåller särskilt bidrag till anställande av ekonomikonsulent.

Av övriga delposter har endast ersättningen för byggnadsinventering och skogstillväxtuppskattning ändrats jämfört med föregående år. Skogsstyrelsen har meddelat lantbruksstyrelsen, att skogsvårdsstyrelserna i fortsättningen skall ha full täckning för sina med olika arbetsuppgifter förenade självkostnader i fråga om såväl offentliga av statsmedel finansierade uppgifter som servicebetonad verksamhet. Skogsstyrelsen har till följd härav funnit det rimligt och naturligt, att skogsvårdsstyrelserna erhåller statsbidrag efter den i samband med beräkandet av anslag till skogsvårdsstyrelsernas verksamhet använda utgångspunkten eller för budgetåret 1960/61 med 116 kr. per förrättningsdag. Då bidrag tidigare utgått endast till resekostnader, har lantbruksstyrelsen i årets anslagsberäkningar upptagit ett med 30 000 kr. höjt belopp avseende inventering till en kostnad av 15 000 kr. per år under åren 1961 och 1962.

Kostnaderna för bokföringsverksamheten under budgetåret 1962/63 fördelar sig enligt styrelsens förslag på följande sätt.

	1961/62	1962/63	Ökning	
1. Bokföringskostnader	707 150	707 150	—	
2. Resekostnader	75 000	75 000	—	
3. Ersättning åt deltagande lantbrukare	72 200	72 200	—	
4. Bokföringsmateriel	32 500	32 500	—	
5. Hålkortsbearbetning	30 000	30 000	—	
6. Kurser för ledare	3 000	3 000	—	
7. Publikationstryck	7 500	7 500	—	
8. Den till undersökningen knutna nämnden	1 000	1 000	—	
9. Byggnadsinventering och skogstillväxtuppskattning	7 500	37 500	+ 30 000	
	Summa	935 050	965 050	+ 30 000
10. Ordnad bokföring vid mindre jordbruk	50 000	50 000	—	
	Summa	985 000	1 015 000	+ 30 000
11. Avgår reserverade medel.	95 000	35 000	+ 60 000	
	Anslagsbehov	890 000	980 000	+ 90 000

Departementschefen

Lantbruksstyrelsens förslag att uppräknat beloppet till byggnadsinventering och skogstillväxtuppskattning med 30 000 kr. för att helt täcka kostnaderna för skogsvårdsstyrelsernas medverkan i dessa åtgärder anser jag mig inte kunna biträda. Enligt min uppfattning är dessa arbetsuppgifter av uppenbart offentlig karaktär och ingår sålunda i den verksamhet, som staten ekonomiskt svarar för genom anvisning av medel över skogsvårdsstyrelseorganisationens ordinarie anslag.

I likhet med vad som gäller för innevarande budgetår bör av anslaget ett belopp av 25 000 kr. användas för att från ett begränsat antal av de gårdar, som ingår i undersökningen, införskaffa och bearbeta sådant material, som kan skapa större möjligheter att utnyttja undersökningens resultat för investeringskalkyler i lantbruksnämndernas verksamhet och för driftsekonomisk rådgivningsverksamhet i övrigt.

Under innevarande budgetår har den driftsekonomiska rådgivningsverksamheten bland annat utökats genom att ytterligare fyra hushållningssällskap erhållit bidrag från hushållningssällskapens omkostnadsanslag för att kunna anställa ekonomikonsulenter. Med hänsyn härtill synes medelsbehovet under förevarande anslag för nästa budgetår kunna reduceras med 24 000 kr. Styrelsens förslag att medelsbehovet till ett belopp av 35 000 kr. skall täckas av en per den 1 juli 1962 beräknad reservationsmedelsbehållning å anslaget föranleder ingen erinran från min sida.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(890\,000 + 36\,000 =) 926\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till bokföringsverksamheten inom jordbruket* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 926 000 kr.

[34] 8. Kostnader i samband med permanent skördeskadeskydd

	Anslag
1961/62 (statsliggaren s. 879)	12 700 000
1962/63 (förslag)	13 200 000

Y r k a n d e n. *Statens jordbruksnämnd* och *statistiska centralbyrån* hemställer, att anslaget beräknas till 38,56 miljoner kr. i enlighet med följande sammanställning

	Anslag 1961/62	Ökning
1. Statsbidrag till skördeskadefonden	10 000 000	—
2. Slutlig reglering av utgiven ersättning för skador på 1957 års skörd	—	+ 25 000 000
3. Kostnader för skördeskadeskyddets administra- tion	2 700 000	+ 860 000

M o t i v. 1. 1961 års riksdagsbeslut angående ett system för permanent skördeskadeskydd (prop. 1961: 94; JoU 22) innebär bl. a., att årligt statsbidrag till en skördeskadefond för skördeskadeersättningar och behovsprövade bidrag skall utgå med 10 miljoner kr. under förutsättning att jordbrukarna av egna medel svarar för ett minst dubbelt så stort belopp. Enligt överenskommelse med jordbrukets förhandlingsdelegation och med stöd av ett av Kungl. Maj:t den 16 juni 1961 lämnat bemyndigande har jordbruksnämnden utfärdat bestämmelser om att s. k. skördeskadeavgifter fr. o. m. budgetåret 1961/62 skall upptagas i en omfattning, som syftar till årligt bidrag till skördeskadefonden från jordbrukets sida på 20 miljoner kr. De erforderliga förutsättningarna föreligger sålunda för att det jämväl för nästkommande budgetår under anslaget för överföring till skördeskadefonden anvisas ett belopp av 10 miljoner kr.

2. Vid 1956 års prisöverenskommelse mellan staten och jordbruket erhöll jordbruket en utfästelse om statlig skördeskadehjälp till ett belopp av 100 miljoner kr. Härav har 75 miljoner kr. numera överförts till en statlig garanti inom ramen för det nya systemet för skördeskadeskydd (prop. 1961: 94, s. 65). Utfästelsen har däremot i förhållande till jordbrukarna till ett belopp av 25 miljoner kr. infriats genom utbetalning av motsvarande belopp i ersättningar för skador på 1957 års skörd. Beloppet har utbetalats förskottsvis från nionde huvudtitelns reservationsanslag Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område. Då en övergång nu genomföres till ett nytt, permanent system för skördeskadeskydd, synes det jordbruksnämnden angeläget, att en slutlig reglering i samband därmed äger rum av de statliga utbetalningar till skördeskadehjälp, som skett enligt tidigare tillämpade grunder.

3. Statistiska centralbyrån har beräknat kostnaderna för nästa budgetår för objektiva skördeuppskattningar och för centralbyråns administrativa kostnader för skördeskadeskyddet till sammanlagt 3,8 miljoner kr., varav centralbyrån i sina petita för budgetåret 1962/63 begärt anslag på verkets stat för den fasta personalen med 240 000 kr. Centralbyrån anför bl. a. följande.

De objektiva skördeuppskattningarna 1961 har omfattat grödorna höstvetete, höstråg, vårvetete, korn, havre, blandsäd, matpotatis, fabrikspotatis och slättervall. Ca 12 000 brukningsenheter har uttagits för provtagning av skör-

den för nämnda grödor. Omkring 800—900 av brukningsenheterna utlogs för särskilda undersökningar av spill och bärgningsförluster för spannmål och slåttervall. I fråga om slåttervall har vidare utförts undersökning av tillväxt vid ca 300 och återväxt vid ca 1 200 brukningsenheter.

Planeringen av skördeuppskattningarna har utförts centralt av statistiska centralbyrån. Fälthärbetet har organiserats och verkställt i samverkan med hushållningssällskapen. Totalt har 600—700 personer medverkat i detta. Varje sällskap har anställt en ledare, som handhaft fälthärbetet och svarat för uppgiftsredovisningen.

Under 1960 påbörjades i södra Götaland en centralisering av tröskningen till en station i Kristianstad. Under 1961 har tröskningen för hela landet koncentrerats till fyra tröskningsstationer, som upprättats i Kristianstad, Jönköping, Karlstad och Uppsala.

I anslutning till lokalerna för tröskningsstationen i Uppsala har centralbyrån under 1961 uppbbyggt ett laboratorium för de vattenhaltsbestämningar, som erfordras. Under 1961 analyserades ungefär hälften av samtliga spannmålsprov vid laboratoriet. Kostnaderna har beräknats bli så mycket lägre än vid anlitan­de av förefintliga anstalter, att inredning av lokaler och anskaffning av utrustning kunnat göras inom ramen för de kostnader, som beräknats för 1961 års vattenhaltsanalyser.

Under 1961 har påbörjats en omläggning av undersökningarna rörande spill och bärgningsförluster m. m., de s. k. specialundersökningarna. Inom centralbyrån har upprättats ett kansli för skördeskadestyddets centrala tekniska administration. Kansliet har till utgången av juni 1961 fungerat som sekretariat åt skördestatistiska kommittén och därefter som sekretariat åt skördestatistiska nämnden.

I följande sammanställning redovisar centralbyrån beräknade kostnader för den objektiva skördeuppskattningen och skördeskadestyddet för budgetåret 1962/63.

1. Fälthärbete	1 868 000
2. Materiel, mätinstrument och utrustning m. m.	181 000
3. Vattenhaltsbestämning (rörliga kostnader) och kvalitetsanalyser	72 000
4. Arbetsledare	500 000
5. Diverse kostnader	104 000
6. Central ledning och planering	207 000
7. Urval och maskinell bearbetning	88 000
8. Nya undersökningar	
Bestämning av faktisk skörd i samband med spillundersökningarna	250 000
Metodundersökning för nytt förfarande vid spillbestämningen	15 000
Kvalitetssortering av potatis	115 000
9. Skördeskadestyddets administration	400 000
Summa kr. 3 800 000	

1. *Fälthärbete.* Mot den beräknade kostnaden för 1961 om 1 925 000 kr. står för 1962 ett belopp om 1 868 000 kr. Detta innebär totalt en kostnadsminsk-

ning med 57 000 kr. beroende bl. a. på att traktamentskostnaderna reducerats med 132 000 kr. och att reseersättningarna minskats med 17 000 kr. Höjd timersättning har ökat kostnaderna med 79 000 kr. men även andra faktorer har medfört ökningsar t. ex. ökad instruktionsverksamhet.

2. *Materiel, mätinstrument och utrustning.* För 1961 beräknades kostnaderna till 68 000 kr. För 1962 uppskattas kostnaderna till 181 000 kr., vilket innebär en ökning med 113 000 kr. De nya kostnadsposterna gäller i huvudsak varaktiga redskap och instrument såsom redskap och mätinstrument, distanstuber, vågutrustning, utrustning för tröskningsstationer och vattenhaltslaboratoriet.

3. *Vattenhaltsbestämning och kvalitetsanalyser.* För 1961 beräknas kostnaderna till 185 000 kr. Kostnaderna för vattenhaltsbestämningar 1962 har beräknats till 65 000 kr., varav 52 000 kr. i rörliga kostnader och 13 000 kr. i avskrivning på utrustning, vilket innebär en kalkylmässig minskning av utgifterna för vattenhaltsanalyser med 110 000 kr. Kostnaderna för kvalitetsanalyser har beräknats till 20 000 kr. Detta innebär en minskning i förhållande till 1961 för hela posten med 113 000 kr.

4. *Arbetsledare.* Kostnaderna beräknades för 1961 till 352 000 kr. För 1962 har kostnaden uppskattats till 500 000 kr. Av ökningen, som utgör 148 000 kr., faller huvuddelen på arvodena. Højningen av arvodeskostnaden beror av dels att helårsanställning beräknats i 19 områden, dels högre löneläge och högre löneklassberäkning. Genom ökad kontroll över fältarbetet beräknas resornas omfattning öka.

5. *Diverse kostnader.* Denna post omfattar magasinshyror, telefon, porton och försäkringar samt ersättning till hushållningssällskapen. Kostnaderna härför har för 1962 beräknats till 104 000 kr. mot 144 000 kr. för 1961. Nedgången beror främst av att ersättning till sällskapen för skrivhjälp ansetts kunna avföras vid helårsanställning av ledare.

6. *Central ledning, planering och bearbetning.* För 1962 beräknades kostnaden härför till 207 000 kr. mot 184 000 kr. för 1961, vilket innebär en ökning med 23 000 kr. Højningen motiveras av dels högre löneläge, dels en föreslagen ökning av antalet biträdesmånader samt højning med en lönegrad för två tjänster.

7. *Urval och maskinbearbetning.* Kostnaden beräknas för 1962 till 88 000 mot 68 000 kr. för 1961. Ökningen, 20 000 kr., beror av att den maskinella bearbetningen 1961 visat sig bli dyrare än tidigare beräknats.

8. *Omläggningar och nya undersökningar.* Tilläggskostnaderna för planerade omläggningar av spillundersökningar, utvidgade kvalitetsundersökningar för potatis och provundersökningar för ny metod för spillundersökningar uppskattas till resp. 250 000, 115 000 och 15 000 kr. eller totalt 380 000 kr.

9. *Skördeskadeskyddets administration.* Kostnaderna härför beräknas bli samma som det belopp som centralbyrån ansett erfordras för innevarande budgetår, eller 400 000 kr.

Departementschefen

Som följd av förra årets riksdagsbeslut rörande införandet av ett system för permanent skördeskadeskydd (prop. 94; JoU 22; rskr. 227) bör 10 000 000 kr. äskas för att täcka statens andel av det belopp som budgetåret 1962/63 skall tillföras skördeskadefonden under förutsättning att jordbrukarna av egna medel tillskjuter minst 20 000 000 kr. I ett senare sammanhang ämnar jag återkomma till frågan om dispositionen av den räntein-

komst, som beräknas uppkomma av fondens kapital under innevarande budgetår.

Kostnaderna för den objektiva skördeuppskattningen och för skördeskadskyddets administration under nästa budgetår har av statistiska centralbyrån beräknats till 3 800 000 kr. I detta belopp har inräknats 240 000 kr. motsvarande utgifterna för avlöningar och omkostnader för befattningar som ämbetsverket samtidigt hemställt fortsättningsvis skall finansieras över dess ordinarie anslag. Till frågan om anvisning av medel för sistnämnda ändamål avser chefen för finansdepartementet att återkomma i samband med förslag till Kungl. Maj:t att framlägga särskild proposition angående statistiska centralbyråns organisation och verksamhet. För min del kan jag tillstyrka en uppräknig av den under förevarande anslag upptagna posten till skördeuppskattning och administration med 500 000 kr. Ökningsbeloppet torde vara tillfyllest för att täcka automatiska kostnadsökningar samt för att möjliggöra särskilda undersökningar bland annat beträffande spill och bärgningsförluster. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att senare fastställa närmare riktlinjer för dispositionen av beloppet under posten. Skulle detta komma att visa sig otillräckligt, bör Kungl. Maj:t liksom innevarande budgetår kunna bestämma, att medel för berörda ändamål får tagas ur det belopp under reservationsanslaget Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område, vilket är avsett för diverse utgifter.

Under denna anslagsrubrik har statens jordbruksnämnd föreslagit, att medel anvisas till att täcka ett belopp av 25 000 000 kr., som jämlikt beslut av 1957 års riksdag förskottsvis utbetalats ur prisregleringsanslaget för att bestrida kostnaderna för kontantbidrag till jordbrukare, som drabbats av skördeskador. Efter förskottsutbetalningen har, framhåller nämnden, anslagets reservation vid ett budgetårs utgång inte täckt utgifterna för den återstående delen av regleringsåret. Enligt min mening är det emellertid tillräckligt, om under anslaget finns medel i sådan omfattning, att de på vederbörande budgetår fallande utgifterna kan bestridas. Jag anser sålunda, att något belopp inte behöver anvisas för att täcka ifrågavarande förskott.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(12\,700\,000 + 500\,000 =)$ 13 200 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kostnader i samband med permanent skördeskadskydd* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 13 200 000 kr.

E. Vissa kontrollanstalter på jordbrukets område m. m.**[35] 1. Statens centrala frökontrollanstalt: Avlöningar**

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	2 145 600	2 046 925
1960/61	2 204 200	2 246 173
1961/62 (statsliggaren s. 879).....	2 566 000	
1962/63 (förslag)	2 678 000	

Y r k a n d e. *Styrelsen för statens centrala frökontrollanstalt* hemställer, att anslaget höjes med i runt tal 300 100 kr. på sätt framgår av följande beräkning.

	Ökning
1. Personalförstärkningar	
a) 1 överassistent Ae 23	+ 28 439
b) 1 inspektör Ae 17	+ 20 857
c) 10 frökontrollbiträden Af 1	+ 91 260
2. Löneregleringar	
a) 3 avdelningsföreståndare Bo 1 i st. f. Ao 24	+ 32 136
b) 1 filialföreståndare Ae 26 i st. f. Ae 23	+ 1 856
c) 1 fältkontrollant Ao 23 i st. f. Ao 21	+ 1 638
d) 1 förste byråsekreterare Ao 23 i st. f. Ao 21	+ 1 544
e) 4 överassistenter Ae 23 i st. f. Ae 21	+ 10 749
f) 1 överassistent Ae 23 i st. f. assistent Ae 19	+ 5 445
g) 1 expeditiönsföreståndare Ao 17 i st. f. Ao 13	+ 1 045
h) 1 assistent Ae 17 i st. f. Ae 15	+ 1 170
i) 1 assistent Ae 17 i st. f. Ae 14	+ 1 108
j) 1 assistent Ae 15 i st. f. Ae 13	+ 1 014
k) 2 förste laboratorieassistenter Ao 13 i st. f. laboratorieassistent ter Ao 11	+ 3 900
l) 1 förste laboratorieassistent Ae 13 i st. f. laboratorieassistent Ae 11	+ 1 950
m) 2 förste laboratorieassistenter Ae 13 i st. f. förste frökontroll- biträden Ae 9	+ 3 463
n) 1 kassör Ao 12 i st. f. Ao 10	+ 1 841
o) 1 förste kansliskrivare Ao 12 i st. f. kansliskrivare Ao 10	+ 858
p) 1 förste kansliskrivare Ae 12 i st. f. kansliskrivare Ae 10	+ 1 841
q) 1 laboratorieassistent Ao 11 i st. f. förste frökontrollbiträde Ao 9	+ 1 747
r) 3 laboratorieassistenter Ae 11 i st. f. Ae 9	+ 5 242
s) 1 kansliskrivare Ae 10 i st. f. kontorist Ae 9	+ 842

	Ökning
t) 4 kontorister Ao 9 i st. f. kanslibiträde Ao 7	+ 4 586
u) 8 förste frökontrollbiträden Ae 9 i st. f. Ae 7	+ 12 418
v) 10 förste frökontrollbiträden Ae 7 i st. f. frökontrollbiträden Ae 5	+ 9 656
x) 3 kanslibiträden Ao 7 i st. f. Ao 5	+ 2 137

3. *Omräkning*

a) löneklassförändringar och reglerad befordringsgång	+ 46 939
b) kompensation för höjda folkpensionsavgifter	+ 4 500
	+300 181

Motiv. I en allmän motivering anför anstaltsstyrelsen bl. a. följande.

Vid uppgörandet av anslagsäskandena har anstaltens styrelse bl. a. haft att ta hänsyn till de ökade arbetsuppgifter och det ökade ansvar, som genom 1961 års riksdags beslut ålagts anstalten. Dels skall anstalten bli riksmyndighet för uppbärande av växtförädlingsavgifter och dels kommer statsplomberingsverksamheten att avsevärt öka genom den fr. o. m. den 1 juli 1961 införda obligatoriska statsplomberingen av utsäde av strå- och trindsäd. Härtill kommer att fr. o. m. den 1 juli 1962 förordningen med vissa bestämmelser om utsädespotatis kan väntas förorsaka en avsevärd ökning av statsplomberingen, analyseringen och besiktningen av utsädesodlingar och utsädesvaror av potatis. Slutligen kommer det införda kravet på s. k. obrutet samband mellan utsädesgenerationerna inom statsplomberingen med all sannolikhet att stimulera produktionen av utsäden av de högre plomberingsklasserna, vilket ökar anstaltens arbetsbörda, särskilt vad beträffar fältbesiktningar och kontrollodlingar.

1 a). Införandet av obligatorisk statsplombering och växtförädlingsavgift kommer att kräva ett avsevärt administrations-, övervaknings- och samordningsarbete av anstaltens chef, som även är inspektör för samtliga lokala frökontrollanstalter. Det synes därför nödvändigt att en kvalificerad assistent med agronomexamen och erfarenhet av frökontrollarbetet ställes till chefens förfogande. För att anstalten skall kunna få en kvalificerad sökande, är det med hänsyn till konkurrensen från andra institutioner inom jordbrukets område nödvändigt att tjänsten inrättas såsom överassistent i lönegrad Ae 23.

1 b). Motsvarande förslag har framförts i anslagsäskandena under en följd av år. Beträffande motivet torde först få hänvisas till IX ht 1958, s. 178—179 under 1. Anstaltsstyrelsen framhåller i årets petita, att det i och med införandet av obligatorisk statsplombering torde bli nödvändigt att tjänsten inrättas. För att få en kvalificerad sökande med lantmästarutbildning eller motsvarande samt erfarenhet av frökontrollarbetet bör tjänsten placeras i lönegrad Ae 17.

1 c). Med hänsyn till den stegring av anstaltens arbetsuppgifter, som kan beräknas äga rum genom den obligatoriska statsplomberingens införande, har styrelsen beräknat, att ytterligare tio frökontrollbiträden behöver anställas.

2 a). Då det för anstalten är av största betydelse att i konkurrensen om meriterade arbetskrafter för befattningarna som avdelningsföreståndare kunna förvärva och behålla lämpliga personer, föreslår styrelsen att de uppflyttas till lönegrad Bo 1. I samband härmed synes böra införas ändrade kompetensföreskrifter vid tillsättning av tjänsterna i överensstämmelse med vad som gäller för statsagronomer.

2 b). I motiveringen till förslaget anföres arbetsuppgifternas stegring samt likheten med motsvarande tjänst vid statens växtskyddsanstalts filial i Åkarp.

2 c). Befattningshavaren har bl. a. till uppgift att självständigt svara för samtliga kontrollodlingar av köksväxter samt för kontrollen av statskontrollerat köksväxtfrö. Med hänsyn till de ansvarsfulla arbetsuppgifter, som åvilar honom, synes det angeläget att tjänsten uppflyttas till lönegrad Ao 23.

2 d). På grund av den allmänna ökningen av mera kvalificerade juridisk-administrativa uppgifter samt omfattningen av medelsförvaltningen med därav följande ekonomiskt ansvar, som åvilar förste byråsekreteraren, vilken tillika är personalchef och föredragande i personalärenden inför styrelsen, synes det vid en jämförelse med andra liknande institutioner skäligt att tjänsten uppflyttas till lönegrad Ao 23.

2 e). Av förste assistenterna tjänstgör en å vardera renhets- och gröningsavdelningen samt två å fältkontrollavdelningen. Arbetsuppgifterna för förste assistenterna synes likvärdiga med de uppgifter, som åvilar konsulenter hos lantbruksnämnder och hushållningssällskap samt överassistenterna hos bl. a. statens växtskyddsanstalt och Sveriges utsädesförening. Då vidare kräves agronomexamen samt förmåga till självständigt vetenskapligt arbete, synes det styrelsen synnerligen viktigt, att tjänsterna flyttas upp till överassistent-tjänster i lönegrad Ae 23.

2 f). Assistenten vid filialen är agronomutbildad och filialföreståndarens närmaste man samt vikarierar för filialförståndaren vid förfall för denne. I likhet med vad som föreslagits beträffande förste assistenterna vid huvudanstalten bör tjänsten uppflyttas till lönegrad Ae 23.

2 g). Förslag om lönegradsuppflyttning av expeditonsföreståndaren har framförts tidigare. Hänvisning torde få ske till den i IX ht 1958, s. 179 under 2 b) redovisade motiveringen. Anstaltsstyrelsen framhåller i årets petita, att ansvaret och arbetsuppgifterna för befattningshavaren i hög grad beräknas öka efter införandet av obligatorisk statsplombering. Lönegrad Ao 17 föreslås därför. Styrelsen har tidigare vid flera tillfällen begärt inrättande av tre tjänster som inspektörer för instruktion av provtagarna ute i landet samt för inspektion av utsädesmagasin, rensningsanordningar m. m. Nu har endast en sådan tjänst begärts. Styrelsen räknar nämligen med att expeditonsföreståndaren i viss utsträckning skall kunna användas för sådana arbetsuppgifter.

2 h). Befattningshavaren ansvarar för rutinarbetet med virustestning avseende utsädespotatis, varjämte han deltar i arbetet med kvalitetsanalysering av såväl utsädes- som matpotatis. Han deltar i övervakningen av statsplomberingen av utsädespotatis, tjänstgör som lärare vid kurser för utbild-

ning av besiktningsmän för utsädes- och matpotatis och utför fältbesiktningar av samtliga lantbruksväxter. Hans arbete kommer också till stor del att bli av konsultativ karaktär vid förfrågningar från utsädesodlare, besiktningsmän m. fl.

2 i). Assistenten å groningsavdelningen har att utföra slutbedömning av samtliga förekommande fröslag jämte strå- och trindsäd. Han medverkar också i utbildning av personal såväl vid huvudanstalten som vid andra frökontrollanstalter eller utsädesfirmor, besvarar förfrågningar i olika groningsfrågor samt utför demonstrationer.

2 j). Innehavaren av denna tjänst deltar i övervakningen av statsplomberingen av utsädespotatis samt i analyseringsarbetet beträffande såväl utsädes- som matpotatis. Han tjänstgör vidare som lärare vid utbildning av besiktningsmän för utsädes- och matpotatis, deltar i testningsarbetet, utför fältbesiktningar av samtliga lantbruksväxter samt lämnar råd och anvisningar till utsädesodlare m. fl.

2 k)—m). Lönegradsuppflyttning av ifrågavarande tjänster har yrkats tidigare. Beträffande motiven torde få hänvisas till IX ht 1958, s. 179—180 under 2 c)—e).

2 n). Kassören vikarierar vid behov för förste byråsekreteraren. Arbetsuppgifterna kan beräknas bli stegrade genom beslutet om införande av obligatorisk statsplombering och växtförädlingsavgift. Med hänsyn till omfattningen av anstaltens kassarörelse synes vid en jämförelse med motsvarande tjänst vid andra liknande institutioner en uppflyttning av tjänsten till lönegrad Ao 12 väl motiverad.

2 o). Styrelsen anför i fråga om detta förslag bl. a. följande.

Kansliskrivaren å anstaltens kansli åligger att svara för och granska debiteringar för utförda analyser, provtagnings- och plomberingsuppdrag samt olika slag av kontrollodlingar vid såväl huvudanstalt som filial. Genom införandet av obligatorisk statsplomb och växtförädlingsavgift kommer befattningshavarens arbetsuppgifter att öka samt bli än mer ansvarsfulla. Arbetet med debiteringen av växtförädlingsavgiften på de utsädespartier, som plomberas vid anstalten och dess filial, kommer nämligen att åvila kansliskrivaren, som därjämte får till uppgift att ansvara för det sortregister, vilket anstalten måste lägga upp beträffande all statsplomberad strå- och trindsäd.

2 p). Motivering för uppflyttning av denna tjänst lämnades i föregående års anslagsäskanden (IX ht 1961, s. 101—102 under 3 b)). En uppflyttning av tjänsten synes styrelsen än mer befogad med hänsyn till den alltmer ökade omfattningen av arbetet för Allmänna svenska utsädesaktiebolaget i Svalöv.

2 q). Innehavaren av denna befattning tjänstgör såsom biträdande arbetsledare vid huvudanstaltens renhetsavdelning. Arbetsuppgifterna består därjämte bl. a. av kontroll av komplicerade fall i det dagliga analyseringsarbetet samt handledning av nyanställd personal. Hon deltar även i utarbetandet av nya metoder för artsystematik.

2 r). Som motivering för uppflyttning av ifrågavarande tre tjänster som förste frökontrollbiträde anför styrelsen bl. a. följande.

Förste frökontrollbiträdet å renhetsavdelningen har på grund av sitt botaniska kunnande anförtrots kvalificerade arbetsuppgifter liknande dem som angivits under punkt 2 q).

Förste frökontrollbiträdet å fältkontrollavdelningen tjänstgör som biträdande arbetsledare å avdelningen och har att under vinterhalvåret förestå ett av avdelningens laboratorier. Under sommarhalvåret har befattningshavaren det närmaste ansvaret för sort- och sjukdomsundersökningarna å kontrollfälten samt utför under förste assistentens överinseende teoretiska arbeten av sortsystematisk karaktär.

Befattningshavaren å groningsavdelningen har förutom uppgiften som biträdande arbetsledare för avdelningens laboratoriepersonal att utföra mera kvalificerade analyser samt att biträda avdelningsföreståndaren och förste assistenten med vetenskapliga undersökningar m. m.

2 s). Kontoristen å huvudanstaltens analysexpedition tjänstgör närmast under expeditiönsföreståndaren som biträdande arbetsledare för avdelningens personal. Genom den obligatoriska statsplomberingens införande kan man räkna med en kraftig ökning av arbetsuppgifterna på analysexpeditionen och därmed också ett ökat ansvar för denne befattningshavare.

2 t). Av de föreslagna kontoristtjänsterna är två avsedda för huvudanstaltens kansli, en för analysexpeditionen och en för filialen.

Beträffande angelägenheten av att det kanslibitråde, som tjänstgör som sekreterare åt anstaltens chef uppflyttas, har styrelsen i föregående års anslagsäskanden lämnat motivering (IX ht 1961, s. 102 under 3 c)).

I fråga om uppflyttningen av en kanslibiträdestjänst vid filialen har motiv redovisats i IX ht 1960, s. 81 under 3 h). Styrelsen understryker nu ytterligare angelägenheten av tjänstens uppflyttning. Arbetsuppgifterna vid filialen visar en fortgående stegring. Inte minst införandet av den obligatoriska statsplomberingen av strå- och trindsäd samt de fr. o. m. nästkommande budgetår införda bestämmelserna angående utsädespotatis kommer att medföra stegrat ansvar för ifrågavarande befattningshavare, som på grund av den låga lönesättningen begärt entledigande. Om anstalten skall kunna locka kvalificerad sökande, synes det vara nödvändigt att tjänsten omändras till kontorist i lönegrad Ao 9.

Vad gäller återstående två tjänster anför styrelsen bl. a. följande.

Den andra förslagna kontoristtjänsten vid huvudanstaltens kansli avses för den befattningshavare, som handhar olika personalärenden avseende såväl huvudanstaltens som filialens personal samt biträder kansliskrivaren med debitering av olika slags analyser m. m. Den bebadade ökningen av anstaltens verksamhet såväl personellt som med ökat antal analysuppdrag m. m. kommer att öka ansvaret och medföra ökade arbetsuppgifter för denna befattningshavare.

Den för huvudanstaltens analysexpedition föreslagna kontoristtjänsten är närmast avsedd för ett kanslibitråde där, som utför uträkning och kollationering av analysresultat, utskrivning av analysbevis, visst statistiskt arbete m. m.

2 u) och v). Förslagen under dessa punkter syftar till att förbättra befordringsförhållandena vid huvudanstalten och filalen.

2 x). Under denna punkt anför styrelsen bl. a. följande.

Samtliga tjänster är avsedda för huvudanstalten, varav en för dess telefonist, en för den under analysexpeditionen hörande registreringsexpeditionen samt en för kansliet.

Anstaltens telefonist har en synnerligen krävande uppgift. Antalet samtal är mycket stort och visar en fortgående tendens till ökning.

Å den under analysexpeditionen hörande registreringsexpeditionen registreras dagligen samtliga inkommande prov med stöd av från provtagare, utsädesfirmor, enskilda odlare m. fl. inkomna uppgifter.

Det är vid registreringen av synnerlig vikt att rätt analysart uppgives, då denna uppgift sedan ligger till grund för laboratoriernas och fältkontrollens arbete samt för kansliets debiteringsarbete. Årligen registreras vid huvudanstalten 40 000—45 000 prov och på registreringsexpeditionen tjänstgör regelmässigt tre kontorsbiträden, varav ett som biträdande arbetsledare.

Den beslutade obligatoriska statsplomberingen, de nya bestämmelserna om utsädespotatis samt införandet av växtförädlingsavgift kommer att medföra ett ökat ansvar för den befattningshavare, som närmast under expeditionsföreståndaren har att leda arbetet med registreringen. Det synes därför rimligt, att en tjänst som kontorsbiträde omändras till kanslibiträdestjänst i lönegrad Ao 7.

Vad nyss anförts om införandet av obligatorisk statsplombering, växtförädlingsavgift m. m. synes också ägnat öka behovet av uppflyttning av ett kontorsbiträde vid huvudanstaltens kansli till kanslibiträde. De huvudsakliga arbetsuppgifterna består av debiteringsarbete, maskinskrivning, registreringsarbete, avlöningsuträkning m. m., varjämte befattningshavaren skall biträda kansliskrivaren med olika arbetsuppgifter i samband med redovisningen av uttagna växtförädlingsavgifter m. m.

3. De föreslagna ökningarna är av automatisk karaktär.

Y t t r a n d e n. *Statens lönenämnd* — som avgivit utlåtande beträffande punkterna 1 a), 1 b), 2 n), 2 o) och 2 t), den sistnämnda såvitt avser kanslibiträdestjänsten vid filialen — anför följande.

De till inrättande föreslagna tjänsterna som överassistent i Ae 23 samt inspektör i Ae 17 bör enligt nämndens mening placeras som förste assistent i Ae 21 resp. inspektör i Ae 13.

Nämnden har inte funnit tillräckliga skäl anförda för uppflyttning av en kassör Ao 10 till Ao 12, en kansliskrivare Ao 10 till förste kansliskrivare Ao 12 samt ett kanslibiträde Ao 7 till kontorist Ao 9 vid filialen i Åkarp.

Utredningen rörande vissa jordbruksanstalters förläggning anför — enligt den lydelse av utredningens utlåtande, som biträdades av ordföranden, f. d. generaldirektören W. Björck — att avgörande betänkligheter i nuvarande läge måste yppas mot den föreslagna genomgripande löneregleringen. Ändrade löneställningar avstyrkes helt, i den mån inte i ett eller annat fall särskilda skäl klart kan åberopas härför. Då det gäller förstärkning av personalen på grund av de nytillkommande arbetsuppgifterna i samband med statsplomberingen, vill ordföranden inte principiellt motsätta sig att kraven beaktas i den utsträckning, som en närmare prövning kan ådagalägga ett

oavvisligt behov av sådan förstärkning. Den föreslagna överassistenttjänsten synes ej omedelbart motiverad av de nya uppgifterna. Kraven på personalökningar torde enligt ordföranden allenast böra tillmötesgå på så sätt, att visst belopp under icke-ordinarieposten beräknas för oundgänglig sådan ökning, förslagsvis högst 90 000 kr., att av Kungl. Maj:t disponeras efter förslag av anstaltens styrelse.

Enligt den lydelse av utredningens utlåtande, som biträdades av ledamoten, *professor emeritus H. Osvald*, är det uppenbarligen inte möjligt att med nuvarande personalresurser klara ansvällningen av anstaltens arbetsuppgifter. Redan nu föreliggande svårigheter att rekrytera personal har accentuerats genom ovissheten om anstaltens framtida förläggningssort. Ledamoten tillstyrker, att anslagsäskandena helt tillmötesgå.

I skrivelse den 11 november 1961 anmäler *statens centrala frökontrollanstalt* den merbelastning av anstaltens anslag till avlöningar och omkostnader för budgetåret 1962/63, som väntas bli följden av ett mellan anstalten och W. Weibull AB träffat avtal om utnyttjande av bolagets resurser vid statskontrollen av dess utsädesvaror. Merbelastningen specificeras enligt följande.

A. Avlöningskostnader

1. 1 föreståndare Ae 21	23 992
2. 2 magasinkontrollanter Ae 10	25 864
3. Biträdeshjälp åt magasinskontrollanterna	11 648
Summa kr. (avrundat)	61 500

B. Omkostnader

1. Reseersättningar	2 000
2. Övriga expenser	800
3. Provtagning och plombering	9 200
4. Utsädeskontroll vid Svalöv och Weibulls	91 000
Summa kr.	103 000

Departementschefen

Införandet från och med den 1 juli 1961 av obligatorisk statsplombering m. m. beträffande stora delar av utsädeshandeln har obestriddligen medfört ökad arbetsbelastning för anstalten. För innevarande budgetår höjdes anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal med 110 000 kr. att användas för sådana avlöningskostnader, som uppkommer för anstalten i anslutning till systemet med växtförädlingsavgift, samt för förstärkning av anstaltens personella resurser för verksamheten rörande utsädespotatis. Kungl. Maj:t förklarade Sig i propositionen 1961: 92 ämna vid behov medgiva anstalten att överskrida eljest maximerade anslagsposter med belopp, som motsvarades av ökade inkomster av statsplomberingen. Anslaget torde till följd av det mellan anstalten och W. Weibull AB träffade avtalet om utnyttjande av bolagets resurser vid statskontrollen av dess utsädesvaror böra ökas med 61 500 kr. Då omfattningen av den antydda, större arbetsbelastningen

i övrigt ännu inte kan nöjaktigt bedömas, bör Kungl. Maj:t jämväl för nästa budgetår, om så erfordras, lämna anstalten bemyndigande att överskrida den eljest av Kungl. Maj:t maximerade anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal med belopp, som motsvaras av ökade inkomster av utsädeskontrollen.

I anslutning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör vidare två ordinarie kontorsbiträdestjänster vid huvudanstalten med tjänstgöring den ena på kansliet och den andra på registreringsexpeditionen omäändras till kanslibiträdets-tjänster i lönegrad Ao 7, vilket medför ett ökat medelsbehov av 1 500 kr. Den i anledning av löneklassförändringar m. m. erforderliga ökningen uppgår till 47 000 kr. Anslagsposten till kompensation för höjda folkpensionsavgifter behöver uppräknas med 2 000 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(2\,566\,000 + 112\,000 =) 2\,678\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statens centrala frökontrollanstalt som föranledes av vad jag föreslagit i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för statens centrala frökontrollanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	430 800
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	1 700
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 633 300
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	570 700
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	41 500
Summa kr.	2 678 000

c) till *Statens centrala frökontrollanstalt*: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 2 678 000 kr.

[36] 2. Statens centrala frökontrollanstalt: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	688 100	711 970
1960/61	712 800	750 619
1961/62 (statsliggaren s. 881)	754 000	
[1962/63 (förslag)	932 000	

Y r k a n d e. *Styrelsen för statens centrala frökontrollanstalt* hemställer, att anslaget höjes med 100 700 kr. på sätt framgår av följande uppställning.

	Utgifter		Anslag 1961/62	Ökning	
	1959/60	1960/61			
1. Reseersättningar	12 738	14 243	18 300	+	6 700
2. Övriga expenser	60 964	62 486	65 500	+	1 500
3. Skatter och onera	2 951	4 587	3 000	+	2 000
4. Provtagning och plombering ..	186 806	212 946	200 000	+	45 000
5. Fältkontroll	253 850	267 309	270 000	+	30 000
6. Diverse förbrukningsartiklar ..	40 186	41 823	42 000	+	3 000
7. Inköp av viss utrustning	11 989	12 500	12 500	+	12 500
					+ 100 700

Motiv. 1. Medelsbehovet sammanhänger till ett belopp av 5 000 kr. med förslaget om inrättande av en inspektörstjänst. Ökningen är vidare delvis föranledd av fr. o. m. innevarande budgetår höjda traktamentsersättningar. Därtill kommer stegrade resekostnader genom införandet av obligatorisk statsplombering, bestämmelser angående utsädespotatis m. m.

2. Genom den ökning av statsplomberingsverksamheten, som kan förväntas genom statsmakternas beslut om obligatorisk statsplombering av strå- och trindsäd, kan en automatisk ökning beräknas ske av vissa kostnader under denna anslagspost såsom telefonavgifter, blankettryck, skrivmaterialier m. m. Därtill kommer stegrade utgifter genom höjda löner för städerskepersonal.

3. Ökningen hänför sig till skatter (1 500 kr. avseende fastigheterna i Stora Råby), ökade kostnader för väghållningen i Bergshamra vägsamfällighet (350 kr.) samt ökade underhållskostnader för sandning, snöplogning m. m. inom de vägar vid huvudanstalten, som inte ingår i nämnda vägsamfällighet.

4. Beträffande detta yrkande anför styrelsen följande.

Från denna delpost utgår bl. a. avlöning till anstaltens provtagare jämte deras resekostnader. Med hänsyn till den alltmer stegrade plomberingsverksamheten och införandet av obligatorisk statsplombering har anstalten sett sig nödsakad förstärka sin stab av provtagare i skilda delar av landet och ytterligare anställning av provtagare måste äga rum, om anstalten på ett tillfredsställande sätt skall kunna fullgöra sina uppgifter. Därjämte belastas denna delpost med utgifter för tryckning av plomberingsbevis samt åtskilliga blanketter för provtagarnas arbeten m. m. Förlidet budgetår uppgick de sammanlagda kostnaderna för provtagarnas arvoden och resekostnader till 141 400 kr., varav ca 130 000 kr. i arvoden. Enbart förstärkningen av provtagarnas antal kan kostnadsmässigt uppskattas till i runt tal 35 000 kr., varav 15 000—20 000 kr. enbart för W. Weibull AB i Landskrona och dess filial i Skänninge. Dessutom måste man räkna med väsentligt ökad förbrukning av plomberingsbevis samt tryckningskostnader för dem, ytterligare åtgång på plomber, diverse provtagarutrustning m. m., som torde innebära en kostnadsökning på ca 10 000 kr. Tillhoppa uppskattas därför kostnadsökningen för hela denna delpost till 45 000 kr.

5. Till motivering för detta äskande anföres följande.

Från delposten fältkontroll utgår bl. a. ersättning till anstaltens egna tjänstemän vid tjänstgöring på kontrollfälten eller vid fältbesiktningar. För-

lidet budgetår uppgick dessa kostnader sammanlagt till 72 000 kr. och kostnaderna för hushållningssällskapens medverkan vid fältbesiktningarna till 77 000 kr. I beloppen ingår traktamentsersättningar med i runt tal 60 000 kr. De höjda traktamentsbeloppen fr.o. m. den 1 juli innevarande år torde innebära en ökning med drygt 10 procent, vilket innebär en kostnadsstegring å 6 000 kr. med nuvarande omfattning av verksamheten. Härtill kommer den ökning av fältkontrollverksamheten, som kan beräknas äga rum genom statsmakternas beslut beträffande såväl strå- och trindsäd som potatis samt den fortgående ökningen av plomberingsverksamheten i övrigt, vilket innebär allt fler kontrollodlingar och ökat antal fältbesiktningar. Enbart resorna och förrättningsarvodena kan därför beräknas dra en ökad kostnad av 15 000 kr. Ökningen av arealerna på kontrollfälten innebär stegrade utgifter till Alnarps egendom för deras nyttjande, varjämte förstärkning av den för kontrollfältens skötsel anställda personalen måste ske. De beslutade åtgärderna beträffande utsädespotatis samt arbetet med statsplombering härav kommer också att medföra ökade kostnader till hushållningssällskapen för förrättningsarvoden m. m.

6. Med den ökning av verksamheten, som den obligatoriska statsplomberingen kan beräknas medföra, följer självfallet en ökad förbrukning av diverse materialier, som belastar denna delpost.

7. Styrelsen anmäler under denna punkt behov av inköp av traktor med redskap (17 000 kr.), försökssåmaskin (4 000 kr.), autoklav för sterilisering av näringsagar (1 500 kr.) samt nya groningsbassänger (2 500 kr.). Det påpekas, att flera av de föreslagna objekten är högst önskvärda också ur rationaliseringssynpunkt.

Departementschefen

Anstalten har i en under föregående anslagspunkt redovisad skrivelse anmält vilken merbelastning av olika utgiftsposter som förväntas i anledning av det mellan anstalten och W. Weibull AB ingångna avtalet angående statskontroll av bolagets utsädesvaror. Jag finner en uppräkningsbörja ske av omkostnadsanslaget med belopp som därvid angivits. På grund av osäkerheten i övrigt beträffande **omfattningen** av anstaltens statsplomberingsverksamhet m. m. kan jag härutöver endast delvis biträda föreslagna uppräkningsposter.

Anslagsposten till reseersättningar bör sålunda för budgetåret 1962/63 ökas med sammanlagt 3 000 kr. De totala höjningarna för nämnda budgetår av delposterna till övriga expenser, skatter och onera, provtagning och plombering, fältkontroll, diverse förbrukningsartiklar samt inköp av viss utrustning bör bestämmas till respektive 2 300 kr., 2 000 kr., 36 700 kr., 30 000 kr., 500 kr. och 12 500 kr. Under den delpost, som hittills använts till att täcka vissa kostnader för utsädeskontroll vid Svalöv, skall i enlighet med det nyss anförda beräknas kostnaderna för utsädeskontrollen vid W. Weibull AB, 91 000 kr. I likhet med vad jag förordat under föregående anslag bör Kungl. Maj:t slutligen, om så erfordras, lämna anstalten bemyndigande att överskrida eljest maximerade poster i omkostnadsstaten med belopp, som motsvaras av ökade inkomster av utsädeskontrollen.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med (754 000 + 178 000 =) 932 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Statens centrala frökontrollanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 932 000 kr.

[37] 3. Statens växtskyddsanstalt: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	1 475 800	1 465 641
1960/61	1 578 400	1 566 512
1961/62 (statsliggaren s. 881)	1 781 000	
1962/63 (förslag)	1 883 000	

Yrkande. Styrelsen för statens växtskyddsanstalt hemställer, att anslaget höjes med i runt tal 227 300 kr. enligt följande beräkning.

	Ökning
1. Personalförstärkningar	
a) 1 förste assistent Ae 21 å botaniska avdelningen	+ 25 646
b) 1 institutionsbiträde i reglerad befordringsgång å botaniska avdelningen	+ 9 126
c) 1 förste assistent Ae 21 å zoologiska avdelningen	+ 25 646
d) 1 laboratoriebiträde i reglerad befordringsgång å zoologiska avdelningen	+ 10 124
e) 1 förste assistent Ae 21 å upplysningsavdelningen	+ 25 646
f) 1 assistent i reglerad befordringsgång i Åkarp för prognostjänst	+ 17 082
g) 1 institutionsbiträde i reglerad befordringsgång i Åkarp	+ 8 128
h) 2 inspektörsassistenter Ae 12 i Hälsingborg resp. Malmö	+ 28 828
i) medel till extra arbetskraft för potatisälsundersökningar	+ 28 000
2. Löneregleringar	
a) 1 överassistent Ae 23 i st. f. förste assistent Ae 21	+ 3 260
b) 1 kansliskrivare Ao 10 i st. f. kontorist Ao 9	+ 842
c) 2 kontorister Ae 9 i st. f. kanslibiträden Ae 7	+ 2 278
d) 1 kanslibiträde Ae 7 i st. f. kontorsbiträde i reglerad befordringsgång	+ 2 075
e) 1 laboratoriebiträde i reglerad befordringsgång i st. f. institutionsbiträde i reglerad befordringsgång	+ 308
3. Omräkningar m. m.	
a) löneklassförändringar och reglerad befordringsgång, m. m. ...	+ 36 656
b) kompensation för höjda folkpensionsavgifter	+ 3 570
	+ 227 215

Motiv. I en allmän motivering anför anstaltsstyrelsen inledningsvis bl. a. följande.

Den fortgående rationaliseringen inom jordbruk och trädgårdsskötsel tar sig bl. a. uttryck i ett stigande intresse för ett aktivt växtskydd. I takt härmed ökas allmänhetens krav på råd och ledning från växtskyddsanstalten. Anstalten söker tillmötesgå dessa krav i första hand genom att inom den givna ramen utnyttja sina tillgångar i personal och utrustning så effektivt som möjligt. I flera hänseenden är emellertid anstalten, trots de utvidgningar som under det sista decenniet kunnat ske, inte rustad att möta de stigande kraven. Styrelsen finner därför en fortsatt successiv förstärkning av anstaltens resurser på flera punkter ofrånkomlig.

Som ett av de angelägnaste önskemålen f. n. vill styrelsen framhålla det vid flera tillfällen förut framlagda men inte beaktade förslaget om personal och utrustning för ett *viruslaboratorium* vid anstalten. Behovet härav är nu mera kännbart än någonsin tidigare.

I sina förslag till anslagsäskanden för budgetåret 1958/59 gjorde styrelsen en framställning om vissa förstärkningar för forskning och försök rörande kulturväxternas parasiterande *nematoder* (rundmaskar). Framställningen föranledde ingen Kungl. Maj:ts åtgärd och av olika skäl, bl. a. personskifte på posten som föreståndare för anstaltens zoologiska avdelning, har styrelsen under de senaste åren avstått från att förnya framställningen. Nematodernas alltmer tilltagande roll som skadegörare på jordbruks- och trädgårdsgrödor gör emellertid att styrelsen nu anser sig böra ånyo ta upp det tidigare förslaget.

Oberoende härav står ett annat äskande rörande nematoder som styrelsen framlägger i avsikt att förstärka *inspektionsavdelningen* i kampen mot *potatisnematoden*. Förslaget avser personal för ett särskilt, mindre laboratorium, där allmänheten mot avgift skulle kunna få jordprov undersökta på förekomsten av cystor av potatisnematod.

1 a) och b). Motiven för styrelsens nu återupprepade äskanden under dessa punkter finnes redovisade i IX ht 1961, s. 107—108 under 1 d)—e). Styrelsen erinrar i årets anslagsskrivelse vidare, att genom beslut av 1961 års riksdag vid lantbrukshögskolans växtpatologiska institution kommer att inrättas en laboratur i virologi fr. o. m. den 1 juli 1962. Enligt styrelsen ger detta — som medför behov av en motsvarande förstärkning av den tillämpade virologin — ytterligare tyngd åt de aktuella äskandena.

1 c) och d). Dessa förslag har framförts tidigare. En utförlig motivering finnes redovisad i IX ht 1958, s. 186—187 under f)—h).

1 e)—g). Ifrågavarande yrkanden har framförts tidigare och senast för innevarande budgetår. Beträffande motiven torde få hänvisas till IX ht 1960, s. 86—87 under f), g) och k).

1 h). Styrelsen erinrar under denna punkt först om sitt förslag förra året att inrätta en tjänst som inspektörsassistent i Landskrona och att inköpa två tjänstebilar. Intet av förslagen bifölls då av Kungl. Maj:t. Bilfrågan löstes dock på så sätt att en tjänstebil förflyttades från Göteborg till Hälsingborg, medan en befattningshavare vid varterdera inspektionsstället i Malmö och Göteborg erhöll tillstånd att i tjänsten använda egen bil.

Styrelsen anför vidare, att det förra året framhållna behovet av bättre förutsättningar för växtinspektionen i Landskrona kvarstår. Däremot är det efter nyssnämnda tjänstebils förflyttning till Hälsingborg möjligen inte läng-

re lika nödvändigt att assistenten i fråga skall vara placerad i Landskrona. Oavsett stationeringsorten är det avsikten att assistenten även skall utnyttjas som väl behövlig biträdande kraft i Hälsingborg.

Beträffande den begärda assistenttjänsten för Malmö anför styrelsen bl. a. följande.

Antalet sändningar över Malmö är mycket stort (år 1960 totalt 15 634). Den övervägande delen av godset kommer lastat på järnväg eller bil, vilket i regel gör inspektionen besvärligare än när det är fråga om fartygstransporter. Betydande kvantiteter härav är »mjukfrukt» — körsbär, plommon, persikor — som kräver särskilt ingående inspektion på ett minimum av tid. Oftast är det fråga om transitogods, avsett att omedelbart försändas till andra delar av landet. Slutligen åligger det Malmö-personalen att också ombesörja växtinspektionen vid införsel över Trelleborg. Med hänsyn till såväl inspektionens effektivitet som personalens arbetsbörda och allmänhetens berättigade krav på en smidigt förlöpande inspektion anser styrelsen det vara högeligen motiverat att nu även inrätta ytterligare en tjänst i lönegrad Ae 12 som inspektörsassistent vid växtinspektionen i Malmö.

1 i). Styrelsen anför under denna punkt inledningsvis, att styrelsen i annat sammanhang för Kungl. Maj:t framlägger förslag till nya bestämmelser om bekämpande av potatisålen (potatisnematoden). Potatisålen tilltagande spridning i vårt land inger allvarliga bekymmer och de åtgärder för dennas bekämpning, som baserats på nu gällande potatisålsförordning (SFS 1932: 237), har visat sig inte vara den spärr för ålens fortsatta spridning, som man ursprungligen räknade med. Styrelsen framhåller, att ett servicelaboratorium för undersökning av jordprov på förekomsten av potatisnematod spelar en avgörande roll i det tilltänkta nya bekämpningsprogrammet. I själva verket är den allmänhetens aktiva medverkan i bekämpningen, som är den bärande tankegången i bekämpningsförslaget, helt otänkbar utan förhandenvaron av ett sådant laboratorium av erforderlig kapacitet. Styrelsen föreslår, att vid växtskyddsanstaltens filial i Åkarp inrättas ett dylikt laboratorium, dit allmänheten kan inlämna jordprov och mot avgift få dessa undersökta på förekomsten av potatisål.

Beträffande de laboratorieresurser, som erfordras vid växtskyddsanstalten i samband med den föreslagna omläggningen av bekämpandet, anför anstaltsstyrelsen följande.

Om den potatisodlande allmänheten skall kunna ställa sig givna råd och upplysningar till efterrättelse och i större utsträckning än hittills aktivt medverka i kampen mot potatisnematoden, måste det tillses, att den enskilde vid behov snabbt skall kunna få besked om huruvida mark, som användes eller skall användas till potatisodling, är smittad av potatisnematod eller ej. I en växande potatisgröda kan förekomst av potatisnematod i regel tämligen lätt avslöjas genom direkta iakttagelser på potatisplantornas rötter. Som rutinmetod för undersökning av nematodförekomsten även under andra tider av året och i jord, som ej är be vuxen med potatis, lämpar sig emellertid endast slamning av jordprov och mikroskopisk undersökning av det slammade provet på förekomsten av nematodcystor i detta. Ett till lämplig storlek utbyggt rutinlaboratorium, dit allmänheten kan få inlämna jordprov för undersökning enligt denna metod, måste ses som en ovillkorlig för-

utsättning för att det av anstalten tilltänkta programmet för nematodens bekämpning skall kunna leda till avsett resultat. Det är ganska givet, att laboratoriet förlägges till växtskyddsanstalten, där redan förut undersökningar av detta slag sker i mindre utsträckning. En utvidgning av verksamheten på denna punkt till den omfattning, som i en första etapp synes erforderlig, kan göras utan större kostnad.

Till laboratoriets uppgifter bör också höra att undersöka jordproven från en systematiskt bedriven, regional inventering beträffande förekomsten av potatisnematod i landet. För att anstalten på ett ändamålsenligt sätt skall kunna planlägga sin rådgivning och övriga framtida åtgärder för nematodbekämpningen är det nämligen nödvändigt med en bättre information om det faktiska läget än den som hittills stått till buds. Ett aktivt uppspårande av potatisnematoden sker lämpligen genom planmässiga inventeringar grundade på jordprov, som genom anstaltens försorg stickprovsvis uttages hos odlare av olika kategorier. Sådana inventeringar har redan försöksvis påbörjats i mindre skala och tänkes vid laboratoriet kunna fortsättas vid sidan av den servicebetonade verksamheten i en takt av kanske ett par län per år.

Beträffande den föreslagna verksamhetens omfattning och finansiering anföres i huvudsak följande.

Det är f. n. omöjligt att utföra exakta beräkningar över antalet jordprov som kan behöva undersökas vid det tilltänkta laboratoriet. Man har dock anledning räkna med att liksom i ett flertal andra länder all areal för utsädespotatis måste undersökas för att undvika risk för spridning av potatisål genom utsädespotatisen. Detta skulle medföra att minst 1 200 ha årligen skulle undersökas, vilket torde innebära ca 6 000 prov. Övriga prov låter sig f. n. ej exakt beräknas men kan uppskattas till ca 1 000 till en början för att senare väntas öka. För en systematiskt bedriven, regional inventering av potatisålsförekomsten kan man räkna med ytterligare ca 3 000. Totalt skulle laboratoriet alltså behöva avverka ca 10 000 jordprov per år under de första åren.

För driften av laboratoriet räknas med dels en person, som är kompetent att närmast under filialens föreståndare leda verksamheten, förslagsvis fältassistent eller förste laboratoriebiträde i lönegrad A 12, dels ett antal institutionsbiträden för det rutinartade arbetet (provberedning, slamning, avräkning o. s. v.). 10 000 jordprov per år kan antas kräva tre biträden. Årslönen för denna personal uppgår f. n. till 40 000 kr. Låter man 7/10 av detta belopp, eller 28 000 kr., avse de 7 000 prov, som av allmänheten inlämnas för undersökning, och lägges därtill 20 procent i »sociala omkostnader» (5 600 kr.) samt 1 400 kr. för förbrukningsmateriel m. m., ger detta en totalsumma för de väsentligaste driftskostnaderna av 35 000 kr., vilken avses skola täckas av avgifter. Slås summan i fråga ut på 7 000 jordprov per år, ger detta 5 kr. per prov, vilket får anses vara en i sammanhanget rimlig avgift, överkomlig för praktiskt taget alla, som för sin verksamhet behöver få jordprov undersökta, men tillräckligt hög för att avskräcka från onödigt ianspråktagande av laboratoriets tjänster.

Återstående lönekostnader (12 000 kr.) jämte ca 700 kr. i förbrukningsmateriel etc. gäller de 3 000 prov, som enligt planerna årligen skulle insamlas av anstalten som ett led i en systematisk, ständigt pågående inventering av potatisålsförekomsten i landet. Kostnaderna för dessa prov kan inte beräknas bli täckta av avgifter. Under de första åren, medan verksamheten vid laboratoriet ännu befinner sig på försöksstadiet, har styrelsen ansett det möjligt att för denna del av driftskostnaderna använda medel ur anslagsposterna för »särskilda undersökningar». Så snart tillräcklig erfarenhet vun-

nits om den totala omfattningen av laboratoriets verksamhet och förhållandet mellan olika kategorier av prov ämnar emellertid styrelsen att för inventeringarna äska medel i vanlig ordning.

För att kunna anställa extra personal för potatisålsundersökningar äskar styrelsen sålunda ett belopp av 7/10 av 40 000 kr., eller 28 000 kr.

2 a). Rörande detta förslag anför styrelsen bl. a. följande.

Allt sedan slutet av 1930-talet har vid anstaltens zoologiska avdelning funnits en befattningshavare med uppgiften att särskilt bedriva undersökningar över skadedjur på spannmål och andra lagrade vegetabiliska produkter, inhemska såväl som importerade, samt därav beredda livsmedel och fodermedel ävensom att på detta område svara för rådgivningen till allmänheten. Denna gren av anstaltens verksamhet är utomordentligt viktig. Enligt utförda beräkningar går ca 5 procent av världsskördarna till spillo under lagringstiden genom angrepp av förrådsskadedjur, av vilka flertalet är kosmopolitiskt spridda och förekommer i betydande utsträckning även i Sverige. Bekämpandet av dessa är ständigt aktuellt inom bl. a. kvarn-, bryggeri- och annan livsmedelsindustri samt i anslutning till spannmålslagring.

Under årens lopp har emellertid verksamheten vid förrådsskadedjurslaboratoriet undergått en viss successiv förändring till art och omfattning och det med rådgivningen förbundna ansvaret väsentligt ökats. Mot bakgrund av denna utveckling har styrelsen funnit, att den hittills tillämpade lönesättningen för den befattningshavare, som svarar för verksamheten vid förrådsskadedjurslaboratoriet, efter hand kommit att bli oproportionerligt låg i förhållande till de kompetenskrav, som de facto måste ställas på befattningshavaren i fråga. Tjänsten är f. n. placerad i lönegrad Ae 21 (förste assistent). Styrelsen föreslår, att tjänsten nu placeras i lönegrad Ae 23 (överassistent) och att för densamma ställes kompetenskrav motsvarande dem, som gäller för anstaltens överassistenter.

2 b). Beträffande motivet till detta förslag, som framförts tidigare, torde få hänvisas till IX ht 1960, s. 89 under 2 d).

2 c). Förslag motsvarande de förevarande, som avser tjänster på anstaltens kassakontor resp. inspektionsavdelning, har framförts tidigare. Beträffande motiven torde få hänvisas till IX ht 1960, s. 89 under 2 e), resp. 1961, s. 109 under 2 d). Uppflyttning av tjänsten på kassakontoret från Ae 5 till Ae 7 skedde fr. o. m. den 1 juli 1960. För den nu yrkade ytterligare uppflyttningen av tjänsten åberopar styrelsen jämväl föreliggande rekryteringssvårigheter.

2 d). I fråga om detta förslag anför styrelsen bl. a. följande.

Vid filialen i Åkarp finnes f. n. två kontorsbiträdestjänster för skötsel av telefonväxel samt för utförande av skrivarbeten. Med hänsyn till den låga löneställningen har det visat sig nära nog ogörligt att erhålla lämpliga personer för ifrågavarande båda tjänster. I de fall kompetenta innehavare erhållits brukar dessa efter en tid sluta och övergå till bättre betalda anställningar. Dessa förhållanden har medfört att filialföreståndaren personligen kommit att i hög grad belastas med diverse kamerala göromål. På grund av filialens fortgående utvidgning kommer nämnda göromål sannolikt att öka ytterligare. I syfte att undanröja påtalade missförhållanden vill styrelsen föreslå att den ena av kontorsbiträdestjänsterna vid Åkarp-filialen utbytes mot en kanslibitträdestjänst i lönegrad Ae 7.

2 e). Vid anstaltens kemiska laboratorium utgöres biträdespersonalen av ett laboratoriebiträde och ett institutionsbiträde. Dessa båda biträden har i huvudsak samma arbetsuppgifter, vilka kräver god grundutbildning. Det för uppflyttning nu föreslagna biträdet har att efter anvisning självständigt utföra kontrollanalyser av växtskyddspreparat.

3. Förändringarna är av automatisk karaktär.

Yttranden. *Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* framhåller, att utvecklingen på växtodlingsområdet medför en övergång till grödor som från växtpatologisk synpunkt är mera känsliga, vilket ställer ökade krav på växtskyddsanstaltens verksamhet. Beträffande de äskade personalförstärkningarna tillstyrker styrelsen särskilt kraftigt dem som gäller ökning av resurserna på det virologiska området och zoologiska avdelningens nematodlaboratorium samt befattningen som förste assistent på upplysningsavdelningen.

Utredningen rörande vissa jordbruksanstalters förläggning anför — enligt den lydelse av utredningens utlåtande, som biträdades av ordföranden, *f. d. generaldirektören W. Björck* — att den planerade intensifieringen av undersökningsverksamheten beträffande potatisnematoden framstår som det mest angelägna kravet. Då ett tillmötesgående av detta krav svårligen synes kunna föregripa utredningsarbetet, vill ordföranden ej motsätta sig åtgärder i berörda syfte. Detta sker dock under förutsättning att ersättningen för undersökningarna avväges så, att full täckning för utgifterna uppnås. Vad angår den föreslagna virusavdelningen synes prövningen enligt ordföranden böra anstå, tills organisationen i dess helhet kan överblickas. Den ifrågasatta förstärkningen av inspektionsverksamheten lär kunna anstå i avvaktan på närmare erfarenhet av den inskränkning i trafiken, som under senare tid konstaterats inom området. Kraven på löneregleringar torde böra prövas i sammanhang med det organisationsförslag, som utredningen har att avge.

Enligt den lydelse av utredningens utlåtande, som biträdades av ledamoten, *överintendenten K. von Horn*, tillstyrkes bifall till anstaltens äskanden. Dessa begränsar sig enligt ledamoten till förstärkningar på områden, där anstaltens omedelbara insats är ofrånkomlig.

Statens lönenämnd — som avgivit utlåtande beträffande punkterna 1 c) och e) samt 2 a), d) och c), den sistnämnda såvitt avser kanslibiträdets-tjänsten på anstaltens kassakontor — anför följande.

Lönenämnden vill inte motsätta sig den begärda lönegradsplaceringen för den föreslagna tjänsten som förste assistent på zoologiska avdelningen. Den föreslagna tjänsten som förste assistent på upplysningsavdelningen bör enligt nämndens mening placeras som assistent i reglerad befordringsgång. Förslagen om lönegradsuppflyttning av en förste assistenttjänst, en kanslibiträdets-tjänst och en kontorsbiträdets-tjänst anser sig lönenämnden inte kunna biträda.

Beträffande den föreslagna förstärkningen av *växtinspektionen* anför *kommerskollegium*, att det är angeläget, att inspektionen kan äga rum utan dröjsmål och med erforderlig effektivitet. *Skånes handelskammare* till-

styrker att båda de föreslagna inspektörsassistenttjänsterna snarast inrättas.

Landskrona stads hamnstyrelse understryker nödvändigheten av att en dylik tjänst inrättas med stationering i Landskrona. Anstaltsstyrelsens förslag att sistberörda befattningshavare skall användas till förstärkning av inspektionen i såväl Hälsingborg som Landskrona biträdades av *tullkamrarna i Landskrona och Hälsingborg* samt *Svenska importföreningen för färsk frukt*. Nämda förening påyrkar uttryckligen, att stationeringsorten blir Hälsingborg.

Statskontoret tillstyrker — mot bakgrunden av inhämtade uppgifter rörande mängden inspekterade växter m. m., antalet sändningar av dylikt gods, transportsättet och godsets destination — att inspektionen i Skåne förstärkes med en inspektörsassistent. Det synes enligt ämbetsverket böra ankomma på växtskyddsanstalten att bestämma, huruvida den nya befattningshavaren skall erhålla stationeringsort i Malmö eller Hälsingborg. Det förutsättes, att assistenten skall kunna utnyttjas såsom förstärkning även utanför stationeringsorten.

Vad gäller anstaltsstyrelsens yrkande under punkten 1 i) om medel till extra arbetskraft för potatisålundersökningar har alla i frågan hörda remissinstanser uttalat sig för betydelsen av att tillräckliga laboratorieresurser finnes. Ur yttrandena må följande återges.

Styrelsen för statens centrala frökontrollanstalt förordar, att laboratoriets kapacitet kraftigt ökas, enär arealen utsädespotatis bedömes bli avsevärt större än den man utgått från i förslaget. En större areal räknar även *Kristianstads* och *Jönköpings läns hushållningssällskap* med. Förstnämnda sällskap anser det böra övervägas att undersöka hela egendomen hos utsädesodlande jordbrukare, inte minst med hänsyn till riskerna för redskapsmitta m. m. Sällskapet i Jönköpings län påpekar, att stora laboratorieresurser kommer att erfordras under en kort tid av året.

I likhet med andra nyss citerade instanser räknar *Sveriges lantbruksförbund*, *Riksförbundet Landsbygdens folk* och *Sveriges potatisodlares riksförbund* med en större areal utsädespotatis men framhåller samtidigt, att antalet jordprov per hektar synes vara beräknat i högsta laget.

Hushållningssällskapens förbund och *Malmöhus läns hushållningssällskap* ifrågasätter om ett särskilt laboratorium i växtskyddsanstaltens regi erfordras och om inte de lokala lantbrukskemiska kontrollstationerna kunde utnyttjas för analysverksamheten. *Jönköpings läns hushållningssällskap* meddelar, att i varje fall stationen i Jönköping kan utföra ifrågavarande analyser, samt anser det lämpligt att utnyttja även de lokala stationerna för ändamålet.

Statskontoret har inte något att erinra mot att laboratorieundersökningarna förlägges till växtskyddsanstaltens filial i Åkarp. Vad gäller det för laboratorieundersökningarna beräknade personalbehovet uttalar ämbetsverket att, då arbetsmängden kan starkt variera, personalorganisationen bör göras så elastisk, att den lätt kan anpassas efter tillgången på prov.

Enligt *statskontoret* synes den föreslagna avgiften per prov vara för lågt beräknad. Enbart pensioneringskostnaderna kräver ett tillägg om minst 25 procent av lönekostnaderna. Vidare bör statsverket ersättas för admi-

nistrationskostnaderna. Ämbetsverket förutsätter, att avgiften fastställs i samråd med riksrevisionsverket.

I skrivelse den 1 november 1961 har *statens växtskyddsanstalt* närmare angivit sina synpunkter på frågan om förläggningen av jordprovsundersökningarna. Anstalten finner det synnerligen olämpligt, att undersökningarna lägges helt på de kemiska stationerna, utan att växtskyddsanstalten erhåller de laboratorieresurser den behöver för att fullgöra sin naturliga roll som sakkunniginstans på området. Skulle behovet av jordprovsundersökningar emellertid överstiga anstaltens kapacitet anses en eller flera av de kemiska stationerna kunna inkopplas på verksamheten. Härvid måste stationen förfoga över ändamålsenlig utrustning och viss utbildning av stationens personal måste ske vid anstalten.

Departementschefen

Jag tillstyrker, att växtskyddsanstalten förses med resurser, som möjliggör mera aktiva insatser på den tillämpade växtvirologins område. I enlighet med anstaltsstyrelsens förslag bör för ändamålet inrättas en befattning som förste assistent i lönegrad Ae 21 och en institutionsbiträdestjänst i reglerad befordringssgång. Då de under anslagsposten till avlöningar till personal för särskilda undersökningar upptagna medel, som avsetts för vissa särskilda undersökningar rörande virussjukdomar, härvid bör kunna bortfalla, uppgår den av upprustningen föranledda merkostnaden till 21 200 kr.

Vad angår den ifrågasatta förstärkningen av växtinspektionen i landets sydliga importhamnar vill jag ansluta mig till statskontorets förslag. För inspektionen bör sålunda inrättas en inspektörsassistenttjänst i lönegrad Ag 12, vars innehavare skall stationeras i Malmö eller Hälsingborg efter anstaltens bestämmande. Det förutsättes, att assistenten vid behov skall utnyttjas såsom förstärkning även utanför stationeringsorten. Den nya tjänsten medför en anslagsökning av 14 400 kr.

Anstaltsstyrelsens förslag till nya bestämmelser om bekämpande av potatisål (potatisnematod) skiljer sig från gällande regler väsentligen däruti, att inträffad nematodsmitta enligt förslaget endast undantagsvis skall medföra restriktioner i fråga om användningen av mark, potatisskörd m. m. Bekämpandet bör enligt styrelsen främst befordras genom upplysning och rådgivning till berörda odlare från anstaltens sida i samarbete med hushållningssällskapen samt genom inrättande av ett centralt servicelaboratorium. Laboratoriet avses skola utföra jordprovsanalyser dels mot avgift på begäran av enskilda odlare, dels för en av anstalten planerad systematisk nematodinventering av landets jordar. Med tanke på den ringa framgång i potatisålsbekämpandet, som erhållits med nuvarande bestämmelser, finner jag en omläggning efter angivna riktlinjer välbetänkt. Jag avser att efter riksdagsbehandlingen av detta anslag för Kungl. Maj:t framlägga förslag till ny kungörelse i ämnet.

I likhet med anstaltsstyrelsen anser jag, att laboratorieresurser för nema-

totodundersökningar i första hand bör säkerställas hos anstalten. Att efter viss komplettering utnyttja befintligt laboratorium vid anstaltens filial i Åkarp synes därvid lämpligt. På chefens för finansdepartementet föredragning denna dag har under byggnadsstyrelsens delfond av statens allmänna fastighetsfond vissa medel beräknats för att vid filialen iordningställa tork- och lagerrum för jordprov. Vad gäller frågan om de lokala lantbrukskemiska kontrollstationernas medverkan vid rutinundersökningarna anser jag, att växtskyddsanstalten bör i samråd med lämpligt förlagda kontrollstationer snarast förbereda en dylik medverkan, så att tillräckliga laboratorieresurser kommer att stå odlarna till buds vid bekämpandet. Analysavgifterna vid det statliga laboratoriet bör anpassas så, att rutinverksamheten på sikt blir självbärig. Taxan torde böra bestämmas av växtskyddsanstalten i samråd med riksrevisionsverket.

Avlöningskostnaderna för den nya laboratorieverksamheten, vilka av styrelsen beräknats till 40 000 kr., torde till ett belopp av 12 000 kr. rymmas inom nuvarande anslagsram. För att tillgodose återstående medelsbehov bör anslaget i enlighet med styrelsens förslag ökas med 28 000 kr. Inflytande avgiftsinkomster synes böra redovisas under inkomsttiteln Uppbörd i statens verksamhet: Avgifter för växtskyddsinspektion m. m.

Slutligen tillstyrker jag anstaltsstyrelsens förslag att anslaget på grund av löneklassförändringar m. m. uppräknas med 36 700 kr. Anslagsposten till kompensation för höjda folkpensionsavgifter bör höjas med 1 700 kr. Styrelsens yrkanden i övrigt finner jag mig inte kunna biträda.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(1\,781\,000 + 102\,000 =) 1\,883\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för statens växtskyddsanstalt som föranledes av vad jag föreslagit i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för statens växtskyddsanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	208 300
2. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	1 500
3. Avlöningar till personal för särskilda undersökningar, <i>förslagsvis</i>	103 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..	1 155 200
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	387 900
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	27 100

Summa kr. 1 883 000

c) till Statens växtskyddsanstalt: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 883 000 kr.

[38] 4. Statens växtskyddsanstalt: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	428 900	423 230
1960/61	514 800	490 657
1961/62 (statsliggaren s. 882)	525 000	
1962/63 (förslag)	557 000	

Y r k a n d e. *Styrelsen för statens växtskyddsanstalt* hemställer, att anslaget höjes med 155 400 kr. enligt följande beräkning.

	Utgifter		Anslag	Ökning	
	1959/60	1960/61	1961/62		
1. Reseersättningar	60 135	73 302	87 400	+	11 000
2. Övriga expenser	64 022	63 859	68 600	+	7 700
3. Publikationstryck	15 888	20 989	15 600	+	800
4. Särskilda undersökningar	59 352	65 616	66 000	+	4 000
5. Skatter och onera	3 739	4 505	3 900	+	200
6. Frakter och transporter	47 836	20 640	17 400	+	11 000
7. Instrument, apparatur m. m. ...	22 666	25 136	9 000	+	103 300
8. Förbrukningsartiklar o. d.	29 977	35 854	33 500	+	6 400
9. Arbetskostnader	60 598	68 706	84 500	+	10 000
10. Lokalhyra	15 424	14 342	26 000	+	1 000
					+ 155 400

M o t i v. 1. Den traktamentshöjning, som trätt i kraft den 1 juli 1961, påkallar enligt anstaltsstyrelsen en uppräknings av denna post med 6 000 kr. För föreslagna nya befattningshavare bör dessutom beräknas 5 000 kr.

2. Styrelsen upprepar sina i fjol gjorda förslag, att delposten till övriga expenser uppräknas med 3 000 kr. för att möjliggöra kontinuerliga inköp av litteratur samt att som engångsbelopp anvisas 3 000 kr. för inbindning av böcker m. m. Vidare begäres i anslutning till yrkade personalförstärkningar 5 000 kr. för utrustning av tjänsterum samt 1 000 kr. för löpande expenser. För utrustning av nya lunchrum och personalkök, vilka förutses anordnade genom byggnadsstyrelsens försorg, äskas 2 500 kr. Ett belopp av 3 000 kr. behövs liksom för innevarande budgetår för anskaffning av skyddskläder. Då ett engångsanslag å 5 000 kr. anvisats för inredning av nya lokaler för Kalmar-filialen samt medel ej längre behöver beräknas för inköp av kartskåp, skulle delposten till övriga expenser behöva höjas med $(3\,000 + 3\,000 + 5\,000 + 1\,000 + 2\,500 - 1\,800 =) 7\,700$ kr.

3. Med hänsyn till de kostnadshöjningar som ägt rum föreslår styrelsen en uppräknings av posten med 800 kr.

4. Denna anslagspost, som fr. o. m. budgetåret 1959/60 ingått i omkostnadsstaten, har för innevarande budgetår upptagits med ett i förhållande till tidigare budgetår oförändrat belopp. Med hänsyn till den penningvärdes-

förändring, som ägt rum under senare år, föreslår styrelsen att anslagsposten uppräknas med 4 000 kr.

5. Bergshamra vägsamfällighet, vari anstalten är delaktig, har ökat sin utdebitering hos medlemmarna med i runt tal 200 kr. för verksamhetsår.

6. Under denna punkt äskas medel för inköp av en tjänstebil för anstaltens filial i Åkarp i utbyte mot nu disponerad bil av 1954 års modell, vilken kommit i ett allt sämre skick med åtföljande höga underhållskostnader.

7. Styrelsen anför under denna punkt bl. a. följande.

För innevarande budgetår har för inköp av instrument och apparatur m. m. anvisats ett belopp av 9 000 kr., vilket belopp endast täcker kostnaderna för sedvanliga förnyelser och underhåll av befintlig apparatur.

För nästa budgetår föreslås att härutöver 4 300 kr. upptages för inköp av en s. k. uvicordapparat att användas för kolonnkromatografi vid anstaltens kemiska laboratorium.

I anslutning till de under avlöningsanslaget framförda yrkandena om en utvidgning av anstaltens resurser för virusforskning äskas ett engångsanslag av 80 000 kr. för anskaffande av följande för ifrågavarande forskning nödvändig apparatur, nämligen ljustermostater för värmeterapi (4 000 kr.), preparativ snabbcentrifug för rening av virusantigener (48 000 kr.), kylskåp, frysbox och värmeskap m. m. (tillhopa 5 000 kr.), stall med burar för de för serumframställning erforderliga kaninerna (5 000 kr.), besöksanordningar för växthus (10 000 kr.) samt lysrörsarmatur för växtbestrålning (8 000 kr.).

I anslutning till förslaget om att inrätta ett nematodlaboratorium vid filialen i Åkarp beräknas här 9 000 kr. erforderliga för inköp av torkskåp och hyllutrustning att användas vid jordprovns behandling och förvaring.

Till det under punkt 2 berörda personalköket erfordras kylskåp, värmeskap och diskmaskin. Kostnaderna beräknas uppgå till 5 000 kr.

1960 års riksdag beviljade bl. a. ett engångsanslag av 8 000 kr. för utrustning för resistensbiologisk verksamhet vid filialen i Rönnebo. Detta belopp har endast räckt till en synnerligen ofullständig utrustning, bl. a. har apparatur för mikroklimatiska mätningar inte kunnat anskaffas. Sådana mätningar är ett väsentligt underlag för den resistensbiologiska forskningen, varför styrelsen anser det angeläget att filialen tillföres nämnd apparatur, som bl. a. utgöres av psykrometer, anemometer, strålningstermometrar, luxmeter, motståndstermometrar, mikroklimatografer samt temperaturskrivare. Kostnaden för denna utrustning uppgår till 5 000 kr.

Med iakttagande av nyssnämnda beräkningsgrunder behöver anslagsposten uppräknas med $(4\,300 + 80\,000 + 9\,000 + 5\,000 + 5\,000 =)$ 103 300 kr.

Med hänsyn till att de under denna punkt föreslagna materialinköpen tillhopa är av relativt stor omfattning och i betraktande av att bundenhet till ett och samma räkenskapsår är mindre fördelaktigt finner styrelsen lämpligt att åtminstone de medel, som avses för inköp av material för virus- och resistensbiologisk forskning samt för det planerade nematodlaboratoriet, anvisas i form av reservationsanslag.

8. För tillgodoseende av de i samband med pågående utvidgningar successivt ökade behoven och på grund av inträdda prisstegringar bör en höjning av anslagsposten äga rum med 2 000 kr. Det föreslagna viruslaboratoriet och den intensifierade nematodforskningen påkallar dessutom en höjning av posten med 1 000 resp. 2 000 kr. Slutligen erfordras 1 400 kr. för driften vid

det föreslagna nematodlaboratoriet. Tillhoppa erfordras sålunda en höjning med $(2\,000 + 1\,000 + 2\,000 + 1\,400 =)$ 6 400 kr.

9. Anstaltsstyrelsen framför ånyo sitt föregående år framförda yrkande, att 10 000 kr. måtte upptagas under denna anslagspost för anställande vid huvudanstalten av extra arbetskraft under vegetationssäsongen.

10. Styrelsen anför i fråga om förevarande förslag följande.

Invid den byggnad, vari bland andra anstaltens Skara-filial har sina lokaler, skall Skaraborgs läns hushållningssällskap uppföra ett växthus, bestående av ett varmväxthus, ett kallväxthus samt arbetslokaler. Två kammare i varmväxthuset samt ett mindre arbetsrum har erbjudits filialen. Hyreskostnaden beräknas uppgå till 1 500 kr. per år.

Filialen har hittills inte haft tillgång till växthus, vilket på många sätt menligt begränsat filialens verksamhet. Nu ifrågavarande växthusutrymmen skulle därför fylla ett länge känt behov och möjliggöra t. ex. vissa undersökningar på växthusodlade trädgårdsgöröror och hållande av för studieändamål viktiga kulturer av sådana skadeinsekter, över vilka undersökningar pågår vid filialen.

Stockholms stad planerar att å Årstafältet uppföra en särskild magasinsbyggnad i anslutning till en partihandelscentral. Detta magasin avses att komma till användning vid mottagning av importerade grönsaker och frukt. Vid preliminära kontakter med Stockholms stads slakthus- och saluhallsstyrelse har anstalten uttalat önskemål att för sin växtinspektion få disponera ett mindre utrymme i magasinsbyggnaden, där undersökning av inkommande växtmaterial, m. m. skulle kunna ske. Ifrågavarande utrymme kommer att omfatta en yta av ca 70 m². Hyreskostnaden beräknas uppgå till 5 500 kr. för år.

Belastningen å posten skulle — därest nämnda lokaler i Skara och Stockholm förhyres — komma att öka med i runt tal 7 000 kr. Denna kostnadsökning kan till större delen täckas av nu utgående anslag. Styrelsen anser sig därför kunna begränsa sig till att hemställa om en uppräknig av posten med i runt tal 1 000 kr.

Yttranden. Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök tillstyrker den föreslagna ökningen av växtskyddsanstaltens omkostnadsanslag och understryker särskilt betydelsen av att medel erhålles för att kunna anskaffa preparativ snabbcentrifug för rening av virusantigener.

I fråga om lokalförhyrningen på Årstafältet i Stockholm för växtskyddsinspektionen meddelar *statskontoret*, att växtskyddsanstalten numera anmält att lokaler om 45 m² är tillfyllest. Hyran för dessa beräknas till 3 600 kr. per år. Statskontoret tillstyrker, att nämnda belopp anvisas för ändamålet.

Riksrevisionsverket tillstyrker, att de medel å tillhoppa 94 000 kr., som avsetts såsom engångsanslag till inköp av materiel för virus- och resistensbiologisk forskning samt för det planerade laboratoriet för potatisålsundersökningar, anvisas under ett reservationsanslag.

Vad gäller övriga yttranden rörande resurser för potatisålsundersökningar torde få hänvisas till redogörelsen under föregående punkt.

Departementschefen

I samband med de förstärkningar jag förordat under anstaltens avlöningsanslag erfordras vissa anslagsökningar till reseersättningar, instrument och

förbrukningsartiklar m. m. Samtidigt synes medelsbehovet för särskilda undersökningar rörande virussjukdomar bortfalla. Anstaltsstyrelsen begär även medelsförändringar beträffande vissa poster i omkostnadsstaten.

Jag kan för min del tillstyrka, att anslagsposterna till reseersättningar, publikationstryck och särskilda undersökningar höjes med respektive 6 600 kr., 800 kr. och 1 500 kr. För delposterna till skatter och onera samt förbrukningsartiklar o. d. är en uppräknings med 200 kr. respektive 6 400 kr. påkallad. Delposten till frakter och transporter behöver ökas med 11 000 kr. för inköp av en ny tjänstebil.

I fråga om lokalförhyrningar kan jag biträda anstaltsstyrelsens förslag med den justering av hyresbeloppet, som framgår av statskontorets yttrande. Delposten till lokalhyra synes sålunda kunna minskas med 1 000 kr.

Vad slutligen angår instrument, apparatur m. m. tillstyrker jag en höjning av delposten härför med 6 500 kr. Jag biträder likaså förslaget om medelsanvisning till inköp av utrustning för virus- och resistensforskning samt för potatisålslaboratoriet. I enlighet med anstaltsstyrelsens av riksrevisionsverket tillstyrkta förslag bör dock ifrågakommande medel om tillhopa 94 000 kr. anvisas under ett särskilt reservationsanslag. Övriga yrkade anslagsförändringar anser jag mig inte kunna biträda.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(525\,000 + 32\,000 =) 557\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens växtskyddsanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 557 000 kr.

[39] 5. Statens växtskyddsanstalt: Utrustning

	Anslag
1962/63 (förslag)	94 000

I enlighet med vad jag anfört under föregående anslagspunkt torde detta anslag böra uppföras med 94 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens växtskyddsanstalt: Utrustning* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 94 000 kr.

[40] 6. Bekämpande av växtsjukdomar

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	100 000	113 314
1960/61	100 000	103 710
1961/62 (statsliggaren s. 884)	100 000	
1962/63 (förslag)	100 000	

Styrelsen för statens växtskyddsanstalt hemställer, att anslaget uppföres med oförändrat belopp.

Departementschefen

Förevarande anslag torde i enlighet med anstaltsstyrelsens förslag böra uppföras med ett oförändrat belopp av 100 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bekämpande av växtsjukdomar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kr.

[41] 7. *Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt: Avlöningar*

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	405 600	383 666
1960/61	414 500	418 204
1961/62 (statsliggaren s. 884)	466 000	
1962/63 (förslag)	473 000	

Y r k a n d e. *Styrelsen för statens lantbrukskemiska kontrollanstalt* hemställer, att anslaget höjes med i runt tal 49 400 kr. enligt följande beräkning.

	Ökning eller minskning
1. <i>Personalförstärkningar</i>	
a) 1 laboratorieassistent Ae 11	+ 15 304
b) 1 förste forskningskemist Ag 24	+ 29 936
2. <i>Personalminskningar m. m.</i>	
Extra arbetskraft samt vikariats- och övertidsersättningar m. m. .	— 11 216
3. <i>Löneregleringar m. m.</i>	
a) 1 professor och föreståndare Bo 3 i st. f. Bo 1	+ 4 399
b) 1 överassistent Ao 23 i st. f. botanist Ao 21	+ 2 114
c) 1 registrator och kassör Ao 13 i st. f. förste kansliskrivare Ao 12	—
d) 1 institutionstekniker Ao 9 i st. f. vaktmästare Ao 7	— 1 087
e) 1 förste assistent Ae 21 i st. f. Ae 19 å fodermedelsavdelningen	+ 1 295
f) 1 laboratorieassistent Ao 11 i st. f. Ae 11	—
g) 2 laboratoriebiträden Ao 9 i st. f. Ae 9	—
h) 1 provtagare och vaktmästare Ao 9 i st. f. vaktmästare Ae 7	—
4. <i>Omräkning</i>	
a) löneklassförändringar, reglerad befordringsgång och tjänstetids- befordran	+ 6 651
b) rörligt tillägg	+ 1 300
c) kompensation för höjda folkpensionsavgifter	+ 700
	+ 49 396

M o t i v. Ökningarna under 4 år av automatisk karaktär. Beträffande övriga förslag, vilka samtliga framfördes jämnväl för innevarande budgetår, torde hänvisning få ske till IX ht 1961, s. 122—125.

Departementschefen

Utredningen rörande vissa jordbruksanstalters förläggning har under år 1961 översett tidigare avgivet sakkunnigbetänkande rörande organisationen m. m. av statens lantbrukskemiska laboratorium — avsett att inrättas genom sammanförande av statens lantbrukskemiska kontrollanstalt och kemiska analyslaboratoriet vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök. Resultatet av översynen har remitterats och är föremål för departementsbehandling. Jag har för avsikt att inom kort återkomma till Kungl. Maj:t med förslag i ämnet. Detta förslag kommer dock inte att beröra anslagen på driftbudgeten för budgetåret 1962/63.

Med hänsyn till den omorganisation, som sålunda övervägs, är jag endast beredd tillstyrka de av anstaltsstyrelsens förslag som avser anslagsförändringar av automatisk karaktär. Jag biträder i enlighet härmed att anslaget till följd av löneklassförändringar m. m. uppräknas med 7 000 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(466\,000 + 7\,000 =) 473\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för statens lantbrukskemiska kontrollanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	98 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	2 500
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	258 600
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	106 300
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	7 100
Summa kr. 473 000	

b) till *Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt*: *Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 473 000 kr.

[42] 8. Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	86 700	90 743
1960/61	88 700	88 635
1961/62 (statsliggaren s. 885)	111 000	
1962/63 (förslag)	131 000	

Yrkande. *Styrelsen för statens lantbrukskemiska kontrollanstalt* hemställer, att anslaget ökas med 46 900 kr. på sätt framgår av följande uppställning.

	Utgifter		Anslag 1961/62	Ökning
	1959/60	1960/61		
1. Reseersättningar	3 344	2 994	3 600	+ 400
2. Övriga expenser	19 300	18 841	20 800	+ 1 200
3. Publikationstryck	2 000	2 100	2 500	+ 500
4. Underhåll av byggnader	6 900	4 199	4 200	+ 5 800
5. Inventarier och apparater	5 072	15 554	25 000	+ 35 000
6. Förbrukningsmaterialier	30 923	21 023	31 000	+ 4 000
				+ 46 900

Motiv. Beträffande motiven till yrkandena under 1—5 torde få hänvisas till motiven till motsvarande yrkanden för innevarande budgetår (IX ht 1961, s. 126—127). I fråga om förslaget under 6 anför anstaltsstyrelsen, att anstalten under budgetåret 1960/61 köpt väl litet förbrukningsmaterial för att i stället kunna förnya en del kontors- och laboratorieutrustning. Styrelsen hemställer därför, att delposten i fråga förstärkes med 4 000 kr. för att kompensera föregående budgetårs alltför små inköp och möjliggöra återgång till en sund lagerhållning av vissa förbrukningsartiklar.

Departementschefen

Under detta anslag kan jag tillstyrka, att anslagsposterna till reseersättningar och publikationstryck uppräknas med 200 kr. respektive 100 kr. samt att delposterna till inventarier och apparater samt förbrukningsmaterial ökas med 15 700 kr. respektive 4 000 kr. Anstaltsstyrelsens yrkanden i fråga om andra poster anser jag mig inte kunna tillmötesgå.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med (111 000 + 20 000 =) 131 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 131 000 kr.

[43] 9. Statens maskinprovningar: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	401 900	408 221
1960/61	431 100	446 337
1961/62 (statsliggaren s. 885)	486 000	
1962/63 (förslag)	503 000	

Yrkande. *Styrelsen för statens maskinprovningar* hemställer, att anslaget höjes med i runt tal 16 400 kr. på sätt framgår av följande uppställning.

	Ökning eller minskning
1. <i>Personalförstärkning</i>	
1 skrivbiträde Af 1 i Röbbäcksdalen	+ 8 760
2. <i>Personalminskning</i>	
Ersättning åt skrivhjälp i Röbbäcksdalen	— 4 500
3. <i>Löneregleringar m. m.</i>	
a) 1 provningsingenjör Ae 23 i st. f. Ag 23 i Ultuna	—
b) 1 provningsbiträde Ae 12 i st. f. arvode motsvarande löneklass A 12 i Alnarp	—
c) 1 montör Ae 9 i st. f. Ag 9 i Röbbäcksdalen	—
4. <i>Omräkning</i>	
a) grundlönehöjningar	+ 3 500
b) löneklassförändringar m. m.	+ 5 900
c) rörligt tillägg	+ 2 500
d) kompensation för höjda folkpensionsavgifter	+ 200
	+ 16 360

Motiv. 1 och 2. Ifrågavarande förslag har framförts flera gånger tidigare. Beträffande motiveringen torde få hänvisas till IX ht 1960, s. 106 under 1 b) och 2 b).

3 a). Beträffande detta förslag anför styrelsen följande.

Från ingången av budgetåret 1961/62 är vid lantbruksavdelningen i Ultuna inrättad en tjänst som provningsingenjör i Ag 23. Avsikten var att tjänsten skulle ersätta en ingenjörstjänst i Ae 15. Innehavaren av sistnämnda tjänst har förordnats att uppehålla den nya tjänsten. Tjänstens placering å extra stat har emellertid av formella skäl nödvändiggjort ett bibehållande av befattningshavarens Ae-tjänst jämte föreskrift om att sistnämnda tjänst ej må uppehållas med vikarie. Då här är fråga om en bestående uppdelning av provningsingenjörarbetet å två sektioner, bör den nya provningsingenjörstjänsten liksom den redan förut bestående vara placerad å extra ordinarie stat, varigenom den nämnda ingenjörstjänsten i Ae 15 kan avvecklas.

3 b) och c). I fråga om motiven till dessa förslag, som framfördes jämväl i fjol, torde få hänvisas till IX ht 1961, s. 129 under 3 a) och b).

4 a). Dessa grundlönehöjningar sammanhänger med att Alnarp fr. o. m. den 1 januari 1962 uppflyttas från ortsgrupp 2 till ortsgrupp 3.

4 b)—d). Dessa ökningar är, liksom de under föregående punkt nämnda höjningarna, av automatisk karaktär.

Yttrande. *Lantbruksstyrelsen* tillstyrker framställningen.

Departementschefen

Jag tillstyrker föreslagen anslagshöjning avrundad till 17 000 kr. För avdelningen i Röbbäcksdalen bör i enlighet härmed avses en kontorsbiträdestjänst i reglerad befordringsgång. Tjänsten som montör i lönegrad Ag 9 torde

omändras till extra ordinarie. En dylik omändring kan jag även tillstyrka beträffande provningsingenjörstjänsten i lönegrad Ag 23 vid avdelningen i Ultuna. Vidare bör arvodesbefattningen som provningsbiträde vid mejeriavdelningen i Alnarp ändras till en tjänst som tekniker i lönegrad Ae 12.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med (486 000 + 17 000 =) 503 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för statens maskinprovningar som föranledes av vad jag föreslagit i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för statens maskinprovningar, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Ersättningar till sakkunniga, tillfälliga biträden m. fl., <i>förslagsvis</i>	11 700
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	378 500
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	105 300
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	7 500
Summa kr. 503 000	

c) till *Statens maskinprovningar: Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 503 000 kr.

[44] 10. *Statens maskinprovningar: Omkostnader*

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	328 700	328 678
1960/61	336 200	396 183
1961/62 (statsliggaren s. 886)	342 000	
1962/63 (förslag)	332 000	

Styrelsen för statens maskinprovningar hemställer, att anslaget sänkes med 12 000 kr., vilket belopp för innevarande budgetår anvisats under delposten till provningsutrustning och instrument såsom engångsanslag för anskaffning av en mindre bil till maskinprovningarnas norrlandsavdelning.

Lantbruksstyrelsen tillstyrker framställningen.

I skrivelse den 4 oktober 1961 hemställer *statens maskinprovningar* om medgivande att under budgetåret 1962/63 använda intill 3 000 kr. av anslagsposten till reseersättningar för resor i Danmark, Finland och Norge.

Departementschefen

Förevarande anslag skall, såsom styrelsen för statens maskinprovningar anför, automatiskt nedräknas med 12 000 kr. På grund av höjda traktamentsersättningar m. m. erfordras emellertid samtidigt en uppräknings av

anslagsposten till reseersättningar med 2 000 kr. Av nämnda post synes högst 1 000 kr. böra efter maskinprovningarnas bestämmande få användas för att bestrida kostnader för internordiska resor.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med (342 000 — 10 000 =) 332 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens maskinprovningar: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 332 000 kr.

[45] 11. *Statens maskinprovningar: Utrustning för provningsavdelningen i Norrland*

	Anslag
1962/63 (förslag)	55 000

Styrelsen för statens maskinprovningar hemställer, att ett reservationsanslag av 110 000 kr. anvisas för anskaffning av utrustning till den institutionsbyggnad, som enligt beslut av 1961 års riksdag skall uppföras för provningsavdelningen i Röbbäcksdalen.

Lantbruksstyrelsen tillstyrker framställningen.

Departementschefen

Vid sitt beslut att institutionsbyggnaden i fråga skulle uppföras anvisade 1961 års riksdag ett anslag avsett att till viss del täcka byggnadskostnaderna. Jag ämnar under anslaget *Statens maskinprovningar: Byggnadsarbeten* förorda, att återstående investeringsmedel anvisas. Vidare föreslår jag att medel anvisas till den mest oundgängliga utrustningen. Ett belopp av 55 000 kr. synes härvid tillfyllest.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med 55 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens maskinprovningar: Utrustning för provningsavdelningen i Norrland* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 55 000 kr.

F. Undervisningsanstalter på jordbrukets område, m. m.¹**[46] 1. Lantbrukshögskolan: Avlöningar²**

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	6 302 800	6 240 073
1960/61	6 448 400	6 641 008
1961/62 (statsliggaren s. 887)	7 716 000	
1962/63 (förslag)	8 703 000	

Y r k a n d e. *Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* hemställer, att anslaget höjes med 1 811 000 kr. på sätt framgår av följande sammanställning. Vidare framlägger högskolestyrelsen förslag om inrättande av ytterligare tjänster m. m. vid lantbrukshögskolans trädgårdssektion, vilken fr. o. m. den 1 juli 1963 skall inrättas vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut.

I. Institutionerna

Ökning
eller
minskning

A. Personalförstärkningar

1) 1 laborator Bo 1 (inst. för husdjursfysiologi)	+ 42 840
2) 1 laborator Bo 1 (inst. för växtnäringslära och jordbearbetning)	+ 42 840
3) 1 försöksledare Ae 23 (inst. för lantbrukets hydroteknik)	+ 26 880
4) 2 försöksledare Ae 21 (inst. för husdjurens utfodring och vård)	+ 48 000
5) 1 försöksledare Ae 21 i st. f. 1 förste assistent Ae 21 (inst. för husdjurens utfodring och vård)	—
6) 1 speciallärare (matematik)	+ 8 400
7) 1 speciallärare (författningskunskap)	+ 5 900
8) 1 speciallärare (husbyggnadslära)	+ 2 900
9) 1 speciallärare (husdjurens hälso- och sjukvårdslära)	+ 50
10) 1 speciallärare (geodesi)	+ 330
11) Följande assistent- och amanuens tjänster m. m. vid nedan angivna institutioner:	
a) Lantbrukskemi I:	
1 förste amanuens i st. f. 1 tredje amanuens ..	4 269
b) Lantbrukskemi II:	
1 assistent Af 15—Ae 19	21 420

¹ Tidigare rubrik Undervisningsanstalter för jordbruk och lantmannanäringar.

² Tidigare rubrik Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Avlöningar.

Ökning
eller
minskning

c) Mikrobiologi:		
1 assistent Af 15—Ae 19 i st. f. 2 tredje amanuenser	12 882	
d) Genetik och växtförädling:		
1 assistent Af 15—Ae 19	21 420	
e) Växtfysiologi:		
1 assistent Af 15—Ae 19 i st. f. 1 förste amanuens	12 882	
f) Växtodling:		
1 assistent Af 15—Ae 19	21 420	
7 försöksassistenter Af 15—Ae 19	149 940	
2 försöksassistenter Af 15—Ae 19 (vid Röbbäcksdalen)	44 520	
1 förste amanuens (lantbruksmeteorologi)	8 538	
Extra observatörer (lantbruksmeteorologi) ...	5 000	
g) Växtpatologi:		
2 förste amanuenser	17 076	
h) Husdjursförädling:		
1 assistent Af 15—Ae 19 i st. f. 1 förste amanuens	12 882	
i) Husdjurens utfodring och vård:		
2 assistenter Af 15—Ae 19	42 840	
j) Lantbrukets arbetsmetodik och teknik:		
1 förste amanuens	8 538	
k) Lantbrukets företagsekonomi:		
1 assistent Af 15—Ae 19 i st. f. 1 tredje amanuens	17 151	
l) Lantbrukets marknadslära:		
1 assistent Af 15—Ae 19	21 420	
m) Växtnäringslära och jordbearbetning:		
2 försöksassistenter Af 15—Ae 19 (jordbearbetning)	42 840	
n) Lantbrukets hydroteknik:		
2 försöksassistenter Af 15—Ae 19	<u>42 840</u>	+ 507 878
12) Följande biträdestjänster vid nedan angivna institutioner:		
a) Lantbrukskemi I:		
1 laboratoriebiträde högst Ae 9	12 264	
1 laboratoriebiträde högst Ae 9 i st. f. tillfällig arbetskraft 5 800	6 464	
b) Marklära:		
1 laboratoriebiträde högst Ae 9	12 264	

Ökning
eller
minskning

c) Växtnäringslära och jordbearbetning:		
1 laboratoriebiträde högst Ae 9	12 264	
Vid försöksavd. för jordbearbetning:		
1 försökstekniker Ae 19	21 420	
2 laboratoriebiträden högst Ae 9	24 528	
1 kanslibitråde Ae 7	11 076	
1 institutionsbiträde högst Ae 5	9 996	
d) Växtfysiologi:		
1 laboratoriebiträde högst Ae 9	12 264	
e) Växtodling:		
1 laboratoriebiträde högst Ae 9	12 264	
1 institutionsbiträde högst Ae 5	9 996	
1 laboratoriebiträde högst Ae 9 (lantbruksme- teorologi)	12 264	
Vid försöksavd.:		
1 försökstekniker Ae 19	21 420	
1 laboratoriebiträde högst Ae 9	12 264	
1 institutionsbiträde högst Ae 5	9 996	
Vid Röbbäcksdalen:		
1 försökstekniker Ae 17	19 992	
1 institutionstekniker Ae 9	13 020	
1 laboratoriebiträde Ae 9	13 020	
1 kontorsbiträde högst Ae 5	10 596	
f) Växtpatologi:		
1 laboratoriebiträde högst Ae 9	12 264	
Tillfällig arbetskraft	5 000	
g) Husdjurens utfodring och vård:		
2 laboratoriebiträden högst Ae 9	24 528	
h) Lantbrukets företagsekonomi:		
1 kontorsbiträde högst Ae 5	9 996	
i) Lantbrukets marknadslära:		
1 kontorsbiträde högst Ae 5	9 996	
Tillfällig arbetskraft	3 000	
j) Lantbrukets hydroteknik:		
1 försökstekniker Ae 17	19 128	
1 kontorsbiträde högst Ae 5	9 996	
		+ 351 280
B. Personalminskningar		
1) 1 speciallärare (pedagogik)	—	800
2) 1 speciallärare (skogsekonomi)	—	1 300
3) 1 speciallärare (fastighetsteknik)	—	1 300
4) 1 försöksgårdsföreståndare Ao 24	—	27 732

	Ökning eller minskning
C. Löneregleringar	
1) 5 distriktsförsöksledare Ao 25 i st. f. Ao 24	+ 8 232
2) 1 försöksledare Ao 25 i st. f. Ao 23	+ 3 192
3) 6 försöksledare Ae 25 i st. f. Ae 23	+ 19 152
4) 3 överassistenter Ae 25 i st. f. Ae 23	+ 9 576
5) 9 försöksledare Ae 23 i st. f. Ae 21	+ 25 920
6) Följande biträdespersonal vid nedan angivna institutioner:	
a) Lantbrukskemi II:	
1 förste laboratorieassistent Ae 13 i st. f. 1 institutionsbiträde högst Ae 5	7 140
b) Mikrobiologi:	
1 förste laboratorieassistent Ae 13 i st. f. 1 institutionstekniker Ae 9	3 000
c) Genetik och växtförädling:	
1 försökstekniker Ao 15 i st. f. 1 assistent Ao 13	1 812
d) Marklära:	
1 institutionstekniker Ae 9 i st. f. 1 vaktmästare Ae 8 (personlig tjänst)	624
1 laboratorieassistent Ae 11 i st. f. 1 laboratoriebiträde högst Ae 9	1 332
e) Växtnäringslära och jordbearbetning:	
1 försökstekniker Ae 14 i st. f. 1 laboratorieassistent Ae 11	3 480
1 laboratorieassistent Ae 11 i st. f. 1 institutionstekniker Ae 9	1 332
f) Lantbrukets hydroteknik:	
1 laboratorieassistent Ae 11 i st. f. 1 laboratoriebiträde högst Ae 9	1 332
1 institutionstekniker Ae 9 i st. f. 1 vaktmästare Ae 8 (personlig tjänst)	624
1 laboratoriebiträde högst Ae 9 i st. f. 1 institutionsbiträde högst Ae 5	2 268
g) Växtodling:	
1 förste fotograf Ae 11 i st. f. 1/2 fotograf Ae 9	7 464
1 försöksförman Ae 11 i st. f. 1 arbetsförman Ae 9	1 332
1 kontorist Ae 9 i st. f. 1 kanslibiträde Ae 7 ..	1 188
h) Växtpatologi:	
1 förste fotograf Ae 11 i st. f. 1/2 fotograf Ae 9	7 464
1 trädgårdsmästare Ae 11 i st. f. Ae 8	1 956
i) Husdjursfysiologi:	
1 instrumentmakare Ae 11 i st. f. 1 institutionstekniker Ae 9	1 332

Ökning
eller
minskning

j) Lantbrukets arbetsmetodik och teknik:

1 kontorsbiträde högst Ae 5 i st. f. 1 institu-
tionsbiträde högst Ae 5

1 instruktör Ae 13 i st. f. Ae 12 876

+ 44 556

II. Baljväxtlaboratoriet*Personalförstärkning*

Tillfällig arbetskraft + 5 000

III. Analyslaboratoriet*Personalförstärkning*

Tillfällig arbetskraft + 8 000

IV. Biblioteket*A. Personalförstärkningar*

1) 1 biblioteksbiträde Ae 9 + 12 264

2) 1 expeditiönsbiträde Ae 9 + 12 264

3) Tillfällig arbetskraft + 3 500

*B. Löneregleringar*1) 1 expeditiönsassistent Ao 10 i st. f. 1 förste expeditiönsvakt
Ao 7 + 1 848

2) 2 biblioteksbiträden Ae 9 i st. f. Ae 7 + 2 376

V. Lantbruksdriften vid försöksstationernaErsättning från anslaget till Lantbruksdriften vid försöksstationer-
na för lön åt 1 driftsledare Ae 15 och 1 jordbruksföreståndare
Ae 12 — 36 144**VI. Administrationen***A. Personalförstärkningar*

1) 3 amanuenser i reglerad befordringsgång + 64 260

2) 1 kassör Ae 12 + 14 388

3) 1 kontorist Ae 9 + 12 264

4) 1 kanslibiträde Ae 7 + 11 076

5) 2 kontorsbiträden i reglerad befordringsgång + 19 992

B. Personalminskningar

1) 1 byråsekreterare Ae 19 — 21 420

2) 1 bokhållare Ao 15 — 17 076

3) Tillfällig arbetskraft — 20 000

Ökning
eller
minskning**VII. Omräkningar m. m.**

1) Av 1961 års riksdag beslutade personalförstärkningar, personalminskningar, tjänsteförändringar m. m.	+	645 894
2) Arvoden till viss icke-ordinarie personal	—	101 900
3) Löneklassförändringar	+	40 509
4) Kompensation för höjda folkpensionsavgifter	+	37 000
	+	1 810 889

VIII. Trädgårdssektionen vid Alnarp

- 1) 1 professor Bo 3 (prydnadsväxtodling; fr. o. m. 1/7 1963)
- 2) 1 laborator Bo 1 (frukt- och bärödling; fr. o. m. 1/7 1963)
- 3) 1 universitetslektor Ao 26 (trädgårdsodlingens arbetsmetodik och teknik; fr. o. m. 1/7 1963)
- 4) 1 universitetslektor Ao 26 (trädgårdsodlingens driftsekonomi; fr. o. m. 1/7 1963)
- 5) 1 tjänsteman Ae 23 (växtpatologi; fr. o. m. 1/7 1963)
- 6) 1 förste kemist Ae 23 (fr. o. m. 1/7 1963)
- 7) Av 1961 års riksdag beslutad tjänst som professor Bo 3 i trädgårdskonst och naturvård inrättas 1/1 1964 i st. f. 1/7 1964

M o t i v. Högskolestyrelsen anför inledningsvis följande.

Styrelsen har, då det gällt kraven på ytterligare assistent- och amanuenspersonal samt biträdespersonal, uppställt vissa normer för att kunna bedöma behovet av sådan personal. Tillämpningen av dessa normer visar att vid vissa institutioner redan finns större personal än enligt normerna. I dessa fall förutsätter styrelsen, att förflyttning av personal till annan institution får ske samt att befattning av en sort, där överskott finns, vid inträffande vakans kan utbytas mot annan sorts befattning. Tillämpningen av normerna medför vidare att annars berättigade krav på lönereglering inte kunnat upptagas av högskolestyrelsen. Särskilt omnämner styrelsen i detta sammanhang av akademitjänstemännens förening avgivet förslag om uppflyttning av försöksteknikertjänsterna i högre lönegrader upp till A 19. Mot detta har styrelsen i princip inte något att erinra under förutsättning att vederbörande har lantmästarutbildning samt lång och väl vitsordad praktik inom försöksverksamheten.

Beträffande den av 1961 års riksdag beslutade särskilda trädgårdssektionen vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut, vilken skall inrättas fr. o. m. den 1 juli 1963, framhåller högskolestyrelsen att tillsättningsförfarande behöver igångsättas före den 1 juli 1962 i fråga om de tjänster, där sakkunnigbedömning erfordras.

I fråga om motiveringarna för de i föregående sammanställning redovisade förslagen må här återges följande.

I A. 1). Jordbrukshögskoleutredningen har föreslagit inrättandet av labo-

raturer vid institutionerna för husdjursfysiologi och husdjurens näringsfysiologi. Högskolestyrelsen finner det synnerligen angeläget att dessa befattningar inrättas. Då styrelsen inte vågar räkna med att båda tjänsterna skall kunna inrättas redan fr. o. m. budgetåret 1962/63 begränsar styrelsen sig nu till att föreslå inrättandet av den förstnämnda tjänsten. Till frågan om inrättandet av den andra tjänsten ämnar styrelsen återkomma nästa år. Till stöd för det nu framförda förslaget anföres i huvudsak följande.

Det är sannolikt att animalieproduktionen, som sedan länge varit den helt dominerande driftsgrenen inom svenskt jordbruk, blir ännu mera betydelsefull i fortsättningen. Med hänsyn härtill bör jordbruket ha större långsiktiga möjligheter att konkurrera med andra länder på animalie- än på vegetabilieområdet. Förutsättningen härför och därmed även för möjligheterna för huvudparten av svenska jordbrukare att kunna uppnå en skäligen ersättning för sin arbetsinsats sammanhänger emellertid i mycket stor utsträckning med animalieproduktionens effektivitetsutveckling. På många håll söker man f. n. nya vägar för att förbättra djurskötselns effektivitet. Hittills har dock utförda försök i regel inte givit sådana problemlösningar att produktionskostnaderna nämnvärt minskat. Ett undantag härifrån är broilerproduktionen. Den främsta orsaken härtill torde vara att denna produktionsgren blivit föremål för en djupgående systematisk forskningsverksamhet. Motsvarande utveckling inom andra grenar av animalieområdet kan ej förväntas utan att där också igångsättes en omfattande forskningsverksamhet. Endast genom en ingående kännedom om de komplicerade processerna i djurorganismerna blir det möjligt att ge försöksverksamheten en effektiv uppläggning och till denna nå utöver de alternativ som omedelbart ges av praktiken. En upprustning av här berörd institution är villkor för att de grundläggande husdjursfrågorna skall kunna angripas i önskvärd utsträckning. Denna upprustning är en angelägenhet av stor betydelse även för undervisningen. Det kommer sannolikt att finnas ett avsevärt behov av väl kvalificerad agronomiskt utbildad personal för arbete med konstruktiv utveckling av nya rationella driftsmetoder inom animalieproduktionen. Denna personal är för sin verksamhet starkt beroende av en fullgod utbildning i husdjursämnen. För att en dylik skall kunna ges måste emellertid de personella resurserna stärkas, vilket även i hög grad är ett villkor för rekrytering och utbildning av forskare inom husdjursområdet.

I A. 2). Såväl med hänsyn till atomenergiens framtida fredliga användning som beträffande behovet av beredskap i händelse av kärnvapenkrig föreligger ett starkt behov av strålskyddsforskning. Detta gäller inte minst de radioaktiva klyvningsprodukternas intagning i den s. k. livsmedelskedjan. Denna del av strålskyddsforskningen sammanhänger nära med den allmänt inriktade forskningen vid lantbrukshögskolan. En befattningshavare vid statens jordbruksförsök har redan, delvis på uppdrag av försvarets forskningsanstalt, engagerats i relativt omfattande undersökningar på området. För huvuddelen av kostnaderna svarar statens råd för atomforskning samt jordbrukets forskningsråd. Vederbörande befattningshavare måste svara för detta forskningsarbete vid sidan av sina regelmässiga arbetsuppgifter, vilket i längden är ohållbart. Det är därför synnerligen angeläget att en permanent och fast organiserad forskning och undervisning i lantbrukets radiobiologi upprättas vid högskolan. De uppgifter, som denna forsk-

ning och undervisning i första hand torde böra taga sikte på, är i korthet följande.

Belysning av de radioaktiva klyvningsprodukternas förhållande i marken samt deras anrikning i kulturväxterna under olika förhållanden inom jordbruket, meddelande av undervisning rörande lantbrukets strålskyddsproblem samt biträde åt myndigheter och enskilda i strålskyddsfrågor rörande mark och vegetation. Därjämte torde biträde kunna lämnas övriga institutioner vid lantbrukshögskolan i frågor rörande isotopteknikens användning m. m., en fråga som med hänsyn till isotopteknikens ökade användning vid ett flertal av högskolans institutioner är av allra största betydelse.

En särskild institution vid högskolan skulle bäst tillgodose nämnda uppgifter. Lämpligheten av att en sådan institution omedelbart inrättas kan dock ifrågasättas. Tills vidare torde behovet av forskning och undervisning på detta område kunna tillgodoses genom att en laboratur med forskningsresurser enligt fastställda principer omedelbart inrättades vid högskolan. Laboraturen i fråga bör inrättas i lantbruksradiobiologi och kan med fördel knytas till institutionen för växtnäringsslära.

I A. 3). Vid denna försöksavdelning bör liksom vid övriga försöksavdelningar finnas en försöksledare, vilken befattning med hänsyn till försökens relativt komplicerade art bör placeras i lönegrad Ae 23.

I A. 4) och 5). I prop. 1961: 69 har icke upptagits några försöksledare för de tre försöksavdelningarna vid institutionen för husdjurens utfodring och vård. Då behov härav föreligger föreslås, att en förste assistentbefattning omändras till en försöksledarbefattning i lönegrad Ae 21 samt att medel anvisas för inrättande av ytterligare två försöksledarbefattningar i lönegrad Ae 21.

I A. 6)—10) samt I B. 1)—3). Kostnaderna för speciallärare har beräknats med utgångspunkt från jordbrukshögskoleutredningens förslag (SOU 1960: 2 s. 135).

I A. 11). Behovet av assistent- och amanuenshjälp — uttryckt i timmar — har beträffande forskning och undervisning beräknats till för professor 1 000 timmar, för laborator 500 timmar, för universitetslektor 500 timmar och för undervisningen allmänt 500 timmar. Med utgångspunkt från dessa normer har av institutionsföreståndarna begärda utökningar av assistent- och amanuenspersonalen upptagits. Samma normer har använts för samtliga institutioner.

Beträffande försöksverksamheten har behovet av assistenter beräknats till en assistent för varje statsagronom och försöksledare.

I A. 12). Vid beräkningen av biträdesbehovet för forskning och undervisning har styrelsen utgått från ett behov av 1,9 biträden per professor, laborator, forskarassistent, förste assistent, universitetslektor och överassistent. Samma normer har använts för samtliga institutioner.

Biträdesbehovet vid försöksverksamheten har beräknats enligt den normen, att för varje statsagronom och försöksledare räknas med 2,5 biträden.

I B. 4). Av de sex ordinarie och en extraordinarie försöksgårdsförestän-

dartjänster som finns uppförda å högskolans personalförteckning beräknas två ordinarie och en extraordinarie sådan tjänst komma att överföras till distriktsföreståndartjänster och en sådan tjänst till en statsagronombefattning. Två ordinarie befattningar bör överföras till övergångsstat och en tjänst indragas.

I C. 1)—5). Lönegradsuppflyttningarna har föreslagits av Sveriges agrom- och lantbrukslärareförbund. Högskolestyrelsen, som tillstyrker förslagen, anför följande. Forskarassistenterna i lönegrad A 21 har sin tjänstgöringsskyldighet begränsad till 800 timmar för år. Styrelsen tillstyrker att försöksledarna i lönegrad A 21 uppflyttas i lönegrad A 23 för att möjliggöra en fullgod rekrytering. På försöksledare i lönegrad A 23 måste ställas höga krav både på vetenskaplig skicklighet och på stor erfarenhet av försöksverksamheten. För att möjliggöra fullgod rekrytering bör befattningarna uppflyttas i lönegrad A 25. Distriktsförsöksledarna i lönegrad A 24 kommer att få betydligt mer ansvarsfullt och omfattande arbete av administrativ och teknisk art än försöksgårdsföreståndare i lönegrad A 24. För att locka kvalificerade sökande framdeles bör befattningarna uppflyttas i lönegrad A 25. Överassistenterna i lönegrad A 23 skall vara specialister, som skall handha bl. a. viss rådgivning. Med hänsyn härtill bör befattningarna uppflyttas i lönegrad A 25. En förutsättning för uppflyttningen är, att i fortsättningen krav på licentiatexamen uppställs för dessa befattningshavarkategorier.

I C. 6). I fråga om motiveringen för samtliga under denna punkt föreslagna lönegradsuppflyttningar torde få hänvisas till de särskilda uppgifter beträffande varje tjänst, vilka bifogats högskolestyrelsens anslagsäskanden. Styrelsen framhåller, att ytterligare i och för sig berättigade krav på lönegradsuppflyttningar förekommer men att styrelsen endast upptagit sådana löneregleringsfall, där kostnaderna för löneregleringen har kunnat rymmas inom de kvoter som framräknats med hjälp av normerna för beräkningarna av biträdespersonalen.

II och III. För att täcka erforderligt behov av arbetskraft har posterna till tillfällig arbetskraft vid baljväxtlaboratoriet och analyslaboratoriet uppräknats med 5 000 resp. 8 000 kr.

IV A. 1)—3) samt IV B. 1) och 2). Den personalförstärkning på två biblioteksbiträden, som statens organisationsnämnd föreslagit och som legat till grund för jordbrukshögskoleutredningens förslag, bygger på en undersökning som företogs år 1958 och som redan i vissa avseenden är inaktuell. Accessionsökningen har fortsatt och ökningen av lånevolymen har likaså ökat. För att kunna täcka det betydande ökade arbetskraftsbehovet begäres två nya tjänster samt därutöver en ökning av medlen till tillfällig arbetskraft med 3 500 kr. till 10 000 kr.

Med hänsyn till de krav, som måste ställas på biträdespersonalen, föreslår högskolestyrelsen att samtliga biblioteksbiträden placeras i lönegrad Ae 9. Vidare föreslås att tjänsten som förste expeditionsvakt i lönegrad Ao 7 förändras till en expeditionssassistenttjänst i lönegrad Ao 10 samt att expedi-

tionsbiträdet placeras i lönegrad Ae 9. Till stöd för detta yrkande återopas den uppflyttning som skett vid Uppsala universitetsbibliotek (VIII ht 1961 s. 356). Samma motiv för uppflyttning torde kunna återopas här.

V. Enligt riksdagens beslut (prop. 1961: 69) skall lantbruksdriften omhänderhas av särskilda driftsledare, vilka skall avlönas med medel ur lantbruksdriftens intäkter. I den mån den i ett par fall förekommande anställningsformen med anlåtande av medel från avlöningsanslaget anses böra bibehållas för personal inom lantbruksdriften, skall försöksstationerna i stället debiteras ett motsvarande belopp.

VI A. 1)—5) samt VI B. 1)—3). Kungl. Maj:t har uppdragit åt högskolestyrelsen att med beaktande av vad i prop. 1961: 69 anförts i ämnet uppgöra och i samband med högskolestyrelsens anslagsäskanden för budgetåret 1962/63 redovisa en plan för provisorisk organisation av den administrativa och kamerala verksamheten vid lantbrukshögskolan. Högskolestyrelsens förslag innebär, att nuvarande organisation i huvudsak bibehålles. Vissa arbetsuppgifter såsom förande av tjänstematrikel, vissa personalärenden, redovisning av forskningsmedel m. m. överföres från sekreteraravdelningen till kamreraravdelningen. Med hänsyn till den avsevärt utökade verksamhet, som kommer att åvila högskolan i fortsättningen, har föreslagits någon utökning av personalen. Av de nya tjänsterna avses både en amanuensbefattning i reglerad befordringsgång och kontoristbefattningen för kamreraravdelningen, den senare för omhänderhavande av tjänstematrikel m. m.

VII 1). Av kostnadsökningen för de av 1961 års riksdag beslutade personalförstärkningarna m. m. hänför sig ca 254 600 kr. till undervisningen och forskningen, ca 379 800 kr. till försöksverksamheten, ca 5 000 kr. till baljväxtlaboratoriet samt ca 6 000 kr. till befattningsarvoden o. d.

VII 2). Förslaget innebär att under posten till Arvoden till viss tillfällig personal vid institutionerna och försöksanstalterna skulle bibehållas arvoden till personal sysselsatt med särskilda undersökningar eller 177 000 kr. Till reservationsanslaget Lantbrukshögskolan: Försöksverksamheten överföres 101 900 kr. Övriga medel 174 500 kr. överföres till icke-ordinarieposten och till posten rörligt tillägg, vilket möjliggör att anställningsvillkoren för denna personal kan ordnas på ett tillfredsställande sätt.

VII 3) och 4). Ökningarna under dessa punkter är av automatisk karaktär.

VIII 1) Jordbrukshögskoleutredningen föreslog en fullständig institution för prydnadsväxtodling. Jordbruksutskottet har (JOU 1961: 26 s. 13) understrukt betydelsen av att detta fackområde tilldelas tillräckliga resurser med bl. a. en kvalificerad forskare. Huruvida de båda ämnesområdena köksväxtodling och prydnadsväxtodling skall falla under var sin institution eller ingå i en gemensam institution bör enligt utskottets mening närmare prövas i samband med anslagsäskandena för budgetåret 1962/63. Därvid bör ävenledes beaktas att behovet av samarbete inom försöksverksamheten och utnyttjandet av vissa resurser kan återopas för en gemensam institution.

Högskolestyrelsen ifrågasätter om det inte är riktigast att upprätta två

skilda institutioner, då arbetet kommer att bli förlagt på skilda platser med köksväxter vid Mellangård och med prydnadsväxter inom Alnarps trädgårdars nuvarande område. Institutionsbyggnaden för köksväxter är beräknad endast för detta specialområde och kräver tillbyggnad om den även skall inrymma prydnadsväxter. Forskning och försök med prydnadsväxter förutsätter moderna växthus med speciell inredning. Sådana växthus saknas men kan till en del iordningställas av Alnarps trädgårdars nuvarande växt-huskomplex.

VIII 2). Jordbrukshögskoleutredningen föreslog en laborator i frukt- och bärödling, vilket är starkt motiverat med hänsyn till de betydelsefulla och avgränsade områden fruktodling och bärödling var för sig utgör. Stora forskningsuppgifter föreligger och en laborator är erforderlig redan från den 1 juli 1963. Professorn och laboratorn kan då få möjlighet att redan från början inrikta sig på skilda verksamhetsfält.

VIII 3). Tills vidare torde för undervisningen i trädgårdsodlingens arbetsmetodik och teknik erfordras en universitetslektor. Framdeles kan det med hänsyn till behovet av forskning på ifrågavarande område bli nödvändigt att i stället inrätta en laboratur.

VIII 4). Detta lektorat, som föreslagits av jordbrukshögskoleutredningen, bör snarast inrättas. Med hänsyn till svårigheten att från början finna väl kvalificerade sökande måste vid tillsättningen sannolikt sakkunnigförfarande tillgripas. Därför synes det vara behövligt fatta beslut om denna tjänst redan vid 1962 års riksdag så att tillsättningen kan ske i god tid före den 1 juli 1963.

VIII 5). Undervisningen i växtpatologi för hortonomer blir av mycket stor betydelse. Trädgårdskulturerna kräver mycket stor uppmärksamhet ur växt-skyddssynpunkt. För att en tillfredsställande undervisning skall kunna meddelas, har jordbrukshögskoleutredningen ansett, att en särskild växtpatolog bör finnas vid trädgårdssektionen, dels för att biträda professorn i växtpatologi vid högskolan med denna specialundervisning. Ifrågavarande undervisning kommer att påbörjas redan under läsåret 1962/63.

VIII 6). Försöksverksamhetens behov av analysmöjligheter har hittills inte varit tillgodosett. För att underlätta de olika institutionernas analyseringsarbete har jordbrukshögskoleutredningen föreslagit ett kemiskt laboratorium vid trädgårdssektionen. Detta laboratorium torde få stor betydelse och bör snarast komma till stånd.

VIII 7). Institutionen för trädgårdskonst och naturvård skall enligt 1961 års riksdagsbeslut upprättas den 1 juli 1964. Denna institution blir i sitt slag helt ny och blir mycket betydelsefull för utbildningen av i första hand trädgårdsarkitekter men även för andra studerande vid trädgårdssektionen. Det är synnerligen viktigt att institutionen kan göras beredd att mottaga studenter och från början meddela en tillfredsställande undervisning. Detta torde förutsätta förberedelser för undervisning, med insamlande av material, uppgörande av studieplaner m. m. Professorn bör utses minst ett halvår

tidigare så att han kan förbereda verksamheten och medverka vid institutionens inrättande.

Yttranden. *Medicinalstyrelsens strålskyddsnämnd*, som avgivit utlåtande i fråga om den föreslagna laboratorstjänsten i lantbruksradiobiologi, anser att den begärda laboraturen bör inrättas. Till stöd härför anför nämnden följande.

Strålskyddsnämnden, som skall tjänstgöra som ett centralt samordnande organ för olika strålskyddsintressen i riket, finner behovet av radioaktivitetsforskning inom jordbruksområdet synnerligen starkt. De radioaktiva ämnenas förhållande i marken och dessa ämnens vidaretransport genom växtligheten, utgör de första stegen i den livsmedelskedja, varigenom människan kan utsättas för intern bestrålning från radioaktiva ämnen befintliga på och i marken. Man möter här en mängd ouppklarade frågor av stor praktisk betydelse, vilka ur strålskyddssynpunkt såväl i samband med atomenergiens fredliga användning som i samband med nedfall från kärnvapen, utgör mycket stora problem. Vid mycket omfattande kärnvapenprov i rikets närhet och vid kärnvapenkrig är dessa frågor några av de allra viktigaste för vår befolkning och de har självfallet minst lika stor betydelse internationellt.

En av svårigheterna vid behandlingen av dessa problem är att man inom ett land i regel icke kan utan vidare tillämpa erfarenheterna från ett annat. Markbeskaffenhet, klimatologiska förhållanden, behandlingen av grödan, dietvanor m. m. är så olika i olika länder, att studier i det egna landet är nödvändiga för att man skall kunna få en överblick över den bestrålning av befolkningen, som kan beräknas uppstå från i naturen utspridda radioaktiva isotoper. För att tillgodose behovet av sådana uppgifter, som har direkt betydelse för vårt land, är det därför nödvändigt att bl. a. den agrikulturella forskningen rörande radioaktiva ämnen kan bedrivas i Sverige under sakkunnig ledning i sådan omfattning att resultat kan beräknas framkomma inom rimlig tid. Det torde sålunda icke vara någon överdrift att säga, att radioaktivitetsproblemen inom jordbruksforskningen utgör ett angeläget allmänt intresse, som måste givas högsta prioritet. Strålskyddsnämndens ståndpunktstagande beträffande bl. a. utsläpp från atomenergianläggningar kommer i många fall att bli beroende av lösningen av forskningsproblem inom lantbruksradiobiologien. Nämnden har konstant behov av att såsom konsult ha tillgång till en auktoritativ, erfaren expert, väl förtrogen med radioaktivitetsfrågor inom jordbruket och med tillräckliga resurser för att kunna taga upp specialproblem till behandling. En sådan expert torde vara utsiktslöst att förvärva och kvarhålla i Sverige, om icke denne äger tillgång till en väl utrustad institution för experimentell forskning inom området.

Strålskyddsnämnden anser vidare, att en särskild institution vid lantbrukshögskolan avsedd speciellt för radioaktivitetsforskning inom jordbruket är utomordentligt väl motiverad. Nämnden anser skälen härför så starka, att den ej kan dela den i anslagsäskandena framförda tveksamheten angående lämpligheten av att en sådan institution omedelbart inrättas.

Slutligen frambär nämnden, att den icke anser sig ha möjlighet att bedöma, huruvida en laboratur i lantbruksradiobiologi, knuten till institutionen för växtnäringslära, är den lämpliga organisationsformen. Nämnden vill emellertid för sin del starkt understryka, att ämnet lantbruksradiobio-

logi som en betydelsefull forskningsgren bör givas en så självständig ställning som möjligt.

Statens lönenämnd har avgivit utlåtande såvitt angår dels de under I C 6) föreslagna lönegradsuppflyttningarna av en tjänst som assistent vid institutionen för genetik och växtförädling (6 c)), en tjänst som laboratorie-assistent vid institutionen för växtnäringslära och jordbearbetning (6 e)), en tjänst som kanslibitråde vid institutionen för växtodling (6 g)), en tjänst som trädgårdsmästare vid institutionen för växtpatologi (6 h)) och en tjänst som instruktör vid institutionen för arbetsmetodik och teknik (6 j)), dels förslaget under IV B 1) om uppflyttning av en tjänst som förste expeditionsvakt vid biblioteket.

Nämnden finner icke anledning till erinran mot yrkandet om uppflyttning av den ifrågakvarande kanslibiträdestjänsten vid institutionen för växtodling. Beträffande förslaget om uppflyttning av en trädgårdsmästartjänst vid institutionen för växtpatologi förordar nämnden, att tjänsten placeras i lönegrad A 9. Övriga förslag kan nämnden icke biträda.

I detta sammanhang torde få anmälas en av *t. f. statsagronomen vid statens jordbruksförsök L. Fredriksson* gjord framställning (skr. 8/11 1961), vari hemställes, att medel för i det följande angiven personal och materiel snarast möjligt måtte ställas till förfogande för de vid statens jordbruksförsök pågående undersökningarna rörande radiobiologiska problem.

Personal

a) 1 försöksledare A 23	26 880
b) 1 laboratorieingenjör A 19	21 420
c) 1 förste kansliskrivare A 12	14 388

Materiel

d) 1 stationsvagn	12 500
	75 188

Som motivering för framställningen anföres i huvudsak följande.

a) Den nuvarande forsknings- och försöksverksamheten på området, vilken är planlagd på relativt lång sikt, bedrives väsentligen med hjälp av anslag från statens råd för atomforskning, jordbrukets forskningsråd och försvarets forskningsanstalt. Personalen består f. n. av tre arvodesanställda forskarassistenter och två försökstekniker. Då det kräver lång tid att sätta sig in i problemställningarna och i den använda försöks- och analystekniken är det mycket olägligt med täta byten av kvalificerade medarbetare, varför en fast tjänst erfordras. Härtill kommer att nu planerad undervisning i lantbrukets radiobiologi kräver att en kurs, som är speciellt anpassad för detta behov utarbetas. Detta medför en väsentlig utökning av arbetsuppgifterna för den, som skall leda forskningarna, och motiverar ytterligare, att en tjänst inrättas för en försöksledare, vilken kan övertaga ansvaret för de experimentella arbetena i fält.

b) I undersökningarna användes f. n. elektronisk mätapparatur av olika

slag. Inom kort kommer dessutom den instrumentella utrustningen att väsentligt förstärkas genom nyförvärv av en anläggning för gammaskpektroskopi. Denna kommer att täcka behovet av utrustning för gammamätningar i forskningen och samtidigt medge en stickprovskontroll av aktiviteten hos jordbruksprodukter, vilken med stor fördel kan läggas in vid lantbrukshögskolan, eftersom det i statens jordbruksförsöks och andra institutioners normala verksamhet samlas in prover av växtmaterial och jord från hela landet. För driften av denna omfattande och komplicerade mätapparatutrustning behövs en befattningshavare med utbildning motsvarande den, som ges vid fackavdelning eller linje för elektronik vid tekniskt gymnasium eller tekniskt institut.

c) De nödvändiga internationella kontakterna medför korrespondens på såväl engelska som tyska och franska. Vidare bör vissa delar av undersökningsresultaten publiceras på något av de nämnda språken. Detta medför behov av en högt kvalificerad biträdeshjälp, vilken f. n. erhålles dels av en förste kansliskrivare vid statens jordbruksförsök, dels av försvarets forskningsanstalt. Förste kansliskrivaren skulle vidare svara för löpande bokföring och redovisning av forskningsanslag samt biträda med litteraturtjänst och vid publicering.

d) Hittills har i viss utsträckning statens jordbruksförsöks tjänstebil (stationsvagn) använts för transporter. För övrigt har privata bilar använts. Då nämnda tjänstebil endast i ringa omfattning kan disponeras och åtskilliga transporter ej kan utföras med vanliga personbilar behöver en ny stationsvagn (Volvo duett) anskaffas. Denna behöver förses med draganordning för släpvagn och vissa anordningar, som medger transport av större kvantiteter radioaktiva lösningar från Ultuna till de olika fältanläggningarna. För bedömning av behovet av tjänstebilen kan anföras, att det erfordras dagliga transporter från Ultuna till anläggningarna i Uppsala Näs (ca 9 km SV om Ultuna) under sommarhalvåret. Från övriga fältanläggningar ute i landet måste bil användas för transporter av alla radioaktiva färska växtprover.

Fredrikssons framställning tillstyrkes av *styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök*.

Även *medicinalstyrelsens strålskyddsnämnd* tillstyrker framställningen i utlåtande, i vilket jämväl behandlas en av laboratorn vid veterinärhögskolan B. Åberg gjord framställning om anvisande av ytterligare medel till strålskyddsverksamheten vid veterinärhögskolan. Angående det närmare innehållet i denna senare framställning torde få hänvisas till den under punkten 90 lämnade redogörelsen härför.

Strålskyddsnämnden anför inledningsvis följande.

Behovet i nuvarande läge av en inom strålskyddsområdet väl avvägd beredskap är så uppenbart att det knappast kräver någon särskild motivering. Kärnvapenproven och riskerna för ett framtida kärnvapenkrig ställer stora krav på de institutioner, som genom sin inriktning i händelse av en kritisk situation kan verksamt bidra till befolkningens skydd mot skador av i naturen utspridda radioaktiva ämnen. Inom strålskyddsnämnden har vid upprepade tillfällen särskilt framhållits nödvändigheten av en väsentlig för-

stärkning av vårt lands resurser med avseende på undersökningar av radioaktiviteten i livsmedel. Möjligheterna att få ett underlag för snabba beslut om erforderliga åtgärder måste förbättras. Oavsett den nyssnämnda användningen av atomenergin för militära ändamål fordrar även utvecklingen inom atomenergens fredliga användning en ökad insats inom här berörda områden anpassad till de för vårt land särpräglade förhållandena.

Strålskyddsnämnden anför, att den av nu nämnda skäl nyligen efter förslag av föreståndaren för radiofysiska institutionen i Stockholm hemställt om ett anslag om 500 000 kr. för anskaffning av sådan utrustning som är nödvändig för kontamineringsundersökningar företrädesvis i födoämnen och för insamling och transport av livsmedelsprover. Bland den föreslagna utrustningen märkes i första hand scintillationsspektrometrar av mångkanaltyp, avsedda för tre olika institutioner, nämligen statens jordbruksförsök, veterinärhögskolans kliniska laboratorium och radiofysiska institutionen. Nämnda instrument utgör universalapparaturen vid radioaktivitetsanalyser i stor skala och redan anskaffandet av desamma innebär en betydelsefull beredskapsåtgärd.

Angående den i framställningen begärda personalförstärkningen anför strålskyddsnämnden, att den ifrågavarande moderna avancerade tekniska apparaturen ej kan rationellt utnyttjas utan att för dess skötsel och för bearbetningen av resultaten från densamma finnes specialtränad personal. För att tillgodose behovet av att i en nödsituation kunna genomföra ett mätprogram omfattande ett mycket stort antal livsmedelsprover, beträffande vilka man på kort tid önskar undersökningsresultat, kräves enligt strålskyddsnämndens mening tre personer vid envar av de nämnda institutionerna, nämligen en befattningshavare med tillräcklig kompetens att på ett ändamålsenligt sätt leda aktivitetsundersökningarna och efter institutionsföreståndarens direktiv bedöma de erhållna resultaten, en tekniskt inriktad arbetskraft, exempelvis en laboratorieingenjör, som svarar för apparaturens skötsel, det löpande strålmätarbetet och det därmed sammanhängande beräkningsarbetet samt ett biträde för utskrift av den ansenliga mängd protokoll, som vid stora mätserier blir nödvändiga. Angående personalen anföres vidare följande.

Denna personal synes utgöra en nödvändig förutsättning för att apparaturen i fråga skall kunna rationellt utnyttjas. Det undandrar sig emellertid strålskyddsnämndens bedömande, om någon av de tre ifrågavarande tjänsterna kan kombineras med redan befintlig befattning. Under tidsperioder, då de löpande mätningarna minskar, torde personalen väl behövas för den forskning inom området, som utgör grundvalen för de bedömningar, som skall göras. I en katastrofsituation måste man dessutom räkna med att en förstärkning skall kunna erhållas från vederbörande institutions övriga personal.

Den här nämnda personalen kommer sannolikt att behöva tagas fullt i anspråk redan under nästa år, då ett betydande globalt radioaktivt nedfall från de nyligen utförda kärnvapenproven kan förväntas uppkomma. Strålskyddsnämnden finner sig därför böra varmt tillstyrka, att för här anförda arbeten statens jordbruksförsök och veterinärhögskolans kliniska laboratorium erhåller det angivna personaltillskottet. Även för radiofysiska institutionens

del ställer självfallet tillförandet till institutionen av de nämnda instrumenten starka krav på personalen. Nämnden räknar emellertid med att institutionen kan klara upp situationen, om institutionens speciallaboratorier tillföres den personal, som nämnden äskat i årets petitaframställning.

Vad slutligen angår den begärda tjänstebilen vid statens jordbruksförsök finner strålskyddsnämnden det uppenbart, att ständigt tillgång till dylik bil utgör en betydelsefull länk i denna forskningsinstitutions arbete.

Slutligen torde i detta sammanhang få anmälas att professorerna vid lantbrukshögskolan *R. Nilsson* och *L. Wiklander* i gemensam skrivelse den 23 september 1961 samt professor *R. Nilsson* i särskild skrivelse samma dag framfört vissa erinringar mot i högskolans anslagsäskanden gjorda beräkningar av antalet assistenter och biträden vid institutionerna, m. m. Över skrivelserna har utlåtande avgivits av *styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök*. Angående det närmare innehållet i berörda skrivelser och utlåtande torde få hänvisas till handlingarna i ärendet.

Departementschefen

Den av 1961 års riksdag med anledning av propositionen nr 69 beslutade upprustningen av forskning, försök och högre undervisning på jordbruks- och trädgårdsområdena innebär, bland annat, att lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök den 1 juli 1962 skall omorganiseras och därefter benämnas lantbrukshögskolan samt att statens trädgårdsförsök och viss del av trädgårdsavdelningen vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut den 1 juli 1963 skall ombildas till en under högskolan lydande trädgårdssektion. Riksdagsbeslutet innebär vidare, att i samband med omorganisationen skall vid lantbrukshögskolan från och med förstnämnda datum och vid trädgårdssektionen från och med den 1 juli 1963 och den 1 juli 1964 inrättas ett flertal ledande vetenskapliga tjänster, såsom professurer, laboraturer samt statsagronom- och statshortonombefattningar m. fl.

Beträffande det för verksamheten vid den nya organisationen erforderliga antalet tjänster för assistenter och amanuenser samt biträdespersonal av olika slag gjordes i propositionen endast vissa principuttalanden. I fråga om assistenter och amanuenser uttalade sålunda föredragande departementschefen såsom lämpligt, att beräkningen av assistenttilldelningen vid högskolans undervisnings- och forskningsdel sker efter i stort sett samma grunder som inom motsvarande ämnesområden vid universitet och andra högskolor. Behovet av försöksassistenter däremot borde prövas i varje särskilt fall. Vad angår biträdespersonalen fann sig föredragande departementschefen böra förorda, att tilldelningen av dylik personal för högskolan anpassas till den standard, som tillämpas vid universiteten och andra högskolor inom motsvarande ämnesområden. Vidare uttalades i propositionen, att förstärkningen av biträdespersonalen vid högskolan, vilken borde ge-

nomföras successivt, skulle prövas vid den årliga budgetbehandlingen. Mot dessa uttalanden framfördes inte någon erinran från riksdagens sida.

Högskolestyrelsen har i sina anslagsäskanden vad institutionerna beträffar föreslagit, att i samband med den sålunda beslutade omorganisationen skall, utöver de av 1961 års riksdag beslutade tjänsterna, inrättas ytterligare några befattningar för vetenskapligt kvalificerad personal. I övrigt innebär styrelsens förslag i fråga om institutionerna i huvudsak, att dessa i enlighet med de i propositionen gjorda principuttalandena skall föras med ett i förhållande till antalet högre befattningar erforderligt antal tjänster för assistent- och biträdespersonal.

Vad först angår de föreslagna högre befattningarna anser jag mig böra tillstyrka, att vid institutionen för växtnäringslära och jordbearbetning inrättas en laboratur i lantbrukets radiobiologi. Jag vill i detta sammanhang erinra om att Kungl. Maj:t redan genom beslut den 8 december 1961 efter särskild framställning av högskolestyrelsen funnit sig böra medgiva, att högskolans avlöningsanslag för innevarande budgetår överskrider med belopp motsvarande lönen i löneklass A 26 för att den tillförordnade statsagronom vid statens jordbruksförsök, vilken vid sidan av sina ordinarie arbetsuppgifter svarar för det radiobiologiska forskningsarbetet, under resten av budgetåret helt skall kunna ägna sig åt detta arbete. Jag kan vidare tillstyrka, att vid institutionen för lantbrukets hydroteknik inrättas en tjänst som försöksledare i lönegrad Ae 23 samt att vid institutionen för husdjurens utfodring och vård dels inrättas två nya försöksledartjänster i lönegrad Ae 21, dels utbytes en tjänst som förste assistent i lönegrad Ae 21 mot en tjänst som försöksledare i samma lönegrad. Vad jag sålunda föreslagit medför en kostnadsökning under anslaget av 117 700 kr.

Vad vidare angår de av högskolestyrelsen föreslagna tjänsterna vid trädgårdssektionen i Alnarp delar jag den i flera sammanhang uttalade uppfattningen att de båda ämnesområdena köksväxtodling och prydnadsväxtodling bör företrädas av var sin kvalificerad forskare. Det torde emellertid vara tillfyllest, om en laborator företräder ett av dessa ämnesområden. Detta förslag innebär också, att de ifrågavarande båda ämnesområdena bör ingå i samma institution. Vid denna bör sålunda den 1 juli 1963 inrättas en laboratorstjänst. Övriga av högskolestyrelsen framförda förslag om nya tjänster vid trädgårdssektionen kan jag däremot inte biträda. Jag är inte heller beredd föreslå ändring i fråga om tidpunkten för inrättandet av den av riksdagen redan beslutade professuren i trädgårdskonst och naturvård.

Mot den av högskolestyrelsen gjorda beräkningen av arvoden till speciallärare har jag inte något att erinra. För detta ändamål bör anslaget sålunda uppräknas med 14 200 kr.

Jag torde härfter få övergå till att behandla den i anslagsäskandena föreslagna förstärkningen av assistent-, amanuens- och biträdespersonalen vid högskolans institutioner. Enligt min mening synes denna personal den 1

juli 1962 böra förstärkas vid institutionen för lantbrukskemi I med en förste amanuens i stället för en tredje amanuens och med ett laboratoriebiträde i lönegrad högst Ae 9 i stället för ett belopp av 5 800 kr. för tillfällig arbetskraft, vid institutionen för lantbrukskemi II med en assistent, vid institutionen för mikrobiologi med en assistent i stället för två tredje amanuenser, vid institutionen för genetik och växtförädling med en assistent i stället för en förste amanuens, vid institutionen för lantbrukets hydroteknik med en försöksassistent, en försökstekniker i lönegrad Ae 15 och ett kontorsbiträde i reglerad befordringsgång, vid institutionen för växtnäringslära och jordbearbetning med en ingenjör i lönegrad Ae 19 och ett laboratoriebiträde i lönegrad högst Ae 9, vid institutionen för växtodling med en assistent i stället för en förste amanuens och med ett institutionsbiträde i lönegrad högst Ae 5 samt vid Röbbäcksdalen med en försöksassistent, en vaktmästare i lönegrad Ae 7 och ett institutionsbiträde i lönegrad högst Ae 5, vid institutionen för växtpatologi med en tredje amanuens och ett laboratoriebiträde i lönegrad högst Ae 9, vid institutionen för husdjursförädling med en tredje amanuens, vid institutionen för husdjurens utfodring och vård med en assistent och ett institutionsbiträde i lönegrad högst Ae 5, vid institutionen för lantbrukets företagsekonomi med en förste amanuens i stället för en tredje amanuens och med ett kontorsbiträde i reglerad befordringsgång samt vid institutionen för lantbrukets marknadslära med en förste amanuens. Vidare bör under anslaget beräknas 3 000 respektive 8 000 kr. till tillfällig arbetskraft vid institutionen för marknadslära och vid analyslaboratoriet samt 5 000 kr. till ersättning till extra observatörer för den meteorologiska verksamheten vid institutionen för växtodling. Den av mig sålunda föreslagna förstärkningen av assistent-, amanuens- och biträdespersonalen m. m. vid institutionerna föranleder en anslagshöjning av sammanlagt 269 400 kr. Någon ytterligare ökning av sistnämnda personal anser jag mig inte kunna tillstyrka för nästa budgetår.

I detta sammanhang torde böra erinras om att Kungl. Maj:t i förenämnda beslut den 8 december 1961 även medgivit att icke-ordinarieposten i nu gällande avlöningsstat för högskolan må överskridas med belopp, som erfordras för att redan under innevarande budgetår kunna anställa i det föregående angivna ingenjör och laboratoriebiträde vid institutionen för växtnäringslära och jordbearbetning.

I fråga om de föreslagna personalförstärkningarna vid kansliet, kamrerarkontoret och biblioteket kan jag tillstyrka inrättandet av två amanuens-tjänster i reglerad befordringsgång, en kassörstjänst i lönegrad Ae 12, en kontoristtjänst i lönegrad Ae 9, en kontorsbiträdestjänst i reglerad befordringsgång samt vid biblioteket en expeditjonsvakttjänst i lönegrad Ae 7. Högskolestyrelsen har föreslagit ytterligare en amanuens-tjänst i reglerad befordringsgång. I stället för denna tjänst vill jag förorda, att en kanslist-tjänst i den för dylika tjänster gällande befordringsgången inrättas. Här-

utöver bör det för tillfällig arbetskraft vid biblioteket avsedda beloppet uppräknas med 3 500 kr. Övriga i förevarande sammanhang av högskolestyrelsen begärda personalförstärkningar kan jag emellertid inte tillstyrka. Då mina nu framförda förslag förutsätter, att en byråsekreterartjänst i lönegrad Ae 19 och en bokhållartjänst i lönegrad Ao 15 utgår ur högskolans stat och att för tillfällig arbetskraft avsett belopp minskas med 20 000 kr., kan kostnadsökningen för nyssnämnda förslag begränsas till 51 000 kr.

I anslutning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör en tjänst som institutionsbiträde i lönegrad högst Ae 5 vid institutionen för lantbrukskemi II utbytas mot en tjänst som laboratoriebiträde i lönegrad högst Ae 9, en tjänst som kanslibiträde i lönegrad Ae 7 vid institutionen för växtodling utbytes mot en tjänst som kontorist i lönegrad Ae 9, en trädgårdsmästartjänst vid institutionen för växtpatologi uppflyttas från lönegrad Ae 8 till lönegrad Ae 9 samt en tjänst som biblioteksbiträde i lönegrad Ae 7 utbytas mot en tjänst som förste biblioteksbiträde i lönegrad Ae 9. Vidare bör en tjänst som institutionsbiträde vid institutionen för lantbrukets arbetsmetodik och teknik utbytas mot en kontorsbiträdestjänst i reglerad befordringsgång. Utöver nu framförda förslag, vilka föranleder en ökning av anslaget med 5 300 kr., kan jag inte tillstyrka någon ytterligare lönegradsuppflyttning.

Av skäl, som högskolestyrelsen anfört, torde till högskolans anslag för försöksverksamheten bära från den under förevarande anslag uppförda anslagsposten till tillfällig personal överföras ett belopp av 101 900 kr. Jag har inte heller något att erinra mot att från sistnämnda anslagspost till icke-ordinarieposten och till posten till rörligt tillägg överföres ett sammanlagt belopp av 174 500 kr. Till högskolans materielanslag torde vidare bära överföras ett belopp av 8 000 kr., vilket för innevarande budgetår under förevarande anslag anvisats för biträdeshjälp m. m. åt docenter. Anslaget bör vidare minskas med sammanlagt 63 800 kr. på grund av att en av de nuvarande försöksgårdsföreståndartjänsterna i lönegrad Ao 24 kan indragas och att ersättning för lön till en driftsledare i lönegrad Ae 15 och en jordbruksföreståndare i lönegrad Ae 12 i fortsättningen skall utgå från anslaget Lantbruksdriften vid försöksstationerna m. m. Vad jag nu förordat föranleder således en minskning av förevarande anslag med sammanlagt 173 700 kr. Å andra sidan bör anslaget på grund av de av 1961 års riksdag beslutade personalförstärkningarna och tjänsteförändringarna samt för beräknade löneklassförändringar och kompensation för höjda folkpensionsavgifter uppräknas med 645 900 respektive 58 000 kr.

I propositionen 1961: 69 anmäldes, att vissa ny- och ombyggnadsåtgärder erfordrades i samband med den av riksdagen beslutade upprustningen av den lantbruksvetenskapliga verksamheten. Kungl. Maj:t uppdrog i anslutning härtill åt byggnadsstyrelsen att inkomma med förslag till program för vissa närmare angivna byggnadsarbeten. I övrigt skulle det ankomma på berörda myndigheter att framlägga förslag till byggnadsprogram. Byggnads-

styrelsen har sedermera i skrivelse den 21 november 1961 inkommit med de i Kungl. Maj:ts uppdrag avsedda förslagen. Dessa är för närvarande föremål för överväganden inom jordbruksdepartementet. Min avsikt är att så snart ärendet blivit färdigberett föreslå Kungl. Maj:t att meddela projekteringsuppdrag och att därefter, sedan projektering verkställt, för Kungl. Maj:t anmäla frågan om anvisande av medel för de berörda byggnadsarbetena.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med (7 716 000 + 987 000 =) 8 703 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för lantbrukshögskolan som föranledes av 1961 års riksdags beslut med anledning av propositionen 1961:69 och av vad jag förslagit i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för lantbrukshögskolan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	2 427 500
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	83 900
3. Arvoden till viss tillfällig personal vid institutionerna	177 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	4 017 000
5. Särskilda löneförmåner till viss tjänsteman ...	2 400
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 868 700
7. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	126 500

Summa kr. 8 703 000

c) till *Lantbrukshögskolan*: *Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 8 703 000 kr.

[47] 2. Lantbrukshögskolan: Omkostnader¹

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	804 400	837 131
1960/61	895 200	899 567
1961/62 (statsliggaren s. 890)	1 000 000	
1962/63 (förslag)	850 000	

Yrkande. Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök hemställer, att anslaget minskas med 137 600 kr. i enlighet med följande sammanställning.²

¹ Tidigare rubrik Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Omkostnader.

² Med den nuvarande omkostnadsstatens indelning i fråga om underrubriker och anslagsposter

5† Bihang till riksdagens protokoll 1962. 1 saml. Nr 1. Bil. 11

	Utgifter resp. inkomster		Anslag resp. uppbörds- medel 1961/62	Ökning eller minskning
	1959/60	1960/61		
<i>A. Kansli, undervisningsinstitutioner</i>				
<i>m. m.</i>				
1. Sjukvård	13 435	9 566	14 000	—
2. Reseersättningar	43 350	37 798	50 700	+ 9 300
3. a) Bränsle, lyse och vatten	239 132	197 667	261 500	—
b) Övriga expenser	37 190	37 979	38 500	— 38 500
4. Publikationstryck	27 600	28 800	31 800	+ 3 200
5. Licentiand- och doktorandstipen- dier	—	61 278	68 000	—
6. Bidrag till tryckning av doktors- avhandlingar m. m.	17 745	—	9 000	—
7. Reseersättningar, expenser m. m. för viss företagsekonomisk forsk- ning	—	—	25 000	—
8. Övriga utgifter:				
a) Exkursioner	9 076	9 470	9 500	+ 8 500
b) Feriekurser för gymnasister m. m.	—	—	6 400	—
c) Driftskostnader för lastbilar .	5 471	7 214	6 000	+ 1 500
d) Driftskostnader för baljväxt- laboratoriet	61 191	72 487	72 000	—
e) Städning och renhållning	141 135	165 258	175 100	+ 9 900
f) Väg- och parkunderhåll m. m.	20 422	9 999	10 000	+ 2 000
g) Väg- och parkunderhåll m. m. vid Röbbäcksdalen	—	—	—	+ 6 000
h) Ersättning åt Wiads försöks- gård	45 800	45 800	45 800	— 45 800
i) Skötsel av genetiska trädgår- den	—	—	—	+ 30 000
j) Diverse utgifter	4 535	9 608	4 000	+ 6 000
9. Särskilda uppbördsmedel	94 062	106 830	100 200	—
<i>B. Statens jordbruksförsök</i>				
1. Reseersättningar	68 777	68 085	72 000	— 72 000
2. a) Bränsle, lyse och vatten	46 034	39 538	46 100	—
b) Övriga expenser	21 999	22 086	22 400	— 22 400
3. Publikationstryck	34 781	37 800	38 200	+ 3 800
<i>C. Statens husdjursförsök</i>				
1. Reseersättningar	12 772	13 300	13 300	— 13 300
2. a) Bränsle, lyse och vatten	42 000	39 437	40 300	—
b) Övriga expenser	10 790	11 027	11 200	— 11 200

	Utgifter resp. inkomster		Anslag resp. uppbörds- medel	Ökning eller minskning
	1959/60	1960/61	1961/62	
3. Publikationstryck	12 062	13 200	13 400	+ 1 400
4. Övriga utgifter:				
a) Ersättning åt Ultuna egendom	10 000	10 000	10 000	— 10 000
b) Ersättning åt Alnarps egendom	3 000	3 000	3 000	— 3 000
c) Ersättning åt Öjebyns försöks- gård	3 000	3 000	3 000	— 3 000

Motiv. A. 2. Enligt beslut av 1961 års riksdag skall efter den 1 juli 1962 från denna post bestridas kostnaderna för de resor som företas av styrelsen, rektor, ekonomidirektör, försöksintendent, sektionsordförande i försökskollegiet och vissa ledamöter av försökskollegiet. Vidare torde från posten böra bestridas resekostnader för deltagare i konferenser rörande försöksverksamheten, för vissa deltagare i försöksledarmötet samt för ledamöter i försöksledarmötets arbetsutskott. Liksom för innevarande budgetår bör ett belopp av 2 000 kr. av posten avses till internordiska tjänsteresor. Ett belopp på 3 000 kr. till forskningsverksamheten vid Wiad överföres till reservationsanslaget till försöksverksamheten. Anslagsposten beräknas enligt följande sammanställning.

	1961/62	Ökning eller minskning
1. Styrelse, rektor m. fl.	12 000	+ 2 500
2. Överinspektören	7 500	— 7 500
3. Ekonomidirektören	2 600	+ 400
4. Försöksgårdsföreståndare Petersson: Resor för särskilt uppdrag	7 000	— 7 000
5. Forskningsverksamhet vid Wiad (överföres till försöks- anslaget)	3 000	— 3 000
6. Konferenser rörande försöksverksamheten	4 000	+ 2 000
7. Försöksledarmötet	6 600	+ 800
8. Konferenser med försöksgårdsföreståndarna rörande för- söksgårdarnas ekonomi	3 600	— 3 600
9. Försöksledarmötets arbetsutskott (och försöksrådet)	2 400	— 900
10. Internordiska tjänsteresor, <i>högst</i>	2 000	—
11. Försöksintendenten	—	+ 9 000
12. Försökskollegiet: Sektionsordförandena (2 × 2 000)	—	+ 4 000
13. Försökskollegiet: Ledamöterna från distriktsförsöks- nämnderna (4 × 2 + 3 × 2 = 14 led. × 300 kr. × 3 sammanträden)	—	+ 12 000
	50 700	+ 9 300

A. 3 b), B. 2 b) och C. 2 b). Enligt beslut av 1961 års riksdag skall medel för dessa ändamål i fortsättningen anvisas under materielanslaget.

A. 4, B. 3 och C. 3. I avbidan på resultatet av inom högskolan pågående utredning av frågan om publiceringsverksamheten vid högskolan efter den 1 juli 1962 har högskolestyrelsen uppräknat anslagsposterna för publikationstryck med 5 procent för att täcka prisökningar, som uppkommit under sisteförflutet år.

A. 8 a). Styrelsen framför ånyo krav på en avsevärd ökning av delposten till exkursioner. Dessa utgör ett viktigt led i undervisningen. Nuvarande anslagspost möjliggör ej exkursioner i den omfattning, som är önskvärd ur undervisningssynpunkt. Vidare kan exkursionsdeltagarna icke få ersättning efter samma grunder, som tillämpas vid universiteten.

A. 8 c). Från denna post bestrids driftkostnader för högskolans lastbil och den paketbil, som används av pannrumspersonalen. Med hänsyn till belastningen under budgetåret 1960/61 har delposten ökats med 1 500 kr.

A. 8 e). Fr. o. m. den 1 juli 1961 måste ordnas med provisoriska lokaler för åtskilliga nya befattningshavare. För städning av dessa nya lokaler, vilka torde komma att omfatta 25—30 rum, beräknas en kostnad av 9 900 kr.

A. 8 f). Delposten är för knappt beräknad, vilket medför att underhållet av vägar och skötseln av park icke kan ske i tillräcklig omfattning.

A. 8 g). Enligt överenskommelse den 21 februari 1961 mellan byggnadsstyrelsen och lantbrukshögskolan svarar högskolan för tomtområden, snöröjning, sandning, skötsel av gårdsplanteringar och gräsmattor, skötsel och underhåll av grusbelagda planer, gångar och vägar. Kostnaderna för dessa underhållsarbeten beräknas för Röbäcksdalens del komma att uppgå till 6 000 kr. för år.

A. 8 h), B. 1, C. 1 och C. 4 a)—c). Enligt beslut av 1961 års riksdag skall medel för dessa ändamål i fortsättningen anvisas under reservationsanslaget till försöksverksamheten.

A. 8 i). Enligt prop. 1961: 69 skall kostnaderna för skötsel av genetiska trädgården bestridas från omkostnadsanslaget fr. o. m. budgetåret 1962/63. Dessa kostnader uppgår till 30 000 kr.

A. 8 j). Med hänsyn dels till de ökade kostnaderna, dels ock till den avsevärda utökning av verksamheten vid högskolan, som skall ske, har delposten uppräknats.

Departementschefen

I propositionen angående ytterligare utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1953/54 (prop. 1954: 150; IX ht, p. 1) redovisades en granskning av de ekonomiska förhållandena vid Öjebyns och Brännbergs försöksgårdar. Av redogörelsen framgick, bland annat, att dåvarande försöksgårdsföreståndaren B. Grahn personligen syntes ha haft en fordran av 49 600 kr. på grund av att han själv bestritt åtskilliga utgifter utan att ha redovisat dessa i gårdarnas räkenskaper. Enligt Kungl. Maj:ts av riksdagen godtagna förslag skulle det emellertid anstå med anvisning av medel till att täcka försöksgårdsföreståndarens eventuella fordran i avvaktan på att utredningen rörande dennes förvaltning avslutats.

I skrivelse den 21 oktober 1960 har styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök redovisat verkställda utredningar samt, efter förhandlingar med Grahn, hemställt att ett belopp av 6 000 kr. skulle ställas till styrelsens förfogande för att möjliggöra utbetalning till Grahn av ersättning i ett för allt för vissa utlägg, som denne gjort för Öjebyns försöksgård. Över framställningen har utlåtanden avgivits av justitiekanslersämbetet och statskontoret.

I detta sammanhang torde få bringas till riksdagens kännedom, att Kungl. Maj:t den 12 maj 1961 bifallit högskolestyrelsens framställning. Kungl. Maj:t har därvid dels föreskrivit, att beloppet av 6 000 kr. skall bestridas från delposten till diverse utgifter i den för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök för budgetåret 1960/61 fastställda omkostnadsstaten, dels medgivit, att anslagsposten till övriga utgifter i denna stat får överskridas med högst nämnda belopp.

Högskolestyrelsen har i enlighet med 1961 års riksdagsbeslut föreslagit, att utgifterna för vissa ändamål, till vilka medel hittills anvisats under förävarande anslag, från och med nästa budgetår i stället skall bestridas från högskolans anslag till materiel och till försöksverksamheten. Mot dessa förslag, vilka föranleder en minskning av anslaget med sammanlagt 222 200 kr., har jag inte något att erinra. Beträffande under anslaget kvarvarande poster kan jag i enlighet med högskolestyrelsens hemställan tillstyrka, att beloppet till reseersättningar uppräknas med 12 300 kr. samt att delposterna till exkursioner, till driftkostnader för lastbilar, till städning och renhållning, till väg- och parkunderhåll m. m. samt till diverse utgifter höjes med respektive 4 500, 1 500, 9 300, 2 000 och 2 000 kr. Vidare bör de nuvarande tre anslagsposterna till publikationstryck, vilka från och med nästa budgetår synes böra sammanföras i en post, uppräknas med sammanlagt 4 600 kr. För väg- och parkunderhåll m. m. vid Röbäcksdalen och för skötsel av genetiska trädgården bör slutligen under anslaget anvisas 6 000 respektive 30 000 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med (1 000 000 — 150 000 =) 850 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 850 000 kr.

[48] 3. Lantbrukshögskolan: Materiel¹

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1959/60	265 000	307 648	150 114
1960/61	470 000	403 443	216 671
1961/62 (statsliggaren s. 891) ...	620 000		
1962/63 (förslag)	810 000		

¹ Tidigare rubrik Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Materiel.

Y r k a n d e. *Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* hemställer, att anslaget uppräknas med 290 000 kr. enligt följande sammanställning.

	Anslag 1961/62	Ökning eller minskning
1. Institutioner och samlingar	344 120	+ 211 180
2. Avd. för statistik och försöksteknik	12 800	+ 3 830
3. Avd. för husdjursgenetik vid Wiad	22 350	— 22 350
4. Försökskostnader och materiel vid statens jordbruksförsök	78 100	— 78 100
5. Försökskostnader och materiel vid statens husdjursförsök	800	— 800
6. Särskilda undersökningar	111 830	— 57 260
7. Anslag till ograduerade forskare	50 000	— 50 000
8. Övriga expenser för kansli och bibliotek	—	+ 50 400
9. Materiel och övriga expenser vid försöksverksamhet ..	—	+ 233 100
	620 000	+ 290 000

M o t i v. 1. Institutionsföreståndarna har under denna post äskat ett sammanlagt belopp av i runt tal 962 000 kr., vilket innebär en ökning med ca 600 000 kr. Till grund för dessa äskanden har i regel lagts jordbrukshögskoleutredningens förslag att materielanslaget skall utgå med visst procenttal på lönekostnaden för institutionens personal. Detta utredningens förslag har icke godtagits av statsmakterna.

Lärarkollegiet har för avsikt att göra en närmare utredning om materielanslaget och söka utarbeta vissa normer för dettas beräkning. I avbidan på resultatet av denna utredning har kollegiet föreslagit att anslagsposten för budgetåret 1962/63 beräknas på följande sätt.

I de fall där statsmakterna redan beslutat inrätta nya tjänster per den 1 juli 1962 uppräknas först institutionens årsanslag för budgetåret 1961/62 med samma procenttal med vilket personalkostnaderna ökas genom de beslutade nya tjänsterna. Summan av institutionens årsanslag för nämnda budgetår och nyssnämnda tilläggsbelopp ökas dels med 5 procent för att täcka prisstegringar, som inträffat under det gångna året, dels ock med 25 procent, vilket belopp skulle utgöra en första etapp i upprustningsprogrammet.

I de fall då nya avdelningar inrättas per den 1 juli 1962 har lärarkollegiet utgått från kostnaderna för den av kollegiet för budgetåret 1962/63 tillstyrkta personalen samt räknat årsanslaget till 20 procent av personalkostnaden. De institutioner detta gäller är forskningsavdelningen för jordbearbetning, lantbruksmeteorologiska avdelningen och forskningsavdelningen för husdjurens utfodring och vård.

2. Anslagsposten har beräknats på sätt angivits för institutionerna.

3. Avdelningen kommer att fr. o. m. den 1 juli 1962 hänföras till försöksverksamheten. Ifrågavarande kostnader överföres till beloppet under punkt 9.

4 och 5. Försöksanstalterna kommer att upphöra den 1 juli 1962. Ifrågasvarande kostnader överföres till beloppet under punkt 9.

6. Minskningen beror i huvudsak på att medel till vissa undersökningar fr. o. m. nästa budgetår föreslås skola upptagas under reservationsanslaget till försöksverksamheten.

7. Enligt uttalande i prop. 1961: 69 skall anvisande av medel för detta ändamål fr. o. m. budgetåret 1962/63 ske från det under åttonde huvudtiteln upptagna reservationsanslaget till främjande av ograduerade forskares vetenskapliga verksamhet m. m.

8. Från denna delpost skall i fortsättningen kansliets och bibliotekets övriga expenser bestridas. Expensmedlen har uppräknats dels med 5 procent för under budgetåret uppkomna fördyringar, dels med ca 25 procent med hänsyn till den avsevärt utökade verksamheten.

9. Försökskostnaderna har beräknats till 20 procent av avlöningskostnaderna för 1961/62 utom beträffande den nya försöksavdelningen till institutionen för lantbrukets hydroteknik. Vid denna avdelning har årskostnaderna beräknats till 90 000 kr. eller till samma belopp, som tidigare utgått till densamma. De enligt dessa normer beräknade kostnaderna uppgår till följande belopp.

1. Försöksavdelningen	för växtnäringslära	50 700
2. »	för jordbearbetning	29 300
3. »	för växtodling	85 400
4. »	för lantbrukets hydroteknik	105 000
5. »	för husdjursförädling på Wiad	47 500
6. »	för husdjurens utfodring och vård	66 000
		383 900

De försökskostnader som ingår i dessa belopp bör emellertid upptagas under reservationsanslaget till Lantbrukshögskolan: Försöksverksamheten. Kvar under materielanslaget bör stå följande materielkostnader.

1. Försöksavdelningen	för växtnäringslära	25 700
2. »	för jordbearbetning	29 300
3. »	för växtodling	61 600
4. »	för lantbrukets hydroteknik	15 000
5. »	för husdjursförädling på Wiad	47 500
6. »	för husdjurens utfodring och vård	54 000
		233 100

Departementschefen

Såsom jag redan anfört vid behandlingen av högskolans omkostnadsanslag skall i enlighet med 1961 års riksdagsbeslut under förevarande anslag från och med nästa budgetår anvisas medel till vissa kostnader, vilka hittills belastat förstnämnda anslag. För detta ändamål bör förevarande anslag uppräknas med 72 000 kr. Därutöver bör anslaget i enlighet med vad jag föreslagit under avlöningsanslaget uppräknas med 8 000 kr. till biträdes-

hjälp m. m. åt docenter, vilket belopp för innevarande budgetår anvisats under avlöningsanslaget. Å andra sidan skall i fortsättningen vissa under anslaget hittills anvisade medel för försöksverksamheten från och med nästa budgetår anvisas under det för denna verksamhet särskilt anvisade anslaget, till vilket jag torde få återkomma i det följande. Av denna anledning bör anslaget minskas med sammanlagt 107 000 kr. Härtill kommer en minskning med 50 000 kr., föranledd av att medel till främjande av ograduade forskares vetenskapliga verksamhet vid lantbrukshögskolan i enlighet med 1961 års riksdagsbeslut från och med nästa budgetår skall anvisas under åttonde huvudtiteln. Till anslaget torde böra överföras vid utgången av innevarande budgetår förefintlig reservation å det nuvarande anslaget Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Materiel.

I enlighet med förra årets riksdagsbeslut om upprustning av forskning, försök och högre undervisning på jordbruks- och trädgårdsområdena samt vid bifall till mina i det föregående under högskolans avlöningsanslag framförda förslag kommer högskolan att den 1 juli 1962 tillföras, förutom biträddestjänster, ett flertal tjänster för vetenskapligt kvalificerad personal. För att denna förstärkning av personalen vid högskolan till fullo skall kunna utnyttjas är det enligt min mening synnerligen angeläget att högskolan samtidigt ges ökade möjligheter att anskaffa och underhålla de för forsknings- och försöksverksamhetens bedrivande erforderliga materiella resurserna såsom apparater, litteratur m. m. I detta syfte vill jag föreslå, att förevarande anslag — efter i det föregående angivna ökningar och minskningar på grund av omföringar mellan olika anslag — uppräknas med ett belopp av 267 000 kr. Av nu anförda skäl förordar jag vidare, att lantbrukshögskolans anslag till nyanskaffning av apparater m. m. samt till bokinköp och bokbindning för nästa budgetår uppräknas med 367 000 respektive 50 000 kr.

Förevarande anslag torde sålunda böra uppföras med (620 000 + 190 000 =) 810 000 kr. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, på högskolestyrelsen att fördela anslaget på olika ändamål. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan: Materiel* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 810 000 kr.

[49] 4. Lantbrukshögskolan: Nyanskaffning av apparater m. m.¹

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1959/60	333 000	376 117	122 765
1960/61	258 000	251 164	129 601 ²
1961/62 (statsliggaren s. 892) ...	258 000		
1962/63 (förslag)	625 000		

¹ Tidigare rubrik Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Nyanskaffning och underhåll av utrustning.

² Det som reservation redovisade beloppet har i realiteten till största delen disponerats.

Y r k a n d e. Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök hemställer, att anslaget upptages med ett belopp av 1 308 000 kr., vilket innebär en ökning med 1 050 000 kr. Anslaget beräknas enligt följande sammanställning.

1. Nyanskaffning av apparater m. m. åt två nya professorer (växtförädling samt lantbrukets arbetsmetodik och teknik) (2 × 100 000)	200 000
2. Nyanskaffning av apparater m. m. åt sju tillträdande professorer (lantbrukskemi I, genetik, växtnäringslära, jordbearbetning, växtodling, husdjursförädling och husdjurens näringsfysiologi) (7 × 50 000)	350 000
3. Nyanskaffning av apparater m. m. åt sex nya laboratorer (virologi, växtodling, husdjurens utfodring och vård, företagsekonomi, strukturekonomi samt marknadslära) (6 × 25 000)	150 000
4. Nyanskaffning av apparater m. m. till försöksverksamheten i samband med dess omorganisation den 1/7 1962	350 000
5. Nyanskaffning av apparater m. m. till de institutioner som ej beröres av de under punkterna 1—4 upptagna ändamålen	258 000
	1 308 000

M o t i v. I prop. 1961: 69 har framhållits, att anslaget liksom universitetens apparatanslag bör användas för anskaffning av större och dyrbarare apparatur, som mera har karaktär av engångsanskaffning och därför inte bör belasta materielanslaget.

Det föreligger ett mycket betydande medelsbehov till nyanskaffning av apparater m. m. Institutionsföreståndare m. fl. har äskat tillhoppa ca 2 000 000 kr. Härtill kommer att ett antal högre befattningar inrättas per den 1 juli 1962. Dessa befattningshavare kommer att behöva medel för anskaffning av erforderlig utrustning för sin verksamhet. Högskolestyrelsens förslag innebär en mycket väsentlig ökning av anslaget. Trots detta kan, om det begärda beloppet skulle anvisas, endast en del av framförda önskemål tillgodoses. Sålunda har av institutionerna äskats sammanlagt ca 860 000 kr. under punkt 4 och 616 000 kr. under punkt 5.

Departementschefen

Anslaget bör i enlighet med vad jag anfört under föregående anslagspunkt uppföras med (258 000 + 367 000 =) 625 000 kr. Till anslaget bör vidare överföras vid utgången av innevarande budgetår förefintlig reservation å det nuvarande anslaget Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Nyanskaffning och underhåll av utrustning. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, på högskolestyrelsen att fördela anslaget på olika ändamål.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Lantbrukshögskolan: Nyanskaffning av apparater*
m. m. för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag
av 625 000 kr.

[50] 5. *Lantbrukshögskolan: Bokinköp och bokbindning*¹

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1959/60	75 000	80 405	12 709
1960/61	85 000	85 547	12 161 ²
1961/62 (statsliggaren s. 892) ...	100 000		
1962/63 (förslag)	150 000		

Y r k a n d e. *Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* hemställer, att anslaget höjes med 75 000 kr. Av höjningen avses 30 000 kr. för årliga löpande utgifter och 45 000 kr. till kompletterande inköp och bokbindning.

M o t i v. Högskolestyrelsen erinrar om att jordbrukshögskoleutredningen ansåg en uppjustering av anslaget erforderlig och att utredningen föreslog att anslaget skulle upptagas till 125 000 kr. Sedan utredningen avgav sitt förslag har priserna på litteratur och kostnaderna för bokbindning ökat ytterligare, varför detta belopp bör uppräknas till 130 000 kr. Högskolestyrelsen anför vidare i huvudsak följande.

Under åtskilliga år har anslaget varit så lågt att det icke medgivit inköp av aktuell litteratur och inbindning av böcker i erforderlig omfattning. Av de tio största vetenskapliga biblioteken i landet anslög för år 1958/59 två bibliotek ca 15 procent av årsanslaget till bokbindning, medan ett anslög 25 procent och ett 30 procent. Lantbrukshögskolans bibliotek kunde av sina årliga anslag använda endast ca 7 procent till bindning. De förluster, som biblioteket åsamkas genom den snabba förslitningen av det obundna materialet, är mycket stora och delvis irreparabla.

Hela inbindningsarbetet kan icke genomföras på ett år. Bindning av 125 m tidskrifter på huvudbiblioteket och institutionerna, vilka tidskrifter är i akut behov av vård, beräknas kosta ca 34 000 kr. Kostnaderna för ca 2 100 volymer, som kan bindas i enklare kartongband, uppgår till ca 12 600 kr. samt kostnaderna för ca 1 025 klotband till ca 21 525 kr. För kompletteringsköp behöver disponeras ungefär 11 000 kr.

Departementschefen

I enlighet med vad jag anfört vid behandlingen av högskolans materielanslag torde förevarande anslag böra uppföras med (100 000 + 50 000 =) 150 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

¹ Tidigare rubrik Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Bokinköp och bokbindning.

² Det som reservation redovisade beloppet är i realiteten disponerat.

att till *Lantbrukshögskolan: Bokinköp och bokbindning* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 150 000 kr.

[51] 6. Lantbrukshögskolan: Försöksverksamheten¹

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1959/60	931 500	862 903	98 844
1960/61	938 800	932 532	105 112 ²
1961/62 (statsliggaren s. 892) ...	1 100 000		
1962/63 (förslag)	1 400 000		

Y r k a n d e. *Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* hemställer, att för de med anslaget avsedda ändamålen skall för budgetåret 1962/63 anvisas ett belopp av 2 636 000 kr., vilket innebär en uppräknings av anslaget med 1 536 000 kr. på sätt framgår av följande sammanställning.

	Under föreva- rande anslag 1961/62	Ökning eller minskning
1. Bidrag till lokal försöksverksamhet	353 500	— 353 500
2. Bidrag till Skånes fröodlingsförening	3 800	— 3 800
3. Fasta försöksstationer och fasta försöksfält	76 800	+ 3 800
4. Annan egen försöksverksamhet	204 700	— 204 700
5. Försöksgårdarnas kostnader för försöksverksamhet m. m.	291 900	— 291 900
6. Betesförsök i Norrland	43 100	+ 2 100
7. Försök och forskning rörande den s. k. Bollnässjukan	51 200	+ 2 500
8. Undersökningar rörande kalkningens betydelse (f. n. 33 170 under avlön. och materielanslagen)	—	+ 34 800
9. Försöksverksamhet beträffande förebyggande åtgärder mot jordflykt (f. n. 10 320 under materielanslaget)	—	+ 10 850
10. Forsknings- och försöksverksamhet rörande ogrä- sens bekämpande (f. n. 10 620 under materielansla- get)	—	+ 11 150
11. Fortsatta jordbruksförsök (f. n. 5 030 under mate- rielanslaget)	—	+ 5 300

¹ Tidigare rubrik Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Lokal och fast försöksverksamhet.

² Det som reservation redovisade beloppet är i realiteten disponerat.

		Under förevarande anslag 1961/62	Ökning eller minskning
18. Försöksavdelningen för husdjurens utfodring och vård:			
a) Reseersättningar (f. n. ca 13 300 under omkostnadsanslaget)	20 000		
b) Ersättning åt Ultuna egendom (f. n. 10 000 under omkostnadsanslaget)	25 000		
c) Ersättning åt Alnarps egendom (f. n. 3 000 under omkostnadsanslaget)	15 000		
d) Ersättning åt Öjebyns egendom (f. n. 3 000 under omkostnadsanslaget)	15 000		
e) Diverse försökskostnader (f. n. 100 000)	12 000	—	+ 87 000
19. Jordbruksförsöksdistrikten:			
a) Reseersättningar	42 000		
b) Arvoden till försökstekniker	100 000		
c) Försökskostnader	325 000		
d) Driftskostnader för specialpatruller 1/1 —30/6 1963	122 000	—	+ 589 000
20. Husdjursförsöksdistrikten:			
a) Resekostnader	6 000		
b) Driftskostnader	50 000		
c) Försöksmateriel	20 000		
d) Arvoden till djurskötare	66 400	—	+ 142 000
21. Eventuell utökning av sortförsöksverksamheten i samband med införandet av växtförädlingsavgifter		75 000	—
		1 100 000	+ 1 536 000

Motiv. Angående medelsanvisningen under förevarande anslag anför högskolestyrelsen inledningsvis bl. a. följande.

Medelsanvisningen för försöksverksamheten vid lantbrukshögskolan skall i enlighet med beslut av 1961 års riksdag (prop. 1961: 69) ske under ett särskilt reservationsanslag från vilket skall bestridas kostnader i samband med den statliga försöksverksamheten såsom för löner till kollektivavtalsanställd personal, försöksverksamhetens resor, ersättning till jordbruksdriften för intrång i samband med försök samt nu pågående undersökningar av skilda slag, vilka i fortsättningen kommer att sortera under försöksverksamheten.

Kungl. Maj:t har den 2 juni 1961 uppdragit åt högskolestyrelsen att i huvudsaklig överensstämmelse med av jordbrukshögskoleutredningen angivna riktlinjer och efter överläggningar med hushållningssällskapen upprätta och till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till ramavtal och till standard-exempel för såravtal angående hushållningssällskapens medverkan i den

statliga fältförsöksverksamheten samt, efter samråd med riksrevisionsverket, förslag till taxa enligt vilken ersättning skall utgå för av sällskapet utförda försök.

Av högskolestyrelsens anslagsäskanden framgår, att ifrågavarande utredningsarbete avslutats och att förslag till ramavtal för femårsperioden den 1/1 1963—den 31/12 1967 utarbetats. Vidare har utarbetats exempel på säravtal samt förslag till taxa, enligt vilken ersättning skall utgå för av sällskapet utförda försök. Förslagen, vilka avses skola redovisas särskilt till Kungl. Maj:t, innebär bl. a. att det nya systemet för försöksverksamheten skall träda i kraft den 1 januari 1963. Högskolestyrelsen framhåller angelägenheten av att ställning till förslagen till ramavtal, säravtal och taxa tages redan under våren 1962 så att hushållningssällskapen i tid kan få besked. De första försöken enligt den nya ordningen skall nämligen utläggas hösten 1962.

Såsom motivering för de i föregående sammanställning redovisade förslagen anför högskolestyrelsen i huvudsak följande.

1 och 2. Enligt riksdagens beslut (prop. 1961: 69) skall anslag för ifrågavarande ändamål fr. o. m. budgetåret 1962/63 upptagas under ett särskilt reservationsanslag benämnt Statsbidrag till hushållningssällskapens försöksverksamhet m. m.

3. Denna verksamhet kommer fr. o. m. år 1963 att omhänderhas av hushållningssällskapen. Kostnaderna för försöksåret 1962, vilka kostnader skall bestridas från detta anslag, ökas med 5 procent för att täcka höjda omkostnader.

4 och 5. Under punkterna 12—14 och 19 upptas kostnaderna för denna verksamhet, fördelad på de olika försöksavdelningarna och jordbruksförsöksdistrikten.

6—11. Ifrågavarande medel till särskilda undersökningar har uppräknats med 5 procent för att täcka ökade kostnader.

12. Antalet fältförsök vid statens jordbruksförsöks gödslings- och kalkningsavdelningar uppgår nu till ca 400 samt vid avdelningen för myrjordar och mikronäringsämnen till ca 170 eller tillsammans till 570 försök. Kostnaderna beräknas till 500 kr. per försök. Då högskolan i fortsättningen skall betala full ersättning för dessa försök erfordras ($570 \times 500 =$) 285 000 kr. Det är angeläget att under år 1962 kunna uppta en ny försöksserie på kalkningsområdet bestående av tolv försök. Då kostnaden per försök beräknas till 2 750 kr. erfordras härför 33 000 kr.

13. Vid den nya försöksavdelningen för jordbearbetning utlägges ca 150 försök. Då kostnaderna f. n. beräknas till ca 800 kr. per försök erfordras 120 000 kr. för ändamålet.

14. Den statliga fältförsöksverksamheten på växtodlingsområdet beräknas under budgetåret 1962/63 bli av samma omfattning som den nu pågående försöksverksamheten. Antalet växtodlingsförsök beräknas sålunda bli 790 och den genomsnittliga kostnaden till 500 kr. Härutöver bör medel upp-

tagas för vissa nya försöksserier, nämligen dels rörande flyghavrens spridning och bekämpning, dels ock rörande växtföljdsundersökningar. Vad först angår försöksserien rörande flyghavre må erinras om att tredje lagutskottet i sitt yttrande över prop. 1961: 51 med förslag till förordning med vissa bestämmelser om skydd mot flyghavre understrukt vikten av att nya försöksserier rörande bekämpningen av flyghavre kommer till stånd. Det för växtföljdsförsök upptagna beloppet avser möjliggöra att ett antal igångsatta sådana försök kan fortsättas. Kostnaderna härför har till stor del bestritts av hushållningssällskap m. fl.

16. Det upptagna beloppet motsvarar vad som tidigare utgått från det särskilda anslaget till Täckdikningsförsök m. m. (G 10) i form av försökskostnader och kostnader för viss erforderlig forskning i samband med försöken.

17. Det upptagna beloppet motsvarar de verkliga kostnaderna för försöken. Under omkostnadsanslaget finns nu upptaget 45 800 kr. för ändamålet.

18. Ersättningsbeloppen till Ultuna egendom och Alnarps egendom har stått oförändrade sedan år 1939 och täcker inte längre på något sätt kostnaderna, som uppstår för dessa egendomar. Ultuna egendom har nu utlägg för två djurskötare (kostnad ca 20 000 kr.), som erfordras enbart för försöken och Alnarp för en sådan djurskötare (kostnad ca 10 000 kr.). Vidare uppstår kostnader för egendomarna genom minskad produktion m. m. Försöksverksamheten vid Öjebyn bedrivs i samma omfattning som vid Alnarp.

19. Arvoden till försökstekniker avser försökstekniker vid Offer, Öjebyn, Ås, Ugerup och Stenstugu. Försökskostnaderna beräknas för ca 500 försök varav 50 skall utläggas vid jordbruksförsöksstationen på Alnarp och 450 vid de nuvarande försöksgårdarna, vilka efter den 1 juli 1962 blir försöksstationer. Kostnaderna beräknas till 650 kr. per försök och sammanlagt till $(500 \times 650 =) 325\,000$ kr.

21. Den kontroll, som skall ske i samband med upptagandet av växtförädlingsavgifterna, kommer att kräva en utökning av sortförsöksverksamheten.

Departementschefen

Såsom framgår av den föregående redogörelsen skall medel till bidrag till hushållningssällskapens lokala försöksverksamhet och till bidrag till Skånes fröodlingsförening i enlighet med beslut av 1961 års riksdag i fortsättningen inte anvisas under lantbrukshögskolans anslag. I det föregående har jag därför hemställt, att medel till dessa bidrag för nästa budgetår anvisas under hushållningssällskapens omkostnadsanslag (p. 12) respektive under anslaget till särskilt stöd åt biskötseln och fröodlingen (p. 24). Med hänsyn härtill bör försöksanslaget minskas med sammanlagt 357 300 kr. Riksdagens förenämnda beslut innebär vidare, att från anslaget skall bestridas kostnader i samband med den statliga försöksverksamheten såsom för löner till kollektivavtalsanställd personal, försöksverksamhetens resor, ersättning

till jordbruksdriften för intrång i samband med försök samt nu pågående undersökningar av skilda slag, vilka i fortsättningen kommer att sortera under försöksverksamheten. Av denna anledning har jag i det föregående vid behandlingen av högskolans avlönings-, omkostnads- och materielanslag föreslagit, att till försöksanslaget skall överföras de medel under berörda anslag, vilka hittills avsetts för att bestrida nyssnämnda kostnader. Detta gäller även den del av det hittillsvarande anslaget till täckdikningsförsöksverksamheten, vilken inte avser avlöningskostnader. Vad jag nu anfört för- anleder en uppräknig av förevarande anslag med 439 000 kr. Till anslaget torde även böra överföras vid utgången av innevarande budgetår förefintlig reservation på det nuvarande anslaget Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Lokal och fast försöksverksamhet.

Vad därefter angår den av högskolestyrelsen i övrigt föreslagna höjningen av anslaget torde i detta sammanhang få anmälas, att styrelsen numera i enlighet med ett av Kungl. Maj:t givet uppdrag avlämnat förslag till ramavtal, standardexempel för säravtal samt förslag till taxa för hushållningssällskapens medverkan i den statliga fältförsöksverksamheten. Ifrågavarande förslag är för närvarande föremål för remissbehandling. Med hänsyn härtill och då fortsatta överväganden kan bli erforderliga torde redan nu kunna förutses, att ärendet inte kommer att kunna slutligt anmälas för Kungl. Maj:t i så god tid att ifrågavarande avtal kan träda i kraft redan den 1 januari 1963. Hushållningssällskapens medverkan i fältförsöksverksamheten torde sålunda i avvaktan på det slutliga ställningstagandet till här berörda frågor få regleras efter i huvudsak hittills tillämpade grunder. För att under denna övergångsperiod ge försöksverksamheten de ökade resurser, som, utan att nyssnämnda ställningstagande föregripes, kan anses erforderliga med hänsyn till den redan beslutade personella upprustningen vid lantbrukshögskolan, vill jag emellertid föreslå, att försöksanslaget utöver det belopp, som tillförts anslaget genom överföringar, uppräknas med 218 300 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(1\,100\,000 + 300\,000 =) 1\,400\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan: Försöksverksamheten* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 1 400 000 kr.

[52] 7. **Lantbrukshögskolan: Lantbruksdriften vid försöksstationerna m. m.**

	Anslag	Nettoutgift resp. nettoinkomst
1959/60	100	2 446
1960/61	100	35 246 ²
1961/62 (statsliggaren s. 892)	1 000	
1962/63 (förslag)	1 000	

¹ Tidigare rubrik Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök: Jordbruksdriften vid statens försöksgårdar.

² Kostnader för försök vid Wiad.

Y r k a n d e. Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök hemställer, att anslaget för nästa budgetår uppföres med 1 000 kr. i enlighet med följande beräkning.

1. Vidmakthållande och normal förnyelse av inventariebeståndet	30 000
2. Kostnader för lantbruksbokföringen	15 000
3. Oförutsedda utgiftsökningar eller inkomstminskningar	35 000
	80 000
4. Driftsöverskott	79 000
	1 000

M o t i v. Högskolestyrelsen erinrar om att Kungl. Maj:t den 2 juni 1961 bl. a. uppdragit åt styrelsen att i enlighet med i prop. 1961:69 förordade riktlinjer till Kungl. Maj:t inkomma med förslag till erforderliga åtgärder för avveckling av statens försöksgårdar. Härom anföres vidare följande.

Enligt uttalande i propositionen bör systemet med försöksgårdar avvecklas. Sålunda bör den försökspersonal, som nu finns vid försöksgårdarna, överföras till de i propositionen föreslagna försöksstationerna. I vilken omfattning de jordbruk, som tillhör de nuvarande försöksgårdarna, skall överföras till hushållningssällskapen eller bibehållas under högskolan eller disponeras på annat sätt bör få bli beroende av om man till lägre kostnad kan anskaffa likvärdiga försöksarealer på annat håll. De för fortsatt försöksverksamhet olämpliga försöksgårdarna bör emellertid avvecklas snarast möjligt.

Högskolestyrelsen, som låtit utreda frågan om försöksgårdarnas avveckling, föreslår, att Brännbergs försöksgård avvecklas hösten 1962. Övriga gårdar bibehållas tills vidare av högskolan. Lantbruksdriften vid gårdarna skall handhas av särskilda driftsledare, som avlönas med medel ur lantbruksdriftens intäkter. En förutsättning för bibehållandet av gårdarna är att medel anvisas till inventarieanskaffning, byggnadsarbeten m. m. Angående högskolestyrelsens förslag beträffande medelsanvisning för sistnämnda ändamål samt angående styrelsens motivering för att tills vidare bibehålla gårdarna torde få hänvisas till redogörelsen under kapitalbudgeten.

Departementschefen

Till frågan om avvecklingen av de nuvarande försöksgårdarna får jag återkomma i det följande i samband med behandlingen under kapitalbudgeten av högskolestyrelsens hemställan om medel till byggnadsarbeten m. m. vid här ifrågavarande jordbruksegendomar.

Förevarande anslag bör i enlighet med högskolestyrelsens förslag även för nästa budgetår uppföras med ett formellt belopp av 1 000 kr. Liksom för innevarande budgetår torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa särskilda stater för lantbruksdriften vid de olika egendomarna. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan: Lantbruksdriften vid försöksstationerna m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

[53] 8. Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	1 749 300	1 724 841
1960/61	1 810 600	1 840 758
1961/62 (statsliggaren s. 892)	2 095 000	
1962/63 (förslag)	2 190 000	

Y r k a n d e. *Styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut* hemställer, att anslaget ökas med 537 400 kr. på sätt framgår av följande uppställning.

	Ökning eller minskning
1. <i>Personalförstärkningar m. m.</i>	
a) 1 ämneslärare Ae 25 (lantbruksavdelningen)	+ 30 077
b) 1 sekreterare Ae 23	+ 26 879
c) 1 bibliotekarie Ae 21	+ 23 993
d) 2 assistenter A 15—A 19 (statens trädgårdsförsök)	+ 34 164
e) 1 assistent Ae 12 (lantbruksavdelningen)	+ 14 414
f) 1 förste maskinist Ae 11	+ 13 619
g) 1 biträdande trädgårdsmästare Ae 10 (statens trädgårdsförsök)	+ 12 932
h) 1 institutions tekniker Ae 9	+ 12 277
i) 1 hantverkare Ae 9	+ 14 414
j) 1 kanslibiträde Ae 7 (lantbruksavdelningen)	+ 11 076
k) 1 gårdskarlar Ae 7	+ 11 076
l) 1 biblioteksbiträde Ae 7	+ 11 076
m) 1 kontorsbiträde A 1—A 5 (rektorsexpeditionen)	+ 8 128
n) 3 institutionsbiträden A 1—A 5 (statens trädgårdsförsök) ...	+ 24 383
o) extra arbetshjälp (statens mejeriförsök)	+ 10 000
p) gästföreläsningar	+ 500
q) ersättning till ciceroner	+ 3 000
r) förstärkning av personalen för forsknings- och försöksverksamheten på mejeriområdet	+ 120 200
2. <i>Personalsminskningar m. m.</i>	
a) ersättning till sekreterarhjälp	— 8 200
b) speciallärararvoden	— 15 580
c) arvode till bibliotekarie	— 6 000
3. <i>Löneregleringar m. m.</i>	
a) 2 föreståndare Bo 1 i st. f. Ae 26 (lantbruks- och trädgårdsavdelningarna)	+ 10 327
b) 3 laboratorer Bo 1 i st. f. Ao 26	+ 17 534
c) 2 statshortonomer Bo 1 i st. f. Ao 29	+ 10 327

	Ökning eller minskning
d) 1 föreståndare Ao 25 i st. f. Ae 23 (trädgårdsekonomiska byrån) +	3 822
e) 11 ämneslärare A 25 i st. f. A 23 +	33 836
f) 3 försökstekniker Ae 13 i st. f. 3 trädgårdsmästare Ae 12 ... +	1 981
g) 1 assistent Ag 12 i st. f. arvode motsvarande lönen i 12 löne- klassen (Alnarps trädgårdar) +	—
h) 1 kontorist Ae 9 i st. f. kanslibiträde Ae 7 (kamrerarkontoret) +	1 018
i) 1 kontorist Ae 9 i st. f. kanslibiträde Ae 7 (statens mejeriförsök) +	663
j) 1 förste vaktmästare Ao 9 i st. f. vaktmästare Ao 7 +	714
k) 1 institutionstekniker Ao 9 i st. f. vaktmästare Ao 7 (mejeri- avdelningen) +	686
l) 1 montör Ag 8 i st. f. arvode motsvarande lönen i 8 löneklassen (maskininstitutionen) +	1 873
m) extra skrivhjälp (kamrerarkontoret) +	2 000
n) extra skrivhjälp (mejeriekonomiska institutionen) +	2 000
o) extra skrivhjälp (statens trädgårdsförsök) +	10 600
p) ersättning till vaktmästarhjälp +	6 500
q) speciallärararvoden +	38 280

4. Omräkning

a) arvode för tillsyn över städning +	96
b) kallortstillägg +	308
c) obekvämhettstillägg +	350
d) löneklassförändringar och reglerad befördringsgång +	7 703
e) uppflyttning i ortsgrupp +	26 087
f) kompensation för höjda folkpensionsavgifter +	8 100
	+ 537 233

M o t i v. Institutsstyrelsen anför inledningsvis i huvudsak följande.

Under det senaste decenniet har samtliga verksamhetsgrenar vid institutet varit föremål för utredning. I avvaktan på resultaten härav har statsmakterna visat mycket stor återhållsamhet vid medelstildelningen till institutet. Av de betänkanden, som framlagts rörande trädgårdsskolornas organisation m. m., omfattningen och organisationen av den lägre mejeriundervisningen, högre utbildning, forskning och försök på lantbrukets område samt lantbrukets yrkesskolor, framgår att samtliga verksamhetsgrenar är behövliga för framtiden. I flera avseenden har tillika en betydande utbyggnad ansetts nödvändig och föreliggande behov av en genomgripande allmän upprustning har klarlagts. Styrelsen anser synnerligen angeläget, att anslag nu beviljas i sådan omfattning att uppkommen eftersläpning efter hand kan inhämtas.

Organisationen och omfattningen av högre undervisning, forskning och försök på mejeriområdet är fortfarande föremål för utredning. Vissa anslag har under innevarande budgetår ställts till förfogande för tillfällig förstärkning av ifrågavarande verksamhet men erhållna medel är otillräckliga och styrelsen anser sig därför nödsakad att hemställa om en betydande uppräknings.

Styrelsen har iakttagit största möjliga återhållsamhet i sina anslagsäskanden. Samtliga framförda förslag har hög angelägenhetsgrad. Styrelsen vill dock särskilt framhålla behovet av sekreterare och bibliotekarie. En förstärkning av biträdespersonalen tillhör också de mest angelägna önskemålen. I fråga om löneregleringar understrykes särskilt vikten av att ämneslärarnas lönefråga nu blir föremål för behandling. Trots att alla föreslagna förstärkningar inom omkostnadsstaten är i hög grad behövliga måste en uppräkning av delposten övriga expenser framhållas såsom särskilt nödvändig. En komplettering av utrustningen har mycket hög angelägenhetsgrad. Det samma gäller för biblioteket.

Såsom allmän motivering anföres vidare bl. a. följande.

Vid upprättandet av anslagsäskandena har föreliggande möjligheter till rationalisering av verksamheten beaktats. Många rationaliseringsåtgärder kräver emellertid investeringar för att kunna genomföras och bristande medelstillgång har starkt hämmat strävandena i denna riktning. De anslag, som hittills beviljats för sådana ändamål, har emellertid medfört avsevärda fördelar.

Inom såväl undervisningen som forsknings- och försöksverksamheten har stor omsorg ägnats åt att på bästa sätt tillvarata personella och materiella resurser. För undervisningens del är det angeläget att nedbringa antalet speciallärare och i gengäld utöka antalet fasta lärartjänster.

Det är synnerligen viktigt att forskare och lärare effektivt utnyttjas i forskningens och undervisningens tjänst och icke onödigtvis belastas med skrivarbeten och andra arbetsuppgifter, som kan utföras av personal i lägre tjänsteställning. En viss utökning av biträdespersonalen erfordras för att så skall kunna ske.

För den laboratoriemässiga delen av forsknings- och försöksverksamheten har under senare år tillkommit en mängd hjälpmedel i form av apparatur och annan utrustning. Tillgång till sådana hjälpmedel är också en nödvändig förutsättning för ett effektivt utnyttjande av den för forsknings- och försöksarbete tillgängliga personalen. Då anslagsbehovet i allt för ringa grad blivit tillgodosett under de senaste åren har styrelsen varit nödsakad att nu hemställa om en ganska kostnadskrävande såväl personell som materiell upprustning.

Även inom fältförsöksverksamheten har rationaliseringsåtgärder planerats och i viss mån genomförts. Vid statens trädgårdsförsök har mekanisering tillämpats så långt tillgängliga resurser medgivit. Ytterligare maskinutrustning är emellertid erforderlig.

I fråga om motiveringarna för de i det föregående redovisade särskilda framställningarna må här återges följande.

1 a) och 2 b). Undervisningen i en del av ämnet lantbruksekonomi samt i ämnena bokföring, handelslära och nationalekonomi vid lantbruksavdelningen uppehålls av en speciallärare. Antalet undervisningstimmar i dessa ämnen uppgår till ca 677. Undervisningen i ekonomiska ämnen har kommit att tillmätas allt större betydelse. Om denna undervisning skall kunna ge tillfredsställande resultat, måste läraren utöver angivna undervisningstimmar ägna avsevärd tid åt att handleda eleverna och att granska och diskutera av dem uppgjorda kalkyler m. m. En speciallärare kan icke rimligtvis ägna så mycken tid åt undervisningen som här erfordras. 1955 års lantbruksundervisningskommitté har också framhållit betydelsen av en utökad

undervisning i ekonomiska ämnen, varför behovet av en fast tjänst torde bli bestående även i framtiden. För att en tillräckligt kvalificerad befattningshavare skall kunna erhållas måste en fast tjänst inrättas och placeras i lägst lönegrad Ae 25. Samtidigt kan en inbesparing av speciallärararvoden ske.

1 b) och 2 a). Föreslagna och beslutade organisatoriska förändringar vid Alnarps-institutet måste planläggas och förberedas på lång sikt, om verksamheten skall kunna fortgå i möjligaste mån ostörd och såväl personella som materiella resurser tillvaratagas på bästa sätt. Institutet har länge haft behov av en heltidsanställd sekreterare och styrelsen har gång efter annan gjort framställning därom (prop. 1961: 69 s. 364 under 1 a) och 2 a)). Den nu förestående omorganisationen gör emellertid frågan än mera trängande och styrelsen hemställer därför ånyo om att en sekreterarbefattning i lönegrad Ae 23 inrättas. Samtidigt kan ett sekreterararvode inbesparas.

1 c) och 2 c). Institutet har länge haft behov av en heltidsanställd bibliotekarie. I avvaktan på resultat av ett flertal utredningar angående institutets framtida verksamhet har denna fråga icke lösts.

På mejeri- och trädgårdsområdena utgör biblioteket landets främsta specialbibliotek. Det betjänar även ett stort antal forskningsinstitutioner, större industrier m. m. Enligt jordbrukshögskoleutredningen bör personalen bestå av en bibliotekarie i lönegrad A 21 och ett biblioteksbiträde i lönegrad A 7. Enligt prop. 1961: 69 har departementschefen intet att erinra mot den av utredningen föreslagna organisationen av biblioteken vid Ultuna och Alnarp (s. 183). Att ultunabiblioteket skall omhänderha arbetet med bevakning av trädgårdslitteraturen finner styrelsen mindre ändamålsenligt. Då alnarpsbiblioteket är specialbibliotek på trädgårdsområdet, anser styrelsen, att detsamma liksom tidigare bör handha bevakningen av nämnda litteratur.

Styrelsen hemställer alltså, att en befattning såsom bibliotekarie i lönegrad Ae 21 inrättas, varvid det nuvarande arvodet till bibliotekarie kan inbesparas.

1 d). I samband med den beslutade utvidgningen av verksamheten på trädgårdsområdet måste assistentpersonalen förstärkas. Redan nu är det angeläget att rekrytera med yngre krafter, som efter hand kan övertaga mera ansvarsfulla poster. För detta ändamål erfordras redan från den 1 juli 1962 en assistent i reglerad befordringsgång vid vardera fruktavdelningen och köksväxtavdelningen.

1 e). Den fortlöpande mekaniseringen inom jordbruksnäringen ställer stora krav på undervisningen i maskinlära, vilken till stor del sker gruppvis. Då antalet elever vid driftsledarkursen under senare år utökats till 60, har detta medfört en betydande ökning i arbetsbelastningen. Personalen vid maskininstitutionen är otillräcklig och den nuvarande institutionsteknikern har i allt större omfattning sysselsatts med direkt undervisning. Behov föreligger av ytterligare en instruktörs- eller assistentbefattning förslagsvis placerad i lönegrad Ae 12. Enahanda förslag har framförts även i

anslagsäskandena för innevarande budgetår (prop. 1961: 69 s. 365 under 1 e)).

1 f). Enligt beslut av 1959 års riksdag skall statens fasta maskinanläggningar fördelas på vissa klassificeringsgrupper, varvid en ny lönegradserie för ansvarsmän fastställts. Vid institutet finns ett relativt stort antal eldningsanläggningar, vilka efter erforderlig utredning väntas bli föremål för klassificering. 1959 års maskinklassificeringsgrupp har framhållit betydelsen av att en särskild befattning såsom ansvarsmän inrättas.

1 g). För skötseln av de kulturer av olika bärväxter, som tillhör pågående forskningsarbeten under föreståndarens för trädgårdsförsöken direkta ledning, erfordras en biträdande trädgårdsmästare.

1 h). För allehanda tekniska arbeten såsom reparation av enklare instrument och förfärdigande av tekniska anordningar kan stora besparingar göras genom tillgång till en institutionstekniker. Vid statens trädgårdsförsök finns f. n. endast en vaktmästartjänst, vars innehavare handhar eldning, budskickning, posthämtning m. m.

1 i). Sedan byggnadsstyrelsen den 1 juli 1957 övertog förvaltningen av institutets byggnader finns vid institutet en hantverkare och en gårdskarl båda med lön i form av arvode. Medel härför erhålles från byggnadsstyrelsen. De anställda har gång efter annan begärt att bli lönegradsplacerade. Ur administrativ synpunkt medför den nuvarande ordningen en del olägenheter. Byggnadsstyrelsen anser i likhet med institutstyrelsen, att lönegradsplacering är befogad, men framhåller, att dylika tjänster regelmässigt upptages på berörda lokala myndigheters löneplaner och att det därför bör ankomma på institutstyrelsen att upptaga ärendet i sina anslagsäskanden. Hantverkarens arvode utgår enligt löneklass 12. Styrelsen hemställer, att han placeras i lägst lönegrad Ae 9, löneklass 12.

1 j). Styrelsen har senast i anslagsäskandena för innevarande budgetår (prop. 1961: 69 s. 365 under 1 f)) hemställt om att en kanslibiträdesbefattning vid lantbruksavdelningen inrättas. Det är i hög grad oekonomiskt att låta avdelningsföreståndare och ämneslärare utföra skrivarbeten och administrativa arbetsuppgifter, som kan handhas av ett kanslibitråde. Därtill kommer, att undervisningsverksamheten blir lidande. Styrelsen hemställer därför ånyo om att en kanslibiträdestjänst i lönegrad Ae 7 vid lantbruksavdelningen inrättas.

1 k). Styrelsen har under flera år hemställt om att en tjänst som gårdskar i Ae 7 inrättas (prop. 1961: 69 s. 365 under 1 g)). Den nuvarande gårdskarlen erhåller lön i form av arvode motsvarande löneklass 7. Under åberopande av vad som anförts i tidigare anslagsäskanden ävensom under punkt 1 i) hemställer styrelsen ånyo om att en befattning såsom gårdskar i lägst lönegrad Ae 7 inrättas.

1 l). Under åberopande av vad som anförts under 1 c) hemställes om inrättandet av en befattning som biblioteksbiträde i Ae 7.

1 m). De utökade arbetsuppgifterna vid rektorsexpeditionen har medfört, att biträdespersonalen visat sig helt otillräcklig. Därtill kommer, att insti-

tutet har endast en telefonisttjänst. Kontorsbiträdet vid expeditionen måste därför tjänstgöra vid telefonväxeln vid hård belastning, under lunchraster samt då telefonisten har semester eller annan ledighet. Då det endast finns ett kontorsbiträde kan kansliet under semestertiden samt under inträffade sjukdomsfall och dylikt under långa perioder vara helt utan skrivhjälp. Styrelsen anser det därför nödvändigt, att ytterligare en kontorsbiträdesbefattning inrättas.

1 n). Biträdespersonalen är allt för knapp för de rutinarbeten, som förekommer både på laboratorier och försöksfält. För att i någon mån avhjälpa bristen och för att säkerställa en viss rekrytering föreslås inrättandet av en institutionsbiträdestjänst vid vardera av nu befintliga fackavdelningar.

1 o). Enahanda förslag har under en följd av år framförts i institutets anslagsäskanden (prop. 1961: 69 s. 365 under 1 i)). Denna personal är erforderlig för att forskarpersonalen skall kunna utnyttjas på ett effektivt sätt.

1 p). De senare årens snabba utveckling och de ökade kontakterna med lärosäten och organisationer i in- och utlandet har än mera ökat värdet av gästföreläsningar. Styrelsen hemställer därför ånyo om uppräkning av denna delpost med 500 kr. (prop. 1961: 69 s. 365 under 1 j)).

1 q). Under åberopande av vad som anförts i anslagsäskandena för de senaste budgetåren och senast för innevarande år (prop. 1961: 69 s. 365 under 1 k)), hemställer styrelsen ånyo, att medel ställes till förfogande för ändamålet.

1 r). Under åberopande av vad jordbrukshögskoleutredningen anfört hemställde styrelsen för budgetåret 1961/62 om ett anslag å 110 000 kr. för tillfällig förstärkning av forsknings- och försöksverksamheten på mejeriområdet (prop. 1961: 69 s. 365 under 1 l)). Denna framställning bifölls endast i så måtto att 50 000 kr. får disponeras för ändamålet. Detta belopp är otillräckligt. Styrelsen hemställer, att ifrågavarande förstärkningsanslag uppräknas med 120 200 kr. Angående beräkningen av detta belopp hänvisar styrelsen till av föreståndarna för mejeriavdelningen resp. statens mejeriförsök avgivna förslag, vilka bifogats styrelsens anslagsäskanden.

3 a). Uppflyttning av dessa tjänster har länge ansetts behövlig och har föreslagits i anslagsäskandena under en lång följd av år (prop. 1961: 69 s. 366 under 3 a)). Styrelsen anser en uppflyttning till Bo 1 väl motiverad och får därför upprepa framställningen.

3 b). Enahanda förslag har senast för innevarande budgetår framförts i anslagsäskandena (prop. 1961: 69 s. 366 under 3 d)).

3 c). Enligt riksdagsbeslut 1961 uppflyttas statsagronomerna den 1 juli 1962 från lönegrad A 26 till lönegrad Bo 1, medan för statshortonomerna sådan uppflyttning skall ske först den 1 juli 1963. Då dessa tjänster helt motsvarar varandra med samma ansvar inom försöksverksamheten och samma kompetenskrav uppställas, synes det vara rimligt att löneregleringarna sker samtidigt.

3 d). Föreståndaren för trädgårdsekonomiska byrån är tillika ämneslä-

rare vid trädgårdsavdelningen och bör i likhet med övriga ämneslärare uppflyttas till A 25 och uppföras på ordinarie stat. Ordinariesättningen har föreslagits i anslagsäskandena senast för innevarande budgetår (prop. 1961: 69 s. 366 under 3 c)).

3 e). Institutets ämneslärare är placerade i samma lönegrad som vissa ämneslärare vid lantmanna- och lantbruksskolor samt konsulenter vid hus-hållningssällskap och lantbruksnämnder. Till stöd för förslaget om uppflyttning till lönegrad A 25 anföres i huvudsak följande.

Ämneslärarna vid lantbruksavdelningen fullgör huvuddelen av sin undervisningsskyldighet vid driftsledarkursen. Eleverna vid denna kurs skall såsom förutbildning med kvalificerade betyg ha genomgått lantmanna- eller lantbruksskola. Fackmässigt ligger undervisningen i driftsledarkursen således på ett högre plan än vid jordbrukets övriga yrkesskolor. Stora krav ställs på ämneslärarna och lönesättningen bör anpassas därefter. Ur rekryteringssynpunkt är det synnerligen viktigt, att lärarna vid lantbrukets övriga yrkesskolor har intresse av att meritera sig och söka ledigblivna tjänster vid institutet. En mycket viktig förutsättning härför torde vara förbättrade lönevillkor. Dessa förhållanden har beaktats av lantbruksundervisningskommittén, som föreslagit förbättrad tjänsteställning för ämneslärarna vid institutet.

Ämneslärarna vid mejeriavdelningen undervisar vid mejeriskolan. Enligt verkställd utredning förefinnes därutöver ett klart behov av en motsvarighet till lantbruksavdelningens driftsledarkurs och motsvarande krav kommer därigenom att ställas på ämneslärarna.

Ämneslärarna vid trädgårdsavdelningen undervisar både vid högre trädgårdskursen och trädgårdsskolan. Högre trädgårdskursen är avsedd att upphöra i samband med att högskolemässig hortonomutbildning förlägges till lantbrukshögskolan men i samband därmed torde även inom trädgårdsområdet komma att inrättas ett mellanled i utbildningen, motsvarande driftsledarkursen vid lantbruksavdelningen.

3 f). Vid vardera av statens trädgårdsförsöks fackavdelningar vid Alnarp finns en trädgårdsmästare i lönegrad Ae 12 för skötsel av försöken. Dessa tjänster föreslås ändrade till försökstekniker i lönegrad Ae 13. Motsvarande tjänster vid Nyckelby och Rånna har omändrats från den 1 juli 1961.

3 g). En assistent vid Alnarps trädgårdar erhåller avlöning i form av arvode motsvarande lönen i 12 löneklassen å löneplan A. Styrelsen hemställer att befattningen placeras i lönegrad Ag 12.

3 h). Kanslibiträdet vid kamrerarkontoret har att såsom biträde åt redogörare självständigt utföra avlöningsuträkningar m. m. ävensom att utöva tillsyn över den övriga biträdespersonalen. Arbetsuppgifterna är så krävande, att en kontoristbefattning bör inrättas i stället för nuvarande kanslibiträdestjänst (prop. 1961: 69 s. 366 under 3 e)).

3 i). Förslaget har motiverats i tidigare anslagsäskanden och framförts senast för innevarande budgetår (prop. 1961: 69 s. 366 under 3 g)). Med befattningen förenade arbetsuppgifter och graden av ansvar överensstämmer med vad som i prop. 1951: 14 angivits för kontorister. Nuvarande befattningshavaren besitter full kompetens som kontorist.

3 j). År 1942 inrättades en tjänst såsom förste vaktmästare, vilket varit till stort gagn för verksamheten vid institutet. Innehavaren av tjänsten har varit knuten till kansliet men därutöver haft tillsyn över och ansvar för lokaler och inventarier m. m. inom institutet i dess helhet. För budgetåret 1960/61 hemställde styrelsen, att befattningen skulle uppflyttas från lönegrad Ao 8 till lönegrad Ao 9 och med anledning av vad som anförts i prop. 1959:152 ändras till en institutionsteknikertjänst. Framställningen bifölls icke. I stället placerades tjänsten på övergångsstat och en ny tjänst såsom vaktmästare i lönegrad Ao 7 inrättades. Erfarenheten har visat ett klart behov av en befattning såsom förste vaktmästare.

3 k). Vaktmästaren vid mejeriavdelningen sköter stora delar av institutionernas utrustning för undervisning och forskning. Han tillverkar och uppmonterar en del apparater och viss maskinell utrustning som kräver ett icke ringa mått av tekniskt kunnande. Arbetsuppgifterna är av sådan art, att tjänsten bör ändras till en institutionsteknikerbefattning i lönegrad Ao 9.

3 l). Från anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, skall bestridas bl. a. arvode motsvarande lönen i 8 löneklassen å löneplan A till en montör vid maskininstitutionen. Styrelsen hemställer att befattningen lönegradsplaceras i Ag 8. Anslagshöjningen skulle ha varit erforderlig även om arvodesbefattningen bibehållits.

3 m). För att utökning av den fast anställda personalen skall kunna undvikas måste vissa arbetstoppar avklaras med tillfällig personal. Härför erfordras uppräknig av delposten extra skrivhjälp med 2 000 kr.

3 n). Även vid mejeriekonomiska institutionen är den fast anställda biträdespersonalen otillräcklig och en uppräknig av delposten extra skrivhjälp med 2 000 kr. är behövlig.

3 o). Vid statens trädgårdsförsök förekommer något ojämn arbetsbelastning, vilket medför att extra personal måste anställas för skriv- och räknearbeten. Dylik extra skrivhjälp har behövt anlitas hela året. Beloppet har icke undergått någon nämnvärd höjning under senare år. För att möjliggöra anställning av skrivhjälp i samma omfattning som hittills måste med hänsyn till arbetsmarknaden en betydande uppräknig göras.

3 p). I arbetsuppgifterna för vaktmästarpersonal och eldare vid Alnarp ingår bl. a. skötsel av värmecentraler och andra fasta maskinanläggningar även utanför den ordinarie arbetstiden. Särskild jourtjänst för dylika arbeten har inrättats och på begäran av Civilförvaltningens personalförbund har förhandlingar ägt rum rörande berörda personalgruppers arbetstider. Vaktmästarpersonalen vid institutet har sedan lång tid tillbaka varit otillräcklig och läget har än mera försämrats genom den allmänna arbetstidsförkortningen. En förstärkning av personalen är nu ofrånkomlig och detta kan tills vidare ske genom ett anslag å 6 000 kr.

För vaktmästarhjälp vid institutionen för mjölkprodukternas teknologi har i avlöningsstaten för innevarande budgetår upptagits ett belopp på 4 100 kr., vilket med hänsyn till inträffade löneförhöjningar bör uppräknas med 500 kr.

3 q). Speciallärarna har icke kommit i åtnjutande av den löneförbättring, som kommit den lönegradsplacerade personalen till del. I tidigare anslags-
 äskanden har styrelsen framhållit behovet av en lönereglering och i skri-
 velse den 12 december 1960 har styrelsen framlagt förslag till förhöjda arvo-
 den. Tidigare påtalade svårigheter att återbesätta ledigblivna speciallärar-
 befattningar har blivit än mera framträdande under senare tid. För under-
 visning motsvarande den som meddelas vid Alnarps-institutet åtnjuter spe-
 ciallärare vid andra läroanstalter ett betydligt högre arvode. En uppräknig
 av institutets anslag för detta ändamål är därför ofrånkomlig om undervis-
 ningsverksamheten skall kunna bedrivas på ett tillfredsställande sätt.

Genom inrättandet av den under 1 a) angivna ämneslärartjänsten mins-
 kas behovet av speciallärare med sammanlagt 677 timmar, vilket motsvarar
 ett belopp av 15 580 kr. För undervisningen i fältmätning och hydroteknik
 vid den propedeutiska kursen för hortonomie studerande vid lantbrukshög-
 skolan måste speciallärare anlitas. Kostnaden härför, beräknad efter 40 kr.
 per reducerad undervisningstimme, uppgår till 1 500 kr. Den föreslagna ar-
 vodesuppräknigen för övriga speciallärare medför en kostnadsökning av
 36 780 kr. Tillhoppa utgör ökningen 38 280 kr. Härifrån avgår nyssnämnda
 belopp å 15 580 kr. och nettoökningen blir alltså 22 700 kr.

4 a)—f). Dessa utgiftsökningar är av automatisk karaktär.

Yttranden. Över institutsstyrelsens anslagsäskanden har yttranden
 avgivits av styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök så-
 vitt angår statens trädgårdsförsök och beträffande propedeutisk kurs för
 hortonomie studerande samt av lantbruksstyrelsen såvitt angår institutets
 verksamhet i övrigt.

Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök tillstyrker
 äskandena i de delar, beträffande vilka styrelsen haft att avge yttrande, var-
 vid särskilt understrykes betydelsen av att tillräckliga resurser ställas till
 förfogande för att kunna ordna den nyssnämnda propedeutiska kursen.

Lantbruksstyrelsen anför, att styrelsen på grundval av 1961 års riksdags-
 beslut rörande upprustning av högre undervisning m. m. på trädgårdsområ-
 det finner anledning att tillstyrka ökad medelstillsdelning i den mån ökning-
 en motiveras av redan beslutade organisatoriska förändringar. Vad beträffar
 övriga verksamhetsgrenar, vilka ej direkt beröres av riksdagsbeslutet,
 tillstyrkes ökad medelsanvisning för personalförstärkningar eller tjänsteför-
 ändringar resp. för övriga ändamål endast i sådana fall, då styrelsen förra
 året tillstyrkt en ökad medelsanvisning i den mån en väntad omorganisa-
 tion därigenom icke föregripes. Slutligen tillstyrkes ökad medelsanvisning
 då detta kan anses vara av oundgänglig betydelse för institutets nuvarande
 verksamhet utan att ökningen innebär ett föregripande av de organisato-
 riska förändringar som ställningstagandet till föreliggande utredningsför-
 slag kan komma att föranleda. På vissa punkter har dock styrelsen funnit
 sig ha anledning att ta hänsyn till av 1955 års lantbruksundervisningskom-
 mitté framförda förslag. Av lantbruksstyrelsens motivering för de av sty-

relsen förordade anslagsändringarna beträffande förevarande anslag torde få återges följande.

1 a). Förslaget om att inrätta en ämneslärartjänst tillstyrkes. Styrelsen finner en förstärkning av lärarpersonalen vid driftsledarkursen synnerligen angelägen, då lärarpersonalen vid denna kurs praktiskt taget icke erhållit någon förstärkning sedan år 1933, då kursen för första gången anordnades, medan antalet elever från sagda tidpunkt mer än fördubblats. Behovet av ytterligare lärarkrafter för undervisning i bl. a. de ekonomiska ämnena har i stället fått tillgodoses genom speciallärare. Allteftersom undervisningen utbyggts och allt större krav kommit att ställas på densamma har svårigheten att erhålla tillräckligt kvalificerade speciallärare alltmera accentuerats.

1 b) och 1 m). Då frågan om institutets framtida organisation ej är avgjord och då det kan förväntas, att en viss del av institutets verksamhet framdeles kommer att överflyttas till andra utbildningsanstalter och institutioner eller tillägges annan administration, anser lantbruksstyrelsen, att sekreterarbefattningen tills vidare icke bör inrättas. Av samma skäl avstyrkes förslaget om att inrätta en befattning som kontorsbiträde i reglerad befordringsgång vid rektorsexpeditionen.

1 k), 1 o), 1 p), 1 q) och 3 h). Lantbruksstyrelsen tillstyrker, att en tjänst som gårdskarll inrättas, att beloppen till extra arbetshjälp vid statens mejeriförsök och till gästföreläsningar ökas med 4 300 resp. 500 kr. samt att till ersättning till ciceroner anvisas ett särskilt belopp på 1 000 kr.

1 c) och 1 l). I anslutning till vad som anförts i prop. 1961: 69 finner lantbruksstyrelsen sig kunna tillstyrka institutsstyrelsens förslag om att inrätta befattningar som bibliotekarie resp. biblioteksbiträde vid institutet.

1 e), 1 f), 3 a), 3 b), 3 d), 3 g), 3 i) och 3 j). De under dessa punkter föreslagna personalförstärkningarna och löneregleringarna avstyrkes av lantbruksstyrelsen i avvaktan på dels statsmakternas ställningstagande till lantbruksundervisningskommitténs betänkande, dels resultatet av pågående utredningar.

1 i) och 1 j). Förslaget om lönegrads- och löneklassplacering av gårdshantverkaren tillstyrkes av lantbruksstyrelsen. Vidare tillstyrkes förslaget om att inrätta en kanslibiträdestjänst vid lantbruksavdelningen med hänsyn till att ifrågavarande avdelning f. n. är ensam om att icke ha tillgång till fast anställd skrivpersonal, vilket medför, att en stor del skrivarbete m. m. måste utföras av lärarpersonalen. I kanslibiträdets arbetsuppgifter skall bl. a. ingå att mottaga och besvara förfrågningar från sökande till vid avdelningen anordnade kurser.

1 r). Genom de medel, som 1961 års riksdag beviljat för provisorisk förstärkning av personalen för forsknings- och försöksverksamheten på mejeriområdet, har vissa högre befattningar kunnat inrättas. Behovet av försöksledare, assistent- och biträdespersonal kvarstår emellertid oförändrat. Detta medför, att de högre befattningshavarna själva måste syssla med rutinuppgifter i laboratorierna samt administrations- och kontorsarbete, som kan utföras av biträdespersonal. Då en sådan ordning måste anses vara i hög grad oekonomisk förordar styrelsen, att 120 000 kr. anvisas för ändamålet.

3 e). I anledning av lantbruksundervisningskommitténs förslag om förstärkning av lärarpersonalen vid driftsledarkursen, har styrelsen ingen erinran att göra mot den föreslagna löneregleringen av ämneslärartjänsterna i vad avser lantbruksavdelningen. Däremot anser sig styrelsen icke kunna

tillstyrka de föreslagna löneregleringarna för ämneslärartjänsterna vid mejeriavdelningen och trädgårdsavdelningen med hänsyn till att dessa befattningshavares framtida ställning måste anses beroende av beslutade eller pågående utredningar.

3 k), 3 l), 3 n), 3 p), 3 q), 3 r) och 3 s). Anslagsäskandena under dessa punkter tillstyrkes av lantbruksstyrelsen.

3 t). Lantbruksstyrelsen tillstyrker i princip den föreslagna löneregleringen för speciallärarna. Föreslagna arvoden per reducerad undervisningstimme tillstyrkes såvitt avser den högre mejeri- och trädgårdsutbildningen samt vid driftsledarkursen. Övriga speciallärararvoden bör omprövas och anknytning bör ske till vad som gäller för timlärare vid andra skolformer med motsvarande undervisning eller bestämmas med utgångspunkt från de riktlinjer, som lantbruksundervisningskommittén föreslagit för beräkningen av statsbidraget till speciallärare vid lantbruksundervisningsanstalterna.

Departementschefen

Den vid 1961 års riksdag beslutade upprustningen av forskning, försök och högre undervisning på jordbruks- och trädgårdsområdena innebär för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut, bland annat, att statens trädgårdsförsök samt den högre trädgårdsundervisningen vid institutet från och med den 1 juli 1963 omorganiseras i samband med att vid Alnarp inrättas en till lantbrukshögskolan hörande särskild trädgårdssektion. I anslutning till ifrågavarande beslut om upprustning anvisade vidare riksdagen under förevarande anslag ett särskilt belopp av 50 000 kr. för tillfällig förstärkning av personalen för den vid Alnarp bedrivna forsknings- och försöksverksamheten på mejeriområdet. En dylik förstärkning ansågs böra ske i avvaktan på ytterligare utredning rörande organisationen och omfattningen av denna verksamhet. Jag vill i detta sammanhang erinra om att även övriga vid institutet förekommande undervisningsgrenar varit föremål för särskilda utredningar, vilka jämväl de överväges inom jordbruksdepartementet.

Med hänsyn framför allt till den förestående beslutade omorganisationen av vissa delar av institutet föreslår jag, att det nuvarande beloppet till sekretariatshjälp höjes med 10 000 kr. till 18 200 kr. samt att medel beräknas för inrättande av en kontorsbiträdestjänst för att underlätta arbetet vid rektorsexpeditionen. Sistnämnda förslag föranleder en uppräknings av anslaget med 8 100 kr. Vidare bör beloppet till gästföreläsningar höjas med 500 kr. samt ett belopp av 1 500 kr. anvisas för ersättning till ciceroner. Beloppen till extra skrivhjälp vid kamrerarkontoret och vid mejeriekonomiska institutionen bör uppräknas med vardera 2 000 kr. Till ersättning till vaktmästarhjälp för skötsel av värmecentraler och andra fasta maskinanläggningar bör anvisas det äskade beloppet av 6 000 kr. Det nuvarande beloppet för tillfällig förstärkning av personalen för forsknings- och försöksverksamheten på mejeriområdet bör för nästa budgetår uppräknas med 25 000 kr.

I anslutning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör en tjänst som kanslibiträde i lönegrad Ae 7 vid statens mejeriförsök utbytas mot en kontoristtjänst i

lönegrad Ae 9. Vidare bör den nuvarande tjänsten som montör med arvode motsvarande lönen i löneklass A 8 utbytas mot en tjänst som institutions-tekniker i lönegrad Ag 9. Nu nämnda tjänsteförändringar föranleder en uppräknig av anslaget med sammanlagt 3 200 kr. Övriga av institutstyrelsen begärda personalförstärkningar och löneregleringar m. m. kan jag inte tillstyrka bland annat med hänsyn till att det, såsom framgår av vad jag nyss anfört, ännu inte är slutligt avgjort, hur flertalet avdelningar vid institutet i fortsättningen skall verka och vara organiserade.

På grund av beräknade löneklassförändringar och reglerad befordringsgång, uppflyttning i ortsgrupp m. m. bör anslaget uppräknas med sammanlagt 36 700 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(2\,095\,000 + 95\,000 =) 2\,190\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) fastställa följande avlöningsstat för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	654 600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	27 200
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 040 500
4. Särskilda löneförmåner till viss tjänsteman ..	1 200
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	432 000
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	34 500

Summa kr. 2 190 000

- b) till Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 2 190 000 kr.

[54] 9. Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	716 000	742 787
1960/61	754 000	773 495
1961/62 (statsliggaren s. 895)	830 000	
1962/63 (förslag)	934 000	

Y r k a n d e. Styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut hemställer, att till omkostnader anvisas 1 023 300 kr. Av detta belopp belöper 455 900 kr. på statens trädgårdsförsök och 567 400 kr. på institutets övriga verksamhet.

Institutsstyrelsens beräkning av medelsbehovet framgår närmare av följande sammanställning.

	Utgifter		Staten för 1961/62	Ökning eller minskning
	1959/60	1960/61		
A. Institutet med undantag för sta- tens trädgårdsförsök				
1. Reseersättningar	14 178	16 952	17 400	+ 2 700
2. Övriga expenser	28 800	30 900	30 900	+ 5 100
3. Publikationstryck	10 159	10 396	22 400	— 9 400
4. Elevernas studieresor	—	8 200	8 200	+ 6 800
5. Övriga utgifter				
a) utställningsmateriel m.m.	898	550	1 000	+ 500
b) underhåll av institutets park och prydnadsanlägg- ningar	25 000	28 800	25 000	+ 8 000
c) ersättning till Alnarps trädgårdar för kostnader för undervisningsverk- samheten	—	—	—	+ 50 000
d) förbrukningsartiklar för mejeriförsöken	20 059	18 048	20 000	+ 14 200
e) förbrukningsartiklar för mejeriavdelningen	19 494	18 730	26 000	+ 9 000
f) förbrukningsartiklar för lantbruksavdelningen...	—	—	—	+ 2 000
g) förbrukningsartiklar för trädgårdsavdelningen...	—	—	—	+ 2 000
h) driftkostnader vid en ladugårdsförmanskurs...	4 200	4 200	4 200	+ 1 800
i) städning och renhållning	113 968	122 944	125 100	+ 5 100
j) kostnader i samband med institutets 100-årsjubi- leum	—	—	—	+ 20 000
k) propedeutisk kurs för hortonomie studerande .	—	—	—	+ 8 500
l) informationskurser för gymnasister rörande högre utbildning inom trädgårdsyrket	—	—	—	+ 1 500
m) diverse utgifter	1 057	1 402	1 500	+ 500
				+ 128 300
B. Statens trädgårdsförsök				
1. Reseersättningar	10 399	10 848	10 900	+ 2 600
2. Övriga expenser	12 500	12 900	13 100	+ 1 900
3. Publikationstryck	13 798	14 399	15 900	+ 4 100

	Utgifter		Staten för 1961/62	Ökning eller minskning
	1959/60	1960/61		
4. Övriga utgifter				
a) utställningsmateriel m. m.	731	986	1 000	+ 500
b) ersättning till Norrlands trädgårdsskola i Söråker för personalkostnader m. m.	16 000	16 000	16 000	+ 4 000
c) driftkostnader vid Öje- byns försöksstation	14 199	16 687	17 500	+ 5 000
d) driftkostnader vid Eke- rums och Tosemarkens försöksstationer	15 000	15 000	15 000	+ 1 500
e) förbrukningsartiklar och gödslingsmedel	40 727	40 997	41 000	+ 4 000
f) inköp av inventarier....	9 937	10 380	10 900	+ 14 100
g) inköp av levande växter och frö	4 459	4 736	4 500	+ 500
h) dagsverken m. m.	260 079	302 406	300 000	+ 25 000
i) bokinköp och bokbindning	1 107	1 248	1 200	+ 800
j) underhåll av byggnader m. m. vid Nyckelby och Öjebyns försöksstationer.	4 996	4 998	5 000	+ 1 000
				+ 65 000

Motiv. A. 1. Höjningen av traktamentena beräknas medföra en utgifts-ökning med 15 procent å traktamentsersättningarna. Dessutom torde den förestående omorganisationen vid institutet medföra ökat antal tjänsteresor. Uppräkning av anslagsposten med 15 procent eller avrundat 2 700 kr. anses därför erforderlig. Höjningen fördelas med 500 kr. på internordiska och 2 100 kr. på övriga tjänsteresor.

A. 2. Delposten har under en lång följd av år varit otillräcklig och senast för innevarande budgetår (prop. 1961: 69 s. 371 under A 3 b) har gjorts framställning om uppräkning. Då medgiven höjning skett endast i så ringa omfattning att den knappast motsvarat den allmänna varuskatten och vissa andra fördyringar, har en kännbar eftersläpning icke kunnat undvikas. Allt större krav ställes på en god kontakt med näringslivets utövare och, då institutets verksamhet i de flesta avseenden berör hela landet, kan en successiv ökning av telefonkostnaderna icke undvikas. Även kostnaderna för annonsering av kurser m. m. har ökat betydligt. Under budgetåret 1960/61 har kostnaderna för telefon och annonsering uppgått till 17 847 kr. eller mer än hälften av beloppet för övriga expenser. Som en följd härav har tillgången till kontorsutrustning blivit eftersatt och en uppräkning av delposten är ofrånkomlig.

A. 3. För innevarande budgetår har anvisats ett engångsbelopp å 12 000 kr

för utgivandet av en minnesskrift i samband med institutets 100-åriga tillvaro. Detta belopp har emellertid visat sig otillräckligt och en uppräknings med 2 600 kr. är erforderlig. Anslagsminskningen måste därför begränsas till 9 400 kr.

A. 4. Styrelsen har även för innevarande budgetår gjort framställning om uppräknings av denna anslagspost (prop. 1961: 69 s. 371 under A 4).

A. 5 a). Enahanda förslag har framförts även i anslagsäskandena för innevarande budgetår (prop. 1961: 69 s. 371 under A 6 b)).

A. 5 b). Kostnaderna för ifrågavarande underhåll har under budgetåret 1960/61 uppgått till 28 800 kr. varav till arbetslöner 26 300 kr. och till växtmateriel 2 500 kr. Sedan underhållsbeloppet fastställdes har lönerna till kollektivavtalsanställda ökats med 23,7 procent eller något mer än 6 200 kr. Det för växtmateriel tillgängliga beloppet är likaledes otillräckligt och en uppräknings med lägst 1 800 kr. erfordras.

A. 5 c). Enahanda förslag har framförts i äskandena för innevarande budgetåret (prop. 1961: 69 s. 372 under A 6 g)). Även för budgetåret 1960/61 har underskott kunnat undvikas vid trädgårdsrörelsen, men några säkra prognoser för det framtida ekonomiska resultatet kan knappast uppgöras. Undervisningsverksamheten utgör en betydande ekonomisk belastning och det är osäkert om detta kan fortsätta utan att underskott uppstår.

A. 5 d). Jordbrukshögskoleutredningen föreslog en tillfällig förstärkning av resurserna för undervisning och forskning m. m. på mejeriområdet. Såsom provisorisk förstärkning för omkostnader föreslogs ett belopp å 35 000 kr. varav ungefär hälften skulle tillfalla mejeriförsöken. För innevarande budgetår begärdes sålunda 17 400 kr., varav endast 3 200 kr. beviljats. Anslaget har länge varit helt otillräckligt särskilt med hänsyn till de dyra specialkemikalier och glasutensilier, som modern biokemisk och mikrobiologisk forskning erfordrar. Detta har medfört en svår belastning för den kvalificerade personalen, som måste använda avsevärd tid till att själv framställa eljest kommersiellt tillgängliga preparat. En betydande rationalisering av verksamheten kan sålunda uppnås, om anslaget höjes.

A. 5 e). Forskningsverksamheten befinner sig i en expansion och nya forskare knyts efter hand till institutionerna. Detta medför ett oundgängligt behov av forskningsmedel. Den i anslagsäskandena för innevarande budgetår gjorda framställningen om ökning av anslaget till förbrukningsartiklar med tillhopa 17 600 kr. måste därför vidhållas (prop. 1961: 69 s. 372 under A 6 j)).

A. 5 f) och g). Enahanda förslag har tidigare och senast för innevarande budgetår framförts i anslagsäskandena (prop. 1961: 69 s. 372 under A 6 k) och l)).

A. 5 h). Även detta förslag har tidigare och senast för innevarande budgetår framförts i anslagsäskandena (prop. 1961: 69 s. 373 under A 6 m)).

A. 5 i). Kostnadsökningen är betingad av beslutad uppflyttning till ortsgrupp 3 och är av automatisk karaktär.

A. 5 j). År 1962 har verksamheten vid institutet pågått i 100 år. Detta

bör på något sätt högtidlighållas, vilket medför kostnader av olika slag. Bl. a. måste institutet åtaga sig vissa representationsskyldigheter.

A. 5 k). Den propedeutiska utbildningen för hortonomie studerande beräknas medföra kostnader av olika slag. Utöver speciallärararvode, som upptages under avlöningsanslaget, beräknas de direkta kostnaderna för kursen till 8 500 kr., varav 1 900 kr. för utgifter av expensnatur, 1 800 kr. för elevernas studieresor och 4 800 kr. för undervisningsmateriel m. m. Styrelsen anser det synnerligen angeläget, att denna kurs redan från början erhåller tillräckliga resurser och att särskilda medel ställes till förfogande för detta ändamål. Medelsanvisningen har i avvaktan på resultatet av pågående utredningar under en lång följd av år varit mycket knapp och icke motsvarat det normala behovet. Intill dess uppkommen eftersläpning inhämtats, bör därför anslagsgivningen till den propedeutiska kursen icke samordnas med institutets övriga anslag.

A. 5 l). Genom lantbrukshögskolans försorg har under en följd av år anordnats feriekurser för gymnasister angående agronomutbildning m. m. Dessa kurser har visat sig vara mycket värdefulla och bör därför utökas till att omfatta även hortonomutbildningen.

A. 5 m). Företagsnämnden har gjort framställning, att institutet fortlopande skall anordna utbildningskurser för berörd personal rörande skötseln av olika apparater och anläggningar såsom filmapparat o. d. Sådana kurser skulle otvivelaktigt vara till gagn för institutets verksamhet.

B. 1. Anslaget behöver höjas med hänsyn till regleringen av traktamentena. Vissa biljettpreiser har även blivit höjda. Därutöver beräknas arbete med omorganisation av försöksverksamheten kräva en ökad resefrekvens.

B. 2. Anslagsposten är redan för innevarande år mycket knappt beräknad och behöver höjas till minst 15 000 kr. på grund av vidgad verksamhet med större förbrukning av papper, större belastning av telefoner m. m.

B. 3. Antalet försöksberättelser har visat fortgående stegring. Dylika berättelser bör tryckas så snart de färdigställts för att snarast möjligt vinna spridning. Av brist på medel har i vissa fall berättelser icke kunnat publiceras tillräckligt snabbt.

B. 4 b). Denna delpost har varit oförändrad under de senaste åren. Nu gällande avtal med trädgårdsskolan träffades år 1956 och ersättning för arbetskostnader m. m. skulle då utgå med 14 000 kr. per år. Timlönerna till den kollektivanställda personalen har därefter ökat med 39,7 procent, vartill kommer att försöken utökats något och är mera arbetskrävande än tidigare. Av skolans räkenskaper framgår, att de totala kostnaderna för försöksverksamheten under räkenskapsåret 1959/60 uppgått till 25 287 kr., varav till avlöningar och körslor 24 167 kr. och till förbrukningsartiklar m. m. 1 120 kr. Inkomster av försålda produkter har utgjort 2 639 kr. Styrelsen anser att trädgårdsförsök inom denna del av Norrland är av mycket stor betydelse och i flera avseenden banbrytande för trädgårdsodlingen.

B. 4 c). Driftkostnaderna vid Öjebyn har undergått en successiv höjning

med hänsyn till höjda arbetslöner, som är den största utgiften. Denna delpost behöver ytterligare höjas med hänsyn till avtalsmässiga lönejusteringar.

B. 4 d). Posten, som varit oförändrad under de senaste åren, föreslås uppräknad med 10 procent.

B. 4 e). Denna delpost har varit oförändrad under de senaste två åren. De moderna besprutningsmedlen är effektiva men dyrbara. För tillgodoseende av de viktigaste behoven är en uppräknad ofrånkomlig.

B. 4 f). Delposten har varit nästan oförändrad under många år. Då det är nödvändigt att successivt rationalisera verksamheten för att minska behovet av manuell arbetskraft, är en höjning av denna delpost mycket starkt motiverad. Motorisering i försöksarbetet förutsätter inköp av nya redskap och ersättning av förslitna sådana.

B. 4 g). Denna delpost skall täcka kostnaderna för både in- och utländska växter och fröer. En 10-procentig höjning är ofrånkomlig, om verksamheten skall kunna hållas å jour med förekommande nyheter i fråga om växtmaterial.

B. 4 h). Dagsverkskostnaderna följer lönejusteringarna på arbetsmarknaden. Rationalisering är svår att genomföra inom försöksarbetet. Därtill kommer att medel saknats för motorisering och annan mekanisering, varför manuell arbetskraft alltså fortfarande erfordras i stor utsträckning. De under år 1961 genomförda löneförhöjningarna medför vid oförändrat omfång av verksamheten en kostnadsökning med 25 000 kr.

B. 4 i). Denna delpost behöver uppräknas för att erforderlig litteraturskaffning vid försöksstationerna skall kunna ske.

B. 4 j). Denna delpost har visat sig vara otillräcklig för ett tillfredsställande underhåll av byggnadsbeståndet.

Yttranden. Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök, som avgivit yttrande såvitt angår omkostnadsstaten för statens trädgårdsförsök samt beträffande propedeutisk kurs för hortonomie studerande, tillstyrker institutsstyrelsens förslag i dessa delar samt understryker därvid särskilt betydelsen av att tillräckliga resurser ställas till förfogande för ordnande av nämnda kurs.

Lantbruksstyrelsen, som yttrat sig över institutsstyrelsens framställning i vad denna rör institutets verksamhet med undantag för statens trädgårdsförsök, anför i huvudsak följande.

Lantbruksstyrelsen tillstyrker en uppräknad av de under punkterna A 4, A 5 a), A 5 b), A 5 f)—h) samt A 5 m) upptagna anslagsposterna med samma belopp som föregående år eller med resp. 4 000, 500, 5 000, 1 000, 1 000, 800 och 500 kr. Lantbruksstyrelsen föreslår vidare en uppräknad av de under punkterna A 1, A 2, A 5 d), A 5 e) och A 5 i) upptagna anslagsposterna med resp. 1 600, 5 100, 14 200, 9 000 och 5 100 kr. Detta innebär, att institutsstyrelsens äskanden tillstyrkes utom i fråga om anslagsposten till reseersättningar, vilken föreslagits uppräknad med belopp motsvarande ökade kostnader för fr. o. m. den 1 juli 1961 höjda traktamenten. Lantbruksstyrelsen har inte heller något att erinra mot att för utgivandet av en minnesskrift i samband med institutets 100-åriga tillvaro anvisas ytterligare 2 600 kr.

Beträffande äskandet under punkten A 5 j) anföres, att styrelsen i princip intet har att erinra mot att medel anvisas för ändamålet men anser sig i avsaknad av närmare utredning och specifikation icke ha möjlighet att ta ställning till skäligheten av det äskade beloppet.

Medel till den under punkten A 5 h) upptagna propedeutiska kursen bör i princip utgå från institutets övriga anslag. Då medelsanvisningen till institutet i avvaktan på resultatet av olika utredningar kan väntas bli förhållandevis begränsad även under budgetåret 1962/63, tillstyrker lantbruksstyrelsen dock förslaget om medelsanvisning för ändamålet under en särskild anslagspost nämnda budgetår. Med hänsyn till att tidigare erfarenhet rörande kostnaderna saknas, bör posten uppföras med högst 6 000 kr.

Beloppet under punkten A 5 c) anser sig lantbruksstyrelsen icke kunna tillstyrka. Rörelsen vid Alnarps trädgårdar har kunnat drivas utan förlust under de två sistförflutna budgetåren, medan resultaten för innevarande och nästkommande budgetår f. n. svårigen kan bedömas. Att under sådana förhållanden redan nu anvisa medel för att täcka en eventuellt kommande förlust å verksamheten förefaller lantbruksstyrelsen mindre lämpligt. Framställning om sådan ersättning bör ske i särskild ordning, när resultatet av verksamheten kan överblickas.

Beträffande beloppet till informationskurser för gymnasister finner lantbruksstyrelsen, att medel för detta ändamål — i likhet med vad som f. n. är fallet i fråga om feriekurser för gymnasister rörande agronomutbildningen — bör kunna ställas till förfogande från det anslag, som ställts till lantbrukshögskolans förfogande för sådana kurser. För det fall medel till informationskurser för gymnasister rörande hortonomutbildningen ej beräknats i lantbrukshögskolans stat för budgetåret 1962/63 vill emellertid lantbruksstyrelsen ej motsätta sig bifall till institutets framställning om att ett särskilt anslag på 1 500 kr. för nämnda budgetår uppföres för ändamålet.

Departementschefen

Vad först angår medelsbehovet till *institutets verksamhet utom statens trädgårdsförsök* kan jag tillstyrka, att posterna till övriga expenser samt till städning och renhållning i enlighet med institutsstyrelsens förslag uppräknas med vardera 5 100 kr. Jag har inte heller något att erinra mot styrelsens beräkning av posten till publikationstryck, vilken sålunda bör minskas med 9 400 kr. Vidare synes en höjning böra ske av posterna till reseersättningar, till elevernas studieresor, till underhåll av institutets park och prydnadsanläggningar, till förbrukningsartiklar för statens mejeriförsök samt till förbrukningsartiklar för mejeriavdelningen. Dessa höjningar torde emellertid böra begränsas till respektive 1 600, 3 400, 6 000, 3 000 och 3 000 kr. Härutöver torde under posten till diverse utgifter för nästa budgetår böra anvisas dels ett engångsbelopp av 20 000 kr. till kostnader i samband med institutets 100-årsjubileum, dels 8 500 kr. till kostnader för propedeutisk kurs för hortonomie studerande vid lantbrukshögskolan, dels 1 500 kr. till informationskurser för gymnasister rörande högre utbildning inom trädgårdsyrket. Övriga av institutsstyrelsen under förevarande del av institutets omkostnadsstat äskade höjningar eller föreslagna medelsanvisningar för nya ändamål kan jag däremot inte tillstyrka.

Beträffande omkostnaderna för *statens trädgårdsförsök* har jag inte något att erinra mot att posten till publikationstryck samt delposterna till öv-

riga expenser, till ersättning till Norrlands trädgårdsskola i Söråker för personalkostnader m. m., till driftkostnader vid Öjebyns försöksstation, till driftkostnader vid Ekerums och Tosemarkens försöksstationer, till dagsverken m. m. samt till underhåll av byggnader m. m. vid Nyckelby och Öjebyns försöksstationer på sätt institutsstyrelsen föreslagit uppräknas med respektive 4 100, 1 900, 4 000, 5 000, 1 500, 25 000 och 1 000 kr. Vidare föreslår jag, att posten till reseersättningar samt delposterna till förbrukningsartiklar och gödslingsmedel samt till bokinköp och bokbindning höjes med respektive 1 600, 2 000 och 100 kr. Delposten till inköp av inventarier bör för nästa budgetår uppräknas med ett engångsbelopp av 10 000 kr. Någon uppräknings av delposterna till utställningsmateriel m. m. samt till inköp av levande växter och frö är jag däremot inte beredd tillstyrka.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(830\,000 + 104\,000 =) 934\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut:*
Omkostnader för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 934 000 kr.

[55] 10. *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Materiel*

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1959/60	40 000	40 004	19
1960/61	43 000	40 934	2 085
1961/62 (statsliggaren s. 896) ...	48 000		
1962/63 (förslag)	60 000		

Y r k a n d e. *Styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut* hemställer, att anslaget höjes med 22 000 kr.

M o t i v. Av olika utredningar har starkt understrukits betydelsen av att såväl undervisning som forsknings- och försöksverksamhet erhåller tillräckliga resurser. Institutet har under senare år erhållit en viss höjning av anslaget för detta ändamål men höjningen har icke motsvarat behovet utan en stor del av materielen är föråldrad och utsliten. I synnerhet undervisningen i tekniska ämnen vid de högre kurserna medför numera oundvikligen stora materielkostnader, om en godtagbar standard skall kunna upprätthållas.

Y t t r a n d e. *Lantbruksstyrelsen* förordar i likhet med föregående år en uppräknings av anslaget med 12 000 kr.

Departementschefen

Jag förordar, att förevarande anslag för nästa budgetår höjes med 12 000 kr. till 60 000 kr. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut:*
Materiel för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 kr.

[56] 11. Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Nyanskaffning och underhåll av utrustning

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1959/60	45 000	60 136	24 395
1960/61	50 000	51 496	22 899
1961/62 (statsliggaren s. 896) ...	100 000		
1962/63 (förslag)	135 000		
 <i>Y r k a n d e. Styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut hemställer, att anslaget uppföres med 446 700 kr. Den närmare fördelningen av beloppet på olika ändamål framgår av följande sammanställning.</i>			
<i>N y a n s k a f f n i n g</i>			
<i>Institutets gemensamma behov</i>			
1. Möblering och inredning av lärosalar i slottet			40 000
2. Möblering och inredning av kårlokaler			30 000
<i>Lantbruksavdelningen</i>			
3. Underhåll av museiföremål			6 000
<i>Mejeriavdelningen och statens mejeriförsök</i>			
4. Mejeriavdelningen			66 700
5. Mejeriförsöken			87 000
<i>Trädgårdsavdelningen</i>			
6. Laboratorieutrustning			25 000
7. Kylanläggning för förvaring av växter			30 000
<i>Statens trädgårdsförsök</i>			
8. Laboratorieutrustning			50 000
9. Bevattningsanläggning			60 000
10. Stängsel			5 000
11. Vattenreningsanläggning vid Nyckelby			7 000
12. Buntningsmaskin			4 000
<i>U n d e r h å l l</i>			
13. Underhåll av utrustning			36 000
			<u>446 700</u>

M o t i v. 1, 6 och 10. Dessa förslag har framförts i anslagsäskandena även för innevarande budgetår.

2. Styrelsen har för innevarande budgetår hemställt, att 20 000 kr. ställes till förfogande för möblering och inredning av kårlokaler. Härutöver har tillkommit att även kårlokalerna i mejerielevbostaden och trädgårdselevbostaden är i behov av upprustning. Kostnaderna härför har beräknats till sammanlagt 10 000 kr.

3. Underhållet av museiföremålen i institutets museum har på grund av medelsbrist länge varit eftersatt och en del kulturhistoriskt värdefulla före-

mål hotas av total förstörelse. Beloppet begäres för att avhjälpa de mest framträdande bristerna.

4 och 5. Angående beräkningen av dessa belopp, som avses för tillfällig förstärkning av resurserna vid mejeriavdelningen och statens mejeriförsök, hänvisar styrelsen till av resp. föreståndare avgivna förslag, vilka bifogats styrelsens anslagsäskanden.

7. Behovet av väl avkylda utrymmen för förvaring av plantskolealster och andra levande växter har under senare år aktualiserats i hög grad. För undervisningen erfordras i allt större utsträckning tillgång till färskt växtmateriel. Såväl i fråga om materielförbrukning som ur arbetskostnadssynpunkt är det oekonomiskt att för varje demonstration eller undersökning anskaffa nytt växtmateriel. I övrigt anföres bl. a. följande.

I driftsbyggnaderna för trädgårdsrörelsen kan lämpligt utrymme disponeras för kylförvaring. Plantskolealster odlas ofta på ganska stort avstånd från försäljningslokalerna. En betydande rationalisering kan uppnås, om icke alltför små partier kan hämtas hem samtidigt och sedan förvaras utan att kvaliteten försämras. På våren kommer växtligheten vid Alnarp i gång tidigare än i andra landsdelar. Detta kan medföra betydande nackdelar, enär transport och plantering bör ske, innan knopparna slagit ut, vilket gäller i synnerhet då förflyttning sker söderifrån.

8. Den vetenskapliga utrustningen vid statens trädgårdsförsök är i flera avseenden ofullständig. Av styrelsen under en följd av år framförda önskemål har emellertid blott i mycket ringa grad blivit tillmötesgångna. Ansträngningar har gjorts att även från andra håll anskaffa medel. Knut och Alice Wallenbergs stiftelse har beviljat 137 150 kr. för uppförande av växtkamrar. Härigenom har möjlighet uppstått att upptaga vissa vetenskapliga arbeten, som länge stått på programmet. Trots detta betydande tillskott är behovet av laboratorieutrustning icke tillnärmelsevis tillgodosett.

9. För rationalisering av arbetet med växthusförsöken erfordras automatiska bevattningsanordningar och under torra somrar är även fältbevattning nödvändig för att tillfredsställande försöksresultat skall kunna uppnås.

11. Vid Nyckelby försöksstation uttages vatten från ett borrhål på Stockholms stads mark. Detta vatten är mycket järnhaltigt och olämpligt för hushållsändamål, varför en rening är erforderlig. Enligt anbud uppgår kostnaderna härför till 7 000 kr.

12. För expedition av material till olika försöksplatser erfordras hjälpmedel för inpackning av planter. En bunningsmaskin, som användes av ett stort antal plantskolor, har visat sig mycket användbar och skulle medföra inbesparing av manuellt arbete. Kostnaderna för en sådan maskin uppgår till 4 000 kr.

13. En stor del av den vid institutet tillgängliga utrustningen är starkt försliten och underhållskostnaderna har beräknats till 36 000 kr.

Y t t r a n d e. *Lantbruksstyrelsen* förordar en uppräknings av anslaget från 100 000 kr. till 265 000 kr. Till stöd härför anför styrelsen i huvudsak följande.

Då såväl möbleringen som inredningen i flertalet av institutets lokaler är i hög grad bristfällig och otidsenlig förordar lantbruksstyrelsen, att medel ställes till förfogande för en successiv nyanskaffning av möbler och inredning för ifrågavarande lokaler. Styrelsen har funnit, att behovet av nyanskaffning är mest trängande i fråga om lärosalarna i slottet, beträffande vilka frågan om nyanskaffning av möbler och inredning ej bör ytterligare uppskjutas. Institutsstyrelsens framställning om en förstärkning av anslaget med 40 000 kr. för detta ändamål tillstyrkes därför. I anledning av dels vad som anförts i prop. 1961: 69 angående behovet av tillfällig förstärkning av resurserna för undervisning och forskning på mejeriområdet, dels till anse- lägenheten av att underhållet av den vid institutet tillgängliga utrustningen icke eftersättes förordas vidare en ytterligare uppräknig av anslaget med 125 000 kr., varav 100 000 kr. för att tillgodose det mest trängande behovet av nyanskaffning och underhåll av utrustningen vid mejeriavdelningen och statens mejeriförsök och 25 000 kr. för underhåll av utrustning. De för övriga ändamål föreslagna anslagshöjningarna finner sig lantbruksstyrelsen icke kunna tillstyrka med hänsyn till att ställningstagandet till dessa måste an- ses beroende av beslutade eller pågående utredningar.

Departementschefen

Såsom institutsstyrelsen särskilt framhållit i sina anslagsäskanden före- ligger stort behov av ökad medelsanvisning för nyanskaffning och underhåll av utrustning vid institutet. Med hänsyn härtill vill jag tillstyrka, att före- varande anslag för nästa budgetår uppräknas med 35 000 kr. till 135 000 kr. Jag förutsätter därvid, att ett belopp av 25 000 kr. av anslaget skall använ- das för fortsatt förstärkning av resurserna vid mejeriavdelningen och sta- tens mejeriförsök. Återstoden av anslaget torde böra disponeras, förutom för underhåll av utrustning, för nyanskaffning av apparater och annan ut- rustning för trädgårdsavdelningen och för statens trädgårdsförsök. Det tor- de få ankomma på Kungl. Maj:t eller, efter Kungl. Maj:ts bemyndigande, på institutsstyrelsen att med beaktande av vad nyss sagts bestämma den närmare dispositionen av anslaget.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut:*
Nyanskaffning och underhåll av utrustning för budgetåret
1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 135 000 kr.

[57] 12. Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Bokinköp och bok- bindning

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1959/60	16 000	16 180	116
1960/61	16 500	16 525	92
1961/62 (statsliggaren s. 896) ...	17 000		
1962/63 (förslag)	25 000		

Y r k a n d e. *Styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut* hemställer, att anslaget höjes med 8 000 kr.

M o t i v. De höjningar av anslaget, som förekommit de senaste åren har ej ens täckt de automatiska prisstegringarna och det har blivit allt svårare att anskaffa den oundgängligen nödvändiga litteraturen. För budgetåret 1960/61 skulle ha behövts ytterligare ca 2 000 kr. enbart för att anskaffa fortsättningsband i redan påbörjade verk och dessutom förelåg önskemål om inköp av viktiga, nytkomna monografier till ett minst lika stort belopp. Angående de stigande priserna på tidskrifter anför styrelsen vidare i huvudsak följande.

Enbart under år 1961 har priserna på de löpande tidskrifterna stigit med 650 kr. jämfört med år 1960. För år 1962 har redan tillkännagivits ett flertal höjningar av priserna. Sålunda kommer ett flertal engelska tidskrifter att höja priserna med i genomsnitt 30 procent. Ett flertal svenska tidskrifter, som tidigare erhållits gratis, debiteras nu då utgivarna ej längre ser sig i stånd att distribuera gratisexemplar. En stor del av tidskrifterna är tyska och kostnaderna för dessa har också ökat i och med revalveringen av den tyska valutan. Utan anslagshöjning blir det omöjligt att anskaffa nytkomna böcker i den omfattning, som är nödvändig för att hålla biblioteket på en tillfredsställande nivå. Med hänsyn till den beslutade högskoleverksamheten måste biblioteket ha möjlighet att hålla sig à jour med vad som publiceras åtminstone på trädgårdsområdet. Bibliotekets samlingar är tidigare ganska representativa på detta område men genom de senaste årens eftersläpningar i fråga om anskaffningen av nytkommen litteratur, har allt kännbarare brister uppstått.

Y t t r a n d e. *Lantbruksstyrelsen* förordar, att anslaget uppräknas med 3 000 kr.

Departementschefen

På de i institutsstyrelsens hemställan anförda skälen anser jag mig böra tillstyrka, att förevarande anslag uppräknas med 8 000 kr. till 25 000 kr. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Bokinköp och bokbindning* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 25 000 kr.

[58] 13. *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Trädgårdsekonomisk byrå*

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	15 000	14 977
1960/61	15 500	15 397
1961/62 (statsliggaren s. 897)	18 000	
1962/63 (förslag)	18 000	

I staten för anslaget har för innevarande budgetår beräknats dels utgifter å 65 500 kr. till avlöningar och å 6 500 kr. till omkostnader, dels inkomster av bokföringsavgifter med 54 000 kr.

Yrkande. Styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut hemställer, att anslaget höjes med 7 800 kr. Styrelsen beräknar därvid utgifterna för avlöningar till 85 000 kr. och för omkostnader till 25 600 kr. Inkomsterna av bokföringsavgifter beräknas till 84 800 kr.

Motiv. Kostnaderna för avlöningar och övriga utgifter uppgick under budgetåret 1960/61 till sammanlagt 103 242 kr. Ortsgruppsförändringen fr. o. m. den 1 januari 1962 medför ökade lönekostnader, varvid kommer merutgifter för kontorsmateriel m. m. Utgifterna för budgetåret 1962/63 har beräknats till 110 600 kr., varav 84 800 kr. beräknas komma att täckas genom inkomster av bokföringsavgifter m. m., medan återstående 25 800 kr. icke avser den egentliga bokföringsverksamheten och därför bör täckas genom statsanslag.

Yttrande. Lantbruksstyrelsen förordar en uppräkningsanslag av 4 500 kr.

Departementschefen

För de kostnader vid trädgårdsekonomiska byrån, vilka skall bestridas av statsmedel, bör för nästa budgetår anvisas ett oförändrat anslag av 18 000 kr. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att fastställa ny stat för anslags användning. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Trädgårdsekonomisk byrå för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 18 000 kr.

[59] 14. Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Lokal och fast försöksverksamhet

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1959/60	43 000	42 943	174
1960/61	44 000	44 166	9
1961/62 (statsliggaren s. 897) ...	45 000		
1962/63 (förslag)	48 000		

Yrkande. Styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut hemställer, att anslaget uppräknas med 5 000 kr.

Motiv. Denna del av försöksverksamheten bedrivs i samarbete med hushållningssällskap och andra institutioner. Anslaget är otillräckligt och trädgårdsnäringens behov av kvalificerade försök, som är ganska kostnadskrävande, har icke kunnat tillgodoses i erforderlig utsträckning.

Yttrande. Institutsstyrelsens framställning tillstyrkes av styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök.

Departementschefen

Jag är inte beredd tillstyrka, att förevarande anslag uppräknas med mer än 3 000 kr. I enlighet härmed hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Lokal och fast försöksverksamhet* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 48 000 kr.

[60] 15. *Specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande*

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	107 500	115 795
1960/61	107 400	
1961/62 (statsliggaren s. 897)	121 000	
1962/63 (förslag)	123 000	

Y r k a n d e. *Skolöverstyrelsen* hemställer — med överlämnande av en anslagsframställning från styrelsen för specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande — att anslaget höjes med 2 000 kr. i enlighet med följande sammanställning.

	1961/62	Ökning
1. Rektorsarvode	1 200	+ 600
2. Löner i övrigt	85 600	+ 1 600
3. Ersättning till folkhögskolan Hvilan för undervisning...	17 900	+ 600
		+ 2 800

M o t i v. 1. Då rektors arvode vid detta gymnasium är väsentligt lägre än vid andra motsvarande gymnasier och även lägre än arvoden, som utgår till studierektorer med väsentligt mindre arbetsuppgifter än de, som ankommer på detta gymnasiums rektor, synes det skolöverstyrelsen skäligt att rektorsarvodet höjes till det av styrelsen föreslagna beloppet.

2 och 3. De av skolstyrelsen föreslagna beloppen har uppräknats med hänsyn till att ortsgrupp 2 slopas.

Departementschefen

Framställningen om höjning av rektorsarvodet finner jag mig böra biträda i så måtto att jag förordar, att detsamma höjes med 180 kr. till 1 380 kr. för år. Mot beräkningen av beloppen till löner i övrigt och till ersättning till folkhögskolan Hvilan för undervisning har jag inte något att erinra. Av nu nämnda skäl förordar jag, att anslaget för nästa budgetår uppräknas med 2 000 kr. till 123 000 kr. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 123 000 kr.

[61] 16. Understöd åt lantushållningsseminariet å Rimforsa

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	270 800	242 260
1960/61	305 000	358 517
1961/62 (statsliggaren s. 897)	321 000	
1962/63 (förslag)	85 000	

Av anslaget för innevarande budgetår avses 233 900 kr. till avlöningar och 87 100 kr. till driftkostnader.

Y r k a n d e. Med överlämnande av en av styrelsen för lantushållningsseminariet å Rimforsa gjord framställning, vari anhållits om statsbidrag för tre månader av budgetåret 1962/63, hemställer *lantbruksstyrelsen*, att anslaget för nämnda budgetår minskas med 236 300 kr., vilket innebär en uppräknings med 4 400 kr. jämfört med medelsanvisningen för motsvarande del av budgetåret 1961/62 på sätt framgår av följande sammanställning.

	Anvisat 1961/62 Hela året	3 månader	Äskat för 1962/63 3 månader	Ökning
1. Avlöningar	233 900	58 500	62 800	+ 4 300
2. Driftkostnader	87 100	21 800	21 900	+ 100
	<u>321 000</u>	<u>80 300</u>	<u>84 700</u>	<u>+ 4 400</u>

M o t i v. Lantbruksstyrelsen erinrar om att verksamheten vid seminariet skall upphöra den 30 september 1962 på grund av omorganisationen av lärarutbildningen på det husliga området. Sista intagningen av elever skedde hösten 1960. Beträffande anslagsberäkningen anføres följande.

1. Det ökade anslagsbehovet till avlöningar under tre månader budgetåret 1962/63 jämfört med samma tid under innevarande budgetår sammanhänger med att rektor och en facklärare föreslagits böra kvarstå i tjänst en månad utöver den tid undervisning pågår vid seminariet för att biträda med avvecklingen av detsamma. Anslag till arvode åt speciallärare och till handledare av övningsundervisning samt till undervisningsmateriel vid elevernas experimentella matlagning har beräknats i likhet med föregående år.

2. Under tiden den 1 juli—den 30 september 1962 kommer 29 lärarinneelever i andra årskursen att undervisas vid seminariet. För att bereda dessa elever möjlighet till erforderlig övningsundervisning pågår även under juli månad 1962 en specialkurs med sex elever som kvalificerar för inträde vid statligt seminarium med lantushållsinriktad gren. Vidare kommer en avdelning elever från den närbelägna lantushållsskolan att undervisas på seminariet.

Departementschefen

I enlighet med 1960 och 1961 års riksdagsbeslut (prop. 1960: 95 respektive IX ht 1961 p. 61) skall undervisningen vid seminariet upphöra den 30 september 1962. Jag har emellertid inte något att erinra mot förslaget att rektor och en facklärare skall få kvarstå i tjänst under en månad efter sistnämnda dag för att biträda med avvecklingen av verksamheten vid seminariet och att statsbidrag under denna tid skall utgå till avlöning åt nämnda befattningshavare. Då jag inte heller i övrigt finner anledning till erinran mot lantbruksstyrelsens beräkning av förevarande anslag förordar jag, att detsamma för nästa budgetår minskas med 236 000 kr. till 85 000 kr.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda de författningsändringar och föreskrifter i övrigt som erfordras i samband med avveckling av seminariets verksamhet.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Understöd åt lanthushållningsseminariet å Rimforså* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 85 000 kr.

[62] 17. *Lantbruksskolan vid Ultuna: Avlöningar*

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	133 200	133 474
1960/61	137 700	141 996
1961/62 (statsliggaren s. 898)	160 000	
1962/63 (förslag)	81 000	

Y r k a n d e. *Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* hemställer, att anslaget minskas med 59 800 kr. enligt följande sammanställning.

	Minskning
1. Arbetsersättning till elever	— 52 500
2. Speciallärare	— 5 660
3. Rörligt tillägg m. m.	— 1 700
	— 59 860

M o t i v. Minskningen i förhållande till anslaget för innevarande budgetår beror i huvudsak på att skolan skall nedläggas den 1 juli 1963, varför några elever ej kommer att finnas fr. o. m. den 1 november 1962.

Departementschefen

Ä nu gällande personalförteckning för lantbruksskolan vid Ultuna finns uppförda en tjänst som rektor i lönegrad Ao 26, en ämneslärartjänst i lönegrad Ao 23 och en ämneslärartjänst i lönegrad Ae 21. Jämlikt beslut av 1961 års riksdag (prop. 69; JoU 26) skall skolan avvecklas under nästa

budgetår. Beträffande den närmare tidpunkten härför torde få erinras om att Kungl. Maj:ts förslag i propositionen innebar, att skolan skulle avvecklas redan hösten 1962. Efter motionsvis framförda yrkanden bemyndigade emellertid riksdagen Kungl. Maj:t att låta anstå med avvecklingen till den 1 juli 1963, därest olika problem, som kunde anses hänga samman med omställningen, exempelvis personella sådana, påkallade ett dylikt uppskov. Till följd av den sålunda beslutade avvecklingen har hösten 1961 icke antagits några nya elever till första årskursen av den tvååriga linjen vid skolan. Undervisningen vid denna kommer sålunda helt att upphöra med utgången av oktober månad 1962. Med hänsyn till det nu anförda föreslår jag, att tjänsten som ämneslärare i lönegrad Ae 21 utgår ur lantbruksskolans personalförteckning från och med den 1 november 1962. Vid bifall härtill kan förevarande anslag för nästa budgetår minskas med 19 000 kr. utöver det av högskolestyrelsen föreslagna beloppet eller med sammanlagt 79 000 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med (160 000 — 79 000 =) 81 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för lantbruksskolan vid Ultuna som föranledes av vad jag föreslagit i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för lantbruksskolan vid Ultuna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	52 600
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	8 900
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	17 500
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	2 000

Summa kr. 81 000

c) till *Lantbruksskolan vid Ultuna*: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 81 000 kr.

[63] 18. Lantbruksskolan vid Ultuna: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	21 900	21 994
1960/61	24 000	24 432
1961/62 (statsliggaren s. 899)	26 000	
1962/63 (förslag)	8 000	

Yrkande. Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök hemställer, att anslaget minskas med 18 300 kr. enligt följande sammanställning.

182 *Statsverkspropositionen år 1962: Bil. 11: Jordbruksdepartementet*

	Utgifter resp. uppbördsmedel 1958/59	1959/60	1960/61	Staten 1961/62	Minskning
A. Utgifter					
1. Bränsle, lyse och vatten	10 700	12 327	13 002	12 300	— 8 200
2. Övriga expenser.....	7 098	7 094	7 293	7 300	— 4 800
3. Övriga utgifter:					
a) Skolinventarier och undervisningsmateriel	989	993	967	1 000	— 600
b) Hälso- och sjukvård	865	787	1 059	1 000	— 600
c) Försök och exkursioner	3 690	3 215	3 955	4 000	— 2 000
d) Ersättning till Ultuna egendom för kosthåll	69 300	70 150	76 650	76 500	— 59 900
B. Särskilda uppbördsmedel					
Ersättning från Ultuna egendom för dagsverken	72 000	72 000	77 600	77 600	— 48 800
					— 18 300

Motiv. De minskade beloppen under såväl utgifter som särskilda uppbördsmedel sammanhänger med att undervisningen vid skolan kommer att upphöra med oktober månads utgång 1962. Utgifterna beräknas uppgå till 36 500 kr. och uppbördsmedlen till 28 800 kr., varför ett anslag på 7 700 kr. erfordras.

Departementschefen

Jag har inte något att erinra mot högskolestyrelsens beräkning av förevarande anslag. Detta bör sålunda för nästa budgetår uppföras med ett till 8 000 kr. avrundat belopp, vilket innebär en minskning med 18 000 kr. i förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbruksskolan vid Ultuna: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 8 000 kr.

[64] 19. Bidrag till vissa lantbruksundervisningsanstalter: Avlöningar

I sina äskanden under förevarande anslag samt under anslagen Bidrag till vissa lantbruksundervisningsanstalter: Driftkostnader och Bidrag till jordbrukets yrkesskolor har lantbruksstyrelsen framställt två alternativa yrkanden. Det ena förslaget (alt. I) avser det fall att de av 1955 års lant-

bruksundervisningskommitté framlagda förslagen (SOU 1961: 13) genomföres fr. o. m. budgetåret 1962/63 och det andra förslaget (alt. II) det fall att nuvarande organisation och bidragsnormer skall gälla även under sistnämnda budgetår.

Såsom närmare framgår av vad jag anför i det följande, har jag för avsikt att föreslå Kungl. Maj:t att i särskild proposition till 1962 års riksdag framlägga på lantbruksundervisningskommitténs betänkande grundade förslag till ändrad organisation av den lägre lantbruksundervisningen. Då denna omorganisation avses skola genomföras först fr. o. m. budgetåret 1963/64, torde i det följande under nyssnämnda tre anslag endast böra redovisas de såsom alternativ II betecknade förslagen.

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	8 693 200	9 415 883
1960/61	9 460 300	10 226 450
1961/62 (statsliggaren s. 899)	10 880 000	
1962/63 (förslag)	10 889 000	

Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget disponeras 10 867 200 kr. till bidrag till avlöningskostnader och pensionsavgifter för lärarpersonal vid ifrågavarande lantbruksundervisningsanstalter, 7 200 kr. till bidrag till kostnader för trädgårdsläringskurser vid lantmannaskolor, folkhögskolor m. fl. skolor samt 5 000 kr. till bidrag till kostnader för korrespondenskurser för trädgårdsläringar.

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen* hemställer, att anslaget för budgetåret 1962/63 uppräknas med 86 700 kr. på sätt följande sammanställning utvisar.

	Ökning eller minskning
1. Personalförstärkning	
a) ämneslärare	
7 vid lantmannaskolor	+ 113 171
3 » lantushållsskolor	+ 40 749
b) ändrad anställningstid för redan anställda lärare (lantmannaskolor)	+ 6 487
2. Personalminskning	
a) rektorer	
2 vid lantmannaskolor	— 70 315
1 » fruktodlingsskola	— 36 392
b) ämneslärare	
4 vid lantmannaskolor	— 103 995
1 » fruktodlingsskola	— 22 014
c) ändrad anställningstid för redan anställda lärare (lantmannaskolor)	— 25 755

	Ökning eller minskning
3. Speciallärare	
a) lantbruksskolor	+ 6 300
b) lantmannaskolor	+ 9 700
c) lanthushållsskolor	+ 5 500
d) fruktodlingsskolan	— 2 100
4. Rektorerna vid lanthushållsskolorna Ao 23 i st. f. Ao 21	+ 70 195
5. 31 ämneslärare vid lanthushållsskolorna Ao 18 i st. f. Ao 16 ...	+ 37 721
6. Lönegrads- och löneklassförändringar, höjda pensionskostnader, tjänstetidsbefordran, höjda kallortsbidrag, ändrad ortsgrupp m. m.	+ 57 423
	+ 86 675

Det av lantbruksstyrelsen äskade anslaget, exklusive de oförändrade beloppen å 7 200 kr. resp. 5 600 kr. till kurser för trädgårdslärlingar, fördelar sig på de olika slagen av skolor enligt följande sammanställning.

Skolor	Bidrag till avlö- ningar	Bidrag till pensions- avgifter	Bidrag till arvo- den åt special- lärare	Bidrag till kompens- ation för höjda folk- pensions- avgifter exkl. rör- ligt tillägg	Bidrag till ar- betsgi- varbi- drag	ATP- avgif- ter	Summa
1. Lantbruksskolor..	263 900	19 200	48 400	4 100	1 700	10 499	347 799
2. Lantmannaskolor.	4 653 100	317 700	355 900	71 400	30 000	206 680	5 634 780
3. Lanthushållsskolor	4 111 800	275 300	86 300	63 000	33 700	163 213	4 733 313
4. Trädgårdsskolor..	200 200	13 200	12 200	3 100	1 100	8 183	237 983
Summa	9 229 000	625 400	502 800	141 600	66 500	388 575	10 958 875

Motiv. Vid anslagsberäkningen har lantbruksstyrelsen räknat med följande antal skolor och lärare.

	3 lant- bruks- skolor	48 lant- manna- skolor	43 lant- hushålls- skolor	2 träd- gårds- skolor	Summa
Rektorer	3	48	43	2	96
Ämneslärare	3	76	104	4	187
Icke-ordinarie ämneslärare	5	70	72	1	148
Summa	11	194	219	7	431

Beträffande de olika delförslagen anföres i huvudsak följande.

1 a). Ökningen av antalet lärare vid lantmannaskolorna avser en lärare vid vardera Östra Ljungby, Hvilans, Dingle, Sätilla, Rättviks, Tvillingsta och Malgomajs lantmannaskolor och betingas av utökad kursverksamhet i olika former. I fråga om lanthushållsskolorna beräknas ett behov av ytter-

ligare en lärare vid vardera Stora Segerstads, Hussborgs och Vindelns lant-hushållsskolor. I samtliga dessa tre fall har genom ombyggnad och nybygg-nad ytterligare lokalutrymmen ställts till förfogande, vilket medger utökad kursverksamhet.

1 b). Vid en lantmannaskola beräknas en lärare vara anställd för helår i stället för som hittills under 21 veckor.

2 a). Fr. o. m. utgången av läsåret 1960/61 kommer lantbruksundervis-ningen vid Hamra och Björkfors lantmannaskolor att nedläggas. Verksam-heten vid Hamra upphör helt, medan Björkfors kommer att fortsätta såsom skogsbruksskola. Ätgärderna, som beslutats av resp. skolstyrelser efter med-givande av lantbruksstyrelsen, överensstämmer med styrelsens strävan att efter hand uppnå en viss koncentration av lantbruksundervisningen till nå-got större och välutrustade skolenheter.

Lantbruksundervisningskommittén har föreslagit, att fruktodlingsskolan i Urshult skall nedläggas och att det erforderliga behovet av fruktodlings-undervisning skall tillgodoses genom trädgårdsskolorna eller genom härför lämplig lantmannaskola. Med hänsyn till den ringa elevtillslutningen vid skolan föreslår lantbruksstyrelsen, att skolans verksamhet nedlägges fr. o. m. utgången av läsåret 1961/62.

2 b). Minskningen med fyra ämneslärare beror på nedläggningen av Ham-ra och Björkfors lantmannaskolor.

2 c). Vid fyra lantmannaskolor beräknas vardera en lärare vara anställd kortare del av året än hittills.

3 a). Ökningen avser främst Berga lantbruksskola och beror av den utök-ning av elevantalet, som skett vid denna skola under senare år.

3 b) och c). Ökningen beror på smärre justeringar av antalet speciallä-rartimmar.

3 d). Minskningen sammanhänger med förslaget att Urshults fruktodlings-skola skall nedläggas.

4. I äskandena för budgetåren 1958/59, 1959/60, 1960/61 och 1961/62 har lantbruksstyrelsen yrkat på en uppflyttning av lant-hushållsskolornas rekto-rer från lönegrad Ao 21 till lönegrad Ao 23. Under åberopande av tidigare anförda skäl förnyar lantbruksstyrelsen sitt yrkande.

5. I äskandena för budgetåret 1961/62 yrkade lantbruksstyrelsen, att ett antal lärare i lönegrad Ao 16 vid lant-hushållsskolorna skulle uppflyttas till lönegrad Ao 18. Under hänvisning till därvid anförda skäl hemställs ånyo om löneförbättring på angivet sätt för 31 ordinarie lärare vid lanthus-hållsskolorna. Överensstämmelse skulle då uppnås med förhållandena vid lantmannaskolorna, som har 26 av sina ordinarie lärare placerade i löne-grad 23, medan huvuddelen är placerad i lönegrad 21.

6. Ökningen under denna punkt är av automatisk karaktär.

Lantbruksstyrelsen erinrar i detta sammanhang om att 1954 års riksdag bemyndigat Kungl. Maj:t att, efter närmare utredning i varje särskilt fall, från förevarande anslag utbetala bidrag till engångsavgifter till statens pen-sionsanstalt i anslutning till de senaste årens pensionsregleringar för lärar-

personalen vid lantbrukets skolor. Då f. n. ej kan förutses i vilken utsträckning detta kan komma att ske, har styrelsen icke kunnat taga någon hänsyn härtill i anslagsberäkningarna för budgetåret 1962/63.

Departementschefen

Såsom framgår av den nyss lämnade redogörelsen har 1955 års lantbruksundervisningskommitté avgivit betänkande angående lantbrukets yrkesskolor. Förslagen i detta betänkande är för närvarande, efter avslutad remissbehandling, föremål för överväganden inom jordbruksdepartementet. Det är min avsikt att senare föreslå Kungl. Maj:t att i särskild proposition till 1962 års riksdag framlägga på betänkandet grundade förslag till ändrad organisation av den lägre lantbruksundervisningen. Jag avser därvid att föreslå, bland annat, att omorganisationen skall genomföras från och med den 1 juli 1963. Beräkningen av förevarande anslag samt de i det följande upptagna anslagen till lantbruksundervisningsanstalternas driftkostnader, till jordbrukets yrkesskolor samt till särskilda utbildningskurser torde sålunda för nästa budgetår böra ske med utgångspunkt från nu gällande organisation och bidragsregler.

Vad angår lantbruksstyrelsens förevarande hemställan kan jag inte tillstyrka den föreslagna lönegradsuppflyttningen av rektors- och vissa ämneslärartjänster vid lantbruksskolorna. Däremot delar jag lantbruksstyrelsens uppfattning, att fruktodlingsskolan i Urshult bör nedläggas från och med utgången av läsåret 1961/62. Detta innebär emellertid, att verksamheten vid skolan kommer att fortsätta även in på budgetåret 1962/63, varför den av nedläggandet föranledda minskningen under anslaget torde böra beräknas till avrundat 30 000 kr. Då lantbruksstyrelsens beräkningar i övrigt av anslaget torde böra godtagas, synes detta för nästa budgetår böra uppräknas med 9 000 kr. till 10 889 000 kr.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till vissa lantbruksundervisningsanstalter:*
Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag
av 10 889 000 kr.

[65] 20. Bidrag till vissa lantbruksundervisningsanstalter: Driftkostnader

Angående av lantbruksstyrelsen framförda alternativa yrkanden under förevarande anslag torde få hänvisas till vad som inledningsvis anförts under anslaget Bidrag till vissa lantbruksundervisningsanstalter: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	2 326 800	2 160 703
1960/61	2 516 600	2 099 308
1961/62 (statsliggaren s. 903)	2 260 000	
1962/63 (förslag)	2 269 000	

Av det för innevarande budgetår anvisade anslaget avses 2 231 400 kr. till driftkostnader samt till bidrag till arvoden åt skolläkare vid ifrågavarande skolor samt 28 600 kr. för utbetalning till skogs- och lantbruksakademien såsom ersättning för hyra till byggnadsstyrelsen för fyra till akademiens trädgårdsskola upplåtna byggnader å Experimentalfältet.

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen* hemställer, att anslaget för budgetåret 1962/63 uppräknas med 4 000 kr. på sätt följande sammanställning visar.

	Ökning eller minskning
1. Nedlagd verksamhet vid Hamra och Björkfors lantmannaskolor samt vid fruktodlingsskolan i Urshult	— 46 100
2. Ändrad kursverksamhet vid	
a) lantbruksskolor	— 4 300
b) lantmannaskolor	+ 37 100
c) lantbruksskolor	+ 16 300
3. Skolläkare	
a) lantmannaskolor	+ 400
b) lantbruksskolor	+ 600
c) fruktodlingsskola	— 100
	+ 3 900

Det av lantbruksstyrelsen äskade anslaget, exklusive det oförändrade beloppet å 28 600 kr. till hyra för vissa byggnader å Experimentalfältet, fördelar sig på de olika slagen av skolor enligt följande sammanställning.

Skolor	Grundbidrag	Tilläggs- bidrag	Bidrag till arvoden till skolläkare	Summa
1. Lantbruksskolor	28 500	70 800	800	100 100
2. Lantmannaskolor	356 900	681 600	16 300	1 054 800
3. Lantbruksskolor	345 900	671 700	13 200	1 030 800
4. Trädgårdsskolor	25 800	23 100	300	49 200
Summa	757 100	1 447 200	30 600	2 234 900

M o t i v. 1. Angående motiveringen torde få hänvisas till vad som anförts under avlöningsanslaget punkt 2 a).

2 a)—c). Lantbruksstyrelsen har från skolorna infordrat uppgifter rörande undervisningsverksamhetens beräknade omfattning läsåret 1962/63. Därav framgår, att undervisning planeras i något större omfattning än tidigare år vid lantmannaskolor och lantbruksskolor.

3 a)—c). Bidraget till skolläkare står i direkt relation till det beräknade elevantalet vid skolorna.

I detta sammanhang torde få anmälas av lantbruksstyrelsen med eget utlåtande överlämnade framställningar av skogs- och lantbruksakademien samt av styrelsen för Norrlands trädgårdsskola i Söråker, vari hemställas,

att å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1961/62 måtte såsom ytterligare driftkostnadsbidrag för sistnämnda budgetår åt akademiens trädgårdsskola å Experimentalfältet och trädgårdsskolan i Söråker anvisas 65 000 resp. 35 000 kr.

Skogs- och lantbruksakademien (skr. 25/8 1961) anför i huvudsak följande.

Ifrågavarande driftkostnadsbidrag till trädgårdsskolan å Experimentalfältet har under budgetåren 1953/54—1955/56 utgått med 45 000 kr. per år, under budgetåret 1956/57 med 51 000 kr. samt under budgetåren 1957/58—1960/61 med 57 000 kr. årligen. I sin framställning om bidrag för budgetåret 1960/61 hemställde akademien om höjning av detsamma från 57 000 till 67 000 kr., vilket då beräknades erforderligt för att täcka de för skolverksamheten beräknade kostnaderna under läsåret 1/11 1960—31/10 1961. Enär någon höjning av anslaget icke beviljades, kommer skolan att för sistnämnda läsår få räkna med underskott i sin inkomst- och utgiftsstat.

Av till lantbruksstyrelsen ingivet förslag till inkomst- och utgiftsstat för trädgårdsskolan läsåret 1961/62 framgår, att ett särskilt driftkostnadsbidrag å 65 000 kr. erfordras för att täcka de för skolverksamheten beräknade kostnaderna läsåret 1961/62. Akademien ser sig därför nödsakad anhålla, att det särskilda driftkostnadsbidraget höjes med 8 000 kr. till 65 000 kr.

Akademien har tidigare, bl. a. i samband med ställningstaganden till frågan angående sitt huvudmannaskap för skolan, framhållit, att akademien, i den mån statsbidragen enligt gällande bestämmelser ej räcker till att bestrida de med skolverksamheten förenade kostnaderna, icke hade annan möjlighet att täcka på så sätt inträffande brist än genom möjligen uppkommande överskott å den merkantila trädgårdsdriften. För den brist i skolans stat för läsåret 1961/62, som skulle uppkomma, därest driftkostnadsbidraget icke uppräknas, torde emellertid icke kunna påräknas täckning genom inkomster från trädgården.

Styrelsen för Norrlands trädgårdsskola i Söråker (skr. 3/7 1961) erinrar om att skolan under vart och ett av de senaste åtta åren beviljats ett särskilt driftkostnadsbidrag å 30 000 kr. Styrelsen anför, att den på grund av ökade kostnader för skolans drift sett sig nödsakad att under de senaste åren begära högre anslag av allmänna medel. Under åberopande av ett vid framställningen fogat statförslag hemställer styrelsen, att skolan för läsåret 1/11 1961—31/10 1962 måtte beviljas ett särskilt driftkostnadsbidrag å 35 000 kr.

Lantbruksstyrelsen, som i sitt utlåtande över framställningarna lämnat en redogörelse för gällande bidragsbestämmelser på området (se prop. 1961: 2 s. 11—12), tillstyrker att bidrag må utgå med 65 000 resp. 35 000 kr. Styrelsen anför vidare bl. a. följande.

Frågan rörande trädgårdsskolornas framtida organisation m. m. är f. n. föremål för utredning. Kungl. Maj:t har sålunda uppdragit åt pågående trädgårdsnäringsutredning att, med utgångspunkt i trädgårdsskoleutredningens den 24 maj 1956 avlämnade betänkande, ytterligare utreda frågan rörande trädgårdsskolornas organisation m. m. och framlägga förslag om trädgårdsundervisningens ordnande. Då trädgårdsnäringsutredningens betänkande enligt vad lantbruksstyrelsen under hand inhämtat beräknas komma att överlämnas först mot slutet av år 1961, kan proposition i anled-

ning av detsamma icke bli föremål för behandling i riksdagen förrän tidigast år 1962. I avvaktan härpå bör trädgårdsskolorna, enligt lantbruksstyrelsens mening, såsom hittills få fortsätta sin verksamhet under läsåret 1961/62. Då skolorna emellertid icke kan bedriva densamma i nuvarande omfattning utan extra driftkostnadsbidrag, förordar lantbruksstyrelsen, att de jämväl för nästa läsår kommer i åtnjutande av sådana bidrag.

Departementschefen

Såsom jag redan anfört vid behandlingen av föregående anslag kommer de förslag, jag har för avsikt att föreslå Kungl. Maj:t att framlägga för 1962 års riksdag på grundval av lantbruksundervisningskommitténs betänkande, inte att påverka beräkningen av de medel, som för nästa budgetår anvisas för bidrag till här ifrågavarande driftkostnader. I enlighet med lantbruksstyrelsens för detta fall gjorda beräkningar av medelsbehovet under förevarande anslag och med hänsyn till vad jag under föregående anslag anfört angående kostnaderna för fruktodlingsskolan i Urshult under den del av nästa budgetår, under vilken skolan före nedläggandet kommer att vara i verksamhet, torde anslaget böra uppräknas med sammanlagt 9 000 kr.

Vad därefter angår framställningen om ytterligare bidrag till skogs- och lantbruksakademiens trädgårdsskola å Experimentalfältet samt trädgårdsskolan i Söråker, delar jag lantbruksstyrelsens uppfattning, att dylika bidrag bör utgå jämväl för läsåret 1961/62. Jag är emellertid inte beredd tillstyrka, att bidragen skall utgå med högre belopp än tidigare utan med oförändrat 57 000 respektive 30 000 kr. I likhet med vad som skett under föregående år torde, därest riksdagen inte har något att invända däremot, nämnda belopp få bestridas ur det för nu löpande budgetår anvisade anslaget Bidrag till vissa lantbruksundervisningsanstalter: Driftkostnader.

Förevarande anslag torde böra uppföras med $(2\,260\,000 + 9\,000 =)$ 2 269 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till vissa lantbruksundervisningsanstalter: Driftkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 2 269 000 kr.

[66] 21. Bidrag till jordbrukets yrkesskolor

Angående av lantbruksstyrelsen framförda alternativa yrkanden beträffande anslag till jordbrukets yrkesskolor torde få hänvisas till vad som inledningsvis anförts under anslaget Bidrag till vissa lantbruksundervisningsanstalter: Avlöningar.

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	354 800	391 708
1960/61	354 300	381 787
1961/62 (statsliggaren s. 903)	373 000	
1962/63 (förslag)	282 000	

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen* hemställer, att anslaget uppräknas med 15 200 kr. på sätt följande sammanställning visar.

	Anvisat för 1961/62	Ökning eller minskning
1. Avlöningar till fast anställd lärarpersonal	221 031	+ 15 095
2. Arbetsgivarbidrag för sjukförsäkringar	1 674	+ 9
3. Speciallärare	16 520	— 210
4. Vikarier	7 051	+ 155
5. Avlöningar till förmanspersonalen	46 714	+ 156
6. Driftkostnader	80 010	—
	373 000	+ 15 205

Den beräknade fördelningen av anslaget mellan de olika skolorna framgår av följande tabell.

Skola	Avlöningar		Driftkostnader		Summa	
	1961/62	1962/63	1961/62	1962/63	1961/62	1962/63
Gälö	99 601	103 905	37 242	37 242	136 843	141 147
Sorselegården	111 672	117 144	23 148	23 148	134 820	140 292
Pålkem	81 717	87 146	19 620	19 620	101 337	106 766
Summa	292 990	308 195	80 010	80 010	373 000	388 205

Motiv. 1. Det ökade anslagsbehovet beror dels på generella löneförhöjningar, dels höjda kallortstillägg, dels på löneklassuppflyttningar vid Pålkem. Ökningen reduceras i viss mån av en beräknad höjning av hyresbeloppen från den 1 juli 1961 för vissa befattningshavare, bl. a. vid Pålkem.

2. Statsbidrag utgår fr. o. m. budgetåret 1960/61 med 90 procent av kostnaden för det arbetsgivarbidrag, som jordbrukets yrkesskolor har att erlagga för den lärarpersonal, vars lön utgår med belopp, som skulle ha utgått, om lärarna varit placerade i vissa av Kungl. Maj:t angivna lönegrader.

3. Minskningen av beloppet till ersättning åt speciallärare sammanhänger med en beräknad minskning av antalet speciallärartimmar i svenska vid Sorselegården. Detta motväges emellertid av ett ökat behov av speciallärare i andra ämnen vid samma skola.

4. Ökningen av beloppet till vikarier vid Sorselegården är av automatisk karaktär och beräknas utgöra 155 kr. Vid de båda övriga yrkesskolorna, Gälö och Pålkem, beräknas anslaget utgå med oförändrat belopp.

5. Anslagsökningen är av automatisk karaktär och betingas av generella lönehöjningar. Ökningen reduceras i viss mån av en beräknad höjning av hyresbeloppen från den 1 juli 1961 för förmanspersonalen vid Pålkem.

6. Beloppet till driftkostnader har för budgetåret 1962/63 uppförts med oförändrat belopp.

Departementschefen

Såsom framgår av vad jag i det föregående anført vid behandlingen av anslaget Bidrag till vissa lanbruksundervisningsanstalter: Avlöningar kommer de förslag, jag har för avsikt att föreslå Kungl. Maj:t att framlägga

för 1962 års riksdag på grundval av lantbruksundervisningskommitténs betänkande, inte att påverka beräkningen av de medel, som för nästa budgetår skall anvisas för bidrag till jordbrukets yrkesskolor. Mot den av lantbruksstyrelsen för detta fall gjorda beräkningen av medelsbehovet under förevärande anslag, innebärande en ökning med cirka 15 000 kr., har jag i och för sig inte något att invända. Sedan lantbruksstyrelsens äskanden ingavs har emellertid stiftelsen Norrbottens läns arbetsstugor, vilken är huvudman för jordbruks- och lantushållsskolan i Pållem, till Kungl. Maj:t ingivit en framställning angående nedläggande av verksamheten vid skolan. Av denna framställning, vilken för närvarande är föremål för remissbehandling, framgår bland annat, att undervisningen vid skolan har upphört med utgången av år 1961. I anledning härav bör anslaget minskas med cirka 106 000 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med (373 000 — 91 000 =) 282 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till jordbrukets yrkesskolor* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 282 000 kr.

[67] 22. Särskilda utbildningskurser

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1959/60	136 700	137 630	38 185
1960/61	138 500	118 653	58 032
1961/62 (statsliggaren s. 904) ...	136 000		
1962/63 (förslag)	100 000		

För verksamheten har för innevarande budgetår beräknats stå till förfogande, förutom anslaget å 136 000 kr., en reservation å 16 100 kr. eller tillhopa 152 100 kr.

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen* föreslår, att för verksamheten under budgetåret 1962/63 skall ställas till förfogande ett belopp av 478 500 kr., vilket innebär en uppräknings jämfört med innevarande budgetår av 326 400 kr. enligt följande sammanställning. Förslaget innebär vidare, att anslaget skall uppräknas med 324 000 kr.

	1961/62	Ökning eller minskning
A. Mejeriskola		
1. Huvudman	4 000	—
2. Huvudlärare	2 200	—
3. Timlärare	3 400	—
	9 600	
B. Utbildningskurser		
1. Ladugårdsskötare	9 500	— 9 500
2. Svinskötare	7 600	— 6 400
3. Fårskötare	2 000	—

	1961/62	Ökning eller minskning
4. Kontrollassistenter	14 250	— 14 250
5. Mjölkbedomare	1 100	—
6. Köttklassificerare	1 600	—
7. Trädgårdskurser	12 000	— 12 000
8. Yrkeslärare och instruktörer i pedagogik	—	+ 30 000
9. Speciella utbildningskurser för instruktörer (»omskolningskurser»)	—	+ 280 000

C. Fortbildningskurser

1. Mejeripersonal	23 000	—
2. Konsulenter, lärare m. fl.	71 450	+ 58 550
Summa	152 100	+ 326 400

Motiv. Angående reservationen å anslaget anföres inledningsvis följande.

Av reservationen på 58 032 kr. utgöres ca 26 000 kr. av beviljade men ej utbetalade statsbidrag, 9 600 kr. av det till mejeriskola för budgetåret 1960/61 anvisade helt outnyttjade anslaget och 22 432 kr. av reservationen avseende utbildningskurser och fortbildningskurser. Av denna sista del beror 7 000 kr. främst av att en pedagogisk fortbildningskurs för förmän vid skolkjordbruk icke planenligt kunnat genomföras och 8 216 kr. på att den ena av de planerade fortbildningskurserna för mejeripersonal icke kunde samla tillräckligt antal deltagare och därför måste inställas. Återstoden utgör den från nästföregående budgetår balanserade reservationen.

Någon kurs vid mejeriskola kommer troligen ej till stånd under innevarande budgetår. Av reservationen den 30 juni 1961 har Kungl. Maj:t genom beslut den 21 april 1961 ställt 16 100 kr. till lantbruksstyrelsens förfogande under budgetåret 1961/62. Styrelsen förutsätter, att genom Kungl. Maj:ts särskilda beslut den planerade fortbildningskursen för skolkjordbrukens förmän skall få avhållas under budgetåret 1961/62. Redan nu kan alltså förutses en reservation den 30 juni 1962 som bör uppgå till [9 600 + (25 032 — 16 100)] = 18 532 kr.

Lantbruksstyrelsen, som i sina äskanden utgått från att lantbruksundervisningskommitténs förslag skall genomföras fr. o. m. nästa budgetår, anför i huvudsak följande.

A. I avvaktan på statsmakternas ställningstagande till frågan om den lägre mejeriundervisningens ordnande föreslås oförändrad medelstilldelning. Timlärararvodet till speciallärare, som är agronom eller folkskollärare, förutsättes liksom hittills utgå efter löneklass CT 12 i kungörelsen 1950: 495.

B. 1. och 4. Lantbruksstyrelsen biträder lantbruksundervisningskommitténs förslag, att statsbidrag till kurser av ifrågavarande slag skall utgå efter samma beräkningsgrunder som för andra specialkurser vid lantbruks- och lantmannaskolor. De under anslagen till avlöningar och driftkostnader vid lantbruksundervisningsanstalterna under alternativ I äskade anslagsbeloppen täcker även behovet för ifrågavarande kurser.

B. 2. I bidraget till svinskötarkurser har hittills ingått ett bidrag till Svenska svinavelsföreningen med 1 200 kr. Dessa medel bör t. v. anvisas över ifrågavarande anslag och avse bidrag till föreningen för av denna anordnad kursverksamhet. Återstoden av under denna punkt hittills anvisade medel har avsett statsbidrag till praktisk-teoretiska svinskötarkurser. Dessa bör i fortsättningen ersättas av inom lantbruksundervisningens ram anordnade specialkurser i svinskötsel. Vid genomförande av lantbruksundervisningskommitténs förslag erfordras därför icke någon särskild medelsanvisning under förevarande anslagspunkt.

B. 3. Bidraget till Svenska fåravelsföreningen för egen kursverksamhet föreslås t. v. utgå från ifrågavarande anslag.

B. 5. och C. 1. Under budgetåret 1960/61 har anordnats en kurs för mjölkbedömare. I avvaktan på ställningstagandet till frågan om den lägre mejeriundervisningens ordnande föreslås oförändrade belopp till kurser för mjölkbedömare och för mejeripersonal.

B. 7. I likhet med lantbruksundervisningskommittén föreslår lantbruksstyrelsen att det särskilda statsbidraget till trädgårdskurser vid vissa folkhögskolor icke vidare skall utgå. Behovet av sådan undervisning torde helt kunna tillgodoses inom trädgårds- och lantmannaskolornas ram.

B. 8. Lantbruksundervisningskommittén har föreslagit pedagogisk utbildning vid Jälla lantmannaskola och Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut för lärare och konsulenter resp. yrkeslärare, jordbruksinstruktörer m. fl. Enligt lantbruksstyrelsens mening torde vissa svårigheter uppstå att organisera och genomföra en fullständig kursverksamhet av detta slag redan under budgetåret 1962/63. Då behovet av en förbättrad pedagogisk utbildning emellertid är stort för ifrågavarande personal, föreslår lantbruksstyrelsen, att för sistnämnda budgetår anvisas ett särskilt anslag för en pedagogisk-psykologisk kurs på åtta veckor för yrkeslärare och instruktörer verksamma vid hushållningssällskap och lantbruksnämnder. Sådana kurser har tidigare anordnats under åren 1957/58 och 1959/60.

B. 9. Jordbruksupplysningskommitténs förslag innebär bl. a., att nuvarande instruktörer hos hushållningssällskapen skall beredas tillfälle att genomgå en speciell fortbildningskurs (»omskolningskurs») för vinnande av behörighet som lokalrådgivare. Kostnaderna för en sådan kurs har av kommittén beräknats till 70 000 kr. Om kommitténs förslag skall genomföras fr. o. m. den 1 januari 1963 bör, för att icke genomförandet av rådgivningens omorganisation skall skjutas för långt fram i tiden, möjligheter finnas att ordna fyra sådana kurser under nästa budgetår.

C. 2. Lantbruksundervisningskommittén har utförligt motiverat förekomsten av en effektiv fortbildningsverksamhet för inom lantbrukets undervisning och rådgivning verksam personal samt föreslagit att medelsanvisningen för ifrågavarande ändamål höjes med 60 000 kr. Lantbruksstyrelsen kan för sin del helt instämma i vad kommittén sålunda anfört och föreslår att anslaget till fortbildningskurser för lärare, konsulenter m. fl. uppräknas med 60 000 kr.

Departementschefen

Såsom framgår av vad jag i det föregående anført vid behandlingen av anslaget Bidrag till vissa lantbruksundervisningsanstalter: Avlöningar kommer de förslag, jag avser föreslå Kungl. Maj:t att framlägga för 1962 års riksdag på grundval av lantbruksundervisningskommitténs betänkande, inte att påverka beräkningen av de medel, som för nästa budgetår anvisas till särskilda utbildningskurser. Jag anser mig sålunda inte böra biträda de av lantbruksstyrelsen i fråga om vissa utbildningskurser föreslagna minskningarna. Jag kan inte heller tillstyrka förslaget, att särskilt belopp skall beräknas för utbildningskurser i pedagogik för yrkeslärare och instruktörer. Kostnaderna för kurser i pedagogik för rådgivningspersonal torde i enlighet med vad jag förordat i det föregående få bestridas från anslaget till utbildningskurser för viss personal vid lantbruksnämnder och hushållningssällskap (p. 13). Med hänsyn till innehållet av 1961 års riksdags beslut i anledning av propositionen 1961: 183 angående vissa ändringar i hushållningssällskapens organisation m. m. finner jag mig ej heller böra biträda styrelsens förslag om medelsanvisning till speciella utbildningskurser för instruktörer hos hushållningssällskapen.

Jag har i det föregående förordat, att nyssnämnda anslag till utbildningskurser för viss personal vid lantbruksnämnder och hushållningssällskap tillföres ett belopp av 35 000 kr., vilket motsvarar vad som från förevarande anslag under senare år utgått till fortbildning av personal vid hushållningssällskapen. Medel för nämnda ändamål bör sålunda inte längre anvisas under detta anslag. För den med anslaget avsedda kursverksamheten i övrigt bör enligt min mening ett belopp av samma storlek som för innevarande budgetår stå till förfogande. Härför erfordras en medelsanvisning av 117 100 kr., varav 9 600 kr. till bidrag till en mejeriskola och 107 500 kr. till bidrag till utbildnings- och fortbildningskurser. Då emellertid under innevarande budgetår det för mejeriskolan avsedda beloppet inte torde komma att utnyttjas och med hänsyn till att därutöver en reservation av i runt tal 18 500 kr. redan nu kan beräknas föreligga på anslaget vid utgången av budgetåret, torde det vara tillfyllest, om under anslaget för nästa budgetår anvisas avrundat 100 000 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med (136 000 — 36 000 =) 100 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Särskilda utbildningskurser* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 100 000 kr.

[68] 23. Studiehjälp åt elever vid vissa lantbruksundervisningsanstalter m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	2 100 000	2 460 692
1960/61	2 700 000	2 863 012
1961/62 (statsliggaren s. 904)	2 700 000	
1962/63 (förslag)	2 850 000	

Y r k a n d e. Lantbruksstyrelsen hemställer, att anslaget höjes med 150 000 kr. Styrelsens beräkning av medelsbehovet framgår av följande sammanställning.

	Studiebidrag		Utbildningsbidrag	Stipendier	Summa	Ökning eller minskning
	särskilt	allmänt				
1. Lantbruksskolor med ladugårdsförmans- och maskinskötkurser						
1961/62	3 000	1 800	60 000	25 000	89 800	
1962/63	1 800	10 000	50 000	25 000	86 800	— 3 000
2. Lantmannaskolor med maskinskötar-, kontrollassistent- och ladugårdsförmanskurser						
1961/62	550 000	95 000	25 000	550 000	1 220 000	
1962/63	560 000	110 000	50 000	550 000	1 270 000	+ 50 000
3. Lanthushållsskolor						
1961/62	530 000	95 000	—	500 000	1 125 000	
1962/63	550 000	150 000	—	560 000	1 260 000	+ 135 000
4. Trädgårdsskolor						
1961/62	30 000	—	—	70 000	100 000	
1962/63	30 000	—	—	70 000	100 000	—
5. Driftsledarkursen vid Alnarp						
1961/62	25 000	—	—	35 000	60 000	
1962/63	30 000	—	—	36 000	66 000	+ 6 000
6. Trädgårdskurser vid folkhögskolor						
1961/62	6 000	1 400	—	6 000	13 400	
1962/63	5 000	1 800	—	5 000	11 800	— 1 600
7. Hovslagarkurser						
1961/62	1 200	—	—	3 000	4 200	
1962/63	1 200	—	—	3 000	4 200	—
8. Praktiska och teoretiska svinskötkurser						
1961/62	—	—	3 600	—	3 600	
1962/63	—	—	3 600	—	3 600	—
9. Ladugårdsskötkurser						
1961/62	—	—	—	5 000	5 000	
1962/63	—	—	—	5 000	5 000	—
10. Mejeriskolan vid Alnarp						
1961/62	5 000	—	—	15 000	20 000	
1962/63	5 000	—	—	15 000	20 000	—
11. Lägre mejeriskolor						
1961/62	—	—	2 000	3 000	5 000	
1962/63	—	—	—	—	—	— 5 000
Summa						
1961/62	1 150 200	193 200	90 600	1 212 000	2 646 000	
1962/63	1 183 000	271 800	103 600	1 269 000	2 827 400	+ 181 400

Motiv. Genom kungörelsen 1961:292 har vissa ändringar vidtagits i allmänna studiehjälsreglementet (1958:326). Studiehjälsnämnden har från den 1 juli 1960 fastställt nya behovstabeller att användas vid beräkning av behovsprövade stipendier innebärande en ökning med 5 procent på föräldrarnas taxerade belopp. Medelsbehovet för budgetåret 1962/63 torde

därför böra beräknas till ungefär samma belopp som nettoutgiften för budgetåret 1960/61. Elevantalet beräknas bli i huvudsak oförändrat.

Vad beträffar särskilt studiebidrag, utbildningsbidrag och stipendier gäller kungörelsen 1953: 575 angående studiehjälp åt elever vid vissa lantbruksundervisningsanstalter m. m. med däri genom kungörelsen 1957: 615 gjorda ändringar.

Departementschefen

I enlighet med lantbruksstyrelsens beräkningar torde anslaget för nästa budgetår böra uppföras med ett till 2 850 000 kr. höjt belopp. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Studiehjälp åt elever vid vissa lantbruksundervisningsanstalter m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 2 850 000 kr.

[69] 24. Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1959/60	1 000 000	2 701 556	2 287 932
1960/61	1 000 000	2 196 430	1 091 502
1961/62 (statsliggaren s. 904) ...	3 000 000		
1962/63 (förslag)	5 000 000		

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen* föreslår, att anslaget för budgetåret 1962/63 uppföres med ett belopp av 6,5 miljoner kr., varav 4 miljoner kr. för den bidragsgivning, vid vilken i enlighet med 1960 års riksdagsbeslut bestämmelserna i kungörelsen 1939: 910 angående statsbidrag till nybyggnader m. m. vid vissa anstalter för lantbruksundervisning skall gälla och 2,5 miljoner kr. för bidrag till nya byggnadsarbeten i enlighet med kungörelsen 1961: 405 om statsbidrag till byggnadsarbeten vid lantbruksundervisningsanstalter.

M o t i v. Hos lantbruksstyrelsen finns f. n. bidragsansökningar, som avser före den 1 april 1960 påbörjade eller färdigställda byggnadsarbeten vid 49 skolor för en sammanlagd byggnadskostnad av i runt tal 33 miljoner kr. Ifrågavarande belopp torde — med hänsyn till att beräkningarna i ett flertal fall är gjorda långt före byggnadernas färdigställande — i många fall ha överskridits. Det är angeläget att den ackumulerade skulden till skolornas huvudmän avvecklas snabbare än vad som betingas av anslaget för budgetåret 1961/62. För ändamålet bör därför anvisas 4 miljoner kr. för budgetåret 1962/63.

I skrivelse den 8 maj 1961 angående långsiktig planering för den fortsatta upprustningen och ombyggnaden av lantbruksundervisningsanstalterna beräknade lantbruksstyrelsen, att de sammanlagda investeringar, som skulle erfordras fram till budgetåret 1970/71 skulle uppgå till 30 miljoner

kr. eller till i genomsnitt 3,4 miljoner kr. per år. Lantbruksstyrelsen föreslog att för ändamålet skulle anvisas ett årligt belopp av 2,5 miljoner kr., vilket förslag styrelsen vidhåller även för budgetåret 1962/63.

Departementschefen

För att möjliggöra en snabbare avveckling av de bidragsansökningar, som gäller byggnadsarbeten, till vilka bidrag skall utgå enligt 1939 års bestämmelser, tillstyrker jag lantbruksstyrelsens hemställan, att det för detta ändamål för innevarande budgetår anvisade beloppet för nästa budgetår skall uppräknas med 2 000 000 kr. till 4 000 000 kr. För bidrag till sådana byggnadsarbeten, på vilka de av 1961 års riksdag fastställda nya bidragsreglerna skall äga tillämpning, bör liksom för innevarande budgetår anvisas ett belopp av 1 000 000 kr. Förevarande anslag torde sålunda för nästa budgetår böra uppföras med 5 000 000 kr.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 5 000 000 kr.

[70] 25. Bidrag till undervisningsmateriel för maskinundervisning

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1959/60	165 000	163 223	52 564
1960/61	165 000	184 354	33 209 ¹
1961/62 (statsliggaren s. 905) ...	165 000		
1962/63 (förslag)	225 000		

Y r k a n d e. Lantbruksstyrelsen föreslår, att anslaget uppräknas med 165 000 kr. till 330 000 kr. I enlighet med vad 1955 års lantbruksundervisningskommitté förordat föreslås vidare, dels att statsbidraget höjes från 75 till 90 procent av de totala kostnaderna för anskaffning och montering av undervisningsmaterielen, dels att bidragsgivningen utvidgas till att omfatta undervisningsmateriel över huvud och inte bara materiel för maskinundervisning, dels att anslaget uppföres under rubriken Bidrag till undervisningsmateriel. Slutligen föreslås, att anslaget uppföres såsom förslagsanslag.

M o t i v. Statsbidrag utgår f. n. med 75 procent av skolornas totala kostnader för anskaffning och montering av materiel för undervisning i maskin- och redskapslära, i husdjurslära med mjölkhushållning och i trädgårdsskötsel samt rörande de viktigaste hushållsmaskinerna. Under de sistförflutna åren har bidrag i första hand beviljats för anskaffning av en första uppsättning maskiner och verktyg m. m. för skolornas maskinhallar. Medel för sådan komplettering av maskiner och redskap, som betingas av den snabba

¹ Det som reservation redovisade beloppet utgöres av beviljade men icke utbetalda bidrag.

tekniska utvecklingen, har däremot på grund av den begränsade medelsanvisningen endast kunnat beviljas i mindre omfattning. Nämda utveckling medför, att sådan materiel, som utgöres av maskiner och redskap för jordbruket, ofta blir tekniskt föråldrad, innan den blivit nedsliten. På grund härav bör förutom till den första uppsättningen undervisningsmateriel statsbidrag även utgå till anskaffning successivt av nytillkommande maskiner och redskap.

Det ökade medelsbehovet betingas vidare av att f. n. ett ackumulerat behov av statsbidrag till undervisningsmateriel föreligger. Detta framgår bl. a. av den stora disproportionen mellan sökta och beviljade statsbidrag. I ansökningarna för budgetåret 1960/61 uppgick sålunda de beräknade beloppen för inköp av maskiner till sammanlagt 352 000 kr., varav 91 000 kr. för lant-hushållsskolor och 261 000 kr. för lantbruks- och lantmannaskolor m. fl.

I samband med nyinrättandet av skolor och kurser, kursomläggningar m. m. undergår medelsbehovet år från år betydande växlingar, som svårli-gen kan förutsägas. För att möjliggöra en smidig anpassning till detta väx-lande medelsbehov och ge lantbruksstyrelsen möjligheter att ställa medel till förfogande i den utsträckning styrelsen finner skälig bör anslaget ändras till förslagsanslag.

Departementschefen

I avvaktan på ställningstagandet till lantbruksundervisningskommitténs förslag är jag inte nu beredd tillstyrka någon ändring av de för här ifrå-gavarande bidragsverksamhet gällande reglerna. Beträffande medelsanvis-ningen under anslaget, vilket i anslutning till det anförda även för nästa budgetår bör uppföras såsom reservationsanslag och under den hittillsvaran-de rubriken, vill jag förordna, att för ändamålet skall anvisas ett till 225 000 kr. förhöjt belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riks-dagen

att till *Bidrag till undervisningsmateriel för maskinunder-visning* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 225 000 kr.

[71] 26. *Reseunderstöd för studier på lantbrukets område*

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1959/60	30 000	17 215	17 808
1960/61	75 000	64 545	28 263
1961/62 (statsliggaren s. 905) ...	75 000		
1962/63 (förslag)	75 000		

Av anslaget står ett belopp av 69 800 kr. till statskontorets förfogande att disponeras enligt föreskrifter som Kungl. Maj:t meddelar i varje särskilt fall. Av lantbruksstyrelsen disponeras 1 200 kr. för utdelande av ett stats-stipendium för högre utbildning inom trädgårdsfacket samt av veterinär-

styrelsen 4 000 kr. för utbetalning av resestipendier till legitimerade veterinärer.

Y r k a n d e. *Lantbruksstyrelsen* föreslår, att anslaget uppföres med ett oförändrat belopp av 75 000 kr.

M o t i v. Fr. o. m. budgetåret 1960/61 har anslagets användningsområde utsträckts från att avse reseunderstöd för studier på jordbrukets område till att jämväl avse reseunderstöd för studier på skogsbrukets område. Då de förändringar, som medelsbehovet kan väntas undergå i anledning av denna utvidgning av användningsområdet, svårligen kan överblickas, innan ytterligare erfarenheter vunnits, vill lantbruksstyrelsen ännu ej förorda uppräknings anslaget på grund av nämnda anledning.

Av anslaget för budgetåret 1960/61 disponerades 37 070 kr. för reseunderstöd åt befattningshavare vid lantbruksundervisningsanstalter, hushållningssällskap och lantbruksnämnder samt i betydande utsträckning även åt anställda vid lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök, Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut samt vid jordbrukets övriga vetenskapliga institutioner. Därutöver har bidrag för resor tilldelats vissa organisationer inom jordbruket.

Lantbruksstyrelsen förutsätter, att inom ramen för anslaget under innevarande budgetår ett belopp av minst samma storlek står till förfogande för ändamålet. Av samma skäl som åberopats i styrelsens anslagsäskanden för tidigare budgetår (IX ht 1961 p. 71) vill styrelsen ånyo understryka, att tillgången på medel för studieresor är av utomordentlig betydelse för de personalkategorier, som det här är fråga om.

Departementschefen

I likhet med lantbruksstyrelsen anser jag, att förevarande anslag, i avvakten på närmare erfarenheter i fråga om medelsbehovet för ändamålet, för nästa budgetår bör uppföras med ett oförändrat belopp av 75 000 kr. Det torde liksom hittills få ankomma på Kungl. Maj:t att närmare bestämma angående anslagets disposition.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Reseunderstöd för studier på lantbrukets område* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 75 000 kr.

G. Övrig forsknings- och försöksverksamhet på jordbrukets område**[72] 1. Främjande av forskning på jordbrukets område m. m.**

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1959/60	1 300 000	1 285 293	612 864
1960/61	1 430 000	1 247 798	795 065 ¹
1961/62 (statsliggaren s. 905)	1 605 000		
1962/63 (förslag)	1 700 000		

Y r k a n d e. *Jordbrukets forskningsråd* hemställer, dels att anslaget höjes med 1 310 000 kr. till 2 915 000 kr., dels att andra stycket av § 5 i rådets instruktion måtte utgå.

M o t i v. I sina motiv för höjt anslag erinrar forskningsrådet om att för allmän jordbruksforskning, d. v. s. uppgifter ej att hänföra till strålskydds-, mutations- eller lagringsforskning, t. o. m. föregående budgetår sammanlagt utdelats ett belopp, utgörande något över 60 procent av under samma tid sammanlagt sökt belopp. Det är sålunda en betydande del av det i form av ansökningar anmälda behovet av forskningsanslag, som inte kunnat tillgodoses. I verkligheten föreliggande behov har emellertid varit ännu större, i det att forskarna vid ansökan om anslag fått ta hänsyn till rådets medelstiltgångar. I många fall har dessa varit så knappa, att vederbörande forskare sett sig nödsakade helt avstå från ansökan. Den bristande tillgången på medel har dessutom påtagligt hämmat initiativ från rådets sida. Så har man exempelvis av denna anledning ej sällan måst avstå från att organisera forskningsgrupper för och lämna anslag till angelägna forskningsarbeten av något större omfattning, vilka klarlagts och preliminärt planerats vid av rådet ordnade ämneskonferenser.

Beträffande strålskyddsforskning, mutationsforskning och lagringsforskning förekommer i ännu högre grad en förhandsanpassning till anslagsramen av de hos rådet slutligen anmälda behoven. Relationen mellan sökta och beviljade belopp kan därför i dessa fall inte användas som mätare på föreliggande faktiska anslagsbehov.

Sedan Kungl. Maj:t ej längre föreskriver, att visst belopp av anslaget skall avsättas för lagringsforskning, har rådet funnit, att en särskild lagringsforskningskommitté i fortsättningen är obehövlig. Rådet anser det därför lämpligt att hädanefter självt med anlitande av viss expertis pröva inkomna ansökningar om anslag för lagringsforskning jämsides med ansökningarna om anslag för allmän jordbruksforskning. Enligt rådets mening bör därför andra stycket av § 5 i rådets instruktion utgå, varigenom lagringsforskningskommittén kan upplösas fr. o. m. ingången av budgetåret 1962/63.

¹ Därav disponerat 267 107 kr.

Rådet framhåller vidare vikten av att Nordiska jordbruksforskarens förenings kontaktverksamhet fortsätter och erinrar om i statsverkspropositionen 1961, IX ht p. 72, anförda rekommendationer av Nordiska rådet.

Beträffande mutationsforskningen anför rådet, att denna forskningssektor utvecklats kraftigt under den tid rådet med särskilda anslag understött densamma och att med hänsyn till de framsteg, som kan väntas vid ökade forskningsinsatser inom sektorn, ännu bättre resurser bör anvisas. Vidare anges forskningsrådets andel i kostnaderna för utrustning och drift av forskningsrådets laboratorium i Studsvik för budgetåret 1962/63 till 135 000 kronor.

Rådet har för innevarande budgetår för strålskyddsforskning anslagit totalt 150 000 kr., vilket belopp rådet funnit i det aktuella anslagsläget av behovet påkallat, eftersom nämnda forskning måste anses ytterligt angelägen. Rådet föreslår, att anslaget ökas för att möjliggöra utvidgning och intensifiering av ifrågavarande forskningsuppgifter. Slutligen finner rådet det vara synnerligen angeläget, att en avsevärd höjning av det för allmän jordbruksforskning disponibla beloppet kommer till stånd.

Anslaget bör enligt rådet höjas till 2 915 000 kr. Härav avses för allmän jordbruksforskning 1 600 000 kr., för Nordiska jordbruksforskarens förenings kontaktverksamhet 30 000 kr., för forskning av gemensamt nordiskt intresse 200 000 kr., för mutationsforskning 500 000 kr., för utrustning och drift av forskningsrådets laboratorium i Studsvik 135 000 kr., för strålskyddsforskning 225 000 kr och för lagringsforskning 225 000 kr.

Departementschefen

Såsom ett led i förstärkningen av de ekonomiska resurserna för forskningen på jordbrukets område nästa budgetår bör under detta anslag anvisas ett 95 000 kr. högre belopp än för innevarande budgetår. Av det totala beloppet å 1 700 000 kr. bör minst 200 000 kr. avdelas för att stödja den viktiga strålskyddsforskningen vid vissa institutioner, som sorterar under jordbruksdepartementet. Med samma syfte som för det löpande budgetåret bör 30 000 kr. tilldelas Nordiska jordbruksforskarens förenings svenska avdelning att användas enligt jordbrukets forskningsråds närmare bestämmande. Härjämte bör 100 000 kr. avdelas för att, i enlighet med de riktlinjer i ämnet, som godkändes av 1961 års riksdag (IX ht. p. 72; JoU 1; rskr. 9), i första hand främja jordbruksforskning med nordiska aspekter.

Resterande del av totalbeloppet bör användas för att stödja skilda grenar av forskningen på jordbrukets och trädgårdsnäringens områden.

Till frågan om ändring i forskningsrådets instruktion vill jag senare återkomma till Kungl. Maj:t.

Anslaget bör sålunda uppföras med 1 700 000 kr. Jag hemställer att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Främjande av forskning på jordbrukets område*
m. m. för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag
av 1 700 000 kr.

[73] 2. Statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	263 000	266 389
1960/61	285 700	304 326
1961/62 (statsliggaren s. 905)	317 000	
1962/63 (förslag)	320 000	

Den 3 januari 1961 tillkallades sakkunniga för utredning av den framtida inriktningen och omfattningen av verksamheten vid statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader och jordbrukstekniska institut (1961 års jordbrukstekniska utredning).

Yrkande. Styrelsen för statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader hemställer, att anslaget höjes med 61 200 kr. enligt följande beräkning.

	Ökning
1. Personalförstärkningar	
a) 1 agronom Ae 21	+ 24 362
b) 1 ingenjör	+ 20 400
c) 1 skrivbiträde i reglerad befordringsgång	+ 9 139
2. Arvode och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	—
3. Löneregleringar	
a) Anstaltsföreståndare B 4 i st. f. B 3	+ 2 407
b) 1 försöksledare Ae 26: 27 i st. f. Ae 24: 26	+ 1 887
c) 1 förste ingenjör Ag 26 i st. f. Ae 23: 25	+ 1 774
4. Omräkning	
Löneklassförändringar	+ 1 267
	+ 61 234

Motiv. 1 a). Vid anstalten handhas de jordbruksekonomiska utredningarna av en agronomutbildad försöksledare. De ökade kraven på forskningsanstalten, bl. a. från olika statliga myndigheter och kommittéer, i fråga om ekonomiska utredningar i anslutning till jordbrukets bygghus har medfört en ökad arbetsvolym och besvärande arbetsbalans, som gör det nödvändigt att förstärka anstaltens kapacitet på denna sektor.

1 b). Styrelsen upprepar sin hemställan om ett arvode åt en elektroteknisk ingenjör under åberopande av att bristen på elektroteknisk sakkunskap verkar hämmande på annan verksamhet vid forskningsanstalten.

1 c). Vid forskningsanstalten förekommer förutom skriv- och räknearbete i anslutning till forskningsverksamheten även en betydande kontors- och expeditivverksamhet. Efter hand har en omfattande korrespondens blivit nödvändig i anslutning till den service som såväl statliga som andra myn-

digheter och privatpersoner begär av anstalten. Likaså upprätthålles en betydande skriftlig kontakt med motsvarande utländska forskningsinstitutioner.

2. Av anslagsposten skall 10 000 kr. användas till ersättning åt arkitektutbildad personal, som anlitas av anstalten för särskilda uppdrag. Därest med arkitektutbildad personal avses personal med viss examen, vilket riksrevisionsverket synes hävda, försvåras enligt anstaltsstyrelsen möjligheterna att utnyttja beloppet på ett rationellt sätt. I en forskningsverksamhet, som bl. a. i viss mån berör bostadsfrågan, kan behöva anlitas personer med olika utbildning i bostadsfrågor. Vid vissa tillfällen kan anstalten sålunda behöva anlita värmeexperter med olika specialitet, vidare hygieniker och personal med kännedom om husmodersarbete. Styrelsen hemställer därför, att beloppet sammanslås med det belopp om 16 000 kr. från anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal, vilket får användas till att bestrida ersättningar till experter och extra personal.

3 a). Beträffande motiveringen för detta förslag, som framfördes även i fjol, torde få hänvisas till IX ht 1961, s. 176 under 2 a).

3 b). Vid forskningsanstalten finns två försöksledartjänster, placerade i lönegrad Ae 24. På grund av svårigheterna att bibehålla kvalificerad person med civilingenjörsexamen i så låg löneställning har styrelsen av Kungl. Maj:t bemyndigats att kontraktsanställa den ene av försöksledarna i arvode motsvarande lönegrad B 1 från den 1 juli 1961. Den andre försöksledaren kvarstår emellertid fortfarande i lönegrad Ae 24. Det är enligt styrelsens mening oriktigt att upprätthålla en så stor differens mellan försöksledarna i lönehänseende.

3 c). I enlighet med för forskningsanstalten gällande författning skall finnas en förste ingenjör i lönegrad Ae 23 med civilingenjörsutbildning. På grund av den rådande bristen på personer med sådan utbildning har det visat sig omöjligt för forskningsanstalten att behålla en civilingenjör i så låg löneställning. Tjänsten har varit utannonserad och personliga kontakter har samtidigt sökts fyra gånger under de senaste tre åren. Under denna tid har en civilingenjör innehaft befattningen i sammanlagt sex månader, innan han erhöll en bättre avlönad anställning.

4. Ökningen är av automatisk karaktär.

Y t t r a n d e. 1961 års jordbrukstekniska utredning framhåller, att de av anstalten begärda anslagsökningarna i stort sett inte förrycker utredningens arbete. Till förslaget att inrätta en ingenjörstjänst med elektroteknisk inriktning ställer sig utredningen emellertid tveksam med hänsyn till sitt fortsatta arbete.

Departementschefen

Den för ett år sedan tillsatta kommittén för utredning rörande forskningsanstaltens och jordbrukstekniska institutets verksamhet, organisation och ekonomi beräknas avsluta sitt arbete under innevarande år. Trots byggnads-

forskningens betydelse i den pågående rationaliseringsprocessen inom jordbruket och dess binärningar är jag inte beredd att pröva de under denna anslagsrubrik äskade personalförstärkningarna innan utredningens resultat föreligger. Tjänsten som förste ingenjör i lönegrad Ae 23 vid anstalten bör utbytas mot en befattning i lönegrad Ae 26 med benämningen förste avdelningsingenjör. Detta förslag jämte behovet av medel för att bestrida kostnader för löneklassförändringar påkallar en uppräknig av anslaget med 3 000 kr. Anstaltsstyrelsens övriga förslag till lönerogleringar kan jag inte biträda. Däremot tillstyrker jag bifall till styrelsens hemställan om omföring av ett belopp av 10 000 kr. från anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, till posten till avlöningar till icke-ordinarie personal. Likaså biträder jag förslaget beträffande dispositionen av beloppet.

Anslaget torde böra uppföras med $(317\,000 + 3\,000 =) 320\,000$ kr., varför jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader som angivits i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	36 400
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	5 500
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	212 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	61 500
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	4 600
Summa kr. 320 000	

c) till Statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader:
Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 320 000 kr.

[74] 3. Statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	112 400	112 783
1960/61	111 900	127 368
1961/62 (statsliggaren s. 906)	115 000	
1962/63 (förslag)	125 000	

Yrkande. Styrelsen för statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader hemställer, att anslaget höjes med 23 800 kr. enligt följande beräkning.

	Utgifter		Anslag 1961/62	Ökning
	1959/60	1960/61		
1. Reseersättningar	20 600	28 566	26 600	+ 6 400
2. Utrustning	6 000	8 000	8 000	+ 10 000
3. Publikationstryck	16 600	16 600	16 600	+ 1 400
4. Övriga expenser	15 800	15 800	18 000	+ 6 000
				+ 23 800

Motiv. 1. Som framhållits tidigare år består anstaltens verksamhet i stor utsträckning av försöksarbete på fältet. F. n. pågår sålunda en över hela landet igångsatt försöksverksamhet rörande ventilation av djurstallar. Det är sedan länge omvittnat, att både husdjurshygienen och mjölkhygienen är otillfredsställande i landets ladugårdar och att detta till ej ringa del beror på en försummad eller felaktig ventilation. Ett flertal hälsovårdsmyndigheter söker anstaltens medverkan för att avhjälpa hygieniska brister och sanitära olägenheter. Denna verksamhet förmenar styrelsen vara av utomordentlig vikt men oundgängligen kräva möjlighet för anstaltens personal att företa resor.

2. En stor del av kontorsutrustningen behöver nu kompletteras. För såväl arbetet vid anstalten som för arbetena på fältet kräves anskaffning av bl. a. termohygrografer. Enbart för komplettering av dessa instrument för det allra oundgängligaste behovet kräves ca 11 000 kr.

3. Försöksverksamhet av det slag som anstalten bedriver måste av naturliga skäl fortgå under många år, innan användbara resultat kan erhållas. En stor del av de tidigast påbörjade försöken bearbetas sålunda först nu och avses skola publiceras bl. a. under kommande budgetår.

4. Delposten till övriga expenser har under en följd av år trots all sparsamhet måst överskridas. Överskridandena har hittills täckts av medel från anstaltens jordbruksdrift. Att fortsättningsvis förfara på detta sätt synes emellertid styrelsen inte tillfredsställande.

Departementschefen

I likhet med anstaltsstyrelsen anser jag, att anslagsposten till publikationstryck för nästa budgetår bör uppräknas med 1 400 kr. Övriga äskanden under anslaget finner jag mig endast kunna biträda i viss utsträckning. Jag förordar, att posten till reseersättningar höjes med 3 600 kr., utrustningsposten med 2 000 kr. och delposten till övriga expenser med likaledes 2 000 kr. Delposten till bränsle, lyse och vatten bör ökas med 1 000 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med (115 000 + 10 000 =) 125 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 125 000 kr.

[75] 4. *Statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader: Försöksverksamheten*

	Anslag	Nettoutgift
1960/61	48 000	48 000
1961/62 (statsliggaren s. 907)	50 000	
1962/63 (förslag)	50 000	

Y r k a n d e. *Styrelsen för statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader* hemställer, att anslaget höjes med 50 000 kr.

M o t i v. Forskningsanstaltens verksamhet består i stor utsträckning av praktiska experiment rörande inredningar i djurstallar, spannmålslager, potatis- och grönsakslager m. m. Byggnadsexperiment av denna karaktär måste så långt möjligt utföras i full skala och blir därigenom kostnadskrävande. Brist på medel har under tre år fördröjt utvecklingsarbetet i fråga om byggnader för fjäderfä. Även inom trädgårdsnäringens område finns enligt styrelsens mening stora möjligheter till rationalisering i fråga om växthus och andra byggnader men också här hämmas utvecklingsarbetet av brist på medel.

Departementschefen

Någon höjning av det för nu löpande budgetår anvisade beloppet å 50 000 kr. anser jag mig ej kunna förorda. Därför hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader: Försöksverksamheten* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 50 000 kr.

[76] 5. *Bidrag till jordbrukstekniska institutet*

	Anslag
1959/60	325 000
1960/61	325 000
1961/62 (statsliggaren s. 907)	325 000
1962/63 (förslag)	325 000

Jämlikt bemyndigande av 1945 års riksdag (prop. 37; rskr. 272) träffade Kungl. Maj:t avtal med jordbrukstekniska föreningen angående inrättande och drivande av ett jordbrukstekniskt institut. Enligt avtalet skulle staten till kostnaderna för institutets verksamhet vid full utbyggnad bidra med 250 000 kr. om året och föreningen med ett årligt belopp av lägst 40 000 kr. Enligt beslut av 1953 års riksdag (IX ht s. 208; rskr. 9) har statsbidraget

höjts till 325 000 kr. Föreningens bidrag har ökats till lägst 50 000 kr. Nuvarande avtal har enligt beslut av Kungl. Maj:t uppsagts fr. o. m. den 1 juli 1960. Genom Kungl. Maj:ts beslut den 3 juni 1960 och den 21 april 1961 har emellertid avtalet förlängts t. o. m. den 30 juni 1962. Den 3 januari 1961 tillkallades sakkunniga för utredning av den framtida inriktningen och omfattningen av verksamheten vid statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader och jordbrukstekniska institutet (1961 års jordbrukstekniska utredning).

Y r k a n d e. *Styrelsen för jordbrukstekniska institutet* hemställer dels att till bidrag till institutet för nästa budgetår anvisas ett oförändrat anslag av 325 000 kr., dels att ett ytterligare belopp av 115 000 kr. ställes till institutets förfogande, dels att Kungl. Maj:t måtte godkänna att gällande avtal förlänges med ytterligare ett år eller t. o. m. den 30 juni 1963.

M o t i v. Årsanslaget till institutet är — på grund av det allmänna lönelägets och omkostnadernas oavbrutna stegring — alltför små för att möjliggöra en verksamhet av den omfattning, som avsågs vid institutets inrättande. Institutet har därför blivit nödsakat att lägga ned mycket arbete på att få forskningsbidrag från fonder, forskningsråd och stiftelser. På senare år har dessa medel utgjort en avsevärd del av institutets totalinkomster och det skulle inte ha varit möjligt att dem förutan driva verksamheten i den omfattning som skett. Eftersom det inte ens är möjligt att upprätthålla institutets verksamhet i nuvarande omfattning på grundval av nu utgående, avtalsenliga statsanslag och de anslag, som kan erhållas från näringslivet och från nyssnämnda forskningsfonder, erfordras ett tilläggsanslag för nästa budgetår.

Enligt underhandsuppgifter från 1961 års jordbrukstekniska utredning kommer utredningen inte att ha slutfört sitt uppdrag vid sådan tidpunkt att proposition kan föreläggas 1962 års riksdag. Styrelsen förutsätter därför, att nuvarande avtal mellan Kungl. Maj:t och jordbrukstekniska föreningen kommer att förlängas med ytterligare ett år.

Y t t r a n d e. *1961 års jordbrukstekniska utredning* förordar, att det nuvarande avtalet förlänges ytterligare ett år samt anför att ett tilläggsanslag på 115 000 kr. till institutet inte förrycker utredningens arbete. Utredningen framhåller vidare, att det är önskvärt att institutets verksamhet ej inskränkes under budgetåret 1962/63.

Departementschefen

Såsom jag anförde i det föregående under punkten G 2, har utredningen rörande jordbrukstekniska institutets och statens forskningsanstalts för lantmannabyggnader verksamhet, organisation och ekonomi ännu inte avslutats. I avvaktan på utredningens förslag beträffande institutet och ställningstagandena till desamma torde nuvarande avtal med jordbrukstekniska föreningen böra förlängas ytterligare ett år. Av samma skäl bör ingen höjning ske av statsbidraget till institutet för budgetåret 1962/63.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med oförändrat 325 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att träffa nytt avtal med jordbrukstekniska föreningen i enlighet med vad som anförts i det föregående

b) till *Bidrag till jordbrukstekniska institutet* för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 325 000 kr.

[77] 6. Bidrag till Sveriges utsädesförening

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	1 492 100	1 514 100
1960/61	1 625 000	1 862 500
1961/62 (statsliggaren s. 907)	1 900 000	
1962/63 (förslag)	1 900 000	

Y r k a n d e. Styrelsen för Sveriges utsädesförening hemställer, att anslaget höjes med 315 000 kr. i huvudsak enligt följande beräkning.

	Ökning eller minskning
1. <i>Personalförstärkningar</i>	
a) 2 förste assistenter på kromosomavdelningen resp. kemiska avdelningen	+ 48 000
b) 1 assistent på kemiska avdelningen	+ 12 900
c) 1 kassör	+ 15 300
d) 2 förste assistenter vid Ultuna-filialen resp. vid Röbbäcksdalen ..	+ 48 800
2. <i>Personalminskning</i>	
medel för förstärkning av arbetskraften vid Ultuna-filialen	— 5 000
3. <i>Löneregleringar</i>	
a) lönereglering för den lägre ordinarie personalen	+ 2 900
b) lönereglering för den högre ordinarie personalen	+ 12 700
4. <i>Omräkningar och utgiftsförändringar i övrigt</i>	+ 179 400

M o t i v. 1 a)—c). Styrelsen upprepar sina åren 1955—1960 gjorda framställningar om att ifrågavarande befattningar måtte regleras. Föreningen har ingen motsvarighet till extra-ordinarietjänsterna i statliga verk och institutioner och det är inte möjligt att på arvodesbefattningar i längden få behålla personal med erforderliga kvalifikationer. Någon ökning av statsbidraget erfordras inte, enär lönekostnaderna för de berörda befattningarna motsvaras av dels en beräknad överföring från kemiska laboratoriets driftskonto till lönekontot om 47 200 kr., dels en minskning av bidraget till försöksverksamheten med 24 000 kr. och av bidraget till kontorsutgifter med 5 000 kr.

1 d) och 2. Yrkandena under dessa punkter framfördes även förra året. I fråga om motiven torde få hänvisas till propositionen 1961: 92, s. 104—105.

3 a). Den av statsmakterna vid 1957—1960 års riksdagar beviljade löne-regleringen för viss ordinarie personal i förmansställning eller på speciella ansvarsposter har omfattat samtliga de tjänster, som upptogs i föreningens ansökan härom, utom tre, nämligen två tjänster som korrespondent och en tjänst som vaktmästare vid huvudinstitutionen. Dessa tjänster föreslås upp-flyttade till lönegrad Ao 10 resp. lönegrad Ao 9. Det har på senare år visat sig omöjligt att med den lönegradsplacering, som f. n. gäller för befatt-ningarna, erhålla kvalificerad personal. Styrelsen understryker därför starkt behovet av den föreslagna löneregleringen.

3 b). Som komplettering till 1961 års riksdagsbeslut om viss lönereglering för föreningens högre tjänstemän föreslås en lönereglering för vissa av detta beslut ej eller endast delvis berörda tjänster. Tjänsten som föreståndare föreslås sålunda uppflyttad till lönegrad Bo 4, vilket motsvarar lönegradspla-ceringen för föreståndaren för statens skogsforskningsinstitut. Tjänsterna som förste kemist och filialföreståndare (två av sex) bör uppflyttas till löne-grad Ao 26, två förste assistenttjänster till lönegrad Ao 23 samt en kam-rerstjänst till lönegrad Ao 21. Som motivering anför styrelsen de krav i frå-ga om utbildning och kompetens, som måste ställas på befattningshavarna.

4. Under denna anslagspost har inräknats medel, som erfordras för att täcka kostnaderna för automatiska utgiftsökningar beträffande löneregle-ringar, pensionsavgifter, sjukförsäkringsavgifter och för att ge full täck-ning för öknings av den kollektivavtalsanställda personalens löner. I be-loppet ingår även medel för att inrätta en substation på småländska hög-landet liksom nödvändiga öknings av administrations- och expensposterna.

Y t t r a n d e n. *Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruks-försök* anför i huvudsak följande.

Högskolestyrelsen tillstyrker, att befattningarna som förste assistent vid kromosomavdelningen samt vid Ultuna- och Västernorrlands-filialerna lik-som kassörstjänsten inrättas. Styrelsen framhåller särskilt behovet av be-fattningen vid Ultunafilialen. Överförande till ordinarie stat av befattning-arna som förste assistent och assistent vid kemiska avdelningen finner sty-relsen böra anstå i avvaktan på slutligt ställningstagande till frågan om orga-nisationen av den statsunderstödda lantbrukskemiska analysverksamheten. Styrelsen erinrar också om den pågående svalövsutredningen och anser det lämpligt, att en översyn av personalens löneställning företages i samband med denna utredning.

Högskolestyrelsen har intet att erinra mot utgiftsökningarna i övrigt, då dessa huvudsakligen synes vara föranledda av inträffade löne- och pris-stegringar. I detta sammanhang framhålles att kostnaderna för växtföräd-lingen till mycket betydande del utgöres av arbetskostnader. Detta gör växt-förädlingsarbetet synnerligen känsligt för alla lönestegringar.

1960 års Svalövsutredning framhåller, att föreningen inte framfört några skäl, som motiverar ett omedelbart ställningstagande till frågan om personal-förstärkningar utan att detta bör anstå tills utredningens betänkande fram-lagts. Utredningen föreslår vidare, att föreningen av införselavgiftsmedel för

potatis tilldelas ett belopp å 50 000 kr. för potatisförädlingsverksamheten för tiden fram till den 1 oktober 1963. Av övriga yrkanden kan utredningen endast tillstyrka dem, som kan anses vara av mera automatisk karaktär.

Departementschefen

Enligt min mening bör de merutgifter, vilka är att hänföra till inträffade automatiska kostnadsstegringar kunna bestridas av utsädesföreningen utan anslagshöjning. Utgiftsökningar, som eventuellt kan uppkomma till följd av löner regleringar detta år för ordinarie, extra och kollektivavtalsanställd personal vid föreningen, anser jag liksom hittills böra täckas genom överskridande av förevarande obetecknade anslag respektive genom medelsanvisning å tilläggsstat.

Organisationen och verksamheten vid utsädesföreningen är för närvarande föremål för översyn av 1960 års Svalövsutredning. I avvaktan på dess resultat anser jag mig inte böra biträda föreningens yrkanden om personalförstärkningar eller andra inte automatiska tillskott till resurserna för förädlingsarbetet. Enligt min mening bör dock, såsom Svalövsutredningen förordnat, potatisförädlingsverksamheten vid utsädesföreningen erhålla fortsatt stöd. Sålunda torde, därest riksdagen ej har något att erinra däremot, Kungl. Maj:t för tiden till den 1 oktober 1963 böra tilldela föreningen 50 000 kr. av influtna eller inflytande införselavgiftsmedel å potatis för att delvis täcka företagets driftsutgifter i sistnämnda förädlingsverksamhet.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med oförändrat 1 900 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till Sveriges utsädesförening* för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 1 900 000 kr.

[78] 7. Bidrag till viss praktiskt vetenskaplig växtförädling

Under förevarande rubrik har sammanförts de i IX ht 1961 upptagna anslagen Bidrag till den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm, Bidrag till institutet för växtförädling av frukt och bär och Bidrag till förädlingsarbeten med sojaväxter. De i följande sammanställning upptagna beloppen avser de sammanlagda beloppen för nämnda tre anslag.

	Anslag
1959/60	330 000
1960/61	430 000
1961/62 (statsliggaren s. 908)	430 000
1962/63 (förslag)	430 000

Yrkanden. *W. Weibull AB med Weibullsholms växtförädlingsanstalt* hemställer, att anslaget Bidrag till den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm höjes med 50 000 kr. till 260 000 kr. *Lantbruksstyrelsen* föreslår, att anslaget Bidrag till institutet för växtförädling av frukt och bär uppföres med oförändrat belopp 200 000 kr. *Algot Holmberg & Söner Aktiebolag* anholder om ett med 10 000 kr. till 30 000 kr. höjt anslag till Bidrag till förädlingsarbeten med sojaväxter.

Motiv. W. Weibull AB framhåller, att med hänsyn till att tillskottet av medel från växtförädlingsavgifter är svårt att beräkna och säkerligen kommer att variera bör oförändrat anslagsbelopp utgå till den allmänna växtförädlingsverksamheten. Den resistensbiologiska verksamheten, som f. n. bortsett från vissa anslag från forskningsråden helt bekostas av företaget, anser bolaget böra stödjas med statsbidrag liksom en planerad utvidgning beträffande trädgårdsväxterna.

I en av lantbruksstyrelsen överlämnad skrivelse från *styrelsen för institutet för växtförädling av frukt och bär* hemställes om anslag å 200 000 kr. för budgetåret 1962/63. Enligt 3 § i av Kungl. Maj:t den 27 maj 1960 godkänt avtal med Stiftelsen för växtförädling av frukt och bär har Kungl. Maj:t åtagit sig att under en period av fem år, räknat från den 1 juli 1960, med ett belopp av 200 000 kr. för budgetår bidraga till bestridande av kostnaderna för verksamheten vid institutet.

Algot Holmberg & Söner Aktiebolag anser det vara angeläget att förädlingsarbetet med sojaväxter kan fortsättas även under nästa budgetår.

Yttranden. *Styrelsen för lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök* tillstyrker att Weibullsholms växtförädlingsanstalt tilldelas ett statsbidrag å 260 000 kr.

Statens jordbruksnämnd förordar liksom föregående år, under hänvisning till uttalanden i 1953 års växtförädlingsutrednings betänkande om statens stöd åt växtförädlingen m. m. (SOU 1956: 4) samt med hänsyn redan till de allmänna kostnadsstegringarna, att bidraget till förädlingsarbeten med sojaväxter höjes till 25 000 kr.

Departementschefen

Under förenämnda nya anslagsrubrik torde fortsättningsvis å särskilda poster böra anvisas statsbidragen till den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm, till institutet för växtförädling av frukt och bär samt till förädlingsarbeten med sojaväxter. Någon förstärkt bidragsgivning till berörda ändamål anser jag mig ej kunna förorda utan föreslår, att posterna upptages med respektive 210 000 kr., 200 000 kr. samt 20 000 kr.

Totalt bör sålunda anslaget uppföras med 430 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till viss praktiskt vetenskaplig växtförädling* för budgetåret 1962/63 anvisa ett anslag av 430 000 kr.

[79] 8. Åtgärder för att förebygga skördeskador

	Anslag
1962/63 (förslag)	200 000

Lantbrukshögskolan och statens lantbruksförsök har på Kungl. Maj:ts uppdrag utarbetat förslag till åtgärder att förebygga skördeskador och med skrivelse den 10 oktober 1961 inkommit med stencilerat betänkande i ämnet.

Över betänkandet har — i vissa fall efter hörande av underordnade organ — remissyttranden avgivits av lantbruksstyrelsen, statens jordbruks-

nämnd, statens centrala frökontrollanstalt, statens växtskyddsanstalt, statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader, Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, jordbrukstekniska institutet, statens maskinprovningar, svensk spannmålshandel, riksskattenämnden, skördestatistiska nämnden, Sveriges lantbruksförbund, Riksförbundet Landsbygdens folk, Sveriges utsädesförening och Weibullsholms växtförädlingsanstalt. Vidare har Sveriges oljeväxtintressenters förening inkommit med skrift i anledning av betänkandet.

I det följande lämnas en kortfattad redogörelse för lantbrukshögskolans förslag och en sammanställning av huvudinnehållet i remissyttrandena i anledning av detta.

Lantbrukshögskolan lämnar först en sammanfattning av de erfarenheter, som redan vunnits, samt av det forskningsarbete, som pågår inom landet rörande vägar att förebygga eller minska verkningarna av skördeskador orsakade av otjänlig väderlek. Därefter följer synpunkter på och förslag till ytterligare åtgärder, som bör vidtagas från statsmakternas sida för att öka möjligheterna att motverka skördeskador.

I fråga om vattenfaktorn och dess reglering föreslår lantbrukshögskolan åtgärder av finansiell, skatteteknisk och organisatorisk natur för att stimulera jordbrukarna till ökad dikningsverksamhet.

Sålunda förordas vissa jämkningar i gällande regler för statsbidrag till dikningsverksamhet. Lantbrukshögskolan påpekar vidare, att garantiramen för lån till inre rationalisering bör vidgas i takt med den förväntade ökningen av dikningsverksamheten. Högskolan påtalar också de svårigheter enskilda jordbrukare har att inför taxeringsmyndigheterna visa, att viss omdikning ej är att betrakta som grundförbättring. Spörsmålet bör enligt högskolan tas upp till behandling av riksskattenämnden. Vidare understrykes vikten av att skattelagssakkunnigas förslag beträffande dikningskostnadernas skattemässiga behandling snarast genomföres. Lantbrukshögskolan framhåller också, att många fördelar står att vinna genom att utföra täckdikning gemensamt för flera fastigheter.

De problem, som sammanhänger med översvämningar i åar och kanaler, anser sig lantbrukshögskolan inte kunna ta upp till någon ingående diskussion. Då emellertid spörsmålen kräver en snar lösning föreslås att Kungl. Maj:t snarast tillsätter en offentlig utredning. Denna bör få till uppgift att söka åstadkomma en lämplig organisation av de större vattendragens skötsel och underhåll liksom att se över det förrättningsförfarande som tillämpas. Likaså föreslås, att gällande principer för fördelning av kostnaderna för ett dikningsföretag tas upp till övervägande. För att kunna utföra ett sådant uppdrag erfordras särskild lantbrukshydrologisk forskning. Lantbrukshögskolan bör ges resurser för nödvändig forsknings- och försöksverksamhet på detta område. Härutöver erfordras en intensifierad verksamhet på bevattningsområdet. Slutligen föreslås en intensifierad fortbildnings- och upplysningsverksamhet för att effektivare vidarebefordra rönen från hydrotekniska forskningen till praktiskt bruk.

Jordbruket drabbas ofta av stora förluster till följd av mältningskador på spannmål.

I genomsnitt för en 16-årsperiod har endast 75 procent av brödsäden varit leveransgill med hänsyn till diastatiskt tillstånd. 1960 var endast 4

procent av rågleveransen duglig som kvarnvara. Lantbrukshögskolan finner därför att det är synnerligen angeläget att medel anvisas för intensifierad forsknings- och försöksverksamhet beträffande mältningsskador.

I fråga om odlingsmaterial och odlingsteknik bör vidare ske närmare studier rörande vallfröblandnings- och skördetidsproblem på marker med benägenhet för skördeskador.

Även i fråga om grödans skörd och tillvaratagande föreslår högskolan särskilda undersökningar.

Sålunda bör ytterligare studier av ensileringsarbetets mekanisering utföras, varvid försök med mekanisering av hela arbetsförloppet från slåttarna t. o. m. utfodringen bör ingå. Lantbrukshögskolan föreslår också studier rörande möjligheterna till ensilering av fuktig spannmål. Likaså bör undersökas skörde- och lagringsskadornas inflytande på spannmålets användbarhet, särskilt för utfodringsändamål. Högskolan föreslår slutligen, att bärförmåga och slirning hos lantbruksmaskinernas hjul under svåra arbetsförhållanden tas upp till prövning.

Y t t r a n d e n. Av de allmänna synpunkter remissinstanserna anfört i anledning av lantbrukshögskolans förslag torde följande få återges.

Skördestatistiska nämnden framhåller, att införandet av ett permanent skördeskadeskydd inte minskar behovet av förebyggande åtgärder mot skördeskador. *Statens jordbruksnämnd* anför, att ett förverkligande av kommitténs förslag, främst i vad avser dikningen och huvudavvattningen, skulle fylla vissa luckor i det permanenta skyddet. Frågan om vad som kan göras på det meteorologiska området bör enligt *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut* närmare utredas av en kommitté bestående av såväl lantbruksexpertis som yrkesmeteorologer. *Sveriges lantbruksförbund* anser, att det vore lämpligt att sammanställa möjligheterna att genom olika åtgärder motverka skördeskador till en samling praktiska anvisningar. Vidare framhåller *statens forskningsanstalt för lantmannabyggnader*, att ett sätt att förhindra uppkomsten av skördeskador vore att transportera skördemaskiner från redan skördade områden till trakter där skörden ännu ej avslutats och för att där sättas in i skördearbetet.

Beträffande vissa delar av förslagen rörande vattenfaktorn och dess reglering hyser remissinstanserna delade uppfattningar.

Vad angår förslaget till liberalisering av reglerna för det statliga stödet till dikningsverksamheten framhåller *skördestatistiska nämnden* bl. a. att detta stöd är i linje med samhällets övriga åtgärder för skördeskadeskyddet. Förslagen tillstyrkes av *Sveriges lantbruksförbund* och *Riksförbundet Landsbygdens folk*.

I likhet med lantbrukshögskolan uttalar *Sveriges lantbruksförbund*, *Riksförbundet Landsbygdens folk* och *skördestatistiska nämnden*, att det är av vikt, att skattelagssakkunnigas förslag snarast genomföres. *Lantbruksstyrelsen* framhåller, att om avdragsreglerna ändras på sätt skattelagssakkunniga föreslagit tillgodoses även lantbrukshögskolans önskemål om lindrad bevisbörda. *Riksskattenämnden* anför, att det ifrågasatta förenklade bedömandet är oförenligt med kommunalskattelagens regler.

I anledning av den av lantbrukshögskolan föreslagna särskilda utredningen har remissinstanserna uttalat, att ett stort behov av en sådan föreligger. Sålunda tillstyrker *skördestatistiska nämnden* bifall till förslaget och understryker särskilt nödvändigheten av, att tidsutdräkten vid laga syneförrätt-

ningar bringas ned och allt nya grunder för kostnadsfördelningen utarbetas. I huvudsak liknande synpunkter framföres av *lantbruksstyrelsen*, *statens växtskyddsanstalt*, *Sveriges lantbruksförbund* och *Riksförbundet Landsbygdens folk*. Riksförbundet anser dessutom, att det skulle innebära en avgörande förenkling, om staten övertog kostnaderna för vattendragen.

Lantbrukshögskolans förslag att lantbrukshydrologisk forsknings- och försöksverksamhet bör igångsättas vid högskolan tillstyrkes av *Weibullsholms växtförädlingsanstalt*, *Riksförbundet Landsbygdens folk*, *lantbruksstyrelsen*, *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut* och *skördestatistiska nämnden*.

Sveriges lantbruksförbund anser, att den föreslagna utredningen bör för- ses med resurser för en forsknings- och försöksmässig behandling inom ramen för utredningsarbetet av de problemställningar som behöver belysas.

Gentemot högskolans förslag att inrätta speciella tjänster för undersökningar rörande bevattning har framförts i viss mån avvikande synpunkter av *statens jordbruksnämnd*, som ifrågasätter om inte lantbrukshögskolan övervärderat betydelsen av bevattning. *Sveriges lantbruksförbund* anser, att hela bevattningsområdet bör bli föremål för en samhälls- och företagsekonomisk analys. *Riksförbundet Landsbygdens folk* tillstyrker förslaget, men anser, att hydrologien har förtur.

Beträffande förslaget att intensifiera rådgivnings- och upplysningsverksamheten i fråga om dikning och bevattning anför *lantbruksstyrelsen*, att det är tveksamt, om det kan föreligga behov av särskild befattningshavare enbart för dessa uppgifter. I stället bör inrättas en byrådirektörstjänst vid lantbruksstyrelsen för handläggning av frågor rörande jordbruksmarkens användning. Behovet av upplysnings och rådgivningsverksamhet på markanvändningens område är uppenbart, anser *Sveriges lantbruksförbund*. *Riksförbundet Landsbygdens folk* och *Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut* tillstyrker förslaget, men institutet anser, att en rådgivare ur praktisk synpunkt bör knytas till lantbruksstyrelsen.

Förslaget om att igångsätta intensiva studier rörande mälningsproblemet har i huvudsak tillstyrkts av de remissinstanser som berört spörsmålet.

Lantbrukshögskolans förslag beträffande vallfröblandnings- och skörde- tidsproblem på marker med benägenhet för skörde- skador tillstyrkes av *Riksförbundet Landsbygdens folk* och *Weibullsholms växtförädlingsanstalt* samt av *lantbruksstyrelsen*, som dock anser att undersökningen borde ha omfattat hela markanvändningsproblemet.

I fråga om de förslag, som framlagts i betänkandets avsnitt rörande grö- dans skörd och tillvaratagande har i remissyttrandena i huvudsak anförts följande.

Betydelsen av utökad ensilering understrykes av flertalet remissinstanser. De av lantbrukshögskolan förordade undersökningarna möts dock av en viss kritik. *Statens jordbruksnämnd* framhåller sålunda, att starka skäl talar för försök att stimulera jordbrukarna till ökad ensilering, men att be- hovet av studier på området är svårt att bedöma. *Lantbruksstyrelsen*, som anser den föreslagna undersökningen vara värdefull, ifrågasätter om inte främst jämförande ekonomiska undersökningar av alternativa lösningar av vallgrödornas tillvaratagande borde utföras. Med dessa båda yttranden i huvudsak överensstämmande synpunkter framlägges av *Sveriges lantbruks- förbund* och *Riksförbundet Landsbygdens folk*.

De föreslagna undersökningarna rörande ensilering av fuktig spannmål

tillstyrkes av *lantbruksstyrelsen, statens växtskyddsanstalt, Jordbrukstekniska institutet, Sveriges lantbruksförbund, Riksförbundet Landsbygdens folk, skördestatistiska nämnden och Weibullsholms växtförädlingsanstalt.*

I fråga om de föreslagna undersökningarna rörande skörde- och lagrings-skadornas inflytande på spannmålsens användbarhet har remissinstanserna anfört enbart positiva synpunkter. *Lantbruksstyrelsen* understryker vikten av, att undersökningarna samordnas med föreslagna forskningsprojekt rörande mältning och ensilering av spannmål och anknytes till pågående undersökningar om sambandet mellan spannmålsens kvalitet och förekomsten av muskeldegeneration hos svin.

Undersökningarna angående bärförmåga och slirning hos lantbruksmaskinernas hjul anser sig *lantbruksstyrelsen, statens jordbruksnämnd, statens maskinprovningar, Riksförbundet Landsbygdens folk, skördestatistiska nämnden och Weibullsholms växtförädlingsanstalt* böra förordas. *Riksförbundet Landsbygdens folk* anser inte problemet vara jordbruksspecifikt, utan att även försvaret bör ha intresse av frågan. *Skördestatistiska nämnden* anser, att undersökningarna bör utföras i samråd med experter i hydroteknik och jordbrukslära samt även avse frågor rörande markskador vid maskindrift under skilda förhållanden.

Departementschefen

Såsom framhållits i det av lantbrukshögskolan framlagda betänkandet om åtgärder för att förebygga skördeskador och i de över betänkandet avgivna remissyttrandena synes goda möjligheter föreligga att med hjälp av forskning, försök och skilda åtgärder av praktisk art till betydande del motverka eller förhindra dylika skador. Jag förordar därför att 200 000 kr. anvisas under denna nya anslagsrubrik för att finansiera en utvidgning och effektivisering av forsknings- och försöksverksamheten med nämnda angelägna syfte. Beloppet bör ställas till förfogande för jordbrukets forskningsråd sedan rådet utarbetat och för Kungl. Maj:t framlagt en plan för dispositionen av det samma. Därvid bör rådet beakta behovet av samordning med den forskning och de försök, som med samma syfte utföres med andra medel. Vidare bör uppmärksammas betydelsen av att de samlade resurserna till väsentlig del disponeras för sådant forsknings- och försöksarbete, som kan giva resultat inom en närliggande framtid. Det bör ankomma på Kungl. Maj:t att besluta om de regler beträffande detta arbetes organisation som kan befinnas erforderliga.

Jag vill i samband härmed erinra om att jag under anslagsrubriken Utbildning av viss personal vid lantbruksnämnder och hushållningssällskap uttalat mig för fortbildningskurser, vid vilka behandlas olika åtgärder i syfte att undvika eller minska följderna av skördeskador. Konsulenter och instruktörer bör i sin rådgivningsverksamhet lägga vikt vid att förmedla kunskaper i ämnet. Vissa i betänkandet redovisade frågor om dikning som led i förebyggandet av skördeskador har jag berört under jordbrukets rationaliseringsanslag.

Anslaget torde alltså böra uppföras med 200 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Åtgärder för att förebygga skördeskador* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 200 000 kr.

H. Veterinärväsendet m. m.**[80] 1. Veterinärstyrelsen: Avlöningar**

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	834 900	796 536
1960/61	842 300	883 531
1961/62 (statsliggaren s. 910)	959 000	
1962/63 (förslag)	980 000	

Y r k a n d e. *Veterinärstyrelsen* hemställer, att anslaget höjes med i runt tal 35 800 kr. på sätt framgår av följande uppställning.

	Ökning
1. <i>Personalförstärkning</i>	
1 militärassistent, arvode	+ 12 000
2. <i>Löneregleringar m. m.</i>	
a) 2 biträdande statsinspektörer Ae 26 i st. f. den ena Ae 24, den andra Ag 24	+ 6 528
b) 1 kontorist Ae 9 i st. f. kanslibiträde Ag 7	+ 1 344
3. <i>Omräkning m. m.</i>	
a) medel för anlåtande av sakkunniga	+ 1 000
b) ersättningar till vikarier	+ 5 000
c) löneklassförändringar och reglerad befördringsgång	+ 3 500
d) rörligt tillägg	+ 5 900
e) kompensation för höjda folkpensionsavgifter	+ 500
	+ 35 772

M o t i v. 1. Genom beslut den 27 augusti 1959 medgav Kungl. Maj:t veterinärstyrelsen att från anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal utbetala ett arvode av 800 kr. per månad för anställande med halvtidstjänstgöring av en tillfällig arbetskraft för att uppgöra planer för det civila veterinärväsendets krigsberedskap. Bland aktuella beredskapsuppgifter märkes planlägningsarbeten i fråga om den veterinärmedicinska laboratorieverksamheten i krig, skyddsåtgärder mot radiakskador på djur och livsmedel samt åtgärder vid biologisk krigsföring.

Veterinärstyrelsen anmäler nu behov av förstärkning av personalen med särskild arbetskraft för handläggningen av de på styrelsen ankommande uppgifterna. Denna arbetskraft synes tills vidare kunna begränsas till en halvtidstjänstgörande befattningshavare, benämnd militärassistent. Till

denne bör utgå arvode ur den i styrelsens avlöningsstat upptagna posten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t. Arvodets storlek synes f. n. kunna begränsas till 1 000 kr. för månad.

2 a). Jämväl i fjol föreslog styrelsen extraordinariesättning av den extra tjänsten som biträdande statsinspektör över köttkontrollen. Beträffande motivet härtill torde därför få hänvisas till IX ht 1961, s. 189 under 1 c).

Till motivering för den begärda lönegradsuppflyttningen för styrelsens båda biträdande inspektörer anför styrelsen — utöver ökade arbetsuppgifter — bl. a. följande.

För att kunna med erforderlig insikt och auktoritet fullgöra sina åligganden bör biträdande statsinspektör ha efter veterinärexamen erhållit vidareutbildning, särskilt på bakteriologiens område, samt förvärvat gedigen praktisk erfarenhet såsom besiktningsveterinär. Av rekryteringsskäl bör biträdande statsinspektör därför givas tjänsteställning och löneläge i paritet med laborator vid veterinärhögskolan eller statens veterinärmedicinska anstalt. Särskild betydelse måste också tillmätas det förhållandet att besiktningsveterinär redan å medelstort slakteri uppnår högre inkomst än en biträdande statsinspektör.

2 b). Beträffande detta förslag om lönegradshöjning och extraordinariesättning anför styrelsen bl. a. följande.

A veterinärstyrelsens hygienbyrå utgöres biträdespersonalen av två befattningshavare, en kontorist och ett kanslibitråde. Dessa två har från varandra helt skilda arbetsuppgifter. Kanslibiträdet är sysselsatt med ärenden som avser införsel av köttvaror och djurfett och uppsätter i dessa ärenden tillståndsbevis med angivande av införselvillkor. Detta arbete kräver bl. a. stor förtrogenhet med gällande föreskrifter och tillämpad praxis på området. Antalet dylika ärenden har ökat från 759 år 1951 till 2 685 år 1960 och någon minskning finnes ej anledning vänta.

3 a). Veterinärstyrelsen äger f. n. av icke-ordinarieposten ta i anspråk ett belopp av högst 3 000 kr. för utbetalning av ersättningar enligt bestämmelserna i kommittékungörelsen till av styrelsen särskilt tillkallade sakkunniga. Styrelsen anser att sagda medelsram bör utvidgas och hemställer att icke-ordinarieposten på grund därav höjes med 1 000 kr.

3 b). Veterinärstyrelsen föreslår vidare en förstärkning av icke-ordinarieposten för att bestrida ersättningar till vikarier å huvudsakligen veterinära tjänster i styrelsen. Det för sådant ändamål beräknade beloppet har varit i stort sett oförändrat under de senaste tio åren, medan månadsarvodet till dylik vikarie höjts från omkring 1 000 kr. till inemot 2 400 kr. per månad. Ökad medelstillsdelning av minst 5 000 kr. erfordras.

3 c)—e). Anslagsökningarna är av automatisk karaktär.

Y t t r a n d e. *Chefen för försvarsstaben* finner angeläget, att veterinärstyrelsens förslag om personalförstärkning vinner beaktande.

Departementschefen

I anslutning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör den i veterinärstyrelsens framställning angivna kanslibiträdestjänsten ändras till en kontoristtjänst i lö-

negrad A 9. Kostnaden härför beräknas till 1 400 kr. Tjänsten torde samtidigt böra överföras från extra till extra ordinarie stat. Extraordinariesättning tillstyrkes även för den extra tjänsten som biträdande statsinspektör. Den föreslagna lönegradsuppflyttningen av veterinärstyrelsens båda tjänster av sistnämnda slag finner jag mig däremot inte kunna biträda.

Yrkandena om medel för att inrätta en militärassistenttjänst samt om medel för anlitande av sakkunniga och för ersättningar till vikarier bör tillmötesgås på så sätt, att anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ökas med ett belopp av 15 000 kr. På grund av löneklassförändringar och reglerad befordringsgång synes anslaget böra höjas med 4 500 kr. Anslagsposten till kompensation för höjda folkpensionsavgifter behöver uppräknas med 100 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(959\,000 + 21\,000 =) 980\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga den ändring i personalförteckningen för veterinärstyrelsen som föranledes av vad jag föreslagit i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för veterinärstyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	348 700
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	11 100
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	392 800
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	213 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	14 400

Summa kr. 980 000

c) till *Veterinärstyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 980 000 kr.

[81] 2. Veterinärstyrelsen: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	91 300	118 208
1960/61	93 400	89 509
1961/62 (statsliggaren s. 911)	87 000	
1962/63 (förslag)	90 000	

Veterinärstyrelsen hemställer, att anslaget höjes med 3 000 kr. Beloppet avses till förstärkning av anslagsposten till publikationstryck för att möjliggöra bättre information av veterinärkåren rörande utvecklingen på det veterinära området.

Departementschefen

Jag biträder i princip veterinärstyrelsens framställning under denna punkt. Utgiftsposten till publikationstryck bör enligt min mening ökas med 2 500 kr. Den å anslaget under särskilda uppbördsmedel upptagna posten Inkomst av försålda publikationer synes å andra sidan med hänsyn till den hittillsvarande uppbörden kunna räknas upp med 1 000 kr. I anledning av höjda traktamentsersättningar m. m. bör anslagsposten till reseersättningar ökas med 1 500 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(87\,000 + 3\,000 =) 90\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 90 000 kr.

[82] 3. Veterinärstaten: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	5 732 000	6 425 999
1960/61	6 077 000	7 188 102
1961/62 (statsliggaren s. 912)	7 067 000	
1962/63 (förslag)	7 387 000	

Y r k a n d e. *Veterinärstyrelsen* hemställer, att arvodet till vikarie å länsveterinärtjänst höjes samt att anslaget uppföres med oförändrat belopp.

M o t i v. Även i förra årets petitaskrivelse hemställde veterinärstyrelsen om en höjning av arvodet till sådan vikarie å länsveterinärbefattning, vilken ej är läns- eller distriktsveterinär. Nuvarande dagarvode är 60 kr. Förslaget innebar, att arvodet i stället skulle utgå med högst det belopp, som under tjänstgöringen utgör daglönen i länsveterinärbefattning. Styrelsen anser sig böra ånyo framhålla behovet av en arvodesjustering. Skulle nyssnämnda förslag inte kunna accepteras, hemställles i allt fall om en väsentlig förbättring. Då antalet vikariat å länsveterinärtjänst, där annan än distriktsveterinär ifrågakommer, är helt ringa, kommer en höjning av dagarvode inte att i nämnvärd mån påverka de båda anslagsposter, varur arvoden bestrides, d. v. s. arvodes- och icke-ordinarieposterna.

Departementschefen

Veterinärstyrelsens förslag om höjning av dagarvode till länsveterinärs vikarie finner jag mig inte kunna tillstyrka. Då belastningen å anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän nu otvetydigt ger vid handen att posten är upptagen med för lågt belopp, vill jag däremot förorda en uppräknings av denna post med 242 300 kr. Samtidigt bör anslagsposterna till rörligt tillägg och kompensation för höjda folkpensionsavgifter ökas med 72 700 respektive 5 000 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(7\,067\,000 + 320\,000 =) 7\,387\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för veterinärstaten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	4 750 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	137 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	980 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 425 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	95 000
Summa kr. 7 387 000	

b) till Veterinärstaten: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 7 387 000 kr.

[83] 4. Veterinärstaten: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	143 900	148 802
1960/61	144 800	143 038
1961/62 (statsliggaren s. 916)	153 000	
1962/63 (förslag)	226 000	

Y r k a n d e. Veterinärstyrelsen hemställer, att anslaget höjes med 72 600 kr. enligt följande beräkning.

	Utgifter		Anslag	Ökning
	1959/60	1960/61	1961/62	
1. Reseersättningar	124 001	120 661	119 000	+ 20 000
2. Expensmedel till länsveterinärerna	9 600	10 200	10 200	+ 41 700
3. Kursverksamhet	7 800	6 700	11 000	+ 10 900
				+ 72 600

M o t i v. 1 och 3. Veterinärstyrelsen föreslår medelsanvisning *dels* till anordnande av två kurser, nämligen en tjänsteveterinärkurs för länsveterinärspiranter och med övervägande hygienarbete sysselsatta veterinärer samt en fortbildningskurs för laboratorieveterinärer i allmänhet, *dels* såsom bidrag till två av medicinalstyrelsens sjukvårdsberedskapsnämnd planerade centrala krigssjukvårdskurser, vari ett antal länsveterinärer bör beredas plats.

Kostnaderna för tjänsteveterinärkursen beräknar styrelsen till 8 000 kr. Härtill kommer rese- och traktamentsersättningar åt deltagarna om ca 18 000 kr.

Fortbildningskursen antas dra en kostnad av 8 500 kr.

Kurskostnaderna i form av arvoden och materiel för de båda krigssjukvårdskurserna beräknas — i den del kostnaderna kommer att belöpa på veterinärstyrelsen — uppgå till 1 400 kr. I ersättningar för mistad lön och annan inkomst räknar styrelsen med att få utge 4 000 kr. Rese- och traktementsersättningarna beräknas till 1 800 kr.

Av angivna kostnader hänför sig $(8\,000 + 8\,500 + 1\,400 + 4\,000 =)$ 21 900 kr. till posten till kursverksamhet. Då denna post för innevarande budgetår är upptagen med 11 000 kr., behöver ökning ske med 10 900 kr.

De till anslagsposten till reseersättningar hänförliga kostnaderna utgör totalt $(18\,000 + 1\,800 =)$ 19 800 kr. Styrelsen föreslår, att nämnda anslagspost — med hänsyn tillika till belastningen — ökas med avrundat 20 000 kr.

2. Veterinärstyrelsen föreslår, att bidragen till länsveterinärernas expenser differentieras efter i stort sett de grunder, som gäller för förste provinssiällkarna. Under åberopande av utredning, som redovisats i föregående års statsverksproposition, samt inhämtade uppgifter om länsveterinärernas utgifter för budgetåret 1960/61 föreslår styrelsen följande ersättningsbelopp för de olika länsveterinärerna, av vilka de i Jönköpings, Kristianstads och Malmöhus län tillhandahålles expeditionslokal av länsstyrelsen:

Ersättning för		Summa	Länsveterinären i län
Lokal	Övrigt		
	600	600	F
1 200	600	1 800	C, I, N, X
1 200	900	2 100	D, E, P, R, U
1 200	1 200	2 400	G, H, K, S, T, W, Y, Z, AC, BD
1 200	1 800	3 000	B, O
	1 800	1 800	L, M

Veterinärstyrelsen föreslår alltså, att expensmedlen till länsveterinärerna beräknas till sammanlagt 51 900 kr.

Y t t r a n d e n. *Chefen för försvarsstaben* finner angeläget, att veterinärstyrelsens förslag om veterinärt deltagande i centrala krigssjukvårdskurser vinner beaktande.

Statskontoret anför bl. a. följande efter att ha redovisat åsikter framförda av vissa utredningar berörande länsveterinärernas organisatoriska ställning i den regionala förvaltningen.

Ämbetsverket, som övertygat sig om behovet av tjänstelokaler för länsveterinärerna, är av den åsikten, att dessa bör lokalmässigt inordnas i länsstyrelserna. Därvid bör länsstyrelserna åläggas tillhandahålla skrivhjälp, telefon och skrivmateriel. Hinder för att generellt genomföra denna ordning utgör emellertid den omständigheten att många länsstyrelser är trångbodda och inte disponerar utrymme för länsveterinären. Ett successivt genomförande allteftersom länsstyrelserna erhåller nya lokaler eller kan omdisponera befintliga sådana torde därför få tillämpas.

I likhet med veterinärstyrelsen anser statskontoret, att nu utgående ersättningsbelopp ej förslår till att täcka de med tjänsten förenade omkostna-

derna. Som en övergångsanordning, intill dess tjänstelokal på länsstyrelse kan beredas, torde de av styrelsen uppdragna riktlinjerna för ersättning åt länsveterinärerna för deras utgifter i berörda hänseenden kunna följas.

Den föreslagna lokalersättningen anser statskontoret vara lämpligt avvägd. I den mån tjänsterum erhålles å länsstyrelse bör ersättning inte längre utgå. Beträffande ersättningsbeloppen till övriga expenser synes en indelning i grupper ändamålsenlig. Statskontoret saknar emellertid förutsättningar att bedöma länens hänförande till resp. grupper.

De föreslagna beloppen synes statskontoret i stort sett motiverade av de redovisade utgifterna för budgetåret 1960/61. Det torde inte vara helt tillfredsställande, att förslaget grundats å förhållandena under allenast ett år. Då det emellertid är angeläget, att länsveterinärerna bättre kompenseras för sina utgifter, vill statskontoret ej göra erinran mot bifall till förslaget. Ämbetsverket förutsätter dock, att veterinärstyrelsen i framtiden med uppmärksamhet följer utvecklingen och anpassar förslag till ersättningsbelopp efter ändrade förhållanden.

Departementschefen

Veterinärstyrelsens förslag till omläggning av expensmedelsanvisningen till länsveterinärerna finner jag mig böra tillstyrka. Den härvid erforderliga ökningen av anslaget uppgår till 41 700 kr. I likhet med statskontoret förutsätter jag emellertid, att styrelsen uppmärksamhet följer utvecklingen av de olika förhållanden, som påverkar medelsbehovet. Styrelsen bör också verka för att den av statskontoret förordade samordningen med länsstyrelsernas resurser successivt genomföres.

Även förslaget angående kursverksamheten under nästa budgetår anser jag mig kunna biträda. Anslagsposterna till reseersättningar och kursverksamhet bör i anledning härav ökas med 19 800 kr. respektive 10 900 kr. Med hänsyn till å ena sidan höjda traktamentsersättningar m. m. och å andra sidan att ett i fjol anvisat engångsbelopp för annan kursverksamhet ej längre erfordras, vill jag föreslå att förstnämnda post uppräknas med ytterligare 3 200 kr. Posten till sjukvård m. m. synes kunna nedräknas med 2 600 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med (153 000 + 73 000 =) 226 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen
att till *Veterinärstaten: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 226 000 kr.

[84] 5. Täckande av vissa kostnader för köttbesiktning vid kontrollslakterier

Anslag

1962/63 (förslag; beräknat belopp) 2 818 000

En på Kungl. Maj:ts uppdrag tillkallad sakkunnig rörande anställningsförhållandena m. m. för besiktningsveterinärerna vid kontrollslakterierna avgav i december 1960 förslag om att ifrågavarande veterinärer, vilka för närvarande avlönas av vederbörande slakteriföretag, skall erhålla avlöningsförmånerna genom staten. Till kompensation för avlöningskostnaderna skulle staten uttaga avgifter av slakterierna. Den sakkunniges förslag, varöver remissyttranden inhämtats, är föremål för överväganden inom jordbruks-

departementet. Avsikten är att senare föreslå Kungl. Maj:t att för riksdagen framlägga särskild proposition i ämnet.

Enligt mina beräkningar bör anslaget preliminärt uppföras med 2 818 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Täckande av vissa kostnader för köttbesiktning vid kontrollslakterier* för budgetåret 1962/63 beräkna ett förslagsanslag av 2 818 000 kr.

[85] 6. Statens veterinärmedicinska anstalt: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	2 535 000	2 576 544
1960/61	2 615 700	2 917 150
1961/62 (statsliggaren s. 917)	3 057 000	
1962/63 (förslag)	3 172 000	

Y r k a n d e. *Styrelsen för statens veterinärmedicinska anstalt* hemställer, att anslaget ökas med i runt tal 507 700 kr. på sätt framgår av följande uppställning.

	Ökning eller minskning
1. <i>Personalförstärkningar</i>	
a) 1 konsulent Be 1	+ 42 853
b) 1 laborator högst Be 1	+ 42 853
c) 1 laboratorieveterinär Ae 21—23	+ 28 438
d) 1 statsepizootolog högst Be 1	+ 42 853
e) 1 fiskpatolog högst Be 1	+ 42 853
f) 1 laboratorieveterinär Ae 21—23	+ 25 646
g) 1 vaktmästare Ae 7	+ 12 450
h) 1 institutionsbiträde i reglerad befordringsgång	+ 11 216
i) 1 instrumentmakare Ae 11	+ 15 304
j) 1 vaktmästare Ae 7	+ 12 450
k) 1 laboratoriebiträde i reglerad befordringsgång	+ 12 450
l) personal för särskilda undersökningar	+ 5 000
2. <i>Personalminskning</i>	
1 förste assistent Ae 21	— 30 217
3. <i>Löneregleringar m. m.</i>	
a) 1 föreståndare Bp 5 i st. f. Bp 4	+ 2 979
b) 6 avdelningsföreståndare Bo 3 i st. f. Bo 1	+ 26 395
c) 4 laboratorer Bo 1 i st. f. Ao 26	+ 16 248
d) 2 laboratorer den ena Bo 1, den andra Be 1 i st. f. Ae 26..	+ 12 074
e) 1 laborator Bg 1 i st. f. Ag 26	+ 9 656

	Ökning eller minskning
f) 4 konsulenter Be 1 i st. f. högst Ae 26	+ 21 866
g) 1 byrådirektör Ao 26 i st. f. Ao 24	+ 3 806
h) 1 konsulent högst Be 1 i st. f. Ag 23	+ 9 656
i) 12 laboratorieveterinärer Ae 21—23 i st. f. förste assistenter Ae 21	+ 29 328
j) 1 kamrerare Ao 17 i st. f. kassör Ao 13	+ 1 044
k) 2 laboratorieassistenter den ena Ao 11, den andra Ae 11 i st. f. förste laboratoriebiträden Ao 10 resp. Ae 10	+ 1 909
l) 2 institutionstekniker Ae 9 i st. f. institutionsvaktmästare Ae 8	+ 1 620
m) 1 förste fotograf Ao 11 i st. f. fotograf Ao 9	+ 1 749
n) 1 förste expeditionsvakt Ao 9 i st. f. vaktmästare Ao 7	+ 810
o) 3 djurvårdare Ae 7 i st. f. institutionsbiträden högst Ae 5	—
p) 1 kansliskrivare Ao 10 i st. f. kontorist Ao 9	+ 843
q) 1 kontorist Ae 9 i st. f. kanslibitråde Ae 7	+ 1 357
r) 1 kanslibitråde Ao 7 i st. f. kontorsbiträde Ao 5	+ 1 435
s) 2 kanslibiträden Ae 7 i st. f. kontorsbiträden i reglerad beford- ringsgång	+ 2 465
t) personal för särskilda undersökningar	+ 5 000

4. *Omräkning m. m.*

a) ersättningar till elever	+ 18 900
b) personal för särskilda undersökningar	+ 3 500
c) rörligt tillägg m. m.	+ 65 000
d) kompensation för höjda folkpensionsavgifter	+ 5 900
	+507 689

Motiv. 1 a). Vid anstalten finnes fr. o. m. den 1 juli 1955 en renkonsulent med arvode, vilket med tillämpning av en för anstaltens konsulenter avsedd befordringsgång högst må motsvara lönen i löneklass A 26. Arvodet ersättes anstalten från vissa vattenregleringsmedel. Om tjänstens extraordinariesättning anhöll styrelsen förra året (IX ht 1961, s. 208 under 2 c)). Anstaltsstyrelsen föreslår nu i enlighet med renforskningsutredningens den 29 november 1960 avgivna betänkande rörande renforskningsorganisation att en tjänst som renkonsulent uppföres på anstaltens stat. Beträffande lönegradsplaceringen hänvisas till vad styrelsen anför under 3 f).

1 b) samt 2. I huvudsak samma förslag har upptagits i anstaltsstyrelsens anslagsäskanden upprepade gånger tidigare. Rörande motiveringen för det samma torde få hänvisas till IX ht 1960, s. 207 under 1 a) och 2. samt 1961, s. 208 under 2 d).

1 c). Denna tjänst, som är avsedd som förstärkning åt konsulenter inom fjäderfä- och pälsdjursjukdomarnas områden, begärde styrelsen även

förra året (se IX ht 1961, s. 205 under 1 a)). Beträffande den i årets petita föreslagna lönegradsplaceringen hänvisas till punkt 3 i).

1 d). Under denna punkt anför anstaltsstyrelsen i huvudsak följande.

Veterinärstyrelsen har framfört önskemål om att inrätta en befattning såsom statsepizootolog i första hand avsedd för utredningsarbete rörande smittsamma husdjursjukdomar och genom djur överförbara smittor. Då tjänsten bör ha vetenskaplig karaktär och inriktas på forskning beträffande de smittsamma husdjursjukdomarnas spridningssätt och bekämpande, har vid överläggningar mellan veterinärstyrelsen och anstalten enighet rått om att tjänsten bör placeras vid anstalten. Särskilt för anstaltens forskning på salmonella- och virusområdena är det av stor betydelse att ha tillgång till epizootologisk sakkunskap. För motsvarande verksamhet å det humanmedicinska området finnes å statens bakteriologiska laboratoriums stat uppförd en befattning såsom statsepidemiolog i lönegrad Be 1.

1 e). Ett motsvarande förslag framfördes i fjol. Beträffande motivet torde därför få hänvisas till IX ht 1961, s. 204 under 1 b).

1 f)—h). Vid anstaltens viruslaboratorium är placerad en laborator jämte fyra laboratorie- och institutionsbiträden. Laboratoriet saknar sålunda assistenttjänst ävensom vaktmästartjänst. Styrelsen anför i anslutning härtill bl. a. följande.

Nämnda brister i organisationen har blivit synnerligen besvärande i samma mån som dels de praktiserande veterinärerna allt oftare begär virologiska undersökningar, dels helt nya arbetsuppgifter tillkommit, exempelvis av veterinärstyrelsen föreskriven virologisk undersökning i samband med karantänskontroll av kycklingimporter. Med hjälp av forskningsanslag från skilda håll bedrivs vid laboratoriet även en intensiv forskning. Vad beträffar det tekniska arbetet har detta ytterligare utökats genom att ett flertal ingredienser för vävnadsodling måste framställas av laboratoriets personal. Dessutom fordras för det virologiska arbetet och framför allt för vävnadsodlingen särskild disk och sterilisering av glasvaror. Nämnda förhållanden har medfört, att arbetsbördan för personalen blivit alltför stor. Bl. a. erfordras en laboratorieveterinärtjänst, vars innehavare skall medverka vid såväl diagnostik som forskning. Genom denna tjänsts tillskapande bör även den vid laboratoriets frånvaro ständigt återkommande vikariefrågan kunna tillfredsställande lösas. Vidare erfordras en vaktmästar- och en institutionsbiträdestjänst. Innehavaren av den senare tjänsten avses, efter utbildning vid viruslaboratoriet, skola överta det arbete med anläggning av vävnadskulturer, som nu utföres av ett laboratoriebiträde. Härigenom kan detta senare frigöras för mera kvalificerade uppgifter vid laboratoriet.

Institutionsbiträdestjänsten har yrkats jämväl i 1959 och 1960 års petita. Beträffande den föreslagna veterinära tjänstens lönegradsplacering hänvisas till punkt 3 i).

1 i). Härom anför styrelsen bl. a. följande.

Sedan flera år har det varit aktuellt med en förstärkning av maskinpersonalen med tekniskt kvalificerad befattningshavare i instrumentmakarställning. Under den långa period som förflutit efter anstaltens inflyttning i nuvarande institutionslokaler år 1944 har laboratorieutrustningen successivt ökat dels genom inköp, dels genom egna tillverkningar. Anspråken på service från de vetenskapliga avdelningarna har ständigt stegrats och kan inte

längre med de små resurser, som står maskinavdelningen till buds, fullgöras på ett tillfredsställande sätt. Försök har gjorts att utlämna en del arbeten till privata verkstäder, men det har visat sig vara mycket svårt att finna någon som är villig att utföra dessa arbeten inom rimlig tid och till skäligt pris.

1 j). Beträffande motivet till detta förslag, som framfördes även i fjol, torde få hänvisas till IX ht 1961, s. 206 under 1 e).

1 k). Rörande detta förslag, som framförts flera gånger tidigare, anför styrelsen i huvudsak följande.

Det ligger i öppen dag, att den av veterinärstyrelsen förordnade kontrollanten av veterinärmedicinska preparat är i behov av laboratoriebiträde. Dessutom kan övervägas att förstärka laboratoriepersonalen vid serologiska avdelningen på grund av dels planerad tillverkning av valpsjukevaccin för mink, dels vissa nya serodiagnostiska undersökningar (t. ex. parainfluensa hos nötkreatur och vibrio-fetusinfektion). Styrelsen finner även sistnämnda önskemål motiverade men anser, att med iakttagande av sträng sparsamhet vid arbetskraftens användning den för nästa budgetår nödvändiga förstärkningen av den tekniska personalen vid serologiska avdelningen bör kunna inskränkas till ett laboratoriebiträde med huvuduppgift att assistera serumkontrollanten.

1 l), 3 t) och 4 b). För avlöningar till personal för särskilda undersökningar har innevarande budgetår anvisats 180 500 kr., varav anstalten avser att använda 90 000 kr. till undersökningar rörande tillverkning av mul- och klövsjukevaccin, 88 500 kr. till undersökningar rörande lymfadenos hos nötkreatur samt 2 000 kr. till andra särskilda undersökningar. För nästa budgetår äskar anstaltsstyrelsen oförändrat belopp till sistnämnda ändamål. Till ettbart av de båda förstnämnda ändamålen föreslår styrelsen 96 000 kr., eller en ökning av tillhoppa 13 500 kr. Ökningen är beräknad att täcka kostnaderna för *dels* en personalförstärkning med ett institutionsbiträde i lönegrad högst Ag 5 för undersökningarna rörande mul- och klövsjukevaccin — på grund av anslagsökningen för innevarande budgetår erfordras härför endast ca 5 000 kr. — *dels* en lönegradshöjning från Ag 19 till Ag 21—23 för den till lymfadenosundersökningarna knutne fältassistenten (ca 5 000 kr.), *dels* löneklassförändringar för personal, som avlönas från ifrågavarande poster till lymfadenos- samt mul- och klövsjukeundersökningar (ca 1 000 kr. resp. ca 2 500 kr.). Beträffande den föreslagna lönegradsplaceringen för fältassistenten hänvisas till punkt 3 i). I fråga om motiven till de föreslagna anslagsökningarna av icke-automatisk karaktär torde vidare — då liknande yrkanden framfördes förra året — få hänvisas till IX ht 1961, s. 207 under 1 h) och 2 o).

3 a)—g). Yrkandena under dessa punkter ansluter sig, såvitt avser avdelningsföreståndare, laboratorer och konsulenter, i huvudsak till anstaltsstyrelsens förslag i 1959 års petita om dessas kompetens- och löneställning. Beträffande den allmänna motiveringen för nu framlagda förslag rörande samma befattningshavare torde därför få hänvisas till IX ht 1960, s. 208—209 under 3 a)—f). Yrkandet om ordinariesättning av en av de under punkt d) nu angivna laboratorstjänsterna — placerad å viruslaboratoriet — framför-

des jämväl åren 1959 och 1960. Rörande motivet härför hänvisas till IX ht 1961, s. 207—208 under 2 a).

I årets petita erinrar styrelsen bl. a. om de under innevarande år beslutade lönesättningarna beträffande tjänster som föreståndare, avdelningsföreståndare, laboratorer och byrådirektör (avdelningsdirektör) vid statens bakteriologiska laboratorium. Även lönesättningar vid statens institut för folkhälsan återopas.

3 h). I fråga om detta förslag torde få hänvisas vad gäller löneställningen till yrkandet under 3 f) samt vad gäller extra-ordinariesättningen jämväl till motivet för samma begäran i IX ht 1961, s. 208 under 2 b).

3 i). Under denna punkt anför styrelsen i huvudsak följande.

Sedan år 1960 är anstaltens tolv förste assistenter placerade i lönegrad Ae 21. Vid jämförelse med likartade tjänster utanför anstalten är anstalts-tjänsternas mindre gynnsamma löneställning påfallande. Sålunda placeras vid statens bakteriologiska, rättskemiska och farmaceutiska laboratorier samt vid statens institutet för folkhälsan exempelvis laboratorieläkare — som skall vara legitimerad läkare — vid första anställning i lönegrad Ag 21 med rätt till uppflyttning till A 23 efter ett års tjänstgöring vid något av laboratorierna. Vidare skall vid statens bakteriologiska laboratorium efter dess omorganisation lönegrad A 23 komma till användning även för assistent, som ej är läkare. Vid laboratoriet har nu också inrättats tjänst såsom veterinär i lönegrad högst Ae 23.

Styrelsen föreslår införande av rätt till befordran till lönegrad A 23 av förste assistent i lönegrad A 21, vilken under minst ett år tjänstgjort såsom sådan vid institutionen eller därmed likställt laboratorium. Styrelsen anser att beslut om sådan uppflyttning bör få meddelas av styrelsen. Införandet av sådan befördringsgång beräknas medföra lönegradsuppflyttning för ett tiotal av de nuvarande tjänsteinnehavarna.

Samtidigt förordar styrelsen ändring av nuvarande tjänstebenenämning, förste assistent, vilken blivit mindre lämplig, sedan för den tekniska biträdespersonalen inrättats förste laboratorieassistent- och laboratorieassistent-tjänster. Under hänvisning till den för läkare vid statens bakteriologiska laboratorium m. fl. institutioner gällande benämningen laboratorieläkare föreslår styrelsen därför för ifrågavarande kategori befattningshavare vid anstalten tjänstebenenämningen laboratorieveterinär (vid kemiska avdelningen alternativt förste kemist).

3 j). Beträffande detta förslag, som framfördes även i fjol, torde få hänvisas till IX ht 1961, s. 208 under 2 e).

3 k). Även förslagen under denna punkt framfördes förra året. I fråga om motiven torde därför få hänvisas till IX ht 1961, s. 209—210 under 2 f) och g).

3 l). Yrkandena under denna punkt avser tjänster vid kemiska resp. bakteriologiska avdelningarna. I fråga om motivet till uppflyttning av tjänsten vid kemiska avdelningen torde få hänvisas till IX ht 1961, s. 210 under 2 h), där samma yrkande behandlas. Beträffande tjänsteuppflyttningen vid bakteriologiska avdelningen anför styrelsen bl. a. följande.

Det gäller här en av anstaltens största avdelningar, där oundvikligt en mångfald kvalificerade arbetsuppgifter åvilar vaktmästarpersonalen. Det synes också angeläget att stimulera intresset hos vaktmästare med mångårig

erfarenhet av laboratoriegöromål att kvarbliva i institutionens tjänst. Styrelsen är inte beredd att ur de år 1959 fastställda normerna för lönegradsplacering av teknisk biträdespersonal anförå några särskilda arbetsäligganden, som så att säga skulle karaktärisera den främsta vaktmästartjänsten å bakteriologiska avdelningen. Därtill är uppräknningen i dessa normer alltför ofullständig. Dock vill styrelsen som ett exempel anförå, att de glasarbeten avseende tillverkning av pasteurpipetter, som i stor utsträckning utföres av bakteriologiska avdelningens vaktmästare (ca 10 000 årligen), är ett mycket kvalificerat arbete, för vilket fordras lång tids övning samt stor noggrannhet och precision.

3 m) och n). Liknande förslag har framförts tidigare. Beträffande motiven torde få hänvisas till IX ht 1961, s. 211 under 2 k) resp. 1959, s. 258—259 under 3 g).

3 o). Styrelsen anför härom följande.

1960 års löneöverenskommelse innehåller principförslag om utbyte av tre befattningar såsom vaktmästare i lönegrad Ae 7 mot befattningar såsom institutionsbiträde i lönegrad högst Ae 5. Styrelsen konstaterar, att en sådan organisationsändring, vad angår statens veterinärmedicinska anstalt, helt strider mot de i prop. 1959: 152 angivna grunderna för lönegradsplacering. I försöksstallarna förekommer visserligen vård av smärre djur — vilket skulle motivera den lägre löneställningen — men avdelningen handhar även vård av större djur och någon kategoriklyvning inom denna personalgrupp, omfattande vid försöksstallarna fem befattningshavare, är alls inte lämplig, bl. a. med hänsyn till att arbetet kråver kroppskrafter, som i allmänhet endast män besitter. Styrelsen, som anser det helt orealistiskt att få lämpliga innehavare å ifrågavarande befattningar med mindre inplacering i lönegrad A 7 kan erhållas, föreslår därför, att tre befattningar såsom institutionsbiträde återföres till tjänster såsom djurvårdare i lönegrad Ae 7.

3 p). I fråga om motivet till detta förslag, som framförts tidigare, torde få hänvisas till IX ht 1960, s. 210 under 3 m).

3 q). Liknande förslag har framförts tidigare. I årets anslagsskrivelse anför styrelsen rörande bitrådets ställning följande.

Kanslibitrådet i lönegrad Ae 7 å patologisk-anatomiska avdelningen leder arbetet å avdelningens skrivrum och fördelar arbetsuppgifter mellan tre kontorsbitråden. Hon är sekreterare å avdelningsföreståndaren, stenograferar och utskriver på maskin svarsskrivelser betråffande insända preparat, renskriver brev och manus till vetenskapliga uppsatser såväl på svenska som på utländska språk, sköter registrering av inkommande och utgående skrivelser samt överbåkar arkivering av obduktionsprotokollen. Hon uppsätter under avdelningsföreståndarens ledning månads- och årsrapporter samt andra statistiska sammanställningar ur obduktionsmaterialet, som kråves för den vetenskapliga bearbetningen.

3 r). Härom anföres bl. a. följande.

Göromålen såsom telefonist ankommer på ett kontorsbiträde i lönegrad Ao 5. Enligt träffade förhandlingsöverenskommelser har för telefonister vid vissa verk inrättats befattningar såsom kanslibitråde eller kontorist. Det skulle vara mycket tillfredsställande om även för anstaltens telefonist möjliggjordes en högre lönegradsplacering än den nuvarande, eventuellt genom införande av en reglerad befordringsgång upp till lönegrad A 7. Eftersom

nuvarande tjänsteinnehavaren innehåft sin befattning sedan år 1944, finner styrelsen det skäligt att fr. o. m. nästa budgetår uppföra hennes tjänst i lönegrad Ao 7 (kanslibitråde).

3 s). Beträffande dessa båda tjänster anför anstaltsstyrelsen bl. a. följande.

Vid serumexpeditionen är, under kontoristen i lönegrad Ae 9, anställda två kontorsbiträden i reglerad befordringsgång och dessutom två biträden. Båda kontorsbiträdenas arbetsuppgifter är kvalificerade, eftersom de självständigt skall handha mottagning och expediering av beställningar av preparat och provtagningskärl m. m., fakturering och bokföring. Ett av biträdena fullgör dessutom sekreterargöromål åt avdelningsföreståndaren och laboratorn å serumvaccinlaboratoriet. En av ifrågavarande kontorsbiträdestjänster föreslås omändrad till kanslibiträdestjänst i lönegrad Ae 7.

Vid konsulentavdelningen finnes för skriv- och kontorsgöromål ett kanslibitråde i lönegrad Ao 7 och ett icke-ordinarie biträde i reglerad befordringsgång. De dagliga arbetsuppgifterna för båda befattningshavarna består i att ta upp stenogram och skriva ut dessa på maskin. Därtill kommer utländsk korrespondens och utskrifter av vetenskapliga uppsatser på främmande språk, en omfattande diarieföring m. m. Kontorsbiträdet i lönegrad Ae 5 bör enligt styrelsen uppflyttas till kanslibitråde i lönegrad Ae 7.

4 a). Anstaltsstyrelsen anför härom bl. a. följande.

För innevarande budgetår har under anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal upptagits 86 400 kr. avsedda för ersättningar till elever vid viss vidareutbildning av laboratoriebiträden. Även under budgetåret 1962/63 behöver vidareutbildning av laboratoriebiträden ske vid anstalten. Liksom för innevarande budgetår beräknar styrelsen, att tolv elever behöver utbildas. Härigenom beräknas uppkomma ett medelsbehov för elev-ersättningar av 81 000 kr. å icke-ordinarieposten innebärande en minskning med 5 400 kr. i förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår. Härtill bör emellertid för nästa budgetår komma rörligt tillägg med 30 procent.

4 c). Beträffande detta yrkande anföres följande.

Med hänsyn till medelsåtgången å avlöningsposterna under nästföregående budgetår och de beräknade avlöningskostnaderna under innevarande budgetår synes vissa uppräknings- och såväl ordinarie- som icke-ordinarieposter bli erforderliga såsom en följd av 1961 års förhandlingsöverenskommelse samt befordringsgång för laboratoriebiträden, tjänstetidsbefordran, m. m. För att sålunda bringa avlöningsposterna i bättre överensstämmelse med den påräkneliga medelsåtgången för redan befintlig personal, förordar styrelsen en uppräkning av ordinarieposten med 30 000 kr., icke-ordinarieposten med 20 000 kr. och i samband därmed posten till rörligt tillägg med 15 000 kr.

4 d). Jämväl denna ökning är av automatisk karaktär.

Y t t r a n d e n. Enligt *statens lönenämnd* bör tjänsten som statsepizootolog placeras i lönegrad Be 1 och ej, såsom föreslagits, i högst Be 1.

Veterinärhögskoleutredningen framhåller, att utredningens arbete inte framskridit så långt, att utredningen är beredd vare sig att ta ställning till om de framlagda förslagen är de mest angelägna eller att angelägenhetsgraderna de olika förslagen inbördes. Emellertid betonas att förslagen synes falla

inom den ram, som utredningen torde komma att föreslå beträffande upp-
rustningen av det veterinärmedicinska området. Föresättningsvis anföres
bl. a. följande.

En utökning av konsulentverksamheten framstår i och för sig som efter-
sträfvansvärd. Den bör emellertid ges den formen att utredningen förblir
oförhindrad att diskutera verksamhetens placering i den veterinära orga-
nisationen. Ävenså finner utredningen, att uppgifter och arbetsområde för
den föreslagna befattningen som statsepizootolog sammanfaller med anstaltens
uppgifter på det sättet, att intet hinder möter mot den föreslagna place-
ringen. Beträffande förslagen till personalförstärkningar vid anstaltens vi-
ruslaboratorium kan det redan nu sägas, att desamma faller inom ramen
för vad utredningen sedermera kommer att föreslå i fråga om den virolo-
giska verksamheten på veterinärmedicinens område. Vad härefter gäller det
framförda förslaget om att inrätta en instrumentmakarbefattning kan med-
delas, att utredningen avser att i ett sammanhang uppta verkstadsfrågor-
na för veterinärhögskolan och anstalten till behandling. En viss förstärk-
ning av anstaltens verkstadsresurser är i och för sig redan nu motiverad,
men den bör inte ges den formen eller storleksordningen att den föregriper
utredningens ställningstaganden.

Departementschefen

Anstaltsstyrelsens förslag om löneregleringar m. m. kan jag inte biträda.
I fråga om personalförstärkningar är jag beredd tillstyrka, att två nya vete-
rinära tjänster inrättas, den ena för konsulentavdelningen och den andra för
viruslaboratoriet. Tjänsterna bör placeras i lönegrad Ae 21 med benämning
förste assistent. Jag anser mig även kunna tillstyrka förslaget att för serolo-
giska avdelningen inrätta en ny tjänst som laboratoriebiträde i reglerad
befordringsgång med huvuduppgift att biträda serumkontrollanten. An-
givna personalförstärkningar påkallar en anslagshöjning med 63 900 kr.

Vad angår avlöningar till personal för särskilda undersökningar kan jag
endast förorda en ökning om sammanlagt 8 500 kr. Detta innebär, att an-
slagsposten för nämnda ändamål skall upptagas med 189 000 kr., varav
96 000 kr. till undersökningar beträffande tillverkning av mul- och klövsju-
kevaccin m. m., 91 000 kr. till undersökningar rörande lymfadenos hos nöt-
kreatur samt 2 000 kr. till andra särskilda undersökningar.

Av anstaltsstyrelsens förslag i övrigt biträder jag begärd anslagsökning
med 18 900 kr. för ersättningar till elever. I anledning av år 1961 beslutade
löneregleringar, löneklassförändrigar, uppflyttningar i reglerad befordrings-
gång och tjänstetidsbefordran tillstyrker jag vidare, att anslaget uppräknas
med 22 100 kr. Anslagsposten till kompensation för höjda folkpensionsav-
gifter bör ökas med 1 600 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(3\,057\,000 + 115\,000 =)$
3 172 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i per-
sonalförteckningen för statens veterinärmedicinska anstalt,
som föranledes av vad jag föreslagit i det föregående
- b) fastställa följande avlöningsstat för statens veterinär-

medicinska anstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	776 300
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	400
3. Avlöningar till personal för särskilda undersökningar, <i>förslagsvis</i>	189 000
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 489 500
5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	671 100
6. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	45 700
Summa kr.	3 172 000

c) till *Statens veterinärmedicinska anstalt*: *Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 3 172 000 kr.

[86] 7. *Statens veterinärmedicinska anstalt*: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	716 900	714 946
1960/61	757 700	846 883
1961/62 (statsliggaren s. 919)	801 000	
1962/63 (förslag)	863 000	

Y r k a n d e. *Styrelsen för statens veterinärmedicinska anstalt* hemställer, att anslaget ökas med 139 500 kr.

	Utgifter		Anslag	Ökning
	1959/60	1960/61	1961/62	
1. Reseersättningar	11 000	12 664	14 000	+ 15 000
2. Övriga expenser	53 772	59 819	53 500	+ 5 000
3. Publikationstryck	6 400	12 361	10 000	—
4. Särskilda undersökningar	88 300	90 217	111 000	—
5. Inköp och underhåll av inventarier och apparatur	52 000	66 820	46 500	+ 89 500
6. Förbrukningsartiklar	236 191	273 997	225 000	+ 15 000
7. Inköp och underhåll av djur	120 014	125 662	120 000	+ 15 000
				+139 500

M o t i v. 1. Den föreslagna ökningen motiveras till ett belopp av 10 000 kr. av begärt överförande av renkonsulentbefattningen å anstaltens stat. Under avlöningsanslaget har styrelsen dessutom föreslagit inrättande av en befattning såsom statsepizootolog och förstärkning av konsulentstaben med en fiskpatolog och en laboratorieveterinär åt fjäderfä- och pälsdjurskonsu-

lenterna. Även för dessa tjänstemän behöver ett reseanslag stå till förfogande. Styrelsen föreslår därför en anvisning av ytterligare 5 000 kr.

2. På grund av prisstegringar å de flesta varuslag har det blivit allt svårare att hålla utgifterna inom ramen för anvisat belopp. Vissa utgifter, som egentligen bort belasta utgiftsstaten för budgetåret 1960/61, har sålunda måst överskjutas till innevarande budgetår. Med hänsyn härtill och då för nästa budgetår begärts flera nya vetenskapligt inriktade tjänster föreslår styrelsen en höjning med 5 000 kr.

3. Av det för innevarande budgetår anvisade anslagsbeloppet må medeltas i anspråk för en till anstaltens 50-årsjubileum planerad festskrift. I anledning av styrelsens förslag om inrättande av nya vetenskapliga tjänster och det föreslagna överförandet av renkonsulentbefattningen å anstaltens stat anser styrelsen emellertid erforderligt att anslagsposten bibehållas vid oförändrat belopp.

4. Av ifrågavarande anslagspost avses för innevarande budgetår $(18\,500 + 74\,000 =) 92\,500$ kr. till undersökningar rörande tillverkning av mul- och klövsjukevaccin resp. lymfadenos hos nötkreatur. Vidare avses 18 500 kr. för andra vetenskapliga undersökningar vid anstalten. För nästa budgetår bör under förevarande anslagspost upptas dels 18 500 kr. till omkostnader i samband med pågående mul- och klövsjukeundersökningar, dels 70 000 kr. till omkostnader i samband med omförmälda undersökningar rörande lymfadenos hos nötkreatur. Vidare erfordras i likhet med innevarande budgetår 18 500 kr. till löpande vetenskapliga undersökningar och slutligen bör 4 000 kr. beräknas till särskilda undersökningar i samband med renkonsulentens verksamhet. Anslagsposten föreslås därför uppförd med $(18\,500 + 70\,000 + 18\,500 + 4\,000 =) 111\,000$ kr., vilket innebär oförändrad medelsanvisning.

5. Av det för innevarande budgetår anvisade beloppet torde 20 000 kr. avses för löpande utgifter och underhåll samt 26 500 kr. för inköp av apparatur. Även för nästa budgetår behövs 20 000 kr. för löpande utgifter och underhåll. Härutöver föreligger behov av medel för inköp av följande apparatur.

Bakteriologiska avdelningen. För rutinarbetet erfordras två laboriemikroskop och en centrifug såsom ersättning för nedsliten sådan utrustning. Vidare behövs för transport av glasvaror till centrala diskavdelningen ett antal stålbackar. Totalt begäres 12 000 kr.

Patologisk-anatomiska avdelningen. Avdelningen är i stort behov av ett mikroskop och en elektrisk avhudningsmaskin. Härför begäres 7 500 kr.

Serologiska avdelningen. För anstaltens produktionsavdelning erfordras bl. a. frysbox för nedfrysning av överskott på normalserum, hyllinredning i steriliseringsavdelning och frystorkningsanläggning, bakterieseparator för Botulinum-C-toxoid-tillverkning, filter för sterilfiltrering, turbidometer för bestämning av cellhalt i vacciner, transportabel vakuumpump samt ett antal rostfria pipettskrin. Tillhoppa upptas 20 000 kr.

Kemiska avdelningen behöver utrustas med termostattvattenbad, hyllor för kemikalier, elektrisk förbränningsapparat, dispenseringsapparat samt en speciell kokgryta för beredning av vissa subtrat. Totalt föreslås 10 000 kr.

Parasitologiska avdelningen. För det rutinmässiga arbetet erfordras ett preparermikroskop, kostnadsberäknat till 2 500 kr.

Kansliet. Två äldre skrivmaskiner behöver utbytas mot elektriska maskiner, för vilket ändamål upptas 3 000 kr.

Maskincentralen. Vid anstaltens inflyttning i nya institutionslokaler år 1944 inköptes maskin- och verktygsutrustning för den mekaniska verkstad, som sedan dess användes för tillverkning och reparationer av laboratorieutrustning. Någon nämnvärd komplettering av maskinparken har sedan dess ej ägt rum. Förslitningen har nu nått den gräns, där det ej längre är möjligt att med denna utrustning uppnå ett fullgott arbetsresultat. För den nödvändiga upprustningen av maskinavdelningen begäres sammanlagt 56 000 kr. Beloppet avses för inköp av fräsmaskin, svarv med tillbehör, smärgelmaskin, bandslipmaskin, pelarborrmaskin, supportslip, handslipapparat, elektriskt svetsningsaggregat, gradsax samt diverse handverktyg.

Med upptagande dessutom av ett belopp av 5 000 kr. för ej specificerad utrustning och oförutsedda utgifter skulle inventarieposten för nästa budgetår behöva uppföras med 136 000 kr., vilket innebär en ökning med 89 500 kr.

6. Vid bedömningen av de utgifter, som skäligen måste påräknas under denna post för nästa budgetår, bör hänsyn även tas till den utökning av verksamheten avseende produktion av bakteriologiska preparat, som startats under innevarande år men ännu ej kommit i gång som rutinproduktion. Sålunda beräknas för tillverkningen av vaccin mot valpsjuka hos mink dels ägg för virusodling, dels vissa andra förbrukningsartiklar bli erforderliga för sammanlagt 13 000 kr. årligen. Vidare kan en kostnadsökning förutses med anledning av ökad tillverkning av rödsjukserum. Tillkomsten av renkonsulent- m. fl. befattningar med vetenskapligt arbete medför härjämte oundvikligt vissa merutgifter under denna post. Styrelsen föreslår en ökning av posten med 15 000 kr.

7. För det närmaste året påräknas en utökad djurhållning i anstaltens serumstallar. Det ökade behovet betingas främst av en markant stegring i efterfrågan på rödsjukserum. Vidare förväntas ett utökat behov av försöksdjur till följd av nyligen igångsatt tillverkning av vaccin mot valpsjuka hos mink. Då gällande avtal om bortforsling av stallströ m. m. blivit uppsagt, förväntas dessa kostnader fr. o. m. årsskiftet bli väsentligt högre. Med beaktande jämväl av renkonsulentens behov av medel för inköp och underhåll av djur, 6 000 kr., föreslår styrelsen att ifrågavarande post uppräknas med 15 000 kr.

Y t t r a n d e. Veterinärhögskoleutredningen meddelar, att utredningen avser att i ett sammanhang uppta verkstadsfrågorna för veterinärhögskolan och statens veterinärmedicinska anstalt till behandling. En viss förstärkning av anstaltens verkstadsresurser är i och för sig redan nu motiverad, men den bör inte ges den formen eller storleksordningen, att den föregriper utredningens ställningstaganden.

Departementschefen

Jag tillstyrker, att uppräknings sker av anslagsposten till reseersättningar med 1 500 kr. och av delposten till övriga expenser med 2 000 kr. Posten till publikationstryck synes å andra sidan kunna nedräknas med 2 000 kr. Med ett lika stort belopp bör posten till särskilda undersökningar minskas, vilket innebär att densamma för nästa budgetår bör upptagas med 109 000 kr. Av detta belopp avses 18 500 kr. till undersökningar beträffande tillverkning av mul- och klövsjukevaccin m. m., 70 000 kr. till undersökningar rörande lymfadenos hos nötkreatur samt 20 500 kr. till andra särskilda undersökningar. Slutligen bör enligt min mening delposterna till inköp och underhåll av inventarier och apparatur, förbrukningsartiklar samt inköp och underhåll av djur ökas med respektive 38 500 kr., 15 000 kr. och 9 000 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(801\,000 + 62\,000 =)$ 863 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Statens veterinärmedicinska anstalt: Omkostnader
för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 863 000 kr.

[87] **8. Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar, m. m.**

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	1 270 000	1 134 191
1960/61	1 085 000	1 392 455
1961/62 (statsliggaren s. 919)	450 000	
1962/63 (förslag)	450 000	

Y r k a n d e. *Veterinärstyrelsen* hemställer, att anslaget ökas med 15 000 kr.

Styrelsen framlägger härvid förslag till två ändringar, som gäller medelsanvändningen, nämligen i fråga om

1. traktamentsersättning åt provtagare vid hönstyfusbekämpandet (ingen anslagshöjning begärd),

2. införande av ett reguljärt bekämpande av vibriofetus-infektion hos nötkreatur i stället för nuvarande undersökningsverksamhet (försöksbekämpande), som avser annan orsak till smittsam kastning än *Brucella abortus* ($40\,000 - 25\,000 = + 15\,000$).

M o t i v. 1. I något fall, då s. k. tvångsundersökning av hönsbesättning rörande förekomsten av hönstyfus befunnits erforderlig, har yppat sig svårigheter att få undersökningen utförd, enär provtagaren tillkommande arvode inte stått i rimlig proportion till hans omkostnader, när förrättningsstället legat på stort avstånd från bostaden. Styrelsen, som innehar bemyndigande att i dylika fall medge reseersättning, ser sig därför nödsakad an hålla att bemyndigandet utvidgas att innefatta rätt att undantagsvis bevilja jämväl traktamentsersättning.

2. I enlighet med vad styrelsen hemställt i framställning den 30 maj 1961 angående bekämpande av vibriofetus-infektion hos nötkreatur — framställningen redovisas närmare i det följande — bör för åtgärder i sådant avseende anvisas 40 000 kr. Av detta belopp beräknas 20 000 kr. utgöra ersättning till statens veterinärmedicinska anstalt för provtagningsmaterial med 2 kr. 50 öre per provtagningsatts och 20 000 kr. utgöra ersättning till samma anstalt för undersökningskostnaden.

Veterinärstyrelsen har i nyssberörd framställning den 30 maj 1961 avgivit *förslag till åtgärder för bekämpande av vibriofetus-infektion hos nötkreatur*. Efter att ha redogjort för det försöksbekämpande beträffande vibrio fetus, som sedan flera år bekostats med medel ur anslaget till förekommande och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar, m. m. — för innevarande budgetår är sålunda anvisat ett belopp av 25 000 kr. under beteckningen undersökningar rörande annan orsak till smittsam kastning än Brucella abortus — anför styrelsen i huvudsak följande.

De hittills gjorda erfarenheterna utvisar, att sjukdomen är jämförelsevis lätt att bekämpa med de metoder som använts samt att goda möjligheter synes föreligga att utrota sjukdomen. Styrelsen finner därför tiden vara mogen att genomföra ett organiserat vibriobekämpande. Då tjurarna är den viktigaste smittkällan, bör i första hand de besättningar som försäljer avelstjurar omfattas. En stor del av dessa besättningar har deltagit i försöksbekämpandet. För att stimulera anslutningen synes veterinärstyrelsen böra bemyndigas meddela friförklaring åt sådana besättningar, i vilka sjukdomen utrotats eller visat sig ej förekomma. Vidare synes beteckningen friförklarad besättning böra skyddas i författningssväg.

En författning i ämnet synes böra innehålla bemyndigande för veterinärstyrelsen att anordna bekämpande av sjukdomen. Med hänsyn till dels att antalet anslutna besättningar kan väntas bli jämförelsevis ringa, dels att en central bedömning av tillståndet i besättningarna får anses mest ändamålsenlig lämpar sig bekämpandet i väsentligt mindre grad än andra för decentralisering av ledningen till t. ex. hushållningssällskap. Även diagnostiken är av sådan art att den tills vidare bör förbehållas statens veterinärmedicinska anstalt.

Djurägare, som önskar ansluta sin besättning, bör ha att avge förbindelse att vidta nödiga åtgärder för sjukdomens bekämpande samt iakttä de föreskrifter, som med stöd av gällande bestämmelser lämnats honom.

Friförklaring synes inte till alla delar böra bindas vid deltagande i av veterinärstyrelsen anordnat bekämpande. Seminförening, inom vars tjurbestånd sjukdomen visats ej förekomma vid anbefallda undersökningar, bör sålunda kunna meddelas friförklaring för tjurbeståndet.

Enär goda utsikter synes föreligga att utrota vibriofetus-infektioner, bör möjlighet ges att så snart sjukdomens frekvens reducerats i tillräcklig grad tillämpa epizootilagens bestämmelser å densamma. Något nedslaktningsförfarande kan ej beräknas erforderligt, utan åtgärderna bör kunna begränsas till viss spärr (isolering) av smittad besättning under tillräckligt lång tid. Det allmännas kostnader blir därvid begränsade till erforderliga diagnostiska undersökningar. För den enskilde torde olägenheterna bli jämförelsevis ringa genom att begränsningen i förfoganderätten torde kunna inskränkas till förbud mot viss livdjursförsäljning samt utlåning av tjur.

Av statsmedel har tidigare ersatts materialkostnaden för erforderliga undersökningar rörande vibrioinfektion inom besättningar anslutna till försöksbekämpandet, varjämte den serologiska undersökningen utförts å statens veterinärmedicinska anstalt utan ersättning. I likhet med vad som gällde beträffande det frivilliga kastsjukebekämpandet synes ägare av friförklarad besättning själv böra svara för kostnaden för de undersökningar, som kan erfordras för kontroll av besättningens hälsotillstånd. Ehuru allmän-giltiga regler ej kan uppställas, bör dock i allmänhet kontrollprov i friförklarade besättningar kunna begränsas till en gång vartannat år, medan kontrollen i övrigt baseras på granskning av dräktighetsförhållandena.

Smittad besättning erfordrar för kontroll av saneringsarbetet fortlöpande undersökningar genom skidslemprov i jämförelsevis stor utsträckning. För en besättning om tio kor kan den årliga kostnaden för provens uttagande och för laboratorieundersökningen beräknas uppgå till mellan 100 och 200 kr. Sannolikt kommer många djurägare att finna en dylik utgift betungande. Inte minst torde detta bli fallet då det gäller ägare av besättningar, i vilka sjukdomen förekommer i kroniskt stadium och de ekonomiska skadeverkningarna för innehavaren sålunda är mindre markanta under det att smitt-risken kvarstår oförminskad. Enär, som tidigare anförts, möjligheterna att utrota sjukdomen får anses goda, skulle det vara beklagligt, om ekonomiska skäl skulle avhålla en djurägare från att bekämpa sjukdomen. Den kategori besättningar, som kanske påtagligast beröres av kostnadsfrågan, är medlemmarna i de mindre tjurföreningarna, vilka förutom kostnad för undersökningarna vanligen åsamkas utgifter under ett eller annat år för hållande av ytterligare en tjur. För att inte saneringsarbetet skall fördröjas och som stimulans till anslutning, bör enligt styrelsens uppfattning därför tills vidare ett statsbidrag av den omfattning som f. n. förekommer i form av kostnadsfria laboratorieundersökningar vara berättigat även fortsättningsvis. Medelsåtgången torde bli förhållandevis ringa. För samtliga undersökningar, som erfordrats i samband med det hittillsvarande försöksbekämpandet, har åtgången varit omkring 20 000 kr. Årligen utgörande ersättning till statens veterinärmedicinska anstalt för det speciella provtagningsmaterial, som är nödvändigt, med 2 kr. 50 öre per provtagningsatts. Enär en ökad anslutning av smittade besättningar kan förutses torde — oaktat vissa undersökningar föreslås helt betalas av djurägaren — vid oförändrade bidragsprinciper medelsbehovet böra beräknas bli oförändrat omkring 20 000 kr. de närmaste åren eller, därest statens veterinärmedicinska anstalt ersättes jämväl för undersökningskostnaden, vilket synes berättigat, omkring 40 000 kr.

Över veterinärstyrelsens förslag har utlåtanden efter remiss avgivits av lantbruksstyrelsen, styrelsen för veterinärhögskolan, styrelsen för statens veterinärmedicinska anstalt, Sveriges lantbruksförbund, Riksförbundet Landsbygdens folk, föreningen Svensk husdjursskötsel samt Hushållningssällskapens förbund.

Samtliga remissinstanser tillstyrker förslaget i stort. Enligt *lantbruksstyrelsen* synes det dock möjligt att i fråga om till seminverksamheten anslutna besättningar ytterligare minska arbetsuppgiften och nedbringa kostnaderna. Det torde sålunda vara möjligt att friförklara besättningar, som under viss tid varit anslutna till friförklarad seminförening, om det bestyrkes att andra inseminationer eller betäckningar än med denna seminförenings tjurar ej förekommit. Liknande synpunkter framföres av *Sveriges lantbruksförbund*, *Svensk husdjursskötsel* och *Hushållningssällskapens förbund*.

I fråga om kostnaderna för vibriobekämpandet anför styrelsen för statens veterinärmedicinska anstalt följande.

Beträffande ersättning till anstalten för dess medverkan i bekämpandet anser styrelsen — vilket också veterinärstyrelsen framhållit — att anstalten bör gottgöras ej blott för de speciella provtagningsutensilierna à 2 kr. 50 öre per prov utan även för undersökningskostnaderna, d. v. s. enligt nu gällande taxa 2 kr. 50 öre per vaginalslemprov.

Vid sin kostnadsberäkning har veterinärstyrelsen utgått från de kostnader, som kräves för serologiska undersökningar av vaginalslem från honddjur. Vid bekämpandet torde emellertid i vissa fall även erfordras undersökning av sperma- och sköljvätskeprov från tjurar. Såsom bekämpandet kommer att genomföras torde dylika tjurundersökningar dock bli aktuella endast i ett fåtal fall. Styrelsen anser sig kunna förutsätta att ersättning också kommer att utgå till anstalten för de undersökningar av här nämnt slag, som må ifrågakomma inom besättning, för vilken statsbidrag föreslås utgå. Vad styrelsen här anfört behöver enligt styrelsens uppfattning inte medföra någon ändring i det av veterinärstyrelsen uppskattade medelsbehovet.

Departementschefen

Jag biträder veterinärstyrelsens förslag att anordna ett reguljärt bekämpande av vibriofetus-infektion hos nötkreatur. Styrelsen hyser förhoppning om att sjukdomen inom en ganska kort tidrymd skall kunna utrotas. Mot den föreslagna uppläggningsen i stort av det nya bekämpandet, vilken tillstyrkts av samtliga remissinstanser, har jag intet att erinra. Beträffande utformningen av erforderliga författningsbestämmelser torde jag få återkomma till Kungl. Maj:t, sedan riksdagen fattat beslut i anslagsfrågan. Statligt stöd bör i enlighet med styrelsens förslag endast utgå i form av kostnadsfria laboratorieundersökningar av smittade besättningar. Statens självkostnader för dessa undersökningar beräknas till 40 000 kr. per år. Härvid har hänsyn jämväl tagits till kostnaderna för sådana tjurundersökningar, som styrelsen för statens veterinärmedicinska anstalt omnämnt i sitt remissyttrande. Det nu förordade, reguljära vibriobekämpandet skall ersätta ett försöksbekämpande rörande samma sjukdom, vilket bedrives med medel från förevarande anslag. Då här till för innevarande budgetår anslagits 25 000 kr., blir merbehovet 15 000 kr.

Veterinärstyrelsens förslag att traktamentsersättning i undantagsfall skall få tillerkännas provtagare vid hönstyfusbekämpandet anser jag mig böra tillstyrka. På grund av belastningen synes de för salmonellosbekämpandet beräknade medlen kunna minskas med 15 000 kr.

Kungl. Maj:t har den 29 december 1961 beslutat att för 1962 års riksdag framlägga förslag till förordning om ändring i förordningen 1946: 81 om bekämpande av smittsamma sjukdomar hos bin. Då ersättningsgrunderna i förordningen härvid avses ändrade allenast i obetydlig utsträckning, beräknas medelsåtgången för ifrågavarande ändamål under detta anslag emellertid inte komma att bli nämnvärt påverkad.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med 450 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar, m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 450 000 kr.

[88] 9. **Bidrag till främjande av juverhälsokontroll hos nötkreaturen**

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	230 000	242 484
1960/61	230 000	230 000
1961/62 (statsliggaren s. 922)	280 000	
1962/63 (förslag)	280 000	

Veterinärstyrelsen hemställer, att anslaget uppföres med oförändrat belopp.

Departementschefen

Jag biträder veterinärstyrelsens förslag om oförändrad medelsanvisning under detta anslag och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Bidrag till främjande av juverhälsokontroll hos nötkreaturen* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 280 000 kr.

[89] 10. **Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård**

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	575 000	765 520
1960/61	525 000	794 010
1961/62 (statsliggaren s. 922)	750 000	
1962/63 (förslag)	750 000	

Veterinärstyrelsen hemställer, att anslaget uppföres med oförändrat belopp.

Departementschefen

Anslaget torde i enlighet med veterinärstyrelsens förslag böra uppföras med ett oförändrat belopp av 750 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 750 000 kr.

[90] 11. **Veterinärhögskolan: Avlöningar**

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	3 181 900	3 402 397
1960/61	3 421 100	3 873 914
1961/62 (statsliggaren s. 923)	3 970 000	
1962/63 (förslag)	4 204 000	

Y r k a n d e. Styrelsen för veterinärhögskolan hemställer, att anslaget höjes med 350 000 kr. på sätt framgår av följande uppställning.

Ökning

1. Personalförstärkningar

a) personlig forskarprofessur Bo 3 för laboratorn vid avdelningen för fysiologi	+ 47 232
b) 1 laborator Bo 1 vid avdelningen för farmakologi	+ 42 840
c) 1 bibliotekarie Ae 21	+ 25 632
d) 1 laboratoriebiträde högst Ae 9 vid avdelningen för födoämneshygien	+ 13 788
e) 1 avdelningssköterska Ae 7 vid medicinska avdelningen för icke-idisslare	+ 12 444
f) 3 kanslibiträden Ae 7, därav ett vid envar av avdelningen för födoämneshygien och kliniska centrallaboratoriet samt ett (halvtidsanställt) vid avdelningen för bakteriologi och epizootologi ..	+ 31 110
g) 3 djurskötare, 2 djursjukvårdsbiträden och 1 biträde (städerska) Ag 3 samt 1 biträde för skriv- och kontorsgöromål och 1 städerska (halvtidsanställda) vid avdelningen för kirurgi ..	+ 70 896
h) 1 ekonomibiträde (diskerska) Ag 2/3 vid avdelningen för födoämneshygien	+ 9 612

2. Löneregleringar m. m.

a) 1 förste assistent för artificiell insemination Ae 21 i st. f. Ag 21	—
b) 1 förste assistent Ae 21 i st. f. förste amanuens Ae 17 (röntgenavdelningen)	+ 15 204
c) 1 förste instrumentmakare Ae 13 i st. f. instrumentmakare Ae 11	+ 1 644
d) 1 förste laboratorieassistent Ae 13 i st. f. laboratoriebiträde Ae 9 (kliniska centrallaboratoriet)	+ 3 168
e) 1 tillsynsman Ao 11 i st. f. stallförman Ao 9 (medicinska avdelningen för icke-idisslare)	+ 1 524
f) 1 laboratorieassistent Ae 11 i st. f. laboratoriebiträde Ae 9 (avdelningen för bakteriologi och epizootologi)	+ 1 524
g) 1 förste vaktmästare Ao 9 i st. f. vaktmästare Ao 8 (ekonomiska avdelningen)	+ 708
h) 1 operationssköterska Ae 9 i st. f. Ae 7 (avdelningen för kirurgi)	+ 1 344
i) 1 kanslibiträde Ae 7 i st. f. biträde för skriv- och kontorsgöromål Af 1 (avdelningen för kirurgi)	+ 3 300
j) arvudet till specialläraren i parasitologi	+ 1 000

3. Omräkning m. m.

a) uppflyttning av 3 ordinarie tjänstemän	+ 2 172
b) uppflyttning av 2 icke-ordinarie tjänstemän	+ 3 900
c) löneklassförändringar	+ 13 000
d) tjänstetidsbefordran	+ 1 300
e) löner till laboratoriebiträdeselever	+ 34 944

	Ökning
f) arvoden till personal för särskilda undersökningar	+ 1 700
g) vikariatsersättningar m. m.	+ 4 514
h) kompensation för höjda folkpensionsavgifter	+ 5 500
	+350 000

Motiv. I en allmän motivering framhåller högskolestyrelsen bl. a., att styrelsen i anledning av pågående utredning rörande forskningen och undervisningen vid veterinärhögskolan iakttagit största möjliga återhållsamhet och allenast framlagt de äskanden, som befunnits oeftergivliga för högskolans verksamhet.

1 a). Högskolestyrelsen anför beträffande detta förslag följande.

Den vid avdelningen för fysiologi under en lång följd av år intensivt bedrivna vetenskapliga verksamheten har medfört uppkomsten av en grupp yngre veterinära grundforskare, vilka redan förskaffat sig erkända namn bland den internationella forskarelliten inom fysiologien. Laboratorn vid avdelningen Bengt Andersson, som disputerade för veterinärmedicin doktorsgrad år 1951 och som sedan år 1952 är ordinarie innehavare av laboraturen, har sålunda genom utmärkta vetenskapliga insatser för utforskande av den nervösa regulationen av vattenhushållningen, foderupptagandet och kroppstemperaturen samt genom epokgörande upptäckter om törstens fysiologi vunnit det största vetenskapliga erkännande. Ett enhälligt lärarkollegium har med instämmande av statens medicinska forskningsråd framställt förslag om inrättande för laborator Andersson av en personlig forskarprofessur i experimentell fysiologi. Styrelsen, som finner det ådagalagt, att laborator Andersson är av utmärkt vetenskaplig förtjänst och som tillika finner det högeligen önskvärt, att nämnda forskargrupp kan hållas kvar vid högskolan och ej behöva skingras, särskilt som de olika expertfysiologernas forskningar nära berör varandra, vill på det varmaste understödja förslaget, helst som inrättandet av en sådan professur otvivelaktigt skulle vara av synnerlig betydelse för den svenska veterinärmedicinska vetenskapen över huvud.

1 b) och c). Beträffande motiven till dessa förslag, som framförts tidigare och senast förra året, torde få hänvisas till IX ht 1961, s. 228 under 1 a) resp. 1960, s. 225 under 1 e).

1 d). Den tekniska biträdespersonalen vid avdelningen för födoämnesshygien utgöres av — förutom en institutionstekniker och en vaktmästare — två laboratoriebiträden. Behovet av en tredje laboratoriebiträdestjänst, som konstaterats redan vid en utredning för flera år sedan, har ytterligare förstärkts. Tjänsteinnehavaren avses främst som biträde åt avdelningens livsmedelskemist.

1 e) och f). Dessa förslag framfördes jämväl i fjol. Beträffande motiven torde få hänvisas till IX ht 1959, s. 287 under 1 d), resp. 1961, s. 229 under 1 d).

1 g). Härom anföres bl. a. följande.

Den fast anställda personalen vid avdelningen för kirurgi utgöres av tolv befattningshavare (en tillsynsman, två stallförmän, fem djurvårdare, ett la-

laboratoriebiträde, en operationssköterska, ett kanslibiträde och ett biträde för skriv- och kontorsgöromål), varjämte styrelsen — i den mån medelstillgången här till lämnat möjlighet — sedan flera år medgivit anställande av en extra djurvårdare och två deltidanställda städerskor. Kungl. Maj:t har medgivit styrelsen att överskrida anslagsposten för avlöningar till övrig icke-ordinarie personal för anställande under budgetåren 1959/60 och 1960/61 av viss ytterligare extra personal, betingad av den nya stationära kirurgiska hundkliniken, därav ett biträde för skriv- och kontorsgöromål med halvtidstjänst, tre djurskötare och två biträden. På styrelsens framställning har statens organisationsnämnd utfört undersökning av personalbehovet vid avdelningen samt i mars månad 1961 avgivit utlåtande. Nämnden har däri bl. a. förordat utökning av avdelningens fast anställda personal från tolv till nitton befattningshavare, därav en djurvårdare i lönegrad A 7 samt tre djurskötare, två djursjukvårdsbiträden och ett biträde (städerska), samtliga i lönegrad Ag 3, ävensom anställandet av två arvodesavlönade biträden med halvtidstjänst, det ena för skriv- och kontorsgöromål och det andra som städerska. Högskolestyrelsen, som tilltror sig att inom ramen för nuvarande anslag äga möjlighet att varaktigt anställa den förordade djurvårdaren, hemställer om medel för tre djurskötare, två djursjukvårdsbiträden och ett biträde, samtliga i lönegrad A 3, ävensom två arvodesavlönade biträden med halvtidstjänst, det ena för skriv- och kontorsgöromål och det andra som städerska.

1 h). Beträffande detta förslag, som framförts i de fem närmast föregående årens anslagsäskanden, torde få hänvisas till IX ht 1957, s. 181 under 1 f).

2 a). Detta förslag framfördes även i fjol. I fråga om motivet torde därför få hänvisas till IX ht 1961, s. 230 under 2.

2 b). Den veterinärt utbildade personalen å röntgenavdelningen utgöres av — förutom laboratorn-avdelningsföreståndaren — en förste amanuens (halvtidstjänst). Intensifierad forskning och avsevärt ökat rutinarbete, särskilt genom tillkomsten av den nya stationära kirurgiska hundkliniken, påfordrar numera två veterinära heltidstjänster vid avdelningen. Styrelsen hemställer, att förste amanuensbefattningen omändras till befattning som förste assistent i lönegrad Ae 21.

2 c). Sedan den 1 juli 1947 finnes vid högskolan en i lönegrad Ae 11 placerad instrumentmakare, vars uppgift är att betjäna högskolans samtliga vetenskapliga avdelningar. Under sin anställningstid har instrumentmakaren i ständigt ökad omfattning tagits i anspråk för såväl konstruktion som reparation av invecklad apparatur och därvid ofta utfört betydelsefulla egna konstruktionsarbeten.

2 d). Antalet vid kliniska centrallaboratoriet fast anställda laboratoriebiträden i lönegrad högst Ae 9 uppgår sedan den 1 juli 1961 till tre. Härutöver finnes sedan omkring fem år vid laboratoriet dubbla antalet arvodesavlönade forskningsbiträden. Som ett av laboratoriebiträdena på grund av sina personliga kvalifikationer mer och mer utnyttjats som arbetsledare för laboratoriets växande biträdespersonal samt åt henne anförtrotts arbetsuppgifter av synnerligen hög kvalitet, föreslår styrelsen uppflyttning av en laboratoriebiträdesbefattning till förste laboratorieassistent i lönegrad Ae 13.

2 e). Djurvårdspersonalen vid medicinska avdelningen för icke-idisslare utgöres av sju befattningshavare, därav två stallförmän, båda i lönegrad Ao 9, och fem djurvårdare. En av stallförmännen ansvarar för djurvården vid avdelningens kliniker och för uppbörd av klinikavgifter ävensom för inköp av foder, läkemedel m. m., allt arbetsuppgifter, vilka vid såväl avdelningen för kirurgi som avdelningen för obstetrik och gynekologi ankommer på tillsynsmän i lönegrad Ao 11. Uppflyttning av en stallförmans-tjänst till befattning som tillsynsman i lönegrad Ao 11 är därför högst motiverad.

2 f). Antalet laboratoriebiträdesbefattningar i lönegrad högst Ae 9 vid avdelningen för bakteriologi och epizootologi uppgår till tre. Härutöver ssyslättes vid avdelningen regelbundet två arvodesavlönade forskningsbiträden. Ett av laboratoriebiträdena har efter utländska studieresor anförtrottps undervisning ävensom översyn och kontroll i fråga om undersökningsmetoder samt utprovning och modifiering av desamma, allt arbetsuppgifter, vilka av tekniska biträdesutredningen ansetts skola ankomma på laboratorie-assistent i lönegrad Ae 11.

2 g). Med befattningen som vaktmästare i lönegrad Ao 8 vid ekonomiska avdelningen är förenad förmansskap över högskolans gårdskarlar — regelbundet två man, oftast tre — och arbetsuppgifter, vilka kräver ej blott utbildning för och kännedom om park- och trädgårdsanläggningar och dessas skötsel utan även förmåga att använda och vårda de många motoriserade redskap, vilka numera erfordras för gårdskarlsarbetets olika delar. På grund härav anser styrelsen, att befattningen bör uppflyttas till förste vaktmästare i lönegrad Ao 9.

2 h) och i). Yrkandena om uppflyttning till lönegrad Ae 9 av befattningen som operationssköterska i lönegrad Ae 7 och till kanslibitråde i lönegrad Ae 7 av ett biträde för skriv- och kontorsgöromål, båda vid avdelningen för kirurgi, grundar sig på den förut omnämnda av statens organisations-nämnd verkställa utredningen. Styrelsen understryker för egen del vikten av att genom en rimlig löneställning kunna till ifrågavarande två för den kontinuerliga verksamheten vid kirurgiska hundkliniken så betydelsefulla tjänster varaktigt knyta befattningshavare, vilka besitter flerårig utbildning vid högskolans kirurgiska kliniker.

2 j). Årsarvodet för specialläraren i parasitologi utgår fr. o. m. budgetåret 1957/58 med 2 500 kr., motsvarande en ersättning av ca 75 kr. per föreläsningstimme. Undervisningen i parasitologi omfattar årligen 34 föreläsningstimmar jämte enskild tentamen av 30 elever. Med hänsyn härtill och med beaktande av ämnets starkt ökade betydelse och omfattning anser styrelsen en uppräkninng av årsarvodet med 1 000 kr. högst motiverad.

3 a) och b). Ökningarna föranledes av beslutade löneregleringar (prop. 1961: 142).

3 c) och d). Även dessa ökninngar är av automatisk karaktär.

3 e). Fr. o. m. budgetåret 1962/63 beräknas, att högskolan skall komma att få mottaga fyra laboratoriebiträdeselever för vidareutbildning.

3 f). Till personal för fortsatt bedrivande av särskilda undersökningar, nämligen forsknings- och försöksverksamhet rörande smittsam blodbrist hos häst samt undersökningar vid avdelningen för avelsbiologi och husdjurshygien rörande vissa utfodringsproblem, erfordras jämväl för budgetåret 1962/63 visst anslag, som beräknas i förra avseendet till 11 562 kr. (arvode till en förste amanuens, motsvarande löneklass 19) och i senare avseendet till 10 116 kr. (ett ekonomibitråde i löneklass 3). Anslagsposten synes därför böra ökas med 1 700 kr. till 21 700 kr.

3 g). Ökningen avser medel till avlöning av tjänstledighets- och semestervikarier ävensom anslagsutjämning.

3 h). Ökningen är av automatisk natur.

Yttranden. *Kanslern för rikets universitet* tillstyrker förslaget att inrätta en personlig forskarprofessur för laboratorn vid avdelningen för fysiologi.

Statens lönenämnd föreslår, att i stället för den föreslagna tjänsten som avdelningssköterska inrättas en befattning som institutionsbiträde i den för sådana biträden fastställda befordringsgången.

I detta sammanhang torde få anmälas en av *laboratorn vid veterinärhögskolan B. Åberg* i skrivelse den 2 november 1961 gjord framställning, vari hemställes, att medel för i det följande angiven personal ställes till förfo-
gande för kontroll-, forsknings- och undervisningsverksamhet i veterinär-
medicinsk radiobiologi vid högskolans kliniska centrallaboratorium.

1 biträde för kansligöromål A 12	16 116
1 förste assistent A 21	25 632
2 laboratoriebiträden A 9	27 576
1 ingenjör A 19	23 124
1 vaktmästare A 7	12 444
Summa kr. 104 892	

Som motivering för framställningen anföres bl. a., att för kliniska centrallaboratoriets räkning i annat sammanhang begärts medel till en puls-
höjdsanalysator (512-kanals gammaspektrometer). Laboratoriets personal-
stat omfattar f. n. — förutom laboratorn-föreståndaren — endast en förste
assistent, tre laboratoriebiträden samt ett ekonomibitråde. Skrivhjälp sak-
nas helt.

Över framställningen har yttranden inhämtats av *styrelsen för veterinär-
högskolan* — som därvid överlämnat yttrande av högskolans *lärarkollegium*
— *medicinalstyrelsens strålskyddsnämnd* och *veterinärhögskoleutredningen*,
vilka samtliga i princip tillstyrker densamma.

Vid styrelsens för veterinärhögskolan utlåtande finnes fogad en av *Åberg*
utarbetad promemoria rörande vissa omkostnader för radiobiologisk verk-
samhet. Som erforderliga årsanslag upptas däri följande belopp.

Resekostnader	2 000
Städningskostnader (under förutsättning att den begärda vaktmästartjänsten beviljas)	400
Skrivmateriel, telefon, möbler m. m.	3 200
Bokinköp m. m.	400
Instrument och förbrukningsartiklar	3 000
Skyddsrockar, skyddstofflor m. m.	1 800
Summa kr. 10 800	

Veterinärhögskolans lärarkollegium anser, att de begärda tjänsterna skulle fylla ett minimibehov. I fråga om biträdet för kansligöromål synes dock lönegrad A 10 vara tillfyllest. Kollegiet vitsordar skäligheten i och för sig av det begärda omkostnadsanslaget.

Veterinärhögskoleutredningen anför följande.

Framställningen synes i främsta rummet avse önskemål om förstärkning av kliniska centrallaboratoriets resurser i syfte att där möjliggöra en fortlöpande kontrollverksamhet som ett led i beredskapen mot radioaktiv kontamination av våra livsmedel. Frågan om hur dylik kontrollverksamhet bör organiseras torde i och för sig endast falla inom det område, som utredningen har att behandla, i den mån verksamheten kommer att förläggas till veterinärhögskolan eller statens veterinärmedicinska anstalt. Huruvida en kontrollverksamhet beträffande livsmedel lämpligen bör vara förlagd till ett forskningsorgan kan med skäl ifrågasättas. Emellertid kräver nu ifrågavarande verksamhet i vart fall under uppbyggnadsskedet ett ytterst nära samband med forskningen och undervisningen på nyssnämnda område. Med hänsyn till det förberedande skede, som nu ifrågavarande kontrollverksamhet befinner sig i och då uppbyggnaden av densamma är nära beroende av tillgång på forskare med utbildning och erfarenhet på forsknings- och undervisningsområdet, anser sig utredningen sålunda böra tillstyrka, att verksamheten i avvaktan på dess vidare utveckling och stabilisering placeras vid högskolan.

Utredningen har även övervägt verksamhetens placering inom högskolan. Otvivelaktigt torde frågan om den radioaktiva kontaminationen av livsmedel, i den mån den tenderar att bli en mera permanent företeelse, vara ett spörsmål, som måste komma att ingå i verksamheten vid avdelningen för födoämneshygien. Den radiobiologiska forskningen och utvecklingsarbetet inom området har emellertid hittills skett inom kliniska centrallaboratoriet. Forskare liksom annan personal, som är insatta i dessa problem torde också i huvudsak vara knutna till centrallaboratoriet. Utredningen anser sig också redan nu kunna uttala, att den radiobiologiska forskningen även i framtiden av flera skäl bör vara förlagd till det område, som nu omfattas av kliniska centrallaboratoriet. På grund härav finner utredningen lämpligt, att ledningen även av förevarande kontrollverksamhet i vart fall tills vidare anförtros föreståndaren för centrallaboratoriet.

Utredningen är ännu inte beredd att ta definitiv ställning till hur forskningen och undervisningen inom det radiobiologiska området på längre sikt bör organiseras vid veterinärhögskolan. Utredningen anser sig dock kunna konstatera, att i föreliggande framställning gjorda förslag om att inrätta vissa tjänster i stort sett faller inom ramen för vad utredningen senare torde komma att förorda i fråga om personell upprustning vid veterinärhögskolan.

Utredningen tillstyrker sålunda yrkandena om att en assistent, en ingenjör, ett biträde för skrivgöromål samt en vaktmästare ställes till förfogande för ifrågavarande verksamhet. Utredningen förutsätter emellertid, att befattningarna inte låses till viss avdelning utan inrättas vid veterinärhögskolan med placering tills vidare vid kliniska centrallaboratoriet samt att befattningarna ges en löneställning i enlighet med vad som tillämpas för motsvarande tjänster på andra håll inom statsförvaltningen.

I fråga om *medicinalstyrelsens strålskyddsnämnds* yttrande torde få hänvisas till redogörelse härför under anslaget Lantbrukshögskolan: Avlöningar i samband med ärende om vissa resurser för radiobiologisk verksamhet vid statens jordbruksförsök.

Departementschefen

Vissa under detta anslag äskade förstärkningar av veterinärhögskolans personella resurser anser jag vara av sådan angelägenhetsgrad, att de bör genomföras trots pågående utredning rörande forskningen och undervisningen vid högskolan. Sålunda bör kirurgiska avdelningen tillföras den av högskolestyrelsen föreslagna personalen, dock med vissa jämkningar vad gäller tjänstebenaningar och anställningsformer. Jag förordar, att för nämnda avdelning inrättas en halvtids- och sex heltidstjänster som ekonomibiträde i lönegrad Ae 3. Halvtidstjänsten liksom en av heltidstjänsterna är avsedd för städningsgöromål. I enlighet med styrelsens förslag bör medel dessutom beräknas för halvtidsanställning mot arvode av ett biträde för skriv- och kontorsgöromål. Kostnaderna för att genomföra angivna förstärkningar uppgår till 70 900 kr. Jag föreslår vidare, att en tjänst som institutionsbiträde i reglerad befordringsgång och en tjänst som ekonomibiträde i lönegrad Ag 3 nyinrättas för medicinska avdelningen för icke-idisslare respektive avdelningen för födoämneshygien. Detta påkallar en anslagsökning med 20 400 kr.

Vad gäller löneregleringar kan jag tillstyrka, att en tjänst som förste amanuens vid röntgenavdelningen i enlighet med högskolestyrelsens förslag omändras till förste assistenttjänst i lönegrad Ae 21. I anslutning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör en kontorsbiträdestjänst vid kirurgiska avdelningen uppflyttas till kanslibiträdestjänst i lönegrad Ae 7, en tjänst som stallförman i lönegrad Ao 9 vid medicinska avdelningen för icke-idisslare omändras till tjänst som tillsynsman i lönegrad Ao 11 samt den i framställningen upptagna tjänsten som vaktmästare i lönegrad Ao 8 uppflyttas till lönegrad Ao 9 och därvid benämnas trädgårdsmästare. Angivna löneregleringar föranleder en anslagshöjning av 20 800 kr.

I anledning av den särskilda framställningen om anslag för radiobiologisk verksamhet vid kliniska centrallaboratoriet har Kungl. Maj:t den 8 december 1961 medgivit vissa överskridanden av veterinärhögskolans avlönings- och omkostnadsanslag m. m. för att möjliggöra, att verksamheten igångsattes utan dröjsmål. Medel för den i framställningen berörda apparaturen för radioaktivitetsmätningar (gammaspectrometern) har ställts till

högskolans förfogande ur anslaget Strålskyddsverksamhet m. m.: Omkostnader under elfte huvudtiteln. Jag föreslår, att medel för den fortsatta radiobiologiska verksamheten vid veterinärhögskolan — i likhet med vad jag tidigare föreslagit beträffande motsvarande verksamhet vid lantbrukshögskolan — äskas hos 1962 års riksdag. Under förevarande anslag erfordras enligt min mening sammanlagt 61 200 kr. för att inrätta en kanslibiträdes-, en ingenjör- och en förste assistenttjänst i lönegrad Ag 7, Ag 19 respektive Ag 21. Beträffande erforderliga omkostnadsmedel torde jag få återkomma under närmast följande anslagspunkt. Jag delar veterinärhögskoleutredningens uppfattning, att de nya tjänsterna inte bör inrättas vid viss avdelning utan vid högskolan med placering tills vidare vid kliniska centrallaboratoriet.

Utöver vad nu angivits kan jag endast tillstyrka anslagsökningar av automatisk karaktär. För att täcka kostnaderna för vissa redan beslutade lönerregleringar, löneklassförändringar, tjänstetidsbefordran och avlöningar till laboratoriebiträdes elever bör sålunda sammanlagt 57 000 kr. anvisas. Härav hänför sig 1 200 kr. till forsknings- och försöksverksamhet rörande smittsam blodbrist hos häst och 500 kr. till särskilda undersökningar vid avdelningen för avelsbiologi och husdjurshygien. Anslagsposten till kompensation för höjda folkpensionsavgifter bör uppräknas med 3 700 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(3\,970\,000 + 234\,000 =) 4\,204\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för veterinärhögskolan som föranledes av vad jag föreslagit i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för veterinärhögskolan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 428 600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	78 400
3. Avlöningar till personal för särskilda undersökningar, <i>förslagsvis</i>	21 700
4. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	1 697 000
5. Särskilda löneförmåner till viss tjänsteman ..	1 200
6. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	914 400
7. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	62 700
Summa kr. 4 204 000	

c) till Veterinärhögskolan: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 4 204 000 kr.

[91] 12. Veterinärhögskolan: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	1 012 000	1 047 582
1960/61	1 023 500	1 168 796
1961/62 (statsliggaren s. 925)	1 051 000	
1962/63 (förslag)	1 150 000	

Y r k a n d e. *Styrelsen för veterinärhögskolan* hemställer, att anslaget höjes med 89 900 kr.

	Utgifter		Anslag	Ökning
	1959/60	1960/61	1961/62	
1. Reseersättningar	5 026	7 022	6 600	+ 1 900
2. Bränsle, lyse och vatten	220 441	255 310	200 000	+ 25 000
3. Övriga expenser	209 104	248 386	243 500	+ 21 500
4. Inventariers underhåll och komplettering	71 491	73 339	73 500	+ 6 500
5. Läkemedel	110 093	153 254	120 000	+ 20 000
6. Djurfoder	167 833	137 995	135 000	+ 10 000
7. Diverse utgifter, ej expensmedel	91 672	99 780	80 000	+ 5 000
				+ 89 900

M o t i v. 1. Ökningen avser i fråga om 1 500 kr. att bereda högskolans avdelningsföreståndare och övriga forskare möjligheter att för ökat vetenskapligt utbyte företa resor till vetenskapliga institutioner inom landet, såsom universiteten i Uppsala, Lund och Göteborg samt lantbrukshögskolan i Ultuna, samt i fråga om 400 kr. att genom mera levande kontakt med husdjurskötseln åstadkomma förbättrad undervisning i avelsbiologi och husdjurshygien.

2. Kostnaderna för bränsle, lyse och vatten har, främst genom den nya kirurgiska hundkliniken, under budgetåret 1960/61 ökat i sådan omfattning, att denna delpost bör uppräknas med åtminstone 25 000 kr.

3. Ökning av delposten till övriga expenser erfordras med 21 500 kr., varav 9 000 kr. på grund av ytterligare ökning av städerske- och nattvaktslöner, 3 000 kr. på grund av prisutvecklingen samt 9 500 kr. på grund av att anslaget redan nu är otillräckligt.

4—7. Höjda nyanskaffnings- och reparationskostnader samt den ökade djursjukvården påkallar — enligt vad det senaste årets erfarenheter utvisar — uppräknings av ifrågavarande delposter.

Departementschefen

Högskolestyrelsens förslag om öknings av olika poster i högskolans omkostnadsstat anser jag mig kunna till största delen tillmötesgå. Jämväl för den under föregående anslagspunkt behandlade radiobiologiska verksamheten synes viss anslagsökning påkallad. Uppräkning bör enligt min mening

ske av anslagsposten till reseersättningar med 2 400 kr. samt av delposter-
na till bränsle, lyse och vatten, övriga expenser, inventariers underhåll och
komplettering, läkemedel, djurfoder och diverse utgifter, ej expensmedel,
med respektive 35 000 kr., 17 200 kr., 2 000 kr., 20 000 kr., 10 000 kr. och
6 800 kr. Delposten till instrument och förbrukningsartiklar m. m. för djur-
vården synes vidare i anledning av inträdda kostnadsstegringar böra ökas
med 5 000 kr. Belastningen å anslagsposten till sjukvård m. m. påkallar
slutligen en uppräknig av 600 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(1\,051\,000 + 99\,000 =)$
1 150 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Omkostnader* för budgetåret
1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 150 000 kr.

[92] 13. *Veterinärhögskolan: Materiel*

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1959/60	250 000	223 298	60 137
1960/61	265 000	257 337	67 800
1961/62 (statsliggaren s. 926) ...	292 000		
1962/63 (förslag)	340 000		

Y r k a n d e. *Styrelsen för veterinärhögskolan* hemställer, att anslaget hö-
jes med 115 000 kr.

M o t i v. Av den föreslagna höjningen motiveras 100 000 kr. av den ökade
forskningen och undervisningen ävensom prisutvecklingen samt 15 000 kr.
av nytillkomna behov och ändamål. Av sistnämnda belopp avses sålunda
7 000 kr. till obduktionsmateriel, 5 000 kr. till demonstrationsmateriel för
kursverksamhet och praktiska prov i födoämneshygien, 2 400 kr. till hyra
för omklädningsrum för studenter, vilka å kontrollslakteriet i Uppsala under-
visas i födoämneshygien, obstetrik och gynekologi, samt 600 kr. till kliniskt
materiel för undervisningen i avelsbiologi och husdjurshygien.

Departementschefen

För att främja forskningen på det veterinärmedicinska området vill jag
förorda, att veterinärhögskolans anslag till materiel, nyanskaffning och un-
derhåll av utrustning samt bokinköp och bokbindning ökas med respektive
48 000 kr., 40 000 kr. och 10 000 kr. Jag förutsätter, att anslagen i fråga an-
vändes till sådana ändamål att ställningstagandet till de förslag, som vete-
rinärhögskoleutredningen kan komma att framlägga, inte föregripes.

Förevarande anslag torde sålunda böra uppföras med $(292\,000 + 48\,000 =)$
340 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Materiel* för budgetåret 1962/
63 anvisa ett reservationsanslag av 340 000 kr.

[93] 14. Veterinärhögskolan: Nyanskaffning och underhåll av utrustning

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1959/60	175 000	342 375	105 511
1960/61	190 000	144 392	151 119
1961/62 (statsliggaren s. 926) ...	210 000		
1962/63 (förslag)	250 000		

Y r k a n d e. *Styrelsen för veterinärhögskolan* hemställer, att anslaget höjes med 150 000 kr. till 360 000 kr. Fördelningen av det begärda anslaget framgår av följande sammanställning.

1. Kliniska centrallaboratoriet	44 000
2. Avdelningen för avelsbiologi och husdjurshygien	1 700
3. Avdelningen för bakteriologi och epizootologi	35 900
4. Avdelningen för farmakologi	21 300
5. Avdelningen för fysiologi	27 400
6. Avdelningen för kemi	25 000
7. Avdelningen för kirurgi	57 130
8. Avdelningen för obstetrik och gynekologi	17 600
9. Medicinska avdelningen för idisslare	11 800
10. Medicinska avdelningen för icke-idisslare	39 400
11. Patologisk-anatomiska avdelningen	3 000
12. Röntgenavdelningen	50 570
13. Biblioteket	25 200
	360 000

M o t i v. 1. Förra året begärdes medel för inköp av en spectrofotometer (IX ht 1961, s. 236 under 10). Sedan visst belopp nu kunnat anslås för ändamålet, begäres återstoden, 44 000 kr.

2. Beloppet avser anskaffande av en foderhiss till försöksladugården.

3. Beträffande den för denna avdelning erforderliga apparaturen hänvisas till redogörelse i IX ht 1961, s. 235 under 4. Som medel för ändamålet i viss utsträckning redan kunnat ställas till förfogande, yrkas återstående belopp, 35 900 kr.

4. Beloppet avser anskaffande av en Beckman-spectrofotometer modell DU med potentiometer och fluorescenstillsats, allt för mätning av små mängder substanser av farmakologiskt intresse i blod och vävnadsextrakt.

5. Vid avdelningen för fysiologi erfordras efter 15 års slitage å apparaturen för laborationskursen vissa förnyelser av utrustningen, nämligen en kymograf (500 kr.), ett standardmikroskop (3 034 kr.), en grasstimulator (5 000 kr.), ett demonstrationsoscilloskop (6 000 kr.), två förstärkare (4 000 kr.), en cykelergometer (2 000 kr.), gasur och Douglassäckar (1 500 kr.),

fem laborationsbord, fem hurtsar samt ett oftalmoskop, tre tidtagarur, injektionssprutor, pincetter, saxar och peanger m. m. (sammanlagt 4 250 kr.). Härtill kommer omsättningsskatt med 1 116 kr.

6. Beloppet avser anskaffande av en modern snabbcentrifug med kylaggregat för förbättring av avdelningens forskningsresurser.

7. Beloppet avser *dels* anskaffande av ett pneumatiskt operationsbord för stordjur (35 000 kr.), en demonterbar tvångsspilta (3 000 kr.), klädskap och bänkar till omklädningsrum för manliga studerande (3 430 kr.) samt viss utrustning till två tjänsterum (6 700 kr.), *dels* kompensation för allmän varuskatt (9 000 kr.) i anledning därav att drygt 220 000 kr. av institutionens under budgetåren 1957/58—1960/61 anvisade anslag å 374 000 kr. för inredning och utrustning kunnat disponeras först efter allmänna varuskattens införande den 1 januari 1960.

8. Då nyanskaffning av utrustning till avdelningen för obstetrik och gynekologi skett endast i mycket begränsad omfattning under de 17 år, som förflutit efter institutionsbyggnadens tillkomst, erfordras — bl. a. på grund av höggradig förslitning — vissa nyinköp, nämligen ett mikroskop för morfologisk forskning (7 000 kr.), en Linde Liquid Nitrogen Refrigerator för förvaring av djupfrysad sperma i flytande kväve (3 800 kr.), en förstoringsapparat (2 500 kr.), en torrsterilisator med fläkt (3 450 kr.) och en tillsatsbelysning (800 kr.). Angivna priser inkluderar ej omsättningsskatt.

9. Beloppet avser upprustning av det s. k. våmprovslaboratoriet genom anskaffande av ett forskningsmikroskop för 7 000 kr., en slädmikrotom med tillbehör för 1 650 kr., en paraffinugn för 1 350 kr., en frysbox för 1 475 kr. samt fem termosboxar för 325 kr. Härtill kommer omsättningsskatt.

10. Beloppet avser anskaffande av en personsökaranläggning för 8 800 kr., fyra foderhissar för sammanlagt 5 900 kr., skyltar för 1 000 kr., electroencefalografiutrustning för 3 700 kr. samt 20 000 kr. såsom bidrag till inköp av en s. k. löpande matta för arbetsprestationsmätning beträffande hästar.

11. Beloppet avser anskaffande av en Leitz-reproduktionsapparat.

12. För att i röntgenavdelningens verksamhet åstadkomma förbättrad diagnostik och reducerad filmförbrukning ävensom minskade risker för strålningsskador å den personal, som regelbundet måste vistas i röntgenrummet som djurhållare och därvid utsättes för bestrålning, erfordras en bildförstärkarutrustning med TV-kamera, kostnadsberäknad till 95 000 kr. Med hänsyn till beloppets storlek förordar styrelsen emellertid i rådande läge, att kostnaden uppdelas på två budgetår, och begär nu för ändamålet ett anslag å 50 570 kr.

13. Beloppet avser anskaffande till biblioteket — som tillförts ytterligare utrymmen i den förutvarande rektorsbostaden — av hyllinredning för 11 500 kr., tre arkivvagnar för 750 kr., en arkivfotograferingskamera för 5 000 kr., en skrivmaskin för 800 kr., tre katalogskåp för 2 100 kr., dokumentskåp för 416 kr., tjänsterumsinredning för ca 3 600 kr., persienner till tre rum för 534 kr. samt elektrisk armatur för 500 kr., alla priser exklusive omsättnings-skatt.

Departementschefen

Anslaget torde i enlighet med vad jag anfört under nästföregående anslagspunkt böra uppföras med (210 000 + 40 000 =) 250 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Nyanskaffning och underhåll av utrustning* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 250 000 kr.

[94] 15. Veterinärhögskolan: Bokinköp och bokbindning

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1959/60	30 000	27 667	3 472
1960/61	40 000	43 472	—
1961/62 (statsliggaren s. 926) ...	43 000		
1962/63 (förslag)	53 000		

Styrelsen för veterinärhögskolan hemställer, att anslaget höjes med 12 000 kr. till 55 000 kr. Av sistnämnda belopp avses 44 000 kr. till bokinköp och tidskriftsanskaffning samt 11 000 kr. till bindning av böcker, tidskrifter m. m.

Departementschefen

I enlighet med vad jag anfört vid behandlingen av högskolans materiellanslag torde förevarande anslag böra uppföras med (43 000 + 10 000 =) 53 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Bokinköp och bokbindning* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 53 000 kr.

[95] 16. Veterinärinrättningen i Skara: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	234 800	232 621
1960/61	241 600	262 762
1961/62 (statsliggaren s. 926)	285 000	
1962/63 (förslag)	295 000	

Y r k a n d e. *Styrelsen för veterinärhögskolan* hemställer, att anslaget höjes med 40 000 kr. på sätt framgår av följande uppställning.

	Ökning eller minskning
1. <i>Personalförstärkningar</i>	
a) 1 förste assistent Ae 21 vid klinikavdelningen	+ 24 000
b) 1 kanslibiträde Ae 7	+ 11 076
c) 1 gårdskarll Ae 7	+ 11 076

Ökning
eller
minskning2. *Personalminskning*

Belopp till gårdskarshjälp — 7 500

3. *Lönereglering*1 institutionstekniker Ae 9 i st. f. djursjukvårdare, tillika vakt-
mästare Ae 7 + 6724. *Omräkning m. m.*

a) vikariatsersättningar m. m. + 276

b) kompensation för höjda folkpensionsavgifter + 400

+ 40 000

Motiv. I en allmän motivering framför högskolestyrelsen i huvudsak samma synpunkter som de närmast föregående budgetåren. Beträffande denna allmänna motivering torde få hänvisas till IX ht 1960, s. 234—235.

1 a). Den veterinärt utbildade arbetskraften vid inrättningens klinikavdelning utgöres sedan mer än tio år av — förutom klinikchefen — endast en assistent, numera förste assistent i lönegrad Ae 21. En mer än 100-procentig ökning under den senaste tioårsperioden av djursjukvården vid klinikavdelningen anser styrelsen utgöra tvingande skäl att förstärka den veterinärt utbildade arbetskraften.

1 b), 1 c), 2 och 3. Beträffande motiveringen till dessa förslag, som framförts tidigare, torde få hänvisas till IX ht 1957, s. 197—198 under 4, 1960, s. 235 under 1 b) och 2 samt 1961, s. 238 under 3.

4 a). Beloppet avser — förutom ersättningar till vikarier — ersättning för arbete på övertid och obekväm arbetstid.

4 b). Förändringen är av automatisk natur.

Departementschefen

Av högskolestyrelsens förslag under denna anslagspunkt kan jag endast tillmötesgå det, som avser skrivhjälp. För detta ändamål förordar jag, att ett belopp av 10 000 kr. beräknas under anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(285\,000 + 10\,000 =) 295\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för veterinärinrättningen i Skara, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

*Avlöningsstat*1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsvis* 66 000

2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av

Kungl. Maj:t, *förslagsvis* 1 700

3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	160 400
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	62 600
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	4 300
Summa kr. 295 000	

b) till *Veterinärinrättningen i Skara*: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 295 000 kr.

[96] 17. *Veterinärinrättningen i Skara*: Omkostnader

	Anslag	Nettoinkomst
1959/60	100	6 433
1960/61	100	26 291
1961/62 (statsliggaren s. 927)	1 000	
1962/63 (förslag)	1 000	

För innevarande budgetår är anvisat ett formellt belopp av 1 000 kr. Inrättningens omkostnadsstat är fastställd med *utgifter* upptagna till 53 900 kr. och — för att staten skall balansera å nämnda formella belopp — med *särskilda uppbördsmedel* angivna till 52 900 kr.

Styrelsen för veterinärhögskolan hemställer, att delposten till övriga expenser ökas med 2 000 kr. för att täcka städkostnaderna för utökade kliniklokaler.

I detta sammanhang torde få anmälas en av *högskolestyrelsen* i skrivelse den 16 november 1961 gjord framställning, vari hemställes bl. a. om be- myndigande att överskrida den i veterinärinrättningens rörelsestat för innevarande budgetår upptagna utgiftsposten till underhåll och nyanskaffning av inventarier och instrument med 34 820 kr. för att anskaffa en ny röntgenapparat till inrättningens klinikavdelning. Befintlig apparat, som anskaffades år 1947, är numera föråldrad och nedsliten samt i behov av en genomgripande renovering. Då kostnaderna för en dylik istandsättning av den gamla apparaten kostnadsberäknats till 16 700 kr., synes det *styrelsen* mera fördelaktigt att apparaten utbytes mot en ny.

Departementschefen

Den föreslagna ökningen av delposten till övriga expenser med 2 000 kr. kan jag tillstyrka. Jag anser mig även böra förorda, att anslagsposten till reseersättningar uppräknas med 300 kr. i anledning av höjda traktamentsersättningar m. m. I likhet med *högskolestyrelsen* anser jag vidare lämpligt, att den befintliga röntgenapparaten å klinikavdelningen ersättes med en ny sådan apparat. Kostnaden härför beräknas uppgå till cirka 35 000 kr. och bör medtagas bland utgiftsposterna i veterinärinrättningens rörelsestat för budgetåret 1962/63. Med gällande anslagskonstruktion skall anslaget emellertid endast uppföras med ett formellt belopp av 1 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärinrättningen i Skara*: Omkostnader för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

I. Skogsväsendet**[97] 1. Skogsstyrelsen: Avlöningar**

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	819 300	800 757
1960/61	845 800	880 944
1961/62 (statsliggaren s. 928)	940 000	
1962/63 (förslag; beräknat belopp)...	940 000	

Y r k a n d e. *Skogsstyrelsen* hemställer, att anslaget höjes med ett beräknat belopp av 295 000 kr.

Departementschefen

Såsom jag anført i översikten är det min avsikt att senare föreslå Kungl. Maj:t att för riksdagen framlägga särskild proposition angående fortsatt utbyggnad av den skogliga yrkesutbildningen, m. m. I propositionen bör bland annat äskandena under skogsstyrelsens och skogsvårdsstyrelsernas avlönings- och omkostnadsanslag ävensom anslaget till bidrag till vissa skogsbrukskurser, m. m. närmare behandlas. I avvaktan härpå bör under förevarande anslagsrubrik och de tre närmast följande rubrikerna upptagas belopp beräknade till respektive 940 000, 177 000, 16 300 000 och 6 002 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avvidan på särskild proposition i ämnet, till *Skogsstyrelsen: Avlöningar* för budgetåret 1962/63 beräkna ett förslagsanslag av 940 000 kr.

[98] 2. Skogsstyrelsen: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	163 800	162 892
1960/61	166 500	177 488
1961/62 (statsliggaren s. 929)	177 000	
1962/63 (förslag; beräknat belopp)...	177 000	

Y r k a n d e. *Skogsstyrelsen* hemställer, att anslaget på anförda skäl höjes med 23 000 kr.

Departementschefen

Under åberopande av vad jag anført under föregående anslagspunkt hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Skogsstyrelsen*: *Omkostnader* för budgetåret 1962/63 beräkna ett förslagsanslag av 177 000 kr.

[99] 3. Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	12 920 400	13 146 289
1960/61	14 391 000	14 856 741
1961/62 (statsliggaren s. 929)	15 980 000	
1962/63 (förslag; beräknat belopp)...	16 300 000	

Y r k a n d e. *Skogsstyrelsen* hemställer på anförda skäl om en höjning av anslaget med 690 000 kr.

Departementschefen

Jag hemställer under hänvisning till mitt anförande under punkten I 1, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Bidrag till skogsvårdsstyrelserna*: *Avlöningar* för budgetåret 1962/63 beräkna ett förslagsanslag av 16 300 000 kr.

[100] 4. Bidrag till skogsvårdsstyrelserna: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1959/60	7 960 000	7 528 527	1 096 808
1960/61	4 983 000	4 257 563	1 822 244
1961/62 (statsliggaren s. 931) ...	4 145 000		
1962/63 (förslag; beräknat belopp)	6 002 000		

Y r k a n d e. *Skogsstyrelsen* hemställer, att anslaget på anförda skäl höjes med 5 857 000 kr.

Departementschefen

Åberopande vad jag anført under punkten I 1 hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Bidrag till skogsvårdsstyrelserna*: *Omkostnader* för budgetåret 1962/63 beräkna ett reservationsanslag av 6 002 000 kr.

[101] 5. Statens skogsförbättringsanslag

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	3 600 000	2 722 008
1960/61	3 600 000	3 629 628
1961/62 (statsliggaren s. 932)	4 300 000	
1962/63 (förslag)	6 000 000	

Y r k a n d e. *Skogsstyrelsen* hemställer,

1. att anslaget höjes med 2 750 000 kr.,
2. att anslagsposten till skogsodlingsåtgärder på sämre jordbruksmark upptages med 4 000 000 kr.,
3. att anslagsposten till med anslaget i övrigt avsedda ändamål upptages med 3 050 000 kr.,
4. att av sistnämnda anslagspost får disponeras ett belopp av förslagsvis 50 000 kr. för utlämnande av bidrag till åtgärder mot skadegörelse av skogsinsekter,
5. att av samma anslagspost ett belopp av högst 10 000 kr. får tagas i anspråk för anordnande av fortbildningskurser i de verksamhetsgrenar som stödes med medel från anslaget, samt
6. att vissa ändringar vidtages i bidragsbestämmelserna.

M o t i v. Som ett led i jordbrukets rationalisering överföres i ökande omfattning sämre jordbruksmark till skogsmark, vilket ställer allt större krav på statsbidrag till erforderlig skogsplantering. Då tillgången på skogsplanter möjliggör en vidgad skogsodlingsverksamhet, har skogsstyrelsen efter samråd med lantbruksstyrelsen ansett sig böra för ändamålet äska ett till 4 000 000 kr. uppräknat belopp.

De marker, varå bidragsbestämmelserna är tillämpliga, består fränsett sämre jordbruksjord av mark, där reproduktionsplikten tidigare begränsats och ej omfattat skogsodling samt av mark där reproduktionsplikt ej föreligger. Det senare är förhållandet på vissa marker, som betats långt tillbaka i tiden och som nu ofta ligger beklädda med en tät vegetation av enbuskar. Dylika marker med uppenbarligen otillfredsställande skogstillstånd och kvalificerade för bidrag från skogsförbättringsanslaget i vad det gäller istandsättningsarbeten förekommer i mycket stor utsträckning. På en stor del av dessa marker torde utförandet av önskvärda skogsvårdsåtgärder få anstå till tider med mindre god sysselsättning. Emellertid finns flerstädes möjlighet att utföra åtgärderna med utnyttjande av tillgänglig arbetskraft. Då vidare ett vaknande intresse förmärkts bland skogsägarna för verksamheten är det enligt skogsstyrelsen angeläget, att istandsättningen ej onödigt förskjutes.

Behovet av bidragsmedel för återväxtåtgärder på annan mark och för skogsdikning beräknar styrelsen till 2 150 000 kr. eller 750 000 kr. mer än vad som anvisats för innevarande budgetår. Denna summa medger viss utökning av verksamheten med återväxtåtgärder. Däremot krävs fortfarande stor återhållsamhet med bidragsgivning till skogsdikning.

Gemensamt för de återväxtåtgärder såväl på sämre jordbruksmark som på skogsmark, vilka kan stödjas med bidrag från anslaget, är att åtgärderna, bortsett från vissa undantagsfall, inte omfattas av reproduktionsplikt efter avverkning.

Skogsvårdslagens krav på markägaren att utföra erforderliga återväxtåtgärder efter avverkning har ofta visat sig ej rimligen kunna upprätthållas, om avverkningen i fråga ligger långt tillbaka i tiden. Tidigare tilltröddes skogen en betydligt större förmåga till naturlig förnygring än vad nu är fallet, särskilt vad gäller Norrland. Denna uppfattning påverkade avverkning-

arna i äldre skog, vilka ofta bedrevs i form av upprepade genomhuggningar. Då skogsvårdsstyrelserna, helt enligt dåtidens uppfattning, ofta tillämpat avverkningssättet och avsynat samt godkänt den senare hyggrensningen, har det i allmänhet ansetts ogörligt att långt senare och ofta av en ny markägare utkräva återväxtåtgärder. Detta har föranlett statsmakterna att under en följd av år anvisa betydande belopp av prisutjämningsmedel för att understödja återväxtåtgärder på dylika marker. Ett kvalifikationsvillkor för bidragsgivningen, som skett med tillämpning av kungörelsen 1949: 374 (ändr. 1955: 539) har varit att avverkningen, som utlöst reproduktionsplikt, skulle ha utförts senast 1934 eller enligt ändringskungörelsen senast 1940.

Nämnda prisutjämningsmedel är numera förbrukade, men i Norrland och Kopparbergs län är fortfarande stora arealer be vuxna med otillfredsställande restbestånd, där reproduktionsåtgärder ej rimligen kan utkrävas. Inom privatskogsbruket har till följd därav verksamheten med återväxtåtgärder på dessa marker betydligt minskat och mångenstädes upphört. Enligt styrelsens uppfattning är det skäligt och, med hänsyn till en ur allmän synpunkt önskvärd bättre åldersklassfördelning i skogen, angeläget att möjlighet öppnas att stödja sådana återväxtåtgärder med statsbidrag. Styrelsen avser härvid bidrag enbart till enskild person, och givetvis skall bidraget utgå på nettokostnaden. Som normal tidsgräns för huvudavverkningen bör gälla 1940, eller densamma som fastställts beträffande bidragsgivning av prisutjämningsmedlen. I övrigt bör de nuvarande bestämmelserna i samband med skogsförbättringsanslaget tillämpas. Detta innebär bl. a. att bidrag normalt skulle kunna utgå med högst 50 procent av nettokostnaden och i vissa särskilda fall, såsom vid lokal arbetslöshet, med högst 60 procent av samma kostnad.

Behovet av medel under budgetåret 1962/63 för bidragsgivning enligt de föreslagna, nya bestämmelserna har styrelsen beräknat till 600 000 kr.

Enligt kungörelsen 1960: 324 kan bidrag från skogsförbättringsanslaget beviljas även för att upprätta sådan skogsbruksplan, vari det företag ingår för vars utförande bidrag utgår från anslaget.

Styrelsen har inhämtat uppgifter från skogsvårdsstyrelserna om de under budgetåret 1960/61 av dessa upprättade skogsbruksplanerna, dels med statsbidrag enligt gällande bestämmelser, dels utan statsbidrag. Av de av skogsvårdsstyrelserna upprättade skogsbruksplanerna under året, eller 1 003 stycken omfattande 131 464 ha, har statsbidrag utgått endast för 34 stycken omfattande 2 752 ha. Det bör dock framhållas att för övriga planer bidrag ofta utgått av de konjunkturutjämningsmedel, som står till de s. k. länsstiftelsernas förfogande. Sistnämnda medel är snart förbrukade.

Då statsbidragsreglerna på området enligt styrelsens mening är föga ändamålsenliga, upprepar styrelsen sitt förslag från föregående år, att upprättande av skogsbruksplaner såsom separat åtgärd, bör kunna stödjas med bidrag från skogsförbättringsanslaget. Tidigare har styrelsen föreslagit, att bidrag härtill skulle kunna utgå med högst 125 kr. per plan, vilket motsvarar ungefär 50 procent av kostnaderna för en plan avseende en medelstor bondeskog. Med hänsyn till inträdda kostnadsstegringar föreslår styrelsen nu ett bidragsbelopp av högst 150 kr. per plan. Belastningen på anslaget för ändamålet har styrelsen beräknat till 300 000 kr.

U t t r a n d e n. *Lantbruksstyrelsen* anser, att anslagsposten till skogsod-

lingsåtgärder på sämre jordbruksmark bör höjas till 5 000 000 kr. Såsom skäl härför anför styrelsen bl. a. följande.

Arealen varaktigt obrukad åkerjord uppgick enligt verkställda inventeringar 1959 till ca 75 000 ha och 1960 till ca 99 000 ha. Enligt preliminära uppgifter har 1961 denna areal ökat till omkring 118 000 ha. Härtill kommer att avsevärda arealer betes- och hagmark torde ha upphört att användas. Av yttranden från vissa lantbruksnämnder framgår, att planerad skogsodling inte kommit till stånd på grund av medelsbrist samt att sådan odling inte sker i alls samma takt som jordbruksmark togs ur produktionen.

Lantmäteristyrelsen finner det angeläget, att skogsodlingsåtgärderna inte hindras på grund av medelsbrist. Den av skogsstyrelsen begärda anslagshöjningen synes motsvara bidragsbehovet för skogsodling på ca 3 500 ha. Denna ökning är liten i förhållande till det föreliggande behovet.

Departementschefen

Inledningsvis vill jag erinra om att lantbruksstyrelsen och skogsstyrelsen beräknat att 530 000 ha av landets jordbruksjord bör skogsodlas. De senaste årens inventeringar utvisar, att arealen obrukad åkerjord årligen ökat med i genomsnitt cirka 22 000 ha. Arealen i fråga uppgick år 1961 till sammanlagt omkring 118 000 ha. Dessutom torde stora arealer betes- och hagmark ej längre utnyttjas. Föregående budgetår skogsplanterades cirka 8 000 ha sämre jordbruksmark och innevarande budgetår torde detsamma ske på inemot 10 000 ha dylik mark. Det är ur såväl nationalekonomisk som företagsekonomisk synpunkt angeläget, att de jordbruksarealer på vilka brukningen varaktigt upphört överföres till skogsmark. Mot bakgrunden av det anförda och under hänvisning till vad som uttalats i ämnet i propositionen nr 148 till 1959 års riksdag föreslår jag för nästa budgetår en höjning av den under anslaget upptagna posten till skogsodling på sämre jordbruksmark med ej mindre än 1 700 000 kr.

Till övriga med anslaget avsedda ändamål föreslår jag oförändrad medelsanvisning.

I enlighet med det sagda bör för budgetåret 1962/63 bidragsramen till skogsodlingsåtgärder på sämre jordbruksmark fastställas till 4 600 000 kr. och ramen för övriga med anslaget avsedda ändamål till 1 400 000 kr. Av upplysningar som jag inhämtat från skogsstyrelsen framgår att tillgången på skogsplantor för närvarande kan beräknas vara fullt tillräcklig för en skogsodling av den omfattning som anges av de föreslagna bidragsramarna. Kungl. Maj:t bör liksom nu äga rätt att jämka fördelningen mellan bidragsramarna om förhållandena ger anledning därtill.

Liksom hittills bör cirka 50 000 kr. av anslaget få disponeras för att utlämna bidrag till åtgärder mot skadegörelse av skogsinsekter. I samma utsträckning som anslagsmedlen utnyttjas för detta ändamål bör den sist nämnda bidragsramen minskas. Medel till fortbildningskurser inom de verksamhetsgrenar, som stöddes med anslagsmedlen, bör hädanefter utgå ur anslaget Bidrag till vissa skogsbrukskurser, m. m. Skogsstyrelsen bör alltså

i erforderlig utsträckning samråda med arbetsmarknadsstyrelsen vid användningen av förevarande anslag.

Vad slutligen gäller skogsstyrelsens förslag till ändringar i vissa bestämmelser, som berör bidragsgivningen med medel under detta anslag, torde prövningen av dessa förslag böra hänskjutas till den redan i översikten berörda skogliga utredningen, för vars tillkallande jag senare ämnar begära Kungl. Maj:ts bemyndigande. Utredningen bör bland annat verkställa allmän översyn av reglerna för det statliga bidragsstödet till skogsförbättrings- och skogsvägbyggnadsåtgärder.

Anslaget torde böra uppföras med $(4\,300\,000 + 1\,700\,000 =) 6\,000\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) medgiva, att under budgetåret 1962/63 må beviljas statsbidrag å tillhopa högst 4 600 000 kr. till skogsodlingsåtgärder på sämre jordbruksmark samt å tillhopa högst 1 400 000 kr. till med anslaget i övrigt avsedda ändamål, dock med den inskränkning som angivits i det föregående, med rätt för Kungl. Maj:t att jämka ifrågavarande fördelning

b) till *Statens skogsförbättringsanslag* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 6 000 000 kr.

[102] 6. Vägbyggnader å skogar i enskild ägo

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång	Därav odisp. be- hållning
1959/60	7 700 000	5 528 048	10 495 479	1 348
1960/61	7 700 000	5 700 543	12 494 936	11 403
1961/62 (statsliggaren s. 932) .	7 700 000			
1962/63 (förslag)	8 000 000			

Y r k a n d e. *Skogsstyrelsen* hemställer,

1. att anslaget höjes med 3 800 000 kr.,
2. att av anslaget ett belopp av högst 10 000 kr. får disponeras för kursverksamhet rörande vägbyggnad,
3. att anslagsposten till anlitande av skoglig eller teknisk expertis och tillfälligt arbetskraft för vägbyggnadsändamål upptages med 250 000 kr., samt
4. att utgifter även under nästa budgetår får avföras från ett å tilläggsstat II för budgetåret 1958/59 anvisat anslag till vissa vägbyggnader.

Motiv. Under budgetåret 1960/61 har av medel, som arbetsmarknadsstyrelsen ställt till skogsstyrelsens förfogande för utförande av beredskapsarbeten, omkring 1 500 000 kr. kunnat användas för skogsvägbbyggnad. Dessa medel har utgjort ett värdefullt tillskott, men ett starkt behov av ytterligare bidragsmedel föreligger fortfarande. Styrelsen anser sig därför böra äska samma totalbelopp som styrelsen upptog i petitaskrivelsen 1960 eller 11 500 000 kr.

Huvuddelen av anslaget användes för att bygga större, ofta milslånga skogsvägar. Delar av de bidragsbelopp, som redan vid beviljandet avsättes för sådana företag och som successivt utbetalas alltefter arbetenas fortskridande, kommer att inestå hos styrelsen under hela byggnadstiden, som ofta sträcker sig över flera år. Sådana medel redovisas vid budgetårsskiftena som reservation. Det ligger enligt styrelsen i sakens natur, att med nuvarande system för bidragsgivning en betydande reservation alltid måste föreligga. Flertalet skogsvägar slutavsynas på hösten och de bidragsbelopp, som först därefter kan utbetalas, redovisas som reservation vid budgetårsskiftet. Med en byggnadstid av normalt två till tre år för de större skogsvägarna och ett till två år för de mindre torde en reservation av omkring en och en halv gånger årsanslaget få betraktas som normal. De olägenheter, som följer av att stora medelsbelopp ständigt står reserverade, skulle minskas, om skogsvårdsstyrelserna fick bevilja delbidrag för större företag under skilda budgetår. Enligt styrelsen tillämpas ett sådant system vid länsstyrelsernas beviljande av bidrag från anslaget till byggande av enskilda vägar. Styrelsen har intet att erinra mot att använda en motsvarande metod beträffande förevarande anslag.

Under senare år har ett särskilt belopp — för innevarande budgetår 250 000 kr. — kunnat användas för anlitande vid styrelsen och skogsvårdsstyrelserna av skoglig eller teknisk expertis och tillfällig arbetskraft för vägbyggnadsändamål. Dessa medel har nästan helt måst anlitas för avlöning m. m. av sådan vägpersonal, varav ett stadigvarande behov föreligger. Under innevarande budgetår avlönas med medel från posten bl. a. en tjänsteman hos styrelsen i lönegrad 17. Styrelsen avser att senare inkomma med förslag om tjänstens överflyttning till styrelsens avlöningsanslag. Översiktlig vägnätsplanering har alltmer framstått som en synnerligen angelägen uppgift för skogsvårdsstyrelseorganisationen. Ämnet har redan tidigare gjorts till föremål för konferenser och kurser. Styrelsen ämnar under innevarande budgetår ytterligare intensifiera undervisningen i detta avseende för skogsvårdsstyrelsernas personal. Med hänsyn härtill erfordras för expertis och för kursverksamheten 250 000 kr. om tjänsten i lönegrad 17 överflyttas till styrelsens avlöningsanslag och eljest 280 000 kr.

Vad angår stöd från förevarande anslag till upprättande av skogsbruksplaner hänvisar styrelsen till vad som framhållits under statens skogsförbättringsanslag.

Beträffande yrkandet under 4. anföres att anslaget är disponerat men utbetalning av 300 000 kr. återstår.

Yttranden. *Lantbruksstyrelsen* anser, att det är angeläget med ett ökat skogsvägbyggande. Av stor vikt är, att översiktlig vägplanering sker och att vägbyggnadsverksamheten på bästa sätt samordnas med strukturrationaliseringen.

Lantmäteristyrelsen framhåller, att den av skogsstyrelsen begärda höjningen av medelsanvisningen torde förslå till en ökning av den med bidrag från anslaget stödda vägbyggnadsverksamheten från 75 till ca 115 mil vägar för år. Mot bakgrunden av att 1955 års skogsvårdsutredning beräknat behovet av ytterligare vägar inom det enskilda skogsbruket till ca 2 000 mil ter sig den begärda anslagshöjningen väl grundad.

Departementschefen

De sammanlagda bidragsutbetalningarna från detta anslag har under de senaste budgetåren legat avsevärt under de anvisade beloppen. Till följd därav har den totala reservationen å anslaget stigit successivt. Den uppgick vid ingången av nu löpande budgetår till cirka 12 500 000 kr., varav dock nära nog hela beloppet är bundet genom lämnade utfästelser om statsbidrag. Med hänsyn till behovet av en ökad takt i utbyggnaden av skogsvägnätet är den stigande reservationsmedelsbehållningen otillfredsställande. Enligt vad jag inhämtat hänger dock möjligheterna att ernå en hastigare vägbyggnad med bidrag från detta anslag bland annat samman med skogsvårdsstyrelsernas kapacitet för planläggning och projektering av skogsvägar. I detta syfte planeras nu att i samarbete mellan skogsstyrelsen och arbetsmarknadsstyrelsen anordna utbildningskurs av omskolningskaraktär för att öka tillgången på personal för vägprojektering vid skogsvårdsstyrelserna. Till detta och andra spørsmål som rör skogsvårdsstyrelseorganisationens verksamhet med vägrågor avser jag återkomma i samband med den särskilda proposition som förebådats under punkten I 1. En översyn av reglerna för och förfarandet vid statsbidragsgivningen i syfte att underlätta och påskynda tillkomsten av sådana skogsbilvägar, varom här är fråga, bör ingå såsom en viktig del i uppgifterna för den utredning jag berört under föregående punkt. Till följd av det planeringsläge beträffande skogsbilvägar, som för närvarande kan beräknas föreligga under nästa budgetår, måste en reell höjning av anslaget antagas föranleda en ytterligare ökning av reservationen. Jag kan därför endast förorda en jämkning av anslaget med 300 000 kr. upp till 8 000 000 kr.

Även nästa budgetår bör medel från anslaget få tagas i anspråk för att anlita sådan skoglig och teknisk expertis samt tillfällig arbetskraft, som erfordras vid skogsstyrelsen och skogsvårdsstyrelserna för handläggningen av skogsväggärenden. För ändamålet bör beräknas högst 250 000 kr. Hittills har medel ur anslaget utnyttjats för att finansiera viss kursverksamhet rörande vägbyggnad. I fortsättningen bör anslaget Bidrag till vissa skogsbrukskurser, m. m. anlitas för att bestrida dylika kostnader.

På det för budgetåret 1958/59 anvisade tilläggsstatsanslaget till vissa vägbyggnadsarbeten å enskilda och statliga skogar m. m. finns såsom förut nämnts alltjämt kvar en behållning av cirka 300 000 kr. Denna är disponerad genom fattade bidragsbeslut. Det beräknas att vissa utbetalningar från behållningen inte kan ske förrän efter den 30 juni detta år. Därför bör riksdagens medgivande inhämtas att få förfoga över reservationsanslaget även under budgetåret 1962/63.

Anslaget torde alltså böra uppföras med $(7\,700\,000 + 300\,000 =) 8\,000\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) till *Vägbyggnader å skogar i enskild ägo* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 8 000 000 kr., att avräknas mot automobilskattemedlen samt

b) medgiva, att det å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1958/59 anvisade reservationsanslaget Vissa väg-

skogsvårdslagen, bör enligt styrelsens mening ur bidragssynpunkt jämställas med lappmarkerna. Under den tidigare lappmarkslagens giltighetstid föreskrevs på ifrågavarande svårföryngrade marker åtgärder motsvarande dem, som utkrävdes i lappmarkerna. Även produktionsmöjligheterna och de allmänna förhållandena i dessa skogar är närmast jämförbara med dem i lappmarkerna. Vissa delar av Norrbottens läns kustland uppvisar skogliga förhållanden som överensstämmer med dem i lappmarken. Länsstyrelsen i Norrbottens län föreslog därför i Tornedalsutredningen (SOU 1960: 37), att vid bidragstilldelning från produktionsanslaget samma bidragsregler som i lappmarken skulle tillämpas även inom Junosuando, Pajala, Tårendö och Korpilombolo kommuner av länets kustland. Skogsstyrelsen anser lämpligt, att de angivna kommunerna i det nu förevarande sammanhanget jämställs med lappmarkerna samt de svårföryngrade skogarna i Jämtlands län.

De bidragsförmåner som styrelsen föreslår inom nyss angivna landsdelar framgår av nedanstående sammanställning, i vilken till jämförelse även anges de bidrag som nu tillämpas enligt kungl. brev den 3 juni 1960 och som enligt styrelsens förslag skall tillämpas inom de fyra nordligaste länen i övrigt.

	Lappmarkerna m. m.	De fyra nordli- gaste länen i övrigt
Skogsvägbyggnad, stamväg	högst 60 procent	högst 50 procent
Skogsvägbyggnad, annan skogsväg	” 50 ”	” 40 ”
Återväxtåtgärd	” 60 ”	” 50 ”
Skogsdikning	” 50 ”	” 50 ”
Röjning	” 50 ”	” 50 ”

Rörande bidragsbestämmelserna uttalar styrelsen därutöver bl. a. följande.

Den bidragsprocent (högst 50), som förenämnda brev medger för skogsdikning och röjning, utnyttjas ej helt. Styrelsen har nämligen i tillämpningsföreskrifterna angivit såsom normal procentsats 25 för båda åtgärdsslagen. Styrelsen ämnar för de båda åtgärderna i lappmarkerna m. m. angiva en normal bidragsprocent av 40. Önskvärt är vidare, att i lappmarkerna m. m. röjning må stödjas utan inskränkning. Nuvarande bestämmelse att, då synnerliga skäl föreligger, bidrag efter Kungl. Maj:ts prövning i varje särskilt fall må kunna beviljas med högst 75 procent synes böra gälla även inom de nu ifrågavarande landsdelarna. Vissa ytterligare förmåner, nämligen fritt upprättande av regional skogsvårdsplan och fritt utlämnat skogsodlingsmaterial till bidragskvalificerade skogsodlingar, förutsätter styrelsen fortfarande skall utgå med anlitande av förvaltningsbidraget under anslaget. Slutligen föreslår styrelsen, att bidrag från anslaget till upprättande av individuella skogsbruksplaner skall utgå enligt de grunder, som styrelsen härovan föreslagit under statens skogsförbättringsanslag.

Om försöksverksamheten utfaller väl, anser styrelsen att de tidigare bidragsbestämmelserna kan upphöra att gälla annat än som övergångsbestämmelser. Under en högst tioårig period bör dock bidrag enligt nuvarande regler utgå för fullföljande av kontrakterade åtgärder inom tidigare bildade skogsvårdsområden. Å andra sidan torde hinder ej böra resas mot att på begäran av ett tillräckligt antal delägare i ett sådant område deras äldre kontrakt annulleras och motsvarande marker omföres till ett samverkanområde enligt de nya bestämmelserna.

Styrelsen beräknar medelsbehovet under budgetåret 1962/63 för den föreslagna försöksverksamheten i lappmarkerna m. m. till 1 500 000 kr. och för

den fortsatta verksamheten i övriga delar av de fyra nordligaste länen till 2 500 000 kr. Det senare beloppet innebär en höjning med 500 000 kr. För att fullfölja åtgärder inom tidigare bildade, huvudsakligen till lappmarkerna lokaliserade skogsvårdsområden räknar styrelsen med oförändrat belopp, eller 2 300 000 kr.

De angivna beloppen inrymmer förvaltningsbidrag till skogsvårdsstyrelserna. Beloppen medger även bidrag till upprättande av skogsbruksplaner inom områdena på sätt styrelsen föreslagit vid behandlingen av statens skogsförbättringsanslag.

Yttranden. *Lantbruksstyrelsen* har intet att erinra mot att den av skogsstyrelsen föreslagna försöksverksamheten i lappmarkerna m. fl. områden kommer till stånd.

Lantmäteristyrelsen erinrar om att 1961 års riksdag (JoU 32) anhållit om översyn rörande bl. a. reglerna för statens stöd till de fortsatta skogliga upprustningsåtgärderna i lappmarkerna. I avvaktan på denna översyn avstår styrelsen från att yttra sig rörande de av skogsstyrelsen föreslagna reglerna för detta stöd.

Departementschefen

I anslutning till vad chefen för socialdepartementet anfört i särskild proposition angående vissa frågor rörande Tornedalen vill jag under förevärande anslag beröra vissa av Tornedalsutredningen väckta frågor beträffande skogsbruket.

Såsom utredningen framhåller är skogsbruket av mycket stor betydelse för försörjningen och sysselsättningen inom Tornedalen. Det är därför angeläget att de skogliga åtgärderna inom området effektiviseras, främst genom en utbyggnad av skogsvägnätet och en ökad insats för skogsvården. I samband därmed bör behovet av strukturrationalisering av skogsfastigheterna och av skoglig samverkan uppmärksammas. Enligt min mening bör det allmännas medverkan i denna skogliga upprustning inom Tornedalen ske i de former, som 1960 års riksdag (prop. 62; JoU 18 och 32; rskr. 305) beslöt för skogliga åtgärder inom kustområdena och jämförbara områden i de fyra nordligaste länen. Dessa åtgärder, vartill statsbidrag utgår ur förevärande anslag, skall huvudsakligen inriktas på större eller nära sammanhängande grupper av områden och får endast tillämpas om skoglig samverkan är organiserad. Bidrag utgår med högst 50 procent av kostnaderna, då fråga är om skogsförbättringsåtgärder och vägbyggnadsföretag som avser stamväg samt med högst 40 procent vid sådant företag beträffande annan väg. Efter Kungl. Maj:ts prövning i varje särskilt fall kan dock bidrag utgå med högst 75 procent av kostnaderna. Jag anser, att angivna bidragsregler bör tillämpas inom hela det egentliga Tornedalsområdet. Av de medel som för nästa budgetår anvisas under detta anslag beräknar jag, att 800 000 kr. skall utnyttjas för bidrag till skogliga åtgärder i Tornedalen.

Såsom utredningen framhållit möter utbyggnaden av skogsvägnätet i Tornedalen vissa svårigheter på grund av hänsynstagande till försvarets in-

tressen. Därför bör skogsvårdsstyrelse- och lantmäteriorganisationen i länet upprätta de delar av den i propositionen om Tornedalen nämnda särskilda vägplanen som avser skogsvägar. I den mån kostnaderna för denna skogsvägplanering inte inrymmes under berörda myndigheters ordinarie anslag, bör medel kunna ställas till förfogande ur detta anslag. Då bidrag beviljas till vägföretag bör beaktas den eventuella fördyring, som förorsakas av hänsynstagande till försvarets intressen.

Skogsstyrelsen har föreslagit, att bidragsbestämmelserna för kustlandet och jämförbara områden skall utsträckas jämväl till lappmarkerna. Ehuru jag anser att de där nu gällande bidragsbestämmelserna i vissa hänseenden är otidsenliga, bör enligt min mening spørgsmålet hänskjutas till den tillämnade utredning som jag berört under de båda föregående anslagspunkterna.

I avsikt att avsevärt förstärka resurserna för bidragsgivning till samverkanområden inom kustområdena och jämförbara bygder i de fyra nordligaste länen förordar jag en sammanlagd anslagsökning med 1 500 000 kr. För nämnda verksamhet bör således under nästa budgetår disponeras 3 500 000 kr. Någon uppräknig av det belopp som avses för skogsvårdsföretag i lappmarkerna anser jag mig inte böra föreslå. Anmärkas må att cirka 3 200 000 kr. av den totala reservationsmedelsbehållningen å anslaget den 30 juni 1961 hänförde sig till posten för stöd åt dylika företag.

Anslaget torde i enlighet med det anförda böra uppföras med (4 300 000 + 1 500 000 =) 5 800 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 5 800 000 kr.

[104] 8. Kostnader för virkesmätning

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	222 500	214 642
1960/61	226 000	228 295
1961/62 (statsliggaren s. 933)	244 000	
1962/63 (förslag)	244 000	

Y r k a n d e. *Skogsstyrelsen* hemställer, att anslaget uppföres med oförändrat belopp.

M o t i v. Styrelsen avser att snarast innevarande höst till följd av erhållet uppdrag inkomma med förslag rörande styrelsens interna organisation. Detta förslag omfattar emellertid ej styrelsens virkesmätningsavdelning, vars organisation styrelsen *erhållit* särskilt uppdrag att undersöka i samband med en översyn av lagstiftningen på virkesmätningens område. Sistnämnda undersökning beräknas inte kunna slutföras förrän ett bra tag in på år 1962. I avvaktan på resultatet av sagda undersökning bör kostnaderna för styrelsens verksamhet med virkesmätning och därmed sammanhängande frågor

alltjämt bestridas från särskilt anslag. Då styrelsen förutsätter oförändrad verksamhet på området har ämbetsverket inte funnit sig böra framföra några särskilda yrkanden eller förslag under förevarande anslagspunkt.

Departementschefen

I avvaktan på resultatet av pågående översyn av gällande bestämmelser och organisation inom virkesmätningens område har jag intet att erinra mot skogsstyrelsens beräkning av medelsbehovet under detta anslag. Därför hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kostnader för virkesmätning* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 244 000 kr.

[105] 9. Skogshögskolan: Avlöningar

	Anslag
1961/62 (statsliggaren s. 933)	4 010 000 ¹
1962/63 (förslag; beräknat belopp)	4 850 000

Y r k a n d e. *Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* hemställer, att anslaget på anförda skäl höjes med 2 375 000 kr.

Departementschefen

Jag har såsom förut nämnts för avsikt att senare föreslå Kungl. Maj:t att för riksdagen framlägga särskild proposition angående anslag till skogshögskolan för budgetåret 1962/63. I avvaktan på en sådan proposition bör högskolans avlönings-, omkostnads- och materielanslag för ifrågavarande budgetår beräknas till 4 850 000, 1 606 000 respektive 795 000 kr. Vidare torde under en rubrik Skogshögskolan: Nyanskaffning av apparater m. m. böra preliminärt upptagas ett belopp av 200 000 kr. samt under anslaget Skogshögskolan: Bokinköp och bokbindning 50 000 kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avvidan på särskild proposition i ämnet, till *Skogshögskolan: Avlöningar* för budgetåret 1962/63 beräkna ett förslagsanslag av 4 850 000 kr.

[106] 10. Skogshögskolan: Omkostnader

	Anslag
1961/62 (statsliggaren s. 935)	964 000 ²
1962/63 (förslag; beräknat belopp)	1 606 000

Y r k a n d e. *Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* hemställer, att anslaget på anförda skäl höjes med 840 000 kr.

Departementschefen

Under hänvisning till vad jag anført under punkten I 9 hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

¹ Varav skogshögskolan 1 429 000 kr. och skogsforskningsinstitutet 2 581 000 kr.

² Varav skogshögskolan 386 000 kr. och skogsforskningsinstitutet 578 000 kr.

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Skogshögskolan: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 beräkna ett förslagsanslag av 1 606 000 kr.

[107] 11. Skogshögskolan: Materiel

	Anslag
1961/62 (statsliggaren s. 936)	120 000
1962/63 (förslag; beräknat belopp)	795 000

Yrkande. Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitutet hemställer, att anslaget på anförda skäl höjes med 886 700 kr.

Departementschefen

Under återopande av vad jag uttalat under punkten I 9 hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Skogshögskolan: Materiel* för budgetåret 1962/63 beräkna ett reservationsanslag av 795 000 kr.

[108] 12. Skogshögskolan: Nyanskaffning av apparater m. m.¹

	Anslag
1961/62 (statsliggaren s. 936)	115 000 ²
1962/63 (förslag; beräknat belopp)	200 000

Yrkande. Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut hemställer, att anslaget på anförda skäl ökas med 573 900 kr.

Departementschefen

Jag hemställer, under hänvisning till vad under punkten I 9 angivits, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Skogshögskolan: Nyanskaffning av apparater m. m.* för budgetåret 1962/63 beräkna ett reservationsanslag av 200 000 kr.

[109] 13. Skogshögskolan: Bokinköp och bokbindning

	Anslag
1961/62 (statsliggaren s. 936)	40 000
1962/63 (förslag; beräknat belopp)	50 000

Yrkande. Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut hemställer, att anslaget höjes med 10 000 kr.

¹ Tidigare rubriker: Skogshögskolan: Nyanskaffning och underhåll av utrustning, Skogsforskningsinstitutet: Utrustning.

² Varav skogshögskolan 65 000 kr. och skogsforskningsinstitutet 50 000 kr.

Departementschefen

I överensstämmelse med vad jag anförte under punkten I 9 hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Skogshögskolan: Bokinköp och bokbindning* för budgetåret 1962/63 beräkna ett reservationsanslag av 50 000 kr.

[110] 14. *Statens skogsmästarskola: Avlöningar*

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	125 400	131 075
1960/61	134 300	143 743
1961/62 (statsliggaren s. 939)	175 000	
1962/63 (förslag)	206 000	

Y r k a n d e. *Styrelsen för statens skogsmästarskola* hemställer, att anslaget höjes med 51 400 kr. enligt följande uppställning.

	Ökning eller minskning
1. <i>Personalförstärkningar</i>	
a) 1 lärare Ae 19	+ 21 420
b) 1 husmor Ae 10	+ 12 924
2. <i>Löneregleringar m. m.</i>	
a) 1 rektor Be 1 i st. f. Ae 26	+ 3 972
b) 1 lärare Ae 24 i st. f. Ae 23	+ 1 344
c) 1 lärare Ae 19 i st. f. Ae 17	+ 912
d) 1 värmeskötare Ae 8 i st. f. 1 vaktmästare tillika gårdskarlar Ae 7	+ 528
e) 1 kanslibiträde Ae 7 i st. f. 1 kontorsbiträde Ag 5	+ 840
3. <i>Omräkningar</i>	
a) från 1 dec. 1961 inrättad lärartjänst	+ 8 615
b) skriv- och biträdeshjälp jämte vikariatsersättning	+ 5 093
c) rörligt tillägg	+ 5 352
d) kompensation för höjda folkpensionsavgifter	+ 700
	+ 61 700
Avgår:	
Uppbördsmedel från elevkåren för husmor	— 10 300
	+ 51 400

M o t i v. Styrelsen erinrar inledningsvis om att i 1961 års statsverksproposition (IX ht s. 287) har förutsatts, att antalet elever vid skogsmästarskolan skall ökas från 20 till 30 fr. o. m. vintern 1962. Av styrelsen äskade medel till andra etappen av de för ökningens genomförande erforderliga ombyggnaderna vid skolan har dock ännu inte beviljats. Det synes därför

styrelsen ovisst huruvida den planerade ökningen kan fullt ut genomföras så tidigt som 1962. En viss höjning av antalet elever torde dock under alla förhållanden kunna vidtagas, och styrelsen baserar därför sina äskanden i väsentliga delar på denna grund. Styrelsen erinrar om att i anslagsäskandena 1960 förslag framfördes rörande särskild preparandkurs och till organisation och undervisningsordning m. m. efter utökningen av antalet elever. Styrelsen upprepar detta förslag. På grund av att den förutsädda ökningen av antalet studerande vid skolan står omedelbart för dörren har styrelsen dock känt sig föranlåten att, oaktat fastställelse inte föreligger, redan låta den föreslagna nya kursplanen delvis träda i tillämpning.

Beträffande yrkandena under de olika punkterna anför styrelsen bl. a. följande.

1 a). De personalförstärkningar som föreslås baseras på den förutsättningen, att utökningen av antalet elever vid skolan kommer till stånd samt att till skolan skall förläggas en preparandkurs för sådana sökande som inte tidigare genomgått skogsskola. Två nya lärartjänster bör inrättas på grund av utökningen av antalet elever. Medel till en sådan tjänst i Ae 23 har beviljats fr. o. m. den 1 december 1961. Den andra tjänsten, en assistentlärare i lönegrad 19, bör inrättas fr. o. m. 1 augusti 1962. Styrelsen understryker, att det synes oundgängligen erforderligt att den föreslagna preparandkursen kommer till stånd. Utöver de motiv härför som tidigare anförts framhåller styrelsen bl. a. att vid antagning till statens kompletteringskurs hösten 1961 har skolan endast fått disponera två elevplatser mot begärda fem. Domänstyrelsens representant har anmält, att skolan ej heller i fortsättningen torde kunna påräkna elevplatser för aspiranter till skogsmästarskolan vid statens kompletteringskurser. Anförda förhållanden kan få till följd att, ehuru antalet aspiranter ständigt synes öka, fullt antal elever inte kan antagas på grund av att tillräckligt många inte fått genomgå kompletteringskurs.

1 b). Tidigare har husmor i huvudsak endast haft uppgift som kokerska och därför avlönats direkt av elevkåren. I fortsättningen beräknas husmor få ställning som internatföreståndarinna med förmansställning för köks- och städpersonal samt ansvar för inköp, förande av konton för olika matgäster, uppbärande av medel från gäster vid tillfälliga kurser o. d. Tidigare har flera av nämnda uppgifter ombesörjts av en representant för elevkåren, men denna anordning kan inte tillämpas i fortsättningen. Kostnaderna för tjänsten föreslås fördelade så att elevkåren inlevererar 80 procent av lönen medan statsverket svarar för återstående 20 procent.

2 a). Efter den berörda utvidgningen av skolans verksamhet kommer antalet elevmånader att öka med ca 65 procent. Skolans personalkader beräknas öka med två lärartjänster samt viss ekonomi-, kansli- och vaktmästarpersonal m. m. Skolan tillföres därtill ca 8 000 m³ byggnadsvolym. Såvitt styrelsen kan finna blir rektorsbefattningen efter en utvidgning så krävande att en lönegradsuppflyttning är starkt påkallad.

2 b). Fr. o. m. den 1 december 1961 finns två lärartjänster i Ae 23. Sty-

reisen föreslår att en av dessa befattningar uppflyttas till Ae 24 med skyldighet för innehavaren att vara rektors ställföreträdare.

2 c). Styrelsen har tidigare föreslagit att den lärartjänst vid skolan, som f. n. är placerad i Ae 17, placeras två lönegrader högre än motsvarande befattningar vid statens skogsskolor, vilka också är i lönegrad 17. Befattningshavaren har ca 200 timmars egen undervisning vid skogsmästarskolan och medarbetar dessutom i övningar och förberedelser, granskar praktiska arbeten, biträder vid ledning av enskilda arbeten o. d.

2 d). I Kungl. Maj:ts beslut den 30 juni 1960 har tjänstebenenämning, lönegradsplacering och kompetensvillkor för ansvarsmän och biträdande ansvarsmän vid statens fasta maskinanläggningar närmare utformats. Såvitt framgår av detta beslut har skogsmästarskolans anläggning hänförs till klassificeringsgrupp 1, för vilken grupp tjänstebenenämningen är värmeskötare och lönegraden A 8.

2 e). Det har hittills befunnits mest ändamålsenligt att ha endast en person heltidsanställd på skolans expedition och därutöver deltidsanställda kvinnliga kontorsbiträden, vilkas antal anpassas efter arbetsbelastningens växlingar. Då den heltidsarbetande enligt sakens natur måste få en viss samordnande och arbetsledande uppgift synes det styrelsen skäligt att en tjänst i föreslagen lönegrad inrättas för vederbörande.

3. Ökningarna är av automatisk natur.

Departementschefen

Från och med vintern 1962 är antalet elever vid skogsmästarskolans huvudkurs cirka 30. Då kursen omfattar 15 månader kommer således från och med år 1963 cirka 60 elever, som avser att avlägga skogsmästarexamen, att samtidigt vistas vid skolan under tiden januari—maj. Det ökade elevantalet motiverar att en husmor heltidsanställes. Jag vill därför förordas, att en tjänst såsom husmor i Ae 9 upptages å personalförteckningen från och med nästa budgetår. Kostnaderna för befattningen bör enligt min mening i sin helhet bestridas av staten.

Jag är inte beredd att nu taga ställning till förslaget om förläggning till skogsmästarskolan av en särskild preparandkurs för de inträdessökande som ej genomgått skogsskola. Därför kan jag inte heller förordas att en ny lärartjänst inrättas för undervisningen vid sådan kurs. Till spørsmålet om preparandkurser ämnar jag emellertid återkomma i samband med den under skogsstyrelsens avlöningsanslag förebådade propositionen om fortsatt utbyggnad av den skogliga yrkesutbildningen, m. m.

Skolstyrelsens förslag till löneregleringar m. m. kan jag biträda endast i så måtto, att jag förordar att en tjänst som vaktmästare tillika gårdskar i Ae 7 bytes ut mot en vaktmästartjänst i Ae 8. I enlighet med vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor bör vidare en befattning som kontorsbiträde i Ag 1—5 utbytas mot en tjänst som kanslibiträde i Ag 7.

För att täcka inträffade automatiska ökningarna av kostnaderna för skriv-

och biträdeshjälp jämte vikariatsersättning tillstyrker jag en medelsförstärkning å 5 000 kr. Anslaget bör vidare uppräknas med 10 500 kr. för den från den 1 december 1961 inrättade lärartjänsten. På grund av stegrade utgifter för rörligt tillägg och kompensation för höjda folkpensionsavgifter torde anslaget bära uppräknas med ytterligare 1 900 kr.

Anslaget torde sålunda bära uppföras med $(175\,000 + 31\,000 =) 206\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) fastställa följande avlöningsstat för statens skogsmästarskola, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	37 800
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	128 500
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	37 200
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	2 500
Summa kr.	206 000

b) till Statens skogsmästarskola: Avlöningar för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 206 000 kr.

[111] 15. Statens skogsmästarskola: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	64 800	65 247
1960/61	135 400	115 890
1961/62 (statsliggaren s. 940)	98 000	
1962/63 (förslag)	120 000	

Yrkande. Styrelsen för statens skogsmästarskola hemställer, att anslaget höjes med 93 300 kr. enligt följande uppställning.

	Utgifter		Anslag	Ökning
	1959/60	1960/61	1961/62	
1. Reseersättningar	9 300	12 580	12 600	+ 6 600
2. Övriga expenser	15 000	17 297	27 000	+ 6 800
3. Underhåll av park och väg	1 800	1 800	1 800	+ 6 200
4. Praktiska övningar för ordinarie studerande	898	900	2 000	+ 13 000
5. Undervisningsmateriel	2 299	2 300	3 000	+ 1 000
6. Utrustning m. m.	13 000	70 000	25 000	+ 59 700
				+ 93 300

M o t i v. 1. Anslagsposten föreslås uppräknad dels med 3 000 kr. med hänvisning till att en preparandkurs föreslås förlagd till skolan, dels med 3 000 kr. med hänsyn till ökningen av den lärarpersonal som berör antalet ordinarie studerande vid skolan, dels ock med 600 kr. på grund av höjda traktamenten.

2. Skälen till ökningen är att städningskostnaden ökar med 2 800 kr. såväl på grund av ändrade avtal för städerskepersonalen som på grund av den större byggnadsvolym som kommer att tagas i anspråk då antalet elever ökar. Även telefon- och papperskostnader beräknas öka med 2 000 kr. på grund av den ökade verksamheten. Driftskostnaderna för fordonsparken beräknas öka med 2 000 kr. på grund av utökning med en buss.

3. En upprustning av skolans markområde för ca 40 000 kr. med stöd av beredskapsmedel har skett hösten 1959, och under innevarande sommar har den yttre planeringen tillhörande första byggnadsetappen påbörjats likaledes med stöd av beredskapsmedel om 28 200 kr. Om inte resultatet av gjorda arbeten skall förfalla och därmed kräva nya istandsättningskostnader måste underhåll utföras. Den föreslagna uppräknningen har beräknats efter samråd med byggnadsstyrelsens intendentsbyrå.

4. I anslagsäskandena 1960 begärde styrelsen ett belopp av 15 000 kr. och hänvisade därvid till en jämförelse med dels skogshögskolans och dels skogsskolornas kostnader för motsvarande poster. Styrelsen finner det angeläget, att skogsmästarskolans anslag i detta avseende ligger på en skälig nivå och framhåller, att den förestående ökningen av antalet elever även kan beräknas öka kostnaderna per elev på grund av svårigheten att finna lämpliga övningsobjekt för de större kurserna.

5. Höjningen är en direkt följd av det ökade antalet elever vid skolan. Detta medför en större förslitning av undervisningsmaterielen.

6. Under denna punkt har sammanförts utgifter för inköp av buss, för utrustning till lektionssalar, elevrum och kök m. m. och för framställning av kompendier. Kostnaderna för genomfört byte av buss, ca 9 000 kr., har tagits ur delposten till utrustning för budgetåret 1960/61, och detta har medfört att beräknad utrustning av skolans nybyggnad inte har kunnat ske i planerad omfattning. Det föreslagna beloppet innebär att de föregående två årens eftersläpning inte fullt inhämtas. I förslaget ingår även medel för den extra utrustning som behövs för att driva en preparandkurs vid skolan.

Under en särskild ny anslagspunkt har styrelsen hemställt om anslag till bokinköp och bokbindning med 30 000 kr.

Departementschefen

Den under fjolåret färdiga nybyggnaden inrymmer bland annat 35 elevrum. Den gamla elevbostaden är dock numera i sådant skick att den behöver genomgå mera omfattande reparationer för att kunna utnyttjas i fortsättningen. Att så kan ske är nödvändigt om, såsom förutsatts i riksdagsbeslut år 1959 (IX ht, p. 131; JoU 1, p. 112; rskr 9), två huvudkurser om tillhoppa cirka 60 elever skall kunna vara förlagda till skolan samtidigt

under viss del av året. Med hänsyn härtill har medel beräknats under statens allmänna fastighetsfond (Bil. 20) för att reparationerna i fråga skall kunna genomföras under nästa budgetår. Enär arbetena inte kan väntas vara avslutade före januari 1963, då en ny kurs börjar, bör delposten till övriga expenser uppräknas med 12 000 kr. för att täcka kostnader för förhyrning under vårterminen av elevrum i Skinnskattebergs samhälle.

Sistnämnda delpost torde böra höjas med ytterligare 7 000 kr. på grund av vissa automatiska kostnadsstegringar. Av samma skäl bör envar av posterna till reseersättningar, till praktiska övningar för ordinarie studerande samt till undervisningsmateriel ökas med 1 000 kr. Vad skolstyrelsen i övrigt föreslagit under denna punkt kan jag inte biträda. Jag kan ej heller tillstyrka förslaget om ett särskilt anslag till bokinköp och bokbindning.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med (98 000 + 22 000 =) 120 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsmästarskola: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 120 000 kr.

[112] 16. *Statens skogsmästarskola: Stipendier*

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	45 000	49 381
1960/61	45 000	45 141
1961/62 (statsliggaren s. 940)	60 000	
1962/63 (förslag)	70 000	

Y r k a n d e. *Styrelsen för statens skogsmästarskola* hemställer, att anslaget höjes med 20 000 kr.

M o t i v. Höjningen beror på ökningen av antalet elever.

Departementschefen

Med anledning av att utökningen av antalet elever får full återverkan på detta anslag nästa budgetår föreslår jag en uppräkning med 10 000 kr. och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsmästarskola: Stipendier* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 70 000 kr.

[113] 17. *Ersättning till domänverkets fond för utgifter vid statens skogsskolor m. m.: Avlöningar*

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	538 400	542 689
1960/61	565 400	632 016
1961/62 (statsliggaren s. 940)	612 000	
1962/63 (förslag)	647 000	

Y r k a n d e. *Domänstyrelsen* hemställer, att anslaget höjes med 50 200 kr. enligt följande beräkning.

	Anslag 1961/62	Ökning eller minskning
1. <i>Statens skogsskolor</i>		
avlöningar till tjänstemän	289 600	+ 20 700
2. <i>Tillfälliga skogsskolekurser</i>		
a) avlöningar till tjänstemän	123 000	+ 29 200
b) avlöningar till gårdskarlar	12 000	— 2 000
c) ersättning till skrivhjälp	6 500	+ 2 800
3. <i>Statens kompletteringskurser</i>		
a) avlöningar till tjänstemän	105 600	— 4 200
b) ersättning till speciallärare	6 100	+ 3 700
	<u>612 000</u>	<u>+ 50 200</u>

M o t i v. 1. Vid beräkning av kostnaderna har förutsatts utbildning av 104 elever vid de fem ordinarie skogsskolorna, vilket är samma antal som skall utbildas vid dessa skolor under läsåret 1961/62.

1. Ökningen, vad beträffar tjänstemän, är helt av automatisk natur.

2. Under denna rubrik upptages avlöningar m. m. för de tillfälliga skogsskolekurserna vid Bjärka-Säby egendom och Östads säteri. Vid beräkning av kostnaderna har förutsatts utbildning av 18 elever vid Bjärka-Säby och 20 vid Östad, vilket är samma antal som föregående år.

2 a). Ökningen är till ett belopp av 14 500 kr. av automatisk natur. Till ett belopp av 14 700 kr. beror ökningen på, att nuvarande biträdande assistenttjänster föreslås ersatta med biträdande jägmästartjänster i lönegrad Ag 21. Läraruppsättningen vid de tillfälliga skogsskolekurserna består av en jägmästare och två assistenter med skogsmästar- resp. skogsskoleutbildning. Vid de ordinarie skogsskolorna består lärarkåren av två civiljägmästare och en skogsmästare. Samma är förhållandet vid Stiftelsen Värmlands och Örebro läns skogsskola i Gammelkroppa. Älvsby skogsskola och skogsskolan i Gammelkroppa är liksom de tillfälliga skolorna ej sammankopplade med skolrevir. Vid jämförelse mellan lärarorganisationen vid de tillfälliga skolorna och de övriga har det tyvärr visat sig, att de förras organisation medför en alltför hård belastning på föreståndaren och förste assistenten för att undervisningen, särskilt i de teoretiska ämnena, skall kunna hållas på samma nivå som vid de ordinarie skolorna. Styrelsen anser därför en förstärkning av lärarnas kompetens nödvändig.

2 b). Enligt avtal mellan domänstyrelsen och Västra Sveriges skogsvårdsförbund resp. ägarna av Bjärka-Säby egendom, skall domänstyrelsen svara för skolornas behov av gårdskarl, vilket beräknas draga en kostnad av 10 000 kr., innebärande en minskning med 2 000 kr.

2 c). Kostnaden för ersättning till skrivhjälp beräknas öka med 2 800 kr. på grund av tjänstebyte.

3 a). Sedan kursen i Storsund nedlagts, utbildas vid kompletteringskurserna 124 elever, medan skogsskolorna kan mottaga 142 elever. Antalet utbildade vid kompletteringskurserna är således f. n. mindre än det antal som förutsättes genomgå skogsskola.

Hittills har denna brist delvis kunnat täckas med sådana skogsskoleaspiranter, som tidigare genomgått förberedande skogskurs. Återstående brist skall enligt riksdagens beslut täckas genom att antalet elever vid den kompletteringskurs, som är förlagd till Bispgårdens skogsskola, ökas från 20 till 32 per år. Denna lösning måste enligt styrelsens uppfattning anses som ett provisorium för att lösa en akut situation, enär anläggningarna vid Bispgårdens skogsskola endast är dimensionerade för tio elever vid därvarande kompletteringskurs. Den reserv av sökande, som tidigare genomgått förberedande skogskurs, är redan nästa år i det närmaste uttömd, varför elevantalet vid kompletteringskurserna måste ökas. Dessutom skall vid kompletteringskurserna utbildas de skogsmästarskoleaspiranter, som ämnar söka till denna skola utan att tidigare ha genomgått skogsskola. Denna elevkategori har under senare år uppgått till i genomsnitt åtta till tio personer och kan förväntas öka något, då antalet elever vid skogsmästarskolan skall ökas från 20 till 30. Till kurserna under budgetåret 1961/62 kan endast fyra skogsmästarskoleaspiranter beredas plats vid kompletteringskurserna, vilket enligt skogsmästarskolans ledning är otillräckligt. Styrelsen räknar därför med att det kommer att föreligga en brist på 25—30 elevplatser vid de kompletteringskurser som anordnas hösten 1962 och våren 1963. För att nödtorftigt kunna eliminera ifrågavarande brist hemställer styrelsen, att det vid Älvsby skogsskola inrättas en kompletteringskurs, som sörjer för behovet av elever till skogsskolekursen.

För att kunna verkställa utvidgningen erfordras fr. o. m. den 1 juli 1962 ytterligare en assistent med placering i Ae 17. Ökningen av elevantalet vid kompletteringskursen i Bispgården nödvändiggör en förstärkning av lärarkåren med en assistent i Ag 15 under åtta månader.

3 b). Den motorutbildning, som tidigare varit förlagd till skogsskolekurserna, håller på att överflyttas till kompletteringskurserna i enlighet med styrelsens förslag i föregående års statförslag. För innevarande år beräknade styrelsen kostnaden till 3 800 kr. vid utbildning av 50 elever eller 75 kr. per elev. Under 1962 beräknas utbildningen omfatta ca 100 elever, innebärande en kostnad av 7 500 kr. Styrelsen hemställer, att anslaget under denna rubrik höjes med 3 700 kr.

Departementschefen

För att täcka merkostnader för redan beslutade löneregleringar bör posten till avlöningar till tjänstemän vid statens skogsskolor ökas med 20 700 kr. och posten till avlöningar till tjänstemän vid tillfälliga skogsskolekurser med 14 000 kr. På grund av automatiska utgiftsförändringar bör vidare medlen för ersättning till skrivhjälp vid de tillfälliga skogsskolekurserna

uppräknas med 2 800 kr., medan det för avlöningar till gårdskarlar vid dylika kurser avsedda beloppet kan minskas med 2 000 kr.

Domänstyrelsen har i sin anslagsskrivelse räknat med att det kommer att föreligga en brist på 25—30 elevplatser vid de kompletteringskurser för inträde vid skogsskolor, vilka anordnas hösten 1962 och våren 1963. För att i någon mån minska denna brist bör enligt domänstyrelsens mening en kompletteringskurs inrättas vid Älvsby skogsskola. Den 15 september 1961 har Kungl. Maj:t uppdragit åt skogsstyrelsen att verkställa skyndsamt utredning rörande bland annat förutsättningarna för att anknyta ifrågavarande kompletteringskurser till den undervisning, som bedrivs vid skogsvårdsstyrelsernas skogsbruksskolor samt angående möjligheterna att med den skogliga grundutbildningen samordna en förmansutbildning och med denna i sin tur den utbildning, som bör erfordras för inträde till skogsskolor och statens skogsmästarskola. Resultatet av denna utredning väntas föreligga inom kort. Jag har för avsikt att återkomma till ämnet i den förutskickade särskilda propositionen angående fortsatt utbyggnad av den skogliga yrkesutbildningen, m. m. Domänstyrelsen bör emellertid även under nästa budgetår anordna kompletteringskurser vid Bispgårdens skogsskola och i Skinnskatteberg. Jag räknar med att utbildningskapaciteten vid nämnda skolor liksom innevarande budgetår skall vara cirka 32 elever vid skolan i Bispgården och minst 60 elever vid skolan i Skinnskatteberg. Tillsammans med motsvarande undervisning under skogsstyrelsen kan därigenom en tillräcklig utbildningsvolym erhållas.

Vad angår domänstyrelsens medelsäskanden i fråga om kompletteringskurserna tillstyrker jag, att posten till avlöningar till tjänstemän minskas med 4 200 kr. och att posten till ersättning till speciallärare ökas med 3 700 kr. Båda utgiftsförändringarna är av automatisk natur. Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(612\,000 + 35\,000 =) 647\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till domänverkets fond för utgifter vid statens skogsskolor m. m.: Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 647 000 kr.

[114] 18. *Ersättning till domänverkets fond för utgifter vid statens skogsskolor m. m.: Omkostnader m. m.*

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	663 800	706 282
1960/61	658 400	632 016
1961/62 (statsliggaren s. 941)	669 000	
1962/63 (förslag)	674 000	

Y r k a n d e. *Domänstyrelsen* hemställer, att anslaget höjes med 46 000 kr. enligt följande beräkning.

	Anslag 1961/62	Ökning eller minskning
A. <i>Statens skogsskolor</i>		
1. reseersättningar	15 000	+ 3 500
2. expenser och underhåll	187 300	+ 28 600
3. kostnad för lokalstyrelser.....	4 000	+ 1 000
B. <i>Tillfälliga skogsskolekurser</i>		
1. reseersättningar	15 900	+ 1 000
2. expenser och underhåll	94 200	+ 4 000
C. <i>Statens kompletteringskurser</i>		
1. reseersättningar	15 000	— 4 000
2. expenser och underhåll	40 900	+ 11 900
		<u>+ 46 000</u>

Motiv. A 1. Kostnadsökningen beror dels på höjda traktamentsersättningar fr. o. m. den 1 juli 1961, dels på att hittillsvarande anslag visat sig otillräckligt. Bilvägnätets successiva utbyggnad har varit till stort gagn för undervisningen vid skolorna, då man härigenom utan alltför stor tidsåtgång givits möjlighet att nå för undervisningen lämpliga övningsobjekt. Detta medför å andra sidan, att lärarnas årliga körsträckor med egen bil ökats.

A 2. Kostnadsökningen för värme beräknas till 4 500 kr. För belysning, städning m. m. beräknas en kostnadsökning av 7 000 kr. till följd av prisstegringar och bristande medelstilldelning under föregående år.

För speciella ändamål upptages

a) resebidrag till elever för transporter i samband med övningar.....	10 000
b) modern undervisningsmateriel vid samtliga skolor	13 600
c) anskaffning av hjälpmedel för undervisning i arbetsledning	10 000
d) komplettering av inventarier i lektionssal och elevrum vid Hällnäs och Bjurfors skogsskola	5 500
e) köksmaskiner m. m. till Hällnäs skogsskola	4 500
f) möbler samt viss inredning av kökspersonalens rum vid Hällnäs skogsskola	3 500
	<u>47 100</u>

a). Beträffande motiveringen hänvisas till IX ht 1957 s. 447 och 448, IX ht 1958 A s. 481 och 482, IX ht 1959 s. 357 samt IX ht 1960 s. 289.

Då styrelsen inte beretts möjlighet att anskaffa bussar hemställes att de elever, som ställer egen bil till förfogande, skall erhålla viss ersättning för färd med egen bil, under förutsättning att transporterna samordnats enligt föreståndarens anvisningar.

b)—f). Styrelsen upptog föregående år 38 400 kr. för motsvarande ändamål. Emellertid erhöles endast 30 000 kr., varför viss eftersläpning kvarstår

under punkterna b), e) och f). Nya medelsbehov har uppkommit under punkterna b)—d).

b). Under de senaste åren har, så långt resurserna gjort det möjligt, skolornas pedagogiska utrustning kompletterats. På grund av otillräcklig medelstilldelning har denna upprustning endast kunnat genomföras i begränsad omfattning.

c). Skogsskolornas uppgift är att utbilda arbetsledare för skogsbrukets behov, varför ämnet arbetsledning vid sidan av den egentliga fackundervisningen har en framträdande plats på schemat. För att skolornas fasta lärarpersonal i större utsträckning än tidigare själva skall kunna undervisa i ämnet, har styrelsen i samråd med personaladministrativa rådet låtit lärarpersonalen vid skolorna genomgå en träningskurs för undervisning i arbetsledning. Vid denna kurs har de deltagande lärarna framför allt tränats i att själva klara undervisningen med hjälp av för ändamålet iordningställda hjälpmedel — »arbetsledarpaket» — i form av litteratur, ljud- och bildband samt film. Dessa paket, som betingar ett pris av 2 500 kr. per styck, bör finnas tillgängliga på skolorna för att undervisningen i arbetsledning skall kunna inpassas på lämpliga tidpunkter.

d). Vid Hällnäs och Bjurfors skogsskolor är det nödvändigt med viss upprustning i lektionssalarna, såsom utbyte av mörkläggningsgardiner och skrivtavlor samt komplettering av förvaringsskåp m. m.

e)—f). Styrelsen upptog i föregående års statförslag 19 000 kr. under dessa punkter. Genom otillräcklig medelstilldelning har styrelsen endast delvis kunnat genomföra behövlig upprustning.

A 3. Medelsanvisningen har under en lång följd av år varit oförändrad, trots att traktaments- och reseersättningar avsevärt höjts. Det har visat sig, att nuvarande medelstilldelning är otillräcklig.

B 1. Styrelsen hemställer, att beloppet ökas med 1 000 kr. med anledning av höjda traktamentsersättningar.

B 2. Styrelsen har i tidigare statförslag (IX ht 1961 s. 301) hemställt om inköp av buss vid Bjärka-Säby skogsskola för elevtransporter. Medel härför har inte erhållits. Styrelsen hemställer, att eleverna tillerkännes viss ersättning, när de ställer sina bilar till förfogande vid uttransport till praktiska övningar. Härför erfordras 2 000 kr. För inköp av s. k. arbetsledarpaket erfordras 5 000 kr. För övriga kostnader innebär förslaget en minskning med 3 000 kr.

C. Vid beräkning av kostnaderna under denna rubrik har förutsatts, att ny kompletteringskurs inrättas vid Älvsby skogsskola.

C 1. Som följd av att kompletteringskursen i Storsund har upphört fr. o. m. den 1 juli 1961, beräknas kostnaden minska med 4 000 kr.

C 2. För de befintliga kompletteringskurserna i Bispgården och Skinnskatteberg beräknar styrelsen kostnaden till 33 000 kr. För den kompletteringskurs, som föreslås inrättad vid Älvsby skogsskola, beräknas de löpande utgifterna uppgå till 3 000 kr. För inköp av möbler m. m. till erforderlig tillbyggnad beräknas en engångsutgift av 15 000 kr. Då kursen i Älvsbyn

under två månader kommer att pågå samtidigt med 1961/62 års skogsskolekurs, måste huvuddelen av eleverna under denna tid inackorderas i samhället. Detta drar en kostnad av 1 800 kr.

Departementschefen

Vad angår de fem ordinarie skogsskolorna bör posten till reseersättningar uppräknas med 3 000 kr. och posten till lokalstyrelser med 1 000 kr. för att täcka vissa automatiska utgiftsökningar. Anslagsposten till expenser och underhåll föreslår jag skall höjas med 10 000 kr. Av denna post torde sammanlagt 35 000 kr. böra få användas för vissa engångsanskaffningar. Det torde få ankomma på domänstyrelsen att närmare bestämma fördelningen av beloppet på de olika ändamål, som angivits under punkterna A 2. b) — f) i styrelsens äskanden under detta anslag.

I fråga om de tillfälliga skogsskolekurserna tillstyrker jag en ökning av posten till reseersättningar med 1 000 kr. med hänsyn till automatiska utgiftsökningar. Beträffande posten till expenser och underhåll vill jag förorda en uppräkning med 2 000 kr. för inköp av s. k. arbetsledarpaket.

Vad kompletteringskurserna för inträde till skogsskola beträffar kan jag biträda, att posten till reseersättningar minskas med 4 000 kr. För kurserna i Bispgården och Skinnskatteberg beräknar styrelsen kostnaden för expenser och underhåll till 33 000 kr., vilket innebär en minskning av posten till detta ändamål med 8 000 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(669\,000 + 5\,000 =) 674\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till domänverkets fond för utgifter vid statens skogsskolor m. m.: Omkostnader m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 674 000 kr.

[115] 19. Byggnads- och underhållsarbeten vid statens skogsskolor m. m.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1959/60	60 400	171 362	371 785
1960/61	60 400	432 185	—
1961/62 (statsliggaren s. 942) ...	162 000		
1962/63 (förslag)	135 000		

Y r k a n d e. *Domänstyrelsen* hemställer, att för ändamålet anvisas 580 800 kr. enligt följande fördelning.

1. Samtliga fem ordinarie skogsskolors löpande underhålls- och smärre förbättringsarbeten på byggnadsbeståndet 30 000
2. Av styrelsen förskotterade byggnadsarbeten under 1960/61 132 200
3. Älvsby skogsskola
 - Gapskjul för elevernas bilar 12 000
 - Tapetsering av elevrum 6 000

Beläggning av vägarna inom skolområdet med oljegrus	5 200
Lektionsbyggnad m. m. för kompletteringskurs vid skogsskolan....	125 000
4. Hällnäs skogsskola	
Gapskjul för elevernas bilar	7 000
Avloppsbrunn	2 000
Indragning av varmvatten i lärarbostäder	3 200
Varmboning av läs- och biblioteksutrymmen	4 000
5. Bispgårdens skogsskola	
Beläggning av vägarna inom skolområdet med oljegrus	3 000
Efterarbeten vid elevhemmet	5 000
6. Bjurfors skogsskola	
Utökning av byggnadsbeståndet för erhållande av utrymme för kompletteringskurs	300 000
Installation av oljeeldning	15 000
Omläggning av yttertak på föreståndarbostaden	5 500
7. Tillfälliga skogsskolekursen vid Bjärka-Säby	
Löpande underhåll	7 400
Förbättringsarbeten i elevbyggnad	11 300
Reparation av kök i föreståndarbostaden	4 000
8. Statens kompletteringskurser	
Löpande underhållsarbeten	3 000
	580 800

Motiv. 1. Under denna rubrik har endast upptagits sådana av föreståndarna begärda byggnads- och underhållsarbeten, som av styrelsen anses vara oundgängligen nödvändiga för byggnadsbeståndets bevarande.

2. Vid Älvsby skogsskola uppstod i slutet av förra året läcka i föreståndarbostadens oljetank, varför omedelbar reparation var nödvändig. Kostnaden härför uppgick till 1 200 kr. Föreståndarbostadens tak vid Hällnäs skogsskola har omlagts för en kostnad av 6 000 kr.

I föregående års statförslag hemställde styrelsen om 98 400 kr. för att täcka de merkostnader, som uppstått för uppförande av nytt elevhem vid Bispgårdens skogsskola. Dessa medel hade förskotterats av domänverkets driftsmedel. Styrelsen har för budgetåret 1961/62 erhållit endast 21 000 kr. för att täcka nämnda kostnader. Samtliga arbeten med det nya elevhemmet är nu avslutade, och totalkostnaden belöper sig till 677 500 kr., varför styrelsen hemställer om anslag med 121 500 kr.

Vid Kolleberga skogsskola har värmeledningsrör från skolans panncentral rostat sönder. Omedelbar reparation för en kostnad av 3 500 kr. har varit nödvändig.

3. Styrelsen upprepar sin hemställan från föregående år om anslag för uppförande av snö- och regnskydd för elevernas bilar. Putsen på väggarna i elev- och skolbyggnaden har börjat lossna. För att förhindra och före-

bygga sprickbildning och nedrasning av puts i elevrummen föreslås att dessa tapetseras. Älvsbyskolan är belägen i en sluttning, varför inom skolområdet befintliga vägar är mycket känsliga under regn- och snösmältningsperioder. Styrelsen föreslår, att vägarna belägges med oljegrus.

Styrelsen har tidigare hemställt, att ny kompletteringskurs skall inrättas vid Älvsby skogsskola. Av utrymmesskäl måste antalet elevplatser begränsas till nio per kurs. De anordningar, som behöver vidtagas i samband härmed, begränsar sig till uppförande av byggnad, inrymmande lektionssal och vissa förrådsutrymmen. Kostnaden härför beräknas nu till 125 000 kr.

4. Med hänvisning till motiven under punkt 3 anser styrelsen, att gapskjul för elevernas bilar bör uppföras även vid Hällnäs skogsskola. Vid skolan saknas reningsbrunn för avlopp. Avloppsledningarna mynnar direkt i älven utan föregående rening, vilket måste anses ohygieniskt och bör avhjälpas. Sedan panncentralen moderniserats och oljeeldning installerats, finns möjlighet att även ordna varmvattentillförseln till lärarbostäderna. Styrelsen anser, att åtgärder bör vidtagas för att få varmvattenfrågan löst.

F. n. har eleverna endast tillgång till läs- och biblioteksutrymmen, som till huvuddelen ej är tillfredsställande varmbonade. Det måste anses skäligt att åtgärder vidtages för att avhjälpa dessa brister.

5. Med hänvisning till motiven under punkt 3 anser styrelsen erforderligt att oljegrusbelägga vägarna inom skolområdet. Beräknade kostnader för oförutsedda efterarbeten på grund av sättningar m. m. uppgår till 5 000 kr.

6. Med hänvisning till vad styrelsen anfört i 1960/61 och 1961/62 års statförslag hemställer styrelsen ånyo, att åtgärder får vidtagas för anordnande av kompletteringskurser vid de ordinarie skogsskolorna. Enligt styrelsens uppfattning synes det ej vara realistiskt att uppskjuta denna samordningsfråga, som är av utomordentlig betydelse för undervisningen vid skogsskolorna. Den i 1960 års statsverksproposition (s. 286) föreslagna samordningen av förmans- och skogsskoleutbildningen anser styrelsen olämplig av framförallt följande skäl.

Huvudparten av skogsskoleaspiranterna är, redan när de börjar praktisera, inriktade på att erhålla en avslutande utbildning vid skogsskola. Dessa aspiranter är närmast jämförliga med sökande till tekniska fackskolor och gymnasier och i regel i hög klass. Resultaten från de testningar, som utförts vid inträdesprovningarna under senare år, har bekräftat detta. Av personaladministrativa rådet företagna undersökningar visar klart, att gruppen skogsskoleaspiranter ligger betydligt högre både begåvnings- och kunskapsmässigt än arbetsledaraspiranter inom industrien. Skulle skogsskolorna vid elevrekryteringen tvingas bygga på en tidigare förmansutbildning, skulle detta för skogsbrukets del bl. a. medföra, att utbildningen av förmän måste dimensioneras avsevärt över behovet av dylika, för att skogsskolorna skulle få samma goda elevmaterial som nu. Enligt styrelsens uppfattning bör förmansutbildningen, i likhet med vad förhållandet är inom de flesta andra näringsgrenar, begränsas till skogsbrukets direkta behov och helst vara en intern företagsangelägenhet. Erfarenheten inom såväl skogsbruket som andra näringar visar, att förmanskåren i huvudsak bör rekryteras bland mera erfarna arbetare, som förutom stor yrkesskicklighet ådagalagt lämplighet som arbetsledare.

Styrelsen hemställer, att förutom den under punkt 3 föreslagna kompletteringskursen vid Älvsby skogsskola, som första etapp i samordningen få igångsätta arbetena vid Bjurfors skogsskola.

Nuvarande vedeldningsanläggning har för liten kapacitet och är dessutom oskäligt kostnadskrävande, varför den bör bytas ut mot oljeeldning. Yttertaget på föreståndarbostaden är mycket bristfälligt, varför det måste läggas om och nytt taktegel påläggas.

7. Styrelsen har under denna punkt upptagit dels kontraktsenliga underhållskostnader, dels kostnader för vissa förbättringsarbeten i skol- och elevbyggnaden samt föreståndarbostaden.

I skrivelse den 13 juni 1961 har styrelsen hemställt om Kungl. Maj:ts godkännande av mellan styrelsen och ägarna till Bjärka-Säby egendom tecknat kontrakt på ytterligare fem år, då nuvarande kontrakt utlöper den 1 november 1961. Med hänsyn till att styrelsen bedömer, att anläggningarna vid Bjärka-Säby erfordras för den skogligen undervisningen under ytterligare en femårsperiod, anser styrelsen det angeläget att lärare och elever vid skolan ges möjlighet att arbeta under något så när drägliga förhållanden. För att tillfredsställa detta krav måste vissa minimiförbättringar utföras.

8. För löpande underhåll har endast upptagits absolut nödvändiga kostnader.

Till förbättringsarbeten vid anläggningarna för de till Skinnskatteberg förlagda kompletteringskurserna har innevarande år 25 000 kr. erhållits mot av styrelsens byggnadskontor beräknade erforderliga 150 000 kr. Med hjälp av erhållna medel har någon standardförbättring för undervisningen ej kunnat komma till stånd. Beloppet har ej räckt ens för en angelägen utvidgning av lektionsutrymmen utan i sin helhet måst användas för avhjälpande av akuta brister i elevförläggningen och ekonomibyggnaden, vilket inte i något avseende utökat anläggningarnas livslängd. Dessa är i sådant skick, att styrelsen finner en avveckling av verksamheten i Skinnskatteberg nödvändig inom loppet av ett par år. Detta är också möjligt att genomföra under förutsättning, att av styrelsen i det föregående begärda byggnadsanslag anvisas.

Departementschefen

Såsom jag anfört under punkten I 17 bör domänstyrelsen under nästa budgetår anordna kompletteringskurser för inträde i skogsskola i Bispgården och Skinnskatteberg. Jag kan således inte biträda förslagen om vissa byggnadsarbeten för kompletteringskurser vid Älvsby och Bjurfors skogsskolor. Liksom för innevarande budgetår bör däremot 25 000 kr. tilldelas styrelsen för förbättringsarbeten vid anläggningarna i Skinnskatteberg. Vidare bör 2 000 kr. anvisas till underhåll av kurslokaler i Bispgården.

Vad domänstyrelsen äskat i fråga om medel till löpande underhåll och smärre förbättringsarbeten vid samtliga fem ordinarie skogsskolor kan jag tillstyrka.

Av medelsyrkandena för andra anläggningsåtgärder vid ordinarie skogs-

skolor avstyrker jag det som avser skjul för elevernas bilar i Älvsby och Hällnäs, men förordar bifall till de övriga. Sammanlagt bör för här angivna ändamål anvisas 79 000 kr. Till underhålls- och förbättringsarbeten vid den tillfälliga skogsskolekursen vid Bjärka-Säby torde böra anvisas 19 000 kr.

Jag kan endast tillstyrka att 10 000 kr. anvisas för vissa av styrelsen förskotterade byggnadsarbeten.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat bör under denna anslagspunkt anvisas ett belopp av 135 000 kr.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Byggnads- och underhållsarbeten vid statens skogsskolor m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 135 000 kr.

[116] 20. Bidrag till vissa skogsbrukskurser, m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	2 718 000	2 715 215
1960/61	3 269 000	3 304 898
1961/62 (statsliggaren s. 942)	3 769 000	
1962/63 (förslag; beräknat belopp)	4 600 000	

Y r k a n d e. *Skogsstyrelsen* hemställer på anförda skäl, att anslaget höjes med 1 587 000 kr.

Departementschefen

Såsom jag uttalat bland annat under skogsstyrelsens avlöningsanslag har jag för avsikt att senare föreslå Kungl. Maj:t att framlägga särskild proposition angående fortsatt utbyggnad av den skogliga yrkesutbildningen, m. m. Propositionen avses även innefatta Kungl. Maj:ts ställningstagande till anslagsanvisningen för nästa budgetår under förevarande rubrik. Med hänvisning härtill hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Bidrag till vissa skogsbrukskurser, m. m.* för budgetåret 1962/63 beräkna ett förslagsanslag av 4 600 000 kr.

[117] 21. Ersättning till domänverkets fond för utgifter för övertalig personal

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	360 000	356 784
1960/61	352 800	358 202
1961/62 (statsliggaren s. 942)	366 000	
1962/63 (förslag)	338 000	

Y r k a n d e. *Domänstyrelsen* hemställer, att anslaget skall uppföras med 337 700 kr.

M o t i v. Av det äskade beloppet avser 8 500 kr. ersättningar, föranledda av 1934 års riksdags beslut (rskr. 265), att till indragningsstat utan tjänst-

göringsskyldighet fr. o. m. den 1 januari 1935 överflytta en skogsskoleföreståndare och en skogsrättare, 11 400 kr. ersättningar, föranledda av 1937 års riksdags beslut (rskr. 257) att till indragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet fr. o. m. den 1 januari 1938 överflytta viss personal vid domänverket och 317 800 kr. ersättningar till övertalig personal bestående av särskilt redovisade f. d. befattningshavare vid domänverket.

I skrivelse den 14 december 1961 har *domänstyrelsen* gjort framställning om ersättning ur kyrkofonden för år 1961 till domänverkets fond för övertalig personal. Styrelsen har föreslagit, att de för år 1961 utbetalade ersättningarna till övertalig personal, tillhopa 770 008 kr. 60 öre, skall fördelas på sätt framgår av följande sammanställning. Denna har uppgjorts efter samma grunder, som de vilka följts i propositionen nr 20 till fjolårets riksdag.

Ersättning för övertalig personal 1961

Befattningshavare	Utgifter (salderade)	Vidstående utgifter fördelas på			
		kyrkofonden		riksstatsanslag	
	kr.	%	kr.	%	kr.
Enligt kungl. brev den ³⁰ / ₁₀ 1933					
Pension till					
jägmästare.....	251 947: 65	65,4	164 773: 76	34,6	87 173: 89
kronojägare	335 036: 71	62,3	208 727: 87	37,7	126 308: 84
skogstaxatorer	27 616: 57	50,0	13 808: 29	50,0	13 808: 28
kontorsbiträden hos överjägmästare	12 612: 20	100,0	12 612: 20	—	—
Förtidspension till icke-ordinarie					
jägmästare.....	84 527: 22	6,7	5 663: 32	93,3	78 863: 90
kronojägare	34 781: 08	65,4	22 746: 83	34,6	12 034: 25
Livränta till icke-ordinarie					
jägmästare.....	1 474: —	6,7	98: 76	93,3	1 375: 24
kronojägare	1 112: 60	65,4	727: 64	34,6	384: 96
Enligt kungl. brev den ⁹ / ₁₀ 1934					
Pension till skogsrättare	8 452: 37	—	—	100,0	8 452: 37
Enligt kungl. brev den ¹¹ / ₄ 1937					
Pension till kronojägare	8 200: 20	—	—	100,0	8 200: 20
Förtidspension till icke-ordinarie kronojägare	4 248: —	—	—	100,0	4 248: —
Summa	770 008: 60		429 158: 67		340 849: 93

Domänstyrelsen hemställer sålunda, att kyrkofonden skall för år 1961 ersätta domänverkets fond kostnader för övertalig personal vid domänverket med 429 158 kr. 67 öre.

Departementschefen

Då jag inte har något att erinra mot domänstyrelsens beräkning av medelsbehovet för nästa budgetår föreslår jag att anslaget upptages med 338 000 kr.

Vad härefter gäller domänstyrelsens förslag till fördelning av de verkliga kostnaderna under år 1961 för domänverkets övertaliga personal kan jag, efter gemensam beredning med chefen för ecklesiastikdepartementet, tillstyrka detsamma. Förslaget överensstämmer med de principer som riksdagen tidigare godtagit i ämnet.

Jag hemställer att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) till *Ersättning till domänverkets fond för utgifter för övertalig personal* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 338 000 kr.

b) besluta att kyrkofonden skall för år 1961 ersätta domänverkets fond för övertalig personal vid domänverket med 429 158 kr. 67 öre.

J. Lantmäteri- och kartväsendet**[118] 1. Lantmäteristyrelsen: Avlöningar**

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	1 372 900	1 285 536
1960/61	1 936 800	1 935 820
1961/62 (statsliggaren s. 943)	2 158 000	
1962/63 (förslag)	2 236 000	

Y r k a n d e. *Lantmäteristyrelsen* hemställer, att anslaget höjes med 70 000 kr. på sätt framgår av följande uppställning.

Ökning

1. Personalförstärkningar

- a) 1 kontorist Ae 9 och 1 kanslibitråde Ae 7 vid kameralsektionen
i st. f. viss extrapersonal + 13 000
- b) extra personal för personalvårdsärenden + 19 000

2. Löneregleringar

- a) 4 överingenjörer Bo 3 i st. f. 4 byråchefer Bo 1 + 17 568
- b) 1 förste byråsekreterare Ao 23 i st. f. Ae 23 —
- c) 1 byrådirektör Ae 24 i st. f. Ag 24 å utredningsbyrån —
- d) 1 jägmästare Ae 24 (landsbygdsbyrån) i st. f. medel för anlitande
av skoglig expertis —
- e) 1 ingenjör Ae 19 (stadsbyrån) i st. f. förste mätningstekniker Ae 17 + 1 300
- f) flygtillägg vid viss tjänstgöring —

3. Omräkningar m. m.

- a) icke-ordinarie personal i st. f. ej uppehållna ordinarie kontors-
biträdestjänster —
 - b) merkostnader med anledning av löneregleringar 1961 + 14 836
 - c) reglerad befordringsgång och löneklassuppflyttningar m. m. samt
ökad kompensation för folkpensionsavgifter + 4 639
- + 70 343

4. Styrelsen hemställer, att anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal ändras från obetecknad till förslagsvis.

M o t i v. I en allmän motivering uttalar styrelsen bl. a. följande.

Det första skedet av den av 1960 års riksdag (prop. 74; JoU 19; rskr. 212) beslutade reformen av lantmäteriet — genomförandet av den nya or-

ganisationen — har slutförts. Det andra skedet — genomförandet av rationellare arbetsfördelning och arbetsmetoder — har ägnats stor uppmärksamhet och pågår successivt. I sammanhanget anför styrelsen, att det f. n. sammanlagt finns 35 specialorganisationer för i huvudsak arbetsuppgifter i anslutning till yttre rationalisering av jordbruks- och skogsfastigheter. Styrelsen understryker, att av särskild betydelse för specialorganisationernas rationella arbete är utnyttjandet av bl. a. det tekniska understöd som tillhandahålles förrättningsorganisationen från länslantmäterikontoren, från styrelsens mätningstekniska avdelning och från den fastighetstekniska sektionen inom styrelsens landsbygdsbyrå.

Beträffande personalsituationen framhåller styrelsen följande.

Bristen i förhållande till gällande personalramar utgör f. n. omkring 37 lantmätare och 28 mätningstekniker. Dessa siffror ger dock enligt styrelsen en ofullständig bild av underskottet i fråga om arbetskaper. Personalramarna beträffande i vart fall mätningstekniker och kontorspersonal måste nämligen anses allt för knappa. Med hänsyn till personalbristen har styrelsen sökt begränsa lantmäteriets engagemang i fråga om vissa arbetsuppgifter samt att genom anställning av extrapersonal med andra kvalifikationer i görligaste mån avlasta arbetsuppgifter från lantmätare och mätningstekniker. Det är dock inte möjligt att helt neutralisera bristen på teknisk personal på denna väg. Styrelsen anser det därför angeläget, att effektiva åtgärder vidtages för att begränsa avgången av kvalificerad personal. De löne-regleringar, som vidtagits under 1961 och som haft viss hämmande effekt på avgången, bör därför fullföljas. Vidare fordras alltjämt åtgärder för nyutbildning och fortbildning av personal.

Den totala arbetsbalansen inom lantmäteriet var vid årsskiftet 1960/61 av i stort sett samma omfattning i arbetsmånader räknat som vid årsskiftet 1959/60. Balansen utgjorde ca 18 arbetsmånader för all personal. Styrelsen framhåller dock, att balansuppgifterna kan bedömas vara lägre än vad som motsvarar den reella efterfrågan på lantmäteriets tjänster. Av inventering vid årsskiftet 1960/61 framgår att fastighetsrationaliseringsföretag av större omfattning då var under utförande på en areal av ca 410 000 ha — därav ca 19 000 ha jordbruksjord och ca 340 000 ha skogsmark — och berörde omkring 7 000 brukningsenheter. De för omedelbart påbörjande aktuella större företagen omfattade ca 190 000 ha fördelade på ca 25 000 ha jordbruksjord och ca 160 000 ha skogsmark. I detta sammanhang framhåller styrelsen, att lantmäteriets medverkan vid den yttre rationaliseringen inte begränsar sig till enbart initiativverksamhet och handläggning av olika förrättningar utan även avser allmän upplysnings- och rådgivningsverksamhet.

Slutligen anmäler styrelsen i de allmänna motiven, att en nyberäkning av lantmäteriets självkostnader genomförts i syfte att belysa i vad mån en höjning av lantmäteritaxan är motiverad. Beräkningarna, som utförts med beaktande av utfallet av 1961 års löneförhandlingar, har givit vid handen en kostnadsökning av i runt tal 1,61 milj. kr. eller ca 4 procent av de totala självkostnaderna. I avvaktan på utgången av löneförhandlingarna under första halvåret 1962 anser sig styrelsen inte nu böra framlägga något förslag till taxehöjning.

Härefter övergår styrelsen till att behandla yrkandena under förevarande anslag.

1 a). Arbetsbelastningen å administrativa byråns kamerala sektion är enligt styrelsen mycket stor. I stor utsträckning har extra personal anlitats samt övertidstjänstgöring förekommit. Det framstår enligt styrelsens uppfattning som orimligt att varaktigt grunda en organisations funktionsduglighet på övertidsarbete och extra arbetskraft. Ungefär hälften av kostnaderna för de föreslagna tjänsterna motsvaras av minskade kostnader för extra personal.

1 b). Inom styrelsen saknas befattningshavare, som mera aktivt kan ägna sig åt individuell personalvård. Det är enligt styrelsen inte förenligt med modern personalpolitik att enbart passivt behandla olika uppkommande konflikter eller individuella personalvårdsfall av annan art. Med hänsyn härtill anser styrelsen, att medel bör anvisas motsvarande kostnaderna för en tjänsteman i Ag 15 med socionomutbildning eller med genom praktisk verksamhet förvärvat likvärdiga meriter.

2 a). De frågor som byråcheferna har att taga befattning med är, anför styrelsen, av stor räckvidd och ofta av komplicerad natur. Samtliga byråchefer måste besitta synnerligen ingående insikter i de ofta svårbemästrade frågekomplex som lantmäteritekniken inrymmer, varjämte höga anspråk ställs på deras förmåga att ta initiativ till och leda utvecklingsarbete.

Genom beslut av 1961 års vårriksdag har överlantmätartjänsterna uppflyttats från Bo 1 till Bo 3, medan byråchefstjänsterna alljämt är placerade i Bo 1. Styrelsen anser, att kraven på kunnsighet samt i fråga om organisations- och arbetsförmåga bör vara väl så höga beträffande byråcheferna som beträffande överlantmätarna. Därtill kommer att byråcheferna är ledamöter i den centrala verksledningen. I sammanhanget erinrar styrelsen om att inom flera andra statliga myndigheter, där byråchefstjänster eller därmed jämförbara tjänster rekryteras bland civilingenjörer, löneställningen för dessa tjänster är högre än för nu ifrågavarande tjänster. Styrelsen understryker att jämväl löneutvecklingen i kommunal och enskild tjänst för civilingenjörer med ifrågavarande kvalifikationer starkt motiverar den föreslagna uppflyttningen. Tjänstebenenämningen bör med hänsyn till arbetsuppgifternas art samt förhållandena i andra verk med likartade uppgifter ändras till överingenjör.

2 b). Beträffande motiveringen för detta förslag, som framfördes även i fjol, torde få hänvisas till IX ht 1961 s. 318 under 1 c).

2 c). På styrelsens utredningsbyrå finns sedan 1957 en byrådirektörstjänst i Ag 24. 1956 års lantmäterikommitté föreslog att tjänsten skulle ändras till extra ordinarie, då behovet av densamma bedömdes vara permanent. Det är enligt styrelsen angeläget att innehavaren av tjänsten beredes sådan anställning att vederbörande kan beräknas komma att stanna. De med tjänsten föränade arbetsuppgifterna förutsätter inte endast speciella kunskaper i fastighetsrätten och lantmäteritekniken samt ingående kännedom om olika arkiv utan även en speciell utredningsrutin, som endast kan förvärfvas genom relativt långvarig verksamhet.

2 d). Beträffande motiveringen för detta förslag, som framfördes även i fjol, torde få hänvisas till IX ht 1961 s. 319 under 1 d).

2 e). Lönegradsplaceringen för tjänsten har enligt styrelsen skett mot bakgrunden av lönenivån för mätningstekniker inom lantmäteriet och det

kommunala mätningssväsendet. Sedan dess har lönenivån för den mätningstekniska personalen höjts och det framstår närmast såsom en automatisk följd härav att tjänsten **uppflyttas till Ae 19.**

2 f). Yrkandet avser förmåner till personal, företrädesvis vid mätningstekniska avdelningen eller vid landsbygdsbyråns fastighetstekniska sektion, vid arbeten varvid flygplan utnyttjas. I fråga om den närmare motiveringen torde få hänvisas till punkten J 4.

3. Ändringarna är av automatisk karaktär.

4. Styrelsen anför, att anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal är obetecknad medan alla övriga anslagsposter utgöres av förslagsposter. Styrelsen har svårt inse att tillräckliga motiv finns för denna avvikelse och föreslår att posten betecknas såsom förslagsvis.

Lantmäteristyrelsen har vidare i skrivelse den 11 november 1961 hemställt, att en kontoristtjänst i Ae 9 vid statens reproduktionsanstalt fr. o. m. den 1 juli 1962 överföres till styrelsen och att i anledning härav anslaget uppräknas med 15 400 kr. Som motiv härför anför styrelsen i huvudsak följande.

Med stöd av Kungl. Maj:ts beslut har sedan 1957 innehavaren av kontoristtjänsten, som är partiellt arbetsför, tjänstgjort på styrelsens kamrerarkontor, varvid dock lönen bestridits av reproduktionsanstalten. Eftersom denna den 1 juli 1962 skall ombildas till aktiebolag bör nuvarande anordning upphöra. Reproduktionsanstalten har med hänsyn till lokalförhållandena ej någon möjlighet att bereda vederbörande arbetsplats. Enligt styrelsens mening talar sociala skäl för att vederbörande ej på grund av ombildningen av reproduktionsanstalten till aktiebolag skall berövas sin tjänst och sitt nuvarande arbete.

Departementschefen

Det är av vikt för den fortgående rationaliseringsverksamheten på jordbrukets och skogsbrukets områden att berörda centrala myndigheter stödjer och samordnar de regionala rationaliseringsorganens verksamhet. För lantmateriets del är det främst den av specialorganisationerna bedrivna verksamheten för storleksrationalisering och arronderingsförbättring av jordbruks- och skogsfastigheter som kräver ökade insatser från lantmäteristyrelsens sida. Med hänsyn härtill bör det inom styrelsen ankomma på en kvalificerad befattningshavare att direkt under generaldirektören handlägga frågor av organisatorisk och samordningsnatur beträffande specialorganisationerna. Jag vill därför föreslå, att en tjänsteman tills vidare skall förordnas att bestrida göromål som ankommer på avdelningsdirektör i Be 1 vid styrelsen. Samtidigt bör dock en lantmätartjänst i Ae 26 i lantmateristaten hållas vakant. Vad jag nu förordat föranleder ett ökat medelsbehov under detta anslag av 42 800 kr.

På de skäl lantmäteristyrelsen anfört föreslår jag, att till styrelsen överföres en till statens reproduktionsanstalt nu hänförlig kontoristtjänst i Ae 9, vilken emellertid ej bör återbesättas vid innehavarens avgång. I anledning härav bör anslaget uppräknas med 15 400 kr. Däremot kan jag inte tillstyrka de personalförstärkningar i övrigt, som styrelsen yrkat. Ej heller kan jag

biträda de förslag till lönereglering eller ordinariesättning av vissa tjänster som framlagts i anslagsäskandena. Vad styrelsen föreslagit rörande flygtillägg för viss personal kan jag ej tillstyrka. De av styrelsen beräknade merkostnaderna av automatisk karaktär under anslaget föranleder ingen erinran från min sida. Anslaget bör till följd härav uppräknas med 19 800 kr. Anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal bör alltså vara oöverskattad.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(2\,158\,000 + 78\,000 =) 2\,236\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- a) fastställa följande avlöningsstat för lantmäteristyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	709 000
2. Arvoden bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	3 300
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	1 006 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	482 700
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	35 000

Summa kr. 2 236 000

- b) till *Lantmäteristyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 2 236 000 kr.

[119] **2. Lantmäteristyrelsen: Omkostnader**

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	152 300	140 145
1960/61	240 700	230 601
1961/62 (statsliggaren s. 944)	245 000	
1962/63 (förslag)	280 000	

Y r k a n d e. *Lantmäteristyrelsen* föreslår, att anslaget ökas med 49 000 kr. på sätt framgår av följande uppställning.

	Utgifter		Anslag	Ökning
	1959/60	1960/61	1961/62	
1. Övriga expenser	91 461	138 209	139 300	+ 44 000
2. Publikationstryck	4 885	1 666	10 000	+ 5 000
				+ 49 000

M o t i v. 1. Styrelsen anmäler att en koncentration av styrelsens lokalutrymmen beräknas i huvudsak vara genomförd till budgetåret 1962/63. På grund härav och med hänsyn till att behovet av en utökad telefonväxel är synnerligen angeläget bör den nuvarande växeln utbytas mot en större för automatisk drift. Detta medför en engångskostnad för installation med 32 000 kr. och ökade årliga kostnader för abonnemang med 2 000 kr.

Styrelsen hemställde i anslagsäskandena 1960 att 6 000 kr. beräknades till utbyte av en i det närmaste helt nedsliten adresseringsmaskin. Maskinen användes, förutom för försändelser till lantmäteriets organisationsenheter och tjänstemän, vid löneutbetalningar m. m. Då kostnaderna för utbyte av maskinen enligt styrelsen inte kan inrymmas inom ramen för anvisade medel bör delposten uppräknas med 6 000 kr.

Utbyte av glödljusarmaturen i visnings- och forskarsalen i styrelsens arkiv har aktualiserats, då lamphållarna numera rostat sönder och risk föreligger att de faller ned. Den befintliga armaturen bör utbytas mot lysrörsarmatur. Kostnaderna härför har beräknats till ca 4 000 kr.

2. Den redovisade anslagsbelastningen för budgetåret 1960/61 återger enligt styrelsen inte de verkliga utgifterna, då beställda tryck inte levererats resp. räkningar inte utställts före budgetårsskiftet. För budgetåret 1962/63 förutser styrelsen ett betydande medelsbehov, enär översyn pågår av anvisningar för lantmäteriverksamhetens bedrivande. Styrelsen har vidare för avsikt att under innevarande budgetår påbörja litteraturservice inom de ämnesområden som berör lantmäteriväsendet.

Styrelsen hemställer vidare om bemyndigande att av delposten ta medel i anspråk för bekostande av publikationstryck avsett för upplysning rörande yttre rationalisering.

Enligt styrelsen är möjligheterna att få till stånd och i enkla och smidiga former genomföra åtgärder som syftar till yttre rationalisering i hög grad beroende av berörda jordbrukares intresse och medverkan. Härför behövs under förberedelsestadiet till rationaliseringsåtgärderna en aktiv upplysningsverksamhet i syfte att för berörda jordbrukare klarlägga förutsättningarna för och verkningarna av skilda rationaliseringsåtgärder såsom storleksrationalisering, arronderingsförbättring, tillkomsten av tekniska anläggningar, genomförandet av driftsomläggningar m. m. Styrelsen hänvisar till att departementschefen i prop. 1959: 148 (s. 211—212) beträffande skogliga omarronderingar framhållit, att det bör vara en angelägen uppgift för bl. a. lantmäteriorganisationen att upplysa om fördelarna av en förbättrad fastighetsindelning och om de vägar som står till buds för att få till stånd en sådan.

Departementschefen

Med hänsyn till angelägenheten av en ökad upplysnings- och rådgivningsverksamhet rörande yttre rationalisering av jordbruks- och skogsfastigheter tillstyrker jag styrelsens förslag, att från anslagsposten till publikationstryck skall få bestridas kostnader för att trycka upplysningsmaterial i detta ämne. Någon höjning av anslagsposten synes emellertid ej behövlig i betraktande av medelsåtgången under de senaste budgetåren. Delposten till övriga expenser bör däremot ökas med ett engångsbelopp av 32 000 kr. för att styrelsen skall kunna anskaffa ny telefonväxel. Vidare bör anslagsposten till reseersättningar uppräknas med 3 000 kr. på grund av automatiska kostnadsstegringar.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(245\,000 + 35\,000 =) 280\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantmäteristyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 280 000 kr.

[120] 3. Lantmäteristaten: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	24 908 100	24 496 504
1960/61	25 790 700	26 002 826
1961/62 (statsliggaren s. 944)	28 844 000	
1962/63 (förslag)	29 618 000	

Y r k a n d e. *Lantmäteristyrelsen* hemställer, att anslaget höjes med 1 130 000 kr. på sätt framgår av följande uppställning.

		Ökning
1. <i>Personalförstärkningar</i>		
a) 10 ingenjörer (förste mätningstekniker) Ae 17	+	196 440
b) 2 kansliskrivare Ae 12	+	29 832
c) 1 kansliskrivare Ao 10 å övergångsstat överförd från lantmäteristyrelsen		—
d) 1 kontorist Ao 9 å övergångsstat överförd från lantbruksorganisationen		—
e) 30 biträden Af 3—Ae 7	+	280 440
2. <i>Löneregleringar m. m.</i>		
a) 5 kanslibiträdestjänster Ao 7 å övergångsstat återföres på stat i utbyte mot 5 vakanta ordinarie kanslibiträdestjänster	+	6 006
b) flygtillägg vid viss tjänstgöring		—
3. <i>Omräkningar m. m.</i>		
a) merkostnader med anledning av löneregleringar 1961	+	384 746
b) merkostnader med anledning av ortsgruppsreformen	+	53 621
c) merkostnader med anledning av ändrad kallortsindelning m. m.	+	28 000
d) ändrad vakanshållning m. m.	+	6 221
e) reglerad befordringsgång och löneklassuppflyttningar m. m. samt ökad kompensation för folkpensionsavgifter	+	144 812
		+ 1 130 118

M o t i v. 1 a). Styrelsen erinrar om att i olika sammanhang understrukits vikten av att lantmäteriet erhåller tillräckliga personella och materiella resurser. Beträffande gruppen mätningstekniker räknade 1956 års lantmäterikommitté med en ökning av 17 utöver dåvarande personalram. Med hänsyn till bristen på mätningsteknisk personal har frågan om en ökning av antalet mätningsteknikertjänster tidigare fått anstå. Omkring den 1 augusti 1961 var bristen inom denna personalgrupp i förhållande till nuvarande personalram 28 tjänstemän. Med utgångspunkt från att utbildning av mätningstekniker nästa höst kommer att påbörjas vid teknisk fackskola samt från antagandet att lönesättningen för mätningstekniker sker så att de två senaste årens onormalt höga avgång reduceras redovisar styrelsen följande

prognos beträffande tillgången på mätningsteknisk personal i förhållande till nuvarande ram.

Tidpunkt	1.7.61	1.7.62	1.7.63	1.7.64
Brist/överskott	— 28	— 7	+ 11	+ 27

Enligt styrelsen visar prognosen att en ökad medelstillgång fordras för att möjliggöra anställning av mätningsteknisk personal i den omfattning rekryteringsunderlaget medger. Med hänsyn till önskvärdheten att få behålla den kvalificerade personalen inom lantmäteriet bör de nya tjänsterna placeras i Ae 17. Styrelsen föreslår, att tjänstebenenämningen för förste mätningsteknikertjänsterna i Ae 17 ändras till ingenjör.

1 b). Styrelsen erinrar om att i samband med lantmäteriets omorganisation har en utbyggnad av den tidigare påbörjade serviceverksamheten från lantmäterikontorens sida till förmån för förämningsorganisationerna framhållits såsom en väsentlig effektivitetsfrämjande åtgärd (prop. 1960: 74 s. 117). För detta ändamål har 18 tjänster såsom förste kansliskrivare eller kansliskrivare inrättats, varav två fr. o. m. innevarande budgetår. Lantmäterikommittén har i likhet med styrelsen bedömt behovet av dylika tjänster vara 20. Med hänsyn till hittillsvarande goda erfarenheter anser styrelsen, att de två återstående tjänsterna bör inrättas. I överensstämmelse med lönegradsplaceringen enligt prop. 1961: 142 bör de nya tjänsterna inrättas såsom förste kansliskrivartjänster i Ae 12.

1 c). Vid tillsättning av tre genom prop. 1961: 142 från Ao 10 till Ao 12 uppflyttade kansliskrivartjänster hos styrelsen har en av innehavarna av tjänst i Ao 10 inte erhållit högre tjänst. Innehavaren av tjänsten, som enligt styrelsen bör föras på övergångsstat, har förordnats att tjänstgöra på länslantmäterikontor. Medel för tjänsten bör till följd därav beräknas under lantmäteristatens avlöningsanslag och tjänsten upptagas å personalförteckningen för lantmäteristaten. Styrelsen har intet att erinra mot föreskrift att en vikariatslön å tjänst såsom kansliskrivare i Ao 10 eller eventuellt en kansliskrivartjänst i Ae 10 i lantmäteristaten hålles vakant så länge nu berörda tjänst å övergångsstat uppehålles.

1 d). I samband med genomförd sammanslagning av de båda lantbruksnämnderna i Kalmar län har innehavaren av en på övergångsstat förd tjänst som kontorist i Ao 9 vid den förutvarande lantbruksnämnden i Kalmar läns norra område ansetts böra beredas tjänstgöring inom lantmäteristaten. Styrelsen föreslår, under hänvisning till med lantbruksstyrelsen träffad överenskommelse, att berörda kontoristtjänst å övergångsstat överföres till personalförteckningen för lantmäteristaten, varvid en motsvarande minskning av för extra personal beräknade medel bör ske.

1 e). Styrelsen erinrar om att en av de vägar, som av 1960 års riksdag anvisats för att öka lantmäteriets effektivitet, är att vissa arbetsuppgifter, som tidigare åvilat lantmätare och mätningstekniker, överföres på kontorspersonal (JoU 19 s. 37).

En sådan delegering påverkar självfallet behovet av kontorspersonal. 1956 års lantmäterikommitté beräknade i samråd med statens organisationsnämnd att kontorspersonalen i lantmäteristaten på grund av delegeringen, önskemålet av balansavveckling samt önskemålet om en intensifierad förrätningsverksamhet för yttre rationalisering borde ökas med sammanlagt 196 befattningshavare jämfört med den under budgetåret 1959/60 medgivna ramen. Lantmäteriets utbildningskapacitet beträffande kontorspersonal har ökats från 60 elever föregående budgetår till 90 elever innevarande budgetår. Det är enligt styrelsen synnerligen angeläget att de härigenom uppkommande möjligheterna att tillföra lantmäteriet ytterligare specialutbildad kontorspersonal tillvaratages.

Styrelsen räknar med att nuvarande vakanser beträffande den mätningstekniska personalen liksom en del av vakanserna i fråga om lantmätare skall utfyllas under budgetåret 1962/63. Styrelsen torde därför inte i samma omfattning som hittills kunna anställa extra personal avlönad av vakansmedel. Med hänsyn därtill fordras, att medel beräknas för nu ifrågavarande biträdespersonal därest tillgången på kontorspersonal inte skall reduceras. Kontorspersonalen fäster erfarenhetsmässigt stort avseende vid att anställningen inte blott är extra. Styrelsen understryker, att det föreslagna antalet tjänster inte är tillräckligt för att motsvara vare sig behovet av utbildad kontorspersonal eller det beräknade nettotillskottet av sådan personal. Styrelsen har därför utgått från att även under budgetåret 1962/63 extra kontorspersonal till ett inte obetydligt antal skall kunna avlönas med vakansmedel. En förutsättning härför är dock, att medel anvisas för de under punkt 1 a) begärda förste mätningsteknikertjänsterna. Därest så inte skulle ske, torde styrelsen — såvida inte medel i ökad omfattning anvisas för extra personal — få avstå från att i viss utsträckning nyanställa mätningsteknisk personal samt därjämte även i viss mån få reducera antalet extra biträden i kontorstjänst.

2 a). Sedan personalförteckningarna för länslantmäterikontoren och lantmäteriets distriktsorganisation i samband med omorganisationen 1960 sammanförts har personalförteckningen kommit att omfatta kanslibiträdestjänster såväl å ordinarie stat som å övergångsstat. Det ter sig enligt styrelsens mening föga rationellt med tjänster i samma lönegrad såväl på ordinarie stat som på övergångsstat. Sedan ett tillräckligt antal tjänster i samband med visst tillsättningsärendet blivit vakanta anser styrelsen att berörda tjänster å övergångsstat, av vilka fem nu återstår, bör återföras på ordinarie stat mot det att lika många vakanta tjänster avföres.

2 b). Styrelsen hänvisar beträffande motiveringen till punkten J 4.

3. Ändringarna är av automatisk karaktär.

Departementschefen

Alltjämt föreligger en i förhållande till arbetsuppgifternas omfattning besvärande brist på mätningstekniker och särskilt utbildad kontorspersonal inom lantmäteriväsendet. Härigenom motverkas bland annat verksamheten

med yttre rationalisering av jordbruks- och skogsfastigheter. De senaste åren har åtgärder vidtagits i syfte att avsevärt höja kapaciteten vid den av lantmäteristyrelsen bedrivna utbildningen av mätningstekniker. Under innevarande budgetår har därjämte anordnats en kurs av omskolningskaraktär för utbildning av personal med teknikeruppgifter. På grund härav torde mot slutet av nästa budgetår vakanserna å mätningsteknikertjänster kunna fyllas. Jag är inte beredd tillstyrka att ytterligare mätningsteknikertjänster inrättas nästa budgetår. Lantmäteristyrelsen bör utnyttja den förbättrade tillgången på mätningstekniker för att främja den yttre rationaliseringsverksamheten genom att i görligaste mån förstärka specialorganisationerna med sådan personal.

I fråga om särskilt utbildad kontorspersonal föreligger redan nu möjligheter till nyrekrytering. Ökad tillgång å sådan personal erfordras för övrigt för fortsatt delegering av vissa uppgifter, som nu åvilar lantmätare och mätningstekniker. Jag förordar med hänsyn härtill, att nio för ifrågavarande personal avsedda tjänster inrättas den 1 juli 1962. Av dessa bör en vara kansliskrivartjänst i Ae 10 med arkivserviceuppgifter å länslantmäterikontor. Övriga åtta tjänster torde böra inrättas såsom extra ordinarie i den för vissa kartritningsbiträden avsedda reglerade befordringsgången. Tjänsterna bör i första hand användas för förstärkning av specialorganisationerna. Personalförstärkningarna föranleder ett ökat medelsbehov av sammanlagt 88 400 kr.

Styrelsens förslag om överföring till lantmäteristatens personalförteckning av en kansliskrivartjänst i Ao 10 å övergångsstat och en kontoristtjänst i Ao 9 å övergångsstat från respektive lantmäteristyrelsen och lantbruksnämnderna biträder jag. Likaså tillstyrker jag, att fem ordinarie kanslibitträdestjänster å övergångsstat får återföras på stat i utbyte mot samma antal vakanta ordinarie kanslibitträdestjänster. Någon uppräkningsanslag på grund härav kan jag dock inte tillstyrka. Förslaget om flygtillägg vid viss tjänstgöring kan jag ej tillstyrka.

De av lantmäteristyrelsen beräknade merkostnaderna av automatisk karkaktär föranleder ingen erinran från min sida. I anledning härav bör anslaget uppräknas med 617 400 kr. Vidare bör 100 000 kr. tillföras anslaget som följd av minskningen i antalet vakanser å vissa tjänster. Å andra sidan föranleder vad jag under lantmäteristyrelsens avlöningsanslag förordat i fråga om vakanshållning av en lantmätartjänst i Ae 26 en minskning av medelsbehovet med 31 800 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(28\,844\,000 + 774\,000 =)$ 29 618 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för lantmäteristaten som föranledes av vad jag föreslagit i det föregående.

b) fastställa följande avlöningsstat för lantmäteristaten, att tillämpas tills vidare vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	9 217 000
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	13 382 000
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	6 562 000
4. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	457 000
Summa kr.	29 618 000

c) till *Lantmäteristaten*: *Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 29 618 000 kr.

[121] 4. Lantmäteristaten: Omkostnader

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	5 186 000	5 288 574
1960/61	5 297 800	5 384 355
1961/62 (statsliggaren s. 946)	5 707 000	
1962/63 (förslag)	5 940 000	

Y r k a n d e. *Lantmäteristyrelsen* hemställer, att anslaget uppräknas med 346 000 kr., varjämte styrelsen hemställer, att 100 000 kr. anvisas för arkivfotografering vid länslantmäterikontoren. Styrelsens yrkanden framgår av följande uppställning.

	Utgifter		Anslag		Ökning
	1959/60	1960/61	1961/62		
1. Sjukvård m. m.	53 460	68 286	51 000	+	9 000
2. Reseersättningar	3 108 699	3 160 185	3 308 000	+	165 000
3. Förnyelse och underhåll av utrustning	238 205	262 813	345 000	+	100 000
4. Övriga expenser	919 939	966 418	1 003 000	+	72 000
5. Kostnader i samband med lantmäteriförrättningar	808 772	743 849	850 000		—
6. Kostnader för arkivfotografering vid länslantmäterikontoren	—	—	—	+	100 000
					+ 446 000

M o t i v. 1. Med hänsyn till belastningen bör enligt styrelsen delposten ökas med 9 000 kr.

2. Styrelsen beräknar merkostnaderna på grund av traktamentshöjningen den 1 juli 1961 till 215 000 kr. Av det för innevarande budgetår anvisade beloppet avser 50 000 kr. merkostnader föranledda av lantmäteriets omorganisation. Beloppet erfordras ej för nästkommande budgetår.

3. Styrelsen erinrar om att i anslagsäskandena 1960 anfördes, att utrust-

ningskapitalet inom lantmäteristaten motsvarar ett uppskattat återanskaffningsvärde av omkring 6 000 000 kr. Med hänsyn bl. a. till den starka förslitning, som framförallt fältutrustningen är utsatt för, beräknas avskrivningstiden i genomsnitt till 15 år. Härav följer att årlig förnyelse av utrustning för omkring 400 000 kr. är erforderlig för att vidmakthålla hittillsvarande utrustningskapital. Av de 345 000 kr., som anvisats för innevarande budgetår, beräknar styrelsen att ca 100 000 kr. erfordras för reparationer och annat löpande underhåll. Av det anförda framgår, att det erfordras ytterligare 155 000 kr. för att ersättningsanskaffningar skall kunna göras i tillräcklig omfattning.

4. Belastningen på undertiteln telegram, telefon, annonsering har för budgetåret 1959/60, trots att endast ett fåtal ofrånkomliga nyinstallationer beviljats, uppgått till 234 677 kr., vilket är ca 32 000 kr. mer än det av styrelsen beräknade medelsbehovet. För att täcka dessa kostnader har styrelsen nödgats inskränka bl. a. i och för sig synnerligen önskvärda bokinköp och inbindningsarbeten. För budgetåret 1960/61 har av höjningen av delposten till övriga expenser 15 000 kr. enligt styrelsen hänförts till telefonkostnader. Under förutsättning att inga nyinstallationer göres, erfordras således ytterligare 17 000 kr. för att täcka löpande telefonkostnader. Såsom styrelsen anført i tidigare anslagsäskanden är dock lantmäteriets telefonutrustning inte tillfyllest för en ändamålsenlig arbetsorganisation. Styrelsen anser att en upprustning av telefonanläggningarna nu ovillkorligen måste komma till stånd. För att missförhållandena skall kunna avhjälpas erfordras nyinstallationer för en engångskostnad av 8 000 kr. De årliga merkostnaderna blir ca 8 000 kr. Utbyte av nuvarande telefonutrustning mot linjeväljaranläggningar på tio länslantmäterikontor, vilka är i trängande behov därav, beräknas föranleda en engångskostnad av 30 000 kr. samt årliga merkostnader av 9 000 kr.

5. Styrelsen har i samband med fotogrammetriska projekteringsarbeten samt rekognoscering, signalering och fältkontroll vid kartläggning och flygbildtolkning prövat användningen av helikopter. Detta hjälpmedel har visat sig kunna nedbringa förrättningskostnaderna ävensom medge bättre utnyttjande av tillgänglig personal. Enligt beslut av 1956 års riksdag (IX ht s. 466) bestrides kostnaderna härför ur förevarande anslagspost, men beslut i ämnet skall i varje särskilt fall fattas av Kungl. Maj:t. Styrelsen anser att, ehuru användningsfrekvensen av helikopter hittills inom lantmäteriet varit begränsad och såvitt nu kan bedömas även kommer att bli begränsad under de närmaste åren, bör efter styrelsens prövning i varje enskilt fall helikopter eller andra lättare flygplan kunna utnyttjas då detta är ur ekonomiska och organisatoriska synpunkter fördelaktigt. Som en följd därav bör enligt styrelsen även de bestämmelser om flygtraktamente, ersättning vid olycksfall m. m. som finns för liknande fall, göras tillämpliga på lantmäteriets personal.

Med hänsyn till att styrelsen förväntar att lantmäteriverksamhetens omfattning blir större under budgetåret 1962/63 än under 1960/61 hemställer styrelsen, att anslagsposten upptages med oförändrat belopp.

6. Yrkandet framfördes jämväl i anslagsäskandena 1960 (IX ht 1961 s. 329). Utöver tidigare motivering anför styrelsen att, därest arkivfotografering av länslantmäterikontorens arkiv kommer till stånd, kan den i 64 § lantmäteriinstruktionen stadgade renovationsskyldigheten upphävas. I stället kan en kopia av arkivfilmen arkiveras.

Departementschefen

Under hänvisning till vikten av att föråldrad eller försliten utrustning kan ersättas med moderna och arbetsbesparande instrument föreslår jag, att delposten till förnyelse och underhåll av utrustning ökas med 30 000 kr. Till följd av kostnadsstegringar av automatisk karaktär bör posterna till sjukvård och till reseersättningar uppräknas med respektive 6 000 och 165 000 kr. Vidare vill jag förorda, att delposten till övriga expenser höjes med 32 000 kr. för att förbättrad telefonutrustning skall kunna anskaffas. Däremot bör liksom under innevarande budgetår fotografering av länslantmäterikontorens arkiv endast få bedrivas inom ramen för tillgängliga medel. Ej heller kan jag biträda styrelsens förslag om ändring av de av 1956 års riksdag beslutade reglerna för användning av helikopter i lantmäteriverksamheten.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med $(5\,707\,000 + 233\,000 =) 5\,940\,000$ kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att till *Lantmäteristaten: Omkostnader* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 5 940 000 kr.

[122] 5. Lantmäteristaten: Utrustning

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1959/60	375 000	393 023	100 349
1960/61	400 000	235 770	264 579
1961/62 (statsliggaren s. 946) ...	400 000		
1962/63 (förslag)	400 000		

Y r k a n d e. *Lantmäteristyrelsen* hemställer, att anslaget höjes med 50 000 kr.

M o t i v. Styrelsen erinrar om att i samband med riksdagsbehandlingen av frågan om lantmäteriets omorganisation betonades, att det framstod som ofrånkomligt att statsmakterna medverkade till att förutsättningar skapades för att lantmäteriet skulle kunna successivt utbygga såväl den personella som den materiella kapaciteten (JoU 1960: 19 s. 35). Med hänsyn till under senaste året inträffad väsentlig prishöjning på instrument torde enligt styrelsen vid oförändrad anskaffningsvolym en ökning av anslaget med 10 à 12 procent få anses erforderlig. Ehuru en ökad anskaffningsvolym vore önskvärd, har styrelsen ansett sig böra begränsa sig till att begära medel för nyanskaffning av i stort sett oförändrad omfattning.

Under nästkommande budgetår avser styrelsen bl. a. att anskaffa utrustning för de servicearkiv för flygbilder, som av kartverket och lantmäteriet gemensamt inrättats eller förberetts vid länslantmäterikontoren i Jönkö-

pings, Kronobergs, Värmlands, Kopparbergs och Västernorrlands län. Ytterligare dylika arkiv torde komma att inrättas vid kontoren i Kristianstads, Malmöhus och Gävleborgs län åren 1961—1963. Dessa arkiv kräver viss fotogrammetrisk utrustning och tillgång till optisk pantograf. Kostnaderna för utrustningen till ett servicearkiv — bildkostnaderna ej inräknade — uppgår till mellan 20 000 å 25 000 kr. Vidare beräknar styrelsen, att anskaffning av en automatisk koordinatograf bör ske före utgången av budgetåret 1962/63. Det har numera framkommit en typ av halvautomatiskt arealräkneinstrument, där avläsningen och utskrivningen av resultaten sker med hjälp av elektroniska räkneapparater. Det finns enligt styrelsen starka skäl, som talar för att en utrustning av detta slag borde tillföras lantmäteriet. Styrelsen har därför utsett en expert att studera effekten i metodikhänseende, den sannolika utnyttjandegraden de närmaste åren och den ekonomiska lönsamheten av utrustning av detta slag.

Departementschefen

Med hänsyn till önskvärdheten av att lantmäteriorganisationens arbete ytterligare effektiviseras och underlättas genom anskaffning av nya instrument och annan utrustning, förordar jag att förevarande anslag uppföres med oförändrat 400 000 kr. Samtidigt torde böra erinras om den ökning jag förordat av posten till förnyelse och underhåll av utrustning under föregående anslag.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantmäteristaten: Utrustning* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 400 000 kr.

[123] 6. Utbildningskurser för viss lantmäteripersonal m. fl.

	Anslag	Nettoutgift	Reservation vid budget- årets utgång
1959/60	461 600	381 327	146 058
1960/61	421 100	423 184	143 973
1961/62 (statsliggaren s. 947) ...	442 000		
1962/63 (förslag)	464 000		

Y r k a n d e. *Lantmäteristyrelsen* hemställer, att anslaget höjes med 83 000 kr. på sätt framgår av följande sammanställning.

	Anslag 1960/61	Ökning
1. Utbildning av mätningstekniker	378 000	+ 16 500
2. Fortbildning av mätningstekniker	5 800	+ 500
3. Utbildning av kontorspersonal	72 400	+ 8 000
4. Fortbildning av kontorspersonal	5 800	+ 6 800
5. Centrala fortbildningskurser m. m.	15 000	+ 1 500
6. Utbildning av stereooperatörer	—	+ 14 700
7. Under budgetåret 1961/62 av reservationsmedel täckta kostnader	— 35 000	+ 35 000
	442 000	+ 83 000

Motiv. 1. De till utbildning av mätningstekniker för innevarande budgetår anvisade medlen är avsedda för att fullfölja en hösten 1960 påbörjad tvåårig kurs för 30 elever samt för att påbörja två nya tvååriga kurser hösten 1961 för tillhoppa 60 elever. Vid den av styrelsen bedrivna utbildningen medger tillgängliga lokaler samtidig utbildning av tre kurser med högst 30 elever i varje kurs. Styrelsen bedömer utbildningsbehovet av mätningstekniker vara så stort, att kapaciteten hos utbildningsanordningarna i styrelsens regi bör utnyttjas fullt ut under nästkommande budgetår, även om utbildning av mätningstekniker påbörjas vid något tekniskt läroverk. Styrelsen hemställer därför om medel för nästkommande budgetår för att fullfölja de utbildningskurser för tillhoppa 60 elever, som påbörjats hösten 1961, även som för att hösten 1962 påbörja en tvåårig utbildningskurs för 30 elever.

Till stöd för sina yrkanden i övrigt under denna punkt uttalar styrelsen följande.

Rörande medelsbehovet för ersättningar till lärare och assistenter anför styrelsen, att föreståndaren fr. o. m. den 1 januari 1961 befordrats till distriktslantmätare i Ao 26, vilket medför en ökad medelstillgång av automatisk karaktär av 1 944 kr. Därtill kommer genom förväntat ökat rörligt tillägg fr. o. m. den 1 januari 1962, en ytterligare ökning med preliminärt ca 3 500 kr.

Den heltidsanställda assistenten är placerad i Ag 13. Mot bakgrunden av de lönegradsuppflyttningar av mätningsteknikertjänster i lantmäteristaten, som skett under 1960 och 1961, anser styrelsen assistenttjänsten böra uppflyttas till Ag 15, vilket medför en merkostnad av 1 900 kr. Ehuru styrelsen anser en betydande höjning av timersättningarna och ersättningarna för fältövningsdag för ej heltidsanställda assistenter vara befogad, inskränker sig styrelsen till att hemställa att ersättningarna höjes i anslutning till löneökningarna för 1961 för statstjänstemännen eller till 11 kr. per timme och 55 kr. för fältövningsdag. Höjningen medför en kostnadsökning av 1 700 kr. Ersättningarna till timlärarna har ursprungligen framräknats i anslutning till timlärarkungörelsen, tariff AT 21. Ersättningen enligt sagda tariff har från den 1 januari 1961 höjts till 30 kr. 50 öre. Med hänsyn härtill bör enligt styrelsen timersättningarna för nu ifrågavarande lärare beräknas efter samma belopp, vilket föranleder en utgiftsökning av i runt tal 4 000 kr.

För resekostnadsersättning och traktamente till lärare och assistenter har för innevarande budgetår beräknats 15 000 kr. Medelsåtgången har budgetåret 1960/61 varit 18 302 kr. Styrelsen beräknar merkostnaden på grund av traktamentshöjningen den 1 juli 1961 till 1 500 kr. Med hänsyn därtill och till medelsåtgången bör beloppet för ifrågavarande ändamål uppräknas med sammanlagt 3 500 kr.

2. För innevarande budgetår har anvisats 5 800 kr. till en fortbildningskurs för 30 elever i förrättningsförberedelser m. m. för mätningstekniker. Det är enligt styrelsen av stor vikt att sådan fortbildningskurs anordnas jämväl under nästa budgetår. På grund av den i det föregående föreslagna höjningen av timarvodena till lärare och assistenter, vilken bör genomföras även vid denna utbildningskurs, erfordras en uppräkning med 500 kr.

3. Till utbildning av kontorspersonal för innevarande budgetår anvisade medel är avsedda för att anordna tre kurser med 30 elever i varje. Enligt

styrelsen tillgodoses behovet av utbildningsanordningar för ifrågavarande kontorspersonal bäst genom att de av styrelsen i betänkande angående mätningsteknisk och kartteknisk utbildning (SOU 1959: 36) framlagda förslagen realiserats. Blir så inte eller allenast i begränsad utsträckning fallet är det med hänsyn till efterfrågan på specialutbildad kontorspersonal nödvändigt att utbildningen i styrelsens regi fortsättes även under nästkommande budgetår i samma former och omfattning som nu. För innevarande budgetår har för varje kurs anvisats 23 200 kr., varjämte 2 800 kr. anslagits för anskaffande av utrustning till den nytillkomna utbildningskurs som förlagts i Kristianstad. Kostnaderna för de två under budgetåret 1960/61 anordnade kurserna utgjorde 49 256 kr., vilket delvis sammanhänger med att lönerörelserna för 1960 och 1961 föranlett ökade ersättningar åt den heltidsanställda assistenten. Nyssnämnda lönerörelser, vilka enligt styrelsen även bör föranleda en uppräknig av lärararvodena med omkring 11 procent, medför en kostnadsökning av 1 700 kr. för varje kurs. Styrelsen har funnit det angeläget att det nuvarande kursprogrammet utökas med ett antal timmar, som ägnas åt modern kontorsutrustning och rationell arbetsmetodik. Merkostnaderna härför beräknas till 400 kr. per kurs. Det är också önskvärt att, för en kostnad av 1 500 kr. per kurs, viss modern kontorsutrustning utöver den som redan finns förvärvas för demonstrations- och övningsändamål.

4. För fortbildningskurs för kontorsbiträdespersonal i förrättningsförberedelser m. m. avsedd för 30 elever och omfattande en tid av tre veckor, har för innevarande budgetår anvisats 5 800 kr. Styrelsen anför, att de under de senaste budgetåren anordnade dylika fortbildningskurserna visat sig vara ett betydelsefullt led i strävandena att rationalisera lantmåteriverksamheten genom överförande av arbetsuppgifter från lantmätare och mätningstekniker till kontorsbiträdespersonal. På grund härav anser styrelsen det vara utomordentligt angeläget att den påbörjade kursverksamheten fortsättes och intensifieras. Enligt styrelsens mening bör därför förevarande kursverksamhet under budgetåret 1961/62 utökas till två kurser om tre veckor med 30 elever i vardera. Den ena av dessa kurser bör ha i huvudsak samma inriktning som den nuvarande. Den andra kursen bör avse de för länslantmåterikon-toren speciella arbetsuppgifterna, varvid särskild uppmärksamhet bör ägnas åt de löpande arbetsuppgifter som sammanhänger med förande av jordregister och fastighetsregister. För dessa arbetsuppgifter, som enligt styrelsens mening så gott som helt kan anförtros specialutbildad kontorspersonal under lantmätarens ledning, föreligger f. n. stor brist på personal med erforderliga kvalifikationer.

Medelsbehovet för de båda kurserna beräknar styrelsen till sammanlagt 12 600 kr. Ökningen per kurs hänför sig till den omräkning av ersättningarna till lärare och assistenter som föranledes av de 1960 verkställda ändringarna i timlärarkungörelsen.

5. Styrelsen ägnar stor uppmärksamhet åt nya arbetsmetoder och åt andra rationaliserings- och förenklingsåtgärder i fråga om lantmåteriverksamheten.

Av stor vikt anser styrelsen vara att kännedom om dessa nya metoder och förfaranden snabbt och effektivt sprides bland personalen. Av utomordentlig betydelse är vidare, att den personal som sysselsättes med arbetsuppgifter i anslutning till den yttre rationaliseringen av jord- och skogsbruksfasigheter genom fortbildningskurser av här avsett slag göres förtrogen med den metodik för denna verksamhet som fortlöpande utvecklas och de erfarenheter som vinnes vid pågående fastighetsregleringar. På grund härav anser styrelsen, att under budgetåret 1962/63 fortbildningskurser bör anordnas i minst samma omfattning som under innevarande budgetår. Med hänsyn till den allmänna kostnadsökningen synes en uppräknig av anslaget med ca 10 procent eller 1 500 kr. vara ofrånkomlig. Styrelsen beräknar, att denna medelsanvisning skall kunna täcka kostnaderna för sex å sju fortbildningskurser om högst en veckas längd med omkring 30—40 deltagare i varje. De ämnen, som i första hand bör behandlas vid dessa kurser, bedömer styrelsen vara rationell arbetsmetodik, fastighetsrationalisering av inägojord och i skogsmark, plangenomförande i mindre tätorter samt rationella mättnings- och beräkningsmetoder.

6. För den fotogrammetriska verksamheten vid styrelsens mätningstekniska avdelning disponeras — förutom högskoleutbildad personal — viss biträdespersonal (stereooperatörer) med speciell fotogrammetrisk utbildning. Under senare år har enligt styrelsen förekommit en synnerligen stark utveckling inom det fotogrammetriska ämnesområdet, vilket har medfört en stark efterfrågan på kvalificerade stereooperatörer. Under 1957, 1959 och 1960 anordnades i samarbete mellan styrelsen och bl. a. kartverket, vattenfallsstyrelsen och väg- och vattenbyggnadsstyrelsen en gemensam utbildning av stereooperatörer i form av kurser om ca tio veckor. Det är, anför styrelsen, högst angeläget, att åtgärder vidtages för att nyutbilda stereooperatörer i sådan omfattning att riskerna för produktionsstörningar vid mätningstekniska avdelningen i görligaste mån begränsas. För att tillgodose lantmäteriets behov av stereooperatörer anser sig styrelsen böra räkna med att i egen regi under vart och ett av de närmaste två åren behöva utbilda åtta å tio personer vid kurser omfattande en tid av vardera tio veckor. Ersättningar till lärare och assistenter efter de grunder, som tillämpas vid mätningsteknikerutbildningen, beräknas till 9 200 kr. Lokalkostnaderna bedömes uppgå till 1 500 kr. och kostnaderna för undervisningsmateriel ävensom för kompendier till lägst 4 000 kr.

7. Huvuddelen av reservationen vid utgången av budgetåret 1960/61 är föranledd av att kostnaderna för de omfattande fältövningarna sommaren 1961 för den hösten 1960 påbörjade kursen bokföringsmässigt redovisas först under innevarande budgetår samt att jämväl i övrigt en viss skillnad föreligger mellan vissa utgiftsposter under första och andra läsåret. Omkring 50 000 kr. av reservationen hänför sig dock enligt styrelsen till besparingar som uppkommit vid tidigare kurser. Härav får 35 000 kr. tagas i anspråk under innevarande budgetår, varjämte styrelsen har för avsikt att hemställa om bemyndigande att få disponera ca 14 700 kr. av beloppet för att under innevarande budgetår anordna kurs för utbildning av stereooperatörer.

Departementschefen

I föreliggande situation med kännbar brist på mätningstekniker och specialutbildad kontorspersonal är det enligt min mening angeläget, att utbildningskapaciteten beträffande dessa personalkategorier ligger på en hög nivå under nästa budgetår. I fråga om utbildningen av mätningstekniker har chefen för ecklesiastikdepartementet tidigare denna dag i överensstämmelse med förslag, som framlagts i ett av lantmäteristyrelsen avgivet betänkande angående mätningsteknisk och kartteknisk utbildning (SOU 1959: 36), förordat, att en mätningsteknisk facklinje inrättas hösten 1962 vid det högre tekniska läroverket i Härnösand. Vid denna linje torde cirka 30 elever komma att utbildas. Såsom lantmäteristyrelsen uttalat bör likväl nuvarande kapacitet för utbildning av mätningstekniker i styrelsens regi upprätthållas under budgetåret 1962/63. Medel bör sålunda beräknas för att fullfölja nu pågående kurser med sammanlagt 60 elever samt för att nästa höst påbörja en ny tvåårig utbildningskurs med 30 elever. På grund av automatiska utgiftstegringar bör det för avlöningar åt den heltidsanställda lärarpersonalen och för ersättningar till timlärare beräknade beloppet uppräknas med 5 900 kr. Vidare bör av samma anledning beloppet för resekostnadsersättning och traktamenten till lärare och assistenter höjas med 1 500 kr. Av styrelsen i övrigt föreslagna utgiftsökningar kan jag inte biträda. Medelsbehovet för förevarande utbildningskurser under nästa budgetår kan sammanfattningsvis anges sålunda: för ersättningar till lärare och assistenter 156 200 kr., för resekostnadsersättning och traktamente till dessa 16 500 kr., för bidrag till elever 187 100 kr. samt för lokaler och expenser 25 600 kr. Sammanlagda medelsbehovet uppgår följaktligen till 385 400 kr.

I lantmäteristyrelsens förut nämnda betänkande framlades även förslag om att utbildning av sådan kontorsbiträdespersonal, som erfordras bland annat inom lantmäteriet, i framtiden skall ske genom kurser om två terminers längd vid kommunala yrkesskolor. Enligt vad jag inhämtat torde under nästa budgetår dylika kurser komma att anordnas vid tre yrkesskolor. Hittillsvarande utbildning av sådan personal i styrelsens regi, vilken ägt rum vid kurser om fyra och en halv månaders längd, bör därför kunna avvecklas. Med hänsyn till att avvecklingen bör ske utan att lantmäteriets möjligheter att rekrytera specialutbildad kontorspersonal hösten 1962 försvåras, anser jag dock att styrelsen då bör anordna en kurs efter i huvudsak samma grunder som för närvarande. Härför bör till lantmäteristyrelsens disposition ställas ett belopp av 25 300 kr., vilket i förhållande till anvisningen till denna verksamhet för innevarande budgetår innebär en minskning med 47 100 kr.

Den fortsatta delegeringen av arbetsuppgifter från lantmätare till mätningstekniker och kontorsbiträdespersonal bör underlättas genom att lantmäteristyrelsen även budgetåret 1962/63 ordnar särskilda fortbildningskurser i sådant syfte. Jag biträder därför styrelsens förslag, att en dylik kurs omfattande en tid av tre veckor och med 30 elever kommer till stånd

för mätningstekniker och två kurser av samma omfattning för kontorsbiträdespersonal. Kostnaden för förstnämnda kurs bör beräknas till 6 300 kr. och för de båda andra till sammanlagt 11 600 kr.

Det är enligt min mening av stor vikt att lantmäteristyrelsen anordnar centrala och regionala fortbildningskurser och lantmäterikonferenser av informatorisk karaktär för den på ett stort antal stationeringsorter spridda personalen i lantmäteristaten. Särskilt angeläget är att fortbildning och information lämnas rörande de frågor, som hänger samman med den förstärkta verksamheten för strukturrationalisering i skogsmark. Så långt möjligt bör sistnämnda kurser anordnas gemensamt med övriga av denna verksamhet berörda organ. Styrelsen bör även äga möjlighet att genom kortare kurser och i samarbete med andra myndigheter tillgodose utbildningsbehovet av stereooperatörer. Jag vill därför föreslå, att till kostnader som har samband med kurser och konferenser av här avsett slag anvisas 45 000 kr. Av detta belopp bör cirka 5 000 kr. avdelas för utbildningen av stereooperatörer.

Vid bifall till vad jag här förordat uppgår det sammanlagda medelsbehovet till 473 600 kr., vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en minskning med 3 400 kr. Med hänsyn till att av beloppet enligt mina beräkningar endast 9 600 kr. kan täckas genom ianspråktagande av odisponerad reservation torde anslaget böra uppföras med $(442\,000 + 22\,000 =)$ 464 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Utbildningskurser för viss lantmäteripersonal m. fl.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett reservationsanslag av 464 000 kr.

[124] 7. Bidrag till kostnader i samband med lantmäteri- och vägförrättningar m. m.

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	345 000	492 711
1960/61	345 000	434 797
1961/62 (statsliggaren s. 947)	445 000	
1962/63 (förslag)	445 000	

Y r k a n d e. *Lantmäteristyrelsen* hemställer, att anslaget upptages med oförändrat belopp.

M o t i v. Styrelsen har under beaktande av anslagsbelastningen och förväntad medelsåtgång funnit sig böra hemställa om oförändrad medelsanvisning.

Departementschefen

I enlighet med lantmäteristyrelsens förslag förordar jag, att anslaget för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till kostnader i samband med lantmäteri- och vägförrättningar m. m.* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 445 000 kr.

[125] 8. Rikets allmänna kartverk: Avlöningar

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	5 944 900	6 035 501
1960/61	6 161 800	6 464 908
1961/62 (statsliggaren s. 950)	6 095 000	
1962/63 (förslag)	6 757 000	

Y r k a n d e. *Rikets allmänna kartverk* hemställer, att anslaget ökas med 237 000 kr. enligt följande sammanställning.

	Ökning eller minskning
1. <i>Fotogrammetriska byrån</i>	
<i>Löneregleringar</i>	
a) 2 avdelningsdirektörer Bo 1 i st. f. byrådirektörer Ao 26 +	19 312
b) 1 byrådirektör Ao 26 i st. f. Ao 24	+ 3 261
<i>Personaländring</i>	
c) 1 förste ritare Ao 12 i st. f. ritbiträde Ao 5	+ 4 898
2. <i>Kartografiska byrån</i>	
<i>Löneregleringar</i>	
a) 2 avdelningsdirektörer Bo 1 i st. f. byrådirektörer Ao 26 +	19 312
b) 1 byrådirektör Ao 26 i st. f. Ao 24	+ 3 261
<i>Personaländringar</i>	
c) 6 förste ritare Ao 12 i st. f. 1 ritare Ae 7 och 5 ritbiträden Ao 5 +	28 158
3. <i>Geodetiska byrån</i>	
<i>Löneregleringar</i>	
a) 1 byråchef och professor Bo 3 i st. f. Bo 1	+ 4 391
b) 2 observatorer Bo 1 i st. f. Ao 26	+ 19 312
c) 2 avdelningsdirektörer Bo 1 i st. f. byrådirektörer Ao 26 +	19 312
4. <i>Administrativa avdelningen</i>	
<i>Löneregleringar</i>	
a) 1 byrådirektör Ae 26 i st. f. Ae 24	+ 3 261
b) 1 förste byråsekreterare Ao 23 i st. f. kamrerare Ao 21 +	2 793
c) 1 förste kartassistent Ae 15 i st. f. kartassistent Ag 13	+ 1 841
d) 1 förste kansliskrivare Ae 12 i st. f. kansliskrivare Ae 10 +	1 576
e) 1 hantverkare Ae 9 i st. f. expeditionsvakt Ae 7	+ 1 357
<i>Personaländringar</i>	
f) 1 förste byråsekreterare Ae 23	+ 28 439
g) 1 byråingenjör Ae 21	+ 25 646

	Ökning eller minskning
h) 1 kontorist Ae 9	+ 13 806
i) 1 kontorsbiträde i reglerad befordringsgång indrages	— 11 216
j) 1 ritare Ae 9	+ 13 806
5. <i>Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t</i>	+ 2 100
6. <i>Omräkningar</i>	
a) Löneklassändringar och reglerad befordringsgång	+ 58 083
b) Rörligt tillägg	— 27 000
c) Höjning av arvode åt militärassistenten	+ 1 500
d) Kompensation för höjda folkpensionsavgifter	+ 395
	+ 237 612

Motiv. 1 a). Fotogrammetriska byrån är indelad i tre avdelningar, planeringsavdelningen, flygfotoavdelningen och bearbetningsavdelningen. Chefen för planeringsavdelningen är fr. o. m. den 1 juli 1961 placerad i lönegrad B 1, under det att de övriga avdelningscheferna endast är placerade i A 26. I anslagsäskandena 1960 (prop. 1961: 54, s. 30) framhöll kartverket, att samtliga avdelningschefer borde vara placerade i lönegrad B 1. Utöver tidigare motivering anför kartverket, att de skäl som kartverket anförde 1960 har erhållit ytterligare vikt genom den allmänna uppflyttning av ett stort antal tekniska tjänster, som därefter skett inom statsförvaltningen och även inom kartverket. Ledningen av byråns bearbetnings- och flygfotoavdelningar måste sålunda ur alla synpunkter anses lika krävande som ledningen av kartografiska byråns fält- och redigeringsavdelning.

1 b). Det är nödvändigt att kartverket disponerar fullgoda ersättare för avdelningscheferna. Denna fråga är f. n. endast löst beträffande planeringsavdelningen, inom vilken finns en tjänst i A 26. Kartverket inskränker sig till att föreslå att ytterligare en tjänst uppflyttas för att täcka behovet av ersättare inom den stora bearbetningsavdelningen.

1 c) och 2 c). En förflyttning av kvalificerade arbetsuppgifter från högre till lägre personalgrupper har ägt rum i stor utsträckning. Detta ökar behovet av att utnyttja kvalificerad kvinnlig personal som arbetsledare för vissa detaljuppgifter. För att täcka behovet av sådan personal föreslår kartverket att sju tjänster som förste ritare inrättas. I stället kan indragas en tjänst som ritare i Ae 7 och sex tjänster som ritbiträden i Ao 5. Dessa senare tjänster är placerade lägre än slutlönegraden för gällande befordringsgång för ritbiträden och bör under alla förhållanden ersättas med tjänster i lägst befordringsgångens slutlönegrad, lönegrad A 7. En av de nya tjänsterna bör utnyttjas på fotogrammetriska byråns flygfotoavdelning. De övriga bör placeras inom kartografiska byrån.

2 a). Kartografiska byrån är uppdelad i fyra avdelningar, planeringsav-

delningen, fastighetsredovisningsavdelningen, fält- och redigeringsavdelningen samt rit- och reproduktionsavdelningen. Endast en av avdelningscheferna, chefen för fält- och redigeringsavdelningen är placerad i lönegrad B 1 medan de övriga är placerade i Ao 26. Ansvar för driften inom de stora avdelningarna motiverar att även cheferna för fastighetsindelings- och rit- och reproduktionsavdelningarna placeras i lönegrad B 1.

2 b). Det är nödvändigt att det finns tillgång till kvalificerade ställföreträdare för cheferna på byråns tre stora produktionsavdelningar. En tjänst bör därför uppflyttas för att behovet av ställföreträdare på rit- och reproduktionsavdelningen skall kunna tillgodoses.

3 a). Genom de lönegradsuppflyttningar, som under senare år skett för jämförliga tjänster både inom och utom kartverket, har den nuvarande placeringen av tjänsten för chefen för kartverkets geodetiska byrå som byråchef och professor i Bo 1 kommit att framstå som onormalt låg. Denne har dels att svara för de geodetiska mätningar som erfordras som grund för de allmänna kartarbetena och annan mättningsverksamhet i Sverige, dels att med biträde av de honom underställda observatorerna utföra de vetenskapliga geodetiska arbeten, som erfordras i Sverige, och för det internationella samarbete som är organiserat inom geodesien. Det är orimligt att han är placerad i lägre lönegrad än exempelvis professorn i geodesi vid tekniska högskolan.

3 b). Beträffande motiveringen för detta förslag, som framfördes även i fjol, torde få hänvisas till prop. 1961: 54, s. 33.

3 c). Geodetiska byrån är uppdelad i tre avdelningar, vetenskapliga avdelningen, mättningsavdelningen och beräkningsavdelningen. Byråchefen är själv chef för den förstnämnda avdelningen. Cheferna för de båda övriga avdelningarna bör i likhet med övriga avdelningschefer inom kartverket placeras i Bo 1.

4. Beträffande äskandena under denna punkt hänvisar kartverket till att organisationsnämnden i sin den 28 juni 1961 till Kungl. Maj:t överlämnade slutrapport angående organisationsundersökningar vid kartverket ingående behandlat organisationen för de administrativa uppgifterna. Kartverkets förslag till organisation överensstämmer helt med organisationsnämndens rapport, varför kartverket i fråga om arbetsuppgifter och ställning i organisationen för olika tjänster hänvisar till nämndens rapport.

I fråga om tjänsternas lönegradsplacering anför kartverket beträffande den under p. 4 a) upptagna tjänsten, att då enligt den nya organisationsplanen hela det administrativa ansvaret lägges på byrådirektören är nuvarande lönegradsplacering för denna tjänst uppenbarligen för låg i jämförelse med andra tjänster med liknande ansvar. Beträffande tjänsterna under p. 4 b) och f) uttalas, att det är nödvändigt att de båda cheferna för kansli- och kameralsektionerna placeras i lägst lönegrad 23 om det skall vara möjligt att i längden behålla kompetenta tjänstemän.

Den under p. 4 c) upptagna befattningen är placerad som chef för centralarkivet, vilket successivt byggts upp att omfatta allt större del av kartverkets kartor, fotomaterial och arkivalier. Denna tjänst, som i fråga om an-

svar och befogenheter kan jämföras med sektionschefstjänster inom kartverket i övrigt, bör nu göras extra ordinarie. En uppflyttning till lönegrad 15 är ett minimum.

Tjänsten under p. 4 d) är avsedd för verkets registrator och har tidigare föreslagits uppflyttad till Ae 12. Fr. o. m. den 1 juli 1961 uppflyttades tjänsten som kassör från 10 till 12 lönegraden. Registratorstjänsten har tidigare alltid jämförts med denna tjänst i fråga om lönegradsplacering.

5. Arvodet till generaldirektörens ställföreträdare bör utgå med samma belopp som är vanligt vid andra jämförbara verk.

6. Ändringarna är av automatisk karaktär.

I detta sammanhang torde jämväl böra anmälas att *statens organisationsnämnd* med skrivelse den 28 juni 1961 överlämnat rapport angående sina nu slutförda organisationsundersökningar vid kartverket. I rapporten behandlas organisationen för de administrativa uppgifterna inom kartverket, militärbyråns organisation samt samarbetet mellan lantmäteriet och kartverket avseende fotogrammetrisk bearbetningsverksamhet.

Rörande de administrativa uppgifterna innebär nämndens förslag i huvudsak följande.

Den administrativa avdelningen med en byrådirektör i lönegrad A 24 som chef föreslås indelad i en kameralsektion, en kanslisektion samt en arkiv- och förrådssektion. Kameralsektionen och kanslisektionen föreslås vardera stå under ledning av en förste byråsekreterare i lönegrad A 21. Vidare bör inrättas en förste byråingenjörstjänst för arbetsstudier och en kontoristtjänst för sekreterare åt överdirektören. Sekreterartjänsten förutsättes erhållen genom ändring av en av de tjänster, som ingår i registratorskontoret. För arbetsuppgifter i samband med den 1961 inrättade planeringsdelegationen föreslås en befattning som kontorist eller ritare.

Kameralsektionen motsvarar nuvarande kamrerarkontor och föreslås ha i huvudsak samma uppgifter. På sektionen bör jämte förste byråsekreteraren finnas en kassör (lönegrad 12), en kontorist, två kanslibiträden samt ett kontorsbiträde i reglerad befordringsgång. Kanslisektionens uppgifter bör omfatta personalärenden, personalbokföring, personalvårdande uppgifter i övrigt, registrering och protokollföring samt maskinskrivning. Å sektionen bör förutom förste byråsekreteraren finnas en kansliskrivare i lönegrad 10, ett kanslibitråde samt ett kontorsbiträde i reglerad befordringsgång. Såsom chefstjänst för arkiv- och förrådssektionen bör utnyttjas den kartassistenttjänst, som innehas av chefen för centralarkivet. Med uppgift att svara för kartverkets centrala expeditionsvaktfunktioner bör inom sektionen finnas expeditionsvakter med en förste expeditionsvakt som chef. Kartverkets hantverkartjänst, som f. n. är en extra tjänst, föreslås bli extraordinariesatt, varvid en extra ordinarie expeditionsvakttjänst förutsättes utgå. Vid uppstående vakans på expeditionsvakttjänster bör kartverket pröva lämpligheten av att någon tjänst utbytes mot kontorsbiträdes- eller kanslibiträdes-tjänst.

Organisationsnämndens förslag i fråga om militärbyrån, som liksom hittills avses att ledas av en militärassistent, innebär i huvudsak följande.

Till militärassistentens förfogande bör stå två militärt kvalificerade befattningshavare. Den ene skall i första hand biträda militärassistenten med kartverkets krigsorganisation samt dess interna säkerhets- och sekretessbestäm-

melser, handläggning av frågor rörande kartspridning samt utförande av viss sekretessgranskning. Den andre befattningshavaren skall biträda med handläggning av frågor rörande bildgranskningsärenden samt med arbetsledning av retuschörer. Kompetenskrav för båda befattningshavarna bör bl. a. vara kvalificerad militär utbildning, lägst motsvarande den som erhålles vid utbildning till reservofficer.

Vidare erfordras en befattningshavare, som skall biträda med handläggning av rekvisitioner rörande den ekonomiska kartan över Norrbottens län, handhavande av byråns arkiv och kartverkets hemliga handlingar m. m. Med hänsyn till bl. a. militärbyråns karaktär synes det lämpligt att såsom nu dessa uppgifter utföres av en pensionerad underofficer med löneutflyllnad.

F. n. framställs särskild eldledningskarta på militärbyrån. Härför erfordras sex å sju ritterskor. Arbetet med denna kartas framställning beräknas upphöra inom de närmaste åren. Ritpersonalen bör överföras till lämplig byrå i takt med avvecklingen.

I fråga om samarbetet mellan lantmäteriet och kartverket avseende fotogrammetrisk bearbetningsverksamhet erinrar nämnden om de uttalanden i ämnet som gjorts av 1959 och 1960 års riksdagar (prop. 1959: 148, s. 244—245 och prop. 1960: 74, s. 114) samt anför bl. a. följande.

Instrumentkapaciteten utnyttjas såväl inom fotogrammetriska byrån som mätningstekniska avdelningen på ett relativt tillfredsställande sätt. Som skäl för en sammanföring av de båda enheterna bör därför ej ett vid en samordning eventuellt ökat genomsnittligt instrumentutnyttjande f. n. vara av utslagsgivande betydelse. Däremot finns andra skäl, som talar för ett ökat samarbete mellan de båda fotogrammetriska enheterna. Tillsammans tillgodoser de båda instrumentparkerna en god typdifferentiering, som medger bättre möjligheter att välja ett med hänsyn till noggrannhetskrav och kostnadssynpunkter lämpligt instrument. Då säsongväxlingar och andra växlingar i behov av instrumentkapacitet resp. tillgång till operatörer förekommer vid de båda enheterna, skulle en utjämning mellan dem innebära förkortade leveranstider för bearbetade produkter. Genom ett vidgat samarbete skulle även kartverket kunna dra nytta av lantmäteriets lokala enheter. Samarbetet mellan de båda enheterna torde till en början ske genom en gemensam planering av stereoarbetena. De bästa förutsättningar för att ett gemensamt planeringsarbete skall vara lönsamt torde föreligga, därest de båda instrumentavdelningarna lokalt sammanförs.

Yttrandet över organisationsnämndens rapport har avgivits av *chefen för försvarsstaben, rikets allmänna kartverk och lantmäteristyrelsen*.

Chefen för försvarsstaben framhåller, att från krigsmaktens synpunkt är det av stor betydelse att en militärbyrå liksom hittills finns vid kartverket och att den ledes av militärassistenten. Innan beslut fattas om byråns framtida organisation, bör dock resultatet avvaktas av den pågående utredningen rörande vissa samordningsfrågor beträffande den militära kartförsörjningen m. m. *Rikets allmänna kartverk* uttalar i sitt yttrande, som i förevarande sammanhang begränsats till att avse samarbetet med lantmäteriet i de fotogrammetriska frågorna, att en gemensam planläggning av den fotogrammetriska bearbetningsverksamheten vid lantmäteriet och kartverket ur kartverkets synpunkt skulle vara av stort värde. Som en första åtgärd i syfte att underlätta genomförandet av en dylik planering torde en lokal samordning

av verksamheten vara lämplig. *Lantmäteristyrelsen*, som också begränsar sig till att behandla samarbetet med kartverket i de fotogrammetriska frågorna, motsätter sig med hänsyn till sambandet mellan styrelsens fotogrammetriska verksamhet och lantmåteriverksamheten i allmänhet bestämt den ifrågasatta lokalmässiga samordningen av styrelsens instrumentavdelning med kartverkets motsvarande avdelning. I den mån lantmåteriets arbetsbalans och personella resurser framdeles medger är styrelsen beredd att medverka till att kartverket genom lantmåteriets förrättningsorganisation lokalt erhåller det arbetsbistånd som lantmåteriet kan lämna.

I förevarande sammanhang torde även få anmälas betänkande (stencilerat) med förslag till avveckling av systemet med militär personal som kommenderas till tjänstgöring vid rikets allmänna kartverk, vilket den 26 september 1961 överlämnats av *utredningen om försvarets kartförsörjning* som tillkallats med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 30 juni 1961.

Alltsedan rikets allmänna kartverk 1937 inrättades såsom ett civilt ämbetsverk har kommendering av militär personal för tjänstgöring vid kartverket ägt rum. Enligt gällande bestämmelser må sådan kommendering ske från samtliga försvarsgrenar av officer av högst kaptens grad samt av underofficer eller underbefäl för i regel perioder om tre år. Den kommenderade personalen avlönas från vederbörliga militära avlöningsanslag. F. n. är fem officerare och 23 underofficerare kommenderade till tjänstgöring vid kartverket. Officerarna har till väsentlig del tjänstgjort i arbetsledande befattningar å den förutvarande topografiska kartbyrån, medan underofficerarna tilldelats arbetsuppgifter motsvarande dem som ankommer på kartassistenter vid kartverket.

Utredningen föreslår, att systemet med kommendering av militär personal till tjänstgöring vid kartverket avvecklas. Ställningstagandet motiveras på i huvudsak följande sätt.

Under de senaste decennierna har krigsmaktens behov av topografiskt utbildad personal av skilda anledningar starkt avtagit. Det torde sålunda ej längre från militärt håll föreligga något intresse av att militär personal kommenderas till tjänstgöring vid kartverket. För kartverket har de militära befattningshavarnas kart- och terrängvana varit värdefull. Betydande fördelar torde dock kunna uppnås genom rekrytering av yngre personal och därmed följande längre produktiv tjänstgöringstid per utbildad befattningshavare. Det hittillsvarande systemet synes sålunda inte vara erforderligt vare sig för försvaret eller för kartverket.

Rörande de synpunkter, som bör beaktas vid avvecklingen, anför utredningen bl. a. följande.

De militära beställningar, som innehafts av kommenderad personal, har där så varit möjligt uppehållits med vikariatslöneförordnanden. Tjänsterna erfordras även på sikt inom krigsmakten. Försvarets personalramar bör således inte påverkas av omläggningen. Kartverket har genom den kommenderade personalen erhållit en relativt betydande arbetskraftsförstärkning. Det bör eftersträvas att verkets personella resurser såvitt möjligt inte påverkas vid avvecklingen. Nu kommenderade befattningshavare har i medeltal tjänst-

gjort vid kartverket sju å åtta år. Det är helt naturligt att befattningshavarna inte kunnat vidmakthålla sina militära kunskaper och färdigheter i full utsträckning. Det har upplysts att man från militärt håll inte har några anspråk på att den kommenderade personalen återgår. Kommenderingssystemet bör om möjligt avvecklas så att en återgång till de militära förbanden i regel ej behöver ske.

Utredningen diskuterar i fortsättningen olika vägar för avveckling av kommenderingarna, varvid bl. a. de problem som sammanhänger med snabbara eller långsammare takt i avvecklingen berörs. Utredningen har slutligen stannat för att föreslå omedelbar avveckling av kommenderingarna med möjlighet för de kommenderade att erhålla civila tjänster i den tekniska karriären. Utredningen anför därvid bl. a. följande.

Det förefaller lämpligt att totalt 28 ordinarie tjänster inrättas vid kartverket. Av dessa bör 23 tjänster avses för underofficerare och fördelas med fyra tjänster i Ao 17, fem i Ao 15, tio i Ao 13 och fyra i Ao 11. Fem för officerare avsedda tjänster bör fördelas med två tjänster i Ao 23 och tre i Ao 21. Tjänsterna föreslås inrättade fr. o. m. den 1 juli 1962. Tjänsternas tillsättande bör regleras av vakanshållningsföreskrifter så utformade att en snabb avveckling kan väntas.

Officer eller underofficer, som vid ansökan om tjänst i egen eller högre lönegrad inte erhåller sådan, avses att kommenderas tills vidare vid verket. Övriga föreslås skola återgå till militär verksamhet efter utgången av den vid tjänstetillsättandet pågående kommenderingsperioden. Militär befattningshavare för vilken återstår högst fyra år till pensionsåldern, skall dock äga att erhålla förlängd kommendering tills vidare att tjänstgöra vid verket, även om han ej sökt civil tjänst. Riksdagens beslut (se statsverkspropositionen 1958, bil. 2 p. 2) beträffande meddelande av vikariatslöneförordnande för sergeant å fanjunkarbeställning efter viss tjänstetid bör tillämpas jämväl å till kartverket nu kommenderad underofficer, som erhåller civil tjänst i Ao 11 vid verket.

Kartverket bör alltså ha möjlighet att anlita pensionerad militär personal. Utredningen föreslår emellertid, att Kungl. Maj:ts beslut rörande anställning vid kartverket av pensionerad officer och underofficer i vad det avser arvode och övriga förmåner skall upphöra att gälla med utgången av juni månad 1962. Härigenom kan verket för sådan personal tillämpa en med hänsyn till prestation och kompetens avvägd lönesättning.

Förslaget till avveckling innebär beträffande kostnaderna i huvudsak endast att utgifter överföres från IV till IX huvudtiteln. Utredningen bedömer att anslaget Rikets allmänna kartverk: Avlöningar bör uppräknas med 460 000 kr. jämte rörligt tillägg för budgetåret 1962/63.

Över utredningens betänkande har avgivits samrådsyttranden av överbefälhavaren och rikets allmänna kartverk och remissyttranden av statskontoret och riksrevisionsverket. Förslaget har därvid i huvudsak tillstyrkts.

Överbefälhavaren anför, att de nuvarande kommenderingarna till kartverket inte belastar försvarets personalstater, varför intet skäl föreligger att indraga beställningar vid försvaret i samband med att civila tjänster inrättas vid kartverket. De föreslagna tjänsterna bör vid första tillsättandet utan ansökningsförfarande besättas med till kartverket nu kommenderad perso-

nal. *Rikets allmänna kartverk* delar utredningens uppfattning, att systemet med militär personals kommendering till tjänstgöring vid kartverket för topografisk kartläggning bör avvecklas. Enligt kartverkets bedömning bör antalet nya tjänster uppgå till 32 eller detsamma som antalet kommenderade befattningshavare i genomsnitt under den senaste femårsperioden. *Statskontoret* tillstyrker, att tjänster inrättas på sätt som utredningen föreslagit, men förutsätter att motsvarande besparingar kan vinnas inom försvarshuvudtiteln. *Riksrevisionsverket* ifrågasätter lämpligheten av viss regel för vakanshållning av nya tjänster, men finner densamma kunna godtagas med hänsyn till vad kartverket anfört beträffande det genomsnittliga antalet kommenderade under den senaste femårsperioden.

Rikets allmänna kartverks underofficersförening har i skrift med anledning av betänkandet anhängit, att även sådan kommenderad personal som inte sökt civil tjänst vid kartverket skall äga erhålla kommendering att tjänstgöra tills vidare vid ämbetsverket eller, om detta inte kan ske, att sådan personal skall äga erhålla förlängd kommendering intill den 1 juli 1966.

Departementschefen

Den särskilda utredningen om försvarets kartförsörjning har, såsom framgår av det föregående, i ett den 26 september 1961 avlämnat betänkande förordat, att det hittillsvarande systemet med kommendering av militär personal till tjänstgöring vid kartverket avvecklas. I likhet med de myndigheter, som avgivit yttranden över betänkandet, finner jag de av utredningen anförda skälen för en sådan avveckling vara bärande. Jag föreslår därför, att kommendering av militär personal till tjänstgöring vid kartverket i princip inte skall ske efter ingången av nästa budgetår. För att härigenom ej skall uppkomma någon minskning i kartverkets kapacitet för framställning av topografiska kartor vill jag i överensstämmelse med utredningens förslag förorda, att samtidigt 28 nya tjänster inrättas vid ämbetsverket. Av dessa tjänster bör två avses för förste byråingenjörer i Ao 23, tre för byråingenjörer i Ao 21, fyra för förste kartassistenter i Ao 17, fem för förste kartassistenter i Ao 15, tio för kartassistenter i Ao 13 och fyra för kartassistenter i Ao 11. Jag vill anmäla, att beträffande lönegradsplaceringen av dessa tjänster har vederbörande personalorganisationer beretts tillfälle till överläggningar med företrädare för civildepartementet. Vad jag förordat bör föranleda en uppräknig av förevarande anslag med 598 000 kr.

Mot de av utredningen föreslagna övergångsanordningarna vid avvecklingen av den till kartverket för närvarande kommenderade militära personalen har jag i huvudsak intet att invända, men avser att återkomma till Kungl. Maj:t i ämnet.

Statens organisationsnämnd har under föregående budgetår slutfört sina undersökningar vid kartverket och därefter framlagt förslag till vissa ändringar av militärbyråns organisation. Med hänsyn till att byrån kommer att beröras av det fortsatta arbetet inom den förut nämnda utredningen om försvarets kartförsörjning anser jag, att resultatet härav bör avvaktas.

Organisationsnämndens översyn har även omfattat kartverkets administrativa avdelning. Det bör ankomma på ämbetsverket att vidtaga åtgärder i fråga om sektionsindelning m. m. inom avdelningen i anledning av nämndens förslag. De personalförstärkningar vid avdelningen, som förordats av nämnden och kartverket, kan jag tillstyrka i så måtto att jag föreslår, att en tjänst som förste byråsekreterare i Ae 21 och en kontoristtjänst i Ae 9, avsedd att vara generaldirektörens sekreterare, inrättas den 1 juli 1962. Samtidigt bör dock en kontorsbiträdestjänst i reglerad befordringsgång indragas. Härutöver beräknar jag, under hänvisning till vad chefen för civildepartementet föreslagit vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor, medel för utbyte av en tjänst som expeditiionsvakt i Ae 7 mot en hantverkartjänst i Ae 9. Anslaget bör i anledning härav höjas med 29 000 kr.

Av kartverket i övrigt yrkade löneregleringar och personaländringar kan jag inte biträda. Däremot har jag intet att invända mot kartverkets beräkningar av medelsbehovet för arvode åt generaldirektörens ställföreträdare och för att täcka kostnadsökningar av automatisk karaktär. Anslaget bör till följd härav uppräknas med 35 000 kr.

Anslaget torde sålunda böra uppföras med (6 095 000 + 662 000 =) 6 757 000 kr. Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

a) bemyndiga Kungl. Maj:t att vidtaga de ändringar i personalförteckningen för rikets allmänna kartverk som föranledes av vad jag föreslagit i det föregående

b) fastställa följande avlöningsstat för rikets allmänna kartverk, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1962/63:

Avlöningsstat

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	3 886 000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	7 600
3. Avlöningar till icke-ordinarie personal	1 264 000
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	1 495 000
5. Kompensation för höjda folkpensionsavgifter, <i>förslagsvis</i>	104 400
Summa kr. 6 757 000	

c) till *Rikets allmänna kartverk*: *Avlöningar* för budgetåret 1962/63 anvisa ett förslagsanslag av 6 757 000 kr.

[126] 9. Rikets allmänna kartverk: Omkostnader

Under förevarande anslagsrubrik har infogats medelsanvisning för de ändamål som tillgodosetts genom det i IX ht 1961 upptagna reservationsanslaget Rikets allmänna kartverk: Utbildningskurser för viss personal.

	Anslag	Nettoutgift
1959/60	698 800	706 538
1960/61	713 200	724 618
1961/62 (statsliggaren s. 951)	724 000	
1962/63 (förslag)	389 000	

Y r k a n d e. A. Rikets allmänna kartverk hemställer, att anslaget till omkostnader sänkes med 341 500 kr. enligt följande sammanställning.

	Utgifter		Anslag	Ökning eller minskning
	1959/60	1960/61	1961/62	
1. Reseersättningar	2 894	880	3 000	+ 1 000
2. Övriga expenser	277 660	288 667	300 500	+ 15 000
3. Publikationstryck	357 411	357 500	357 500	— 357 500
				— 341 500

Y r k a n d e. B. Rikets allmänna kartverk hemställer, att anslaget till utbildningskurser för viss personal höjes med 2 000 kr. till 6 000 kr.

Motiv. A. 1. I särskild skrivelse den 11 september 1961 föreslår kartverket, att anslagsposten uppräknas med 1 000 kr. avseende ersättningar för internordiska resor. Erfarenheterna visar att kartverkets internordiska kontakter medför årligen återkommande tjänsteresor till andra nordiska länder.

2. Delposten till övriga expenser har regelmässigt varit lågt beräknad. Med hänsyn till allmänna kostnadsökningar på förbrukningsmaterial m. m. bör den höjas med lägst 15 000 kr.

3. Anslagsposten för publikationstryck bör överföras till ett nytt anslag avsett att täcka kostnader i samband med kartverkets förlagsverksamhet.

Motiv. B. Med hänsyn till den av de ökade anslagen till kartarbeten föranledda nyrekryteringen av personal måste utbildningsverksamheten intensifieras.

Departementschefen

Av budgettekniska skäl vill jag förorda, att de medel som erfordras för utbildningskurser för kartverkets personal hädanefter anvisas å en under förvarande anslag upptagen ny post, benämnd Kostnader för utbildningskurser, i stället för som hittills under ett särskilt anslag. För ändamålet bör med hänsyn till behovet av kurser för nyrekryterad personal under nästa budgetår beräknas ett medelsbehov av förslagsvis 6 000 kr. Vidare föreslår jag, att under en delpost till ersättningar för internordiska resor anvisas 1 000 kr. Delposten till övriga expenser bör till följd av kostnadsstegringar uppräknas med 15 500 kr. Slutligen bör av skäl, som jag återkommer till under punkten J 13, medelsanvisning till publikationstryck ej längre ske under detta anslag, varför det kan minskas med 357 500 kr.